mBank S.A. ul. Senatorska 18, 00-950 Warszawa
tel. +48 22 829 00 00, fax +48 22 829 00 33
mBank.pl

Raport roczny 2015 Grupy mBanku S.A.

Raport roczny 2015 Grupy mBanku S.A.

List Prezesa Zarządu mBanku S.A. do Akcjonariuszy

Szanowni Akcjonariusze,

pomimo niesprzyjających zmian w otoczeniu zewnętrznym, 2015 rok był bardzo udany dla Grupy mBanku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku ukształtował się na poziomie 1 301,2 mln zł, czyli wzrósł o 1,1% w porównaniu do roku poprzedniego. Ten satysfakcjonujący rezultat udało się osiągnąć w sytuacji silnej presji na wyniki, płynącej zarówno z czynników negatywnie oddziałujących na przychody instytucji finansowych, jak również niekorzystnych zdarzeń jednorazowych, z którymi musiał zmagać się polski sektor bankowy. Po redukcji stóp procentowych w październiku 2014 roku, Rada Polityki Pieniężnej zdecydowała się na dalsze luzowanie polityki monetarnej, obniżając stopę referencyjną o kolejne 50 punktów bazowych do historycznie niskiego poziomu 1,5%. Stało się to powodem dalszego pogorszenia marży odsetkowej w I półroczu 2015 roku. Kolejnym czynnikiem negatywnie wpływającym na przychody sektora było wprowadzenie w Polsce jednych z najniższych w Europie stawek opłat *interchange* pobieranych od transakcji bezgotówkowych kartami płatniczymi. Od 29 stycznia 2015 roku wysokość prowizji od płatności została zmniejszona z 0,5% do 0,2% dla kart debetowych i 0,3% dla kart kredytowych. Jednak dzięki dynamicznemu rozwojowi działalności biznesowej, dodatkowo stymulowanej przez solidny wzrost gospodarczy, w tym kontynuację ożywienia w obszarze konsumpcji i inwestycji, Grupa mBanku wygenerowała historycznie najwyższe dochody podstawowe na poziomie 3 408,5 mln zł. Wynik z tytułu odsetek wzrósł o 0,8%, dzięki rosnącej akcji kredytowej w kluczowych segmentach, natomiast wynik z tytułu opłat i prowizji spadł w skali roku o 0,5%, gdyż rosnąca transakcyjność klientów nie była wystarczająca, aby w tak krótkim horyzoncie czasowym skompensować lukę, wynikającą z redukcji opłat *interchange*.

W 2015 roku polski sektor bankowy doświadczył pierwszego od 15 lat bankructwa. W konsekwencji upadku Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie, pozostałe banki musiały wnieść do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dodatkową kontrybucję w wysokości 2,0 mld zł, przeznaczoną na wypłatę środków gwarantowanych jego deponentom. Łączna wpłata mBanku i mBanku Hipotecznego z tego tytułu wyniosła 141,7 mln zł. Drugim poważnym kosztem poniesionym w IV kwartale 2015 roku była składka na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców, utworzony przy Banku Gospodarstwa Krajowego dla klientów, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej. Wysokość wpłat określono proporcjonalnie do wielkości posiadanego portfela kredytów mieszkaniowych, których opóźnienie w spłacie przekracza 90 dni. Dla Grupy mBanku kwota ta wyniosła 52,1 mln zł.

Przeciwwagą dla tych nieoczekiwanych obciążeń stała się w 2015 roku sprzedaż spółki BRE Ubezpieczenia TUiR na rzecz Grupy AXA oraz zbycie pakietu akcji PZU. W dniach 27 i 30 marca 2015 roku, po uzyskaniu wymaganych zgód regulacyjnych, nastąpiła finalizacja transakcji z udziałem strategicznego partnera ubezpieczeniowego, obejmująca także podpisanie stosownych umów, regulujących długotrwałą współpracę pomiędzy Grupą mBanku a Grupą AXA w zakresie dystrybucji życiowych i majątkowych produktów ubezpieczeniowych. W ten sposób, klienci mBanku zyskali dostęp do szerokiej palety ubezpieczeń, oferowanych za pośrednictwem zarówno platformy internetowej i mobilnej, jak i tradycyjnych oddziałów. Jednorazowy, pozytywny wpływ sprzedaży na wynik brutto Grupy mBanku, rozpoznany w I kwartale 2015 roku, wyniósł 194,3 mln zł. Ponadto, na początku grudnia Zarząd mBanku zadecydował o dezinwestycji i zbyciu wieloletniego udziału w spółce PZU, który stanowił 0,55% jej kapitału zakładowego. Transakcja odbyła się w trybie przyspieszonego budowania księgi popytu na rzecz ograniczonej liczby uprawnionych inwestorów instytucjonalnych. Uzyskana cena ukształtowała się na poziomie 37,75 zł za akcję, co po potrąceniu kosztów związanych z przeprowadzeniem sprzedaży, przełożyło się na przychód w wysokości 125,0 mln zł.

W konsekwencji, Grupa mBanku wypracowała w 2015 roku dochody ogółem w wysokości prawie 4,1 mld zł i były one wyższe o 3,9% w porównaniu do roku poprzedniego. W oparciu o wyniki raportowane, wskaźnik kosztów do dochodów wyniósł 50,2%, natomiast jego znormalizowana wartość, po wyłączeniu pozytywnych i negatywnych czynników jednorazowych, była równa 49,3% wobec poziomu 44,9% przed rokiem. Wysoka efektywność jest kluczową cechą modelu operacyjnego mBanku, a strukturalna przewaga kosztowa niezmiennie wyróżnia Grupę na tle innych instytucji finansowych w Polsce. Powtarzalne koszty administracyjne wraz z amortyzacją wzrosły w 2015 roku

o 5,1% do 1 860,5 mln zł. Był to przede wszystkim efekt blisko dwukrotnie wyższej regularnej opłaty na rzecz BFG, której stawka została podniesiona z 0,137% w 2014 roku do 0,239% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. W praktyce, kontrybucja mBanku z tego tytułu wzrosła o 65,6 mln zł w ujęciu rocznym. Zatrudnienie w Grupie na przestrzeni 2015 roku zwiększyło się o 223 etaty, przekładając się na niewielki wzrostu kosztów pracowniczych. Dbałość o najwyższą jakość i bezpieczeństwo platformy elektronicznej mBanku skutkowała wyższymi wydatkami IT, podczas gdy pozostałe koszty rzeczowe zostały utrzymane na poziomie z 2014 roku.

Koszty ryzyka Grupy mBanku ukształtowały się w 2015 roku na poziomie 54 punktów bazowych. Jednocześnie, odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek spadły o 18,4% w ujęciu rocznym do wysokości 421,2 mln zł. Utrzymujący się od stycznia 2015 roku wysoki kurs franka szwajcarskiego nie wpłynął negatywnie na zdolność klientów detalicznych mBanku do regulowania zobowiązań, a solidna sytuacja gospodarcza i relatywnie niskie bezrobocie wspierały jakość portfela kredytowego. Ponadto, dobra znajomość ryzyk sektorowych zapobiega nadmiernemu zaangażowaniu w branże, charakteryzujące się gorszą kondycją i pozwala budować zdywersyfikowany portfel korporacyjny o rozproszonej strukturze. W rezultacie, wskaźnik NPL Grupy mBanku obniżył się na koniec 2015 roku do 5,7%, a pokrycie rezerwami wzrosło do 58,9%.

Ostatecznie, zwrot na kapitale spadł do 11,8% z poziomu 13,1% osiągniętego w 2014 roku. Mierzoną w ten sposób zyskowność Grupy, należy oceniać przez pryzmat ciągłego umacniania pozycji kapitałowej. Uzasadnienie dla takiego podejścia stanowią działania, podejmowane przez regulatora, zmierzające do ugruntowywania stabilności i bezpieczeństwa polskiego sektora oraz jego odporności na scenariusze skrajne. Zgodnie z zapowiedziami z wiosny, w dniu 23 października 2015 roku Komisja Nadzoru Finansowego przesłała bankom ze znaczną ekspozycją na walutowe kredyty mieszkaniowe indywidualne zalecenia, dotyczące dodatkowych wymogów kapitałowych. mBank otrzymał bufor w wysokości 4,39 punktu procentowego, z czego co najmniej 75%, czyli 3,29 punktu procentowego, powinno przypadać na kapitał Tier 1. Był to najwyższy poziom domiaru wśród polskich banków, co zasadniczo wynikało ze stosowania przez mBank do obliczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów AIRB. W konsekwencji, wagi ryzyka dla kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych są w mBanku zdecydowanie niższe niż w przypadku metody standardowej, używanej przez większość instytucji w Polsce, co nie było rozróżniane w ramach jednolitej metodyki użytej wobec wszystkich podmiotów w sektorze. Nawet wobec tak wysokich wymogów, określonych przez KNF, wskaźniki kapitałowe Grupy mBanku wciąż istotnie przekraczają konieczne poziomy.

Na wyróżnienie zasługuje również dynamiczny rozwój wolumenów oraz sprzedaż kredytów. Na przestrzeni 2015 roku kredyty brutto Grupy mBanku wzrosły o 5,2% do wysokości 81,4 mld zł. Nowa produkcja kredytów hipotecznych była o 41,8% większa wobec poziomu sprzedaży z 2014 roku. Jednocześnie bardzo cieszy fakt, że 42,3% tego rodzaju kredytów udzielonych w Polsce zostało uruchomionych przez mBank Hipoteczny, poszerzając w ten sposób pulę aktywów pod emisję listów zastawnych. Także sprzedaż kredytów konsumpcyjnych, których rosnący wolumen pozytywnie kontrybuuje do stopniowej poprawy marży, była w 2015 roku wyższa o 8,5%. Warto podkreślić, że w ujęciu rocznym, po wyłączeniu transakcji reverse repo, wielkość finansowania dla korporacji zwiększyła się o wysokie 11,8%, a istotny udział w tym wzroście miały kredyty terminowe dla małych i średnich przedsiębiorstw.

mBank dalej konsekwentnie budował swoją bazę depozytową, która na koniec 2015 roku osiągnęła 81,1 mld zł i była aż o 12,0% większa w stosunku do stanu bilansu sprzed roku. Z satysfakcją obserwowaliśmy napływ środków na rachunki bieżące klientów indywidualnych, których saldo wraz z rachunkami oszczędnościowymi, wzrosło o 16,1% rok do roku. Jeszcze bardziej imponujący był rozwój depozytów klientów korporacyjnych, gdzie salda na samych rachunkach bieżących zwiększyły się o 24,3% w porównaniu do końca 2014 roku. Co więcej, jest to przyrost szybszy niż tempo akwizycji klientów, czyli wynikający z rozwoju transakcyjności, o który mBank konsekwentnie zabiega, oferując najwygodniejsze systemy bankowości internetowej i mobilnej. Powyższe dynamiki przełożyły się na dalszą poprawę wskaźnika kredytów do depozytów, który na koniec 2015 roku wyniósł 96,7% w porównaniu do 103,0% rok wcześniej. Powrót po wielu latach do poziomu poniżej 100% oznacza sukces długotrwałego procesu restrukturyzacji naszego bilansu i rosnącego uniezależnienia od finansowania pochodzącego od Commerzbanku.

Jedną z kluczowych cech odróżniających mBank na tle polskiego sektora bankowego jest zdolność do organicznego wzrostu, z której uczyniliśmy istotną przewagę konkurencyjną. Efekty akwizycji nowych klientów w 2015 roku ponownie możemy uznać za satysfakcjonujące. W obszarze korporacyjnym nasza baza wzrosła o 1 775 przedsiębiorstw i na koniec roku wyniosła 19 562. Z kolei liczba klientów detalicznych mBanku powiększyła się o 177,6 tysięcy osób w Polsce oraz aż o 57,6 tysięcy w Czechach i na Słowacji. Dodaliśmy także 160,7 tysięcy rachunków do bazy Orange Finanse. W sumie mBank obsługuje już 4 947,3 tysięcy klientów na trzech rynkach. Ważnym przedsięwzięciem minionego roku była migracja użytkowników serwisu transakcyjnego dawnego MultiBanku na platformę mBanku, sfinalizowana z sukcesem w październiku. Jednocześnie, stale rozwijamy i ulepszamy naszą aplikację mobilną, aby umożliwić klientom najwygodniejsze zarządzanie finansami gdziekolwiek się znajdują.

Wynik pionu Bankowości Detalicznej był wyższy niż w poprzednim roku i ukształtował się na poziomie 1 060,7 mln zysku brutto. Poprawa rezultatu wynikała z zaksięgowania jednorazowego przychodu ze sprzedaży spółki ubezpieczeniowej, podczas gdy dochody podstawowe pozostawały pod presją, związaną z cięciem stóp procentowych i redukcją opłat interchange od transakcji kartowych. Coraz lepsze wyniki osiągają również oddziały zagraniczne mBanku w Czechach i na Słowacji, silniej kontrybuując do wyników obszaru detalicznego już nie tylko w wymiarze pozyskiwania klientów i depozytów, ale także systematycznie rosnącego wolumenu kredytów oraz przychodów. Intensyfikacja inicjatyw sprzedażowych i zmiana w pozycjonowaniu oferty, przełożyły się na znaczne przyspieszenie akcji kredytowej w obydwu krajach i przyrost wolumenu bilansowego brutto o 31,0% rok do roku. Z kolei Pion Korporacji i Rynków Finansowych odnotował wynik gorszy o 8,2 % niż w 2014 roku i wypracował 617,6 mln zysku brutto, co wynikało głównie z istotnie niższego rezultatu na działalności handlowej i inwestycyjnych papierach wartościowych. W minionym roku Grupa rozwijała ofertę dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw, stopniowo budując pozycję mBanku w tym charakteryzującym się obiecującym potencjałem wzrostu segmencie rynku.

W 2015 roku Grupa mBanku była bardzo aktywna na froncie realizacji inicjatyw strategicznych. mBank Hipoteczny wyemitował listy zastawne o łącznej wartości ponad 1,5 mld zł, co stanowi rekordowy wynik w skali polskiego rynku. mLeasing, w wyniku przeprowadzonej dywizjonalizacji, wzmocnił fundamenty dla dalszego rozwoju biznesu w obszarze korporacyjnym i detalicznym, a także odnotował znaczące wzrosty w segmencie SME. Jednocześnie spółka przesunęła się na drugą pozycję wśród firm leasingowych, działających na polskim rynku w 2015 roku. Także Dom Maklerski mBanku wykazywał się aktywnością, biorąc udział w istotnych transakcjach realizowanych na GWP. W kwietniu 2015 roku, przy wsparciu mCorporate Finance w roli doradcy finansowego i mBanku jako subemitenta inwestycyjnego, przeprowadził IPO niemieckiego producenta felg aluminiowych Uniwheels AG. Transakcja miała wartość 504 mln zł i była to największa oferta publiczna na polskim rynku od końca 2013 roku. W 2015 roku 20-lecie swojej działalności obchodził Private Banking mBanku. Świętowaniu tej okrągłej rocznicy towarzyszyły również sukcesy biznesowe, odzwierciedlone we wzroście o blisko 21% łącznej kwoty aktywów pod zarządzaniem, która wspólnie z mWealth Management przekroczyła na koniec 2015 roku 12,0 mld zł.

Podsumowując, pomimo wielu nowych niekorzystnych zmian regulacyjnych, z jakimi banki będą musiały się zmagać w 2016 roku, jak wprowadzenie podatku bankowego czy zaostrzenie wymogów kapitałowych, jestem przekonany, że rozwój wyników biznesowych Grupy, będący pochodną relacji z klientami pozostanie na trajektorii wzrostowej. mBank posiada przewagi konkurencyjne, które w każdych warunkach powinny gwarantować mu zdolność ekspansji w strategicznych segmentach. Doskonałe kompetencje biznesowe i doradcze, profesjonalizm oraz oferowane nowoczesne rozwiązania technologiczne pozwalają nam pozyskiwać nowych klientów w trzech krajach i zapewniać najwyższą jakość ich obsługi. Dodając do tego odpowiednio rozwijane kanały dystrybucji, dalsze promowanie transakcyjności oraz aktywny cross-selling, przychody mBanku także będą systematycznie rosły.

Państwu, naszym Akcjonariuszom, chciałbym podziękować za zaufanie, jakim nas obdarzacie, zapewniając jednocześnie, że jako spółka posiadamy kluczowe przewagi, które pozwolą nam w kolejnych latach, pomimo licznych wyzwań i obciążeń, rozwijać z sukcesem nasz model biznesowy i dostarczać zadowalających zysków.

Radzie Nadzorczej dziękuję za dobrą współpracę i wsparcie, na które zawsze można liczyć.

Chciałbym też podziękować naszym pracownikom, których nieustanne zaangażowanie przyczyniło się do sukcesu Grupy mBanku w minionym roku. Wierzę, że jesteśmy względnie dobrze przygotowani, aby wykorzystując nasze atuty z powodzeniem sprostać sytuacji rynkowej w 2016 roku.

Z wyrazami szacunku,

Cezary Stypułkowski

List Przewodniczącego Rady Nadzorczej mBanku S.A. do Akcjonariuszy.

Szanowni Akcjonariusze,

Miniony, 2015 rok, dał nam wiele powodów do zadowolenia i satysfakcji z jednej strony, z drugiej zaś, był pełen obaw co do przyszłości sektora bankowego w Polsce. Był to kolejny rok, który pokazał, że zmiana nazwy i marki w roku 2013 była decyzją właściwą i opłacalną dla naszej firmy, dzięki czemu wyniki finansowe oraz stan naszego banku są w bardzo dobrej kondycji. mBank stał się synonimem młodości i nowoczesności, ikoną mobilności i przyjazności dla klienta, a posiadanie w nim rachunku jest prestiżowe. Nasz ciągle udoskonalany serwis internetowy, wielokrotnie doceniony i nagrodzony za pro-klientowskie podejście i prostą, przyjazną obsługę, jest jednym z podstawowych powodów do dumy. W roku 2015 nastąpił rozwój naszej bazy klientów, modelu biznesowego oraz technologii obsługi. mBank z wielkim sukcesem sfinalizował kluczowe przedsięwzięcie technologiczne, jakim była migracja klientów MultiBanku na platformę mBanku. Pozwoli to na lepsze dostosowanie naszej oferty do potrzeb klientów i obniży koszty ich obsługi. Projekt Orange Finance był nadal rozwijany z bardzo dobrymi wynikami, podobnie jak nasze działania w Czechach i na Słowacji.

mBank w 2015 roku w segmencie Bankowości Detalicznej pozyskał 396 tysięcy nowych klientów, a wartość środków zdeponowanych przez klientów detalicznych wzrosła w ciągu 12 miesięcy o 17%. Odnotowania wymaga dalszy wzrost transakcji kartowych. Ich liczba wzrosła rok do roku o 36 %. Bank utrzymuje dzięki temu 12% udział w transakcjach bezgotówkowych kartami w Polsce. Nadal rozwijaliśmy i usprawnialiśmy naszą działalność kredytową na rynku detalicznym, zwłaszcza w zakresie kredytów konsumpcyjnych, których saldo wzrosło o 12%.

Pozytywne wyniki Bank wypracował również w segmencie Korporacji i Rynków Finansowych. Baza klientów w bankowości korporacyjnej zwiększyła się o 1 775 klientów. Salda depozytów i należności kredytowych w tym obszarze wzrosły odpowiednio o 17% i 6%. Najbardziej dynamicznie rozwijała się współpraca z klientami zaliczanymi do segmentu dużych przedsiębiorstw.

W 2015 roku Rada Nadzorcza z pełną starannością analizowała wszelkie procesy zachodzące w mBanku S.A., pozostając w stałym kontakcie z Zarządem Banku. Podobnie jak w latach poprzednich, członkowie Rady Nadzorczej wchodzili w skład 4 stałych komisji: Komisji ds. Audytu, Komisji ds. Ryzyka, Komisji ds. Wynagrodzeń i Komisji Prezydialnej.

Obecny skład Rady Nadzorczej wyróżnia się szczególną dbałością o profesjonalizm jej członków poprzez dobór najlepszych specjalistów, o wszechstronnej wiedzy, doświadczeniu zawodowym i umiejętnościach. W dniu 24 listopada 2015 nastąpiła zmiana w składzie Rady Nadzorczej mBanku S.A. W miejsce Pana Stefana Schmittmanna, który po wielu latach pracy dla Grupy Commerzbanku AG odszedł na emeryturę, powołany został Pan Marcus Chromik, który jednocześnie z dniem 1 stycznia 2016 powołany został na funkcję Przewodniczącego Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej mBanku S.A.

Pan Stefan Schmittmann pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej przez 6 lat. Rada Nadzorcza mBanku S.A. dziękuje Panu Schmittmannowi za wieloletnie zaangażowanie i świetną współpracę z naszym bankiem. Był jednym z głównych fundamentów w ochronie wzrostu naszego banku - związanego z ostrożnym podejściem w zarządzaniu ryzykiem. Życzymy mu wszystkiego najlepszego w jego nowych planach.

Pan Marcus Chromik był Dyrektorem ds. Ryzyka Kredytowego Commerzbanku (GRM-CRC) od 2012 roku. Wcześniej przez ponad trzy lata pracował jako Market Risk Officer w segmencie Korporacji i Rynków Commerzbanku, gdzie był odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem rynkowym i płynności. Marcus Chromik, który posiada doktorat z fizyki jądrowej, rozpoczął swoją karierę zawodową w firmie McKinsey w 2001 roku, następnie dołączył do Grupy Postbank w 2004 roku, gdzie zajmował różne stanowiska kierownicze, zajmował się m.in. nowymi projektami i syndykalizają, zarządzaniem płynnością i skarbem.

Na zakończenie, pragnę w imieniu całej Rady Nadzorczej podziękować Zarządowi mBanku za efektywną i pełną zrozumienia współpracę, a także Wam drodzy Akcjonariusze za okazane zaufanie dla działalności naszego Banku. Mam nadzieję, że obecny rok będzie równie owocny jak poprzedni, zarówno w kwestii osiągania celów, jak i owocnej współpracy.

Maciej Leśny

Przewodniczący Rady Nadzorczej

Ocena Rady Nadzorczej mBanku S.A. na temat sytuacji Banku w 2015 roku z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Banku, działalności compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego.

Podstawa: Zasada II.Z.10 Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW - 2016.

Rok 2015 można nazwać rokiem poprawy w polskiej gospodarce. Produkt krajowy brutto wzrósł w końcu 2015 roku o 3,6% rok do roku, wobec 3,5% w 2014 roku, zgodnie z zaktualizowanym szacunkiem Głównego Urzędu Statystycznego.

Zysk netto Banku wyniósł w 2015 roku 1 271 mln zł. To powtórzenie wyniku osiągniętego w poprzednim roku i o 1% mniej niż było planowane. Biorąc pod uwagę rozliczne negatywne niespodzianki, jakie w 2015 roku sektorowi bankowemu przyniosło otoczenie społeczno-gospodarcze, wynik ten można traktować jako całkiem dobry. Rada Nadzorcza dziękuje wszystkim pracownikom banku za jego osiągnięcie.

W roku 2015 mBank z wielkim sukcesem sfinalizował kluczowe przedsięwzięcie technologiczne, jakim była migracja klientów MultiBanku na platformę mBankową. Pozwoli to na lepsze dostosowanie naszej oferty do potrzeb klientów i obniży koszty ich obsługi. Projekt Orange Finance był nadal rozwijany z bardzo dobrymi wynikami, podobnie jak nasze działania w Czechach i na Słowacji. Dla mBanku rok 2015 pokazał, że zmiana nazwy i marki była decyzją właściwą i opłacalną dla firmy, dzięki czemu wyniki finansowe oraz generalnie stan banku są w bardzo dobrej kondycji. mBank stał się synonimem młodości i nowoczesności, ikoną mobilności i przyjazności dla klienta, a posiadanie w nim rachunku jest bardzo prestiżowe.

Pozytywne wyniki bank wypracował w segmencie Korporacji i Rynków Finansowych. Baza klientów w bankowości korporacyjnej zwiększyła się o 1 775 klientów. Salda depozytów i należności kredytowych w tym obszarze wzrosły odpowiednio o 17% i 6%. Najbardziej dynamicznie rozwijała się współpraca z klientami zaliczanymi do segmentu dużych przedsiębiorstw.

mBank w 2015 roku w segmencie Bankowości Detalicznej pozyskał 396 tys. nowych klientów, a wartość środków zdeponowanych przez klientów detalicznych wzrosła w ciągu 12 miesięcy o 17%. Odnotowania wymaga dalszy wzrost transakcji kartowych. Ich liczba wzrosła rok do roku o 36 %. Bank utrzymuje dzięki temu 12% udział w transakcjach bezgotówkowych kartami w Polsce. Nadal rozwijaliśmy i usprawnialiśmy naszą działalność kredytową na rynku detalicznym, zwłaszcza w zakresie kredytów konsumpcyjnych, których saldo wzrosło o 12%.

Rada Nadzorcza z wielką satysfakcją odnotowuje fakt, iż wysoka dochodowość Grupy mBanku S.A. odznacza się dużą stabilnością. Potwierdza ją również odniesienie do 2014 roku. Przez trzy ostatnie lata stabilność ta nie została zakłócona, a nawet szła w parze z biciem kolejnych rekordów zyskowności.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania makroekonomiczne w 2015 roku, w jakich działał Bank, a konkretnie spadek rynkowych stóp procentowych, Rada z uznaniem odnosi się do wypracowanych rezultatów.

Mając na uwadze wszystkie poruszone wyżej aspekty, Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia sytuację mBanku S.A. w 2015 roku.

Rada Nadzorcza docenia zaangażowanie oraz wysiłki poczynione w minionym roku, zarówno przez Zarząd Banku jak i jego pracowników, które zmierzały do wzrostu wartości Banku w długim terminie dla Akcjonariuszy. Jednocześnie Rada wyraża nadzieję, że wysiłki te będą kontynuowane w 2016 roku i latach następnych. Rada Nadzorcza składa również podziękowania Akcjonariuszom za zaufanie okazywane działalności mBanku.

Ocena systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Banku

W sprawach dotyczących ryzyka Rada Nadzorcza działa poprzez Komisję ds. Ryzyka, która sprawuje stały nadzór nad poszczególnymi rodzajami ryzyka, w szczególności nad ryzykiem kredytowym (w tym ryzykiem koncentracji), rynkowym, operacyjnym, płynności i biznesowym. Komisja ta wydaje rekomendacje w sprawach znaczących zaangażowań obciążonych ryzykiem pojedynczego podmiotu gospodarczego. Dodatkowo, w minionym roku Komisja zajmowała się wieloma ważnymi tematami z zakresu ryzyka, do których należały zagadnienia makroekonomiczne, system kontroli wewnętrznej w banku, strategia rynku nieruchomości i portfel skarbowych papierów wartościowych.

Ponadto w Banku działa kilka komitetów, których zadania bezpośrednio wiążą się z zarządzaniem ryzykiem w Grupie mBanku. Są to między innymi: Komitet Kredytowy Grupy mBanku, Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych, Komitet ds. Zarządzania Kapitałem, Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia system zarządzania ryzykiem w mBanku S.A. W opinii Rady Nadzorczej system ten obejmuje wszystkie istotne dla Banku i Grupy rodzaje ryzyk.

Ocena funkcjonowania Compliance oraz Audytu Wewnętrznego w Banku.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje Komisja ds. Audytu, która na bieżąco monitoruje sprawy związane z kontrolą wewnętrzną i której funkcjonalnie podlega oraz raportuje Departament Audytu Wewnętrznego. W 2015 roku Komisja ds. Audytu Rady Nadzorczej regularnie otrzymywała informacje o szerokim spektrum zagadnień audytowych, w tym między innymi o ocenie systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, przebiegu najważniejszych audytów w Banku i w spółkach Grupy. Komisja również oceniała i akceptowała Plan Audytów na 2015 rok. Ponadto Przewodniczący Rady Nadzorczej otrzymywał do wiadomości protokoły ze wszystkich audytów przeprowadzanych w Banku i w spółkach Grupy przez Departament Audytu Wewnętrznego. Wsparciem dla Komisji ds. Audytu Rady Nadzorczej jest również audytor zewnętrzny, który w 2015 roku regularnie raportował rezultaty badania i wnioski z badania sprawozdań finansowych.

Podczas posiedzeń Komisji ds. Audytu, Departament Compliance przekazywał informacje o problemach dotyczących obszaru Compliance, przedstawiał Radzie Nadzorczej wszelkie raporty Departamentu i zmiany Regulaminu Compliance, które wymagały zatwierdzenia przez organ nadzorujący. Podczas kolejnych posiedzeń Komisji ds. Audytu Departament Compliance omawiał tzw. Raporty Whistlebowing (aplikacja BKMS do anonimowego zgłaszania nadużyć w banku).

Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia działalność Audytu Wewnętrznego i działalność Compliance w mBanku S.A. W opinii Rady Nadzorczej działalność ta obejmuje wszystkie istotne dla Banku i Grupy rodzaje ryzyk związanych z tymi działami.

Maciej Leśny

Przewodniczący Rady Nadzorczej

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2015 roku

Spis treści

1. Krótka charakterystyka Grupy mBanku ... 4

1.1. Główne dane finansowe i biznesowe dla Grupy mBanku ... 6
1.2. Historia Grupy mBanku ... 8
1.3. Charakterystyka modelu biznesowego Grupy mBanku ... 9
1.4. Przewagi konkurencyjne Grupy mBanku ... 10
1.5. Skład Grupy i główne obszary działalności ... 12

2. Rok 2015 – najważniejsze wydarzenia w Grupie mBanku ... 15

2.1. Rok 2015 w liczbach ... 15
2.2. Podsumowanie 2015 roku ... 17
2.3. Najważniejsze projekty w Grupie mBanku w 2015 roku ... 17
2.4. Innowacje w Grupie mBanku ... 20
2.5. Strategiczna współpraca z partnerami ... 24
2.6. Nagrody i wyróżnienia ... 26

3. Realizacja Strategii Grupy mBanku i plany na kolejne lata ... 29

3.1. Strategia Grupy mBanku na lata 2012-2016 ... 29
3.2. Strategia na lata 2016 - 2020 ... 30

4. Otoczenie makroekonomiczne ... 31

4.1. Gospodarka i sektor bankowy w 2015 roku ... 31
4.2. Zmiany w rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) oraz aktach prawnych dotyczących banków w Polsce ... 35
4.3. Działalność Grupy mBanku na tle sektora bankowego w 2015 roku ... 41
4.4. Profil demograficzny klienta Grupy mBanku ... 42
4.5. Rynek mieszkaniowy ... 42

5. Sytuacja finansowa Grupy mBanku w 2015 roku ... 46

5.1. Rachunek zysków i strat Grupy mBanku ... 46
5.2. Zmiany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej ... 54
5.3. Konsolidacja ostrożnościowa ... 56

6. Kapitał i finansowanie Grupy mBanku ... 61

6.1. Baza kapitałowa Grupy mBanku ... 61
6.2. Finansowanie działalności Grupy mBanku ... 65

7. Grupa mBanku na rynku usług finansowych w 2015 roku ... 68

7.1. Pozycja rynkowa segmentów Grupy mBanku ... 68
7.2. Rozmieszczenie geograficzne sieci dystrybucji Grupy mBanku ... 70
7.3. Centrale mBanku w Polsce, w Czechach i na Słowacji ... 71

8. Korporacje i Rynki Finansowe ... 72

8.1. Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna ... 72
8.2. Rynki Finansowe ... 78

9. Bankowość Detaliczna ... 81

9.1. Bankowość Detaliczna mBanku w Polsce ... 83
9.2. Bankowość Detaliczna mBanku w Republice Czeskiej i na Słowacji ... 87

10. Działalność spółek Grupy mBanku ... 93

10.1. Podsumowanie wyników spółek Grupy mBanku ... 93
10.2. Działalność biznesowa wybranych spółek ... 93

11. Informacje dla inwestorów ... 99

11.1. Struktura akcjonariatu oraz notowania akcji mBanku na Giełdzie Papierów Wartościowych ... 99
11.2. Ratingi mBanku i mBanku Hipotecznego ... 101
11.3. Zestawienie ratingów Polski, mBanku i Commerzbanku ... 103
11.4. Relacje Inwestorskie mBanku ... 103

12. Zarządzanie ryzykiem ... 105

12.1. Fundamenty zarządzania ryzykiem oraz wyzwania 2015 roku ... 105

12.2. Podstawowe rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku ... 107
12.3. Adekwatność kapitałowa ... 125

13. Rozwój w obszarze kadr ... 127

13.1. Zmiany w poziomie zatrudnienia ... 127
13.2. Misja i wartości Grupy mBanku ... 128
13.3. Szkolenia i działania rozwojowe ... 129
13.4. System motywacyjny w Grupie mBanku ... 131
13.5. MbO (Zarządzanie przez cele) - system planowania i oceny ... 138

14. Nakłady inwestycyjne ... 138

15. Działalność mBanku na rzecz otoczenia ... 139

15.1. Fundacja mBanku ... 139
15.2. Inne działania na rzecz społeczeństwa ... 141

16. Oświadczenie mBanku o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2015 roku ... 142

16.1. Stosowanie zasad ładu korporacyjnego ... 142
16.2. System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych mBanku ... 145
16.3. Znaczne pakiety akcji ... 147
16.4. Zasady powoływania i odwoływania członków Zarządu ... 147
16.5. Zasady zmian statutu Spółki ... 148
16.6. Walne Zgromadzenie i prawa akcjonariuszy ... 148
16.7. Zarząd i Rada Nadzorcza – skład, kompetencje i zasady działania ... 151

17. Słownik Pojęć ... 168

18. Oświadczenia Zarządu ... 171

1. Krótka charakterystyka Grupy mBanku

Grupa mBanku jest czwartą pod względem wartości aktywów instytucją finansową w Polsce, oferującą bankowość detaliczną, korporacyjną i inwestycyjną oraz inne usługi finansowe, takie jak leasing, faktoring, ubezpieczenia, finansowanie nieruchomości komercyjnych, działalność maklerską, wealth management, corporate finance i doradztwo w zakresie rynków kapitałowych. mBank jest jedynym polskim bankiem, który z powodzeniem powielił swój rozwinięty w kraju model biznesowy na rynkach zagranicznych, rozpoczynając w 2007 roku działalność detaliczną w Czechach i na Słowacji.

Rok 2015 był udany dla gospodarki, choć wzrost PKB był tylko nieznacznie wyższy niż w 2014 roku i wyniósł 3,6% rok do roku w porównaniu z 3,3% w roku 2014. Wśród najważniejszych czynników pozytywnie wpływających na otoczenie makroekonomiczne w 2015 roku warto wymienić rekompozycję wzrostu oraz korzystne zmiany na rynku pracy. Motorem wzrostu gospodarczego w 2015 roku w mniejszym stopniu były inwestycje, natomiast w większym konsumpcja, oparta przede wszystkim na krajowych zasobach, co wpłynęło na obniżenie dynamiki importu. Dynamika eksportu tylko nieznacznie ustępowała tej z poprzedniego roku, co pozwoliło na statystyczne przyspieszenie wzrostu PKB, przede wszystkim za sprawą dodatniego wkładu do wzrostu eksportu netto. Dalsze ożywienie polskiej gospodarki stworzyło warunki sprzyjające poprawie sytuacji finansowej kredytobiorców i umożliwiło wzrost popytu na kredyty i inne usługi bankowe.

Jednakże presja zarówno ze strony czynników kształtujących przychody instytucji finansowych, jak i skutków niekorzystnych zdarzeń jednorazowych w polskim sektorze bankowym spowodowały, że rok 2015 okazał się dla polskich banków trudniejszy niż oczekiwano. Po obniżce stóp procentowych w październiku 2014 roku, Rada Polityki Pieniężnej (RPP) postanowiła kontynuować luzowanie polityki monetarnej i w marcu 2015 roku obniżyła stopę referencyjną o kolejne 50 punktów bazowych, do najniższego w historii poziomu 1,5%. Dodatkowe negatywne czynniki, takie jak wpłata na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG) w związku z upadłością Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie i wpłata na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, w połączeniu z niskimi stopami procentowymi, znacząco obniżyły rentowność sektora bankowego.

Pomimo trudnych warunków rynkowych, 2015 był kolejnym dobrym rokiem dla Grupy mBanku, która odnotowała wzrost biznesu we wszystkich segmentach działalności. Dzięki rosnącym dochodom nastąpił wzrost zysku netto w porównaniu z 2014 rokiem. Grupa zrealizowała też szereg projektów, dzięki którym jest jeszcze lepiej przygotowana na wyzwania kolejnych lat, zarówno te rynkowe, jak i regulacyjne.

Do najważniejszych wydarzeń 2015 roku należą:

- Wzrost zysku netto Grupy mBanku o 1,1% w porównaniu z 2014 roku, do 1 301,2 milionów złotych.
- Wzrost przychodów o 3,9% rok do roku, głównie dzięki rekordowym dochodom podstawowym oraz zyskom ze sprzedaży akcji BRE Ubezpieczenia TUiR i PZU.
- Planowane, jak i nieoczekiwane koszty jednorazowe, to jest wpłata na BFG i wpłata na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, negatywnie wpływające na wysoką dynamikę wzrostu przychodów. W związku z tym wskaźnik kosztów do dochodów ukształtował się na poziomie 50,2%. Wyłączając wspomniane koszty jednorazowe i przychód ze sprzedaży akcji BRE Ubezpieczenia TUiR i PZU wskaźnik kosztów do dochodów wyniósł 49,3% na koniec 2015 roku.
- Znaczny przyrost wolumenów:
    - Wzrost kredytów brutto o 5,2% w porównaniu z poprzednim rokiem, dzięki intensywnym działaniom sprzedażowym zarówno w segmencie Bankowości Detalicznej, jak i Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej. Wyłączając transakcje reverse repo/buy sell back i efekt zmian kursów walutowych kredyty brutto wzrosły o 6,3% rok do roku.
    - Znaczny przyrost depozytów od klientów (o 12,0% rok do roku), głównie za sprawą zwiększenia bazy depozytowej klientów indywidualnych, przy jednoczesnym wzroście poziomu depozytów klientów korporacyjnych.

- Ekspansja na rynku kredytów detalicznych znalazła odzwierciedlenie w rekordowej sprzedaży kredytów hipotecznych i niehipotecznych, która wyniosła odpowiednio 4,5 miliardów złotych i 4,9 miliardów złotych.
- W efekcie szybkiego przyrostu depozytów, wskaźnik kredytów do depozytów zanotował rekordową obniżkę do poziomu 96,7%.
- Dalsza poprawa jakości aktywów przy znacznie niższych kosztach ryzyka (54 punkty bazowe) w porównaniu z 2014 rokiem.
- Wysoka jakość bazy kapitałowej - wskaźniki kapitałowe przekraczające wymogi regulacyjne: współczynnik CET 1 na poziomie 14,3%, łączny współczynnik kapitałowy w wysokości 17,3%.
- Wysoki poziom akwizycji klientów – w 2015 roku pozyskano 396 tysięcy klientów indywidualnych i 1 775 klientów korporacyjnych.
- Podpisanie strategicznej umowy z Grupą AXA na dystrybucję produktów ubezpieczeniowych przez kanały mBanku oraz jednoczesna sprzedaż spółki BRE Ubezpieczenia.
- Wzmocnienie pozycji mBanku jako banku mobilnego i transakcyjnego oraz zakończenie migracji klientów dawnego Multibanku i Private Bankingu na platformę Nowego mBanku oraz kontynuacja współpracy z partnerami strategicznymi.

1.1. Główne dane finansowe i biznesowe dla Grupy mBanku

	2011	2012	2013	2014	2015	zmiana roczna
Podstawowe dane finansowe (tys. zł):						
Wynik z tytułu odsetek	2 148 602	2 279 597	2 225 811	2 490 658	2 511 373	0,8%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	839 972	786 546	834 738	901 690	897 176	-0,5%
Dochody ogółem	**3 563 510**	**3 570 774**	**3 673 524**	**3 939 168**	**4 093 464**	**3,9%**
Koszty ogółem	**-1 722 913**	**-1 661 331**	**-1 678 043**	**-1 770 565**	**-2 054 246**	**16,0%**
W tym: Jednorazowe koszty regulacyjne*	-	-	-	-	-193 793	-
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-373 470	-444 635	-477 778	-515 903	-421 222	-18,4%
Zysk brutto	**1 467 127**	**1 464 808**	**1 517 703**	**1 652 700**	**1 617 855**	**-2,1%**
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy	**1 134 972**	**1 197 321**	**1 206 375**	**1 286 668**	**1 301 246**	**1,1%**
Bilans (tys. zł):						
Aktywa razem	98 875 647	102 144 983	104 282 761	117 985 822	123 523 021	4,7%
Zobowiązania razem	90 802 982	92 526 062	94 026 323	106 912 844	111 248 057	4,1%
Kapitały razem	8 072 665	9 618 921	10 256 438	11 072 978	12 274 964	10,9%
Główne wskaźniki:						
Wskaźnik koszty/dochody (YtD)	48,3%	46,5%	45,7%	44,9%	50,2%	-
ROE netto (YtD)	16,4%	14,6%	13,1%	13,1%	11,8%	-
Marża odsetkowa (YtD)	2,5%	2,4%	2,2%	2,3%	2,1%	-
Wskaźnik NPL#	4,7%	5,2%	6,3%	6,4%	5,7%	-
Wskaźnik pokrycia rezerwami należności, które utraciły wartość	66,2%	64,1%	47,8%	51,9%	58,9%	-
Wskaźnik Core Tier 1 / Współczynnik kapitału podstawowego Tier I**	9,6%	13,0%	14,2%	12,2%	14,3%	-
Współczynnik wypłacalności/ Łączny współczynnik kapitałowy**	15,0%	18,7%	19,4%	14,7%	17,3%	-
Zatrudnienie (etaty, na koniec okresu)	6 294	6 138	6 073	6 318	6 540	3,5%
Informacje dla inwestorów:						
Kapitał akcyjny (tys. zł)	168 411	168 556	168 696	168 840	168 956	0,1%
Liczba akcji	42 102 746	42 138 976	42 174 013	42 210 057	42 238 924	0,1%
Cena do wartości księgowej	1,3	1,4	2,1	1,9	1,1	-42,1%

Dane biznesowe	2011	2012	2013	2014	2015	zmiana r/r
Bankowość Detaliczna						
Liczba klientów (tys.)	3 893	4 134	4 368	4 551	4 947	8,7%
Kredyty ogółem (mln zł)	38 689	37 704	38 308	41 560	46 259	11,3%
Depozyty ogółem (mln zł)	26 701	33 234	34 203	39 285	46 117	17,4%
Bankowość Korporacyjna						
Liczba klientów (tys.)	14	15	16	18	20	11,1%
Kredyty ogółem (mln zł)	27 890	28 405	29 475	32 841	33 447	1,8%
Depozyty ogółem (mln zł)	27 015	24 249	26 753	32 237	34 424	6,8%

** Kontrybucja do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w wysokości 141,7 mln zł na pokrycie wypłat środków gwarantowanych deponentom upadłego Banku Spółdzielczego w Wołominie i składka do Funduszu Wsparcia Kredytobiorców w kwocie 52,1 mln zł.*

 # Od IV kwartału 2013 roku obowiązuje zmodyfikowana metodologia rozpoznawania kredytów z utratą wartości (Wskaźnik NPL liczony jest zgodnie z metodologią bardziej konserwatywnego podejścia klientowskiego).

*** Od końca marca 2014 roku wskaźniki kapitałowe są obliczane według zasad opartych na Bazylei III.*

1.2. Historia Grupy mBanku

1986	**Powołanie Banku Rozwoju Eksportu jako spółki akcyjnej, wychodząc naprzeciw rosnącym potrzebom polskich firm zorientowanych na eksport**
1989	**Przyznanie linii kredytowych przez Bank Światowy i IFC; BRE Bank zostaje członkiem międzynarodowego systemu rozliczeniowego SWIFT**
	Początek budowy Grupy BRE Banku: powstanie pierwszej spółki BRE Brokers
1992	**Debiut BRE Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie**
1994	**Zawarcie umowy o strategicznym partnerstwie z Commerzbankiem AG**
1996	**Wprowadzenie oferty Private Banking**
1998	**Przejęcie i fuzja z Polskim Bankiem Rozwoju SA**
2000	**Uruchomienie mBanku – pierwszego internetowego banku w Polsce – w zaledwie sto dni**
2001	**Utworzenie Multibanku, drugiego detalicznego ramienia BRE Banku, dedykowanego do obsługi klientów zamożnych**
2004	**Zaczyna działać iBRE – nowoczesny system bankowości internetowej dla firm**
2007	**Ekspansja zagraniczna Banku, otwarcie pierwszych placówek mBanku w Czechach i na Słowacji**
2010	**Udana emisja nowych akcji, w której Bank pozyskuje blisko 2 mld zł**
2011	**Uruchomienie w mBanku mobilnej wersji serwisu transakcyjnego na iOS i Android**
2012	**Ogłoszenie Strategii „Jednego Banku" na lata 2012-2016**
2013	**Rebranding – zastąpienie trzech dotychczasowych marek przez jedną, najsilniejszą w Grupie - mBank** **Start Nowego mBanku – udostępnienie nowej platformy transakcyjnej**
2014	**Rozpoczęcie współpracy z Orange** **Uruchomienie platformy Nowego mBanku dla klientów w Czechach i na Słowacji**
2015	**Rozpoczęcie długotrwałej współpracy z Grupą AXA** **Migracja klientów dawnego Multibanku i Private Bankingu na platformę transakcyjną mBanku**

1.3. Charakterystyka modelu biznesowego Grupy mBanku

Grupa mBanku jest czwartą pod względem wartości aktywów instytucją finansową w Polsce, oferującą bankowość detaliczną, korporacyjną i inwestycyjną oraz inne usługi finansowe, takie jak leasing, faktoring, finansowanie nieruchomości komercyjnych, działalność maklerską, wealth management, corporate finance i doradztwo w zakresie rynków kapitałowych, a także dystrybucję ubezpieczeń.

Historycznie, mBank rozwinął swoją działalność od bankowości korporacyjnej, która zawsze pozostawała jego mocną stroną. Od momentu utworzenia w 1986 roku, Bank obsługiwał największe polskie firmy, zajmujące się handlem na rynkach zagranicznych i eksportem. Wieloletnie doświadczenie i wiedza w zakresie usług bankowości korporacyjnej przygotowały grunt pod dalszy rozwój Banku w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw.

W 2000 roku mBank rozpoczął działalność w segmencie detalicznym, tworząc pierwszy w pełni internetowy bank w Polsce. Był to pionierski projekt w skali lokalnego rynku, którego funkcjonowanie zostało oparte o Internet, obsługę bezpośrednią za pośrednictwem call center, a później także bankowość mobilną i inne nowoczesne rozwiązania technologiczne. Od 2001 roku mBank działa również na rynku tradycyjnej bankowości detalicznej, oferując szeroki zakres produktów i usług, skierowanych do klientów zamożnych i mikroprzedsiębiorstw, oczekujących dostępu do wysokiej jakości, spersonalizowanej obsługi w oddziałach banku.

mBank jest jedynym polskim bankiem, który z powodzeniem powielił swój rozwinięty w kraju model biznesowy na rynkach zagranicznych. W 2007 roku mBank rozpoczął działalność detaliczną w Czechach i na Słowacji, koncentrując się początkowo na bankowości transakcyjnej i produktach depozytowych, by następnie w miarę nawiązywania i rozwijania silnych relacji z klientami rozszerzyć ofertę o kredyty hipoteczne i konsumpcyjne, oraz udostępnić wygodną aplikację mobilną.

W rezultacie, baza klientów Banku rosła niemal całkowicie organicznie, osiągając poziom 4 947 tysięcy klientów detalicznych i 19 562 klientów korporacyjnych na koniec 2015 roku.

W ostatnich latach, mBank konsekwentnie realizował swoją strategię, zorientowaną na klientów i skoncentrowaną wokół tworzenia nowoczesnego i innowacyjnego banku transakcyjnego, oferującego zintegrowany asortyment wielu produktów i usług, odpowiadających na potrzeby jego klientów. W 2013 roku mBank opracował od podstaw i udostępnił użytkownikom nowoczesną, wygodną, łatwo dostępną i przyjazną platformę internetową (Nowy mBank) z ponad 200 nowymi funkcjonalnościami, która zyskała globalne uznanie, zdobywając wiele międzynarodowych nagród za innowacyjność w bankowości. Bank systematycznie rozwija także swoją aplikację mobilną, aby gwarantować klientom możliwość zarządzania finansami gdziekolwiek się znajdują.

Działalność operacyjna mBanku jest oparta na nowoczesnym interfejsie użytkownika dla bankowości internetowej, aplikacji mobilnej nowej generacji, bankowości wideo i płatnościach P2P poprzez Facebook i wiadomości SMS, a także zarządzaniu relacjami z klientem (CRM) w czasie rzeczywistym, na podstawie analizy wzorców jego zachowań. Cała oferta produktowa skupiona jest wokół rachunku bieżącego z szerokim spektrum usług finansowych dostępnych „jednym kliknięciem". W ten sposób mBank realizuje strategiczny cel bycia najwygodniejszym bankiem transakcyjnym na rynku.

W obszarze bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej, oferta mBanku dla klientów biznesowych zawiera w pełni zintegrowaną paletę produktów, usług i rozwiązań bankowości komercyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanej platformy bankowości transakcyjnej. Uzupełnienie tej kompleksowej oferty stanowią usługi bankowości inwestycyjnej, związane z rynkiem kapitałowym (ECM) i instrumentów dłużnych (DCM) oraz doradztwem w zakresie fuzji i przejęć (M&A).

Koncepcja dystrybucji produktów w mBanku łączy najbardziej zaawansowane technologicznie rozwiązania, dostosowane do polskiego rynku bankowego oraz obecnego i przyszłego otoczenia operacyjnego. Została ona oparta przede wszystkim na narzędziach internetowych i mobilnych, dopasowanych oddzielnie do potrzeb klientów z segmentu detalicznego i korporacyjnego, a także średniej wielkości fizycznej sieci dystrybucji, oferującej najwyższą jakość obsługi w całej Polsce.

Osiąganie zapowiadanych przez mBank celów potwierdza, że jest on dobrze spozycjonowany, aby z powodzeniem kontynuować wzrost biznesu w wybranych segmentach klientowskich, dobrze wykorzystując potencjał rynków, na których działa. Architektura platformy IT pozwala Bankowi rozwijać i

wprowadzać nowe produkty, usługi i kanały sprzedaży, efektywnie i przy niskim ryzyku operacyjnym. Dzięki tak elastycznej infrastrukturze, mBank jest w stanie skutecznie zarządzać swoją strategią ekspansji biznesowej.

1.4. Przewagi konkurencyjne Grupy mBanku

Na przestrzeni ostatnich lat Grupa mBanku rozwinęła szereg przewag konkurencyjnych, które pozwalają organizacji wykorzystywać możliwości wzrostu i skutecznie osiągać swoje cele strategiczne. Kluczowe czynniki zostały zilustrowane i opisane poniżej:

Korzystny profil demograficzny klientów

Unikatowa oferta mBanku w segmencie detalicznym, oparta na atrakcyjnym i innowacyjnym modelu biznesowym, została opracowana z zamiarem pozyskiwania klientów młodych, aspirujących i perspektywicznych, którzy szybko przyswajają innowacyjne rozwiązania i nowoczesne technologie. W konsekwencji, baza klientów mBanku ma korzystny profil demograficzny na tle polskiego rynku.

Połowa klientów detalicznych Banku jest w wieku poniżej 35 lat i oczekuje się, że osiągną oni swój najwyższy poziom dochodów w nadchodzących latach, co dogodnie pozycjonuje mBank do czerpania korzyści z dodatkowych możliwości cross-sellingu produktów bankowych i ubezpieczeniowych. Dojrzewanie bazy klientowskiej stanowi naturalne źródło wzrostu przychodów, jak również wspiera jakość aktywów kredytowych Grupy oraz skłonność klientów do zakupu coraz szerszego pakietu oferowanych produktów. Więcej o profilu demograficznym klientów w rozdziale 4.4. Profil demograficzny klienta Grupy mBanku.

Nowoczesna i elastyczna platforma bankowa

Przewidując rozwój i coraz większą dostępność Internetu, mBank już od 2001 roku stosuje i promuje nowoczesny i bardzo wygodny model bankowości detalicznej, oparty na internetowych i innych

zaawansowanych rozwiązaniach technologicznych. W rezultacie, Bank posiada wyjątkową pozycję na rynku, która pozwala oferować szeroką gamę innowacyjnych produktów i usług, odpowiadających na zmieniające się potrzeby docelowej grupy klientów.

mBank, jako światowy innowator w bankowości, stale ulepsza swoje internetowe i mobilne systemy transakcyjne. W 2013 roku została uruchomiona opracowana od podstaw, nowoczesna, intuicyjna, łatwo dostępna i przyjazna dla użytkownika platforma internetowa (Nowy mBank) z ponad 200 nowymi funkcjami i usprawnieniami. Wprowadzone rozwiązania przyczyniają się do wyższej akwizycji i transakcyjności klientów. Elastyczność platformy mBanku umożliwiająca jej swobodny rozwój oraz wykorzystanie w ramach nowych przedsięwzięć strategicznych stanowi dodatkową przewagę (np. oferta dla klientów Orange Finanse). Jednocześnie, Bank stale ulepsza swoją aplikację mobilną, zapewniając klientom jeszcze wygodniejszy sposób zarządzania finansami gdziekolwiek się znajdują.

Kanały dystrybucji wyprzedzające zmiany preferencji klientów

Stosowany przez mBank wielokanałowy model dystrybucji, przewidujący i podążający za zmieniającymi się potrzebami klienta, powoduje, że obecna struktura sprzedaży mBanku wyprzedza strukturę dystrybucji oczekiwaną w sektorze bankowym w nadchodzących latach. Kanały internetowe, mobilne, wideo i call center szybko zyskują na znaczeniu, o czym świadczą poziomy sprzedaży różnych produktów bankowych generowane za ich pośrednictwem w porównaniu z tradycyjnymi oddziałami.

W szczególności, połowa rachunków bieżących i ponad 2/3 produktów oszczędnościowych jest sprzedawanych przez platformę internetową mBanku. Ponadto, dynamicznie rośnie liczba czynności bankowych dokonywanych przez aplikację mobilną mBanku, spośród których do najpopularniejszych należą sprawdzanie stanu rachunku i wykonywanie przelewów. Taka struktura sprzedaży gwarantuje brak konieczności dotkliwych i kosztownych strukturalnych dostosowań w najbliższej przyszłości. Co więcej, Bank promując model samoobsługowy, w którym klienci detaliczni zarządzają swoimi rachunkami głównie poprzez kanały zdalne, zyskuje także możliwość proaktywnego stosowania nowoczesnego marketingu w czasie rzeczywistym oraz sprzedawania większej liczby produktów.

Strukturalna przewaga kosztowa

Znaczne nakłady inwestycyjne na internetową i mobilną platformę transakcyjną, wraz z utrzymywaniem niedużej i efektywnej infrastruktury oddziałowej skutkują w mBanku niższą ogólną bazą kosztową i wysokim poziomem operacyjnej elastyczności. Przewaga konkurencyjna Grupy, pochodząca z przyjętego przez nią modelu biznesowego, przejawia się w postaci istotnie lepszych miar efektywności w porównaniu z innymi polskimi bankami. Opierając się na takich wskaźnikach jak koszty do dochodów, koszty do średnich aktywów czy kredyty brutto do liczby oddziałów, mBank znajduje się wśród najlepszych we wszystkich 3 kategoriach na tle rezultatów osiąganych przez największe polskie banki. mBank działa na rynku za pośrednictwem optymalnej liczby oddziałów, co oznacza brak konieczności przeprowadzania restrukturyzacji sieci dystrybucji, skutkującej zamykaniem placówek.

Naturalna zdolność do organicznego wzrostu

mBank jest największą rozwiniętą organicznie platformą bankowości detalicznej w Europie Środkowo-Wschodniej. W przeciwieństwie do większości instytucji finansowych w Polsce, w historii mBanku nie wystąpiły żadne znaczące fuzje i przejęcia, a Bank udowodnił swoją zdolność do ciągłego pozyskiwania nowych klientów w 3 krajach. Baza klientów detalicznych Grupy w Polsce, Czechach i na Słowacji zwiększyła się wyłącznie organicznie o 322 tys. i 396 tys. odpowiednio w 2014 i 2015 roku, osiągając ogółem 4 947 tys. klientów.

Strategiczne zarządzanie bilansem

Dzięki stałemu ukierunkowaniu na pozyskiwanie zdywersyfikowanego, długoterminowego i atrakcyjnego cenowo finansowania, Grupa mBanku zdołała poprawić swój profil płynnościowy, o czym świadczy systematycznie obniżający się wskaźnik kredytów do depozytów, który na koniec 2015 roku wyniósł 96,7%.

Po stronie aktywów, korzystny rozwój bilansu jest skutkiem stopniowego spadku udziału portfela walutowych kredytów hipotecznych denominowanych we frankach szwajcarskich oraz ekspansji w zakresie produktów kredytowych o wyższych marżach, takich jak detaliczne kredyty konsumpcyjne (głównie cross-selling kredytów niehipotecznych do obecnych posiadaczy rachunków bieżących), złotowe kredyty hipoteczne oraz kredyty dla małych i średnich przedsiębiorstw. Po stronie zobowiązań, mBank koncentruje

się na zapewnieniu stabilnej i adekwatnej bazy depozytowej poprzez pozyskiwanie środków na rachunkach bieżących jako podstawowej relacji z bankiem dla większości klientów detalicznych.

Różnorodność i jakość źródeł finansowania jest wspierana emisjami obligacji niezabezpieczonych i długu podporządkowanego na rynku krajowym i międzynarodowym. Ponadto, mBank Hipoteczny utrzymuje pozycję lidera na polskim rynku listów zastawnych, dostarczając dodatkowego źródła długoterminowego finansowania na poziomie Grupy. Emisje tych instrumentów, przeprowadzane zarówno w euro, jak i złotych, nie tylko pomagają obniżyć koszty finansowania, ale także skutkują lepszym dopasowaniem terminów zapadalności aktywów i zobowiązań oraz ich struktury walutowej.

1.5. Skład Grupy i główne obszary działalności

Grupę mBanku tworzą: mBank S.A. - podmiot dominujący - oraz 12 spółek zależnych, w których Bank posiada większościowe udziały. W 2015 roku do najważniejszych spółek Grupy należały: mLeasing, mBank Hipoteczny, Dom Maklerski mBanku oraz mFaktoring.

Skład Grupy mBanku na koniec 2015 roku przedstawiał się następująco:

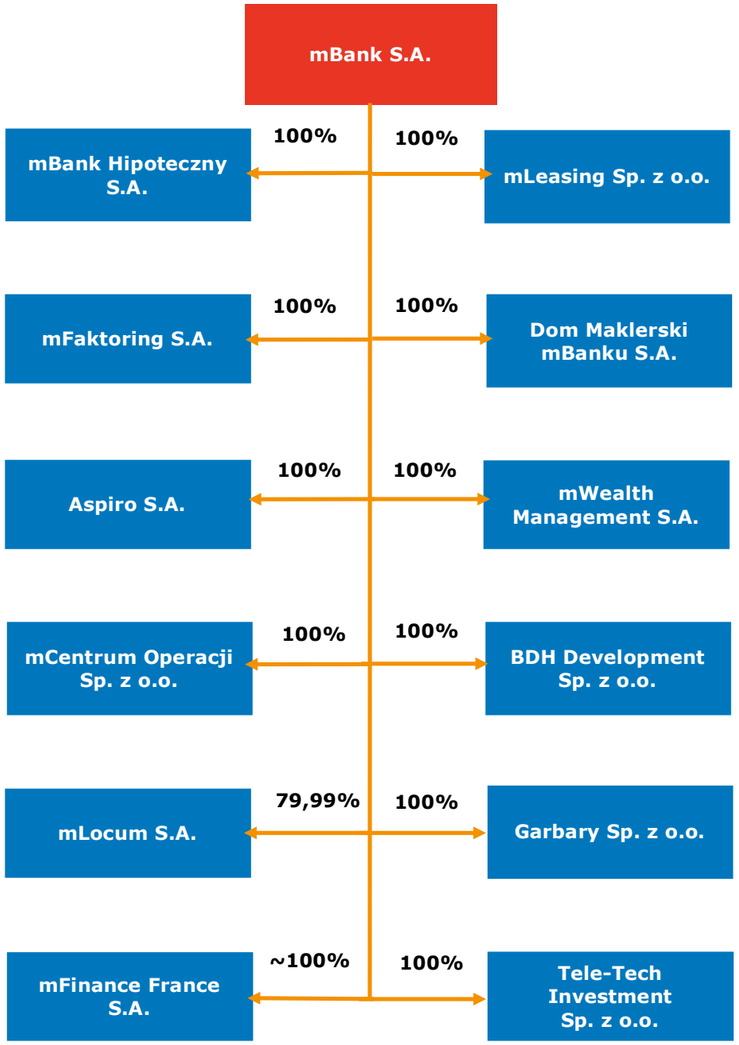

W 2015 roku mBank skupił się na dostosowaniu swojego modelu biznesowego do efektywniejszej dystrybucji produktów w zakresie ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń majątkowych, koncentrując się na przyszłej współpracy strategicznej z Grupą AXA, jedną z najlepszych międzynarodowych grup ubezpieczeniowych. W dniu 30 marca 2015 roku nastąpiła finalizacja transakcji sprzedaży 100% akcji spółki BRE Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji (BRE Ubezpieczenia TUiR) do Grupy AXA. Więcej o transakcji z Grupą AXA w rozdziale 2.5. Strategiczna współpraca z partnerami.

W III kwartale 2015 roku w związku z zaprzestaniem działalności przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa mBank S.A. przeprowadził reorganizację w Grupie mBanku S.A., która polegała na przeniesieniu akcji i udziałów posiadanych przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. sp. k w spółkach mBank Hipoteczny S.A., mLeasing Sp. z o.o., mFaktoring S.A. i mLocum S.A. pod bezpośrednią kontrolę mBanku S.A. oraz na likwidacji MLV 45 Sp. z o.o. sp.k. W dniu 10 września 2015 roku wspólnicy MLV 45 Sp. z o.o. sp.k.. – mBank S.A. i MLV 45 spółka z o.o., podjęli uchwałę o rozwiązaniu MLV 45 Sp. z o.o. sp.k., otwarciu jej likwidacji i powołaniu likwidatora. Wniosek w sprawie otwarcia likwidacji został złożony do Sądu Rejonowego dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 10 września 2015 roku a spółka została wykreślona z rejestru w dniu 22 grudnia 2015 roku. Reorganizacja nie miała wpływu na ciągłość sprawowania przez Bank pełnej kontroli nad wymienionymi powyżej spółkami. W związku z powyższym, w III kwartale 2015 roku Grupa zaprzestała konsolidacji spółki MLV 45 Sp. z o.o. sp.k.

W III kwartale 2015 roku objęto konsolidacją spółkę Tele-Tech Investment Sp. z o. o. Przedmiotem działania spółki jest lokowanie środków w papiery wartościowe i obrót wierzytelnościami, transakcje w zakresie obrotu papierami wartościowymi dokonywane na własny rachunek, zarządzanie przedsiębiorstwami kontrolowanymi, doradztwo w zakresie działalności związanej z prowadzeniem interesów i zarządzaniem. Spółka nie zatrudnia pracowników.

Na koniec 2015 roku podział działalności Grupy mBanku na segmenty i obszary biznesowe przedstawiał się następująco:

Skład Grupy mBanku

Segment	Bankowość Detaliczna	Korporacje i Rynki Finansowe	
		Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe
Bank	■ Obsługa klientów detalicznych i mikroprzedsiębiorstw ■ Obsługa klientów zamożnych ■ Obsługa klientów bankowości prywatnej	■ Obsługa korporacji i niebankowych instytucji finansowych (K1) ■ Obsługa dużych przedsiębiorstw (K2) ■ Obsługa małych i średnich przedsiębiorstw (K3)	■ Obsługa banków ■ Obsługa klientów korporacyjnych w zakresie tradingu i sprzedaży ■ Ryzyko i zarządzanie płynnością
Spółki konsolidowane	■ Część detaliczna Domu Maklerskiego mBanku S.A. ■ Część detaliczna mLeasing Sp. z o.o. ■ Część detaliczna mBanku Hipotecznego S.A. ■ Aspiro S.A. ■ mWealth Management S.A.	■ Część korporacyjna Domu Maklerskiego mBanku S.A. ■ Część korporacyjna mLeasing Sp. z o.o. ■ Część korporacyjna mBanku Hipotecznego S.A. ■ mFaktoring S.A. ■ Garbary Sp. z o.o. ■ Tele-Tech Investment Sp. z o. o.	■ mFinance France S.A. (spółka celowa powołana w celu finansowania aktywności Banku) ■ mLeasing Sp. z o.o.– w zakresie związanym z pozyskiwaniem finansowania ■ mBank Hipoteczny S.A – w zakresie związanym z pozyskiwaniem finansowania
Spółki konsolidowane	Inne spółki	■ mLocum S.A. (deweloper) ■ mCentrum Operacji Sp. z o.o. (dostawca usług outsourcingowych) ■ BDH Development Sp. z o.o. (spółka zarządzająca nieruchomościami)	

Zgodnie ze standardami MSSF wszystkie spółki są konsolidowane metodą pełną. Ich działalność została pokrótce przedstawiona w rozdziale 10.2. Działalność biznesowa wybranych spółek.

Zmiany we władzach mBanku

Rada Nadzorcza mBanku S.A.

Na koniec grudnia 2015 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

1. Maciej Leśny – Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Martin Zielke – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Martin Blessing – Członek Rady Nadzorczej
4. Andre Carls – Członek Rady Nadzorczej
5. Stephan Engels – Członek Rady Nadzorczej
6. Thorsten Kanzler – Członek Rady Nadzorczej
7. Teresa Mokrysz – Członek Rady Nadzorczej
8. Stefan Schmittmann – Członek Rady Nadzorczej
9. Agnieszka Słomka-Gołębiowska – Członek Rady Nadzorczej
10. Waldemar Stawski – Członek Rady Nadzorczej
11. Wiesław Thor – Członek Rady Nadzorczej
12. Marek Wierzbowski - Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 24 listopada 2015 roku Maciej Leśny, Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku, otrzymał od dr Stefana Schmittmanna, Członka Rady Nadzorczej Banku i Przewodniczącego Komisji Ryzyka, pismo z rezygnacją z pełnionych funkcji z dniem 31 grudnia 2015 roku. Uchwałą Rady Nadzorczej Banku z dnia 10 grudnia 2015 roku na miejsce ustępującego Stefana Schmittmanna na stanowisko członka Rady Nadzorczej Banku z dniem 1 stycznia 2016 roku został powołany Marcus Chromik na okres o czasu zakończenia obecnej kadencji Rady Nadzorczej. Objął on także funkcję Przewodniczącego Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej mBanku, a od stycznia 2016 również stanowisko członka zarządu ds. ryzyka w Commerzbank AG.

Zarząd mBanku S.A.

W 2015 roku w składzie Zarządu mBanku nie miały miejsca żadne zmiany. Jego skład przedstawiał się następująco:

1. Cezary Stypułkowski - Prezes Zarządu
2. Lidia Jabłonowska-Luba - Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem
3. Przemysław Gdański - Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej
4. Jörg Hessenmüller – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów
5. Hans-Dieter Kemler - Wiceprezes Zarządu ds. Rynków Finansowych
6. Cezary Kocik - Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej
7. Jarosław Mastalerz - Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki.

Sylwetki członków Rady Nadzorczej i Zarządu przedstawiono szczegółowo w rozdziale 16. Oświadczenie mBanku o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2015 roku.

2. Rok 2015 – najważniejsze wydarzenia w Grupie mBanku

2.1. Rok 2015 w liczbach

Przychody	RoE netto
4 093 miliony zł	**11,8%**
Przyrost kredytów brutto wyłączając transakcje reverse repo/buy sell back i efekt zmian kursowych	**Przyrost depozytów**
6,3% rok do roku ↑	**12,0%** rok do roku ↑
Liczba klientów detalicznych i korporacyjnych	**Liczba pracowników**
5,0 milionów	**6 540** etatów
Liczba użytkowników aplikacji mobilnej	**Pozycja na rynku**
Ponad **1** milion	**#4** pod względem aktywów

Główne Linie Biznesowe – podstawowe dane

BANKOWOŚĆ DETALICZNA

mBank prowadzi swoją działalność detaliczną w Polsce, Czechach i na Słowacji obsługując klientów indywidualnych jak również mikroprzedsiębiorstwa.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów stale wdrażane są nowe rozwiązania.

Wynik brutto:	**1 060,7 mln zł**
Liczba oddziałów:	**278**
Liczba klientów:	**4,9 mln**
Przyrost kredytów z wył. efektu kursu walutowego:	**6,3%**
Przyrost depozytów:	**17,0%**

BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA I INWESTYCYJNA

Celem działalności komercyjnej Banku jest wspieranie rozwoju firm z sektora MSP i korporacji.

Wieloletnie doświadczenie Banku w obsłudze tego segmentu przekłada się na owocną współpracę oraz wsparcie potencjału przedsiębiorstw.

Wynik brutto:	**537,4 mln zł**
Liczba oddziałów i biur:	**47**
Liczba klientów:	**19,6 tys.**
Przyrost kredytów z wył. efektu kursu walutowego i reverse repo:	**11,2%**
Przyrost depozytów z wył. reverse repo:	**17,0%**

RYNKI FINANSOWE

Do głównych zadań tego pionu Banku należy bezpośrednia sprzedaż produktów finansowych, zarządzanie płynnością, aktywami i zobowiązaniami mBanku, ryzykiem stóp procentowych, usługi depozytariusza oraz nadzór nad działalnością domu maklerskiego.

Wynik brutto:	**80,2 mln zł**
Wzrost dochodowości z zawartych transakcji:	**33,6%**
Wzrost liczby aktywnych klientów:	**~50%**
Udział w rynku bonów i obligacji skarbowych	**20,5%**

2.2. Podsumowanie 2015 roku

I kwartał

- Strategiczny alians z Grupą AXA
- Podpisanie umowy na dystrybucję produktów poprzez Allegro
- Udostępnienie usług płatności mobilnych - BLIK i płatności NFC

II kwartał

- Intensyfikacja relacji z sektorem małych i średnich firm; udostępnienie do użytku mPaltformy Walutowej (mobilnej platformy wymiany walut)

III kwartał

- Emisja listów zastawnych przez mBank Hipoteczny na ponad 800 milionów złotych
- mBank ponownie w czołówce polskich banków według rankingów Forbesa i Newsweek

IV kwartał

- Rozpoczęcie integracji Domu Maklerskiego mBanku i mWealth Management w strukturze Grupy
- Udostępnienie użytkownikom nowego portalu informacyjnego

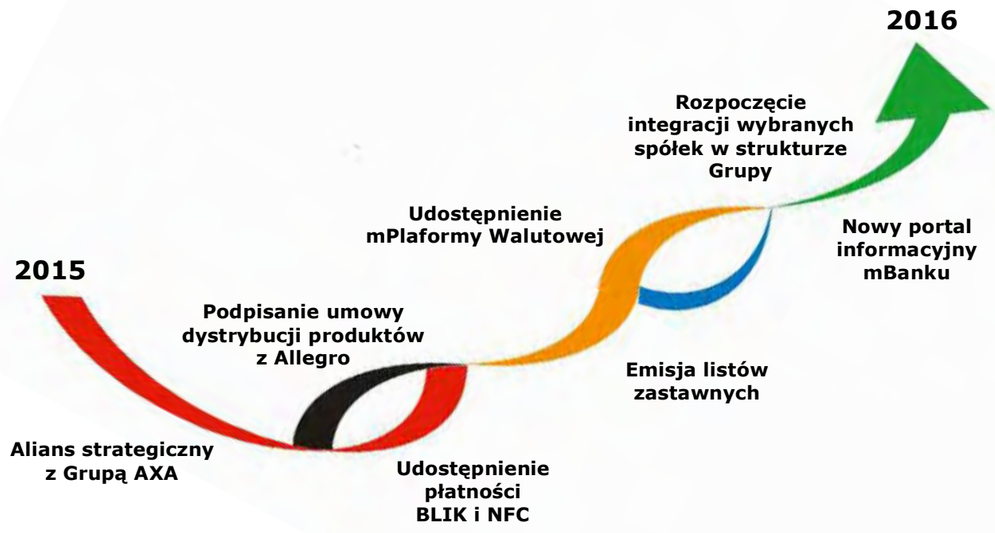

2.3. Najważniejsze projekty w Grupie mBanku w 2015 roku

Migracja klientów Multibanku do mBanku

19 października 2015 roku klientom dawnego Multibanku i Private Bankingu udostępniony został serwis transakcyjny mBanku, finalizując proces integracji marek pod wspólnym szyldem mBanku. Dla Banku była to najbardziej złożona i skomplikowana operacja w historii, biorąc pod uwagę ilość systemów jednorazowo ulegających zmianie. Migracja dotyczyła 630 tysięcy klientów i polegała na przeniesieniu danych pomiędzy systemami informatycznymi. Dzięki temu użytkownicy mogą korzystać z ponad 200 nowych funkcji oraz usprawnień. Równocześnie do nowego serwisu mBanku przeniesione zostały wszystkie produkty i usługi posiadane przez klientów dawnego Multibanku i Private Bankingu. Uzyskali oni także dostęp do aplikacji mobilnej mBanku, natomiast stary system i aplikacja zostały wyłączone.

Rozpoczęcie integracji Domu Maklerskiego mBanku i mWealth Management w strukturze Grupy

W IV kwartale 2015 roku zostały uzgodnione i podpisane przez zarządy mBanku, oraz spółek Dom Maklerski mBanku S.A. i mWealth Management S.A. plany podziału, będące pierwszym etapem planowanej integracji wyżej wymienionych spółek w strukturze Grupy. Wykonywanie usług maklerskich dotychczas świadczonych za pośrednictwem Domu Maklerskiego mBanku i mBanku będzie prowadzone przez jedna instytucję, mając w perspektywie także integrację w ramach działalności prowadzonej obecnie przez mWealth Management.

Celem podziału jest integracja działalności maklerskiej wykonywanej przez mBank, Dom Maklerski mBanku oraz mWealth Management w ramach rozszerzonego biura maklerskiego mBanku. Integracja w jednej strukturze podmiotów maklerskich funkcjonujących w grupie mBanku ma doprowadzić do optymalizacji oferty usług maklerskich dla wszystkich obsługiwanych grup klientów, zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych.

W konsekwencji integracja ta umożliwi udostępnienie każdemu klientowi oferty usług maklerskich w ramach jednego podmiotu, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji i celów inwestycyjnych. Posiadana przez instytucje z grupy mBanku baza klientów oraz jej dynamiczny wzrost będą sprzyjały zwiększaniu potencjału dla świadczenia usług maklerskich. Po integracji klientom zostaną udostępnione przez biuro maklerskie mBanku wszelkie dostępne na rynku usług maklerskich rozwiązania – poczynając od usług związanych wyłącznie z realizacją dyspozycji, po doradztwo inwestycyjne i zarządzanie portfelem instrumentów finansowych na zlecenie. Wszyscy klienci będą mieli możliwość korzystania z najnowocześniejszych platform transakcyjnych, zawierających rozwiązania funkcjonalne adekwatne do ich indywidualnych oczekiwań.

Implementacja docelowego modelu świadczenia usług maklerskich w grupie mBanku pozwoli na lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału, zwiększając tym samym pozycję konkurencyjną grupy mBank na rynku usług maklerskich.

Projekt Jednej Sieci mBanku

W ramach przyjętej w 2012 roku Strategii, mBank realizuje Projekt Jednej Sieci, mający na celu ujednolicenie sieci sprzedaży mBanku i dalszą poprawę obsługi klientów detalicznych i korporacyjnych.

W miastach objętych zakresem projektu znika podział na placówki detaliczne i korporacyjne, a w ich miejsce w budynkach biurowych pojawiają się centra doradcze pełniące funkcję ośrodka kompetencji doradczych, natomiast w galeriach handlowych powstają tak zwane „lekkie" oddziały.

Lekkie placówki mają zapewniać szybką i sprawną obsługę w podstawowym zakresie (sprzedaż i usługi z obszaru produktów podstawowych, tj. konto, karta płatnicza wydawana na miejscu czy kredyt gotówkowy wraz z obsługą kasową i przyjmowaniem dyspozycji). Ideą centrów doradczych jest oferowanie kompleksowej, często wymagającej czasu obsługi wraz z pełną gamą usług bankowości detalicznej, korporacyjnej i prywatnej oraz produktów wybranych spółek z Grupy mBanku (np. mLeasingu, mFaktoringu i Domu Maklerskiego mBanku).

W 2015 roku ustalono, że nowy model sieci sprzedaży zostanie wprowadzony w 10 największych aglomeracjach Polski. Zmiany będą przeprowadzane stopniowo do końca 2020 roku. Od początku projektu do końca 2015 powstało 6 placówek doradczych oraz 9 placówek „lekkich", a miastami, które w pełni przeszły transformację sieci są np. Gdynia i Kielce.

Ponadto, sieć mBanku wspierana jest przez około 90 mKiosków, zarządzanych przez Aspiro.

Emisja listów zastawnych przez mBank Hipoteczny

mBank Hipoteczny (mBH) jest jednym z 3 działających na polskim rynku banków hipotecznych (dwa pozostałe banki to Pekao Bank Hipoteczny oraz PKO Bank Hipoteczny) i liderem na rynku emisji listów zastawnych z udziałem 75,6% na koniec grudnia 2015 roku. Rok 2015 był kolejnym, po 2014, rokiem wzmożonej aktywności mBanku Hipotecznego na rynku dłużnych papierów wartościowych. W trakcie roku

mBH uplasował 7 serii hipotecznych listów zastawnych. Łączna wartość nominalna wyemitowanych listów zastawnych przekroczyła 1,5 mld zł. Tym samym z powodzeniem zrealizowany został cel emisji na 2015 rok.

W 2015 roku miało miejsce 7 emisji hipotecznych listów zastawnych:

Wolumen	Waluta	Data emisji	Zapadalność	Tenor (lata)	Kupon
200 mln	zł	20.02.2015	28.04.2022	7,2	WIBOR 6M + 78pb
20 mln	euro	25.02.2015	25.02.2022	7,0	Stały (1,135%)
250 mln	zł	15.04.2015	16.10.2023	8,5	WIBOR 6M + 87pb
11 mln	euro	24.04.2015	24.04.2025	10,0	Stały (1,285%)
50 mln	euro	24.06.2015	24.06.2020	5,0	EURIBOR 3M + 69pb
500 mln	zł	17.09.2015	10.09.2020	5,0	WIBOR 3M + 110pb
255 mln	zł	02.12.2015	20.09.2021	5,8	WIBOR 3M + 115pb

Więcej na temat emisji listów zastawnych przez mBank Hipoteczny przedstawiono w rozdziale 6.2. Finansowanie działalności Grupy mBanku.

Projekt ALM (Asset and Liability Management)

Na początku roku w Banku uruchomiony został Projekt ALM. Jego celem jest konsolidacja systemów ryzyka stopy procentowej, ryzyka rynkowego oraz płynności, systemu cen transferowych oraz systemu Skarbu Banku w zintegrowany System ALM. W rezultacie Bank poprawi jakość i efektywność procesów zarządzania bilansem i wynikiem odsetkowym. Poprzez prace nad wdrożeniem Systemu ALM Bank dąży do eliminacji redundantnych systemów oraz procesów zbierania i przetwarzania danych, systemów, procesów raportowych i narzędzi analitycznych, co w przyszłości przełoży się na poprawę efektywności kosztowej Banku.

W roku 2015 Bank zrealizował fazę budowy narzędzia do kompleksowego zbierania i przetwarzania danych na potrzeby docelowego Systemu ALM. Projekt jest realizowany przez interdyscyplinarne zespoły z obszarów Ryzyka, Finansów, Skarbu oraz IT Banku.

2.4. Innowacje w Grupie mBanku

Aplikacja mobilna

Technologie oparte na mobilności znajdują zastosowanie w coraz większej ilości modeli biznesowych, a ich możliwości są niemal rewolucyjne w porównaniu do czasów, kiedy mobilność wchodziła na rynek. Dziś większość ludzi nie wyobraża sobie życia bez smartphone'a, który stał się nieodłącznym narzędziem wykorzystywanym w trakcie codziennych czynności po to, aby ułatwiać życie.

Kiedyś, aby zapłacić rachunek, trzeba było wybrać się do placówki banku. Po rewolucji internetowej można było wykonać tą czynność bez wychodzenia z domu. Dziś wystarczy kilka kliknięć palcem, aby za pomocą telefonu zrealizować płatność nawet w kilka sekund, bez konieczności podawania 26 cyfrowego nr. konta, dodatkowo w dowolnym miejscu i o dowolnej porze. To dlatego jednymi z najbardziej cenionych wśród użytkowników korzyści jakie dają rozwiązania mobilne jest wolność, szybkość, kontrola, wygoda i personalizacja. Podążając za prognozami rozwoju rynku m-commerce w Polsce, także zakupy produktów bankowych z wykorzystaniem technologii mobilnych bez wątpienia staną się jedną z podstawowych usług oferowanych przez banki w perspektywie najbliższych kilku lat.

Według raportu PR News na koniec III kwartału 2015 roku liczba aktywnych użytkowników bankowości mobilnej przekroczyła 5 milionów osób. mBank może pochwalić się największą liczbą mobilnych użytkowników, która we wspomnianym kwartale wynosiła aż 1 162 000 osób.[a] W mBanku mobilni klienci to ponad dwa razy więcej niż wynosi średnia na polskim rynku.[b]

Wszystkie aplikacje mBanku zostały pobrane już 1 057 480 razy, co stanowi 44% wzrost w stosunku do roku poprzedniego.

- Udział logowań klientów z kanału mobile wzrósł o połowę – w grudniu prawie co trzecie logowanie do mBanku pochodziło z kanału mobilnego
- W 2015 liczba użytkowników kanału mobile wzrosła o prawie 45% rocznie
- Aktywność w kanale mobilnym, mierzona liczbą logowań w przeliczeniu na jednego użytkownika wzrosła przez rok prawię o połowę

Aplikacja mobilna, która zadebiutowała w lutym 2014 roku przez ostatnie dwa lata zdobyła rzeszę nowych użytkowników i w oparciu o realne potrzeby klientów została rozszerzona o szereg nowych funkcji. Po pozytywnym odbiorze możliwości takich jak sprawdzenia salda bez logowania, szybki kredyt gotówkowy, przelewy P2P, czy mobilne mOkazje i powiadomienia PUSH mBank postawił na dalszy rozwój.

Do najważniejszych elementów rozbudowy możliwości aplikacji mBanku można zaliczyć:

- Nową sekcję „Lokaty" – rozszerzenie oferty depozytowej dostępnej w aplikacji mobilnej, która oferuje produkty na specjalnych warunkach w taryfie mobilnej, wyłącznie dla posiadaczy aplikacji. Rozbudowanie o oferty, które były dostępne tylko w kanale Internet Banking, jak np. Oferta dla Ciebie, Lokata 3-dniowa

[a] Źródło: http://prnews.pl/raporty/raport-prnewspl-rynek-bankowosci-mobilnej-iii-kw-2015-6551613.html

[b] Według Finalta Research 2015

- Mobilny mTransfer – możliwość płacenia za zakupy na platformie PayU/Allegro za pomocą jednego kliknięcia w aplikacji mBanku
- mPlatformę Walutową, która umożliwia wymianę walut online w aplikacji
- Wieloosobową Autoryzację Transakcji, umożliwiającą autoryzację transakcji „na drugą rękę" w aplikacji. Oznacza to możliwość autoryzacji przelewów przygotowanych do realizacji na innym urządzeniu
- Usługę BLIK, pozwalającą na szybkie płatności podczas zakupów, wypłaty z bankomatów oraz płatności online za pomocą smartfona. Więcej o usłudze BLIK w sekcji Usługa BLIK.
- Płatności faktur za pomocą skanowania kodów QR
- Płatności NFC dla systemu Android, dla abonentów sieci Orange
- Dodatkowe usprawnienia np.: opcja ponowienia przelewu, odpowiadania na przelew, czy szybkie udostępnianie numeru rachunku
- Zmianę limitów autoryzacyjnych kart płatniczych – możliwość miesięcznej, dziennej, kwotowej i ilościowej zmiany limitów
- mLinia na klik – możliwość wykonania połączenia z konsultantem mLinii bezpośrednio z aplikacji, bez konieczności manualnego wybierania numeru telefonu i logowania poprzez numer klienta oraz telekod

Rok 2015 był dla mBanku przełomowy również pod względem całkowitej metamorfozy strony internetowej. Nowa, uruchomiona w listopadzie strona mBanku, została zaprojektowana zgodnie z technologią RWD (z ang. Responsive Web Design), dzięki czemu w pełni dostosowuje się do rozmiaru urządzenia mobilnego, na którym jest przeglądana. Więcej o nowej stronie mBanku w sekcji Nowy portal informacyjny.

Każdego roku mBank otrzymuje kilkanaście wyróżnień za jakość oferowanych usług oraz produktów, wygrywając w konkursach i stając na podium nie tylko walcząc z rywalami z Polski, ale też zagranicy.

Poniżej niewielki fragment tego, co dzięki wsparciu klientów udało się osiągnąć w Grupie mBanku podczas 27-letniej obecności na polskim rynku:

- Luty 2015 - po raz czwarty zostały wręczone prestiżowe nagrody Mobile Trends Awards, przyznawane dla najlepszych firm oraz instytucji z branży technologii mobilnych. Kapituła konkursowa wyłoniła zwycięzców aż w siedemnastu kategoriach, a trzy nagrody specjalne trafiły do twórców aplikacji, które zyskały największą ilość głosów od internautów. mBank wygrał w kategoriach: Bankowość mobilna oraz Nagroda specjalna Mobile Trends Awards.
- Lipiec 2015 - Forrester Research rokrocznie przygotowuje ranking aplikacji mobilnych banków w Europie (European Mobile Banking Functionality Benchmark). W tegorocznej edycji ocenie poddano trzynaście banków. Aplikacja mobilna mBanku zajęła w zestawieniu trzecie miejsce, co stanowi wielkie wyróżnienie biorąc pod uwagę skalę przedsięwzięcia.
- Wrzesień 2015 - podczas Wielkiej Gali Bankowości zorganizowanej przez czasopisma Newsweek i Forbes rywalizacja była wyjątkowo zacięta i wyrównana. mBank wrócił z aż czterema nagrodami przy czym uplasował się na drugiej pozycji w kategorii Bankowość Mobilna, pozostając w punktacji nieznacznie za liderem

Więcej o nagrodach przyznanych Grupie mBanku w rozdziale 2.6. Nagrody i wyróżnienia.

Nowy portal informacyjny

Od 29 listopada 2015 roku klienci mBanku korzystają z nowego portalu informacyjnego. Zmienił się nie tylko wygląd strony, ale również układ treści, grafika, i jej funkcjonalność. Pracując nad projektem Bank postawił na technologię *Responsive Web Design*, która pozwala na automatyczne dostosowanie widoku strony do ekranu urządzenia, na którym jest wyświetlana. Znacznie ułatwia to korzystanie ze strony www

na urządzeniach takich jak smartfon czy tablet, niwelując konieczność powiększania niewidocznych fragmentów tekstu czy przesuwania ekranu aby zobaczyć pełną zawartość serwisu.

Klienci oczekują od stron internetowych przede wszystkim szybkiego dostępu do interesujących ich treści, bez względu na to na jakim urządzeniu otwierają stronę. Mając to na uwadze wdrożono szereg ulepszeń, takich jak między innymi nowy układ treści, czy szybka wyszukiwarka, która po wpisaniu poszukiwanej frazy, podpowiada jej dalszą część. Znalezione informacje wyświetlają się w sposób uporządkowany, zaczynając od treści najbardziej aktualnych. Dodatkowo, po wpisaniu przez użytkownika np. hasła „kredyt gotówkowy" w oknie podpowiedzi wyświetlają się nie tylko szczegóły dotyczące oferty, ale również link pozwalający od razu złożyć wniosek o kredyt.

Zmiany w serwisie informacyjnym są zauważalne także w sposobie wyszukiwania placówek, bankomatów i wpłatomatów. Oprócz wpisania lokalizacji placówki, możliwe jest „filtrowanie" po zakresie jej pracy.

Również dla inwestorów został przygotowany nowy serwis ekonomiczny. Wszystkie niezbędne dane zostały umieszczone w jednym miejscu i zaprezentowane w czytelnej formie wykresów. Interesujące fundusze inwestor może zapisać w zakładce "ulubione", mając pod ręką, w sytuacji gdy zechce w przyszłości do nich powrócić.

Twórcy serwisu mieli również na uwadze potrzeby osób niedowidzących i niewidomych. Nowe strony są dostosowane do potrzeb tej grupy klientów i zostały zaprojektowane według wytycznych zawartych w WCAG (z ang. *Web Content Accessibility Guidelines,* pol. Wytyczne ws. Dostępności Zawartości Stron Internetowych).

Ostatnim z najważniejszych elementów, które wdrożono w ramach projektu, jest nowy, wspólny ekran logowania dla wszystkich segmentów klientów. Klienci masowi, firmowi, Private Banking oraz SME mogą z poziomu jednej strony przełączać się pomiędzy swoimi serwisami transakcyjnymi, co jest szczególnie ważne po połączeniu mBanku oraz Multibanku.

mBank Startup Challange „Współpracuj z bankiem i pojedź do Tel Avivu!"

W listopadzie 2015 roku młodzi przedsiębiorcy mogli wziąć udział w konkursie mBank StartUP Challenge, tworzonym przy współpracy z Business Link Polska. W konkursie do wygrania był zarówno wyjazd na program akceleracyjny do Tel Avivu, jak i możliwość nawiązania współpracy biznesowej z mBankiem.

Misja mBanku w zakresie obsługi podmiotów segmentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw (SME) dalece wykracza poza sferę obsługi produktowej. Celem mBanku jest stworzenie „ekosystemu przedsiębiorcy", czyli środowiska, w którym początkująca firma nie tylko z łatwością skorzysta z odpowiednich dla siebie produktów, ale także otrzyma wsparcie w ramach całego procesu prowadzenia firmy – od pomocy w jej założeniu, po wsparcie merytoryczne w jej rozwoju.

W ramach realizacji tej misji powstał program mBank StartUP Challange - program akceleracyjny, który jest niepowtarzalną okazją na rozwinięcie biznesu i znalezienie międzynarodowych inwestorów. Dla początkującego przedsiębiorcy taki wyjazd to ogromna szansa, która może pomóc bardziej niż konkretne pieniądze. Dodatkowo to okazja dla Banku do rozszerzenia współpracy o małe podmioty, zajmujące się tworzeniem produktów na granicy innowacyjności.

Aby wziąć udział w konkursie uczestnicy musieli zaprezentować sposób, w jaki ich produkt może być pomocny przy współpracy z Bankiem. Zaproponowane działania powinny pomóc w zwiększeniu liczby użytkowników aplikacji mobilnej, zachęcić klientów mBanku do oszczędzania lub inwestowania, albo umożliwić Bankowi lepszą ocenę ryzyka kredytowego. Głównym kryterium oceny zaproponowanych przez uczestników koncepcji była innowacyjność pomysłu oraz jego możliwości zastosowania w biznesie.

Dodatkowo, uczestnicy konkursu zostali poproszeni o stworzenie kanwy modelu biznesowego aby na jej podstawie opisać swój pomysł na współpracę z mBankiem.

Spośród setek zgłoszeń, organizatorzy konkursu - Fundacja Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości oraz mBank - wybrali pięć najlepszych propozycji, które zostały zaprezentowane 15 grudnia 2015 roku podczas gali finałowej konkursu, odbywającej się w siedzibie mBanku w Warszawie.

Finalistami konkursu zostały firmy: KoalaMetrics – zajmująca się analityką danych w obszarze aplikacji mobilnych, FriendlyScore – wykorzystująca dane społecznościowe w scoringach kredytowych, zapobraniem.pl – tworząca innowacyjne rozwiązania płatności w obszarze e-commerce, iWisher – tworząca

platformę łączącą e-commerce z celami oszczędnościowymi klientów, oraz Oort zajmująca się technologią z obszaru Internet of Things i rozwiązań SmartHome.

Podczas gali każdy finalista miał trzy minuty na przedstawienie tzw. „pitch talk" – krótkiej prezentacji swojej koncepcji.

Laureatem konkursu została firma KoalaMetrics, która w nagrodę weźmie udział w programie akceleracyjnym w Tel Avivie, w ramach którego będzie uczestniczył między innymi w warsztatach i szkoleniach coachingowych, sesji mentoringowej mającej na celu stworzenie lub dopracowanie modelu biznesowego, a także spotkaniach z potencjalnymi inwestorami.

Usługa NFC w Orange Finanse

Szybki wzrost znaczenia płatności mobilnych wpisuje się w jeden z najważniejszych współczesnych trendów – przejmowania kolejnych obszarów życia przez smartfony. Wiele wskazuje na to, że w ciągu najbliższych miesięcy mobilne płatności zbliżeniowe staną się powszechnym sposobem płacenia w Polsce. Ponad 60% polskich konsumentów wyraża dziś zainteresowanie płaceniem w sklepach za pomocą smartfona, a dwie trzecie przewiduje, że za 5 lat będzie płacić mobilnie co najmniej raz w tygodniu, jak wynika z badania Mobile Money 2020 przeprowadzonego przez Visa Europe.

Płatności zbliżeniowe z wykorzystaniem smartfona stają się częścią naszej rzeczywistości, dzięki zyskującej na popularności technologii NFC, która sprawia, że smartfon może pełnić rolę wirtualnego portfela.

Wpisując się w ten trend, Orange Finanse w lutym 2015 rozszerzył ofertę o płatności zbliżeniowe NFC udostępnione dla systemów Android. Proces jest w pełni zintegrowany z aplikacją mobilną Orange Finanse. Wszystkie kroki takie jak wnioskowanie, aktywacja, płatności czy zastrzeżenie karty NFC wykonuje się z poziomu aplikacji mobilnej, bez konieczności instalacji kolejnych aplikacji na smartfonie.

Obsługa kart NFC od strony klienta jest niezwykle prosta, wystarczy zainstalować aplikację mobilną Orange Finanse, zawnioskować w niej o wydanie karty i aktywować ją, poprzez nadanie numeru PIN. Wtedy karta w smartfonie jest już gotowa do płatności w sklepach i innych punktach usługowych.

Czas instalacji karty NFC w aplikacji mobilnej Orange Finanse to mniej niż 10 minut. Kluczowa jest prostota instalacji – proces zamyka się w 7 kliknięciach, a tylko 2 ekrany dzielą klienta od otrzymania karty. Więcej o współpracy z Orange w rozdziale 2.5. Strategiczna współpraca z partnerami.

Usługa BLIK

W lutym w aplikacji mobilnej mBanku uruchomiona została możliwość płacenia w sklepach stacjonarnych i internetowych oraz wypłacania gotówki z bankomatów za pomocą usługi BLIK. Funkcjonalność umożliwia dokonanie płatności korzystając wyłącznie z telefonu z aplikacją mobilną banku. Usługa BLIK została uruchomiona jednocześnie przez 6 banków członkowskich, wchodzących w skład spółki Polski Standard Płatności, obsługującej BLIK. Innowacyjność rozwiązania mBanku została doceniona na corocznej Polskiej Kartowej Gali w kategorii Najlepszy produktu bezgotówkowego 2015. Więcej o nagrodach przyznanych Grupie mBanku w rozdziale 2.6. Nagrody i wyróżnienia.

2.5. Strategiczna współpraca z partnerami

Strategiczna współpraca z Grupą AXA

W marcu 2015 roku nastąpiła finalizacja transakcji sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji (BRE Ubezpieczenia TUiR). W dniu 30 marca 2015 roku Grupa mBanku podpisała z Grupą AXA umowy powiązane ze sprzedażą akcji spółki BRE TUiR oraz umowy dystrybucyjne, które regulują długotrwałą współpracę pomiędzy Grupą mBanku a Grupą AXA w zakresie dystrybucji ubezpieczeń.

Łączne wynagrodzenie Grupy mBanku z tytułu sprzedaży akcji spółki ubezpieczeniowej oraz zawarcia umów dystrybucyjnych z podmiotami z Grupy AXA wyniosło 579,5 mln zł, a jednorazowy wpływ transakcji na wynik brutto Grupy mBanku rozpoznany w I kwartale 2015 roku, wyniósł 194,3 mln zł.

W ramach transakcji zostały zawarte umowy regulujące długotrwałą współpracę pomiędzy Bankiem oraz podmiotami z Grupy AXA, dotyczące dystrybucji produktów w zakresie ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń majątkowych. Umowy dystrybucyjne będą obowiązywać przez co najmniej 10 lat.

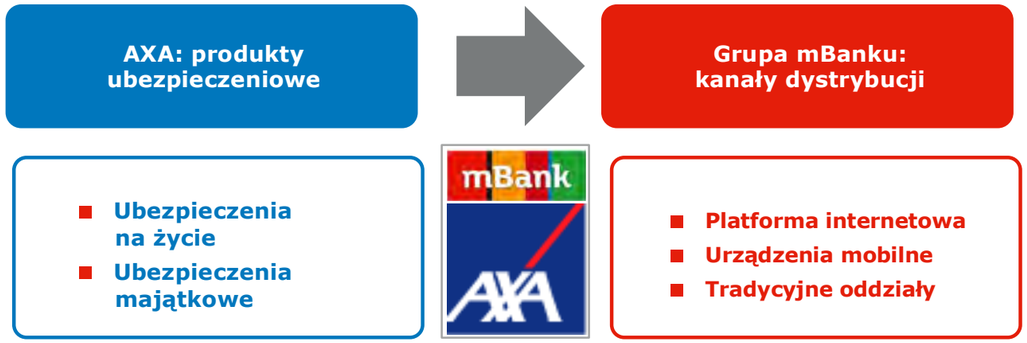

Współpraca z Grupą AXA znajduje odzwierciedlenie w rozszerzeniu oferty produktowej oraz udoskonaleniu jakości usług dla klientów Grupy mBanku, którzy uzyskali dostęp do najbardziej innowacyjnych produktów ubezpieczeniowych, oferowanych za pośrednictwem zarówno platformy elektronicznej i mobilnej, jak i tradycyjnych oddziałów. W lipcu ruszyła pierwsza kampania mBanku i Grupy AXA, której celem jest zaprezentowanie jak współpraca dwóch doświadczonych partnerów biznesowych przekłada się na wygodę i bezpieczeństwo klientów przystępujących do ubezpieczenia.

Strategiczne partnerstwo z Orange

Wspólne przedsięwzięcie mBanku oraz Orange, wiodącej firmy na polskim rynku telefonii stacjonarnej, komórkowej, internetu i transmisji danych – Orange Finanse - wystartowało w dniu 2 października 2014 roku.

Dzięki nowatorskiej ofercie, po roku od wdrożenia, Orange Finanse stał się kluczowym kanałem akwizycji nowych klientów w mBanku. Do końca 2015 roku w Orange Finanse otwartych zostało ponad 250 000 rachunków, z czego w samym 2015 roku blisko 210 tysięcy.

I półrocze 2015 roku obfitowało w kolejne wdrożenia i zmiany w ofercie Orange Finanse, która obejmuje konta osobiste, kredyty (Błyskawiczy Kredyt Gotówkowy, Kredyt Odnawialny), karty debetowe i kredytowe, płatności NFC telefonem komórkowym, konto oszczędnościowe, lokaty 3, 6 i 12- miesięczne, programy rabatowe obejmujące ok. 3 tys. punktów partnerów (sklepy, punkty usługowe, hotele, restauracje) oraz dodatkowe korzyści dla klientów sieci komórkowej Orange. Więcej o metodzie płatności NFC w rozdziale 2.4. Innowacje w Grupie mBanku.

Drugie półrocze było okresem rozwoju finansów mobilnych. Wprowadzono ulepszenia takie jak rozszerzenie listy systemów operacyjnych umożliwiających korzystanie z aplikacji mobilnej Orange Finanse o Windows Phone i wdrożono płatności faktur z wykorzystaniem QR kodów, pozwalające na wykonywanie płatności w kilka sekund

bez wpisywania danych przelewu oraz uruchomiono sprzedaż kredytu gotówkowego w salonach Orange. Był to także okres, w którym zaprezentowana została nowa oferta łączona dla klientów Orange, promująca aktywnych użytkowników Orange Finance.

W 2015 w ramach oferty Orange Finanse udostępnione zostały również ulepszone produkty dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, takie jak Konto dla Firm z możliwością uzyskania limitu do 10 tys. zł, karty debetowe, rachunek oszczędnościowy, a także Konta Pomocnicze.

W październiku 2015 roku marka Orange Finanse znalazła się w światowej czołówce plebiscytu organizowanego przez Efma na najlepsze projekty bankowe, zajmując 2. miejsce w kategorii Best New Product and Service. Efma to organizacja skupiająca ponad 3,3 tys. instytucji finansowych z ponad 130 krajów, w tym ponad 80% największych detalicznych instytucji finansowych w Europie. W konkursie nagradzane są najciekawsze i najbardziej innowacyjne projekty finansowe przeznaczone dla klientów detalicznych z całego świata. W 2015 roku do rywalizacji zgłoszono 500 innowacji z 211 instytucji finansowych, pochodzących z 59 krajów. Więcej o nagrodach przyznanych Grupie mBanku w rozdziale 2.6. Nagrody i wyróżnienia.

Współpraca mBanku z Allegro

W I kwartale 2015 roku mBank podpisał długoterminową umowę z polskich serwisów aukcyjnych Allegro o strategicznej współpracy, polegającej na oferowaniu produktów bankowych klientom serwisu. Od początku współpracy wolumen sprzedaży za pośrednictwem serwisu wyniósł 60,2 mln zł, a liczba klientów którzy skorzystali z produktów mBanku za pośrednictwem Allegro wyniosła 29,2 tys. na koniec grudnia 2015 roku.

Produkty mBanku, takie jak rachunki bieżące czy kredyty gotówkowe, są oferowane klientom indywidualnym w różnych częściach serwisu, w postaci bannerów z kontekstową reklamą, a także w mailingach oraz newsletterach umożliwiających stosowanie narzędzi do cross-sellu.

Współpraca z Allegro, największym na polskim rynku serwisem aukcyjnym, umożliwia mBankowi dostęp do zupełnie nowej grupy klientów - 13 mln użytkowników Allegro, dokonujących około 160 mln transakcji rocznie.

2.6. Nagrody i wyróżnienia

Poniższa tabela prezentuje wybrane nagrody otrzymane przez Grupę mBanku w 2015 roku:

Oferta produktowa i jakość obsługi klientów	
	Magazyn Global Finance po raz kolejny przyznał mBankowi tytuł najlepszego banku w Polsce oraz ponownie wyróżnił mBank w konkursie **"World's Best Corporate/Institutional Digital Banks".** mPlatforma Walutowa uzyskała tytuł najlepszej platformy transakcyjnej do wymiany walut dla klientów bankowości korporacyjnej w regionie Europy Środkowej i Wschodniej
	mBank po raz kolejny znalazł się w gronie najlepszych banków na świecie i został wyróżniony w plebiscycie organizowanym przez **Efma** (organizacja bankierów i ubezpieczycieli zajmująca się marketingiem finansowym i dystrybucją) i **Accenture** zajmując: 1. miejsce w kategorii **„Digital Marketing" za bankową platformę marketingową** (narzędzie umożliwiające zarządzanie wielokanałowymi kampaniami marketingu bezpośredniego pozwalające na ich lepszą personalizację i automatyzację, integrując wszystkie dane o klientach) 3. miejsce w kategorii **„Global Innovator"** Dodatkowo, **drugie miejsce w kategorii najlepszego nowego produktu i usługi przyznano Orange Finanse**.
	W 6. edycji plebiscytu Złoty Bankier, organizowanego przez portal finansowy Bankier.pl oraz firmę PayU, mBank zwyciężył po raz piąty i zdobył nagrody za najlepszą bankowość mobilną, najlepsze konto osobiste i konto dla przedsiębiorców oraz otrzymał główną nagrodę konkursu - **statuetkę Złoty Bank.**
	W 8. edycji rankingu serwisu jakoscobslugi.pl na podstawie opinii konsumentów wybrano marki, które wyróżniają się wysokim wskaźnikiem satysfakcji konsumentów CSI (ang. Customer Satisfaction Index),a mBank otrzymał **Gwiazdę Jakości Obsługi w kategorii „Banki" w programie Jakość Obsługi.**
	Po raz czwarty mBank wyróżniony został drugim miejscem pod względem jakości usług oferowanych w oddziałach w rankingu „Jakość na bank TNS Polska", zorganizowanym przez TNS Polska we współpracy z Dziennikiem Gazetą Prawną Tajemniczy klienci odwiedzili oddziały 19 banków, oceniając standardy obsługi klienta.
	Eksperci firmy doradczo-badawczej **Celent Research**, zajmującej się pomocą instytucjom finansowym w formułowaniu kompleksowych strategii biznesowych i technologicznych, docenili proponowany przez mBank model oferowania ubezpieczeń. Bank drugi raz z rzędu otrzymał **nagrodę w międzynarodowym konkursie Model Bank Awards**, zwyciężając w kategorii **„Innovation and Emerging Technologies"**

	Na tegorocznej **Wielkiej Gali Bankowości** zorganizowanej przez czasopisma **Newsweek i Forbes**, mBank otrzymał najwięcej wyróżnień spośród wszystkich instytucji finansowych sklasyfikowanych w rankingu. **W 14. edycji konkursu „Przyjazny Bank Newsweeka"** mBank zajął: 2. miejsce w kategorii „Banki w Internecie" 2. miejsce w kategorii „Bankowość Mobilna" 3. miejsce w kategorii „Bank dla Kowalskiego" - w której ocenia się jakość obsługi i zaangażowanie doradców w pozyskanie i utrzymanie klientów.
	Bankowość prywatna mBanku po raz siódmy została uznana za **najlepszą w Polsce przez brytyjski magazyn finansowy Euromoney**. Podczas oceny pod uwagę brano jakość świadczonych usług, poziom obsługi klientów oraz ofertę produktową. Euromoney co roku przeprowadza ankietę wśród instytucji finansowych z całego świata, oferujących usługi dla osób zamożnych.
Działania marketingowe i program lojalnościowy mBanku	
	Projekt internetowej platformy marketingowej mBanku został uznany za przykład najbardziej innowacyjnej technologii wspierającej rozwój biznesu. **Wygrał w konkursie Financial Cool Business Award** będącym częścią branżowego spotkania **Gartner Symposium ITxpo 2015** w Barcelonie. Wysoko oceniono **także bankową aplikację mobilną** która doszła do finału w swojej kategorii.
	Program lojalnościowy mBanku - mOkazje zwyciężył w kategorii **„The best loyalty activities in services"** w pierwszej edycji Loyalty Awards", w którym nagrodzone zostały najlepsze projekty lojalnościowe w Polsce w 2014 roku.
Działalność maklerska	
	Według rankingu Gazety Giełdy **Parkiet**, **zespół maklerski mBanku (Domu Maklerskiego mBanku - mDM) to najlepszy na rynku,** dystansujący konkurencję, **zespół specjalistów** zajmujących się przewidywaniem głównych wskaźników makroekonomicznych i rynkowych. Zespół analityczny Domu Maklerskiego mBanku zajął pierwsze miejsce w tej kategorii.
	Dom Maklerski mBanku otrzymał tytuł najlepszego brokera/banku inwestycyjnego w Europie Środkowo – Wschodniej w pierwszej edycji **konkursu Annual CEE Capital Markets Awards.** Ponadto mBank uplasował się na drugiej pozycji w zestawieniu „Parkietu" opracowanym na podstawie ocen czytelników, którzy oddawali głosy na 16 największych biur obsługujących przynajmniej 10 tys. rachunków inwestycyjnych.

Pozostałe nagrody	
	W konkursie dla spółek giełdowych „**The Best Annual Report”**, organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków, mBank został nagrodzony za raport roczny 2014 i otrzymał prestiżowe wyróżnienie dla najlepszego raportu rocznego „**The Best of the Best”.**
	mBank został zwycięzcą w kategorii innowacyjności w pierwszej edycji konkursu **„Gwiazdy Bankowości”** zorganizowanego przez **Dziennik Gazeta Prawna i PwC**. mBank zgłosił do konkursu trzy projekty: bankowość mobilną, projekt „lekkich” placówek lokowanych w centrach handlowych oraz kredyt gotówkowy, który można zaciągnąć przez internet, z 30-sekundową decyzją o przyznaniu pożyczki.
	W konkursie **Liderów Świata Bankowości i Ubezpieczeń**, mBank po raz drugi z rzędu zdobył **tytuł najbardziej innowacyjnego banku.** Jury doceniło w obszarze bankowości mobilnej i podkreśliło, że nowa aplikacja, wykorzystująca m.in. takie rozwiązania jak najszybszy na rynku kredyt w 30 sekund czy program rabatowy mOkazje z możliwością geolokalizacji dostępnych ofert, sprawiła, iż korzystanie z banku stało się prostsze i w pełni dostosowane do tego stylu życia klientów.
	mBank Hipoteczny zajął drugie miejsce, a mBank trzecie miejsce w rankingu banków finansujących branżę deweloperską zorganizowanym przez Polski Związek Firm Deweloperskich.

3. Realizacja Strategii Grupy mBanku i plany na kolejne lata

3.1. Strategia Grupy mBanku na lata 2012-2016

Wizja przyjętej w lipcu 2012 roku Strategii „Jednego Banku” zakładała poprawę długoterminowej zdolności generowania przychodów i rentowności w ramach zdrowej struktury bilansu, przy mocnym wsparciu technologicznym relacji z klientami i jednoczesnej silniejszej integracji wewnątrz Grupy - wzmacnianej przez ujednolicenie marki i infrastruktury sieci placówek.

W efekcie realizowanych na przestrzeni ostatnich lat inicjatyw strategicznych mBank:

- Poprawił strukturę swojego bilansu, w szczególności poprzez obniżenie wskaźnika kredytów do depozytów oraz postępującą dywersyfikację finansowania, wspieraną przez emisję euroobligacji w ramach programu EMTN oraz strategiczne repozycjonowanie mBanku Hipotecznego w celu rozpoczęcia programu finansowania detalicznych kredytów mieszkaniowych poprzez emisję listów zastawnych.
- Udostępnił wszystkim swoim klientom w Polsce oraz w Czechach i na Słowacji najbardziej nowoczesną, uznaną prestiżowymi nagrodami i cenioną przez klientów innowacyjną platformę bankowości internetowej, a w ślad za jej wdrożeniem zaoferował klientom najwyższej klasy aplikację mobilną, pozycjonując się jako lider bankowości mobilnej w Polsce pod względem liczby aktywnych użytkowników oraz „Ikona mobilności” w kontekście komunikacji marketingowej. Więcej o bankowości internetowej i aplikacji mobilnej w rozdziale 2.4. Innowacje w Grupie mBanku.
- Zakończył proces pełnej migracji klientów dawnego Multibanku na serwis transakcyjny mBanku, otwierając możliwości do bardziej precyzyjnego segmentowania klientów w oparciu o wspólną platformę transakcyjną, a co za tym idzie lepszego zrozumienia i dopasowania oferty banku. Unifikacja platformy dla klientów detalicznych to również potencjał wzrostu efektywności nakładów z nią związanych oraz komunikacji marketingowej.
- Wzmocnił swoją pozycję w obszarze transakcyjności klientów. Liczba i wartość transakcji kartowych klientów detalicznych rośnie dynamicznie na przestrzeni lat 2012-15, a udział rynkowy mBanku wynosi obecnie 12%. Bank utrzymuje dodatkowo swoją silną pozycję w obszarze bankowości transakcyjnej dla klientów korporacyjnych.
- Wdrożył nową, strukturę organizacyjną Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej zintegrowaną wokół potrzeb klientów segmentu K2 (K2 to korporacje o rocznych obrotach od 30 mln zł do 500 mln zł oraz średnie przedsiębiorstwa sektora publicznego). Nowa organizacja tej części biznesu stanowi podstawę do pogłębienia relacji mBanku z klientami korporacyjnymi, w szczególności klientami segmentu K2 poprzez kompleksową ofertę rozwiązań *corporate finance* dostępną w ramach jednej instytucji (wzmacnianie pozycji mBanku na rynku organizacji emisji długu, pozyskiwania kapitału oraz przejęć i sprzedaży przedsiębiorstw).
- W obszarze segmentu Bankowości Detalicznej ukierunkował rozwój współpracy z segmentem małych i średnich przedsiębiorstw (SME) przez integrację kompetencji obsługi, w tym zarządzania sprzedażą oraz z rozwojem biznesu, przy wykorzystaniu silnych stron mBanku tj. internetowość, mobilność, szybkie procesy bankowe; w obszarze segmentu bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej koncentrując jednocześnie uwagę akwizycji w segmencie klientów K3 w obszarze bankowości korporacyjnej (K3 to segment MSP, tj. przedsiębiorstwa o rocznych obrotach do 30 mln zł) na najbardziej perspektywicznych firmach.
- Wzmocnił dochody oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji, poprzez dynamiczny rozwój bazy klientów i koncentrację na sprzedaży wysoko marżowych produktów.
- Ujednolicił politykę brandingową - symboliczna unifikacja marek funkcjonujących w Grupie - oferując wszystkim segmentom klientów Grupy mBanku usługi pod wspólnym „szyldem” mBanku.
- Udostępnił sieć placówek detalicznych wszystkim klientom - w tym klientom „dawnego” (internetowego) mBanku - oraz kontynuuje reorganizację infrastruktury sieci placówek detalicznych i korporacyjnych adresując najnowsze trendy technologiczne i związane z nimi zmiany oczekiwań klientów; reorganizacja ma na celu ujednolicenie sieci sprzedaży, integrację oferty Grupy i dalszą poprawę obsługi klientów detalicznych i korporacyjnych. W największych polskich miastach zanika podział na placówki detaliczne i korporacyjne, a w ich miejsce pojawią się centra doradcze pełniące

funkcję ośrodka kompetencji doradczych (w lokalizacjach biurowych), natomiast w galeriach handlowych powstaną tzw. „lekkie" oddziały. Więcej o reorganizacji placówek detalicznych w rozdziale 2.3. Najważniejsze projekty w Grupie mBanku w 2015 roku.

- Systematyzuje podejście Grupy do współpracy z klientami najbardziej zamożnymi – trwa proces integracji usług dla klientów private banking i wealth management oraz usług maklerskich (Dom Maklerski mBanku) pod wspólnym „dachem" mBanku.

Z punktu widzenia celów finansowych Bank realizował w znakomitej większości swoje założenia strategiczne. W obliczu pogarszającego się otoczenia bankowego stawiającego pod presją dochody, jak i wiążącego się z wyższymi opłatami i składkami po stronie kosztów pogorszeniu uległ wskaźnik C/I z 44,9% w 2014 r. do 50,2% w 2015 r. Wyłączając jednorazowe koszty występujące w 2015 roku, w postaci wypłaty środków gwarantowanych deponentom SK Banku w Wołominie i wpłatę do Funduszu Wsparcia Kredytobiorców oraz wynik ze sprzedaży akcji BRE Ubezpieczenia TUiR i PZU, wskaźnik kosztów do dochodów na koniec 2015 roku wyniósł 49,3%.

Poniższa tabele prezentuje cele finansowe wyznaczone na podstawie Strategii 2012-2016:

Strategia na lata 2012-2016		
Cele finansowe	**Wartości docelowe**	**Stan na koniec 2015**
Wskaźnik kredytów do depozytów	około 115% do 2016 roku	96,7%
Wskaźnik stabilnego finansowania netto (NFSR)	minimum 110%	109%
Wskaźnik Core Tier 1	około 11%	14,3%*
Wskaźnik kosztów do dochodów (C/I)	maksymalnie 48%	50,2%
ROE brutto	minimum 15%	14,7%
ROA netto	minimum 1,4%	1,0%

** Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 liczony według zasad Bazylei III.*

3.2. Strategia na lata 2016 - 2020

mBank przygotowuje strategię Grupy na lata 2016 - 2020. Nowa strategia będzie adresowała najbardziej aktualne wyzwania stojące obecnie przed mBankiem. Centralnym obszarem koncentracji działań mBanku będzie nakreślona w nowej strategii wizja koncentracji na klientach. Sukces na rynku bankowym będzie w najbliższych latach uzależniony od umiejętności „myślenia klientem" – na rozpoznaniu i przewidywaniu jego potrzeb, na wprowadzaniu rozwiązań prostych i wygodnych. W kontekście zmieniających się zachowań klientów, ich oczekiwań oraz preferencji dotyczących współpracy z bankiem aspiracją mBanku jest lepsze zrozumienie klientów, umiejętne przewidywanie ich potrzeb oraz precyzyjne ich adresowanie. Przyjęcie nowej strategii planowane jest w pierwszym półroczu 2016 r.

4. Otoczenie makroekonomiczne

4.1. Gospodarka i sektor bankowy w 2015 roku

Gospodarka i sektor bankowy w Polsce

Wskaźniki makroekonomiczne	2015	Parametry sektora bankowego	2015
Realny wzrost PKB (prognoza)	3,5%	Bazowa stopa procentowa	1,5%
Nominalne PKB per capita (EUR)	10 300*	Wskaźnik kredyty/depozyty	99,1%
PKB per capita w PPS (EU-28=100)	68%*	Wskaźnik NPL	7.4%
Średnia roczna stopa inflacji	-0,7%	Łączny współczynnik kapitałowy	15,6%*
Stopa bezrobocia	7,5%	Zwrot na aktywach (ROA) netto	0,8%
Populacja	38 mln	Zwrot na kapitale (ROE) netto	6,8%

Źródło: Eurostat, Komisja Nadzoru Finansowego
** Dane na dzień 31.12.2015, albo najnowsze dostępne*

Podsumowanie zmian

Rok 2015 był rokiem zmian. Po raz pierwszy od 10 lat stopy procentowe w gospodarce amerykańskiej zostały podniesione. Rok ten był jednocześnie bardzo udany dla gospodarki, aczkolwiek poszukiwania pozytywnych akcentów należy rozłożyć daleko poza suche statystyki rachunków narodowych, gdyż dynamika PKB była (wedle szacunków) nieznacznie tylko wyższa niż w roku poprzednim: 3,6% rok do roku wobec 3,3% w roku 2014. Na podkreślenie zasługuje przede wszystkim zmiana kompozycji wzrostu oraz korzystne zmiany na rynku pracy.

Wzrost w 2015 roku napędzany był w mniejszym stopniu inwestycjami (6,6% wobec 9,8% w poprzednim roku), w większym konsumpcją (3,2% wobec 2,6%), która opierała się przede wszystkim na krajowych zasobach, dzięki czemu dynamika importu obniżyła się, zaś eksportu tylko nieznacznie ustępowała tej z poprzedniego roku, co pozwoliło na statystyczne podbicie dynamiki PKB za sprawą dodatniego wkładu do wzrostu eksportu netto (rok 2015 był rekordowy w zakresie nadwyżki handlowej odnotowanej łącznie w handlu usługami i towarami).

Kontrybucje do wzrostu PKB

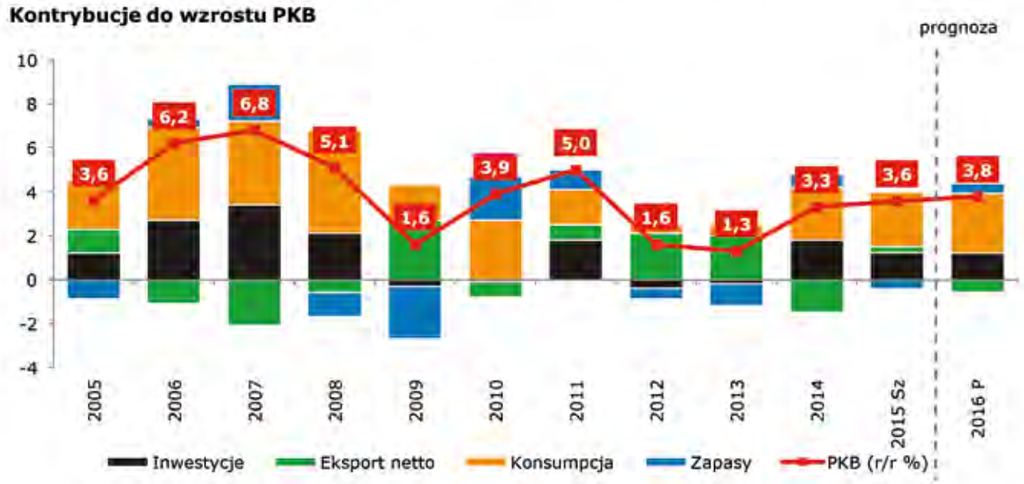

Wyższa dynamika konsumpcji była bezpośrednią konsekwencją zmian na rynku pracy: wyższej dynamiki płac (w kategoriach realnych: 4,6% wobec 3,2% w poprzednim roku) oraz dalszego spadku stopy

bezrobocia, która w 2015 roku spadła poniżej 10%, przy czym znacząco poprawiła się liczba ofert dostępnych na rynku pracy – do końca 2015 roku liczba ofert przypadających na jednego bezrobotnego osiągnęła historyczne maksimum. Dodatkowo, równowagę na niskim poziomie aktywności udało się także przełamać w statystykach zatrudnienia. IV kwartał, przy kreacji miejsca pracy w sektorze przedsiębiorstw na poziomie 32 tysięcy, był najlepszy od 2007 roku.

Liczba ofert pracy przypadająca na 1000 bezrobotnych

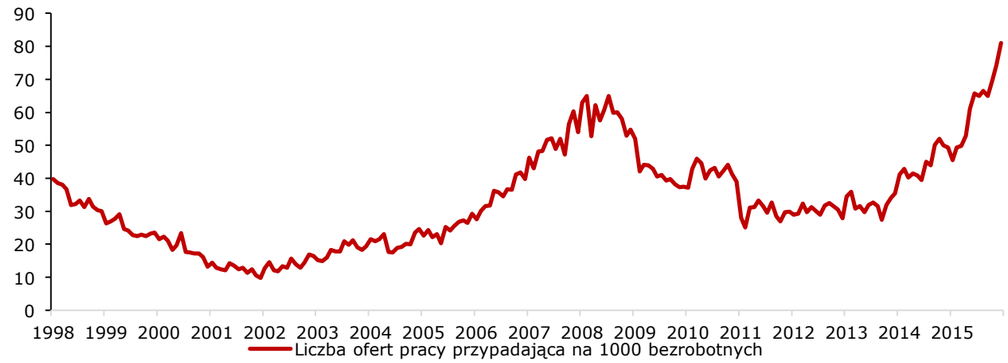

Jakkolwiek rachunki narodowe oraz procesy zachodzące na rynku pracy pokazały pozytywny obraz polskiej gospodarki, dane o wyższej częstotliwości (produkcja, sprzedaż, budownictwo) wygenerowały – szczególnie w pierwszej połowie roku – dużo negatywnych zaskoczeń, które w miarę ich przybywania były odczytywane jako symptomy pogorszenia koniunktury. W połączeniu z presją aprecjacyjną na złotego realizującą się w I kwartale oraz szybkim nasileniem deflacji, RPP zdecydowała się na obniżenie stóp procentowych w marcu o 50 punktów procentowych w jednym ruchu, sprowadzając stopę referencyjną do poziomu 1,50%. Do końca roku stopy procentowe pozostały już stabilne, a retoryka Rady Polityki Pieniężnej dryfowała w kierunku stabilizowania parametrów polityki pieniężnej.

Inflacja CPI i stopa referencyjna NBP

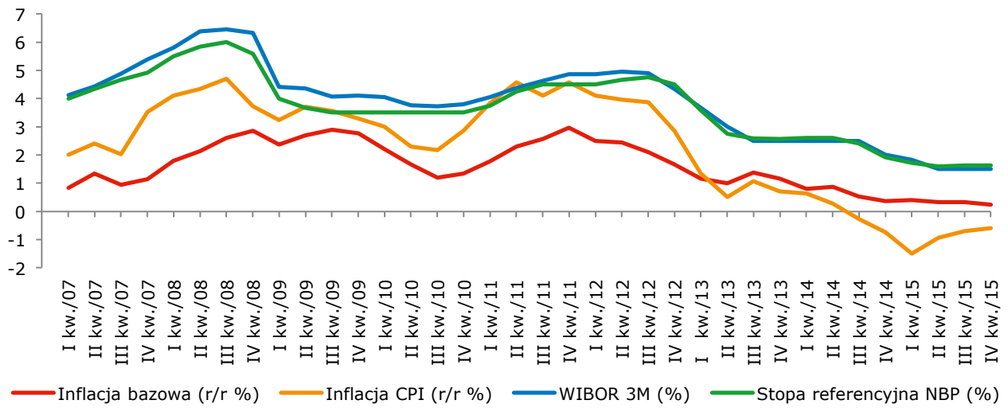

Po osiągnięciu w kwietniu minimum (3,9650) na fali oczekiwań na rozluźnienie polityki pieniężnej w strefie euro, złoty do końca roku pozostawał w trendzie deprecjacyjnym, a koniec 2015 EURPLN zakończył na poziomie 4,2580. Na deprecjację złożyły się czynniki globalne (słabszy sentyment wobec rynków wschodzących w związku z wysokim poziomem zadłużenia w wielu krajach rozwijających się i zbliżającą się podwyżką stóp w USA i osłabienie globalnego wzrostu) oraz lokalne, polityczne, związane nie tylko z niepewnością dot. zmiany władzy (wybory prezydenckie, parlamentarne) i jej programu (podatek bankowy, mało przychylne stanowisko w zakresie Otwartych Funduszy Emerytalnych), ale również wcześniejsze

propozycje przewalutowania kredytów denominowanych we frankach szwajcarskich wysuwane przez całe spektrum polityczne podczas kampanii wyborczej.

Kursy walutowe w 2015 roku

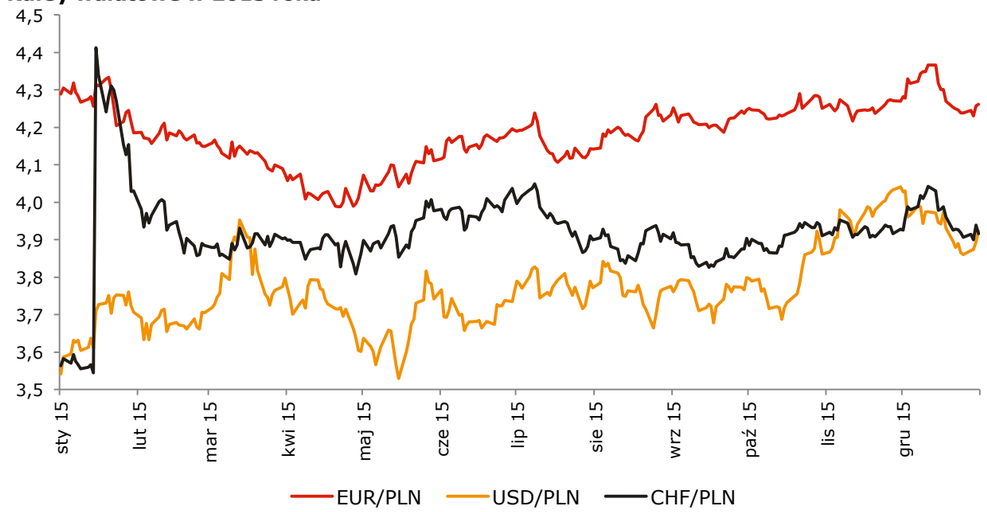

Rentowności 10-letnich obligacji skarbowych odnotowały dołek 29 stycznia na poziomie 1,939 po to tylko, aby do czerwca stracić na wartości, dochodząc do poziomu rentowności 3,40% (maksimum z 16 czerwca). Co prawda część z odnotowanych spadków cen została w kolejnych miesiącach wyeliminowana (rok zakończony na poziomie 2,94%), to jednak notowania skarbowych instrumentów dłużnych o długim terminie zapadalności stały się bardziej zmienne i podatne na globalne czynniki i wyprzedaże (czynniki te to podwyżka stóp procentowych Fed, obawy o Chiny); polskie obligacje zyskały większą korelację z krajami rynków wschodzących o strukturze diametralnie innej do gospodarki polskiej (Rosja, RPA, Turcja), co pozwala sądzić, że Polski dług był traktowany koszykowo z krajami rynków wschodzących przez inwestorów zagranicznych. W tym samym czasie obligacje 5-letnie zachowywały się podobnie. Różnicę widać było przede wszystkim w przypadku obligacji 2-letnich, które wspierane oczekiwaniami na poluzowanie polityki pieniężnej utrzymywały się w spadkowym trendzie rentowności. Wyprzedaż z grudnia – podobnie jak w przypadku obligacji 5-letnich – była, obok podwyżki stóp procentowych Fed i negatywnej niespodzianki ze strony Europejskiego Banku Centralnego, dodatkowo spowodowana (jeszcze nie zrealizowanymi) planami opodatkowania obligacji skarbowych jako elementu aktywów banków, które to wcześniej były chętnie kupowane przez banki w ramach zabezpieczenia portfeli kredytowych i zarządzania płynnością.

Jaki będzie rok 2016 w gospodarce polskiej?

W 2016 roku nastąpi stabilizacja wzrostu PKB na poziomie około 3,5%. Kompozycja wzrostu będzie w dalszym ciągu oparta na konsumpcji i eksporcie; inwestycje pozostaną na drugim planie, jednak w ich przypadku traktujemy ten rok jako okres przejściowy.

Polska, jako kraj o dużej wartości dodanej w eksporcie (czytaj: znaczna część eksportu jest wytwarzana w kraju) korzysta w pełni z osłabienia kursu walutowego. Konsumpcja wsparta silnym rynkiem pracy (coraz bliżej rynku pracownika, kontynuacja procesów rozpoczętych w 2015 roku) oraz oczekiwanym wprowadzeniem rządowego programu 500+ będzie w stanie rosnąć w tempie bliskim 4% w ujęciu rocznym.

W 2016 roku dojdzie do ograniczenia inwestycji publicznych (rosną w zasadzie tylko wydatki na drogi, okres pomiędzy perspektywami unijnymi to tradycyjne już problemy na kolei z wykorzystaniem środków, wstrzymanie planów inwestycyjnych w energetyce, ograniczenia na szczeblu samorządowym). Początek roku będzie także słaby dla inwestycji prywatnych z uwagi na niepewność polityczną (badania NBP). Utrzymanie wzrostowej trajektorii gospodarki powinno prowadzić do wznowienia prywatnych programów inwestycyjnych w obliczu wysokiego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Z deflacją Polska będzie borykać się do jesieni, ale potem nastąpi już istotny wzrost cen (tu zadziałają: baza statystyczna, powoli drożejąca żywność i surowce, presja na cen usług w związku z podwyżkami płac, podatek od supermarketów). RPP patrzy na kwestię obniżek stóp oportunistycznie i na początku roku trzeba o obniżkach zapomnieć – spaść musi zmienność kursu walutowego.

Złoty i polskie obligacje

Polskie aktywa mają coraz więcej cech typowych dla rynków wschodzących. Nierozstrzygnięte przez najbliższe miesiące będzie to, czy czeka nas eskalacja ryzyk wewnętrznych, czy normalizacja, ale parametry gospodarcze, takie jak nadwyżka na rachunku obrotów bieżących, wzrost PKB, niskie zobowiązania w USD oraz napływ środków z Unii Europejskiej sugerują, że złoty jest obecnie niedowartościowany. Złotemu powinna sprzyjać również ponownie bardziej ekspansywna polityka głównych banków centralnych. Przestrzeń do aprecjacji złotego jest jednak mniejsza niż wskazują modele fundamentalne. W I kw. presja deprecjacyjna będzie się utrzymywać.

Mniej niż w poprzednich latach jest przesłanek do konwergencji długich polskich stóp z europejskimi. Realizowana strategia zmniejszenia zależności od inwestorów zagranicznych (czytaj: większego zaangażowania krajowego kapitału, w tym banków, w finansowanie deficytu budżetowego) powinna ograniczać stromiznę krzywej rentowności (do 5 lat) w kolejnych miesiącach. Stąd przez najbliższe miesiące rentowności polskich obligacji mogą nawet spadać. Trend na rynkach bazowych w dalszych miesiącach może być już mniej korzystny dla obligacji. Wskazujemy na silną historycznie korelację rentowności obligacji z inflacją. Ta ostatnia wzrośnie w II połowie 2016.

Sektor bankowy i agregaty monetarne

Pod wpływem rosnącego oprocentowania (wzrost marż kredytowych nawet przed wprowadzeniem podatku bankowego), ostrzejszych wymogów dotyczących wskaźnika LtV i relatywnie niskiej atrakcyjności kredytu hipotecznego w warunkach obowiązywania dodatkowych obciążeń dla banków, dynamika kredytów hipotecznych będzie spadać. Zrównoważą to szybsze wzrosty w segmencie kredytów konsumpcyjnych (weźmy pod uwagę chociażby wpływ realizacji rządowego programu 500+ na poprawę zdolności kredytowej), a także wysokie tempo wzrostu kredytów korporacyjnych - tu podatek bankowy powinien zainicjować ograniczoną restrukturyzację i konsolidację.

Jakkolwiek można oczekiwać istotnego spadku oprocentowania depozytów (kolejny efekt podatku bankowego i racjonalizacji wielkości bilansu), nie powinno to znacząco wpłynąć na dynamikę depozytów dla gospodarstw domowych. Alternatywy inwestycyjne są obecnie nieatrakcyjne, a wyższy wzrost nominalnych dochodów (ze względu i na płace, i na świadczenia społeczne) oznacza jeszcze większe zasilenie sektora bankowego w depozyty.

4.2. Zmiany w rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) oraz aktach prawnych dotyczących banków w Polsce

Zmiany w rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) oraz aktach prawnych dotyczących banków w Polsce są przedstawione w poniższej tabeli:

Akt prawny / Rekomendacja	Data wejścia w życie i podsumowanie nowych wymogów		Wpływ na główne obszary Banku TAK – regulacja ma wpływ na dany obszar NIE – regulacja nie ma wpływu na dany obszar, bądź ma znikomy wpływ na dany obszar	
	2015			
Bazylea III (Pakiet regulacyjny CRD IV/CRR)	**01.01.2014 ->2019**	Określa wymogi w zakresie m.in. bazy kapitałowej, płynności, wskaźnika dźwigni finansowej, ładu korporacyjnego i polityki wynagrodzeń. Transpozycji postanowień do polskiego porządku prawnego dokonano przede wszystkim za pomocą Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym i zmian w Ustawie Prawo Bankowe. Systematycznie publikowane są jednak standardy i dokumenty towarzyszące.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	TAK NIE TAK TAK
Dyrektywa dotycząca restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (BRRD)	**01.01.2015**	Dyrektywa wprowadza ramy zarządzania w zakresie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków. Nakłada obowiązek opracowywania odpowiednich planów (restrukturyzacji – przez banki i likwidacji – przez odpowiednie organy, w Polsce jest to BFG) oraz utworzenia funduszu likwidacyjnego wspierającego proces likwidacji banków. Dyrektywa określa również minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych oraz zobowiązań kwalifikowanych umożliwiając skuteczny bail-in dostatecznej kwoty zobowiązań oraz uniknięcie „zarażenia" innych banków i masowego wycofywania depozytów („runu" na banki) (MREL, obowiązuje od początku 2016 r., widoczne jest jednak opóźnienie we wdrożeniu zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym).	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	TAK NIE TAK NIE
Ustawa w sprawie wdrożenia ustawodawstwa FATCA	**01.12.2015**	Przyjęta Ustawa tworzy ramy prawne dla wdrożenia postanowień FATCA obligując polskie banki do identyfikacji, gromadzenia, przetwarzania i przekazywania informacji o rachunkach obywateli i rezydentów Stanów Zjednoczonych amerykańskim organom podatkowym. Będzie prowadzona automatyczna wymiana informacji oparta na zasadzie wzajemności.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE TAK NIE TAK

Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym	**IV kw. 2015/01.01.2016**	Ustawa wprowadza do polskiego porządku prawnego dodatkowe bufory kapitałowe określone w dyrektywie CRD IV. Implementuje również zapisy dotyczące ładu korporacyjnego, ramowe przepisy dotyczące ujawnień oraz zasady zarządzania kryzysowego ustanawiając BFG organem odpowiedzialnym za likwidację na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wyposażonym w narzędzia niezbędne do przeprowadzenia likwidacji (częściowa implementacja BRRD). Ustawa ma wpływ na politykę dywidendową banków poprzez wyznaczenie maksymalnej kwoty dywidendy przeznaczonej do podziału uzależnionej od spełnienia wymogu związanego z łącznym buforem.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	TAK NIE NIE NIE
Rekomendacja P	**31.12.2015**	Celem Rekomendacji P wydanej przez KNF jest aktualizacja standardów w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, aby dopasować je do praktyki rynkowej (i wytycznych EUNB). Zawiera zapisy dotyczące określania akceptowalnego poziomu ryzyka płynności, pomiaru płynności i zarządzania płynnością, w szczególności w kontekście innych rodzajów ryzyka, pomiaru płynności śróddziennej, prowadzenia testów warunków skrajnych oraz ujawnień. Obejmuje ponadto wymogi dotyczące alokacji kosztów płynności w ramach systemu stawek transferowych.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE TAK NIE NIE
Prawo Bankowe i inne ustawy	**27.11.2015**	Zmiana w ustawie Prawo Bankowe i innych ustawach dotyczy przede wszystkim likwidacji bankowego tytułu egzekucyjnego wykorzystywanego w procesie windykacji oraz reguluje tryb postępowania z rachunkami osób zmarłych oraz ich przejmowania przez spadkobierców.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE NIE NIE TAK
Rekomendacja dotycząca bezpieczeństwa transakcji płatniczych wykonywanych w Internecie	**Grudzień 2015**	Celem rekomendacji KNF jest określenie jednolitych minimalnych wymogów w zakresie bezpieczeństwa transakcji płatniczych wykonywanych w Internecie. Zapisy rekomendacji dotyczą m.in. zarządzania procesem, kontroli i oceny ryzyka oraz działań edukacyjnych w tej dziedzinie skierowanych do klientów.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE TAK NIE TAK

Ustawa o usługach płatniczych	**01.02.2015/17.11.2015**	Zmiana w Ustawie wprowadza maksymalny poziom opłaty interchange wynoszący 0.2% wartości transakcji w przypadku kart debetowych oraz 0.3% w przypadku kart kredytowych, poczynając od 01.02.2015 r. W IV kwartale 2015 r. dokonano zmiany dotyczącej okresu przejściowego trwającego do 08.12.2018 r. obejmującego małych (maks. 3% udział w rynku) dostawców usług płatniczych, której celem było wspieranie rozwoju polskich przedsiębiorstw z branży usług płatniczych.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE TAK TAK TAK
	2016			
Rozporządzenie EMIR	**2016/przedłużenie niektórych zapisów/**	Dotyczy funkcjonowania rynków finansowych, w szczególności ograniczania ryzyka. Wymaga, aby transakcje były rozliczane centralnie za pośrednictwem kontrahenta centralnego i określa wymogi w zakresie depozytów zabezpieczających.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE TAK NIE TAK
Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji	**2016**	Wraz ze zmianą Ustawy zostaną zaimplementowane dyrektywy UE dotyczące systemu gwarantowania depozytów (DGS) oraz BRRD (w zakresie planów restrukturyzacji, MREL i funduszu restrukturyzacji i likwidacji banków). Główne różnice w porównaniu do tych dokumentów dotyczą zwiększonych poziomów docelowych funduszu gwarantowania depozytów (2,8% zamiast 0,8%) i funduszu likwidacji (1,4% zamiast 1,0%). Termin zgromadzenia docelowej kwoty środków wyznaczono na 2024 r. Składki banków będą zależeć od ich udziału rynkowego w danej bazie obliczeniowej oraz profilu ryzyka instytucji. W ramach obecnie obowiązujących regulacji, roczna stawka składki za 2015 r. (do zapłaty w 2016 r.) została określona na poziomie 0,167% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA) (0,189% w 2014 r.), a stawka opłaty ostrożnościowej wyniosła 0,079% TREA (0,05% w 2014 r.).	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE NIE TAK TAK

Ustawa o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej	**19.02.2016**	Celem ustawy jest udzielenie finansowego wsparcia zadłużonym osobom fizycznym, które spełniają ustalone kryteria, znalazły się w trudnej sytuacji finansowej i utraciły zdolność do samodzielnej spłaty zaciągniętego kredytu hipotecznego. Środki niezbędne do udzielenia takiego wsparcia pochodzić będą z „funduszu wsparcia" finansowanego przez banki (początkowa kwota w wysokości 600 mln zł) proporcjonalnie do wartości posiadanych przez nie portfeli kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, w przypadku których opóźnienie w spłacie przekracza 90 dni.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE NIE TAK NIE
Rekomendacja W	**30.06.2016**	Rekomendacja W dotycząca zarządzania ryzykiem modeli została wydana przez KNF w lipcu 2015 r. Jej celem jest wyznaczenie standardów procesu zarządzania ryzykiem modeli, łącznie z określeniem ram dla tworzenia modeli i oceny ich jakości, aby zapewnić odpowiednie zarządzanie organizacją.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE TAK NIE NIE
Rekomendacja Z	**01.11.2016**	Projekt Rekomendacji Z dotyczącej ładu wewnętrznego w bankach został przez KNF przekazany do konsultacji 23.12.2015 r. Obejmuje elementy ładu wewnętrznego wynikające z innych regulacji, np. Prawa Bankowego (implementującego większość postanowień CRD IV dotyczących ładu wewnętrznego w bankach), ujmując je w szczegółowy sposób, również w oparciu o obserwacje KNF i wyniki oceny BION. Przewidywany termin wejścia w życie to 01.11.2016 r.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE TAK NIE NIE
Ustawa o podatku od instytucji finansowych	**01.02.2016**	Ustawa nakłada na wybrane instytucje finansowe, w tym banki, miesięczny podatek w wysokości 0,0366% (0,44% rocznie). Podatek będzie naliczany od sumy aktywów pomniejszonej o wartość funduszy własnych i obligacji skarbowych.	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE NIE TAK TAK

	2018			
MIFID II i MIFIR	**2018**	Zbiór standardów technicznych ESMA dotyczących wymogów w zakresie przejrzystości obowiązujących systemy obrotu i firmy inwestycyjne oraz obowiązku nałożonego na firmy inwestycyjne, zgodnie z którym powinny one realizować transakcje na pewnych papierach w systemie obrotu lub w podmiotach systematycznie internalizujących transakcje, opublikowano w 2015 r. Implementacja standardów jest przewidziana na dzień 01.01.2018	▪ **Baza kapitałowa** ▪ **IT & HR** ▪ **Wynik finansowy (bez kosztów IT/HR)** ▪ **Klienci i oferta**	NIE TAK NIE NIE

Wpływ aprecjacji franka szwajcarskiego na sytuację kredytobiorców, sektora bankowego i mBanku

Propozycja Związku Banków Polskich

W pierwszych dniach po gwałtownym wzroście kursu franka w połowie stycznia 2015 roku Związek Banków Polskich (ZBP) przygotował rozwiązania, których celem było udzielenie pomocy osobom posiadającym kredyt we franku w spłacie wyższych rat.

Pakiet rozwiązań obejmował:

- Uwzględnienie ujemnej stawki LIBOR CHF
- Zmniejszenie spreadu walutowego przez 6 miesięcy
- Zezwolenie na wydłużenie okresu spłaty na wniosek klienta
- Rezygnacja z nowego zabezpieczenia lub ubezpieczenia kredytu wobec kredytobiorców terminowo spłacających raty
- Możliwość bezprowizyjnego przewalutowania kredytu po średnim kursie NBP, oraz
- Uelastycznienie zasad restrukturyzacji kredytów hipotecznych dla klientów.

W maju 2015 roku ZBP przedstawił propozycje dalszych działań. Banki zadeklarowały zaangażowanie finansowe i organizacyjne w realizacji dodatkowego wsparcia dla klientów posiadających kredyty mieszkaniowe, w szczególności walutowe. Działania te obejmują:

- Wydłużenie okresu funkcjonowania pierwszego pakietu ZBP do końca 2015 roku, z możliwością przedłużenia poszczególnych rozwiązań na kolejne okresy
- Utworzenie wewnętrznych funduszy stabilizacyjnych skierowanych wyłącznie do kredytobiorców posiadających kredyt we frankach szwajcarskich
- Przeznaczenie 125 mln zł na Fundusz Wsparcia Restrukturyzacji Kredytów Hipotecznych, o którego utworzenie w drodze ustawy wnoszą banki deklarujące zaangażowanie finansowe
- Umożliwienie kredytobiorcom posiadającym walutowy kredyt mieszkaniowy z przeznaczeniem na własne cele mieszkaniowe przenoszenia zabezpieczeń hipotecznych w celu ułatwienia zbycia lub zamiany mieszkania.

W ramach wewnętrznych funduszy stabilizacyjnych system dopłat byłby dostępny po przekroczeniu określonego poziomu granicznego kursu szwajcarskiej waluty. Rozwiązanie byłoby dostępne dla kredytobiorców, którzy jednocześnie zobowiążą się do przewalutowania przy określonym kursie oraz spełniają określone kryteria dochodowe. Wsparcie dla kredytobiorców byłoby udzielane według następującej zasady: dochód kredytobiorcy w momencie złożenia wniosku o podpisanie aneksu niższy od

przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej i mieszkanie o powierzchni do 75 m kw. lub dom do 100 m kw. Warunkiem udzielenia pomocy byłaby regularna obsługa kredytu. Zgodnie z podpisaną przez banki deklaracją, dopłata do kredytów we franku szwajcarskim byłaby realizowana, gdy kurs CHF przekroczy poziom 5 zł, ale sama wysokość dopłaty nie przekroczy 33 gr na 1 CHF. Zgodnie z wyliczeniami ZBP w ciągu 10 lat suma dopłat banków z tytułu funduszów stabilizacyjnych osiągnęłaby ok. 3,5 mld zł. Niektóre aspekty propozycji ZBP zostały później wplecione w prezydencką ustawę o funduszu wsparcia dla kredytobiorców.

Fundusz Wsparcia Restrukturyzacji Kredytów Hipotecznych ma wspierać kredytobiorców posiadających kredyty mieszkaniowe w każdej walucie w przypadku niekorzystnego zdarzenia losowego u kredytobiorcy, np. utraty pracy lub choroby. Przewidziano pomoc do wysokości 100% raty kapitałowo-odsetkowej w okresie 12 miesięcy, nie więcej niż 1500 zł miesięcznie. Udzielenie wsparcia poza szczególnymi przypadkami miałoby charakter zwrotny (więcej informacji w tabeli w punkcie 4.2).

Propozycja Prezydenta dotycząca restrukturyzacji kredytów denominowanych we frankach szwajcarskich

W dniu 15 stycznia 2016 r. Kancelaria Prezydenta opublikowała prezydencki projekt ustawy w sprawie kredytów hipotecznych w walutach obcych dotyczący przewalutowania kredytów hipotecznych denominowanych we frankach szwajcarskich udzielonych osobom fizycznym (z wyłączeniem przedsiębiorców wykorzystujących oprocentowanie kredytów jako tarczę podatkową) na złotówki i rekompensat dla kredytobiorców z tytułu nadmiernych spreadów walutowych. Projekt przewiduje trzy mechanizmy restrukturyzacji kredytów. Dwa pierwsze rozwiązania opierają się na przewalutowaniu walutowych kredytów hipotecznych po kursie „sprawiedliwym", ustalanym na podstawie kursu waluty z dnia udzielenia kredytu, skorygowanego o skumulowaną różnicę pomiędzy kosztami obsługi walutowego kredytu hipotecznego i kosztami obsługi odpowiadającego mu hipotetycznego kredytu hipotecznego w złotówkach. Projekt obejmuje trzy warianty restrukturyzacji kredytów:

- Dobrowolne przewalutowanie na warunkach uzgodnionych pomiędzy klientem i bankiem. Wariant ten przewiduje przewalutowanie zobowiązania na złotówki i oprocentowanie kredytu według stopy WIBOR.
- Przymusowe przewalutowanie walutowego kredytu hipotecznego po kursie „sprawiedliwym". Kredyt pozostaje w bilansie banku w walucie obcej, jest spłacany według stałego kursu „sprawiedliwego" (ustalanego indywidualnie dla każdego kredytu przez bank zgodnie z algorytmem przedstawionym w projekcie ustawy), a miesięczne raty są oprocentowane według stopy LIBOR. Kurs „sprawiedliwy" nie może być niższy niż kurs po którym kredytobiorca zaciągnął zobowiązanie, ani wyższy niż bieżący kurs waluty. Przewalutowanie na złotówki będzie odbywać się stopniowo do dnia zapadalności kredytu, niezmiennie według kursu „sprawiedliwego". Zgodnie z intencją Kancelarii Prezydenta, straty wynikające z przewalutowania nie będą ponoszone jednorazowo, lecz zostaną rozłożone w czasie. Zarząd mBanku zgadza się z opinią profesjonalistów zajmujących się rachunkowością i audytem, iż zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej strata wynikająca z przewalutowania zostanie poniesiona jednorazowo.
- Przeniesienie własności nieruchomości w zamian za zwolnienie z długu będzie możliwe tylko w przypadku, gdy pozostałe dwa warianty – dobrowolnej i przymusowej restrukturyzacji – nie będą mieć zastosowania. Aby skorzystać z tej opcji, kredytobiorca musi spełnić następujące kryteria: kwota kredytu musi stanowić ponad 130% kwoty kredytu z dnia udzielenia zobowiązania, a miesięczne raty muszą przekraczać 20% miesięcznego dochodu klienta. Rozwiązanie to nie jest dostępne dla osób fizycznych:
    a. które w ostatnich 12 miesiącach uzyskiwały średni dochód w walucie obcej, w której udzielono im kredytu, w wysokości wystarczającej na spłatę miesięcznych rat kredytu
    b. których średnia miesięczna rata w ostatnich 12 miesiącach była niższa niż 20% średniego dochodu z ostatnich 12 miesięcy.

Ponadto, banki będą zobowiązane do zwrotu kwot zapłaconych przez klientów z tytułu spreadów walutowych wraz z odsetkami za zwłokę, które zostaną odliczone od kwoty zobowiązania pozostającego do spłaty. Projekt ustawy dopuszcza też częściowe odliczenie od podatku bankowego strat ponoszonych w związku z restrukturyzacją kredytów walutowych; miesięcznie bank będzie mógł odliczyć do 20% kwoty

należnego podatku. Kwoty nieodliczone będą się kumulować i obniżać kwotę należnego podatku bankowego w kolejnych okresach.

Przyjęcie tej propozycji odnośnie konwersji kredytów we frankach szwajcarskich może wymagać od banków sporządzenia dużych odpisów w sprawozdaniach finansowych. Koszt konwersji jest obecnie kalkulowany przez KNF, zanim zostanie przedstawiony w Parlamencie.

4.3. Działalność Grupy mBanku na tle sektora bankowego w 2015 roku

Działalność mBanku w 2015 roku pozytywnie wyróżniała się na tle sektora bankowego, co prezentuje porównanie głównych wskaźników efektywności i rentowności na poniższych wykresach.

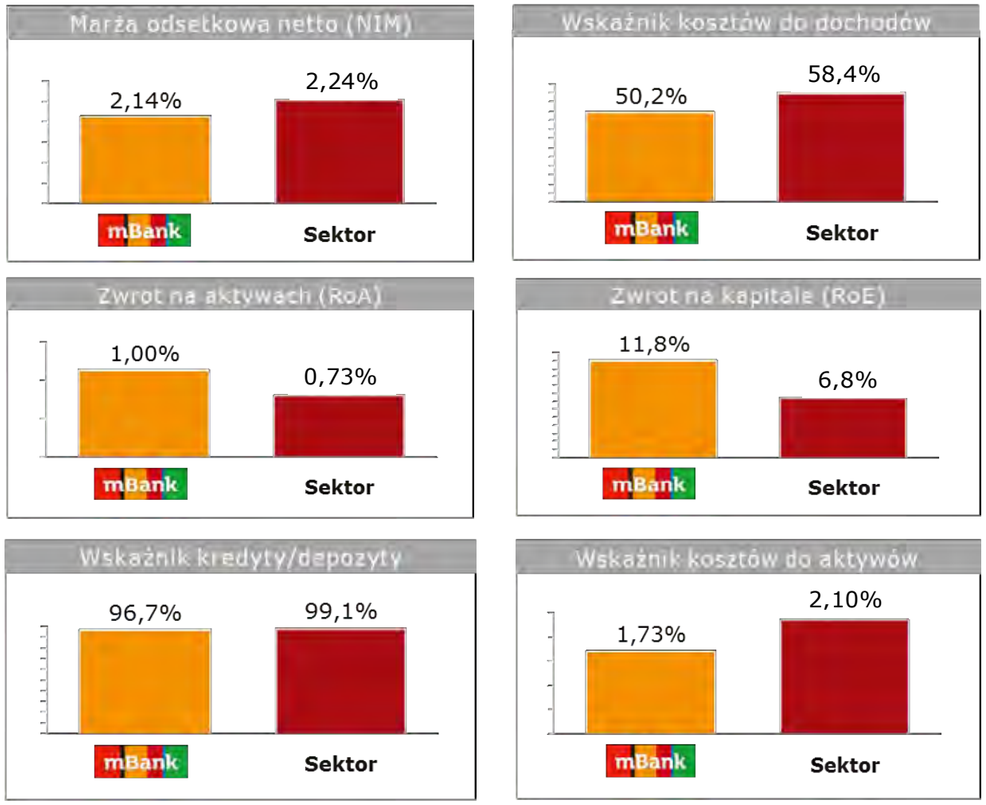

Źródło: Kalkulacje własne na podstawie statystyk publikowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego (dane na dzień 31 grudnia 2015 roku)

4.4. Profil demograficzny klienta Grupy mBanku

Profil demograficzny klientów mBanku

mBank charakteryzuje się korzystnym profilem demograficznym klientów. Bank korzystający z nowoczesnych technologii był i jest szczególnie atrakcyjny wśród młodych ludzi, których innowacje techniczne otaczają od wczesnych lat życia.

Poniższe wykresy przedstawiają strukturę demograficzną odpowiednio dla mBanku i Polski w 2014 roku.

Struktura demograficzna: mBank

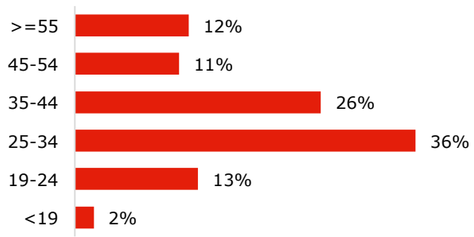

Struktura demograficzna: Polska

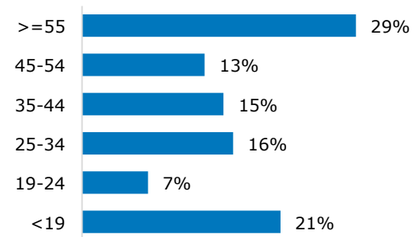

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, dane na dzień 31.12.2014

Większość klientów mBanku stanowią osoby w wieku produkcyjnym, 25-44 lat (62%), podczas gdy w perspektywie całego kraju odsetek ludzi w tej grupie wiekowej wynosi 31%. Kolejną liczną grupą klientów mBanku są osoby w wieku w przedziale 19-24 lat, podczas gdy w perspektywie całego kraju grupa ta ma najmniejszy udział (7%).

Stosunkowo niski odsetek klientów mBanku, szczególnie biorąc pod uwagę sytuację demograficzną, stanowią dzieci i młodzież do 19 lat (2%), a także osoby w średnim wieku i seniorzy, czyli grupa w wieku 55+ (12%). Może to tłumaczyć fakt, że mimo rosnącej popularności rachunków dla dzieci, wciąż niewielka grupa rodziców decyduje się na otwarcie im depozytu.

Klientów w wieku 55+ charakteryzuje z kolei konserwatywne podejście do finansów i nowinek technologicznych, przez co część z nich nie decyduje się na otwarcie rachunku, a ci, którzy są już związani z konkretnym bankiem nie są chętni do jego zmiany, nawet przy atrakcyjnej ofercie produktowej innej instytucji finansowej.

Perspektywa demograficzna wskazuje na to, że polskie społeczeństwo będzie się starzeć. Dlatego obecnie tak ważne dla Banku jest zainteresowanie ofertą młodzieży i osób w wieku produkcyjnym – tych, które za kilkadziesiąt lat, jako ludzie starsi, będą stanowić największy odsetek w strukturze demograficznej w Polsce. Należy podkreślić, że osoby powyżej 60 roku życia w 2050 roku będą inną, nową generacją seniorów, dla których Internet i nowoczesne technologie nie będą mieć tajemnic.

4.5. Rynek mieszkaniowy

Sytuacja na rynku nieruchomości w 2015 w Polsce była uwarunkowana, podobnie jak w roku 2014, powolnym, ale stabilnym rozwojem gospodarczym oraz utrzymywaniem przez Radę Polityki Pieniężnej (RPP) stóp procentowych na stosunkowo niskim poziomie. W związku z tym banki złagodziły politykę kredytową, co znalazło odzwierciedlenie we wzroście atrakcyjności oferty kredytów hipotecznych.

W 2015 roku na polskim rynku kredytów hipotecznych, pomimo zmian regulacyjnych wprowadzonych rok wcześniej nie zaszła rynkowa rewolucja. Mimo że Rekomendacja S Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) zmieniła przepisy regulujące zasady udzielania kredytów w Polsce, od momentu jej wprowadzenia nie zauważono znaczących zmian na rynku nieruchomości, a co za tym idzie na rynku kredytów hipotecznych.

W 2015 roku RPP ustabilizowała stopy procentowe na rekordowo niskim poziomie. Stopa referencyjna wyniosła 1,5%, a stopa WIBOR 3M w marcu 2015 roku wyniosła 1,65%, by następnie osiągnąć stabilny pułap 1,73-1,74%, utrzymany do końca roku. W konsekwencji zaciągnięcie kredytu (m.in. hipotecznego) wiązało się z bardzo niskimi kosztami dla kredytobiorców, którzy z powodu niskich stóp procentowych oraz korzystniejszej oferty kredytowej osiągali wyższą zdolność kredytową.

Wprowadzenie odwróconej hipoteki w grudniu 2014 roku nie wpłynęło na rynek nieruchomości w 2015 roku. Odwrócona hipoteka to kredyt przeznaczony dla osób posiadających tytuł prawny do nieruchomości, na którą wnosi się hipotekę zabezpieczającą pożyczkę udzieloną osobie zainteresowanej. Jednak na rynku kredytowym w Polsce żaden bank nie wprowadził jeszcze do swojej oferty odwróconej hipoteki.

Sytuacja na rynku nieruchomości mieszkaniowych (w sześciu głównych miastach w Polsce)

Sytuacja na rynku nieruchomości mieszkaniowych pozostała stabilna w 2015 roku. Ceny transakcyjne mieszkań na rynkach pierwotnym i wtórnym w największych miastach w Polsce wykazywały niewielkie zmiany. Średnia zmiana cen transakcyjnych za 1 m² na rynku pierwotnym w analizowanych miastach wyniosła ok. 2,2% rok do roku, natomiast na rynku wtórnym ceny pozostały stabilne.

W okresie od stycznia do września 2015 roku banki podpisały 132,6 tys. umów kredytowych o łącznej wartości 28,7 mld złotych, w tym samym okresie 2014 roku wartość nowo udzielonych kredytów była nieco niższa i wynosiła 27,6 mld złotych, a ich liczba była równa około 131,1 tysięcy sztuk. Można zatem sądzić, że wyniki całego 2015 roku będą nieco lepsze niż w roku poprzednim.

Czynnikami oddziaływującymi na popyt mieszkaniowy były niskie stopy procentowe, zakupy mieszkań za gotówkę, poprawa sytuacji na rynku pracy, wzrost dochodów gospodarstw domowych, a także wzrost limitów oraz nowelizacja w programie Mieszkanie dla Młodych (MdM). Najważniejszą wprowadzoną zmianą w programie było objęcie wsparciem transakcji zawieranych na rynku wtórnym. Dodatkowo zwiększono prorodzinne oddziaływanie MdM-u, poprzez dofinansowanie wkładu własnego oraz dopuszczenie możliwości przystąpienia do umowy kredytu wspólnie z dowolną osobą dodatkową. W konsekwencji około 43% wniosków dotyczyło transakcji lokalami pochodzącymi z rynku wtórnego, a ok. 57% z rynku pierwotnego. Fakt, że pula środków finansowych przeznaczonych na program w latach 2016-2018 może okazać się niewystarczająca, co dodatkowo może przyspieszyć decyzję wielu osób odnośnie zakupu mieszkania.

Wskaźniki budownictwa mieszkaniowego w 2015 roku wskazują na wzmożoną aktywność inwestorów. Według wstępnych danych GUS liczba mieszkań oddanych do użytkowania wzrosła o około 3,2% rok do roku, liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto wzrosła o ok. 13,7% rok do roku, natomiast liczba mieszkań, na które wydano pozwolenia na budowę wzrosła o ok. 20,5% rok do roku. W okresie ostatnich 12 miesięcy zakończonych w listopadzie 2015 roku. deweloperzy rozpoczęli budowę ponad 83,7 tysięcy mieszkań. Oznacza to, że nowy rekord osiągnięty przez deweloperów pod względem liczby rozpoczętych umów (poprzedni w czerwcu 2008 roku, kiedy wyniósł on 82,3 tysięcy sztuk)

Rok 2015 okazał się być korzystnym dla firm deweloperskich. Liczba transakcji liczona łącznie dla sześciu rynków w III kwartale 2015 roku osiągnęła rekordowy poziom i wyniosła blisko 13,2 tysięcy mieszkań. Dzięki temu, w ostatnich czterech kwartałach, na rynku pierwotnym sprzedano prawie 48,6 tysięcy lokali, tj. o blisko 13% więcej, niż w całym, rekordowym dotychczas 2014 roku, kiedy wartość ta wyniosła 43 tysięcy W III kwartale do sprzedaży wprowadzono prawie 15,9 tysięcy mieszkań (wzrost o ok. 20% kwartał do kwartału). Dotychczas jedynym kwartałem z wyższą liczbą lokali wprowadzonych na rynek był IV kwartał 2007 roku, czyli tzw. "szczyt boomu" na rynku mieszkaniowym.

Poniższy wykres prezentuje sytuację na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Polsce:

Liczba mieszkań których budowę rozpoczęto, oddanych do użytkowania i wydanych pozwoleń w Polsce (szt.)*

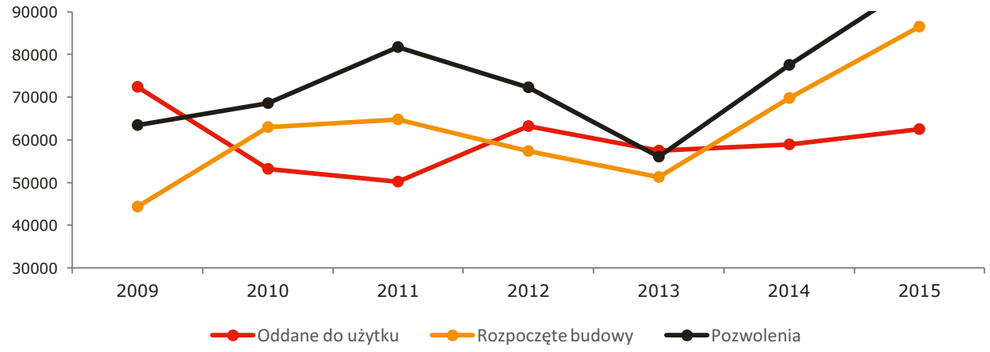

**Liczba mieszkań przeznaczonych do sprzedaży*
Źródło: Główny Urząd Statystyczny (GUS), dane na dzień 31.12.2015.

Łącznie w ostatnich czterech kwartałach wprowadzono do sprzedaży około 50,8 tysięcy lokali mieszkalnych. Mimo dobrej sprzedaży oferta lokali na rynku pierwotnym wzrosła blisko o ok. 3 tysięcy i wyniosła na koniec III kwartału 51,4 tysięcy mieszkań. Największy wzrost został odnotowany w Warszawie (ok. 11% kwartał do kwartału), we Wrocławiu (ok. 9% kwartał do kwartału) i Krakowie (ok. 6% kwartał do kwartału). W Poznaniu oraz Łodzi oferta pozostała na nie zmienionym poziomie, natomiast w Trójmieście spadła o ok. 5% kwartał do kwartału.

Wysoki poziom sprzedaży znacząco wpłynął na zmianę struktury oferty dostępnej na pierwotnym rynku mieszkaniowym zwłaszcza w kontekście wyprzedaży mieszkań gotowych. Na koniec III kwartału 2015 roku mieszkania oddane do użytku w 2014 roku i wcześniej stanowiły zaledwie około 10% ofert deweloperskiej, 17% oferty to mieszkania z planowanym terminem oddania w 2015 roku, ok. 44% projektów będzie oddane w 2016 roku, a 29% po 2016 roku.

Czas potrzebny do wyprzedania wszystkich mieszkań znajdujących się w ofercie, przy utrzymaniu obecnego tempa sprzedaży, w większości analizowanych miast pozostał stabilny i wyniósł od 4 do 5 kwartałów. Wyjątek stanowiło Trójmiasto, gdzie widać wyraźną przewagę popytu nad podażą a średni czas sprzedaży wyniósł 3,2 kwartału. Można zatem mówić o dość bezpiecznym poziomie podaży, przy utrzymaniu dotychczasowego tempa sprzedaży.

W perspektywie najbliższych kwartałów możliwe jest delikatne wzmocnienie tendencji wzrostowych cen. Wzrostowi popytu sprzyja natomiast utrzymanie stóp procentowych na niskim poziomie, alternatywne źródła finansowania zakupu mieszkania, poprawa na rynku pracy i wzrost dochodów gospodarstw domowych, oraz zmiany wprowadzone w programie MdM. Głównym ryzykiem dla rynku nieruchomości (i zmiany trendów cenowych) jest niepewność otoczenia regulacyjnego (zapowiadane regulacje podnoszące koszty funkcjonowania banków) i niepewność otoczenia zewnętrznego. W perspektywie długofalowej czynnikiem fundamentalnym wpływającym na popyt mieszkaniowy są zjawiska demograficzne. Prognozowany przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) spadek liczy ludności i starzenie się społeczeństwa przyczynią się do spowolnienie popytu na mieszkania.

Sytuacja na rynku nieruchomości komercyjnych

Wolumen transakcji inwestycyjnych na rynkach nieruchomości w 2015 roku w Polsce przekroczył 4 mld euro. Jest to drugi najlepszy rok w historii polskiego rynku nieruchomości (w 2006 roku wartość ta wyniosła 4,7 mld euro). Na tak dobry wynik złożyły się przede wszystkim dwie duże transakcje przejęcia udziałów w Echo Investment SA przez fundusze Oaktree i PIMCO oraz przejęcie części spółek celowych Trigranit przez TPG Real Estate. Na rynkach obserwowana była kompresja stóp kapitalizacji za najlepsze aktywa. Stopy

kapitalizacji za nieruchomości typu "prime" na rynku biurowym wahały się między 6-6,5%, na rynku handlowym około 6%, a magazynowym około 7%.

Wolumen transakcji na rynku nieruchomości handlowych odnotował rekordowy wzrost o około 285% względem 2014 roku do poziomu 2,2 mld euro. Udział w całkowitym wolumenie transakcji inwestycyjnych wyniósł 55%, co stanowiło wzrost o 37 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego. Tak wyraźny wzrost wolumenu transakcji był spowodowany głównie dzięki wysokiej aktywności inwestorów w czwartym kwartale ubiegłego roku.

W dalszym ciągu utrzymuje się trend zmiany modelu biznesowego, rekomercjalizacji oraz rozbudowy starszych obiektów handlowych w celu dostosowania do aktualnych warunków panujących na rynku. Szczególnym trendem związanym z dostosowywaniem obiektów handlowych do najnowszych rozwiązań jest wzmacnianie stref gastronomicznych. Przebudowa nieruchomości w tym celu jest związana między innymi ze zmianą stylu życia oraz rosnącą siłą nabywczą społeczeństwa. Zwiększanie przestrzeni przeznaczonej pod usługi gastronomiczne może zachęcić międzynarodowe marki nieobecne jeszcze w Polsce do wejścia na polski rynek.

W minionych miesiącach nie odnotowano znaczących zmian w wysokości stawek czynszu za powierzchnie handlowe. W dalszym ciągu najdroższą lokalizacją pozostaje Warszawa w której czynsze *„prime”* za najlepsze lokale o powierzchni do 100m² w najbardziej prestiżowych centrach handlowych przekraczają 100 euro za m² za miesiąc.

Poziom pustostanów w obiektach handlowych zlokalizowanych w największych miastach Polski w dalszym ciągu pozostaje na relatywnie niskim poziomie – od 1,5% do 4,5%.

Wolumen transakcji na rynku nieruchomości biurowych (udział w całkowitym wolumenie transakcji wyniósł około 32%), biorąc pod uwagę siedem największych miast w Polsce, odnotował spadek o około 27% względem 2014 roku Warszawa niezmiennie pozostała największym rynkiem biurowym w Polsce. Duża podaż nowych powierzchni w budowie oraz presja na stawki najmu przyczyniła się, do wstrzymywania nowych inwestycji w stolicy i przesunięcia zainteresowania inwestorów w kierunku miast regionalnych. Ponad połowę zeszłorocznego wolumenu w sektorze biurowym stanowiły transakcje zawarte na rynkach regionalnych.

Stawki wywoławcze za powierzchnię do wynajęcia pozostały na stabilnym poziomie. Deweloperzy nadal wykazują dużą elastyczność w trakcie negocjacji poza czynszowych warunków najmu, takich jak udział w kosztach wykończenia powierzchni, czy też wakacje czynszowe.

Wysoki poziom nowej powierzchni będącej aktualnie w budowie (około 1,2 milionów m² w głównych ośrodkach w Polsce), może znaleźć odzwierciedlenie we wzroście poziomu współczynnika pustostanów w 2016 roku. Szczególnie narażone na spadki będą starsze biurowce (klasy B) oraz te o gorszej lokalizacji.

Aktywność inwestycyjna na rynku nieruchomości magazynowych w siedmiu największych aglomeracjach w Polsce w 2015 roku była nieco niższa niż w rekordowym 2014 roku i osiągnęła wolumen na poziomie 470 milionów euro. Zainteresowanie inwestorów rynkiem magazynowym utrzymuje się wciąż na wysokim poziomie, natomiast niższa wartość wolumenu była spowodowana brakiem odpowiednich projektów przeznaczonych na sprzedaż.

Aktywność deweloperów na rynku nieruchomości magazynowych w dalszym ciągu pozostaje wysoka. Wśród nowych projektów rośnie udział projektów spekulacyjnych wynoszący obecnie 42,3% podaży w budowie. Pomimo rekordowo niskiego poziomu pustostanów (około 6%), można zaobserwować tendencję spadku czynszów efektywnych przy nowo uruchamianych projektach magazynowych w regionie Poznania i Warszawy oraz na Górnym Śląsku. Dodatkowo, coraz bardziej pogłębia się różnica pomiędzy stawkami czynszów ofertowych oraz efektywnych. W dalszym ciągu najwyższe stawki obowiązują w strefie miejskiej Warszawy, a najniższe w regionie Polski Centralnej oraz na obrzeżach Warszawy.

Przewiduje się, że w 2016 roku wolumen transakcji będzie zbliżony do osiągniętego w 2015 roku. Jednocześnie powinniśmy spodziewać się nieco wyższego udziału sektora nieruchomości biurowych w całkowitym wolumenie transakcji, do czego mają przyczynić się znaczące transakcje zarówno w Warszawie, jak i na rynkach regionalnych.

5. Sytuacja finansowa Grupy mBanku w 2015 roku

5.1. Rachunek zysków i strat Grupy mBanku

Grupa mBanku zakończyła 2015 rok zyskiem brutto w wysokości 1 617,9 mln zł, wobec 1 652,7 mln zł zysku wypracowanego w 2014 roku (-34,8 mln zł, tj. -2,1%). Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku wyniósł 1 301,2 mln zł wobec 1 286,7 mln zł przed rokiem (+14,5 mln zł, tj. +1,1%).

Podsumowanie wyników finansowych Grupy mBanku

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Dochody łącznie	3 939,2	4 093,3	154,1	3,9%
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-515,9	-421,2	94,7	-18,4%
Ogólne koszty administracyjne wraz z amortyzacją	-1 770,6	-2 054,2	-283,6	16,0%
Zysk brutto	**1 652,7**	**1 617,9**	**-34,8**	**-2,1%**
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	**1 286,7**	**1 301,2**	**14,5**	**1,1%**
ROA netto	1,1%	1,0%		
ROE brutto	16,9%	14,7%		
ROE netto	13,1%	11,8%		
Wskaźnik Koszty / Dochody	44,9%	50,2%		
Marża odsetkowa	2,3%	2,1%		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1	12,2%	14,3%		
Łączny współczynnik kapitałowy	14,7%	17,3%		

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na rezultaty finansowe Grupy mBanku w 2015 roku były:

- **Wzrost dochodów**, których łączna wartość wyniosła 4 093,3 mln zł. Poprawie uległ wynik z tytułu odsetek i wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone. W 2015 roku Grupa mBanku odnotowała zysk na sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUiR i podpisaniu umów powiązanych z transakcją z podmiotami z Grupy AXA oraz zysk ze sprzedaży 4 731 170 akcji PZU.
- **Wzrost kosztów działalności** (wraz z amortyzacją) w porównaniu do 2014 roku do poziomu 2 054,2 mln zł. W 2015 roku w Grupie mBanku odnotowano jednorazowe koszty w postaci wpłat przeznaczonych na wypłaty środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie oraz na wpłatę do Funduszu Wsparcia Kredytobiorców.
- **Spadek efektywności** mierzony relacją kosztów do dochodów, który wyniósł na koniec 2015 roku 50,2% w porównaniu z 44,9% na koniec 2014 roku. Wyłączając jednorazowe koszty występujące w 2015 roku oraz wynik ze sprzedaży akcji BRE Ubezpieczenia TUiR i PZU wskaźnik kosztów do dochodów wyniósł 49,3%.
- **Niższe koszty ryzyka** na poziomie 54 punktów bazowych, w porównaniu do 72 punktów bazowych w roku poprzednim.
- **Kontynuacja wzrostu organicznego i ekspansji biznesowej** przejawiające się w:
    - Zwiększeniu bazy klientów indywidualnych Polsce, Czechach i na Słowacji oraz Orange Finanse do 4 947 tys. (+396 tys. klientów w porównaniu do końca 2014 roku). Ze względu na migrację byłych klientów Multibanku i Private Bankingu na nową platformę mBanku w IV kwartale 2015 roku i różnice w sposobie identyfikacji klienta przed i po migracją, liczba klientów po zakończeniu przedsięwzięcia spadła, przy zachowanej wysokiej dynamice.
    - Wzroście liczby klientów korporacyjnych do poziomu 19 562 klientów (+1 775 w porównaniu do końca 2014 roku).

Wartość pożyczek i kredytów brutto wzrosła o 5,2% w porównaniu do końca 2014 roku, zaś poziom depozytów wzrósł o 12,0%. W konsekwencji, wskaźnik kredytów do depozytów uległ obniżeniu do 96,7% wobec 103,0% na koniec 2014 roku.

Zmiany w osiągniętych przez Grupę wynikach znalazły odzwierciedlenie we wskaźnikach rentowności:

- ROE brutto na poziomie 14,7% (wobec 16,9% na koniec 2014 roku).
- ROE netto na poziomie 11,8% (wobec 13,1% na koniec 2014 roku).

Wskaźniki kapitałowe Grupy mBanku pozostawały na wysokim poziomie. Łączny współczynnik kapitałowy na koniec grudnia 2015 roku wyniósł 17,3% wobec 14,7% w poprzednim roku. Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 osiągnął wartość 14,3% wobec 12,2% na koniec 2014 roku.

Dochody Grupy mBanku

Wypracowany przez Grupę mBanku poziom dochodów w 2015 roku wyniósł 4 093,3 mln zł w porównaniu z 3 939,2 mln zł przed rokiem, co oznacza wzrost o 154,1 mln zł, tj. 3,9%. Do osiągniętego wzrostu przyczyniła się głównie poprawa wyniku z tytułu odsetek oraz na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone.

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Przychody z tytułu odsetek	3 956,3	3 660,5	-295,8	-7,5%
Koszty odsetek	-1 465,6	-1 149,1	316,5	-21,6%
Wynik z tytułu odsetek	**2 490,7**	**2 511,4**	**20,7**	**0,8%**
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 399,6	1 434,0	34,4	2,5%
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-497,9	-536,8	-38,9	7,8%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	**901,7**	**897,2**	**-4,5**	**-0,5%**
Przychody z tytułu dywidend	20,0	17,5	-2,5	-12,5%
Wynik na działalności handlowej	369,2	292,9	-76,3	-20,7%
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	51,9	314,4	262,5	505,8%
Udział w zyskach (stratach) inwestycji we wspólne przedsięwzięcia	0,0	-0,1	-0,1	-
Pozostałe przychody operacyjne	346,9	245,9	-101,0	-29,1%
Pozostałe koszty operacyjne	-241,2	-185,9	55,3	-22,9%
Dochody łącznie	**3 939,2**	**4 093,3**	**154,1**	**3,9%**

Podobnie jak w 2014 roku, wynik z tytułu odsetek stanowił najważniejsze źródło dochodów Grupy mBanku w 2015 roku. Jego wartość wyniosła 2 511,4 mln zł wobec 2 490,7 mln w 2014 roku (+0,8%). Na stabilny poziom wyniku odsetkowego wpłynął przede wszystkim spadek kosztów odsetek przy jednoczesnym spadku przychodów z tytułu odsetek na które wpłynęło środowisko niskich stóp procentowych utrzymywanych przez Radę Polityki Pieniężnej.

Poziom marży odsetkowej, kalkulowany jako relacja wyniku odsetkowego do średnich aktywów odsetkowych wyniósł 2,1% w porównaniu do 2,3% w 2014 roku.

Przeciętna stopa procentowa mBanku dla depozytów oraz kredytów została przedstawiona w poniższej tabeli.

Przeciętna stopa procentowa (mBank)

		Bankowość Detaliczna (w Polsce i zagranicą)			Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna			mBank ogółem		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Depozyty	złotowe	2,5%	1,6%	1,1%	2,4%	1,9%	1,3%	2,5%	1,7%	1,2%
	walutowe	0,9%	0,5%	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	0,6%	0,4%	0,2%
Kredyty ogółem	złotowe	8,8%	8,1%	6,6%	4,5%	3,9%	3,3%	6,3%	5,8%	5,0%
	walutowe	2,0%	2,1%	1,4%	2,3%	2,3%	2,4%	2,1%	2,1%	1,6%
Kredyty hipoteczne	złotowe	4,6%	4,3%	3,6%						
	walutowe	2,0%	1,9%	1,3%						

Głównym źródłem przychodów odsetkowych Grupy (70,6%), podobnie jak w 2014 roku, są kredyty i pożyczki. Z powodu niższych średniorocznych rynkowych stóp procentowych w 2015 roku, przychody z tytułu odsetek spadły w porównaniu do roku ubiegłego i wyniosły 3 660,5 mln zł. W 2015 roku nastąpił spadek przychodów odsetkowych od inwestycyjnych papierów wartościowych o 85,9 mln zł, tj. 10,3% i wynikał on z niższych średnich rentowności obligacji skarbowych w 2015 roku. Przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu wzrosły o 3,2 mln zł, tj. 6,7%. Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej wzrosły o 153,3% w porównaniu do 2014 roku, do poziomu 46,6 mln zł, w związku ze wzrostem wolumenów tego typu transakcji. Jednocześnie nastąpił spadek przychodów odsetkowych od środków pieniężnych i lokat krótkoterminowych (-23,4 mln zł, tj. 31,9%).

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	2 833,2	2 584,6	-248,6	-8,8%
Inwestycyjne papiery wartościowe	836,6	750,7	-85,9	-10,3%
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	73,3	49,9	-23,4	-31,9%
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	47,9	51,1	3,2	6,7%
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	138,1	157,5	19,4	14,0%
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	18,4	46,6	28,2	153,3%
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	1,4	14,1	12,7	907,1%
Pozostałe	7,4	6,0	-1,4	-18,9%
Przychody z tytułu odsetek, razem	**3 956,3**	**3 660,5**	**-295,8**	**-7,5%**

Spadek kosztów odsetkowych w 2015 roku związany był głównie z niższymi kosztami z tytułu rozliczeń z klientami (spadek o 196,1 mln zł, tj. 22,0%), co miało związek z niższym oprocentowaniem depozytów w efekcie spadku średniorocznych rynkowych stóp procentowych i dostosowania do nich oferty cenowej produktów depozytowych. Koszty odsetkowe z tytułu rozliczeń z bankami spadły o 95,3 mln zł, tj. 50,0%, czego przyczyną były spłata części pożyczek otrzymanych przez Bank od Grupy Commerzbanku na łączną kwotę 850 mln franków szwajcarskich oraz niższe średnie rynkowe stopy procentowe, a w szczególności niższa stawka LIBOR dla franka szwajcarskiego. W 2015 roku zarejestrowano wzrost kosztów odsetkowych z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych o 35,7 mln zł, tj. 15,6% w wyniku dalszej dywersyfikacji źródeł finansowania i wzmożonej aktywności na rynku listów zastawnych. Koszty odsetkowe z tytułu zobowiązań podporządkowanych pozostały na poziomie zbliżonym do poziomu z roku 2014 (wzrost o 1,7 mln zł, tj. 2,2%).

Wynik z tytułu opłat i prowizji, który stanowił 21,9% dochodów Grupy mBanku, ukształtował się na nieznacznie niższym poziomie w stosunku do roku ubiegłego. W omawianym okresie wyniósł on 897,2 mln zł, co oznacza spadek o 4,5 mln zł, tj. 0,5%.

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Prowizje za obsługę kart płatniczych	413,6	342,3	-71,3	-17,2%
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	254,3	287,3	33,0	13,0%
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	116,7	149,7	33,0	28,3%
Opłaty z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	119,5	123,0	3,5	2,9%
Prowizje za prowadzenie rachunków	157,5	165,8	8,3	5,3%
Prowizje za realizację przelewów	97,7	102,8	5,1	5,2%
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	46,6	49,0	2,4	5,2%
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	88,3	114,0	25,7	29,1%
Prowizje z działalności powierniczej	21,1	22,3	1,2	5,7%
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	13,4	14,9	1,5	11,2%
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	38,6	39,7	1,1	2,8%
Pozostałe	32,3	23,1	-9,2	-28,5%
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	**1 399,6**	**1 433,9**	**34,3**	**2,5%**

Przychody prowizyjne uległy poprawie w ujęciu rocznym o 34,3 mln zł, tj. 2,5%. Prowizje za obsługę kart płatniczych spadły o 71,3 mln zł, tj. 17,2% w stosunku do 2014 roku. Spadek ten był spowodowany dwukrotnym obniżeniem stawek opłaty *interchange*: od 1 lipca 2014 i od 29 stycznia 2015 roku. Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej wzrosły o 33,0 mln zł, tj. 13,0% w wyniku większej sprzedaży kredytów hipotecznych. Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych w 2015 roku były o 28,3% wyższe niż przed rokiem (wzrost o 33,0 mln zł). Wraz z rosnącą bazą klientów wzrosły prowizje za prowadzenie rachunków (wzrost o 8,3 mln zł, tj. 5,3%). Rozwój bankowości transakcyjnej i wyższa liczbą przeprowadzonych transakcji przełożyły się na wzrost prowizji za realizację przelewów (+5,2%). Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów zewnętrznych podmiotów finansowych wzrosły o 29,1%, w związku ze wzrostem ilości i wartości sprzedanych produktów finansowych. W 2015 roku odnotowano również przyrost przychodów prowizyjnych z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji, (wzrost o 3,5 mln zł, tj. o 2,9%). Przyczynił się do tego zarówno wzrost przychodów prowizyjnych generowanych przez Dom Maklerski mBanku, jak i aktywność Banku w zakresie emisji nieskarbowych papierów dłużnych dla klientów korporacyjnych.

W 2015 roku przychody z tytułu dywidend wyniosły 17,5 mln zł w porównaniu z 20,0 mln zł w 2014 roku. Spadek ten był związany z niższymi wpływami z dywidendy wypłaconej przez PZU.

Wynik na działalności handlowej w 2015 roku wyniósł 292,9 mln zł i był niższy o 76,3 mln zł, tj. 20,7% od wyniku z poprzedniego roku. Spadek był konsekwencją spadku wyniku na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń (4,2 mln zł wobec 136,1 mln zł przed rokiem). Było to spowodowane głównie wyceną instrumentów pochodnych na stopę procentową.

Transakcje na inwestycyjnych papierach wartościowych w 2015 roku wygenerowały wynik na poziomie 314,4 mln zł w porównaniu do 51,9 mln zł w 2014 roku. W 2015 roku Grupa mBanku odnotowała zysk na sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUiR i podpisaniu umów powiązanych ze sprzedażą z podmiotami z

Grupy AXA w wysokości 194,3 mln zł oraz zysk ze sprzedaży akcji PZU w wysokości 125,0 mln zł. Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych obejmuje również zyski na sprzedaży pakietów mniejszościowych dwóch spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, co miało związek z zarządzaniem przez Bank swoimi aktywami niestrategicznymi.

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej (saldo pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych) wyniósł w 2015 roku 60,0 mln zł i był niższy od osiągniętego w poprzednim roku o 45,7 mln zł, tj. 43,2%. W 2015 roku odnotowano niższe niż przed rokiem przed rokiem przychody z działalności ubezpieczeniowej, które były generowane do momentu sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUiR (czyli tylko w I kwartale 2015 roku) oraz mniejsze przychody z tytułu sprzedaży mieszkań przez spółkę mLocum.

Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek w Grupie mBanku wyniosły 421,2 mln zł w 2015 roku, wobec 515,9 mln zł w 2014 roku, co oznacza spadek o 94,7 mln zł, tj. 18,4%. Koszty ryzyka w 2015 roku wyniosły 54 punkty bazowe w porównaniu do 72 punktów bazowych w 2014 roku.

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Bankowość Detaliczna	303,3	224,3	-79,0	-26,0%
Korporacje i Rynki Finansowe	212,6	178,5	-34,1	-16,0%
Pozostałe	0,0	18,4	18,4	-
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek razem	**515,9**	**421,2**	**-94,7**	**-18,4%**

Wartość odpisów netto na ryzyko kredytowe w pionie Korporacji i Rynków Finansowych wyniosła w 2015 roku 178,5 mln zł wobec 212,6 mln zł w 2014 roku. Na spadek poziomu rezerw w 2015 roku wpłynęło rozwiązanie rezerw na ryzyko kredytowe w segmencie K1. Odnotowano natomiast wzrost rezerw w segmentach K3, K2, mFaktoring i mLeasing.

Wartość odpisów netto na ryzyko kredytowe w pionie Bankowości Detalicznej wyniosła w 2015 roku 224,3 mln zł wobec 303,3 mln zł w 2014 roku.

Koszty działalności Grupy mBanku

W 2015 roku koszty działalności Grupy mBanku (łącznie z amortyzacją) wyniosły 2 054,2 mln zł, co oznacza wzrost o 16,0% w porównaniu do 2014 roku. Wzrost kosztów był spowodowany głównie wystąpieniem jednorazowych kosztów w postaci wpłat dokonanych przez Grupę mBanku przeznaczonych na wypłaty środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie w kwocie 141,7 mln zł oraz wpłatę do Funduszu Wsparcia Kredytobiorców w kwocie 52,1 mln zł.

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Koszty pracownicze	844,1	854,8	10,7	1,3%
Koszty rzeczowe	627,6	633,9	6,3	1,0%
Podatki i opłaty	29,8	28,3	-1,5	-5,0%
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	70,8	278,2	207,4	292,9%
Wpłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	0,0	52,1	52,1	-
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	7,0	7,2	0,2	2,9%
Pozostałe	1,3	0,0	-1,3	-100,0%
Amortyzacja	190,0	199,7	9,7	5,1%
Koszty działalności Grupy mBanku	**1 770,6**	**2 054,2**	**283,6**	**16,0%**
Wskaźnik Koszty / Dochody	44,9%	50,2%	-	-
Zatrudnienie (w etatach)	6 318	6 540	222	3,5%

W 2015 roku koszty pracownicze były wyższe o 10,7 mln zł, tj. 1,3%. Zmiana ta wynika z wyższych kosztów wynagrodzeń i jest konsekwencją wzrostu poziomu zatrudnienia w Grupie mBanku. Liczba etatów wzrosła z 6 318 na koniec 2014 roku do 6 540 etatów na koniec 2015 roku. Wzrost miał miejsce w obszarze Bankowości Detalicznej, w tym w związku z realizacją nowej strategii oddziałów zagranicznych oraz w call center jak również w obszarze IT.

Koszty rzeczowe pozostały na stosunkowo stabilnym poziomie i wzrosły w omawianym okresie o 6,3 mln zł, tj. 1,0%. W 2015 roku Grupa mBanku odnotowała wyższe koszty rzeczowe w obszarze IT, co było związane m.in. z implementacją innowacyjnych rozwiązań z zakresu bankowości mobilnej.

Składka na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG) wzrosła w Grupie mBanku z 70,8 mln zł w 2014 roku do 278,2 mln zł w 2015 roku. Wzrost obciążeń na rzecz BFG w 2015 roku wynikał z podniesienia stawek opłaty rocznej i opłaty ostrożnościowej oraz jednorazowej wpłaty w związku z bankructwem Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie.

W 2015 roku zwiększeniu uległy koszty amortyzacji, czego powodem był wzrost amortyzacji wartości niematerialnych.

Zmiany w przychodach i kosztach Grupy mBanku przełożyły się na wzrost wskaźnika kosztów do dochodów. Na koniec 2015 roku wyniósł on 50,2% wobec 44,9% w roku poprzednim. Wyłączając jednorazowe koszty występujące w 2015 roku oraz wynik ze sprzedaży akcji BRE Ubezpieczenia TUiR i PZU wskaźnik kosztów do dochodów wyniósł 49,3%.

Udział poszczególnych segmentów i linii biznesowych w wyniku finansowym

Dane oparte na wewnętrznej informacji zarządczej Grupy mBanku.

Wyniki finansowe linii biznesowych Grupy mBanku

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Bankowość Detaliczna	1 016,9	1 060,7	43,8	4,3%
Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	519,5	537,4	17,9	3,4%
Rynki Finansowe	152,9	80,2	-72,7	-47,5%
Pozostałe	-36,6	-60,4	-23,8	65,0%
Zysk brutto Grupy mBanku	**1 652,7**	**1 617,9**	**-34,8**	**-2,1%**

Największy wkład w zysk brutto Grupy (65,6%) wniosła Bankowość Detaliczna. Wynik wypracowany w Pionie Korporacji i Rynków Finansowych stanowił 38,2% łącznej puli. Składały się na niego segment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej z udziałem 33,2% oraz segment Rynków Finansowych z 5,0% udziałem.

Udział linii biznesowych w zysku brutto Grupy mBanku

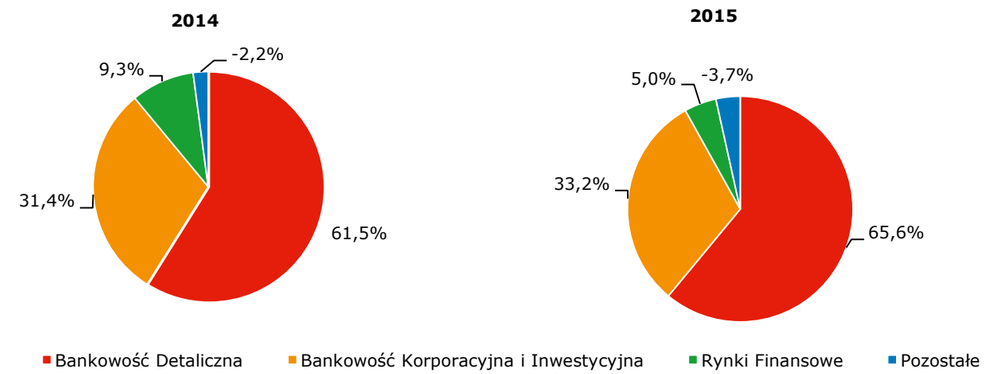

5.2. Zmiany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Zmiany w aktywach Grupy mBanku

W 2015 roku odnotowano wzrost aktywów Grupy o 5 537,2 mln zł, tj. 4,7%. Ich wartość na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 123 523,0 mln zł.

Zmiany roczne poszczególnych pozycji aktywów Grupy mBanku zostały przedstawione w poniższej tabeli.

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 054,5	5 938,1	2 883,6	94,4%
Należności od banków	3 751,4	1 897,3	-1 854,1	-49,4%
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 163,9	557,5	-606,4	-52,1%
Pochodne instrumenty finansowe	4 865,5	3 349,3	-1 516,2	-31,2%
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom	74 582,4	78 433,5	3 851,1	5,2%
Inwestycyjne papiery wartościowe	27 678,6	30 736,9	3 058,3	11,0%
Wartości niematerialne	465,6	519,0	53,4	11,5%
Rzeczowe aktywa trwałe	717,4	744,5	27,1	3,8%
Pozostałe aktywa	1 706,5	1 346,9	-359,6	-21,1%
Aktywa Grupy mBanku	**117 985,8**	**123 523,0**	**5 537,2**	**4,7%**

Największy udział w strukturze bilansu Grupy na koniec 2015 roku utrzymały kredyty i pożyczki udzielone klientom. Na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowiły one 63,5% sumy aktywów wobec 63,2% na koniec 2014 roku.

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	41 560,5	46 258,7	4 698,2	11,3%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	32 841,0	33 446,6	605,6	1,8%
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	1 924,4	1 520,7	-403,7	-21,0%
Inne należności	1 047,3	183,4	-863,9	-82,5%
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	**77 373,2**	**81 409,4**	**4 036,2**	**5,2%**
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	-2 790,8	-2 975,9	-185,1	6,6%
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	**74 582,4**	**78 433,5**	**3 851,1**	**5,2%**

Wolumen kredytów i pożyczek netto udzielonych klientom zwiększył się w stosunku do końca ubiegłego roku o 3 851,1 mln zł, tj. 5,2%.

Kredyty i pożyczki brutto udzielone klientom indywidualnym odnotowały wzrost o 4 698,2 mln zł, tj.11,3%. Wartość kredytów hipotecznych i mieszkaniowych wzrosła w ujęciu rocznym o 3 673,7 mln zł, tj. 12,0%, głównie ze względu na aktywną sprzedaż tych kredytów. W 2015 roku Grupa mBanku sprzedała kredyty hipoteczne o łącznej wartości 4 503,0 mln zł, co oznacza wzrost wolumenu sprzedaży o 41,8% w porównaniu do 2014 roku. W 2015 roku Grupa mBanku kontynuowała strategiczne wsparcie dla mBanku

Hipotecznego i rozwoju rynku listów zastawnych w Polsce zwiększając udział sprzedaży kredytów hipotecznych bezpośrednio przez mBank Hipoteczny. W 2015 roku mBank Hipoteczny sprzedał kredyty hipoteczne o wartości 1 457,0 mln zł. Jednocześnie Grupa udzieliła 4 866,5 mln zł kredytów niehipotecznych, co stanowi 8,5% wzrost sprzedaży. Po wyeliminowaniu efektu zmian kursów walutowych, kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym wzrosły o około 6,3%.

W tym samym okresie kredyty i pożyczki brutto udzielone klientom korporacyjnym wzrosły o 605,6 mln zł, tj. 1,8%. Wyłączając transakcje reverse repo/buy sell back i efekt zmian kursów walutowych, wartość kredytów udzielonych klientom korporacyjnym wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o około 11,2%. Wolumen kredytów i pożyczek brutto udzielonych sektorowi budżetowemu był niższy o 403,7 mln zł, tj. o 21,0%.

Drugą pod względem wielkości pozycję aktywów w bilansie Grupy mBanku (24,9%) stanowiły inwestycyjne papiery wartościowe. Ich wartość w ciągu 2015 roku zwiększyła się o 3 058,3 mln zł, tj. 11,0%. Portfel obligacji rządowych spadł w ujęciu rocznym o 1,5%, zaś portfel papierów dłużnych emitowanych przez bank centralny wzrósł o 66,1%.

Łącznie, pozostałe pozycje aktywów w bilansie Grupy mBanku stanowiły 11,6% sumy bilansowej.

Zmiany w kapitałach i zobowiązaniach Grupy mBanku

Zmiany w zobowiązaniach i kapitałach Grupy w 2015 roku ilustruje poniższe zestawienie.

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Zobowiązania wobec innych banków	13 383,8	12 019,3	-1 364,5	-10,2%
Pochodne instrumenty finansowe	4 719,1	3 173,6	-1 545,5	-32,7%
Zobowiązania wobec klientów	72 422,5	81 140,9	8 718,4	12,0%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	10 341,7	8 946,2	-1 395,5	-13,5%
Zobowiązania podporządkowane	4 127,7	3 827,3	-300,4	-7,3%
Pozostałe zobowiązania	1 918,0	2 140,7	222,7	11,6%
Zobowiązania razem	**106 912,8**	**111 248,0**	**4 335,2**	**4,1%**
Kapitały razem	**11 073,0**	**12 275,0**	**1 202,0**	**10,9%**
Zobowiązania i kapitały własne Grupy mBanku	**117 985,8**	**123 523,0**	**5 537,2**	**4,7%**

Dominującym źródłem finansowania działalności Grupy mBanku są zobowiązania wobec klientów. Na koniec 2015 roku stanowiły one 65,7% zobowiązań i kapitałów razem, wobec 61,4% na koniec 2014 roku.

Wartość zobowiązań wobec klientów w ciągu 2015 roku zwiększyła się o 8 718,4 mln zł, tj. 12,0%, osiągając poziom 81 140,9 mln zł. Zmiana ta wynikała zarówno ze wzrostu zobowiązań wobec klientów indywidualnych, jak i klientów korporacyjnych.

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
Klienci indywidualni	39 284,8	46 117,1	6 832,3	17,4%
Klienci korporacyjni	32 237,1	34 423,9	2 186,8	6,8%
Klienci sektora budżetowego	900,6	599,9	-300,7	-33,4%
Zobowiązania wobec klientów razem	**72 422,5**	**81 140,9**	**8 718,4**	**12,0%**

Zobowiązania wobec klientów indywidualnych wzrosły o 6 832,3 mln zł, tj. 17,4%. Wolumen środków klientów na rachunkach bieżących zwiększył się o 16,1%. Depozyty terminowe klientów indywidualnych wzrosły w ujęciu rocznym o 21,4%.

Zobowiązania wobec klientów korporacyjnych wzrosły o 2 186,8 mln zł, tj. 6,8%.

Zobowiązania wobec innych banków spadły w stosunku do końca ubiegłego roku o 1 364,5 mln zł, tj. 10,2% i wyniosły 12 019,3 mln zł na koniec 2015 roku. Zmiana ta wynikała głównie ze spłaty części pożyczek otrzymanych przez Bank od Grupy Commerzbanku, na łączną kwotę 850 mln franków szwajcarskich.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych zmniejszyły swój udział w strukturze finansowania Grupy mBanku z 8,8% na koniec 2014 roku do 7,2% na koniec 2015 roku. Główną przyczyną tej zmiany był brak emisji euroobligacji w roku 2015 w porównaniu do roku 2014, przy wykupie transzy euroobligacji na kwotę 500 mln euro.

Udział kapitałów własnych w zobowiązaniach i kapitałach Grupy mBanku wyniósł na koniec 2015 roku 9,9%, wobec 9,4% na koniec grudnia 2014 roku w wyniku zatrzymania całości zysku netto z 2014 roku.

5.3. Konsolidacja ostrożnościowa

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ("Rozporządzenie CRR"), mBank ("Bank") jest istotną jednostką zależną unijnej instytucji dominującej, sporządzającą skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe w celu wypełnienia wymagań opisanych w MSR 1.135 „Prezentacja sprawozdań finansowych".

Poniżej przedstawiono informacje finansowe, nie stanowiące miar regulowanych przez MSSF.

Grupę Kapitałową mBanku S.A. („Grupa") stanowią podmioty określone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej zawartymi w Rozporządzeniu CRR.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe Grupy sporządzone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej określonymi w Rozporządzeniu CRR („skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe") sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku i za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku.

Wykazany w skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych skonsolidowany zysk z bieżącego okresu może być zaliczony do skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I w kalkulacji skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I, skonsolidowanego współczynnika kapitału Tier I oraz skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego po uzyskaniu uprzedniego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, lub po zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie.

Podczas sporządzania skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych Grupy zostały zastosowane te same zasady (polityki) rachunkowości, które zostały zastosowane podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2015 rok, sporządzonego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF"), za wyjątkiem zasad konsolidacji przedstawionych poniżej.

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe obejmują Bank oraz następujące spółki:

	31.12.2015		31.12.2014	
Nazwa spółki	**Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)**	**Metoda konsolidacji**	**Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)**	**Metoda konsolidacji**
Aspiro S.A.	100%	pełna	-	-
Dom Maklerski mBanku S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mCentrum Operacji Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFaktoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa	-	-	100%	pełna
mWealth Management S.A.	100%	pełna	-	-
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	100%	pełna	-	-
Transfinance a.s.	-	-	100%	pełna
mFinance France S.A.	99,998%	pełna	99,98%	pełna

Zakresem konsolidacji ostrożnościowej objęte są jednostki zdefiniowane w Rozporządzeniu CRR – jako instytucje, instytucje finansowe lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych będące jednostkami zależnymi lub przedsiębiorstwami, w kapitale których utrzymywany jest udział kapitałowy, poza jednostkami, w których łączna kwota aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa od mniejszej z następujących dwóch kwot:

a) 10 mln EUR;

b) 1 % łącznej kwoty aktywów oraz pozycji pozabilansowych jednostki dominującej lub przedsiębiorstwa posiadającego udział kapitałowy.

Skonsolidowane dane finansowe łączą pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Stąd powstaje wartość firmy. Jeżeli wartość firmy jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

W 2015 roku dochód Grupy, obliczony jako suma wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na działalności handlowej, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, pozostałych przychodów operacyjnych oraz pozostałych kosztów operacyjnych, wyniósł 4 086 379 tys. zł (2014 r. – 3 759 919 tys. zł). Dochód ten pochodzi w całości z działalności prowadzonej na terenie Unii Europejskiej.

W 2015 roku stopa zwrotu z aktywów Grupy, obliczona jako iloraz zysku netto i średniej wartości aktywów, wyniosła 1,07%.

W 2015 roku Grupa nie otrzymała wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 roku o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 158).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnienie w Grupie wynosiło 6 483 etaty i 8 529 osób (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 6 043 etaty i 7 284 osoby).

Skonsolidowany ostrożnościowo rachunek zysków i strat

	Okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	Okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody z tytułu odsetek	3 655 896	3 930 574
Koszty odsetek	(1 149 114)	(1 468 315)
Wynik z tytułu odsetek	**2 506 782**	**2 462 259**
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 448 741	1 358 468
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(535 835)	(482 126)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	**912 906**	**876 342**
Przychody z tytułu dywidend	17 540	30 133
Wynik na działalności handlowej, w tym:	292 020	366 232
Wynik z pozycji wymiany	*288 558*	*233 341*
Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń	*3 462*	*132 891*
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, w tym:	348 898	29 205
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	*133 213*	*55 373*
Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	*215 685*	*(26 168)*
Pozostałe przychody operacyjne	107 338	137 734
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(421 222)	(515 903)
Ogólne koszty administracyjne	(1 837 816)	(1 500 946)
Amortyzacja	(199 146)	(186 251)
Pozostałe koszty operacyjne	(99 105)	(141 986)
Wynik działalności operacyjnej	**1 628 195**	**1 556 819**
Zysk brutto	**1 628 195**	**1 556 819**
Podatek dochodowy	**(307 887)**	**(333 587)**
Zysk netto	**1 320 308**	**1 223 232**
Zysk netto przypadający na:		
- akcjonariuszy mBanku S.A.	1 320 308	1 223 232
- udziały niekontrolujące	-	-

Skonsolidowane ostrożnościowo sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2015	31.12.2014
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 938 132	3 054 548
Należności od banków	1 897 233	3 727 309
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	557 541	1 156 450
Pochodne instrumenty finansowe	3 349 328	4 865 517
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 464 673	74 697 423
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	130	461
Inwestycyjne papiery wartościowe	30 980 449	27 906 260
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	291 829
Wartości niematerialne, w tym:	519 049	456 522
- wartość firmy jednostek zależnych	*3 532*	-
Rzeczowe aktywa trwałe	739 978	708 103
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 721	61 336
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	357 207	238 980
Inne aktywa	702 967	509 114
AKTYWA RAZEM	**123 508 408**	**117 673 852**

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY		
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	12 019 331	13 383 829
Pochodne instrumenty finansowe	3 173 638	4 719 056
Zobowiązania wobec klientów	81 185 025	72 615 316
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 946 195	10 341 742
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	100 098	103 382
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	-	91 793
Pozostałe zobowiązania	1 708 139	1 301 051
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	50 126	1 441
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	981	1 980
Rezerwy	225 416	176 881
Zobowiązania podporządkowane	3 827 315	4 127 724
Zobowiązania razem	**111 236 264**	**106 864 195**

Kapitały		
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	**12 272 144**	**10 809 655**
Kapitał podstawowy:	**3 535 758**	**3 523 903**
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	168 956	168 840
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 366 802	3 355 063
Zyski zatrzymane	**8 303 580**	**6 736 229**
- Wynik finansowy z lat ubiegłych	6 983 272	5 512 997
- Wynik roku bieżącego	1 320 308	1 223 232
Inne pozycje kapitału własnego	**432 806**	**549 523**
Udziały niekontrolujące	**-**	**2**
Kapitały razem	**12 272 144**	**10 809 657**
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	**123 508 408**	**117 673 852**

6. Kapitał i finansowanie Grupy mBanku

6.1. Baza kapitałowa Grupy mBanku

Struktura funduszy własnych z uwzględnieniem kapitału podstawowego Tier 1 i Tier 2

Poziom kapitału utrzymywany w ramach Grupy mBanku spełnia wymagania regulacyjne i umożliwia planowany rozwój biznesu przy założonym apetycie na ryzyko. Jest to odzwierciedlone w wysokości współczynnika kapitału podstawowego Tier I (14,29% na koniec 2015 roku) i łącznego współczynnika kapitałowego (17,25% na koniec 2015 roku), które przewyższają rekomendowane w 2015 roku przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) poziomy współczynników kapitałowych. Zgodnie z ogólnymi wymogami KNF w 2015 roku współczynnik kapitału podstawowego Tier I powinien być utrzymywany na poziomie nie mniejszym niż 9% oraz łączny współczynnik kapitałowy na poziomie nie mniejszym niż 12%. Od 1 stycznia 2016 roku KNF zwiększyła powyższe wymogi kapitałowe o 1,25% punktu procentowego w związku z wprowadzeniem bufora bezpieczeństwa. W związku z tym minimalny poziom współczynnika kapitału podstawowego Tier I powinien wynosić 10,25% a łącznego współczynnika kapitałowego 13,25%.

Ponadto w październiku 2015 roku KNF skierowała do 14 banków zalecenia w sprawie dodatkowego wymogu kapitałowego, w związku z ryzykiem wynikającym z walutowych kredytów hipotecznych. W odniesieniu do Grupy mBanku zalecenia te obecnie obejmują wymóg utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 4,39 punktów procentowych, w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, który powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada 3,29 punktom procentowym).

W lutym 2016 roku KNF wyjaśniła, że zalecone poziomy wskaźników kapitałowych (skierowane do całego sektora oraz te skierowane do wybranych banków w październiku 2015 roku w związku z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych) obowiązują zarówno na poziomie indywidualnym, jak i skonsolidowanym.

Uwzględniając opisany wyżej dodatkowy wymóg kapitałowy jak również obowiązujący od 1 stycznia 2016 roku na mocy Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dodatkowy bufor zabezpieczający w wysokości 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, począwszy od 1 stycznia 2016 roku Bank oraz Grupa mBanku powinny utrzymywać, odpowiednio na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym, współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 na poziomie nie niższym niż 13,54% oraz łączny współczynnik kapitałowy na poziomie nie niższym niż 17,64%, w porównaniu do zaraportowanego przez Grupę mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku odpowiednich współczynników na poziomie 14,29% oraz 17,25%. Na dzień 31 stycznia 2016 roku zaraportowany na poziomie skonsolidowanym łączny współczynnik kapitałowy był poniżej wspomnianego wcześniej docelowego współczynnika 17,64%, podczas gdy skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 pozostawał na poziomie wyraźnie przekraczającym nowy docelowy współczynnik, podobnie jak odpowiednie współczynniki na poziomie jednostkowym mBanku. Zarząd mBanku uważa, że uwzględniając decyzje, które mają zostać podjęte na nadchodzącym Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu mBanku (planowanym na 24 marca 2016 roku), Grupa przekroczy wymagany poziom łącznego współczynnika kapitałowego wynoszący 17,64%.

Grupa mBanku posiada mocną bazę kapitałową, co jest odzwierciedlone w strukturze kapitału. Fundusze własne na koniec 2015 roku ukształtowały się na poziomie 12,0 mld zł, z czego 9,9 mld zł (83%) stanowił kapitał podstawowy Tier I. Główne składowe kapitału podstawowego Tier I to: kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, pozostały kapitał zapasowy i fundusz ogólnego ryzyka. Podstawowym źródłem wzmacniania kapitału podstawowego Tier I jest zatrzymywanie zysku.

Kapitał Tier II wyniósł 2,1 mld zł według stanu na koniec 2015 roku i był wyższy niż rok wcześniej. Wzrost kapitału Tier II spowodowany był przede wszystkim zaliczeniem środków finansowych pochodzących z nowej emisji. W dniu 17 grudnia 2014 roku mBank wyemitował obligacje podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 750 mln zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku. W dniu 8 stycznia 2015 r. KNF wyraził zgodę na zaliczenie środków pozyskanych z emisji do funduszy uzupełniających Banku.

Spadek kapitału Tier II denominowanego we frankach szwajcarskich spowodowany jest wcześniejszą spłatą zobowiązania podporządkowanego z ograniczoną wartością kapitałową oraz stopniowym wycofywaniem obligacji z nieokreśloną datą zapadalności zgodnie z rozporządzeniem CRR.

W dniu 18 czerwca 2015 roku Bank dokonał wcześniejszej spłaty długu podporządkowanego w wysokości 70 mln franków szwajcarskich. Efektem wcześniejszej spłaty był całkowity wykup instrumentu, który posiadał zerową wartość kapitałową. Ponadto, w dniu 24 czerwca 2015 roku Bank dokonał przedterminowej spłaty 90 mln franków szwajcarskich z tytułu zobowiązania podporządkowanego z ograniczoną wartością kapitałową.

Bank zamierza konsekwentnie zwiększać udział instrumentów denominowanych w złotych w strukturze instrumentów Tier II. Zakłada się dodatkowe emisje długu podporządkowanego w złotych w latach 2016-2018.

Zestawienie stanu długu podporządkowanego Grupy mBanku według stanu na 31 grudnia 2015 roku zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Typ długu	Wartość nominalna	Waluta	Zapadalność	Zaliczony do funduszy Tier II
Obligacje	400 mln	franki szwajcarskie	08.03.2017	Nie
Obligacje	170 mln	franki szwajcarskie	nieokreślona	Częściowo
Obligacje	80 mln	franki szwajcarskie	nieokreślona	Częściowo
Obligacje	500 mln	złote	20.12.2023	Tak
Obligacje	750 mln	złote	17.01.2025	Tak

Kwota długu podporządkowanego z określoną datą zapadalności zaliczona do funduszy własnych podlega dziennej amortyzacji przez ostatnie 5 lat. Dodatkowo kwota podporządkowanego długu z nieokreśloną datą zapadalności w powyższej tabeli jest stopniowo wycofywana począwszy od 2014 roku i zaliczana do funduszy własnych zgodnie z wartościami procentowymi określonymi przez KNF dla każdego kolejnego roku do końca 2021 roku. W 2015 roku wspomniana wartość procentowa wyniosła 70%, natomiast w 2016 roku ma ona wynieść 60%.

Na kształt obecnej struktury bazy kapitałowej Banku wpłynęły podejmowane w przeszłości decyzje o zatrzymaniu zysków oraz dodatkowym podwyższaniu kapitału. W latach 2002-2011 mBank zatrzymywał całość zysków decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, podczas gdy dywidenda z zysku za 2012 rok wyniosła 35% zysku netto mBanku, a za 2013 rok - 67%. Zysk za 2014 rok w 100% zasilił fundusze własne Banku.

Normy kapitałowe i płynnościowe w świetle Bazylei III i regulacji Unii Europejskiej

Rekomendacje Komitetu Bazylejskiego, określone w nowej umowie kapitałowej Bazylea III, stanowią podstawę dla umacniania bazy kapitałowej, zaostrzania wymogów płynnościowych oraz utrzymywania dopuszczalnego poziomu dźwigni w instytucjach finansowych. Nadrzędnym celem wskazanych regulacji jest dążenie do zapewnienia odpowiedniego poziomu funduszy własnych, które pozwolą na skuteczne zarządzanie instytucją nawet w obliczu materializacji trudności finansowych, bez potrzeby uruchomienia wsparcia ze środków publicznych.

Zalecenia Bazylei III zostały transponowane do prawa Unii Europejskiej poprzez pakiet CRD IV / CRR, obowiązujący od 1 stycznia 2014 roku z zastrzeżeniem zastosowania odpowiednich okresów przejściowych. Dodatkowo Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) sukcesywnie wydaje standardy techniczne do dyrektywy CRD IV i rozporządzenia CRR, czyli szczegółowe opisy procedur, instrumentów, wskaźników, zasad oraz kalibracji, umożliwiające pełne wdrożenie wymogów stawianych instytucjom finansowym w zakresie ich kapitałów, płynności, a także ładu korporacyjnego i standardów zarządzania. Rozporządzenie CRR obowiązuje bezpośrednio w krajach członkowskich UE bez konieczności przeprowadzania dodatkowych

zmian prawnych w poszczególnych jurysdykcjach. Dyrektywa CRD IV została transponowana do prawa polskiego w 2015 roku poprzez Ustawę o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, zmieniając odpowiednio dotychczas obowiązujące przepisy. Jednym z najważniejszych wymagań określonych w Ustawie jest uprawomocnienie nakładania buforów kapitałowych na banki w Polsce. Obejmują one:

- Bufor zabezpieczający – ustanawiany w celu zagwarantowania, że odpowiedni poziom kapitału zostanie zgromadzony przez banki w okresach normalnej działalności, aby umożliwić pokrycie ewentualnych strat w momencie materializacji trudności finansowych. Wysokość buforu została wyznaczona na poziomie 1,25% całkowitej ekspozycji na ryzyko (TREA) począwszy od 1 stycznia 2016 roku, zwiększając się do 1,875% w 2017 roku i finalnie osiągając poziom zapisany w CRD IV: 2,5% od początku 2019 roku
- Bufor instytucji o znaczeniu systemowym (globalnych lub innych) – utrzymywany przez podmioty charakteryzujące się dużym rozmiarem i skalą działalności, mających znaczący wpływ na ryzyko systemowe. Maksymalna wartość bufora dla innych instytucji o znaczeniu systemowym wynosi do 2%, natomiast wobec globalnych instytucji o znaczeniu systemowym maksymalna wartość dodatkowego wymaganego kapitału to 3,5%.
- Bufor ryzyka systemowego – wyznaczany w celu przeciwdziałania i ograniczania długoterminowego niecyklicznego ryzyka systemowego. Ministerstwo Finansów może wyznaczyć poziom bufora do wysokości 5% TREA.
- Bufor antycykliczny – utrzymywany w celu przeciwdziałania niekorzystnym efektom występowania cyklu koniunkturalnego w działalności kredytowej banków. Jego założeniem jest ustabilizowanie podaży kredytów w gospodarce. Maksymalny poziom bufora, wyznaczany przez ministra Finansów, wynosi 2,5%.

Dywidenda

W 2012 roku, po 10 latach przerwy, mBank powrócił do wypłacania dywidendy swoim akcjonariuszom. Przy podejmowaniu decyzji o rekomendowaniu Radzie Nadzorczej wypłaty dywidendy, Zarząd mBanku kieruje się przede wszystkim aktualnymi zaleceniami KNF dotyczącymi wypłaty dywidendy przez banki. W 2015 roku KNF wydała rekomendację, że dywidenda może być wypłacona jedynie przez banki spełniające poniższe kryteria:

- nie objęte programem postępowania naprawczego,
- w przypadku banków z ponad 5% udziałem w rynku depozytów sektora niefinansowego: posiadające współczynnik kapitału Tier 1 (CET 1) podwyższony o kapitał bezpieczeństwa wyższy od 13,25% plus 75% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyku kredytów walutowych indywidualnie nałożonego na bank przez KNF w dniu 23 października 2015 roku,
- w przypadku pozostałych banków komercyjnych: posiadające współczynnik kapitału Tier 1 (CET 1) podwyższony o kapitał bezpieczeństwa wyższy od 11,25% plus 75% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyku kredytów walutowych indywidualnie nałożonego na bank przez KNF w dniu 23 października 2015 roku,
- o poziomie dźwigni finansowej (LR) na poziomie wyższym niż 5%,
- z oceną BION końcową wynoszącą 2,5 lub więcej.

Rekomenduje się wypłatę do 50% z wypracowanego zysku bankom:

- O łącznym współczynniku kapitałowym wyższym niż 13,25% plus 100% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyko kredytów walutowych indywidualnie nałożonego na bank przez KNF w dniu 23 października 2015 roku

Rekomenduje się wypłatę do 100% z wypracowanego zysku bankom:

- w przypadku banków z ponad 5% udziałem w rynku depozytów sektora niefinansowego: posiadającym łączny współczynnik kapitałowy wyższy od 16,25% plus 100% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyku kredytów walutowych indywidualnie nałożonego na bank przez KNF w dniu 23 października 2015 roku,

- w przypadku pozostałych banków komercyjnych: posiadającym łączny współczynnik kapitałowy wyższy od 14,25% plus 100% ewentualnego domiaru kapitałowego na ryzyku kredytów walutowych indywidualnie nałożonego na bank przez KNF w dniu 23 października 2015 roku,

W oparciu o wyniki finansowe banków na dzień 31 grudnia 2015 roku, banki otrzymają indywidualne zalecenia w sprawie polityki dywidendowej w formie pisma Przewodniczącego KNF.

Niezależnie od powyższego, KNF wystąpi do Komitetu Stabilności Finansowej (KSF), jako nadzoru makroostrożnościowego w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, w sprawie ewentualnego wskazania oceny KSF co do pozycji kapitałowej i polityki dywidendowej banków z udziałem w rynku depozytów sektora niefinansowego powyżej 5%.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wypłaty dywidendy przez mBank od 2012 roku.

Rok	Dywidenda na akcję	Łączna wartość dywidendy (mln zł)	Dywidenda jako % zysku netto*
2012	10,0	421,4	35
2013	17,0	717,0	67

** Stosunek łącznej wartości wypłaconej dywidendy do jednostkowego zysku netto mBanku w danym roku obrotowym.*

MREL i TLAC oraz ich potencjalny wpływ na mBank

Poza wymogami w zakresie bazy kapitałowej instytucji finansowych istnieją również regulacje dotyczące potencjalnie absorbujących stratę zobowiązań, mianowicie MREL (minimalny wymóg dotyczący funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych) i TLAC (całkowita zdolność absorpcji strat). Oba wskaźniki odpowiadają na potrzebę zapewnienia adekwatnego poziomu finansowania możliwego do zamiany na kapitał w przypadku trudności finansowych i w rezultacie mają ułatwiać restrukturyzację lub uporządkowaną likwidację bez wykorzystywania środków podatników.

Minimalny wymóg dotyczący funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych (ang. Minimum Requirement of Own Funds and Eligible Liabilities, w skrócie MREL) to koncepcja wynikająca z dyrektywy BRRD i szczegółowo opisana w odpowiednim standardzie technicznym EBA (EBA/RTS/2015/05). Wymóg MREL stanowi narzędzie regulacyjne, którego celem jest takie ukształtowanie zobowiązań instytucji finansowej, aby możliwy był skuteczny bail-in dostatecznej kwoty zobowiązań, który pozwoli na uniknięcie „zarażenia" innych banków i masowego wycofywania depozytów („runu" na banki). Wymóg wyznaczany będzie indywidualnie dla każdej instytucji przez organ likwidacyjny (w Polsce rolę tę pełni BFG) na podstawie kryteriów wspólnych przewidzianych w regulacjach oraz oceny organu likwidacyjnego. Co do zasady, zobowiązania możliwe do umorzenia lub konwersji utrzymywane przez daną instytucję powinny umożliwiać absorpcję strat i ułatwiać dokapitalizowanie w stopniu określonym dla tej instytucji przez organ likwidacyjny. Zobowiązania zaliczane do MREL będą ograniczone do instrumentów wyemitowanych i w pełni opłaconych, które nie są zabezpieczone lub gwarantowane przez samą instytucję i o terminach zapadalności wynoszących co najmniej rok. Z kalkulacji wskaźnika wyłączone są depozyty gwarantowane. MREL ma zastosowanie do wszystkich banków w UE i odnosi się do łącznego wolumenu bilansowego. Wymóg obowiązuje od 1 stycznia 2016 r., organy likwidacyjne mają jednak możliwość ustalenia fazy przejściowej nie dłuższej niż 24 miesiące. MREL zostanie zaimplementowany do prawa krajowego za pośrednictwem Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji („Ustawa o BFG"). Z uwagi na opóźnienie w transpozycji dyrektywy BRRD do polskiego porządku prawnego, termin wdrożenia wskaźnika prawdopodobnie również ulegnie przesunięciu.

Całkowita zdolność absorpcji strat (ang. Total Loss Absorbing Capacity, w skrócie TLAC) ma ten sam cel co MREL, z tą różnicą, że odnosi się do banków o globalnym znaczeniu systemowym (ang. Global Systematically Important Banks, w skrócie G-SIB) i nakłada na nie obowiązek zapewniania odpowiedniej zdolności do absorpcji strat i dokapitalizowania, która pozwoli im na pełnienie krytycznych funkcji w sytuacji uporządkowanej likwidacji. Od 1 stycznia 2019 r. zobowiązania kwalifikowane, w tym opłacone, niezabezpieczone instrumenty o rezydualnym terminie zapadalności powyżej jednego roku, muszą stanowić

co najmniej 16% aktywów ważonych ryzykiem i 6% mianownika wskaźnika dźwigni przewidzianego w Bazylei III, natomiast od początku 2022 r. oba wskaźniki wzrosną odpowiednio do 18% i 6,75%. W 2014 r. Commerzbank został uznany przez Radę Stabilności Finansowej (FSB) za instytucję o globalnym znaczeniu systemowym, później został usunięty z listy z uwagi na zmniejszające się znaczenie systemowe. Niemniej jednak, jeśli Commerzbank ponownie znajdzie się na liście, mBank będzie zmuszony do spełnienia pewnych wymogów, np. TLAC, który będzie obowiązywał również istotne spółki zależne instytucji o globalnym znaczeniu systemowym (Rada Stabilności Finansowej określiła następujące kryteria ilościowe będące determinantami „istotności" jednostki zależnej: (a) jednostka posiada ponad 5% skonsolidowanych aktywów ważonych ryzykiem instytucji uznanej za G-SIB, (b) generuje ponad 5% skonsolidowanych przychodów G-SIB lub (c) jej łączna ekspozycja na dźwignię (ang. total leverage exposure) wynosi ponad 5% łącznej ekspozycji G-SIB) poprzez wewnętrzny wymóg TLAC zgodnie z podziałem zdolności do absorpcji strat w ramach jednostek zlokalizowanych w różnych jurysdykcjach.

6.2. Finansowanie działalności Grupy mBanku

Strategia „Jednego Banku" na lata 2012-2016 zakłada optymalizację bilansu Banku w zakresie jego rentowności oraz struktury, poprzez zwiększanie udziału finansowania depozytami klientów, dalszą dywersyfikację bazy finansowania oraz podnoszenie udziału aktywów o wyższej rentowności.

Poniższy wykres ilustruje strukturę źródeł finansowania Grupy mBanku na koniec 2015 roku.

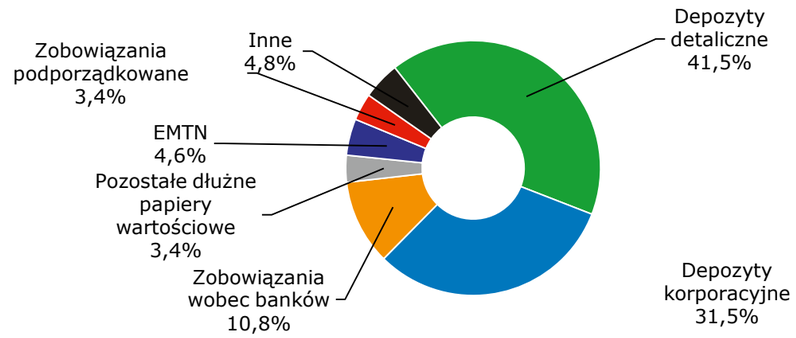

Emisje obligacji w ramach programu EMTN

Po debiucie związanym z emisją euroobligacji w październiku 2012 roku oraz zakończonej sukcesem pierwszej emisji obligacji we frankach szwajcarskich w październiku 2013 roku, Grupa mBank przeprowadziła w 2014 roku kolejne transakcje w ramach Programu Emisji Euroobligacji, którego łączna wartość wynosi 3 mld euro.

12 października 2015 roku spłacono obligacje o wartości 500 mln euro.

Poniższa tabela prezentuje podsumowanie transz pozostałych do spłaty:

Data emisji	Wartość nominalna	Data wykupu	Kupon
05.09.2013	200 mln franków szwajcarskich	08.10.2018	2,500%
22.11.2013	500 mln koron czeskich	06.12.2018	2,320%
24.03.2014	500 mln euro	01.04.2019	2,375%
20.11.2014	500 mln euro	26.11.2021	2,000%

mBank kontynuuje działania zmierzające do dywersyfikacji źródeł finansowania oraz zapewnienia stabilnego refinansowanie na atrakcyjnych warunkach.

Aktywność na rynku listów zastawnych

mBank Hipoteczny (mBH) jest jednym z 3 działających na polskim rynku banków hipotecznych (dwa pozostałe banki to Pekao Bank Hipoteczny oraz PKO Bank Hipoteczny) i liderem na rynku emisji listów zastawnych z udziałem 75,6% na koniec grudnia 2015 roku.

Rok 2015 był kolejnym rokiem wzmożonej aktywności mBanku Hipotecznego na rynku dłużnych papierów wartościowych. W trakcie roku mBH uplasował 7 serii hipotecznych listów zastawnych. Łączna wartość nominalna wyemitowanych listów zastawnych przekroczyła 1,5 bln zł. Tym samym z powodzeniem zrealizowany został cel emisji na 2015 rok.

Z punktu widzenia skali działalności emisyjnej był to najlepszy rok w dotychczasowej, ponad 15-letniej historii mBanku Hipotecznego. W 2015 roku Bank wyemitował hipoteczne listy zastawne o rekordowej wartości, przeprowadził rekordowo wysoką pojedynczą emisję tych instrumentów (wrześniowa transakcja opiewająca na 500 mln zł), a wartość listów zastawnych przezeń wyemitowanych oraz pozostających w obrocie przekroczyła równowartość 4 mld zł według stanu na koniec 2015 roku.

Skala działalności emisyjnej mBH w 2015 roku oraz parametry poszczególnych emisji stanowią potwierdzenie istotnej zmiany w polityce Banku, którego głównym zadaniem jest pozyskiwanie finansowania oraz refinansowanie długoterminowych kredytów hipotecznych w drodze emisji listów zastawnych przy założeniu redukcji niedopasowania terminów zapadalności pasywów oraz wymagalności aktywów, niedopasowania walutowego oraz obniżenia kosztów pozyskiwanego finansowania.

Analizując poszczególne serie wyemitowane w 2015 roku, należy zwrócić uwagę na utrzymujące się długie terminy zapadalności emitowanych przez Bank walorów (min. zapadalność - 5 lat, maks. – 10 lat) oraz relatywnie wysokie, w porównaniu do lat poprzednich, nominały emisji hipotecznych listów zastawnych denominowanych w walucie krajowej (min. wartość transakcji – 200 mln zł, maks. – 500 mln zł).

W kontekście emisji denominowanych w polskich złotych na szczególną uwagę zasługuje emisja hipotecznych listów zastawnych przeprowadzona w połowie września 2015 roku i opiewająca na kwotę 0,5 mld zł. Ta rekordowa dla mBanku Hipotecznego transakcja, pokazująca potencjał Banku w zakresie refinansowania kredytów hipotecznych w drodze emisji listów zastawnych, jest jednocześnie najwyższą pod względem wolumenu emisją tych instrumentów w dotychczasowej historii bankowości hipotecznej w Polsce.

W ramach działalności emisyjnej w 2015 roku, wykorzystując pozytywne nastawienie inwestorów zagranicznych, mBH pozyskał również 81 mln euro w ramach 3 transakcji.

Podsumowanie działalności emisyjnej mBH w 2015 roku przedstawia poniższa tabela.

Wolumen	Waluta	Data emisji	Zapadalność	Tenor (lata)	Kupon
200 mln	złote	20.02.2015	28.04.2022	7,2	WIBOR 6M + 78pb
20 mln	euro	25.02.2015	25.02.2022	7,0	Stały (1,135%)
250 mln	złote	15.04.2015	16.10.2023	8,5	WIBOR 6M + 87pb
11 mln	euro	24.04.2015	24.04.2025	10,0	Stały (1,285%)
50 mln	euro	24.06.2015	24.06.2020	5,0	EURIBOR 3M + 69pb
500 mln	złote	17.09.2015	10.09.2020	5,0	WIBOR 3M + 110pb
255 mln	złote	02.12.2015	20.09.2021	5,8	WIBOR 3M + 115pb

Zmiany legislacyjne dotyczące listów zastawnych

4 sierpnia 2015 roku Prezydent RP podpisał Ustawę o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz niektórych innych ustaw. Celem zmian wchodzących w życie w dniu 1 stycznia 2016 roku jest zwiększenie bezpieczeństwa inwestycji w listy zastawne, a tym samym ochrony posiadaczy listów zastawnych, jak również obniżenie kosztu emisji oraz ograniczenie niedopasowania terminów zapadalności pasywów i wymagalności aktywów w bilansach banków hipotecznych.

Nowelizacja opisuje proces upadłości banku hipotecznego, a także określa szczegółowe zasady zaspokojenia posiadaczy listów zastawnych oraz dysponowania aktywami wpisanymi do rejestru zabezpieczenia. Na mocy zmienionych przepisów każdy wierzyciel z listu zastawnego będzie miał zapewnione takie same prawa względem odrębnej masy upadłości. Zastosowano także mechanizm *soft bullet* (odroczenie spłaty kapitału listów zastawnych o 12 miesięcy, przy terminowym regulowaniu płatności kuponowych) oraz mechanizm *conditional pass through* (częściowych spłat listów zastawnych w powiązaniu z wysokością kwot odzyskiwanych z zabezpieczenia) aktywowany w przypadku niedoboru zabezpieczenia w rejestrze. Doprecyzowanie kwestii związanych z zaspokajaniem posiadaczy listów zastawnych upadłego banku hipotecznego będzie miało niewątpliwie istotny wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa inwestorów oraz pewność obrotu.

Z początkiem roku 2016 na banki hipoteczne nałożony zostanie również obowiązek utrzymywania ustawowego nadzabezpieczenia listów zastawnych w wysokości co najmniej 10% wartości emisji oraz wymóg utrzymywania bufora płynności na zabezpieczenie obsługi odsetek od tych instrumentów przez okres kolejnych 6 miesięcy. Nowelizacja przepisów przewiduje jednocześnie zwiększenie limitu refinansowania w przypadku hipotecznych kredytów mieszkaniowych do 80% bankowo hipotecznej wartości nieruchomości, w porównaniu do uprzedniego poziomu 60% (ten ostatni obowiązywał będzie nadal dla komercyjnych kredytów hipotecznych), pozwalając tym samym na zwiększenie wartości emitowanych przez banki hipoteczne listów zastawnych.

Wprowadzone zmiany z pewnością przełożą się na poprawę wiarygodności kredytowej tych instytucji oraz podniesienie ratingu przyznawanego listom zastawnym przez agencje ratingowe, co prowadziło będzie do obniżenia kosztu refinansowania działalności banków hipotecznych.

Atrakcyjność inwestycyjną listów zastawnych, w szczególności dla inwestorów zagranicznych, wzmocni z kolei pakiet zmian o charakterze podatkowym, przewidzianych dla ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. W ramach nowelizacji przepisów odsetki od listów zastawnych wyłączone zostaną z opodatkowania podatkiem u źródła, a pozycja kredytów udzielonych przez banki hipoteczne zrównana zostanie z kredytami przez nie nabytymi. Zmiany w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych zwiększą z kolei możliwości inwestowania w listy zastawne przez OFE i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

7. Grupa mBanku na rynku usług finansowych w 2015 roku

7.1. Pozycja rynkowa segmentów Grupy mBanku

mBank znajdował się w czołówce polskich banków we wszystkich istotnych segmentach rynku na koniec 2015 roku.

Większość spółek Grupy również zajmuje znaczącą pozycję w poszczególnych sektorach rynku usług finansowych. Rynkowy udział oraz pozycję mBanku i wybranych spółek na koniec 2015 i 2014 roku ilustruje poniższe zestawienie:

Rodzaj działalności	Pozycja na rynku w 2015 roku*	Udział	
		2014	2015
Bankowość Korporacyjna			
Kredyty przedsiębiorstw		6,3%	6,3%
Depozyty przedsiębiorstw		8,8%	9,8%
Leasing	2	7,4%	7,6%
Faktoring	7	7,9%	7,8%
Bankowość Detaliczna w Polsce			
Kredyty ogółem		6,3%	6,5%
w tym hipoteczne		7,4%	7,7%
niehipoteczne		4,6%	4,7%
Depozyty		5,3%	5,7%
Bankowość Detaliczna w Republice Czeskiej			
Kredyty ogółem		1,2%	1,4%
w tym hipoteczne		1,6%	1,8%
niehipoteczne		0,5%	0,6%
Depozyty		1,3%	1,4%
Bankowość Detaliczna na Słowacji			
Kredyty ogółem		0,7%	0,8%
w tym hipoteczne		0,8%	1,0%
niehipoteczne		0,3%	0,4%
Depozyty		1,5%	1,4%

Bankowość Inwestycyjna			
Rynki finansowe			
Bony i obligacje skarbowe		14,8%	12,8%
IRS/FRA		27,3%	15,4%
FX spot i forward		10,9%	12,1%
Nieskarbowe papiery dłużne (wartość zadłużenia)			
krótkoterminowe papiery dłużne	7	8,1%	6,8%
obligacje przedsiębiorstw	4	12,9%	12,4%
papiery dłużne banków**	1	34,3%	36,4%
Działalność maklerska			
obroty akcjami	9	3,9%	5,0%
kontrakty terminowe	2	18,0%	16,1%
opcje	3	17,9%	12,8%

Źródło: NBP, GPW, CNB, NBS, Fitch Polska, Polski Związek Faktorów, Związek Polskiego Leasingu oraz informacje prasowe, obliczenia własne na podstawie danych mBanku.

** Tam, gdzie to było możliwe do ustalenia.*

*** Bez obligacji „drogowych" BGK.*

7.2. Rozmieszczenie geograficzne sieci dystrybucji Grupy mBanku

Grupa mBanku oferuje swoje usługi nie tylko w Polsce, ale również w Czechach i na Słowacji.

Sieć detaliczna mBanku w Polsce obejmuje 242 oddziały różnego rodzaju. Sieć dystrybucji korporacyjnej składa się z 29 oddziałów korporacyjnych i 18 biur korporacyjnych.

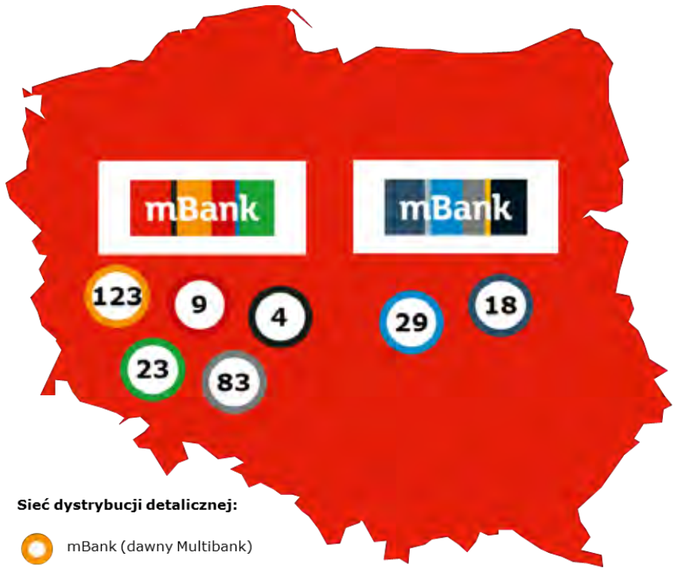

Sieć dystrybucji detalicznej:

- mBank (dawny Multibank)
- „Lekkie" placówki (Projekt „Jednej sieci")
- Centra doradcze (Projekt „Jednej sieci")
- Centra Finansowe Aspiro
- mKioski (w tym kioski partnerskie)

Sieć dystrybucji korporacyjnej:

- Oddziały korporacyjne
- Biura korporacyjne

W Czechach sieć dystrybucji detalicznej obejmuje 9 centrów finansowych oraz 17 mKiosków. Na Słowacji mBank oferuje swoje usługi w 4 centrach finansowych, 5 mKioskach i 1 „lekkiej" placówce w Bratysławie.

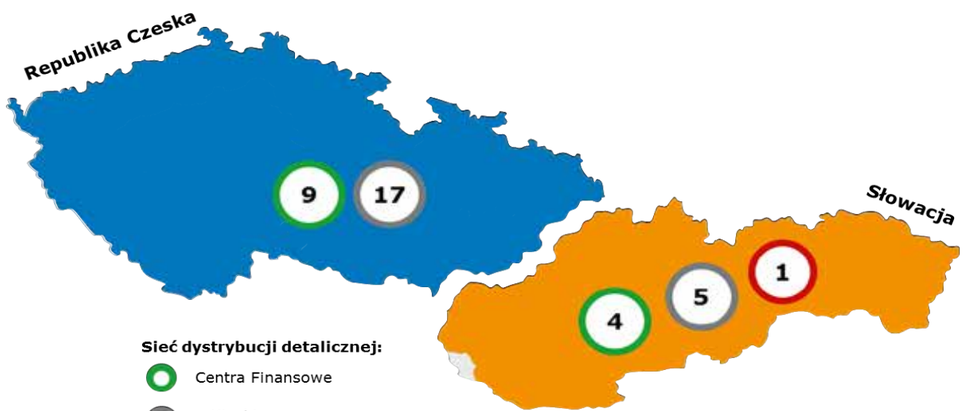

Sieć dystrybucji detalicznej:

- Centra Finansowe
- mKioski
- „Lekkie" placówki (Projekt „Jednej sieci")

7.3. Centrale mBanku w Polsce, w Czechach i na Słowacji

Cztery budynki centrali mBanku znajdują się w Warszawie, Łodzi, Pradze i Bratysławie. Centrala mieści się przy ul. Senatorskiej w Warszawie gdzie mieszczą się departamenty z Pionu Finansów, Korporacji i Rynków Finansowych. Łódź jest tradycyjną centralą bankowości detalicznej. Centrale w Czechach i na Słowacji zajmują się zarządzaniem operacjami zagranicznymi mBanku.

Centrala i Zarząd mBank S.A.
ul. Senatorska 18
00-950 Warszawa

Red Tower
ul. Piotrkowska 148/150
90-063 Łódź

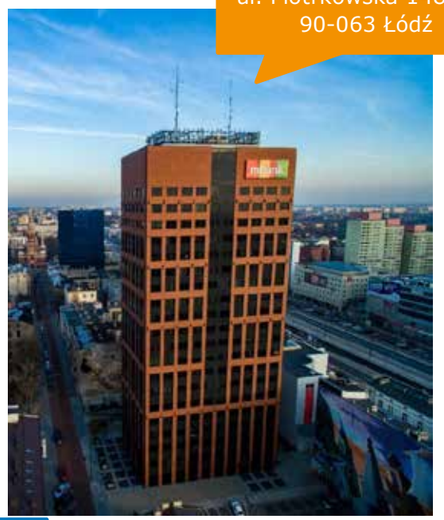

Nowa siedziba mBanku w Łodzi powstanie przy ulicy Kilińskiego 70/76 w sąsiedztwie dworca Łódź Fabryczna. Budynek o powierzchni ponad 20 tys. m2 powinien być oddany do użytku na przełomie 2017/2018 roku.

mBank SK
Pribinova 10
811 09 Bratysława

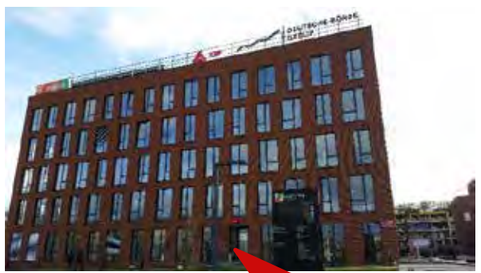

mBank CZK
Sokolovská 668/136d
186 00 Praga 8

8. Korporacje i Rynki Finansowe

Segment Korporacje i Rynki Finansowe obsługuje 19 562 klientów korporacyjnych, w tym duże przedsiębiorstwa (K1 – roczne obroty w wysokości powyżej 500 mln zł), średnie przedsiębiorstwa (K2 - roczne obroty w wysokości 30 – 500 mln zł) i małe przedsiębiorstwa (K3 – roczne obroty w wysokości poniżej 30 mln zł) poprzez sieć 47 wyspecjalizowanych oddziałów. Oferta produktów i usług Grupy mBanku dla klientów korporacyjnych koncentruje się na bankowości tradycyjnej (rachunki firmowe, przelewy krajowe i zagraniczne, karty płatnicze, usługi gotówkowe i produkty zarządzania płynnością), finansowaniu przedsiębiorstw, instrumentach zabezpieczających, usługach związanych z rynkami instrumentów kapitałowych (ECM), instrumentów dłużnych (DCM) oraz z fuzjami i przejęciami (M&A), a także leasingu i faktoringu. Segment dzieli się na 2 obszary: Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna oraz Rynki Finansowe.

8.1. Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna

Podsumowanie działalności segmentu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (Bank)

	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana roczna
Liczba klientów korporacyjnych	**16 333**	**17 787**	**19 562**	**10,0%**
K1	1 255	1 838	1 983	**7,9%**
K2	5 022	5 144	5 748	**11,7%**
K3	10 056	10 805	11 831	**9,5%**
(mln zł)				
Kredyty klientów korporacyjnych, w tym:	**26 281**	**30 113**	**22 103**	**-26,6%**
K1	6 237	6 379	6 163	**-3,4%**
K2	9 425	10 633	11 838	**11,3%**
K3	2 773	2 811	3 050	**8,5%**
Transakcje reverse repo/buy sell back	3 285	3 840	1 031	**-73,2%**
Pozostałe	16	17	22	**29,4%**
Depozyty klientów korporacyjnych, w tym:	**24 555**	**29 203**	**30 236**	**3,5%**
K1	7 189	12 111	14 019	**15,8%**
K2	9 507	9 455	11 260	**19,1%**
K3	3 514	4 177	4 856	**16,2%**
Transakcje repo	4 290	3 751	1 094	**-70,8%**
Pozostałe	56	63	68	**7,9%**

Sieć dystrybucji	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana roczna
Centra doradcze (Projekt "Jednej sieci)	-	1	4	
Oddziały korporacyjne	29	29	29	
Biura korporacyjne	18	18	18	

Podsumowanie wyników segmentu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej

W 2015 roku segment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej wypracował zysk brutto w wysokości 537,4 mln zł, co oznacza wzrost o 17,9 mln zł, tj. 3,4% w stosunku do poprzedniego roku.

Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna – dekompozycja zysku brutto

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana roczna
Wynik z tytułu odsetek	746,5	755,2	8,7	1,2%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	387,9	376,7	-11,2	-2,9%
Przychody z tytułu dywidend	17,2	14,2	-3,0	-17,4%
Wynik na działalności handlowej	184,1	215,8	31,7	17,2%
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	10,1	19,1	9,0	89,1%
Saldo pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych	57,5	29,9	-27,6	-48,0%
Dochody łącznie	1 403,3	1 410,9	7,6	0,5%
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-211,6	-177,8	33,8	-16,0%
Ogólne koszty administracyjne wraz z amortyzacją	-672,2	-695,7	-23,5	3,5%
Zysk brutto Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	**519,5**	**537,4**	**17,9**	**3,4%**

Na kształtowanie się wyniku brutto segmentu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej w 2015 roku wpływ miały następujące czynniki:

- **Wzrost dochodów** w porównaniu do poprzedniego roku o 7,6 mln zł (+0,5%) do poziomu 1 410,9 mln zł. Wynik z tytułu odsetek był wyższy o 8,7 mln zł, tj. 1,2%, zaś wynik z tytułu opłat i prowizji był niższy o 11,2 mln zł, tj. 2,9% w stosunku do 2014 roku. W 2015 roku spadły przychody z tytułu dywidend, w wyniku wypłacenia niższej dywidendy przez PZU.
- **Wzrost poziomu kosztów działania i amortyzacji** w omawianym okresie, do kwoty 695,7 mln zł (wzrost o 23,5 mln zł, tj. 3,5%).
- **Spadek odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów** o 33,8 mln zł, tj. 16,0% w porównaniu do 2014 roku. Na spadek poziomu rezerw w 2015 roku wpłynęło rozwiązanie rezerw na ryzyko kredytowe w segmencie K1. Odnotowano natomiast wzrost rezerw w segmentach K3, K2 oraz spółkach mFaktoring i mLeasing.

Działalność segmentu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej w 2015 roku

2015 rok był okresem umiarkowanego, ale stabilnego ożywienia gospodarczego, który przełożył się na wzrost aktywności biznesowej ze strony dużych przedsiębiorstw. Z drugiej strony banki zmuszone były do prowadzenia swojej działalności w otoczeniu rekordowo niskich stóp procentowych, obniżonych opłat *interchange*, zwiększonego obciążenia opłatami na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) oraz niepewności co do wielkości potencjalnych obciążeń finansowych związanych z podatkiem bankowym, kredytami we frankach szwajcarskich oraz dodatkowymi składkami do BFG i Fundusz Wsparcia Kredytobiorców.

Stan gospodarki pozytywnie wpłynął na wolumen kredytów i depozytów korporacyjnych. Rynek kredytów dla przedsiębiorstw wzrósł o 7,4% w porównaniu do końca 2014 roku, natomiast rynek depozytów dla przedsiębiorstw wzrósł o 10,5%. Na tym tle mBank prezentował wyższe dynamiki, co spowodowało wzrost udziałów rynkowych do 6,3% w kredytach oraz 9,8% w depozytach w porównaniu do odpowiednio 6,3% oraz 8,8% na koniec 2014 roku.

W 2015 roku Bank zintensyfikował wysiłki w celu przyciągnięcia nowych klientów korporacyjnych, co przełożyło się na rekordową akwizycję firm - baza klientów korporacyjnych zwiększyła się o 1 775 firmy w porównaniu do grudnia 2014 roku i wyniosła 19 562 podmiotów.

Akwizycja wpłynęła pozytywnie na wartość środków zgromadzonych na rachunkach bieżących, która na koniec grudnia 2015 roku osiągnęła poziom 8 467 mln zł, co oznacza 26,2% wzrost rok do roku. Wysoki wolumen depozytów bieżących stanowi bazę dla dalszego rozwoju bankowości transakcyjnej, mającej szczególne znaczenie dla Banku z uwagi na potencjał wzrostu oraz zacieśnianie współpracy z klientami.

W 2015 roku mBank realizował strategię wzrostu udziału w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Jednym z kluczy do sukcesu biznesowego tego segmentu jest akwizycja, jako systematyczna budowa bazy klientów w celu realizacji potencjału do rozwoju długoterminowych i dochodowych relacji. Rok 2015 przyniósł kolejne rekordowe wyniki akwizycyjne, współpracę z mBankiem rozpoczęło ponad 2 500 nowych klientów. Równocześnie, w ramach realizacji strategii budowania długoterminowych relacji biznesowych z klientami i stwarzania możliwości płynnego rozwoju współpracy wraz z rozwojem przedsiębiorstwa, prawie 200 klientów MSP (segment K3), którym udostępniono zaawansowane rozwiązania bankowości korporacyjnej przekazanych zostało do obsługi w segmencie K2.

Wysoki poziom akwizycji został osiągnięty dzięki szeregowi inicjatyw poprawiających jakość obsługi, w tym nastawionych na usprawnienie procesu otwarcia rachunku oraz przyspieszenie dostępności i poprawę elastyczności finansowania.

Przeprowadzona w 2014 roku konsolidacja Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej przełożyła się na wzrost aktywności Banku na rynku emisji papierów dłużnych dla przedsiębiorstw. Na koniec grudnia 2015 roku Bank posiadał 12,4% udział na rynku obligacji dla przedsiębiorstw. Środowisko niskich stóp procentowych sprzyjało rozwojowi tego rynku. Ponadto, działalność segmentu skoncentrowana była na intensyfikacji współpracy z nie-bankowymi instytucjami finansowymi oraz klientami z sektora rolno-spożywczego.

Waga, jaką przywiązuje się do relacji z klientem znalazła w 2015 roku odzwierciedlenie w poziomie satysfakcji firm korzystających z usług mBanku, mierzonym wskaźnikiem rekomendacji – NPS (ang. *Net Promoter Score*). Jest to kluczowy wskaźnik, na którym niezmiennie mBank koncentruje się w badaniach satysfakcji. Dla klientów korporacyjnych, którzy wskazali mBank jako swój bank główny, wskaźnik ten zachowuje się stabilnie. W 2015 roku NPS osiągnął poziom 30 i był o 4 punkty procentowe wyższy niż przed rokiem.

Wysoka wartość wskaźnika NPS wynikała z implementacji w Pionie Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej programu NPS - projektu mSatysfakcja. Nadrzędnym celem projektu jest podniesienie poziomu autentycznej satysfakcji klientów korporacyjnych wynikającej z oferty i usług mBanku, koncentracja na słuchaniu „głosu klienta" i poprawa relacji z nim, w kontekście szerzenia jednej z najistotniejszych wartości mBanku – klientocentryczności.

Najważniejszym elementem programu NPS rozwijanym w poprzednim roku był kontakt „*closed loop*" - rozmowa doradcy mBanku z przedstawicielem klienta korporacyjnego, następująca bezpośrednio po badaniu, która ma na celu pogłębienie wywiadu z klientem i znalezienie przyczyn niskiej rekomendacji

wśród detraktorów oraz powodów, dla których promotorzy chętnie polecają mBank swoim partnerom biznesowym.

Badania NPS dla klientów korporacyjnych realizowane są w mBanku od 2010 roku.

Oferowane produkty i usługi

Kredyty klientów korporacyjnych

Wartość kredytów udzielonych klientom korporacyjnym mBanku (z wyłączeniem transakcji repo) na koniec 2015 roku osiągnęła poziom 21 072 mln zł i była o 6,2% wyższa w porównaniu z poziomem z końca 2014 roku (19 840 mln zł).

Wartość kredytów dla przedsiębiorstw (kategoria NBP, umożliwiająca porównanie do wyników sektora bankowego) na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 19 442 mln zł i była o 8,8% wyższa od poziomu z końca grudnia 2014 roku (17 874 mln zł). Rynek kredytów dla przedsiębiorstw wzrósł o 7,4% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Udział akcji kredytowej mBanku kierowanej do przedsiębiorstw w akcji kredytowej całego sektora na koniec grudnia 2015 roku wyniósł 6,3% wobec takiego samego poziomu na koniec grudnia 2014 roku. Wskaźnik kredytów do depozytów dla przedsiębiorstw w Banku na koniec 2015 roku wyniósł 75,9% i był znacząco niższy od poziomu rynkowego, który wyniósł 118,1%.

Wartość kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 931 mln zł w porównaniu 1 324 mln zł na koniec grudnia 2014 roku.

Depozyty klientów korporacyjnych

Wartość zgromadzonych w mBanku depozytów klientów korporacyjnych (z wyłączeniem transakcji repo) na koniec 2015 roku wyniosła 30 203 mln zł i była o 17,0% wyższa w porównaniu z poziomem z końca 2014 roku (25 807 mln zł).

Wartość depozytów bieżących klientów korporacyjnych mBanku na koniec 2015 roku wyniosła 8 467 mln zł i była o 26,2% wyższa od poziomu z końca grudnia 2014 roku (6 709 mln zł).

Wartość depozytów dla przedsiębiorstw (kategoria NBP, umożliwiająca porównanie do wyników sektora bankowego) na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 25 629 mln zł i była o 23,8% wyższa od poziomu z końca 2014 roku (20 709 mln zł). W tym samym czasie rynek depozytów dla przedsiębiorstw wzrósł o 10,5%. Udział depozytów dla przedsiębiorstw w Banku w wartości depozytów sektora przedsiębiorstw na koniec grudnia 2015 roku wyniósł 9,8% wobec 8,8% na koniec grudnia 2014 roku.

Wartość depozytów jednostek samorządu terytorialnego na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 193 mln zł w porównaniu z 213 mln zł na koniec grudnia 2014 roku.

Finansowanie strukturalne, finansowanie projektów i kredyty konsorcjalne

W ramach Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej, Bank oferuje finansowanie strukturyzowane i mezzanine, w tym w szczególności: finansowanie akwizycyjne, finansowanie projektów i finansowanie konsorcjalne. W 2015 roku Bank był istotnym uczestnikiem rynku i wziął udział w 72 produktach konsorcjalnych i bilateralnych. Łączna kwota nowego zaangażowania Banku z tytułu produktów konsorcjalnych i bilateralnych wyniosła 4 300 mln zł.

Gwarancja BGK

Bank kontynuował realizację umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis (PLD), w ramach rządowego programu „Wspieranie Przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji BGK", na mocy której przyznany mBankowi limit gwarancji wynosi 1 300 mln zł (aneks zwiększający limit o 400 mln zł – z dnia 11 maja 2015 roku) . Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość wykorzystanego limitu wyniosła 1 081 mln zł.

Ponadto w dniu 29 października 2015 roku mBank podpisał umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, na mocy której może oferować klientom kredyty zabezpieczone gwarancjami BGK w ramach portfelowej linii gwarancyjnej z regwarancją Europejskiego Banku Inwestycyjnego w ramach programu COSME. Udzielony przez BGK limit gwarancji dla mBanku wynosi 120 mln PLN. COSME jest programem Unii Europejskiej na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw w latach 2014–2020. Budżet Programu wynosi 2,3 mld euro i jego głównym celem jest pobudzenie akcji kredytowej i inwestycji kapitałowych w MSP.

Finansowanie ze środków Unii Europejskiej

W dniu 3 listopada 2015 roku mBank podpisał z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę współpracy ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020, Działanie 3.2.2. Kredyt na innowacje technologiczne. W ramach działania wspierane będą projekty polegające na wdrożeniu innowacji o charakterze technologicznym. Całkowita wartość środków na dofinansowanie innowacyjnych projektów wynosi 422 mln euro.

Emisja papierów dłużnych dla klientów korporacyjnych

Udział mBanku w rynku nieskarbowych papierów dłużnych na koniec grudnia 2015 roku przedstawia poniższy wykres.

mBank na rynku nieskarbowych papierów dłużnych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

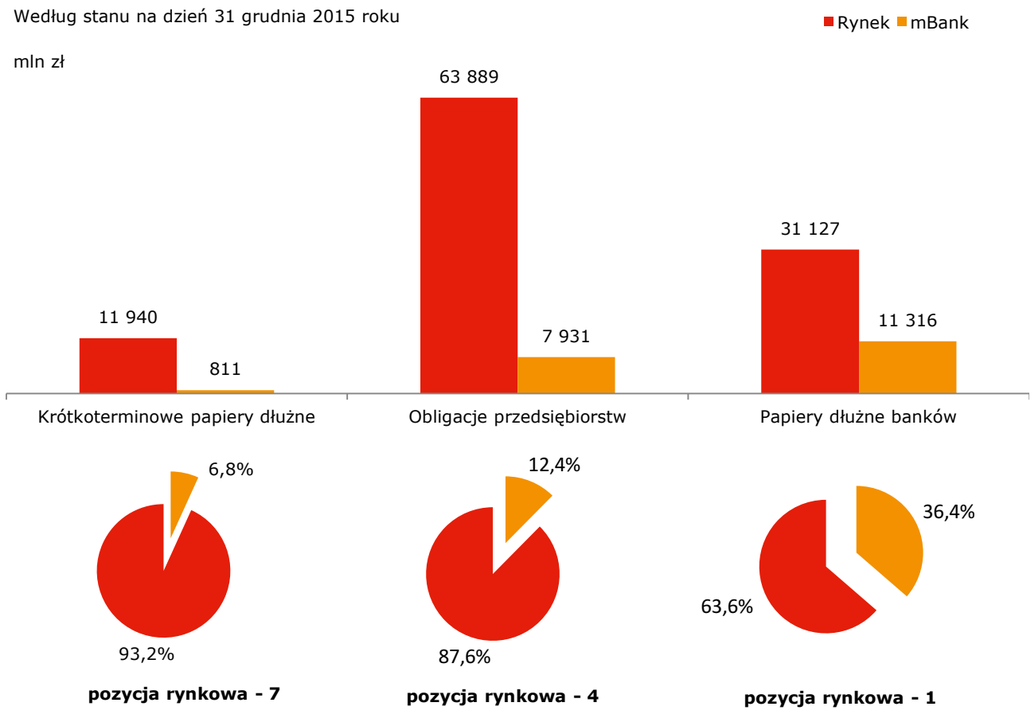

Wartość niewykupionych papierów dłużnych banków, których emisję zrealizował mBank (z wyłączeniem obligacji „drogowych" BGK), wyniosła około 11,3 mld zł w porównaniu z 9,9 mld zł na koniec 2014 roku. Daje to mBankowi pozycję lidera, z udziałem w rynku na poziomie 35,8%. Największymi emisjami banków w 2015 roku było plasowanie listów zastawnych o łącznej wartości 1 205 mln zł oraz 81 mln euro dla mBanku Hipotecznego oraz 696 mln zł obligacji dla BGK aranżowane przez mBank.

Inne transakcje, w których Bank brał udział to emisja obligacji Eurobank o wartości 240 mln zł, emisje obligacji dla BOS Bank (180 mln zł), emisje obligacji dla Banku Pocztowego (145 mln zł).

Na rosnącym rynku obligacji przedsiębiorstw Bank uplasował się na 4 pozycji z udziałem 12,4% rynku.

Rozwój bankowości transakcyjnej

Cash management jest obszarem działalności Bankowości Korporacyjnej, który oferuje nowoczesne rozwiązania ułatwiające planowanie, monitorowanie i zarządzanie środkami finansowymi o najwyższej płynności, procesowanie gotówki oraz bankowość elektroniczną. Rozwiązania te ułatwiają wykonywanie codziennych operacji finansowych, zwiększają efektywność zarządzania przepływami środków pieniężnych i służą optymalizacji kosztów i dochodów odsetkowych.

W 2015 roku, po raz pierwszy w historii, salda korporacyjnych rachunków bieżących przekroczyły równowartość 8 mld zł. Dynamiki produktów transakcyjnych w 2015 roku, w porównaniu z rokiem 2014, kształtowały się następująco:

Liczba przelewów krajowych wychodzących	+11,3%
Liczba transakcji przelewu masowego	+28,2%
Liczba transakcji identyfikacji płatności	+ 6,4%
Liczba kart płatniczych korporacyjnych	+7,1%
Obrót usług gotówkowych	+7,3%
Liczba przelewów zagranicznych i SEPA wysyłanych	+19,0%
Liczba przelewów zagranicznych i SEPA otrzymywanych	+18,8%

Dodatkowo, 2015 rok to wprowadzenie do oferty mBanku ciekawych produktów transakcyjnych, takich jak:

- **Nowy moduł w mBank CompanyNet – Mieszkaniowe Rachunki Powiernicze**

W ramach platformy internetowej mBank CompanyNet udostępniono nowy moduł, który umożliwia obsługę Mieszkaniowych Rachunków Powierniczych w połączeniu z identyfikacją płatności (usługa Collect). Pozwala on deweloperowi zarządzać spływem należności w poszczególnych inwestycjach (przedsięwzięciach deweloperskich):

- Zapewnia szybki dostęp do danych o inwestycji,
- Prezentuje informacje o wpłatach poszczególnych nabywców,
- Udostępnia historie obrotów na rachunkach wirtualnych przyporządkowanych do poszczególnych nabywców,
- Prezentuje kwoty, które nabywcy (zgodnie z harmonogramem prac w inwestycji) powinni wpłacić deweloperowi, a jeszcze tego nie zrobili,
- Umożliwia generowanie szczegółowych raportów oraz import danych z systemów zewnętrznych o depozytach w ramach poszczególnych inwestycji.

W ramach modułu mogą być gromadzone szczegółowe dane osobowe nabywców.

- **Technologia Touch ID w mBank CompanyMobile –** od lipca 2015 roku mBank udostępnił klientom korporacyjnym nową wersję aplikacji mBank CompanyMobile, umożliwiającą jeszcze szybszą autentykację za pomocą rozwiązania Touch ID. Nowa metoda autentykacji wymaga jedynie zeskanowania odcisku palca użytkownika, co eliminuje konieczność zapamiętywania szeregu skomplikowanych haseł dostępu do bankowości elektronicznej. Dzięki temu znacznie poprawia się komfort pracy z aplikacją, a jednocześnie zostają zachowane najwyższe standardy bezpieczeństwa – co więcej, jest to nawet dodatkowa gwarancja bezpieczeństwa. mBank CompanyMobile jest pierwszą

w Polsce, a drugą w Europie aplikacją bankowości mobilnej dającą możliwość zalogowania z wykorzystaniem biometrii palca.

- Udostępnienie funkcjonalności **wychodzących komunikatów SWIFT MT101** w systemie bankowości elektronicznej MultiCash (aktywna rola Banku). Dzięki tej usłudze mBank może obsługiwać globalnych klientów korporacyjnych posiadających swoje centra księgowe i rozliczeniowe w Polsce, a którzy to klienci wymagają narzędzi do zarządzania swoimi rachunkami w bankach krajowych i zagranicznych z poziomu jednego systemu bankowości elektronicznej mBanku.

- Z myślą o klientach międzynarodowych wdrożono rozwiązanie umożliwiające wspólnym klientom Commerzbanku i mBanku bezpośredni dostęp do rachunku w mBanku przy wykorzystaniu systemów Commerzbanku.

- **Wypłata gotówkowa otwarta w placówkach Poczty Polskiej** – usługa umożliwiająca osobie wypłacającej, wskazanej przez klienta korporacyjnego mBanku, dokonania wypłaty gotówki w placówce Poczty Polskiej. Sieć Poczty Polskiej liczy obecnie około 9 000 placówek.

- Znacząco polepszono obszar tzw. *customer experience*, poprzez:
  - Zoptymalizowanie procesów operacyjnych w zakresie poprawy integracji systemowej z outsourcerami usług bankowych,
  - Zakończenie projektu automatyzacji płatności zagranicznych.

W zakresie bankowości transakcyjnej mBank umocnił swoją pozycję w obszarze obsługi gotówkowej dużych sieci sprzedaży detalicznej. Podjął również obsługę dużych wolumenów należności dla firm z branży usług komputerowych, powiększając tym samym udział w rynku. W 2015 roku mBank intensywnie wszedł w obsługę rynku pożyczkodawców, powiększył zaangażowanie w sektorze firm kurierskich. Ciągle pozostaje zdecydowanym liderem w świadczeniu obsługi Mieszkaniowych Rachunków Powierniczych oraz rachunków Escrow.

8.2. Rynki Finansowe

Podsumowanie wyników segmentu Rynków Finansowych

W 2015 roku segment Rynków Finansowych odnotował zysk brutto w wysokości 80,2 mln zł w porównaniu do 152,9 mln zł w 2014 roku.

Rynki Finansowe – dekompozycja zysku brutto

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana roczna
Wynik z tytułu odsetek	139,7	191,7	52,0	37,2%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	-6,0	-1,8	4,2	-70,0%
Przychody z tytułu dywidend	0,2	0,1	-0,1	-50,0%
Wynik na działalności handlowej	69,7	-17,4	-87,1	-125,0%
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	45,3	5,8	-39,5	-87,2%
Saldo pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych	1,2	0,7	-0,5	-41,7%
Dochody łącznie	250,1	179,1	-71,0	-28,4%
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-1,1	-0,8	0,3	27,3%
Ogólne koszty administracyjne wraz z amortyzacją	-96,1	-98,1	-2,0	2,1%
Zysk brutto segmentu Rynków Finansowych	**152,9**	**80,2**	**-72,7**	**-47,5%**

Na kształtowanie się wyniku brutto segmentu Rynków Finansowych w 2015 roku wpływ miały następujące czynniki:

- **Spadek dochodów** w porównaniu do poprzedniego roku o 71,0 mln zł (-28,4%) do poziomu 80,2 mln zł. Wynik z tytułu odsetek był większy o 52,0 mln zł, zaś wynik na działalności handlowej był niższy o 87,1 mln zł, głównie w związku z ujemnym wynikiem na instrumentach na stopę procentową.
- **Wzrost kosztów działania i amortyzacji** do poziomu 98,1 mln zł (wzrost o 2,0 mln zł, tj. 2,1%) ze względu na wyższe koszty rzeczowe.

Działalność segmentu Rynków Finansowych w 2015 roku

Działania segmentu Rynków Finansowych obejmują:

- Bezpośrednią sprzedaż produktów rynków finansowych klientom Bankowości Korporacyjnej i niebankowym instytucjom finansowym (takim jak np. zakłady ubezpieczeń, fundusze emerytalne i inwestycyjne oraz firmy zarządzające aktywami) oraz wybranym klientom Private Banking;

- Zarządzanie płynnością oraz zarządzanie aktywami i zobowiązaniami mBanku (w tym zarządzanie ryzykiem oprocentowania portfela kredytów i depozytów). Dla zarządzania płynnością przeprowadza się transakcje rynku pieniężnego, swapy walutowe, transakcje pochodne na stopę procentową, transakcje nabywania bonów i obligacji skarbowych oraz bonów NBP, repo i inne;

- Zarządzanie ryzykiem stóp procentowych i walutowym mBanku, obrót instrumentami walutowymi na rynku międzybankowym (transakcje spot i instrumenty pochodne), obrót instrumentami na stopę procentową (bony i obligacje skarbowe, instrumenty pochodne na stopę procentową), instrumentami pochodnymi na towary oraz akcjami i instrumentami pochodnymi na akcje i indeksy giełdowe; obrót nieskarbowymi papierami wartościowymi;

- Usługi depozytariusza i powiernika, w szczególności dla niebankowych instytucji finansowych;

- Nadzór nad działalnością domu maklerskiego w zakresie współpracy z instytucjami finansowymi.

Działalność związana z organizacją emisji dłużnych papierów wartościowych dla klientów Bankowości Korporacyjnej i banków, a także obrót i sprzedaż tych papierów zostały w 2014 roku przeniesione do Pionu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (poprzednio Klienci Korporacyjni i Instytucje). Działalność ta została opisana w sekcji 8.1. Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna.

Rok 2015 roku w obszarze rynków finansowych charakteryzował dynamiczny wzrost obrotów w transakcjach powtarzalnych oraz wzrost liczby aktywnych klientów, zarówno w zakresie transakcji powtarzalnych, jak i transakcji pochodnych. Rozwój platformy walutowej umożliwił dotarcie do szerszej grupy klientów, również tam, gdzie wcześniej obsługa dealerska nie była oferowana.

W zakresie transakcji pochodnych wzrost marż i obrotów obserwowany był w każdej z kategorii produktowych, dzięki solidnemu poziomowi popytu.

W drugiej połowie 2015 w segmencie rozpoczął się projekt dealer-developer którego głównym celem jest dalsza akwizycja klientów na transakcje powtarzalne oraz aktywizację posiadanej bazy klientowskiej banku.

Liczba aktywnych klientów wzrosła o blisko połowę, dzięki czemu całkowity poziom marż realizowanych na transakcjach wzrósł w 2015 roku.

Wśród pojedynczych, największych transakcji pochodnych znalazły się:

- Transakcja z klientem Andels
- Transakcja z klientem Wirtualna Polska
- Transakcja z klientem Wagony Świdnica

Udziały rynkowe mBanku na poszczególnych rynkach instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2015 roku zostały przedstawione na poniższych wykresach:

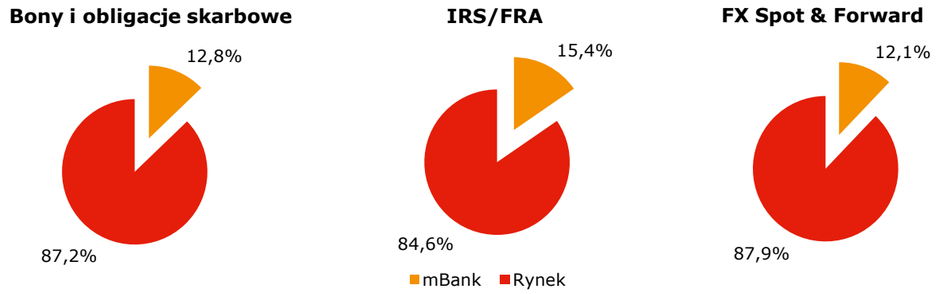

Instytucje Finansowe

Do obszaru Rynków Finansowych zaliczana jest współpraca z instytucjami finansowymi, koncentrująca się m.in. na pozyskiwaniu finansowania z innych banków oraz lokowaniu w nich nadwyżek środków.

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku mBank posiadał 18 czynnych kredytów otrzymanych na równowartość 23 349 mln zł, przy czym zadłużenie z ich tytułu wyniosło 12 973 mln zł. W ciągu 2015 roku spłacono w terminie zapadalności jeden kredyt w euro oraz dwie pożyczki podporządkowane we frankach szwajcarskich, łącznie na kwotę 870 mln zł. Dodatkowo zaciągnięto nowy kredyt w euro na kwotę 426 mln zł oraz nowy kredyt w USD na kwotę 195 mln zł. Per saldo poziom zadłużenia z tytułu kredytów zaciągniętych był o 2 103 mln zł niższy niż na koniec 2014 roku. Przy zastosowaniu kursów z końca 2014 roku spadek wyniósłby 1 933 mln zł.

Na koniec grudnia 2015 roku zaangażowanie mBanku z tytułu kredytów udzielonych innym bankom wyniosło łącznie równowartość 2,9 mld zł. W portfelu Banku znajdowały się 44 krótko- i średnioterminowych czynne kredyty udzielone instytucjom finansowym z Polski oraz zagranicy.

Do sukcesów Departamentu Instytucji Finansowych w 2015 roku należały przede wszystkim:

- Pozyskanie kolejnego, znaczącego finansowania w wysokości 100 mln euro z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI). Biorąc pod uwagę dotychczasowy portfel, plasuje to mBank na 1. pozycji wśród kredytobiorców EBI w Polsce.
- W 2015 roku udało się pozyskać kolejnych kilkanaście rachunków loro i utrzymać pozycję w czołówce polskich banków w zakresie obsługi rozliczeń w złotych.

Ponadto, w 2015 roku Departament Instytucji Finansowych wzorem lat ubiegłych aktywnie wspierał transakcje handlowe zawierane przez polskich eksporterów poprzez oferowanie finansowania krótkoterminowego instytucjom finansowym, głównie z Białorusi. Jednocześnie kontynuowano obsługę i oferowanie bankom z krajów WNP kredytów średnioterminowych zabezpieczonych polisą KUKE.

Usługi powiernicze w mBanku

Klientami mBanku w obszarze usług powierniczych są przede wszystkim krajowe i zagraniczne instytucje finansowe, banki oferujące usługi powiernicze i inwestycyjne, fundusze emerytalne i inwestycyjne, towarzystwa ubezpieczeniowe, instytucje zarządzające aktywami oraz instytucje niefinansowe.

mBank świadczy usługi polegające między innymi na rozliczaniu transakcji na papierach wartościowych ewidencjonowanych na rynkach krajowych i zagranicznych, przechowywaniu aktywów klientów, prowadzeniu rachunków papierów wartościowych oraz rejestrów papierów w obrocie niepublicznym, a także obsłudze pożytków z papierów wartościowych. W ramach świadczenia usługi banku depozytariusza, mBank prowadzi rejestry aktywów funduszy emerytalnych i inwestycyjnych oraz przeprowadza kontrolę wyceny ich aktywów. Rok 2015 był rekordowy pod względem przyrostu liczby obsługiwanych funduszy inwestycyjnych oraz wzrostu wartości rejestrowanych aktywów. Ilość funduszy inwestycyjnych, dla których mBank pełni funkcję depozytariusza wzrosła o 54,0% w stosunku do stanu na koniec 2014 roku, a łączna wartość aktywów funduszy inwestycyjnych i emerytalnych zwiększyła się w tym okresie o 65,0%.

9. Bankowość Detaliczna

Segment Bankowości Detalicznej mBanku obsługuje 4 947,3 tys. klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw w Polsce, Czechach i Słowacji w oparciu o Internet, bezpośrednią obsługę za pośrednictwem call center, bankowość mobilną i inne nowoczesne rozwiązania technologiczne, a także sieć 278 oddziałów. Bank oferuje szeroki zakres produktów i usług, w tym rachunki bieżące i oszczędnościowe, rachunki dla mikroprzedsiębiorstw, produkty kredytowe, produkty depozytowe, karty płatnicze, produkty inwestycyjne, produkty ubezpieczeniowe, usługi maklerskie oraz leasing dla mikroprzedsiębiorstw. W 2013 roku Bank wprowadził zaprojektowaną od nowa, nowoczesną i przyjazną dla użytkownika platformę internetową (Nowy mBank) z ponad 200 nowymi funkcjonalnościami, rozwiązaniami i ulepszeniami.

Podsumowanie działalności segmentu Bankowości Detalicznej (mBank i mBank Hipoteczny)

tys.	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	Zmiana roczna
Liczba klientów detalicznych	**4 229,4**	**4 551,5**	**4 947,3**	**8,7%**
Polska	3 556,3	3 789,4	4 127,7	**8,9%**
Oddziały zagraniczne	673,1	762,1	819,6	**7,5%**
Czechy	486,4	534,2	573,1	**7,3%**
Słowacja	186,7	227,9	246,5	**8,2%**
mln zł				
Kredyty klientów detalicznych, w tym:	**38 233,8**	**41 444,0**	**46 168,7**	**11,4%**
Polska	36 104,7	38 526,0	42 344,7	**9,9%**
Kredyty hipoteczne	29 185,3	30 540,1	33 473,4	**9,6%**
Kredyty niehipoteczne	6 919,4	7 985,9	8 871,3	**11,1%**
Oddziały zagraniczne	2 129,1	2 918,0	3 824,0	**31,0%**
Czechy	1 712,0	2 250,5	2 899,6	**28,8%**
Słowacja	417,1	667,5	924,4	**38,5%**
Depozyty klientów detalicznych, w tym:	**33 897,9**	**38 999,4**	**45 645,4**	**17,0%**
Polska	29 047,7	33 381,0	39 273,6	**17,7%**
Oddziały zagraniczne	4 850,2	5 618,4	6 371,8	**13,4%**
Czechy	3 076,8	3 788,6	4 488,0	**18,5%**
Słowacja	1 773,4	1 829,8	1 883,8	**3,0%**
Fundusze inwestycyjne (Polska)	**4 489,3**	**5 252,1**	**5 736,2**	**9,2%**
Sieć dystrybucji				
Centra doradcze (Projekt "Jednej sieci")	-	1	4	
"Lekkie" placówki (Projekt "Jednej sieci")	-	2	9	
mBank (dawny Multibank)	133	131	123	
mKioski (w tym kioski partnerskie)	68	67	83	
Centra Finansowe Aspiro	24	23	23	
Czechy i Słowacja	35	35	36	

Tabela zawiera dane oparte na wewnętrznej informacji zarządczej.

Wyniki finansowe segmentu Bankowości Detalicznej

W 2015 roku segment Bankowości Detalicznej odnotował zysk brutto w wysokości 1 060,7 mln zł, co oznacza wzrost o 43,8 mln zł, tj. 4,3% w porównaniu do poprzedniego roku.

Bankowość Detaliczna (Bank) – dekompozycja zysku brutto

(mln zł)	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana roczna
Wynik z tytułu odsetek	1 611,3	1 565,6	-45,7	-2,8%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	506,1	507,3	1,2	0,2%
Przychody z tytułu dywidend	0,1	0,1	0,0	0,0%
Wynik na działalności handlowej	115,1	95,7	-19,4	-16,9%
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-0,7	194,0	194,7	-27814,3%
Saldo pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych	51,2	3,4	-47,8	-93,4%
Dochody łącznie	2 283,1	2 366,1	83,0	3,6%
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-303,3	-224,3	79,0	-26,0%
Ogólne koszty administracyjne wraz z amortyzacją	-962,9	-1 081,1	-118,2	12,3%
Zysk brutto Bankowości Detalicznej	**1 016,9**	**1 060,7**	**43,8**	**4,3%**

Na kształtowanie się wyniku brutto segmentu Bankowości Detalicznej w 2015 roku wpływ miały następujące czynniki:

- **Wzrost dochodów** w porównaniu do 2014 roku o 83,0 mln zł, tj. 3,6%, do poziomu 2 366,1 mln zł. Wynik z tytułu odsetek, ze względu na spadek przeciętnych stóp procentowych w segmencie, zarówno dla kredytów hipotecznych jak i niehipotecznych, pogorszył się o 45,7 mln zł, tj. 2,8%, zaś wynik z tytułu opłat i prowizji pozostał stabilny rok do roku i wzrósł o 0,2%, tj. 1,2 mln zł. Do wzrostu dochodów przyczynił się również zysk ze sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUiR i podpisania umów powiązanych ze sprzedażą z podmiotami z Grupy AXA.
- **Wzrost kosztów działania i amortyzacji** w porównaniu do ubiegłego roku o 118,2 mln zł, tj. 12,3%, na co wpływ miały zarówno koszty osobowe i rzeczowe, wzrost opłat na rzecz BFG jak również wpłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców.
- **Niższy poziom odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów** w porównaniu do poprzedniego roku o 79,0 mln zł, tj. 26,0%.

9.1. Bankowość Detaliczna mBanku w Polsce

Działalność segmentu Bankowości Detalicznej (z uwzględnieniem Bankowości Prywatnej) w Polsce w 2015 roku

W 2015 roku znaczna cześć działań w segmencie detalicznym ukierunkowana była na jeszcze pełniejsze zrozumienie potrzeb klienta. Wdrożono nowe rozwiązania i efektywniej wykorzystywano te już dostępne. Jednym z działań było udostępnienie klientom atrakcyjnych ofert opartych na zapewnianiu benefitów finansowych i funkcjonalnych, a także rozwój aplikacji mobilnej, która od 2015 roku umożliwia dokonywanie płatności mobilnych za pomocą systemu BLIK. Więcej o płatnościach metodą BLIK w rozdziale 2.4. Innowacje w Grupie mBanku.

Jakościowe podejście do budowania relacji z klientem przyniosło wymierne efekty, widoczne m.in. w poziomie akwizycji nowych rachunków, która w ujęciu netto była o 15,0% wyższa w porównaniu z rokiem 2014. Według rankingu przeprowadzonego przez portal Bankier.pl, wynik ten uplasował Bank na 2. miejscu w Polsce w zakresie akwizycji w sektorze bankowym.

W 2015 roku w obszarze kart kredytowych, działania marketingowe i akwizycyjne skoncentrowane były głównie na wzroście portfela kart kredytowych Miles&More, oferowane przede wszystkim klientom zamożnym.

2015 rok w obszarze Bankowości Detalicznej mBanku był okresem, w którym kontynuowano realizację strategicznego projektu związanego ze współpracą z Orange, jednym z największych operatorów telekomunikacyjnych w Polsce, i wzbogacano ofertę produktową w ramach projektu Orange Finanse, który wystartował w październiku 2014 roku.

Wyróżniającą się na rynku ofertę od początku projektu przygotowywał zespół składający się z pracowników obu organizacji, wykorzystując doświadczenie globalnego operatora telekomunikacyjnego oraz jednego z najlepszych mobilnych i transakcyjnych banków w Polsce.

W ramach podstawowej oferty proponowane jest konto osobiste, uzupełnione o produkty depozytowe, kredyty niezabezpieczone, produkty dla mikrofirm oraz pakiet benefitów dedykowanych klientom Orange. Wdrożono również karty debetowe NFC umożliwiające płatności telefonem bez konieczności instalacji dodatkowych aplikacji (karta zintegrowana bezpośrednio z aplikacją mobilną Orange Finanse) oraz udostępniono nowe na rynku formy płatności mobilnych - płatności w ramach Polskiego Systemu Płatności – BLIK (Orange Finanse był jednym z pierwszych banków, które wdrożyły tę funkcjonalność). Więcej o płatnościach NFC i usłudze BLIK w rozdziale 2.4. Innowacje w Grupie mBanku.

Dzięki nowatorskiej ofercie, po roku od wdrożenia, Orange Finanse stał się kluczowym kanałem akwizycji nowych klientów w mBanku. Do końca 2015 roku w Orange Finanse otwartych zostało ponad 250 tysięcy rachunków, z czego w samym 2015 roku blisko 210 tysięcy.

Drugie półrocze było okresem rozwoju finansów mobilnych. Wprowadzono ulepszenia takie jak rozszerzenie listy systemów operacyjnych umożliwiających korzystanie z aplikacji mobilnej Orange Finanse o Windows Phone i wdrożono płatności faktur z wykorzystaniem QR kodów, pozwalające na wykonywanie płatności w kilka sekund bez wpisywania danych przelewu oraz uruchomiono sprzedaż kredytu gotówkowego w salonach Orange. Był to także okres, w którym zaprezentowana została nowa oferta łączona dla klientów Orange, promująca aktywnych użytkowników Orange Finance.

Powyższe działania zostały docenione w postaci wyróżnień i nagród przyznanych Orange Finanse w 2015 roku. Przykładem jest konto oszczędnościowe oferowane w ramach projektu, które zajęło pierwsze miejsce we wrześniowym rankingu kont oszczędnościowych przygotowanym przez portal TotalMoney.pl.

W październiku 2015 roku marka Orange Finanse znalazła się również w światowej czołówce plebiscytu organizowanego przez Efma na najlepsze projekty bankowe, zajmując 2. miejsce w kategorii Best New Product and Service. Efma to organizacja skupiająca ponad 3,3 tys. instytucji finansowych z ponad 130 krajów, w tym ponad 80% największych detalicznych instytucji finansowych w Europie. W konkursie nagradzane są najciekawsze i najbardziej innowacyjne projekty finansowe przeznaczone dla klientów detalicznych z całego świata. W 2015 roku do rywalizacji zgłoszono 500 innowacji z 211 instytucji finansowych, pochodzących z 59 krajów. Więcej o nagrodach przyznanych Grupie mBanku w rozdziale 2.6. Nagrody i wyróżnienia. Więcej o współpracy z Orange w rozdziale 2.5. Strategiczna współpraca z partnerami.

W 2015 roku Grupa mBanku kontynuowała również rozwój długoletniej współpracy z Grupą AXA, która przekłada się na udoskonalenie oferty produktowej i najwyższą jakość obsługi. Klienci Banku uzyskali dostęp do pełnej palety produktów ubezpieczeniowych, dostępnych za pośrednictwem platformy elektronicznej i mobilnej, a także tradycyjnych oddziałów. Pierwsze ubezpieczenia, o które wzbogacono wspólną ofertę to:

- ubezpieczenie mWaleczni – dające klientowi wsparcie finansowe po zdiagnozowaniu choroby nowotworowej
- Terminowe Ubezpieczenie na Życie 24h

Oraz w odświeżonej formie:

- Ubezpieczenia na życie oferowane do kredytu hipotecznego
- Pakiet mZdrowie udostępniający świadczenia zdrowotne oraz pokrywający ich koszty (prywatna opieka medyczna)
- Ubezpieczenie nieruchomości komercyjnych dla kredytobiorców

Więcej o współpracy Grupy mBanku z Grupą AXA w rozdziale 2.5. Strategiczna współpraca z partnerami.

Działalność w segmencie Małych i Średnich Przedsiębiorstw

W 2015 roku Bank realizował również strategię wzrostu w obszarze małych i średnich przedsiębiorstw (SME), skupiając się na pełniejszym zrozumieniu potrzeb klientów, co realizowano między innymi poprzez liczne spotkania z klientami. W rezultacie podjęte zostały określone inicjatywy i udostępnione zostały ulepszone produkty dla mikrofirm w ofercie Orange Finanse, takie jak Konto dla Firm z możliwością uzyskania limitu do 10 tys. zł, karty debetowe, rachunek oszczędnościowy, a także Konta Pomocnicze.

Do poprawy jakości oferty w sektorze SME należały również usprawnienia funkcjonalności serwisu transakcyjnego, takie jak wprowadzenie wieloosobowej autoryzacji przelewów, firmowej książki odbiorców oraz wdrożenie dziennych i miesięcznych wyciągów. Usługi te dedykowane są najbardziej dochodowemu i aktywnemu segmentowi przedsiębiorstw obsługiwanych w części detalicznej Banku.

Dodatkowym usprawnieniem zidentyfikowanym na podstawie badań przeprowadzonych wśród klientów z segmentu SME był rozwój funkcjonalności koszyka przelewów w aplikacji. Rozwój kanału mobilnego jest kluczowym obszarem w strategii mBanku, który doskonale wpisuje się w potrzeby klientów firmowych.

Ponadto, mBank uczestniczył aktywnie we współpracy z innowacyjnymi start-upami w celu wprowadzenia w życie nowych, wartościowych pomysłów dla klientów. W strategię wyjścia naprzeciw oczekiwaniom klientów wpisuje się zorganizowany przez Bank konkurs mBank StartUP Challenge z partnerem Polska Przedsiębiorcza (właścicielem sieci inkubatorów przedsiębiorczości Business Link). Specjaliści mBanku ocenili najlepsze pomysły na nowy biznes, a ze zwycięzcą nawiązano współpracę nad wykorzystaniem implementacji jego koncepcji w bankowości. mBank współpracując ze start-upami chce utrzymać pozycję lidera przemian technologicznych. Więcej o konkursie w rozdziale 2.4. Innowacje w Grupie mBanku.

Powyższe inicjatywy znalazły potwierdzenie w dynamicznym wzroście akwizycji w sektorze SME. Proaktywne podejście do rynku, wykorzystanie wielu kanałów, w tym działania sprzedażowe podejmowane we współpracy ze spółką mLeasing, zaowocowało wzrostem sprzedaży rachunków o 27,6% w porównaniu do roku 2014.

Intensywne prace nad budowaniem długotrwałych relacji z klientami detalicznymi znalazły również potwierdzenie w szeregu przyznanych Bankowi nagród. mBank został doceniony m.in. przez magazyn Forbes i otrzymał tytuł najlepszego Banku w Polsce w kategorii „Zdalne kanały kontaktu” oraz portal Bankier.pl, jako Bank oferujący najlepsze konto dla przedsiębiorcy, otrzymując nagrodę „Złoty Bankier”. Więcej o nagrodach przyznanych Grupie mBanku w rozdziale 2.6. Nagrody i wyróżnienia.

Rozwój oferty bankowości detalicznej w Polsce

Kredyty

Struktura portfela kredytowego Bankowości Detalicznej w Polsce (dla gospodarstw domowych) na koniec grudnia 2015 roku przedstawiała się następująco:

Struktura portfela kredytowego Bankowości Detalicznej (dla gospodarstw domowych w Polsce)

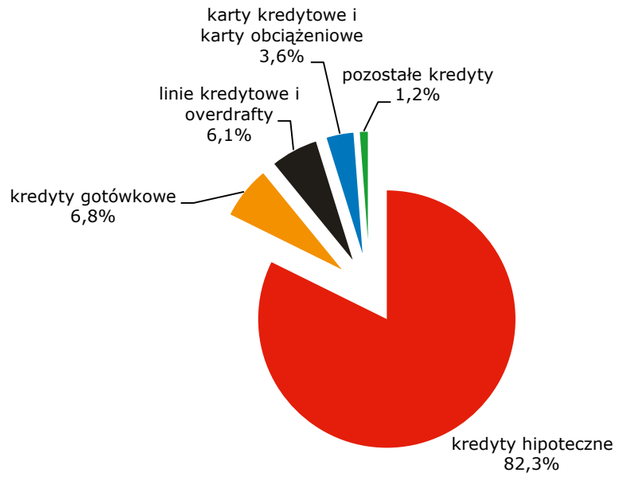

W zakresie kredytów niehipotecznych w ramach strategii skupionej na wychodzeniu naprzeciw oczekiwaniom klientów, mBank realizuje program, w którym koncentruje się przede wszystkim na zapewnieniu klientom dostępu do rzetelnej i precyzyjnej informacji. Przystąpiono zarazem do gruntownej zmiany stylu i języka komunikacji z klientem w dokumentacji bankowej, a realizowana zmiana ma służyć budowaniu uczciwej i solidnej relacji z klientem, opartej na pełnym rozumieniu zawieranych umów. W ramach przyjętej strategii udziela się również merytorycznego wsparcia w przypadku odrzucenia wniosku kredytowego. Ważnym elementem tej polityki, jest zapewnienie wysokiego poziomu jakości obsługi wniosków składanych przez klientów w kanałach zdalnych.

Sprzedaż kredytów niehipotecznych w ujęciu rocznym wzrosła o 8,5% i wyniosła 4 866,6 mln zł w 2015 roku.

W 2015 roku mBank we współpracy z mBankiem Hipotecznym realizował długoterminowy projekt, którego celem jest emisja listów zastawnych zabezpieczonych wierzytelnościami z tytułu kredytów hipotecznych. W ramach tego projektu, za pośrednictwem mBanku, mBank Hipoteczny udziela kredytów osobom fizycznym. Drugim istotnym elementem projektu, który został zrealizowany w 2015 roku było przeniesienie portfela kredytów o łącznej wartości 338 mln zł z mBanku do mBanku Hipotecznego. Zmiana wierzyciela hipotecznego pozwoli na emisję listów zastawnych, zabezpieczonych przeniesionymi kredytami.

Kredyty hipoteczne stanowią ważny produkt w ofercie mBanku, ponieważ to one wzmacniają relacje Banku z klientami. Wartość sprzedaży kredytów hipotecznych w 2015 roku wyniosła 3 443,7 mln zł, co oznacza wzrost o 50,0% w porównaniu do 2014 roku.

Portfel kredytów hipotecznych dla osób fizycznych (z wyłączeniem klientów Bankowości Prywatnej) charakteryzowały następujące wielkości:

	31.12.2014	31.12.2015
Wartość bilansowa (mld zł)	27,6	**30,4**
Średnia zapadalność (lata)	20,3	**20,0**
Średnia wartość (tys. zł)	275,4	**284,7**
Średnie LtV (%)	80,7%	**82,2%**
NPL* (%)	4,9%	**3,8%**

** Wskaźnik NPL liczony zgodnie z metodologią bardziej konserwatywnego podejścia klientowskiego; tabela zawiera dane oparte na wewnętrznej informacji zarządczej.*

Depozyty i fundusze inwestycyjne

W 2015 roku przyrost bilansu produktów oszczędnościowych (depozyty terminowe oraz rachunki oszczędnościowe) wyniósł 3 846 mln zł, co stanowiło 16,0% wzrostu w odniesieniu do stanu bilansowego na koniec 2014 roku. Bardzo dobre wyniki sprzedażowe produktów oszczędnościowych to efekt szeregu zrealizowanych działań, zarówno w aspekcie świadomego zarządzania ofertą produktową, inteligentnej wyceny depozytów realizowanej w stosunku do wyselekcjonowanych segmentów klientów, jak i wdrożonej i wykorzystywanej segmentacji behawioralnej klientów. Przyrost bilansu produktów depozytowych został zrealizowany przy jednoczesnym utrzymaniu zakładanej dyscypliny finansowej.

Wzrostowi bazy depozytowej klientów detalicznych towarzyszył wzrost środków ulokowanych w produktach inwestycyjnych. W I połowie 2015 roku Bank odnotował znaczący wzrost aktywów zaangażowanych w fundusze inwestycyjne o zwiększonym ryzyku, natomiast w II połowie roku zaproponowano klientom rozwiązania, które eliminują (w przypadku lokat strukturyzowanych) lub ograniczają możliwość strat (w przypadku certyfikatów strukturyzowanych i niektórych funduszy inwestycyjnych).

Rok 2015 był kolejnym ważnym rokiem dla Banku w kontekście umacniania pozycji w obszarze oszczędności i inwestycji. Znaczący wzrost salda był możliwy m.in. dzięki wprowadzeniu nowych rozwiązań produktowych, w szczególności:

- Wdrożenie promocji depozytów terminowych mających na celu pozyskanie nowych klientów oraz nowych środków
- Przeprowadzenie pierwszej w historii Banku Loterii Depozytowej
- Przeprowadzeniu promocji produktowych wspierających *cross-selling* – promocja Funduszy Inwestycyjnych Otwartych z lokatą terminową
- Wprowadzenie kilku subskrypcji certyfikatów inwestycyjnych Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych oraz certyfikatów strukturyzowanych
- Udostępnienie klientom możliwości inwestowania w kolejne subskrypcje lokat strukturyzowanych
- Wprowadzenie publicznych ofert obligacji dla klientów detalicznych

Karty

W 2015 roku wartość transakcji bezgotówkowych klientów bankowości detalicznej mBanku wyniosła ponad 21,6 mld zł, co stanowi wzrost o 22,9% rok do roku. Wzrost częstotliwości korzystania z kart przez klientów mBanku o około 36% rok do roku, oraz zmniejszenie średniej kwoty transakcji pozwolił Bankowi na utrzymanie udziału mBanku w rynku płatności bezgotówkowych na poziomie 12%. Średnia transakcyjność kart kredytowych w mBanku wyniosła prawie 71 zł, spadając w stosunku do końca 2014 roku, gdyż klienci coraz częściej korzystają z kart również do drobnych płatności.

W ramach realizacji strategii rozwoju płatności, mBank wdrożył nowe instrumenty płatnicze:

- płatności mobilne BLIK dla klientów Orange Finanse (więcej o płatnościach BLIK w rozdziale 2.4. Innowacje w Grupie mBanku)
- płatności mobilne NFC dla klientów Orange Finanse (więcej o płatnościach mobilnych NFC w rozdziale 2.4. Innowacje w Grupie mBanku)

9.2. Bankowość Detaliczna mBanku w Republice Czeskiej i na Słowacji

Gospodarka i sektor bankowy w Republice Czeskiej

Wskaźniki makroekonomiczne	2015	Parametry sektora bankowego	2015
Realny wzrost PKB (prognoza)	4,5%	Bazowa stopa procentowa	0,05%
Nominalne PKB per capita (EUR)	14 100*	Wskaźnik kredyty/depozyty	79,0%
PKB per capita w PPS (EU-28=100)	85%*	Wskaźnik NPL	5,8%
Średnia roczna stopa inflacji	0,3%	Łączny współczynnik kapitałowy	17,3%*
Stopa bezrobocia	5,1%	Zwrot na aktywach (ROA)	1,3%*
Populacja	10,5 mln	Zwrot na kapitale (ROE)	14,3%*

Źródło: Eurostat, Česká národní banka (ČNB).
** Dane skumulowane za 9 miesięcy (na dzień 30.09.2015) albo najnowsze dostępne*

PKB, inflacja, stopy procentowe i kurs walutowy

Oczekuje się, że wzrost gospodarczy w Czechach wzrósł do 4,5% w 2015 roku na bazie silnego popytu wewnętrznego, po tym jak wyniósł 2,0% w 2014 roku. Z powodu zaniku impulsu wynikającego ze współfinansowania inwestycji ze środków unijnych, prognozuje się, że dynamika PKB spowolni do 2,3% w 2016 roku i ponownie podniesie się do 2,7% w 2017 roku.

Konsumpcja gospodarstw domowych prawdopodobnie zwiększyła się w ujęciu realnym o 2,9% w 2015 roku, dzięki rosnącym płacom i zatrudnieniu oraz niskiej inflacji. Inwestycje również silnie kontrybuowały do wzrostu PKB, w szczególności ze względu na duży wzrost inwestycji publicznych, które były napędzane przez większe wykorzystanie funduszy unijnych. Z kolei eksport netto oddziaływał negatywnie na dynamikę realnego PKB w 2015 roku, odzwierciedlając wysoką intensywność importową rosnącej konsumpcji.

W dniu 7 listopada 2013 roku Narodowy Bank Czech (CNB) zobowiązał się sprzedawać czeską koronę i kupować euro w ilości koniecznej do powstrzymania aprecjacji czeskiej waluty wykraczającej poza historycznie niski poziom 27 koron czeskich za euro, podczas gdy kurs może kształtować się swobodnie po słabszej stronie wobec ustalonego progu. W lutym 2016 roku, CNB powtórzył, że jest gotowy do interwencji na rynku walutowym w przypadku przedłużającego się wzmocnienia presji na spadek cen lub jeżeli oczekiwania inflacyjne obniżą się, a ryzyko rozwoju deflacji w gospodarce krajowej się odnowi. Zobowiązanie obrony kursu korony nie jest celem polityki monetarnej, ale stanowi instrument, którego bank centralny używa do osiągnięcia celu inflacyjnego. CNB może interweniować automatycznie i przez nieokreślony czas oraz nie ma limitu względem nabywanych kwot waluty obcej.

W latach 2013-2015 stopy procentowe pozostawały na niezmienionym poziomie, a stopa bazowa wynosiła 0,05%.

Wzrost cen konsumpcyjnych rok do roku wyniósł 0,1% w grudniu 2015 roku, pozostając na jednakowym poziomie w porównaniu do końca 2014 roku. Średnioroczna inflacja osiągnęła 0,3% w 2015 roku i była niższa o 0,1 punktu procentowego w stosunku do 0,4% odnotowanego w roku poprzednim, stanowiąc jednocześnie najniższy poziom od 2003 roku. Pomimo oczekiwań, że warunki na rynku pracy będą przyczyniały się do wewnętrznej presji inflacyjnej, szczególnie w sektorze usług, prognozuje się, że inflacja w 2016 roku wyniesie przeciętnie 0,4%, głównie ze względu na dalsze spadki cen surowców, zwłaszcza ropy naftowej.

Wzmocnienie czeskiej gospodarki znajduje odzwierciedlenie w poprawie parametrów rynku pracy. Krajowa stopa bezrobocia ustabilizowała się na najniższym poziomie wśród państw Europy Środkowej i Wschodniej (CEE). Skorygowana o efekty sezonowe stopa bezrobocia wyniosła 5,1% w grudniu 2015 roku, co stanowiło spadek o 1,0 punkt procentowy rok do roku. Oczekuje się, że średnie wynagrodzenie na pracownika wzrosło w 2015 roku o 2,4%, a ogólny fundusz płac zwiększył się o 4,1%, z powodu silnego wzrostu zatrudnienia.

Sektor bankowy

Czeski sektor finansowy zasadniczo rozwijał się pozytywnie w 2015 roku. W warunkach ożywienia gospodarczego, banki zwiększyły swoją rentowność i wzmocniły adekwatność kapitałową. Profil finansowania i płynność nadal kształtowały się stabilnie z relacją kredytów do depozytów dla sektora równą 79,0%. Jakość aktywów pozostała odporna, na co wskazuje nieznaczny spadek wskaźnika kredytów z utratą wartości do 5,8% na koniec 2015 roku z 6,1% odnotowanego rok wcześniej. Względnie niskie poziomy wskaźnika NPL w Czechach odzwierciedlają stosunkowo silną kondycję krajowego przemysłu i ograniczoną skalę kredytowania w walutach obcych (głównie do klientów korporacyjnych i praktycznie niewystępujące w segmencie detalicznym) w porównaniu do kilku innych krajów regionu CEE. Głównym wyzwaniem dla czeskich banków jest otoczenie trwale niskich stóp procentowych. Kontynuacja spadku oprocentowania produktów kredytowych powoduje presję na marżę odsetkową.

Generalnie, czeski sektor bankowy znajduje się wśród najbardziej zyskownych w regionie CEE, ze zwrotem na kapitale równym 14,3% oraz zwrotem na aktywach wynoszącym 1,3%. Oczekuje się stabilizacji jego rentowności na obecnych poziomach, gdyż solidne bufory kapitałowe pozwolą czeskim bankom wykorzystać wzrost kredytów hipotecznych oraz korporacyjnych w tych branżach, które pozostają pod korzystnym wpływem wzmożonej aktywności gospodarczej.

Czechy: Kredyty i depozyty przedsiębiorstw

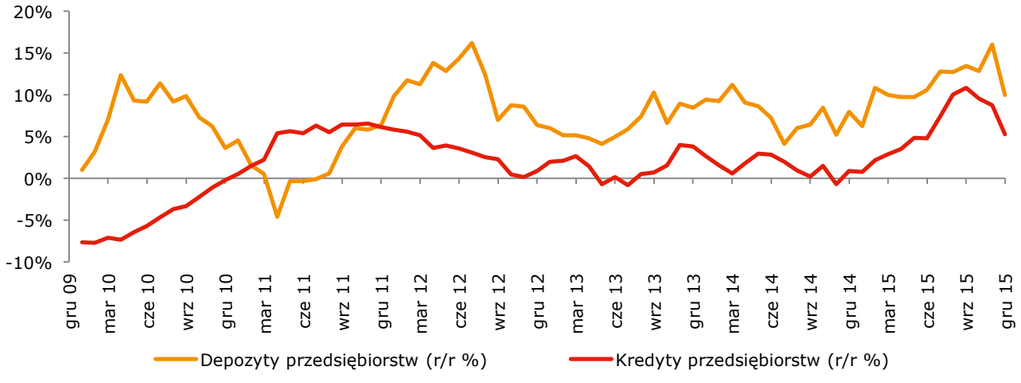

Po przytłumionym wzroście wolumenu kredytów korporacyjnych obserwowanym w 2014 roku, roczna dynamika przyspieszyła widocznie w czasie 2015 roku, przekraczając w grudniu 5,2%. Udział kredytów z utratą wartości w łącznym wolumenie kredytów dla przedsiębiorstw niefinansowych wykazuje tendencję spadkową od 2011 roku i na koniec 2015 roku wyniósł 5,7%. Dzięki lepszym perspektywom dla działalności biznesowej, tempo wzrostu depozytów korporacyjnych wykazywało stopniową poprawę w 2015 roku i oscylowało średnio powyżej 10%.

Czechy: Kredyty i depozyty gospodarstw domowych

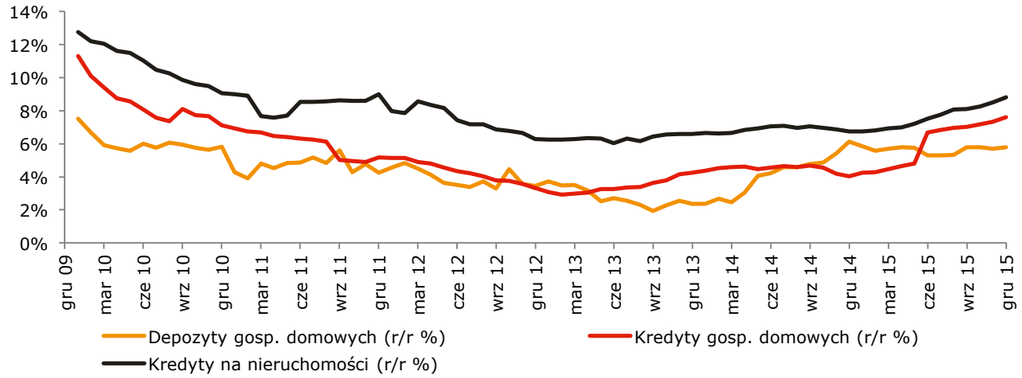

Rozwój kredytów detalicznych ogółem był w przeważającym stopniu determinowany przez wzrost kredytów hipotecznych, których wolumen zwiększył się o 8,8% w 2015 roku, podczas gdy kredyty konsumpcyjne i pozostałe wykazały niższy przyrost o 5,4% w tym samym okresie. Udział kredytów z utratą wartości w łącznym wolumenie kredytów dla gospodarstw domowych wyniósł 4,1% w grudniu 2015 roku, obniżając się z 4,7% na koniec 2014 roku. Roczne tempo wzrostu depozytów detalicznych pozostawało stabilne w 2015 roku i osiągnęło w grudniu 5,8%. Jednakże, struktura zapadalności bazy depozytowej istotnie ewoluowała w okresie ostatnich dwóch lat, z depozytami dostępnymi na żądanie rosnącymi dwucyfrowo, a depozytami terminowymi spadającymi średnio 5% rocznie. Dzięki wysokiemu wolumenowi depozytów rezydentów, czeski sektor bankowy jest uniezależniony od zagranicznych źródeł.

Gospodarka i sektor bankowy na Słowacji

Wskaźniki makroekonomiczne	2015	Parametry sektora bankowego	2015
Realny wzrost PKB (prognoza)	3,5%	Bazowa stopa procentowa	0,05%
Nominalne PKB per capita (EUR)	13 500*	Wskaźnik kredyty/depozyty	95,6%
PKB per capita w PPS (EU-28=100)	77%*	Wskaźnik NPL	4,2%
Średnia roczna stopa inflacji	-0,3%	Łączny współczynnik kapitałowy	17,4%*
Stopa bezrobocia	11,5%	Zwrot na aktywach (ROA)	1,0%
Populacja	5,4 mln	Zwrot na kapitale (ROE)	8,5%

Źródło: Eurostat, Národná banka Slovenska (NBS).
** Dane skumulowane za 9 miesięcy (na dzień 30.09.2015) albo najnowsze dostępne*

PKB, inflacja i stopy procentowe

Oczekuje się, że wzrost gospodarczy na Słowacji umocnił się do 3,5% w 2015 roku, na bazie znacznego zwiększenia popytu krajowego. Inwestycje pozostawały pod pozytywnym wpływem wzmożonego wykorzystania funduszy unijnych, ze względu na dobiegającą końca możliwość skorzystania ze środków dostępnych w ramach perspektywy na lata 2007-2013. Konsumpcja gospodarstw domowych była wspierana przez pozytywny rozwój rynku pracy, solidny wzrost płac, kontynuację niskiej inflacji i korzystne warunki kredytowe. Z kolei eksport netto oddziaływał negatywnie na dynamikę PKB, gdyż zwiększona aktywność inwestycyjna przekładała się na wyższy import.

Kontynuacja ożywienia na Słowacji przewidywana jest zarówno na rok 2016, jak i 2017, ze wzrostem realnego PKB o ponad 3% rocznie. Rosnące wydatki gospodarstw domowych wydają się być najsilniejszym motorem wzrostu w 2016 roku i kolejnych latach. Oczekuje się, że konsumpcja prywatna wzrośnie o 3,4% w 2016 roku, stymulowana zwiększeniem zatrudnienia. Dalszy spadek cen energii również wspiera budżety gospodarstw domowych.

Na Słowacji, jako państwie strefy euro, główna stopa procentowa, określana jest przez Europejski Bank Centralny (ECB), została utrzymana na niezmienionym poziomie 0,05% w 2015 roku. Ostatnia decyzja o obniżeniu stóp o 0.1 punktu procentowego została podjęta 10 września 2014 roku, po wcześniejszej redukcji z 0,25% dokonanej 11 czerwca 2014 roku.

W grudniu 2015 roku stopa inflacji wyniosła -0,5%, w porównaniu ze spadkiem cen konsumpcyjnych na poziomie 0,1% odnotowanym na koniec 2014 roku. Było to spowodowane głównie przez gwałtowne obniżenie cen energii. Średnioroczna inflacja w 2015 roku osiągnęła -0,3%, spadając z -0,1% w 2014 roku. Oczekuje się, że presja deflacyjna obserwowana w 2015 roku będzie powoli zanikać, odzwierciedlając wzrost w wydatkach konsumpcyjnych. Inflacja bazowa przyjmie pozytywne wartości, ale pozostanie bliska zeru w 2016 roku, podczas gdy dalszy spadek cen energii będzie kompensowany przez odbicie w cenach usług.

W całym 2014 i 2015 roku bezrobocie na Słowacji stopniowo malało wraz z postępującą poprawą w zakresie aktywności gospodarczej. Skorygowana o efekty sezonowe stopa bezrobocia wyniosła w grudniu 2015 roku 11,5% i była niższa o 1,7 punktu procentowego rok do roku. Oczekuje się dalszego spadku bezrobocia do około 9,3% w 2017 roku na bazie solidnego wzrostu gospodarczego. Współczynnik aktywności zawodowej znacząco wzrósł w 2015 roku, ale długookresowe bezrobocie wciąż pozostaje na wysokim poziomie. Nominalny wzrost płac przyspieszył w 2015 roku i powinien wynieść 3% w 2016 roku, zapewniając znaczący impuls dla siły nabywczej gospodarstw domowych w warunkach niskiej inflacji.

Sektor bankowy

Słowackie banki działały w sprzyjającym otoczeniu silniejszego wzrostu gospodarczego. Nawet przy nieco bardziej dynamicznej ekspansji kredytowej, całkowity wskaźnik kredytów do depozytów w sektorze powinien pozostać w granicach zbliżonych do obecnego poziomu 95%, gdyż banki nadal najchętniej korzystają z depozytów do finansowania swojej działalności i zależność od hurtowych źródeł finansowania pozostaje bardzo niska. Adekwatność kapitałowa słowackiego sektora bankowego jest wśród najwyższych w regionie CEE, wraz z Czechami.

Ogólna poprawa wskaźnika kredytów z utratą wartości była głównie rezultatem wysokiego wzrostu kredytów hipotecznych i stabilizacji poziomu kredytów niepracujących. Wskaźnik NPL dla Słowacji pozostaje wśród najniższych w regionie CEE i na koniec grudnia 2015 roku wyniósł 4,2%. Jakość aktywów może dalej się polepszyć ze względu na wzmocnienie aktywności biznesowej i rosnące dochody gospodarstw domowych.

Rentowność słowackiego sektora bankowego uległa nieznacznej poprawie w 2015 roku i pewien potencjał do dalszego wzrostu z obecnych poziomów zwrotu na kapitale w wysokości 8,5% i zwrotu na aktywach równego 1,0% jest możliwy. Chociaż presja na marżę odsetkową utrzymuje się, to dynamiczny wzrost akcji kredytowej, szczególnie w zakresie oferty detalicznej o wyżej marżowym profilu, wraz z niższymi kosztami kredytu pozycjonuje banki do generowania przyzwoitych zysków. Z drugiej strony, niedawny wymóg płatności składek do funduszu naprawczego może negatywnie zaważyć na wynikach słowackiego sektora bankowego.

Słowacja: Kredyty i depozyty przedsiębiorstw

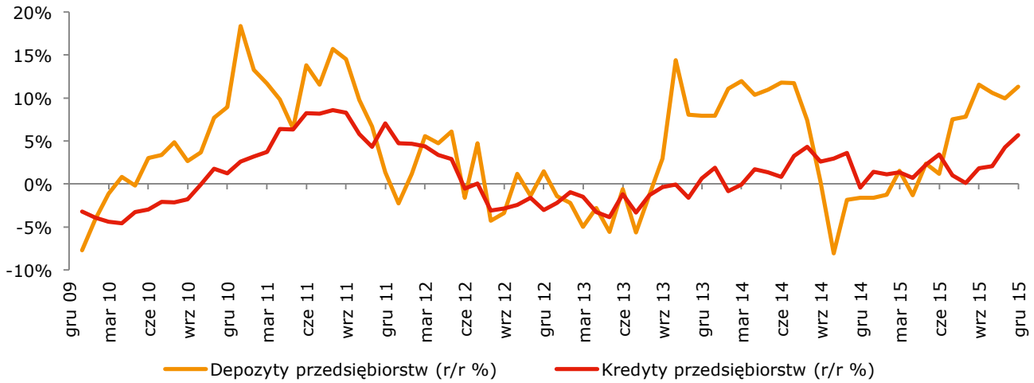

Przyspieszające ożywienie gospodarcze i niskie stopy procentowe zapewniały bankom sprzyjające warunki do rozwijania akcji kredytowej. W 2015 roku wolumen kredytów ogółem przyrósł o 9,3%, wobec 7,7% w 2014 roku. Po zaledwie umiarkowanej ekspansji kredytów korporacyjnych obserwowanej w 2014 roku i aż do jesieni 2015 roku, komercyjne portfele kredytowe w bankach odnotowały wyższy wzrost o 5,7% na koniec 2015 roku. Udział kredytów z utratą wartości w łącznym wolumenie kredytów dla przedsiębiorstw niefinansowych zmniejszył się do 6,9% na koniec 2015 roku z 7,9% w 2014 roku. Baza depozytów korporacyjnych przyrastała dynamicznie w II półroczu 2015 roku i jej roczne tempo wzrostu przyspieszyło do 11,3% na koniec roku. Negatywne trendy notowane w zakresie depozytów korporacyjnych na przełomie 2014 i 2015 roku częściowo wynikały z efektu wysokiej bazy.

Słowacja: Kredyty i depozyty gospodarstw domowych

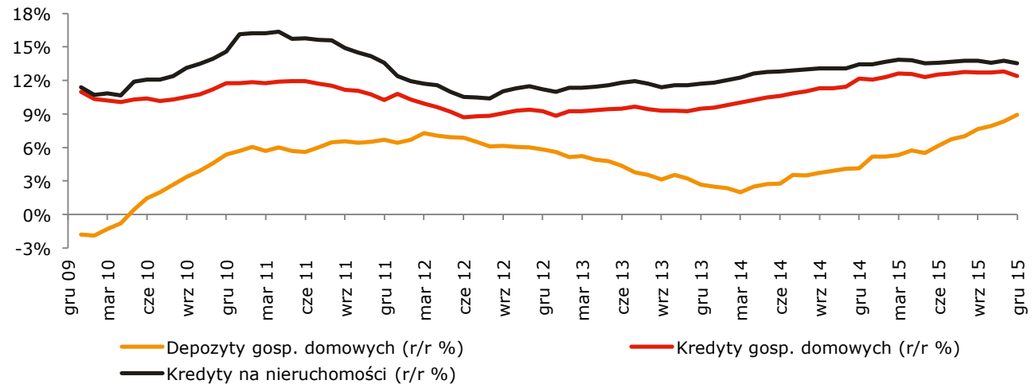

Poprawa otoczenia gospodarczego i niskie koszty kredytu promują silny rozwój kredytów dla gospodarstw domowych na Słowacji. Kredyty detaliczne kontynuowały szybki wzrost w ostatnich latach, głównie ze względu na przyspieszenie kredytów mieszkaniowych, z roczną dynamiką przekraczającą 13% w 2015 roku. Udział kredytów z utratą wartości w łącznym wolumenie kredytów dla gospodarstw domowych spadł do 3,9% w grudniu 2015 roku z 4,3% na koniec 2014 roku. Rozwój depozytów detalicznych wykazuje jednoznacznie wzrostowy trend od I kw. 2014 roku, a roczna dynamika w 2015 roku osiągnęła 8,9% w porównaniu do 4,1% rok wcześniej. Od połowy 2013 roku występują wyraźnie przeciwstawne tendencje w strukturze depozytów dla gospodarstw domowych. Wolumen depozytów terminowych malał w ciągu ostatnich kwartałów, co było więcej niż kompensowane przez stale rosnące salda na rachunkach bieżących, które zwiększyły się o 17,9% w 2015 roku.

Podsumowanie operacji zagranicznych mBanku

mBank oferuje usługi bankowości detalicznej klientom indywidualnym w Czechach i na Słowacji, a przy tym jest jedynym polskim bankiem, który z sukcesem przeniósł swój model biznesowy poza Polskę – w 2007 roku mBank rozpoczął działalność detaliczną w Czechach i na Słowacji. Bank oferuje produkty takie jak rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowe, karty debetowe i kredytowe, kredyty w rachunku bieżącym, a także kredyty mieszkaniowe. Ponadto, klienci w mBanku w Czechach mogą skorzystać z serwisów doradczych. W okresie od 2007 do 2015 roku, mBank w Czechach i na Słowacji pozyskał 819,7 tys. klientów detalicznych (klientów indywidualnych oraz mikrofirm).

Na koniec grudnia 2015 roku wartość portfela kredytowego oddziałów zagranicznych mBanku wyniosła 3 824,0 mln zł i wzrosła o 31,1% rok do roku. Wolumen kredytów hipotecznych osiągnął 3 319,9 mln zł, podczas gdy kredyty niehipoteczne ukształtowały się na poziomie 504,1 mln zł. Koncentracja na przyspieszeniu akcji kredytowej skutkowała wzrostem tych produktów, w szczególności sprzedaż kredytów hipotecznych w 2015 roku zwiększyła się o 20,2% do 1 059,3 mln zł. Depozyty ogółem na obydwu rynkach wyniosły 6 371,8 mln zł i przyrosły o 13,4% rok do roku. Najszybszy wzrost w wysokości 26,2% został odnotowany na rachunkach bieżących, odzwierciedlając silną akwizycję nowych klientów oraz rosnącą transakcyjność istniejącej bazy. W 2015 roku liczba klientów mBanku w Czechach zwiększyła się o 39,0 tys. do 573,1 tys., podczas gdy na Słowacji poszerzyła się ona o 18,9 tys. i osiągnęła 246,5 tys. na koniec 2015 roku. Taki dynamiczny wzrost wolumenów i liczby rachunków wskazuje na możliwości dalszego rozwoju mBanku na rynkach zagranicznych.

Działalność mBanku w Czechach i na Słowacji w 2015 roku koncentrowała się na budowaniu pozycji banku mobilnego oraz zwiększaniu aktywności w zakresie kredytów, w tym przede wszystkim pożyczek niezabezpieczonych.

Po wdrożeniu nowej mobilnej aplikacji na przełomie 2014 i 2015 roku, w 2015 roku rozszerzono jej funkcjonalność o możliwość czytania QR kodów, a w IV kwartale 2015 roku wdrożono wersję dla urządzeń mobilnych z systemem Windows Phone. Kampania marketingowa „Ikona mobilności" oraz działania promocyjne, które wpierały adopcję mobilności zaowocowały zainstalowaniem aplikacji mobilnej na 165 tys. urządzeniach mobilnych w Czechach i na Słowacji (dane na dzień 31 grudnia 2015 roku). Aplikacja mobilna mBanku została oceniona jako najbardziej przyjazna klientom spośród wszystkich aplikacji mobilnych wiodących czeskich banków. Badanie przeprowadził portal „Tyinternety.cz" zajmujący się nowymi technologiami i innowacjami. W konkursie Zlata Koruna mBank zajął 2. miejsce w kategorii innowacja roku dla mobilnej aplikacji.

W 2015 roku oddziały zagraniczne poszerzyły ofertę kredytów o refinansowanie i konsolidację kredytu gotówkowego. W IV kwartale 2015 roku wprowadzono do oferty trzy nowe, innowacyjne karty kredytowe. W 2015 roku, po raz pierwszy w historii oddziałów zagranicznych, przeprowadzono również dwie kampanie promocyjne kredytów gotówkowych.

Ważnym wydarzeniem w kontekście budowania relacji z klientem było wdrożenie narzędzi CRMowych, umożliwiających m. in. prowadzenie działań komunikacyjnych w czasie rzeczywistym (real-time marketing).

W 2015 roku oddziały zagraniczne nie tylko rozwijały własne, zdalne kanały dystrybucji, ale również rozpoczęły współpracę z jednym z największych pośredników finansowych na rynku, t.j. z Broker Consulting, dysponującym siecią 70 placówek i 1200 agentów w Czechach. Współpraca będzie dotyczyć sprzedaży rachunków oraz kredytów niehipotecznych i hipotecznych mBanku.

10. Działalność spółek Grupy mBanku

10.1. Podsumowanie wyników spółek Grupy mBanku

W 2015 roku łączne jednostkowe wyniki brutto spółek Grupy mBanku wyniosły 258,0 mln zł wobec 183,0 mln zł rok wcześniej (wyłączając dywidendę wypłaconą przez BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. do Aspiro S.A. w 2014 roku i wynik na sprzedaży spółek BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o. i BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. przez BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. w 2015 roku).

Poniższa tabela ilustruje poziom zysku brutto poszczególnych spółek w 2015 roku w porównaniu z 2014 rokiem.

mln zł	2014	2015	Zmiana w mln zł	Zmiana w %
mLeasing	45,9	57,2	11,3	24,6%
mBank Hipoteczny	29,5	26,8	-2,7	-9,2%
mFaktoring	20,0	-22,2	-42,2	+/-
Dom Maklerski mBanku	19,5	28,2	8,7	44,6%
mWealth Management	18,5	27,4	8,9	48,1%
mLocum	16,7	17,9	1,2	7,2%
Aspiro	16,3	122,6	106,3	652,1%
BRE Ubezpieczenia TUiR*	53,5	7,1	-46,4	-86,7%
Pozostałe#	-32,9	-7,0	25,9	78,7%
Zysk brutto spółek z Grupy mBanku, razem	**183,0**	**258,0**	**75,0**	**41,0%**

** Spółka została sprzedana do Grupy AXA na koniec I kw./15*
 # Pozostałe spółki obejmują mFinanceFrance, MLV-45, mCentrumOperacji, BDH Development, Garbary i Transfinance w 2014 r.; od III kw./15 konsolidowana jest spółka Tele-Tech Investment

Swoje wyniki w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku poprawiły m.in. mLeasing, Dom Maklerski mBanku, mWealth Management i Aspiro.

10.2. Działalność biznesowa wybranych spółek

Bank Hipoteczny

Największy bank hipoteczny w Polsce

Oferta obejmuje finansowanie inwestycji komercyjnych, sektora publicznego oraz klientów indywidualnych, analizy rynku i usługi doradcze dla inwestorów i podmiotów branży nieruchomości komercyjnych

Największy w kraju emitent listów zastawnych - 76% udział w rynku. Wartość papierów w obrocie – prawie 4 mld zł

Portfel kredytowy brutto mBanku Hipotecznego na koniec 2015 roku wyniósł 7,5 mld zł wobec 5,4 mld zł na koniec 2014 roku. Wzrost portfela kredytowego (39% rok do roku) przede wszystkim jest efektem realizacji Strategii Grupy mBanku, tj. systematycznego przyrostu portfela nowych kredytów hipotecznych dla klientów detalicznych Grupy, którego sprzedaż w 2015 roku wyniosła 1,5 mld zł. Ponadto w 2015 roku

mBank Hipoteczny nabył od mBanku wierzytelności detaliczne, o wartości nominalnej 468,7 mln zł oraz komercyjne na łączną kwotę 218,5 mln zł.

W 2015 roku zysk brutto spółki wyniósł 26,8 mln zł i był niższy o 9,2% od wyniku w 2014 (29,5 mln zł). Na niższy wynik miały wpływ przede wszystkim wyższe odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek podlegających ocenie indywidualnej oraz zmiana metodologii szacowania rezerwy portfelowej dla portfela komercyjnego oraz wzrostu kosztów operacyjnych.

Rok 2015 był kolejnym rokiem wzmożonej aktywności mBanku Hipotecznego na rynku dłużnych papierów wartościowych. W trakcie roku mBH uplasował 7 serii hipotecznych listów zastawnych. Łączna wartość nominalna wyemitowanych listów zastawnych przekroczyła 1,5 bln zł. Tym samym z powodzeniem zrealizowany został cel emisji na 2015 rok.

Z punktu widzenia skali działalności emisyjnej był to najlepszy rok w dotychczasowej, ponad 15-letniej historii mBanku Hipotecznego. W 2015 roku Bank przeprowadził rekordowo wysoką pojedynczą emisję listów zastawnych na kwotę 0,5 bln zł, a wartość listów zastawnych przezeń wyemitowanych oraz pozostających w obrocie przekroczyła równowartość 4 mld zł według stanu na koniec 2015 roku.

Skala działalności emisyjnej mBH w 2015 roku oraz parametry poszczególnych emisji stanowią potwierdzenie istotnej zmiany w polityce Banku, którego głównym zadaniem jest pozyskiwanie finansowania oraz refinansowanie długoterminowych kredytów hipotecznych w drodze emisji listów zastawnych przy założeniu redukcji niedopasowania terminów zapadalności pasywów oraz wymagalności aktywów, niedopasowania walutowego oraz obniżenia kosztów pozyskiwanego finansowania.

Analizując poszczególne serie wyemitowane w 2015 roku, należy zwrócić uwagę na utrzymujące się długie terminy zapadalności emitowanych przez Bank walorów (min. zapadalność - 5 lat, maks. – 10 lat) oraz relatywnie wysokie, w porównaniu do lat poprzednich, nominały emisji hipotecznych listów zastawnych denominowanych w walucie krajowej (min. wartość transakcji – 200 mln zł, maks. – 500 mln zł).

W kontekście emisji denominowanych w polskich złotych na szczególną uwagę zasługuje wspomniana wyżej emisja hipotecznych listów zastawnych przeprowadzona w połowie września 2015 roku i opiewająca na kwotę 0,5 mld zł. Ta rekordowa dla mBanku Hipotecznego transakcja, pokazująca potencjał Banku w zakresie refinansowania kredytów hipotecznych w drodze emisji listów zastawnych, jest jednocześnie najwyższą pod względem wolumenu emisją tych instrumentów w dotychczasowej historii bankowości hipotecznej w Polsce.

W ramach działalności emisyjnej w 2015 roku, wykorzystując pozytywne nastawienie inwestorów zagranicznych, mBH pozyskał również 81 mln euro w ramach 3 transakcji.

Tabela zawierająca informacje o wszystkich emisjach listów zastawnych zrealizowanych w 2015 roku znajduje się w rozdziale 6.2. Finansowanie działalności Grupy mBanku.

mLeasing

Oferta finansowania w formie leasingu, pożyczki oraz usługi z zakresu wynajmu i zarządzania flotą samochodową
I miejsce na rynku leasingu nieruchomości
II miejsce na rynku leasingu w Polsce pod względem wolumenu zawartych umów łącznie

Wartość umów zawartych w 2015 roku wyniosła 3,8 mld zł w porównaniu do 3,2 mld zł rok wcześniej (+19,9% rok do roku). Zwiększenie popytu w 2015 roku znalazło odzwierciedlenie w poziomie sprzedaży wyższym niż w 2014 roku, głównie ze względu na wzrost w segmencie pojazdów. Spółka w 2015 roku zajęła 2. miejsce pod względem wolumenu zawartych umów łącznie (ruchomości i nieruchomości), w tym 5. miejsce w ruchomościach oraz 1. miejsce w nieruchomościach. Wartość umów zawartych na ruchomości w 2015 roku wyniosła 3,3 mld zł w porównaniu do 2,9 mld zł w roku poprzednim (+13,8% rok do roku), podczas gdy wartość umów zawartych na nieruchomości wyniosła 0,5 mld zł w porównaniu do 0,3 mld zł w roku 2014 (+66,7% rok do roku).

Wynik brutto mLeasing w 2015 roku wyniósł 57,2 mln zł, co oznacza 24,6% wzrost rok do roku.

W 2015 roku, w ramach realizacji Strategii „Jednego Banku" i tworzenia kompleksowej oferty dla klientów, kontynuowano program „Leasing w Detalu". Jest to inicjatywa przeznaczona dla klientów firmowych mBanku, którzy mogą zawrzeć umowę leasingu z wykorzystaniem specjalnych procesów leasingowych. Połączone siły Pionu Bankowości Detalicznej i mLeasingu pozwoliły na sfinansowanie przez mLeasing w 2015 roku środków trwałych pozyskanych z udziałem Bankowości Detalicznej w wysokości 413,4 mln zł liczonych według ich cen zakupu.

Poniższy wykres przedstawia wartość umów leasingowych zawartych w ramach projektu „Leasing w Detalu":

Wartość nowych kontraktów leasingowych w ramach projektu „Leasing w detalu" (mln zł)

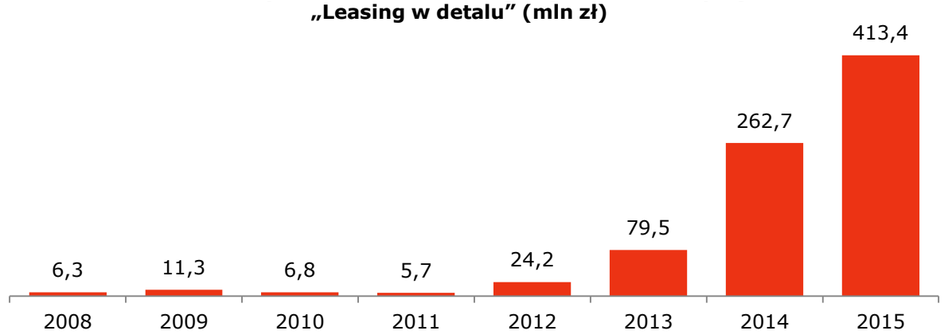

mFaktoring

Faktoring krajowy i eksportowy z regresem, faktoring bez regresu oraz gwarancje importowe
21 lat obecności na rynku, jeden z pionierów faktoringu w Polsce
VII pozycja na rynku usług faktoringowych z 7,8% udziałem w obrotach

mFaktoring zajmuje 7. pozycję na rynku usług faktoringowych w Polsce, posiadając 7,8% udział w obrotach na koniec 2015 roku. Wzrost obrotów w branży faktoringowej w 2015 roku wyniósł 17,4% (według danych Polskiego Związku Faktorów), a wartość sfinansowanych faktur 134,3 mld zł.

Wynik brutto spółki wyniósł -22,2 mln zł w porównaniu do 20,0 mln zł zysku na koniec 2014 roku. Ujemny wynik odnotowano w związku z zawiązaniem rezerw na ekspozycje dla których rozpoznano utratę wartości. Zysk operacyjny wyniósł 40,0 mln zł i był o 8,6% wyższy w ujęciu rocznym.

Obroty, czyli wartość skupionych faktur, osiągnęły w 2015 roku poziom 10,4 mld zł, co stanowiło wzrost o 15,1% w stosunku do 2014 roku. Jednocześnie, wartość limitów w nowo pozyskanych umowach wzrosła do 622 mln zł wobec 556 mln zł w poprzednim roku.

Dom Maklerski

Kompleksowa oferta usług maklerskich i rynku kapitałowego dla klientów indywidualnych i instytucji oraz emisje
Największa liczba rachunków maklerskich na polskim rynku oraz obsługa blisko 300 tys. klientów
5,0% udział w rynku akcji i IV miejsce na rynku
16,1% udział w rynku transakcji terminowych i II miejsce na rynku
12,8% udział w rynku opcji i IV miejsce na rynku

Dom Maklerski mBanku (mDM) jest firmą świadczącą usługi maklerskie dla największych polskich inwestorów instytucjonalnych (fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne i firmy zarządzające aktywami), funduszy zagranicznych oraz klientów detalicznych. Za pośrednictwem mDM transakcje klientów są realizowane na rynkach regulowanych w Polsce i za granicą jak też na rynku FOREX / CFD.

Na koniec 2015 roku liczba rachunków klientów mDM wyniosła 299,0 tys. (w tym 4,9 tys. to rachunki związane z usługą Forex) i była o 2,7 tys. wyższa w porównaniu z końcem 2014 roku.

W 2015 roku mDM przeprowadził IPO dwóch spółek: Uniwheels AG (504 mln zł, w roli Globalnego Koordynatora), Wirtualna Polska Holding S.A. (294 mln zł, w roli Współmenedżera), dwie transakcje typu ABB: PZU S.A. (178 mln zł, w roli Globalnego Współkoordynatora), Prime Car Management S.A. (300 mln zł, w roli Współmenedżera), wtórną ofertę akcji Pfleiderer Grajewo S.A. (561 mln zł, w roli Współmenedżera), prywatną ofertę akcji spółki Ursus S.A. (22 mln zł, w roli Prowadzącego Księgę Popytu), dwie publiczne oferty obligacji: BEST S.A. (35 mln zł, w roli Oferującego), Polnord S.A. (50 mln zł, w roli Oferującego) oraz dwie publiczne oferty certyfikatów inwestycyjnych Medyczny Publiczny FIZ (łącznie 29 mln zł, w roli Oferującego).

W 2015 roku udział mDM w obrotach na GPW na rynku akcji wyniósł 5,0% co zagwarantowało 9. miejsce na rynku. Na rynku transakcji terminowych mDM zajął 2. pozycję z udziałem na poziomie 16,1%, a na rynku opcji pozycję 4. z udziałem 12,8%.

W 2015 roku mDM osiągnął zysk brutto w wysokości 28,2 mln zł, o 44,6% wyższy w porównaniu do 2014 roku (19,5 mln zł), co było wynikiem m.in. poprawy prowizji generowanych z transakcji IPO, obrotów na rynku Forex/CFD i rynkach zagranicznych, a także poprawy wyniku z działalności na rachunek własny (animator rynku, animator emitenta).

Aspiro

Otwarta platforma sprzedaży produktów finansowych
Oferta obejmuje produkty kredytowe, rachunki, ubezpieczenia, produkty inwestycyjne i oszczędnościowe, zarówno dla osób fizycznych, jak i firm

Na koniec 2015 roku Aspiro oferowało produkty 22 różnych podmiotów finansowych, w tym również produkty mBanku. Oferta obejmowała łącznie 41 produktów, w tym między innymi kredyty hipoteczne, kredyty gotówkowe, produkty ubezpieczeniowe, inwestycyjne, leasing i faktoring.

Rok 2015 to okres, w którym spółka odnotowała wzrosty wolumenów sprzedaży w obszarze kredytów hipotecznych (+47,4% rok do roku), zrealizowany w głównej mierze poprzez sprzedaż oferty hipotecznej mBanku oraz mBanku Hipotecznego.

Zysk brutto spółki w 2015 roku wyniósł 122,6 mln zł w porównaniu do 16,3 mln zł rok wcześniej (+652,1% rok do roku), wyłączając dywidendę, tj. dywidendę wypłaconą przez BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. do Aspiro S.A. w 2014 roku i wynik na sprzedaży spółek BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o. i BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. przez BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. Wzrost wyniku jest spowodowany dostosowywaniem alokacji

zakresu odpowiedzialności wewnątrz Grupy, rozpoczętym w marcu 2015 roku oraz uwzględnieniem wyniku spółek BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. oraz BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o. których działalność została włączona do działalności Aspiro w dniu 2 marca 2015 roku.

W 2015 roku spółka zachowała dynamiczny wzrost udziału w rynku kredytów na zakup nowych samochodów (105%). Od grudnia jest jedynym operatorem w zakresie kredytów samochodowych w sieci dealerów samochodów marki Volvo w Polsce. Jest to druga marka premium, po BMW, w której spółka ma wyłączność w zakresie możliwości oferowania tego rodzaju finasowania. Tym samym staje się liderem na rynku kredytów na zakupu samochodów luksusowych

W marcu 2015 roku nastąpiło połączenie przez przejęcie przez spółkę Aspiro SA spółek BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. oraz BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o. Pojawienie się nowego obszaru działalności ma wpływ na wielkość osiąganych przychodów oraz wyniki Spółki. Spółka z dniem 2 marca 2015 roku rozpoczęła działalność jako agent ubezpieczeniowy, w ramach której pośredniczy w obsłudze produktów ubezpieczeniowych do kredytów hipotecznych, gotówkowych, rachunków, kart oraz ubezpieczeń do leasingu w ramach grupy mBanku S.A.

Wealth Management

Usługi Private Banking & Wealth Management
Kompleksowe zarządzanie majątkiem, obsługa przez ekspertów spółki oraz wyspecjalizowanych doradców podmiotów współpracujących
Bankowość prywatna mBanku po raz ósmy uznana za najlepszą w Polsce przez Euromoney Magazine

W 2015 roku spółka rozwijała usługi kompleksowego zarządzania majątkiem, w tym doradztwa inwestycyjnego i asset management. Aktywa zarządzane przez spółkę rosły osiągając poziom 5,3 mld zł na koniec 2015 roku, co w porównaniu do końca roku 2014 stanowi 3.0% wzrost.

Rok 2015 był rekordowym dla Spółki w zakresie osiągniętych wyników finansowych. Spółka wypracowała przychody z działalności operacyjnej na poziomie 47,1 mln zł, tj. o 28,7% więcej w porównaniu do poprzedniego roku. Wypracowany zysk brutto wyniósł 27,4 mln zł wobec 18,5 mln zł w 2014 roku.

Zwieńczeniem sukcesów spółki oraz potwierdzeniem najwyższej jakości usług jest otrzymanie po raz 8 nagrody prestiżowego magazynu Euromoney za najlepszą ofertę private banking i wealth management w Polsce.

Centrum Operacji

Obsługa procesów back-office w ramach Grupy mBanku
Świadczenie usług z zakresu rozliczeń i zarządzania bazą danych
Archiwizacja dokumentacji w formie elektronicznej i papierowej, dbałość o bezpieczeństwo i poufność danych

W 2015 roku spółka aktywnie brała udział w pracach projektowo-wdrożeniowych wraz ze spółkami Grupy mBanku dotyczących migracji systemów oraz nowych rozwiązań mobilnych, spośród których najważniejszym było uczestnictwo w projekcie migracji klientów Multibanku do mBanku. Dodatkowo brała udział w projekcie Orange Finance w zakresie oferowanych usług dla klientów mBanku oraz rozwijała współpracę z mBankiem Hipotecznym w zakresie optymalizacji obsługi procesu Kredytu Hipotecznego - mMove.

Wynik finansowy brutto spółki za 2015 rok ukształtował się na poziomie 50,3 tys. zł w porównaniu do 5 493,6 tys. zł zysku brutto w 2014 roku, co było spowodowane zawiązaniem rezerw na aktywa trwałe posiadane przez spółkę.

Locum

Wiodący na rynku deweloper

Działalność w Krakowie, Łodzi, Wrocławiu, Warszawie, Poznaniu i Sopocie

Członek Polskiego Związku Firm Deweloperskich

mLocum jest spółką deweloperską, działającą na pierwotnym rynku nieruchomości. Spółka realizuje projekty mieszkaniowe w największych miastach Polski, tj. Krakowie, Łodzi, Warszawie, Wrocławiu, Poznaniu oraz w Trójmieście. W całym 2015 roku spółka sprzedała 278 lokali w porównaniu do 240 lokali w poprzednim roku.

W związku ze wzrostem sprzedaży lokali w 2015 roku w korzystnym dla deweloperów otoczeniu rynkowym, zysk brutto spółki wyniósł 17,9 mln zł w porównaniu do 16,7 mln zł w 2014 roku.

mFinance France S.A.

Przedmiotem działalności mFinance France (mFF) jest pozyskiwanie dla mBanku środków finansowych z rynków międzynarodowych poprzez emisje euroobligacji. W 2012 roku dokonano aktualizacji programu emisji euroobligacji. W 2014 roku spółka wyemitowała 2 transze obligacji, obie o wartości 500 mln euro z terminami wykupu w 2019 i 2021 roku. W 2015 roku nie dokonano żadnej emisji obligacji z powodu mniej korzystnych warunków rynkowych.

W 2015 roku spółka osiągnęła wynik brutto w wysokości -10 tys. zł wobec 36 tys. zysku w 2014 roku. Strata wynikła z utworzenia odpisu na stratę na kursie walutowym związaną z różnicami we francuskim systemie księgowania wyceny obligacji.

Garbary Sp. z o.o.

Spółka znajduje się w portfelu Banku od maja 2004 roku. Jedynym aktywem spółki Garbary jest nieruchomość gruntowa położona przy ul. Garbary 101/111 w Poznaniu, zabudowana kompleksem zakładów mięsnych (obecnie nieużytkowane), objęta obszarem ścisłej ochrony konserwatorskiej.

BDH Development Sp. z o.o.

W listopadzie 2013 roku mBank nabył 100% udziałów w spółce BDH Development Sp. z o.o. Przedmiotem działalności spółki jest realizacja i dokończenie przedsięwzięć deweloperskich na bazie nieruchomości mieszkaniowych przejętych przez podmioty z Grupy mBanku w drodze restrukturyzacji i windykacji kredytów inwestycyjnych, w celu odzyskania jak największej wartości z przejętych nieruchomości.

W 2015 roku spółka zanotowała stratę brutto w wysokości 4,6 mln zł, częściowo w wyniku odpisów aktualizujących wartość posiadanych przez spółkę nieruchomości.

Tele-Tech Investment Sp. z o. o.

W III kwartale 2015 roku objęto konsolidacją spółkę Tele-Tech Investment Sp. z o. o., zajmującą się transakcjami na papierach wartościowych i obrotem wierzytelnościami, zarządzaniem spółkami kontrolowanymi oraz doradztwem w zakresie biznesu i zarządzania.

11. Informacje dla inwestorów

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane na temat akcji mBanku:

Dane na temat akcji mBanku	2014	2015
Cena akcji	498,0	314,0
Łączna liczba akcji	42 210 057	42 238 924
Wskaźnik P/E	16,3	10,2
Wskaźnik P/BV	1,9	1,1
Maksymalna cena akcji	545,0	505,0
Minimalna cena akcji	442,1	294,7
Kapitalizacja (mld zł)	21,0	13,3
Średni wolumen obrotu (mln zł)	12,8	12,2
Dywidenda na akcję	17,0	-

11.1. Struktura akcjonariatu oraz notowania akcji mBanku na Giełdzie Papierów Wartościowych

Akcjonariusze mBanku

Od 1994 roku strategicznym akcjonariuszem mBanku jest Commerzbank AG. Jego udział wzrastał od 21,0% w 1995 roku poprzez 50,0% w 2000 roku do poziomu 72,2% w 2003 roku. Począwszy od 2005 roku udział ten nieznacznie zmalał w związku z realizacją programów opcji menedżerskich w Banku. Na koniec 2015 roku Commerzbank AG posiadał 69,5% akcji i głosów na walnym zgromadzeniu.

Pozostałe 30,5% akcji znajduje się w wolnym obrocie (free float) z dominującym udziałem inwestorów finansowych (głównie polskie fundusze emerytalne oraz polskie i zagraniczne fundusze inwestycyjne). Największym z nich w 2015 był roku ING Otwarty Fundusz Emerytalny (ING OFE). Według zawiadomienia z 18 marca 2015 roku ING OFE posiadał 5,05% ogólnej akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu. Istotnym akcjonariuszem jest również Grupa Aviva, która na dzień 31.12.2015 posiadała 4,9% akcji mBanku (zgodnie z danymi Bloomberg).

Notowania akcji mBanku w 2015 roku

Kluczowe parametry charakteryzujące akcje mBanku:

- Wartość nominalna 1 akcji: 4,00 zł.
- Zarejestrowany kapitał akcyjny: 168 956 tys. zł, w całości opłacony.
- Akcje mBanku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW) od 1992 roku.
- Akcje Banku są składową indeksów GPW: WIG, WIG-Poland, WIG20, WIG30 i WIG-Banki; ponadto akcje wchodzą w skład indeksów pochodnych opartych na WIG20.

W 2015 roku liczba akcji mBanku wzrosła łącznie o 28 867 akcji wyemitowanych w związku z realizacją programu motywacyjnego. W efekcie nowych emisji zarejestrowany kapitał akcyjny wzrósł o 115,5 tys. zł.

Notowania akcji mBanku w 2015 roku należy analizować w kontekście sytuacji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i notowań innych banków.

2015 rok był trudnym okresem dla inwestorów na Giełdzie Papierów Wartościowych. Na notowaniach spółek wyraźnie odbiły się niekorzystne czynniki o charakterze globalnym oraz lokalnym, związane z sytuacją polityczną i gospodarczą w Polsce. Obniżyła się skłonność do inwestowania na GPW spowodowana spadkiem zaufania inwestorów, w szczególności zagranicznych i wzrostem ryzyka inwestycyjnego. W konsekwencji, przy mniejszych możliwościach inwestycyjnych Otwartych Funduszy Inwestycyjnych po reformie z 4014 roku, spadku atrakcyjności GPW dla inwestorów zagranicznych i zmianach na scenie politycznej, indeks WIG20 obniżył się do najniższych poziomów od 6 lat.

Po słabszym początku 2015 roku indeksy na GPW wzrastały i jeszcze w maju analitycy prognozowali, że indeks szerokiego rynku osiągnie pułap 60 tys. punktów. Wejście w okres wyborczy i pojawienie się szeregu obietnic polityków, niekorzystnych w szczególności dla sektora bankowego i spółek energetycznych, wpłynęło na zdecydowane pogorszenie koniunktury na GPW. Wyniki wyborów prezydenckich, a potem parlamentarnych zwiększyły prawdopodobieństwo wdrożenia kontrowersyjnych projektów, co umocniło spadkowy trend, doprowadzając do zwiększonej wyprzedaży akcji w IV kwartale 2015 roku. W konsekwencji indeks WIG obniżył się do poziomu znacząco poniżej 50 tys. punktów.

W 2015 roku indeks WIG obniżył się o 9,6%, a indeks WIG20 spadł o 19,7%. O ile wielkie firmy były pod wyraźną presją sprzedających, to średnie i małe spółki radziły sobie lepiej na warszawskim parkiecie. Indeksy mWIG40 i sWIG80 zyskały w ciągu roku odpowiednio 2,4% i 9,11%.

Największy spadek notowań dotknął banki, w szczególności te które w portfelu mają wyższy udział kredytów denominowanych we frankach szwajcarskich, do których zalicza się mBank. Było to związane z obawą inwestorów wynikającą z propozycji przewalutowania kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich na złote po kursie niższym niż rynkowy oraz zwrotu kredytobiorcom kwot wynikających ze spreadu stosowanego przez banki przy rozliczaniu kredytów walutowych. Indeks WIG-Banki na koniec 2015 roku był niższy o 23,5% w stosunku do końca 2014 roku. Cena akcji mBanku na zamknięciu ostatniej sesji giełdowej w 2015 roku wyniosła 314 zł i była o 36,9% niższa niż przed rokiem. Kapitalizacja Spółki na koniec 2015 roku wyniosła 13,3 mld zł (3,1 mld zł) wobec 21,0 mld zł (4,9 mld EUR) przed rokiem.

Notowania akcji mBanku na GPW - relatywne zmiany w stosunku do WIG, WIG20 i WIG-Banki

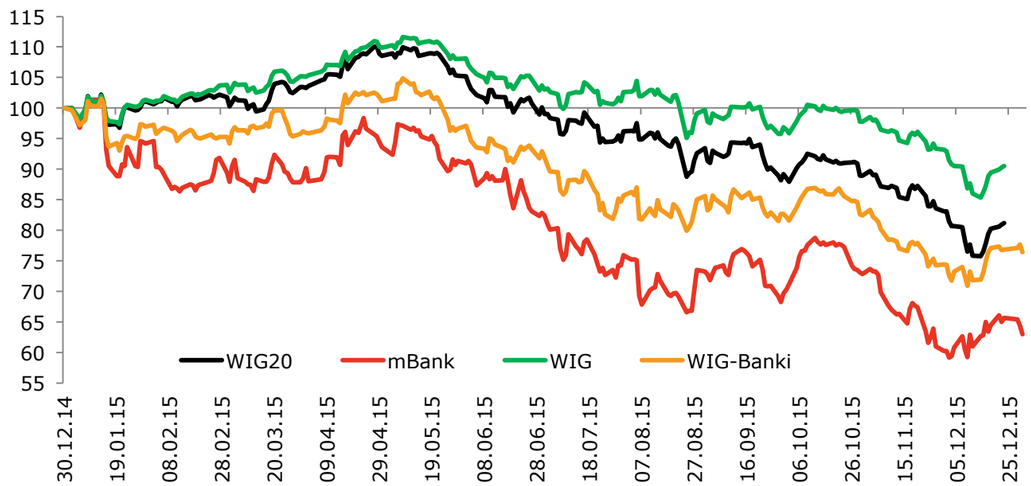

Zmiana notowań akcji mBanku na tle indeksów WIG-Banki i EURO STOXX Banks

Zmiana	2013	2014	**2015**
mBank	+53,4%	-0,4%	**-36,9%**
Indeks WIG-Banki	+20,5%	-0,7%	**-23,5%**
EURO STOXX Banks Index	+25,9%	-4,9%	**-4,9%**

11.2. Ratingi mBanku i mBanku Hipotecznego

Ratingi mBanku

mBank posiada umowy ratingowe z agencjami Fitch Ratings (Fitch) i Standard & Poor's Ratings Services (S&P's). Oceny przyznane przez te agencję przestawione są w poniższej tabeli.

Fitch – oceny mBanku - stan na 31 grudnia 2015 roku	
Rating długoterminowy podmiotu (Long–term IDR)	BBB-
Rating krótkoterminowy (Short-term IDR)	F3
Viability rating	bbb-
Rating wsparcia	2
Perspektywa ratingu długoterminowego	pozytywna
Rating dla emisji długu niepodporządkowanego w ramach Programu Emisji Euroobligacji (EMTN)	BBB-; F3
Transze obligacji wyemitowanych przez mFinance France	*BBB-*
S&P's – oceny mBanku - stan na 31 grudnia 2015 roku	
Rating długoterminowy	BBB
Rating krótkoterminowy	A-2
Ocena samodzielna (Stand Alone Credit Profile)	bbb-
Perspektywa ratingu długoterminowego	stabilna
Rating dla emisji długu niepodporządkowanego w ramach Programu Emisji Euroobligacji (EMTN)	BBB
Transze obligacji wyemitowanych przez mFinance France	*BBB*

W dniu 19 maja 2015 roku agencja Fitch Ratings (Fitch) obniżyła rating długoterminowy IDR („Issuer Default Rating") mBanku z „A" do „BBB-" w następstwie obniżki ratingu IDR Commerzbanku z „A+" do „BBB". W konsekwencji zmieniony zostały również: rating krótkoterminowy mBanku z „F1" do „F3". Rating wsparcia został obniżony z poziomu „1" do „2". Analogicznie zostały obniżone ratingi dla długu niezabezpieczonego: rating długoterminowy (long-term senior unsecured debt rating) do „BBB-" i krótkoterminowy (short-term senior unsecured debt rating) do „F3".

Obniżenie ratingu Commerzbanku i w konsekwencji mBanku przez agencję Fitch wynikało z oceny skutków implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (ang. BRRD - Bank Recovery and Resolution Directive), która radykalnie ograniczyła możliwości wsparcia banków przez instytucje państwowe.

Przed zmianą ratingu dokonaną w maju 2015 roku rating długoterminowy IDR Commerzbanku był wyższy od samodzielnego ratingu banku w związku z potencjalną możliwością uzyskania wsparcia ze strony władz niemieckich. W następstwie weryfikacji oceny wsparcia w związku z implementacją dyrektywy BRRD, rating długoterminowy Commerzbanku został obniżony do poziomu samodzielnego ratingu podmiotu. To z kolei przełożyło się na dokonaną przez Fitch weryfikację oceny zdolności Commerzbanku do udzielenia potencjalnego wsparcia dla mBanku.

Samodzielny rating mBanku, czyli viability rating, będący oceną wiarygodności finansowej mBanku na podstawie takich czynników jak profil biznesowy, zarządzanie i strategia, profil ryzyka, wyniki finansowe i otoczenie zewnętrzne, nie uległ zmianie i pozostał na poziomie „bbb-".

Agencja ratingowa Standard & Poor's Rating Services w dniu 9 czerwca 2015 roku obniżyła rating długoterminowy (long-term counterparty credit rating) mBanku z „BBB+" do „BBB" w następstwie obniżki ratingu Commerzbanku z „A-" do „BBB+". Analogicznie, do poziomu „BBB" obniżony został rating obligacji emitowanych przez mFinance France w ramach Programu Emisji Euroobligacji. Rating krótkoterminowy mBanku pozostał na niezmienionym poziomie „A2".

Zmiana ratingu długoterminowego Commerzbanku i w konsekwencji mBanku przez agencję S&P's wynika z weryfikacji oceny potencjalnej możliwości uzyskania wsparcia dla Commerzbanku ze strony władz niemieckich (w związku z implementacją dyrektywy BRRD) oraz z uwzględnienia kryteriów określających dodatkową zdolność do absorpcji strat (ALAC).

W dniu 3 lutego 2015 roku agencja S&P's zmieniła perspektywę ratingu długookresowego mBanku ze stabilnej do negatywnej, w związku ze zmianą perspektywy ryzyka sektora bankowego na negatywną. Negatywna ocena ryzyka sektora bankowego odzwierciedla opinię agencji, według której zdolność sektora bankowego do absorpcji strat i jego odporność na wstrząsy może się zmniejszyć w ciągu najbliższych dwóch lat. Według S&P warunkach działania dla polskich banków będą trudne w związku z wprowadzeniem podatku bankowego, wzrostem kosztów regulacyjnych, a także potencjalnymi kosztami związanymi z rozważanym przewalutowaniem kredytów walutowych, co zwiększy presję na rentowność sektora bankowego w otoczeniu niskich stóp procentowych.

Obok ratingów na zlecenie Fitch i S&P's, mBank posiada także rating agencji Moody's Investors Service przyznany w oparciu o publicznie dostępne informacje jako podmiotowi nieuczestniczącemu w procesie ratingowym.

Moody's – oceny mBanku - stan na 31 grudnia 2015 roku	
Długookresowa ocena depozytów	Baa2 (perspektywa stabilna)
Rating krótkoterminowy	Prime-2
Rating dla długu niezabezpieczonego	Baa3
Ocena ryzyka kontrahenta	Baa1 (cr)/ P-2 (cr)

W dniu 21 maja 2015 roku agencja Moody's podwyższyła długoterminowy rating depozytowy mBanku z „Baa3" do „Baa2", a rating krótkookresowy z „Prime-3" do „Prime-2". Podwyższenie długoterminowego ratingu Banku wynikało z zastosowania zaawansowanej analizy LGF (Loss Given Failure – strata w sytuacji utraty zdolności regulacji zobowiązań). Zastosowanie analizy LGF zrekompensowało skutki obniżenia oceny wsparcia rządowego, wynikającego z wdrożenia ustawodawstwa dotyczącego uporządkowanej restrukturyzacji i likwidacji instytucji kredytowych.

W maju 2015 roku agencja Moody's wprowadziła nową ocenę dla banków - ocenę ryzyka kontrahenta (ang. CR - Counterparty Risk Assessment). Jest to ocena wskazująca na to, jak traktowane będą zobowiązania wobec kontrahentów, jeśli bank straci zdolność wywiązywania się ze zobowiązań. Agencja przyznała mBankowi ocenę ryzyka kontrahenta na poziomie Baa1 (cr)/ P-2 (cr).

Ratingi mBanku Hipotecznego S.A.

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku Bank Hipoteczny posiadał następujące oceny ratingowe agencji Fitch przedstawione w poniższej tabeli:

Fitch Ratings – oceny mBanku Hipotecznego - stan na 31 grudnia 2015 roku	
Rating długoterminowy podmiotu (Long–term IDR)	BBB- (perspektywa pozytywna)
Rating krótkoterminowy (Short-term IDR)	F3
Rating wsparcia	2
Rating dla hipotecznych listów zastawnych	*BBB*
Rating dla publicznych listów zastawnych	*BBB*

Akcja ratingowa agencji Fitch dotycząca mBanku w dniu 19 maja 2015 roku objęła również mBank Hipoteczny. Rating długoterminowy mBanku Hipotecznego został obniżony z „A" do „BBB-", krótkoterminowy z „F1" do „F3" a rating wsparcia z „1" do „2". Rating mBanku Hipotecznego odpowiada ratingowi mBanku, co świadczy o roli tej spółki dla mBanku.

W dniu 7 stycznia 2016 roku agencja Fitch umieściła rating dla hipotecznych listów zastawnych na liście obserwacyjnej z możliwością podwyższenia (rating watch positive) w związku z wejściem w życie od 2016 roku znowelizowanej Ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych.

11.3. Zestawienie ratingów Polski, mBanku i Commerzbanku

Poniższe zestawienie pokazuje porównanie ratingów długoterminowych dla Polski, mBanku i Commerzbanku na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Agencja ratingowa	Polska	mBank S.A.	Commerzbank AG
Fitch Ratings	A- (stab.)	BBB- (poz.)	BBB (poz.)
Standard & Poor's	A- (poz.) od 15.01.2016 BBB+ (neg.)	BBB (stab.) od 03.02.2016 BBB (neg.)	BBB+ (neg.)
Moody's	A2 (stab.)	Baa2 (stab.)*	Baa1 (poz.) od 26.01.2016 A2 (stab.)

W nawiasach podana perspektywa ratingu: poz. - pozytywna, stab. – stabilna, neg.- negatywna
** „Non-participating issuer", rating oparty wyłącznie na publicznie dostępnych informacjach.*

11.4. Relacje Inwestorskie mBanku

mBank szczególnie dużo uwagi poświęca zapewnieniu dobrej komunikacji z inwestorami i analitykami. Za relacje inwestorskie opowiada Departament Relacji Inwestorskich i Strategii Grupy, który współpracując z Zarządem Banku i różnymi jednostkami organizacyjnymi Banku, dba o to by zainteresowane strony otrzymywały właściwe i kompletne informacje o Grupie mBanku.

W 2015 roku inwestorzy i analitycy giełdowi uczestniczyli w 4 konferencjach wynikowych, zarówno bezpośrednio, jak i przez Internet. Wszystkie spotkania z Zarządem przy okazji publikacji rezultatów kwartalnych były transmitowane online w języku polskim i angielskim, a także udostępniane na stronach Banku. Dodatkowo, po publikacjach wyników kwartalnych Grupy, inwestorzy instytucjonalni mieli możliwość wzięcia udziału w indywidualnych lub grupowych spotkaniach z Prezesem Zarządu w celu omówienia interesujących ich zagadnień dotyczących Grupy oraz jej wyników.

Relacje z analitykami, akcjonariuszami i potencjalnymi inwestorami są również wzmacniane poprzez spotkania podczas konferencji w Polsce i poza jej granicami. W 2015 roku mBank uczestniczył w trzech konferencjach w Warszawie, sześciu zagranicznych konferencjach oraz zorganizował trzykrotnie

indywidualne spotkania inwestorów instytucjonalnych z przedstawicielami Zarządu Banku. Ponadto Bank dwukrotnie zorganizował roadshow w Stanach Zjednoczonych. W ciągu roku w Banku odbyło się ok. 140 spotkań inwestorów i analityków z przedstawicielami Zarządu i/lub zespołem Relacji Inwestorskich.

Jak co roku, w 2015 roku odbyły się również 2 przeglądy będące elementem regularnych spotkań z agencjami ratingowymi oraz klika telekonferencji z agencjami ratingowymi.

Analitycy i inwestorzy mBanku są na bieżąco informowani o ważnych wydarzeniach w Grupie mBanku poprzez comiesięczny Newsletter oraz wiadomości wysyłane drogą elektroniczną.

Internetowy serwis relacji inwestorskich (http://www.mbank.pl/relacje-inwestorskie/), zaprojektowany z myślą o inwestorach i analitykach, zarówno polsko-, jak i anglojęzycznych. zapewnia aktualne, pogrupowane tematycznie informacje m.in. o wynikach finansowych Grupy mBanku, akcjonariacie, walnych zgromadzeniach, ratingach i notowaniach akcji mBanku na GPW. Można tam przejrzeć raporty bieżące i okresowe oraz zapoznać się z konsensusem prognozowanych wyników Grupy. Specjalną interaktywna aplikacja klasy Business Inteligence - Analyzer mBanku, umożliwia szybki i sprawny przegląd wyników finansowych i dane biznesowych Grupy mBanku.

11.4.1. Rekomendacje analityków

Grupa mBanku i jej wyniki są monitorowane przez analityków reprezentujących różne instytucje finansowe, banki i brokerów. mBank znajduje się na liście obserwacyjnej kilkunastu krajowych i zagranicznych instytucji, których analitycy wydają swoje rekomendacje dla akcji mBanku. Należą do nich: Citi Research (DM Banku Handlowego), Deutsche Bank, Goldman Sachs International, Haitong Securities, Millennium DM, BoA Merrill Lynch, Raiffeisen Centrobank, ING Securities, Wood & Company, J.P. Morgan, DM PKO BP, Pekao Investment Banking, DM BZ WBK, Ipopema Securities, Trigon DM, Erste Securities Polska, DM BOŚ, DM Banku BPS oraz Vestor DM.

Struktura rekomendacji dla akcji mBanku według stanu na 31 grudnia 2015 roku przedstawiała się następująco:

Rekomendacja	Kupuj	Trzymaj	Sprzedaj
Liczba rekomendacji	6	7	6
Udział w procentach	31,6%	36,8%	31,6%

Aktualny konsensus dotyczący przewidywanych wyników Grupy mBanku na lata 2016-2017 znajduje się na stronie mBanku: http://www.mbank.pl/relacje-inwestorskie/akcje-mbank/konsensus.html.

12. Zarządzanie ryzykiem

12.1. Fundamenty zarządzania ryzykiem oraz wyzwania 2015 roku

Grupa mBanku zarządza ryzykiem w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe, formułując strategie, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem.

Linie obrony

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano w oparciu o model trzech linii obrony:

- Pierwszą linię obrony stanowi **Biznes** (linie biznesowe), odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem i kapitałem. Zadaniem Biznesu jest uwzględnianie aspektów związanych z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji i w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy.
- Druga linia obrony, przede wszystkim **Ryzyko** (obszar zarządzania ryzykiem), **Bezpieczeństwo IT oraz funkcja Compliance**, wspiera Biznes, tworząc strategie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz odpowiednie polityki określające wytyczne dla Biznesu odnoszące się do decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka przez Biznes. Głównym celem drugiej linii obrony jest wspieranie Biznesu we wdrażaniu strategii i polityk oraz nadzorowanie funkcji kontrolnych w Grupie i ekspozycji na ryzyko.
- Trzecią linią obrony jest **Audyt Wewnętrzny**, dokonujący niezależnych ocen zarówno pierwszej jak i drugiej linii obrony.

Filary zarządzania ryzykiem

Ramy zarządzania ryzykiem w Grupie mBanku wywodzą się z koncepcji trzech filarów:

- **Koncentracja na Kliencie** – dążenie do zrozumienia i zrównoważenia szczególnych potrzeb różnych interesariuszy Ryzyka (Biznes, Zarząd Banku, Rada Nadzorcza, akcjonariusze i organy nadzoru).
- **Jedno ryzyko** rozumiane, jako zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem i odpowiedzialność wobec klientów za wszystkie rodzaje ryzyka (określone w Katalogu Ryzyka Grupy mBanku).
- Perspektywa **ryzyko vs. stopa zwrotu** – wsparcie procesu podejmowania decyzji biznesowych na bazie długoterminowych relacji między ryzykiem a stopą zwrotu, unikając ryzyka zdarzeń skrajnych (tail risks).

Obszar ryzyka jest kluczowym partnerem dla segmentów biznesowych i zarządu w tworzeniu trwałej wartości Banku oraz zapewnieniu, w perspektywie długoterminowej, równowagi pomiędzy oczekiwaną stopą zwrotu dla inwestorów, a bezpieczeństwem Banku. Realizacja tych celów strategicznych wymaga zintegrowanego podejścia do ryzyka, kapitału, finansowania i zarządzania rentownością.

Konsekwencją powyższego była zrealizowana pod koniec 2015 roku aktualizacja Strategii Zarządzania Ryzykiem uwzględniająca nowe wyzwania, które stoją przed Ryzykiem w roku 2016.

Realizacja Inicjatywy Zintegrowane Ryzyko – Myślenie Klientem

Grupa mBanku stale doskonali proces kontroli i zarządzania ryzykiem z naciskiem na usprawnienie zintegrowanego zarządzania ryzykiem z perspektywy koncentracji na kliencie.

W Strategii „Jeden Bank" wskazano inicjatywę „Zintegrowane Ryzyko – Myślenie Klientem" (Customer Focus Integrated Risk), która jest realizowana w następujących pięciu kluczowych strumieniach:

- wzmocnienie dialogu Biznes-Ryzyko,
- apetyt na ryzyko,
- usprawnienie procesu kredytowego,
- wzmocnienie kompetencji pracowników obszaru zarządzania ryzykiem,
- uproszczenie i integracja architektury IT obszaru zarządzania ryzykiem.

Wybrane projekty realizowane w 2015 roku zostały opisane poniżej:

Samoocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem

Wdrożenie Samooceny ma na celu kompleksową ocenę ryzyka operacyjnego związanego z kluczowymi procesami w Banku oraz w spółkach Grupy, w szczególności poprzez:

- identyfikację istotnych ryzyk operacyjnych,

- inwentaryzację mechanizmów kontrolnych służących do ograniczania tych ryzyk,

- ocenę adekwatności i efektywności mechanizmów kontrolnych,

- a następnie ocenę poziomu ryzyka oraz opracowanie i wdrożenie niezbędnych planów działań naprawczych.

Wdrożenie procesu Samooceny zostało podzielone na dwa etapy. W połowie 2015 roku został zakończony drugi etap wdrażania Samooceny w Banku, tym samym procesem Samooceny został objęty cały obszar działalności Banku. W 4 kwartale 2015 roku rozpoczęło się wdrożenie procesu Samooceny w spółkach Grupy.

Ponadto wdrożenie procesu Samooceny w Banku pozwoli na optymalizację i integrację dotychczasowych narzędzi kontroli ryzyka operacyjnego w celu lepszego dostosowania nowego procesu samooceny ryzyka i kontroli do profilu działalności biznesowej Grupy.

Polityka CRE – modyfikacja „Polityki kredytowej Grupy mBanku dotyczącej finansowania nieruchomości przychodowych w ramach Grupy mBanku" (pierwszej wspólnej polityki na poziomie Grupy mBanku). Ustalenie w formie dialogu z biznesem ram apetytu na ryzyko i rozwoju akwizycji Grupy mBanku na tym rynku, w szczególności wypracowanie definicji komercyjnych nieruchomości przychodowych, identyfikacja ryzyk i wprowadzenie mitygantów tych ryzyk, stworzenie narzędzi do monitorowania portfela CRE na poziomie Grupy mBanku.

Komitet Kredytowy Grupy mBanku powołany na przełomie 2014 i 2015 - jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ryzykiem koncentracji i dużymi zaangażowaniami na poziomie Grupy mBanku poprzez podejmowane decyzje oraz wydawane rekomendacje. Komitet podejmuje również decyzje w ramach Banku dotyczące konwersji długu na akcje, udziały, itp. oraz decyzje dotyczące przejęcia nieruchomości w zamian za długi.

Migracja Mtm (migracja byłych klientów Multibanku i Private Bankingu na platformę transakcyjną mBanku). Obszar zarządzania ryzykiem był kluczowym partnerem w strategicznym projekcie migracji klientów bankowości detalicznej do nowej platformy transakcyjnej. Wdrożenie zakończone w październiku 2015 zapewnia wszystkim klientom dostęp do nowoczesnej platformy i oferowanych przez nią mobilnych rozwiązań.

Projekt mMove polegał na optymalizacji procesu hipotecznego dla detalicznych klientów indywidualnych. Dzięki wdrożonym rozwiązaniom proces jest prostszy, krótszy i w pełni przewidywalny.

Program stałego zwiększania efektywności pracy w obszarze zarządzania ryzykiem oparty o zasady **Lean Management**, ze szczególnym naciskiem na wdrożenie kultury odpowiedzialności i mechanizmów ciągłego doskonalenia procesów. Celem programu jest umożliwienie absorbcji rosnącej liczby zadań wynikających z rozwoju biznesu i z lawinowo zwiększających się wymagań regulacyjnych, bez konieczności znacznego powiększania zasobów. Rozpoczęty w 2015 roku program będzie kontynuowany w kolejnych latach.

Standardy regulacyjne Bazylei III

Od 1 stycznia 2014 roku w Unii Europejskiej obowiązują nowe przepisy dotyczące wymogów ostrożnościowych dla banków, czyli Rozporządzenie CRR (Capital Requirement Regulation) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Dyrektywa CRD IV (Capital Requirement Directive IV) w sprawie warunków dopuszczenia banków do działalności i nadzoru ostrożnościowego, będące implementacją postanowień Bazylei III. Zmiany w ramach Bazylei III dotyczyły w szczególności:

- zaostrzenia wymogów kapitałowych poprzez określenie uniwersalnej definicji i składowych posiadanego przez banki kapitału oraz wprowadzenie współczynnika kapitałowego określonego w stosunku do funduszy najwyższej jakości,
- wprowadzenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej,
- wprowadzenia wskaźnika dźwigni finansowej,
- wprowadzenia dodatkowych buforów kapitałowych, m.in. kapitałowego bufora ochronnego, bufora antycyklicznego, bufora ryzyka globalnej instytucji o znaczeniu systemowym oraz bufora ryzyka systemowego,
- określenia wymogów płynnościowych, mierzonych wskaźnikami LCR (Liquidity coverage ratio) i NSFR (Net stable funding ratio).

Wprowadzone zmiany regulacyjne mają służyć przede wszystkim ochronie systemu kapitałowego banków przed negatywnymi konsekwencjami faz kryzysu i depresji w cyklach finansowych.

Nowe przepisy regulacyjne z zakresu Dyrektywy CRD IV wymagały implementacji do prawodawstwa krajowego, co zakończyło się w 2015 r. przyjęciem Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz stosowną aktualizacją Prawa Bankowego. Natomiast Rozporządzenie CRR obowiązuje bezpośrednio od 1 stycznia 2014 roku, bez konieczności przystosowania prawodawstwa krajowego do jego wymogów.

12.2. Podstawowe rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie, iż Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii biznesowej.

W ramach funkcjonującego w Grupie procesu inwentaryzacji ryzyka, realizowanego na podstawie zasad określonych w ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process, proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego), zidentyfikowano w działalności Grupy w 2015 roku następujące istotne rodzaje ryzyka:

1. Ryzyko kredytowe
2. Ryzyko operacyjne
3. Ryzyko rynkowe
4. Ryzyko biznesowe (w tym ryzyko strategiczne)
5. Ryzyko płynności
6. Ryzyko reputacji
7. Ryzyko modeli
8. Ryzyko kapitałowe (w tym ryzyko nadmiernej dźwigni)

mBank, w ramach procesu ICAAP, monitoruje wszystkie powyższe rodzaje ryzyka. Z uwagi na specyfikę oraz charakterystykę portfela, w niniejszym rozdziale zostaną przedstawione zasady związane z procesem monitorowania ryzyka kredytowego, operacyjnego, płynności, rynkowego w księdze handlowej i stopy procentowej księgi bankowej w ramach Grupy mBanku, w oparciu o miary ryzyka stosowane w mBanku, przy równoczesnym uwzględnieniu różnic wynikających z rodzaju i skali działalności realizowanej przez Grupę.

Ponadto w ramach procesu przeglądu i formułowania apetytu na ryzyko na lata 2015 i 2016 bank dokonał weryfikacji szeregu innych rodzajów ryzyka, uwzględniając wynik analizy w perspektywie planistycznej na lata 2016 i następne.

W szczególności analizie poddany został pakiet ryzyk niefinansowych takich jak: cyber risk, ryzyko strategiczne, ryzyko awarii infrastruktury miejskiej, ryzyko mis-sellingu, ryzyko prowadzenia działalności (ang. conduct risk), fizycznego bezpieczeństwa, długoterminowych kryzysów PR, nielegalnych transakcji, ryzyko modeli, ryzyko związane z komunikacją społecznościową.

Powyższy pakiet ryzyk niefinansowych został oceniony przez Zarząd Banku pod kątem prawdopodobieństwa zdarzenia i potencjalnego wpływu na organizację, a następnie dla wybranych rodzajów ryzyka zostały zdefiniowane mityganty. Wnioski z analizy stanowią wkład do aktualizacji założeń strategicznych na rok 2016.

Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku

W procesie zarządzania ryzykiem Bank przykłada bardzo dużą wagę do komunikacji pomiędzy Pionem Zarządzania Ryzykiem oraz Pionami Biznesowymi. Powołane w 2014 roku Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku służy jako oficjalna platforma decyzyjno-informacyjna dla obszaru zarządzania ryzykiem i linii biznesowych Grupy.

Forum Biznesu i Ryzyka tworzą następujące organy:

1. Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej,
2. Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej,
3. Komitet Ryzyka Rynków Finansowych.

W skład tych komitetów wchodzą przedstawiciele linii biznesowych i właściwych departamentów obszaru zarządzania ryzykiem.

Każdy z komitetów jest odpowiedzialny za wszystkie rodzaje ryzyka powstające wskutek prowadzenia działalności przez daną linię biznesową oraz wykonuje następujące zadania:

- **omawianie i podejmowanie decyzji** dotyczących:
  - wprowadzania nowych produktów/instrumentów,
  - zasad zarządzania ryzykiem produktów/instrumentów, które są lub mają się znaleźć w ofercie linii biznesowych,
  - apetytu na ryzyko linii biznesowych, w tym limitów ryzyka określonych dla linii biznesowych,
  - zatwierdzania polityki ryzyka dla poszczególnych segmentów klientów,
  - segmentów klientów pożądanych z punktu widzenia oczekiwanej struktury portfela ryzyka,
  - priorytetów i kierunków zmian organizacji procesów i narzędzi oceny ryzyka;
  - modeli ryzyka
- **wzajemna wymiana informacji** o realizowanych i planowanych działaniach i projektach, w tym planach sprzedażowych i ich realizacji, kampaniach sprzedażowych, zmianach w modelach ryzyka itp.
- **monitorowanie, na podstawie przedkładanych raportów i informacji:**
  - jakości i efektywności portfeli linii biznesowych obciążonych ryzykiem,
  - ryzyka operacyjnego i innych rodzajów ryzyka niefinansowego,
  - jakości danych wykorzystywanych w procesach zarządzania ryzykiem,
  - wczesnych symptomów ryzyka *oraz*
  - uzgadnianie środków prewencyjnych lub naprawczych.

Ryzyko kredytowe

Organizując procesy zarządzania ryzykiem kredytowym Bank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w uchwałach i rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego (w szczególności Rekomendacji S i T) oraz w rozporządzeniu CRR/CRD IV, które dotyczą zarządzania ryzykiem kredytowym.

Narzędzia i miary

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów Grupy przeprowadzana jest w oparciu o wspólne modele statystyczne stworzone na potrzeby stosowania metody AIRB (ang. Advanced Internal Rating-Based approach, czyli *Metody zaawansowanych ratingów wewnętrznych*), ujednolicone narzędzia i bazuje na wspólnych definicjach pojęć i parametrów stosowanych w procesie zarządzania i oceny ryzyka kredytowego. Bank dba o utrzymanie ich spójności na poziomie Grupy.

Grupa stosuje odrębne modele dla różnych segmentów klientów. Zasady jednoznacznego przyporządkowywania klientów do danego systemu są uregulowane w przepisach wewnętrznych Banku i spółek Grupy.

Zarówno Bank, jak i spółki Grupy, w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym wykorzystują podstawowe miary ryzyka zdefiniowane w metodzie AIRB (*default*: niewykonanie zobowiązania):

- PD (ang. Probability of Default) – prawdopodobieństwo zdarzenia default (%)
- LGD (ang. Loss Given Default) – względna strata w przypadku zdarzenia default (%)
- EAD (ang. Exposure at Default) – ekspozycja w momencie wystąpienia zdarzenia default (kwota)
- EL (ang. Expected Loss) – oczekiwana strata w wyniku zdarzenia default (w ujęciu kwotowym), a także miary pokrewne, takie jak:
- RD (ang. Risk Density) – względna oczekiwana strata, stosunek EL do EAD (%)
- LAD (ang. Loss at Default) – oczekiwana strata w przypadku wystąpienia zdarzenia default (kwotowa wartość LGD).

W procesie decyzyjnym, na potrzeby raportowania oraz komunikacji z jednostkami biznesowymi parametry PD oraz EL są wyrażane w języku klas ratingowych, których definicje (tzw. Masterskala) są jednolite w całej Grupie Commerzbanku.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Bank przywiązuje dużą wagę do oceny ryzyka straty nieoczekiwanej. Oszacowania kapitału niezbędnego na pokrycie strat nieoczekiwanych wykonywane są przy założeniu poziomu ufności równego 99,91%. W tym celu Bank wykorzystuje miarę:

- RWA (ang. Risk Weighted Assets) – t.j. wartość aktywów ważonych ryzykiem, na podstawie której obliczany jest, w ramach metody AIRB, tzw. regulacyjny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka kredytowego (straty nieoczekiwanej).

W zarządzaniu ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, dla różnych typów nieruchomości i rodzajów produktów, Grupa wykorzystuje wskaźnik LtV (ang. Loan to Value), określający relację kwoty kredytu do wartości rynkowej (lub bankowo-hipotecznej) nieruchomości stanowiącej jego zabezpieczenie.

Miara ta, ze względu na jej prostotę, jest powszechnie wykorzystywana w komunikacji z klientami oraz przy konstrukcji „siatek cenowych" dla produktów kredytowych.

Dodatkowym narzędziem oceny ryzyka kredytowego są testy warunków skrajnych, które uzupełniają pomiar ryzyka straty nieoczekiwanej metodą kredytowej wartości zagrożonej. Analizy wpływu warunków skrajnych na wartość kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka kredytowego przeprowadzane są w cyklu kwartalnym.

Testy warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego mają dwa niezależne wymiary analizowane zarówno oddzielnie, jak i łącznie:

- Analizę wrażliwości wskazań modelu ECVaR na założenia dotyczące zjawisk kredytowych (np. korelacja) – są to tzw. testy parametryczne.
- Analizę skrajnych wielkości strat kredytowych przy założeniu niekorzystnej sytuacji makroekonomicznej – są to tzw. testy makroekonomiczne, w których model ekonometryczny prognozuje wielkości parametrów wsadowych do modelu kapitału ekonomicznego (PD, LGD) na bazie założeń Głównego Ekonomisty odnośnie kształtowania się parametrów makroekonomicznych w przypadku scenariusza negatywnego rozwoju sytuacji gospodarczej. Parametry ryzyka skonstruowane według powyższego scenariusza są podstawą wyliczeń kapitału ekonomicznego zarówno przed, jak i po uwzględnieniu założeń testów parametrycznych.

Oprócz wymienionych wyżej narzędzi, stosowanych zarówno w obszarze korporacyjnego, jak i detalicznego ryzyka kredytowego w Grupie, stosowane są narzędzia specyficzne dla tych obszarów.

W obszarze korporacyjnego ryzyka kredytowego przy szacowaniu poziomu maksymalnego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, Grupa korzysta z miar mitygujących ryzyko kredytowania:

- MBPZO (Maksymalny Bezpieczny Poziom Zaangażowania Ogółem), określający pułap zadłużenia finansowego podmiotu w instytucjach finansowych, wyliczony na podstawie stosowanej przez Bank metodologii, zatwierdzony przez właściwy organ decyzyjny Banku.

- LG (Limit Generalny), określający akceptowalny z punktu widzenia Grupy poziom obciążonego ryzykiem kredytowym zaangażowania finansowego na klienta/grupę podmiotów powiązanych, zatwierdzany przez właściwy organ decyzyjny Banku. LG obejmuje limit strukturyzowany oraz produkty udzielone poza limitem strukturyzowanym – uwzględniając ekspozycje zarówno Banku, jak i spółek Grupy.

W celu minimalizacji ryzyka kredytowego Grupa stosuje szeroki katalog zabezpieczeń produktów kredytowych umożliwiający również aktywne zarządzanie wymogiem kapitałowym. W ocenie jakości zabezpieczeń rzeczowych produktów obciążonych ryzykiem mBank i mLeasing stosują wskaźnik MRV (ang. Most Realistic Value), odzwierciedlający pesymistyczny wariant odzysku wierzytelności z zabezpieczenia w drodze wymuszonej sprzedaży.

Ponadto, w procesie decyzyjnym oraz dla potrzeb oceny dochodowości klienta w systemie CRM stosowany jest wskaźnik RAROC (ang. Return on Risk Adjusted Capital), tzn. zwrot na kapitale zaangażowanym w produkty klienta obarczone ryzykiem.

Konstrukcja miar w obszarze detalicznego ryzyka kredytowego odzwierciedla charakter tego segmentu klientów, a w przypadku miar portfelowych – wysoką granulację portfela kredytowego:

- DtI (ang. Debt-to-Income) – relacja miesięcznych obciążeń kredytowych do dochodu netto gospodarstwa domowego (wskaźnik stosowany dla klientów indywidualnych).

- DPD (ang. Days-Past-Due) – rodzina portfelowych miar ryzyka, opartych na okresie opóźnienia w spłacie (np. sztukowy/kwotowy udział w portfelu kontraktów z opóźnieniem w zakresie 31-90 dni).

- Wskaźniki typu „vintage”, pokazujące jakość określonych grup kredytów uruchomionych w w różnych fazach ich dojrzałości, według daty uruchomienia (np. kolejne kwartały), wybranych charakterystyk klienta itp.– wskaźniki te bazują na okresie DPD.

- RC LLP (ang. Risk Cost LLP) – koszt ryzyka dla (segmentu) portfela kredytowego tj. stosunek przyrostu odpisów i rezerw na straty kredytowe do salda pracującego portfela.

- Wskaźniki „roll-rates”, wykorzystywane do pomiaru migracji kontraktów pomiędzy różnymi przedziałami opóźnień (1-30, 31-60, 61-90 DPD etc.).

Strategia

Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna

W I półroczu 2015 nastąpiła aktualizacja Strategii zarządzania korporacyjnym ryzykiem kredytowym Grupy mBanku, powiązanej ze Strategią „Jednego Banku”. Głównym celem Grupy mBanku w obszarze korporacyjnego ryzyka kredytowego jest wykorzystanie potencjału synergii Grupy poprzez integrację oferty Banku i spółek Grupy w zakresie sprzedaży produktów obciążonych ryzykiem dla klientów Grupy mBanku, zacieśnienie współpracy w obszarze pomiaru i zarządzania ryzykiem kredytowym, bezpieczne określenie zintegrowanego poziomu apetytu na ryzyko. Postanowienia Strategii, są realizowane poprzez polityki branżowe, księgę limitowania ryzyka (limit book), zasady funkcjonowania procesu kredytowego, kompetencje decyzyjne, oraz szczegółowe procedury wewnętrzne stosowane zarówno w Banku, jak i w spółkach Grupy generujących ryzyko kredytowe. Implementacja jednolitych miar ryzyka i procesów kontroli ryzyka na poziomie Grupy odbywa się ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki działalności poszczególnych spółek Grupy. Bank dba by proces ten nie miał negatywnego wpływu na relacje z klientami.

Również w I półroczu 2015 roku w celu uporządkowania i ujednolicenia podejścia Grupy mBanku S.A. do finansowania komercyjnych nieruchomości przychodowych (CRE), została opracowana i zatwierdzona „Polityka kredytowa finansowania komercyjnych nieruchomości przychodowych przez Grupę

mBanku S.A”. Ustalone zostało jednolite podejście do finansowania CRE, zarówno w mBanku, jak i spółkach Grupy mBanku w zakresie standardów obsługi i oceny ryzyka finansowania komercyjnych nieruchomości przychodowych. Wyznaczone zostały centra kompetencyjne w obszarze finansowania CRE w Grupie mBanku, co zapewniło jasny zakres odpowiedzialności. Określone zostały ramy dla bezpiecznego budowania portfela ekspozycji finansujących komercyjne nieruchomości przychodowe, poprzez zdefiniowanie preferowanego rynku dla akwizycji i wskazanie zalecanych warunków finansowania. Wprowadzona została jednolita definicja komercyjnych nieruchomości przychodowych i warunków transakcji finansujących ww. nieruchomości.

W maju 2015 r. KRK zatwierdził „Politykę mBanku SA finansowania klientów z sektora rolno–spożywczego (F&A)” wskazującą rodzaje ryzyka charakteryzujące sektor F&A, a także perspektywy rozwoju poszczególnych segmentów tego sektora, determinujące apetyt na ryzyko finansowania klientów F&A. Wprowadzone zasady finansowania umożliwią budowę bezpiecznego portfela kredytowego mBanku w sektorze rolno-spożywczym.

W II półroczu bank koncentrował się na wypracowaniu docelowego systemowego wdrożenia procesu dla sektora F&A. Nowy workflow umożliwia procesowanie, raportowanie oraz monitorowanie wniosków dedykowanych dla tej grupy klientów korporacyjnych.

Jednym z kluczowych priorytetów było dostosowanie struktury organizacyjnej w korporacyjnym procesie wycen nieruchomości do Rekomendacji S. Wdrożone rozwiązania obejmują nową listę dokumentów, kalkulator wycen wraz z możliwością porównania z rynkiem oraz nowe ścieżki decyzyjne uwzględniające istotne pozycje w rozumieniu definicji EKZH. Równolegle bank pracował nad dostosowaniem bazy nieruchomości do Rekomendacji J. Zespoły procesowe z obszaru detalicznego i korporacyjnego pracowały nad mapowaniem niezbędnych pól pod wymagania Rekomendacji J. Większość pól została zmapowana. Wdrożenie nowej bazy nieruchomości planowane jest w 2016r.

Bank opracował również kryteria identyfikujące podmioty ekonomicznie powiązane oraz zweryfikował pod tym kątem obecny portfel mBanku (zgodnie z CRR / Bazyleą III). Wdrożenie systemowe planowane jest w 2016r.

W celu lepszego zarządzania poziomem RWA, Bank podpisał umowę z BGK na program gwarancji COSME (następca programu BGK de minimis). Odpowiednie rozwiązania systemowo-legislacyjne zostały wdrożone pod koniec 2015r.

Zróżnicowane podejście do klientów korporacyjnych jest uzależnione od poziomu ryzyka klienta mierzonego wartością PD i stopniem koncentracji ryzyka kredytowego mierzonym wartością LAD ustalanych dla klienta lub grupy podmiotów powiązanych, z uwzględnieniem zaangażowania spółek Grupy.

System podejmowania decyzji kredytowych jest zgodny ze Strategią Zarządzania Korporacyjnym Ryzykiem Kredytowym oraz przyjętymi zasadami polityki ryzyka kredytowego. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL ratingu oraz łącznego zaangażowania wobec klienta/podmiotów powiązanych kapitałowo, ustalany jest szczebel organu decyzyjnego odpowiedzialnego za decyzję kredytową.

W mBanku funkcjonuje uproszczony tryb podejmowania decyzji kredytowych dla zdefiniowanej grupy klientów i transakcji, w szczególności dla transakcji procesowanych na szybkich ścieżkach kredytowych *(tzw.FCP)* zapewniając znacznie wyższą efektywność, przy zachowaniu wszystkich rygorów prawnych, wymogów nadzorczych oraz dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Przebudowany proces obejmuje również etapowe wdrożenie mechanizmu kontroli anty-wyłudzeniowej. Efektem nowej strategii jest nie tylko nowa platforma workflow, ale także przełożona w praktykę strategia. ‘myślenie klientem’ obejmująca zoptymalizowaną dokumentację pozyskiwaną i dostarczaną klientowi oraz jej digitalizację w procesie kredytowym.Grupa aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniającego koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. Wsparciem w zarządzaniu ryzykiem jest analiza struktury portfela kredytowego Grupy i wynikające z niej limity, zalecenia i rekomendacje dotyczące angażowania się Grupy w wybrane podmioty, sektory gospodarki i rynki geograficzne. Dla celów bieżącego zarządzania ryzykiem kredytowym i określenia ryzyka koncentracji, Bank kwartalnie dokonuje analizy portfelowej z wykorzystaniem macierzy sterującej uwzględniającej PD rating oraz LAD.

W celu ograniczenia ryzyka wynikającego z działalności kredytowo-gwarancyjnej, Bank dokonuje klasyfikacji i prowadzi monitoring produktów obciążonych ryzykiem kredytowym. W Grupie tworzone są odpisy aktualizujące i rezerwy celowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Bank dokonuje również kwartalnego monitoringu portfela kredytowego z uwzględnieniem analizy dynamiki zmian wielkości i segmentacji (branże) portfela kredytowego, ryzyka klienta (analiza PD rating), jakości zabezpieczenia ekspozycji kredytowych, skali zmian EL, Risk Density oraz ekspozycji w kategorii default.

W obszarze korporacyjnym, Grupa dąży do unikania koncentracji w branżach i sektorach, w których ryzyko kredytowe uznawane jest za zbyt wysokie. Przy określaniu akceptowalnego poziomu ryzyka, uwzględniana jest segmentacja rynku i limity koncentracji na branże. Stosując się do wydanej przez KNF Rekomendacji S, Bank wyodrębnił portfel ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, nie tylko w obszarze Bankowości Detalicznej, ale także Korporacyjnej. W zakresie zarządzania ryzykiem portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH), Bank koncentruje się na jak najlepszym ukształtowaniu struktury tego portfela pod względem jakości (ratingu), walut, regionów kraju, terminów zapadalności i rodzajów nieruchomości. Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem EKZH w obszarze Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej, profil ryzyka, podział odpowiedzialności, zasady wyznaczania limitów wewnętrznych i zasady raportowania są określone w „Polityce Zarządzania Ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w mBanku S.A.”.

Grupa mBanku dąży do szerszego wykorzystania efektów synergii z Commerzbank w zakresie konsorcjalnego finansowania wybranych klientów Grupy. W przypadku koncernów międzynarodowych i niebankowych instytucji finansowych oraz największych korporacji, Grupa mBanku promuje innowacyjne produkty o niskiej konsumpcji kapitału, zwłaszcza produkty z zakresu bankowości inwestycyjnej (ECM, DCM, M&A), jak i bankowości transakcyjnej i obszaru rynków finansowych oraz aranżację konsorcjalnego finansowania dla wybranych klientów tzw. „big tickets”, co zapewni satysfakcjonujący poziom dochodowości i ograniczy ryzyko wysokiej koncentracji na pojedynczego klienta/grupy podmiotów powiązanych.

mBank promuje także alternatywne finansowanie względem kredytów bankowych poprzez organizację publicznych i niepublicznych programów oraz „club deal” emisji obligacji klientów posiadających stabilną kondycję finansową.

Bankowość Detaliczna

Działalność kredytowa w obszarze bankowości detalicznej pozostaje kluczowym segmentem modelu biznesowego Grupy, zarówno z punktu widzenia udziału w strukturze aktywów, jak i kontrybucji do wyniku finansowego.

Detaliczna oferta kredytowa Banku obejmuje szerokie spektrum produktów finansujących potrzeby osób fizycznych (OF) oraz mikrofirm (MF). Zakres i konstrukcja tej oferty wynika ze Strategii „Jednego Banku”, zgodnie z którą produkty kredytowe, w powiązaniu z nowoczesną platformą transakcyjną oraz produktami oszczędnościowymi i ubezpieczeniowymi, stwarzają klientowi możliwość zaspakajania wszelkich potrzeb finansowych w ramach Grupy.

Oprócz rynku polskiego, produkty kredytowe Bankowości Detalicznej oferowane są (od 2007 roku) za pośrednictwem oddziałów zagranicznych Banku (OZ) w Republice Czeskiej oraz na Słowacji, w ramach modelu bankowości internetowej, analogicznego do funkcjonującego w Polsce od 2000 roku. Udział portfela ekspozycji oddziałów zagranicznych stanowił na koniec 2015 roku (w ujęciu wartościowym) ponad 8% całego portfela detalicznego. Bank zachowuje spójność polityki zarządzania ryzykiem kredytowym między rynkami, a różnice w konkretnych regułach lub wartościach parametrów wynikają bądź ze specyfiki lokalnego rynku, bądź z innych założeń strategii biznesowych i są każdorazowo przedmiotem decyzji Komitetu Ryzyka Bankowości Detalicznej.

Z uwagi na wysoką granulację ekspozycji kredytowych (ponad 2 mln aktywnych kredytów) proces zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze detalicznym oparty jest na podejściu portfelowym. Jest to odzwierciedlone w statystycznym charakterze modeli oceny ryzyka, w tym modeli spełniających regulacyjne wymogi zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB). Parametry tej metody (PD, LGD, EL) wykorzystywane są w szerokim zakresie, zarówno w celu szacowania wymogów kapitałowych, jak i przy ustalaniu kryteriów akceptacyjnych, warunków transakcji oraz w obszarze raportowania ryzyka.

Ponadto zarządzanie ryzykiem kredytowym w obszarze detalicznym charakteryzuje się następującymi cechami:

- wysokim stopniem standaryzacji i automatyzacji procesu kredytowego, w tym procesu decyzyjnego, zarówno na etapie akwizycji, obsługi posprzedażowej, jak i windykacji,
- niskim (w porównaniu z bankowością korporacyjną) poziomem uznaniowości w procesie decyzyjnym (m.in. brakiem uznaniowych korekt oceny ratingowej klienta),
- dostosowaniem systemu kompetencji decyzyjnych do masowego charakteru akwizycji, w tym dopuszczeniem dla wybranych transakcji decyzji automatycznych,
- rozbudowanym systemem raportowania ryzyka, wykorzystującym portfelowe techniki analizy jakości ekspozycji kredytowych, w tym analizy koszykowe (*vintage*) oraz analizy przepływów ekspozycji pomiędzy pasmami opóźnień (*roll-rates*).

W ramach podejścia portfelowego poszczególne ekspozycje klasyfikowane są (niezależnie dla każdego rynku) do segmentu ML (produkty zabezpieczone hipotecznie) oraz NML (produkty niezabezpieczone lub posiadające inne zabezpieczenie). Dodatkowo, w ramach tych segmentów wyróżnione są kredyty dla osób fizycznych (ML OF, NML OF) oraz dla klientów firmowych (ML MF, NML MF). Segmentacja spełnia dwie zasadnicze funkcje:

- zapewnia właściwe przyporządkowanie metod oceny ryzyka (modeli, procedur, wymagań dokumentowych) do profilu ryzyka klienta, poziomu ekspozycji oraz wymogów biznesowych,
- definiuje homogeniczne podportfele transakcji, co pozwala na ocenę ich jakości w kontekście realizowanej marży przychodowej.

Głównym punktem odniesienia w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze detalicznym jest apetyt na ryzyko zdefiniowany w powiązaniu ze Strategią „Jednego Banku”, która zakłada:

- optymalizację struktury bilansu pod kątem dochodowości i finansowania, poprzez ograniczenie tempa wzrostu (niskomarżowych) portfeli kredytowych o długich terminach zapadalności, przy jednoczesnym wsparciu wzrostu (wysokomarżowych) kredytów krótkoterminowych,
- rozwój długoterminowych źródeł finansowania działalności kredytowej Grupy poprzez emisje listów zastawnych na bazie detalicznych kredytów hipotecznych.

Uwzględniając powyższe założenia, ogólna zasada stanowiąca podłoże strategii Grupy dotyczącej sprzedaży kredytów to adresowanie oferty do klientów posiadających ugruntowane relacje z Bankiem albo adresowanie jej do nowych klientów, dla których kredyt jest produktem otwierającym długoterminową relację charakteryzującą się wysokim poziomem transakcyjności. Tym samym w obszarze kredytów NML Bank będzie nadal koncentrował się na kredytowaniu klientów wewnętrznych, charakteryzujących się wysoką wiarygodnością kredytową, równolegle podejmując systematyczne działania w kierunku zwiększenia akwizycji klientów zewnętrznych.

Jedną z takich inicjatyw jest kredytowanie klientów w ramach wspólnego przedsięwzięcia mBanku oraz jednego z największych operatorów telekomunikacyjnych (projekt Orange Finanse). Ponadto Bank w coraz większym zakresie uczestniczy w finansowaniu klientów dokonujących zakupów za pośrednictwem Internetu. W celu redukcji ryzyka związanego z otwieraniem się na nowych klientów, w kształtowaniu polityki kredytowej Bank stosuje m. in. technikę testów kredytowych, a także intensywnie rozwija system prewencji przeciw-wyłudzeniowej.

W stosunku do kredytów długoterminowych (segment kredytów hipotecznych - ML) Bank utrzymuje konserwatywną politykę oceny wiarygodności i zdolności kredytowej kredytobiorców, kompensującą wyższe prawdopodobieństwo materializacji ryzyka systematycznego w okresie spłaty kredytu. Mając na uwadze m.in. obecne, historycznie najniższe poziomy stóp procentowych, Bank przykłada szczególną wagę do stosowania w ocenie zdolności kredytowej długookresowych szacunków stopy procentowej.

W przypadku kredytów hipotecznych dla osób fizycznych, w celu ograniczenia ryzyka związanego ze spadkiem wartości zabezpieczenia hipotecznego w stosunku do wartości ekspozycji kredytowej, Bank

kieruje swoją ofertę kredytową głównie do klientów nabywających nieruchomości zlokalizowane w rejonach dużych aglomeracji miejskich.

Począwszy od 2015 roku Bank wprowadził kolejną redukcję maksymalnej wartości parametru LtV spełniającą docelowe wymogi przewidziane w Rekomendacji S dla roku 2017.

Zmiany te sprzyjają programowi współpracy mBanku z mBankiem Hipotecznym w kwestii udzielania kredytów hipotecznych dla osób fizycznych. Zgodnie z założeniami, portfel detalicznych kredytów hipotecznych mBanku Hipotecznego jest finansowany nowymi emisjami listów zastawnych.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Bank przykłada bardzo dużą wagę do komunikacji pomiędzy Pionem Zarządzania Ryzykiem oraz Pionem Bankowości Detalicznej. Funkcjonujący od 2010 roku Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej pełni rolę platformy podejmowania decyzji oraz dialogu pomiędzy obydwoma Pionami. Swoim zakresem od 2014 roku Komitet obejmuje nie tylko ryzyko kredytowe, ale również wszelkie ryzyka wtórne wynikające z podejmowania ryzyka kredytowego (ryzyko reputacyjne, prawne, operacyjne, jakości danych itp.).

Jakość portfela kredytowego

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, wśród kredytów i pożyczek (brutto) udzielonych klientom, należności z utratą wartości spadły z poziomu 6,4% na koniec pierwszego półrocza, do poziomu 5,7%.

Rezerwa utworzona na należności od klientów zmalała z 2 790,8 mln zł na koniec grudnia 2014 roku do 2 975,9 mln zł na koniec grudnia 2015 roku i nastąpił również wzrost rezerwy na poniesione nieujawnione straty (Incurred but Not Identified - IBNI) z 242,4 mln zł do 247,2 mln zł w omawianym okresie.

Poziom pokrycia należności, które utraciły wartość rezerwami wzrósł z 51,9% na koniec 2014 roku, do 58,9% na koniec 2015 roku.

Do celów pomiaru utraty wartości, Bank stosuje parametry ryzyka kredytowego oparte na pochodzących z metodyki AIRB.

Sposób rozpoznania wystąpienia przesłanki niewykonania zobowiązania (default) bazuje na wszelkich dostępnych danych kredytowych klienta i obejmuje wszystkie jego zobowiązania wobec Banku.

Na koniec grudnia 2015 roku kredyty i pożyczki (netto) od klientów wzrosły o prawie 2%, przy czym wzrost ten jest przede wszystkim efektem wzrostu zaangażowania dla korporacyjnych kredytów terminowych udzielonych średnim i małym klientom.

Poniższe zestawienie przedstawia jakość portfela kredytowego Grupy mBanku na koniec grudnia 2015 roku w porównaniu z końcem czerwca 2015 roku i końcem grudnia 2014 roku.

Jakość portfela kredytowego Grupy mBanku	31.12.2015 (w tys. PLN)	30.06.2015 (w tys. PLN)	31.12.2014 (w tys. PLN)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	**46 258 683**	**45 328 730**	**41 560 477**
- należności bieżące	5 897 129	5 800 143	5 442 653
- kredyty terminowe, w tym:	40 361 554	39 528 587	36 117 824
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	34 184 208	33 521 442	30 510 513
- pozostałe	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	**33 446 644**	**32 226 547**	**32 841 046**
- należności bieżące	3 976 187	4 218 458	3 701 490
- kredyty terminowe:	26 976 422	25 752 358	23 977 679
- udzielone dużym klientom	5 825 318	5 843 425	5 751 583
- udzielone średnim i małym klientom	21 151 104	19 908 933	18 226 096
- transakcje reverse repo / buy sell back	1 031 029	842 093	3 838 553
- pozostałe	1 463 006	1 413 638	1 323 324
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	**1 520 728**	**1 661 475**	**1 924 395**
Inne należności	**183 355**	**1 043 880**	**1 047 273**
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	**81 409 410**	**80 260 632**	**77 373 191**
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	(2 975 864)	(3 019 034)	(2 790 841)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	**78 433 546**	**77 241 598**	**74 582 350**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	26 169 938	23 188 113	26 964 700
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	52 263 608	54 053 485	47 617 650
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty			
Zaangażowanie bilansowe brutto	76 777 938	75 411 743	72 458 578
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych portfelowo	(247 198)	(261 858)	(242 401)
Zaangażowanie bilansowe netto	**76 530 740**	**75 149 885**	**72 216 177**
Należności, które utraciły wartość			
Zaangażowanie bilansowe brutto	4 631 472	4 848 889	4 914 613
Rezerwy na należności, które utraciły wartość	(2 728 666)	(2 757 176)	(2 548 440)
Zaangażowanie bilansowe netto	**1 902 806**	**2 091 713**	**2 366 173**

Ryzyko rynkowe

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym Bank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w uchwałach oraz rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym, w szczególności Rekomendacjami A oraz I.

Narzędzia i miary

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej dla Banku zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku, następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego - stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych, zmienności implikowanych instrumentów opcyjnych oraz spread'ów kredytowych. Bank identyfikuje ryzyko rynkowe na pozycjach zaliczanych do księgi handlowej wycenianych do wartości godziwej (metodą wyceny bezpośredniej lub metodą wyceny z modelu), które może się zmaterializować w postaci strat mających swoje odzwierciedlenie w wyniku finansowym Banku. Ponadto, Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej, niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach, stosowanych na potrzeby sprawozdawczości rachunkowej. W szczególności, w celu odwzorowania ryzyka

stóp procentowych produktów obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez Bank, stosuje się modele tak zwanych portfeli replikujących. Od 2013 roku Bank dokonuje modelowania kapitału, co znajduje odwzorowanie w pomiarze ryzyka rynkowego na poziomie wewnętrznych struktur organizacyjnych Banku. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczane modelami wartości bieżącej (ang. NPV – Net Present Value). Kwantyfikacja ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się przez pomiar wartości zagrożonej (ang. VaR - Value at Risk), a także wyznaczanie wartości testów warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych odzwierciedlają hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, która nastąpiłaby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy stress testowych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości w horyzoncie jednodniowym.

W testach warunków skrajnych wyodrębniony jest standardowy test warunków skrajnych wyznaczony dla standardowych czynników ryzyka: kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności, a także test warunków skrajnych, który obejmuje zmiany spread'ów kredytowych. W ten sposób określona została m.in. potrzeba pokrycia w analizach stres testowych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spread'u pomiędzy stopami obligacji rządowych oraz stopami IRS), na które wyeksponowany jest Bank z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

Wartość zagrożona mierzy potencjalną stratę wartości rynkowej (instrumentu finansowego, portfela, instytucji) taką, że prawdopodobieństwo jej osiągnięcia lub przekroczenia w zadanym horyzoncie czasowym jest równe zadanemu poziomowi tolerancji (ufności) przy założeniu utrzymywania niezmienionej struktury portfela przez określony okres czasu. W mBanku obliczana i limitowana jest jednodniowa wartość zagrożona przy 97,5% poziomie ufności. Ponadto, wartość zagrożona obliczana jest dla następujących czynników ryzyka: stopy procentowej, kursów wymiany walut i ich zmienności, cen akcji i ich zmienności oraz spreadów kredytowych. Dodatkowo, od września 2015 roku wprowadzona została jako miara obserwowana wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach rynkowych. Jest to miara potencjalnej straty portfela w niekorzystnych warunkach rynkowych odbiegających od typowego zachowania rynku. Stressed VaR jest wariantem miary VaR w zadanych warunkach stresowych.

Ryzyko rynkowe, w szczególności ryzyko stóp procentowych księgi bankowej, jest kwantyfikowane również przez wyznaczanie wartości zagrożonego dochodu odsetkowego (ang. EaR - Earnings at Risk) dla portfela bankowego.

Bank ograniczył apetyt na ryzyko stopy procentowej w długich tenorach poprzez ustanowienie od lipca 2015 roku limitu BPV (+1bp) dla całkowitej ekspozycji Grupy mBanku na stopę procentową w tenorach powyżej 20 lat oraz powyżej 30 lat.

Strategia

Realizacja strategii zarządzania ryzykiem rynkowym polega na zarządzaniu pozycjami Banku w taki sposób, aby utrzymać profil ryzyka rynkowego w ramach zdefiniowanego przez Bank apetytu na ryzyko. Bank koncentruje się na spełnieniu potrzeb biznesowych klientów, przy jednoczesnym ograniczeniu obrotu handlowego instrumentami pochodnymi w zakresie walut, par walutowych, nominałów i tenorów transakcji, a także stosowaniu zasady braku otwartych pozycji towarowych.

Profil ryzyka rynkowego jest wypadkową celów strategicznych jednostek biznesowych, Komitetu odpowiedzialnego za kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku (Komitet ALCO) oraz limitów ekspozycji na ryzyko rynkowe ustanawianych przez Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF) na poziomie jednostek Banku, a także Zarząd Banku oraz Radę Nadzorczą w przypadku limitów na poziomie Grupy oraz jednostek Grupy. System limitów odzwierciedla w sposób ilościowy zdefiniowany apetyt na ryzyko.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym zgodnie z wcześniej opisanymi ogólnymi zasadami zarządzania ryzykiem jest zorganizowane w ramach tzw. trzech linii obrony. Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego. Funkcje monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego (przypisane do drugiej linii obrony) są realizowane przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych (DRR) w obszarze zarządzania ryzykiem Banku, który jest nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem, podczas gdy operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka rynkowego (przypisane do pierwszej linii obrony) odbywa się w Departamencie Rynków Finansowych (DFM), w Biurze

Maklerskim (BM) oraz w Departamencie Skarbu (DS), które podlegają Wiceprezesowi Zarządu Banku odpowiedzialnemu za obszar rynków finansowych oraz w Departamencie Emisji Papierów Dłużnych (DCM) i Departamencie Finansowania Strukturalnego i Mezzanine, które podlegają Wiceprezesowi Zarządu Banku ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej. BM jest jednostką organizacyjną Banku, która została wyodrębniona ze struktur DFM i prowadzi działalność operacyjną, koncentrując swoją aktywność na instrumentach finansowych podlegających obrotowi na Giełdzie Papierów Wartościowych (GPW). Departament Emisji Papierów Dłużnych (DCM) jest jednostką organizacyjną odpowiedzialną za emisję instrumentów dłużnych oraz zarządzanie pozycjami nieskarbowych papierów dłużnych pozostających w księdze bankowej, natomiast pozycje inwestycyjne wrażliwe na czynniki ryzyka są zarządzane w Departamencie Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS). Ponadto, stosowana jest zasada organizacyjnego rozdzielenia zarządzania operacjami na portfelu bankowym (w skład którego wchodzą portfele Departamentu Skarbu, Departamentu Emisji Papierów Dłużnych oraz Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine) i handlowym (obejmującemu portfele Departamentu Rynków Finansowych oraz Biura Maklerskiego). W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Zarządu Banku (w odniesieniu do portfela Banku) oraz Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych działającego w ramach Forum Ryzyka i Biznesu (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych) ustanawiane są limity VaR, limity dotyczące wyników testów warunków skrajnych oraz limity (mające charakter liczb kontrolnych) dotyczące wielkości niedopasowania terminów przeszacowania. Limity te kaskadowane są na niższe poziomy zgodnie z zasadami zarządzania określonymi rodzajami ryzyka rynkowego oraz wewnętrznymi procedurami obowiązującymi w jednostkach *front-office* i dedykowanymi poszczególnym portfelom lub pozycjom ryzyka. Służy to świadomemu kształtowaniu pożądanej struktury ryzyka rynkowego i dopuszczalnego poziomu ekspozycji na dany rodzaj ryzyka rynkowego.

W I kwartale 2015 roku Bank sfinalizował proces przeglądu Strategii Zarządzania Ryzykiem Rynkowym Grupy mBanku S.A., której modyfikacja została przyjęta w przez Zarząd Banku w dniu 10 marca 2015 roku, a następnie pozytywnie zaopiniowana przez Komisję Ryzyka Rady Nadzorczej oraz finalnie zaaprobowana przez Radę Nadzorczą w dniu 30 marca 2015 roku.

Pomiar ryzyka Banku

Wartość zagrożona

W 2015 roku ryzyko rynkowe Banku mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR. Średnie wykorzystanie limitów wartości zagrożonej dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM), składającego się głównie z pozycji portfela handlowego wyniosło 41% (2,3 mln zł), dla portfela Biura Maklerskiego (BM) 13% (0,2 mln zł), natomiast dla portfela Departamentu Skarbu (DS), którego pozycje są klasyfikowane wyłącznie do portfela bankowego wyniosło 64% (27,0 mln) portfela bez modelowania kapitału oraz 56% (23,5 mln zł) w przypadku portfela z modelowaniem kapitału. Limit wartości zagrożonej dla pozycji Departamentu Emisji Papierów Dłużnych (DCM) średnio wykorzystany został w 18% (0,4 mln PLN). Limit wartości zagrożonej pozycji Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS) w akcjach notowanych na GPW był wykorzystany średnio w 57% (5,1 mln zł). W 2015 roku na wysokość wartości zagrożonej (VaR) portfela Banku miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz na wyodrębniony spread kredytowy – portfele skarbowych papierów dłużnych zarządzane przez DS na księdze bankowej oraz zarządzane przez DFM na pozycjach księgi handlowej łącznie z pozycjami wynikającymi z transakcji wymiany stóp procentowych. Drugim pod względem istotności wpływu na profil ryzyka Banku był portfel akcji DFS, w którym istotnym czynnikiem ryzyka był kurs akcji PZU, w związku z utrzymywaniem istotnej pozycji inwestycyjnej w akcjach tej spółki. Pozycja ta została zlikwidowana poprzez sprzedaż akcji PZU. Portfele DFM instrumentów wrażliwych na zmiany kursów walutowych, takich jak transakcje wymiany walut oraz opcje walutowe, a także ekspozycja portfeli BM na ryzyko cen akcji oraz na ryzyko zmienności implikowanych opcji giełdowych obracanych na GPW miały relatywnie mniejszy wpływ na profil ryzyka Banku.

W poniższych tabelach przedstawione zostały statystyki poziomów miar wartości zagrożonej za 2015 roku dla portfela mBanku:

w tyś. zł	2015				2014			
	31.12.15	średnia	maks.	min.	31.12.2014	średnia	maks.	min.
VaR IR	13 688	16 085	23 329	12 739	16 457	14 693	19 081	8 122
VaR FX	496	685	1 096	453	937	348	1 162	95
VaR EQ	79	5 170	6 588	67	6 243	6 507	7 647	5 836
VaR CS	26 320	23 916	26 345	20 426	25 142	27 245	31 279	25 049
VaR	**29 943**	**27 877**	**34 881**	**21 266**	**33 393**	**29 448**	**36 453**	**15 968**

VaR IR – ryzyko stopy procentowej
VaR FX - ryzyko walutowe
VaR EQ – ryzyko akcyjne
VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Kształtowanie powyżej opisanych miar dla mBanku w 2015 roku przedstawione zostało na poniższym wykresie (mln zł):

VaR mBanku w podziale na czynniki ryzyka

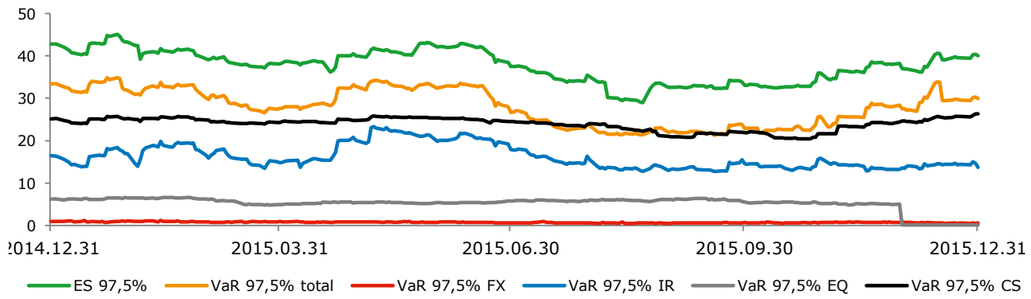

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach

Od września 2015 roku wprowadzona została nowa miara wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach (jest to miara obserwowana). Poniższa tabela przedstawia statystyki tej miary dla mBanku za ostatni kwartał 2015 roku:

W tys. zł	2015 rok			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum
Stressed VaR IR	37 742	35 742	39 293	31 053
Stressed VaR FX	1 338	1 376	2 933	516
Stressed VaR EQ	4	8 721	13 074	4
Stressed VaR CS	73 992	75 255	77 899	73 530
Stressed VaR	**103 060**	**111 038**	**116 945**	**102 035**

Testy warunków skrajnych

Poniższa tabela przedstawia wykorzystanie testów warunków skrajnych w 2015 roku:

w mln zł	2015				2014			
	31.12.2015	średnia	maks.	min.	31.12.2014	średnia	maks.	min.
Base stress test	78	111	139	72	89	85	134	43
CS stress test	647	691	772	613	701	699	762	634
Total stress test	**725**	**802**	**905**	**705**	**789**	**784**	**894**	**683**

Base stress test – standardowy test warunków skrajnych
CS stress test – test warunków skrajnych dla scenariuszy obejmujących zmiany spreadów kredytowych
Total stress test – całkowity test warunków skrajnych (suma standardowego testu warunków skrajnych i test warunków skrajnych dla scenariuszy obejmujących zmiany spreadów kredytowych)

Średnie wykorzystanie limitów na wyniki testów warunków skrajnych dla Banku wyniosło w 2015 roku 60% (796,4 mln zł) dla portfela bez modelowania kapitału. Średnie wykorzystanie limitów na wyniki testów warunków skrajnych w 2015 roku wyniosło na portfelu DS bez modelowania kapitału 68% (643,4 mln zł), w przypadku z modelowaniem kapitału odpowiednio 65% (615,0 mln zł). Z kolei na portfelu DFM średnie wykorzystanie limitu wyniosło 37% (93,2 mln zł), a na portfelu BM 12% (1,0 mln zł), na portfelu DCM 59% (35,9 mln PLN), a na portfelu DFS 58% (28,9 mln PLN). Największą część prezentowanych wyników testów warunków skrajnych stanowi wartość testu z tytułu zmiany spreadu kredytowego dla portfeli obligacji skarbowych, ponieważ w scenariuszach stresowych uwzględniony został przeciętnie wzrost stóp procentowych o 100 punktów bazowych.

Ryzyko stopy procentowej portfela bankowego

W 2015 roku poziom ryzyka stopy procentowej portfela bankowego, mierzony wartością EaR - potencjalnym spadkiem dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy, który nastąpiłby przy założeniu zmiany rynkowych stóp procentowych o 100 punktów bazowych w niekorzystnym kierunku (równoległe przesunięcie krzywej o 100 punktów bazowych) i przy założeniu utrzymywania niezmienionego portfela w tym okresie kształtował się na poziomie wartości zaprezentowanym w poniższej tabeli:

PLN M	2015				2014			
	31.12.15	średnia	maksimum	minimum	31.12.14	średnia	maksimum	minimum
PLN	99,4	55,4	122,2	8,4	32,8	28,4	69,8	4,2
USD	3,7	2,4	7,5	0,7	1,0	1,4	4,0	0,2
EUR	52,5	37,3	63,1	0,0	4,5	6,6	12,6	1,4
CHF	2,4	8,1	38,8	0,0	13,3	0,8	15,7	0,0
CZK	2,7	2,3	4,8	1,3	2,3	4,2	8,5	2,2

Pomiar ryzyka rynkowego Grupy

Zasadnicze źródło ryzyka rynkowego Grupy stanowią pozycje zajmowane przez Bank. Poniższa tabela przedstawia statystyki poziomów miar wartości zagrożonej (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) Grupy mBanku w 2015 roku dla poszczególnych podmiotów należących do Grupy, w których zidentyfikowano pozycje ryzyka rynkowego (tj. portfeli mBanku, mBanku Hipotecznego, mLeasingu, Domu Maklerskiego mBanku) oraz w rozbiciu na wartości zagrożone odpowiadające poszczególnym głównym rodzajom ryzyka – ryzyka stóp procentowych (VaR IR), ryzyka kursów walutowych (VaR FX), ryzyka cen akcji/wartości indeksów (VaR EQ) oraz ryzyka spreadu kredytowego (VaR CS).

Statystyki wartości miar VaR na koniec 2015 roku prezentowane są w poniższej tabeli:

W tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
VaR IR średni	16 437	16 085	29	348	7
VaR FX średni	687	685	23	17	22
VaR EQ średni	5 192	5 170	0	0	98
VaR CS średni	23 916	23 916	0	0	0
VaR średni	28 265	27 877	40	349	100
VaR max	35 005	34 881	492	462	161
VaR min	21 591	21 266	12	241	47
VaR 31.12.2015	**30 158**	**29 943**	**99**	**273**	**56**

Dla porównania wartość zagrożona VaR na koniec roku 2014 na poziomie Grupy mBanku wyniosła 33 513 tys. zł, w tym dla mBanku – 33 393 tys. zł, dla mBanku Hipotecznego – 53 tys. zł, dla mLeasingu – 424 tys. zł oraz dla Domu Maklerskiego mBanku – 112 tys. zł.

Kształtowanie powyżej opisanych miar dla Grupy mBanku w 2015 roku przedstawione zostało na poniższym wykresie (mln zł):

VaR Grupy mBanku w podziale na czynniki ryzyka

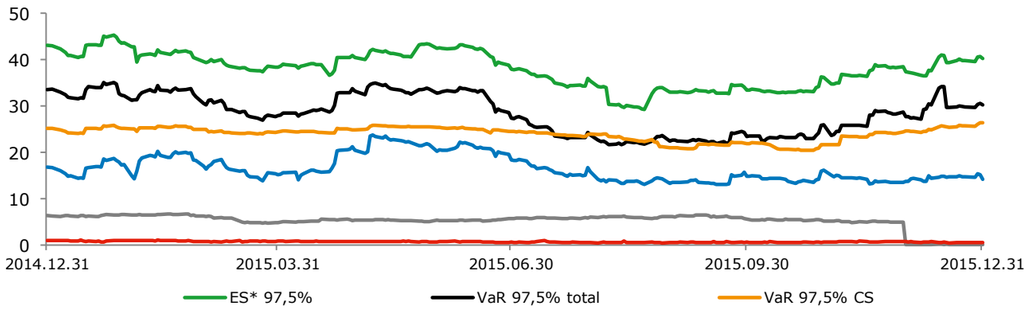

Ryzyko płynności

Organizując procesy zarządzania ryzykiem płynności Bank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w Uchwale KNF Nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 roku, Uchwale KNF nr 386/2008 z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia norm płynności wiążących banki oraz najlepszymi praktykami w tym zakresie, w tym w szczególności rekomendacjami KNF dotyczącymi zarządzania ryzykiem płynności (rekomendacja P).

Narzędzia i miary

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko płynności, czyli ryzyko niemożności zrealizowania, na dogodnych dla Banku warunkach i po rozsądnej cenie, zobowiązań płatniczych wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych.

Ryzyko płynności, w kontekście jego źródeł, może być wynikiem czynników wewnętrznych (ryzyko reputacyjne skutkujące np. nadmiernym wycofywaniem środków przez klientów Banku, materializowanie się ryzyka kredytowego) i zewnętrznych (zawirowania i kryzysy na rynkach finansowych, ryzyko kraju, zawirowania w funkcjonowaniu systemów rozliczeniowych).

W tym celu określony jest w Banku zestaw miar ryzyka płynności, a także system limitów oraz wartości kontrolnych mających na celu zabezpieczenie płynności Banku na wypadek zaistnienia niekorzystnych warunków o charakterze wewnętrznym lub zewnętrznym. Niezależny pomiar, monitorowanie i kontrola ryzyka płynności jest realizowana przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych z częstotliwością dzienną. Głównymi miarami wykorzystywanymi na potrzeby zarządzania ryzykiem płynności w Banku są

miary ANL (ang. Available Net Liquidity) oraz miary regulacyjne (M1, M2, M3, M4), a także w celach analitycznych miary LCR i NSFR. Miara ANL odzwierciedla prognozowaną lukę niedopasowania przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu pozycji aktywów, pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych Banku, a tym samym obrazuje potencjalne ryzyko braku możliwości realizacji swoich zobowiązań w określonym horyzoncie czasowym i przyjętym scenariuszu. Projekcje przepływów zgodnie z metodologią ANL, uwzględniają wystąpienie scenariuszy kryzysowych obejmujących m.in. nadmierne wycofywanie środków przez klientów Banku oraz brak możliwości upłynnienia części aktywów na skutek kryzysu zewnętrznego.

W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności w 2015 roku został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania (EWI). Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku.

W październiku 2015r. zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE)2015/61 z dnia 10 października 2014r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, jednak w związku z oczekiwaniem na publikację nowego, ostatecznego standardu sprawozdawczego dotyczącego raportowania współczynnika LCR, Bank raportuje do NBP według dotychczasowych standardów. W zakresie NSFR przeprowadzone zostały zmiany dostosowujące do wytycznych określonych w dokumencie BIS Basel III: the net stable funding.

Strategia

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu odpowiedniego bufora rezerw płynnościowych adekwatnego do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i aktualnej sytuacji rynkowej jak również potrzeb finansowych spółek zależnych Grupy.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku jest realizowane na dwóch poziomach: strategicznym, realizowanym przez odpowiednie Komitety Banku oraz operacyjnym, realizowanym przez Departament Skarbu.

Limitowaniu ryzyka płynności podlegają miary nadzorcze oraz miary wewnętrzne.

Do pierwszej kategorii należą określone przez Komisję Nadzoru Finansowego cztery miary płynnościowe: M1, M2, M3 oraz M4. Natomiast wskaźniki płynnościowe wymagane regulacjami CRD IV/CRR: LCR (Liquidity Coverage Ratio) i NSFR (Net Stable Funding Ratio) podlegają monitorowaniu, a LCR dodatkowo raportowaniu do NBP.

System limitów wewnętrznych ryzyka płynności bazuje przede wszystkim na określeniu dopuszczalnych poziomów luki niedopasowania w terminach miary ANL Stress w warunkach kryzysowych, w poszczególnych horyzontach czasowych oraz dla różnych profili ryzyka płynności (w przeliczeniu na zł dla wszystkich walut łącznie) oraz dla poszczególnych walut obcych. Dodatkowo w Banku zostały wypracowane i są implementowane nowe scenariusze testów warunków skrajnych ryzyka płynności dostosowane do wymagań znowelizowanej Rekomendacji P.

W Banku zostało wprowadzone scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem Grupy w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych. Zgodnie z jego zasadami mBank Hipoteczny pozyskuje dodatkowe środki na rynku przez emisję listów zastawnych oraz z mBanku, podczas gdy mLeasing i inne spółki zależne pozyskują środki finansowe niemal wyłącznie z mBanku. Finansowanie spółek zależnych odbywa się za pośrednictwem DS.

Scentralizowane podejście do finansowania spółek Grupy umożliwia lepsze dopasowanie terminowe finansowania oraz jednolite traktowanie poszczególnych spółek w ramach ujednoliconego systemu stawek transakcyjnych.

W I kwartale 2015 roku Bank sfinalizował proces przeglądu Strategii Zarządzania Ryzykiem Płynności Grupy mBanku, której modyfikacja została przyjęta w przez Zarząd Banku w dniu 10 marca 2015 roku, a następnie pozytywnie zaopiniowana przez Komisje Ryzyka Rady Nadzorczej oraz finalnie zaaprobowana przez Radę Nadzorczą w dniu 30 marca 2015 roku.

W Banku istnieje Plan Awaryjny na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej, w którym zdefiniowana jest strategia i tryb postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji związanej z zagrożeniem utraty płynności przez Grupę mBanku w celu neutralizacji tego zagrożenia. W dokumencie tym określa się podział

odpowiedzialności za monitorowanie, identyfikację zagrożeń, oraz działania podczas trwania sytuacji awaryjnej. Plan jest testowany w odstępie rocznym. W roku 2015 został przeprowadzony test Planu Awaryjnego. W zakresie przeprowadzonych działań przetestowano funkcjonowanie procesu oraz pozyskiwanie środków finansowych.

Od początku marca 2015 roku wprowadzony został limit na wolumen finansowania w walutach obcych poprzez transakcje FX-Swap i CIRS dla mBanku, który ustala akceptowany przez Bank poziom apetytu na ryzyko w tym zakresie. Dodatkowo, limit ten dekomponowany jest na osobne limity dla transakcji CIRS i FX-Swap oraz limity dla finansowania EUR i CHF. Struktura tych limitów odzwierciedla preferencje Banku do finansowania się w tych walutach poprzez transakcje o długim terminie zapadalności.

Ponadto w drugim półroczu 2015 roku pojawił się projekt ustawy dotyczącej przewalutowania kredytów mieszkaniowych denominowanych w walutach obcych. W wyniku tego zdarzenia Bank dokonał zmian w strategii zarządzania ryzykiem płynności do momentu, kiedy zapadną ostateczne rozstrzygnięcia w tej kwestii. Została podjęta decyzja o rezygnacji z zawierania długoterminowych transakcji typu swap na rzecz transakcji krótkoterminowych. Strategia taka pozwala na większą elastyczność w zarządzaniu płynnością oraz minimalizuje straty ponoszone przez Bank w wyniku zamykania długoterminowych transakcji swap w przypadku przewalutowania kredytów. Przyjęta strategia wiąże się z zwiększonym ryzykiem koncentracji transakcji krótkoterminowych i ich częstszym odnawianiem. W tym celu zostało wprowadzone monitorowanie koncentracji w transakcjach fx-swap z terminem do 12 miesięcy wraz z liczbami kontrolnymi MAT na koncentrację w poszczególnych terminach. Dodatkowo wymóg utrzymywanych Rezerw Płynności został powiększony o komponent pokrywający zwiększone zapotrzebowanie na depozyty zabezpieczające wynikające z niekorzystnych zmian czynników rynkowych wpływających na wycenę transakcji fx-swap i CIRS.

Pomiar ryzyka płynności mBanku

W 2015 roku płynność Banku kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w wysokiej kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miary ANL Stress oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Niedopasowanie luki ANL Stress w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w ciągu 2015 roku oraz miar regulacyjnych M1, M2, M3, M4 oraz LCR przedstawia poniższa tabela:

Miara*	2015			
	31.12.2015	średnia	Maksimum	minimum
ANL Stress 1M	8 933	8 355	13 968	3 442
ANL Stress 1Y	10 150	9 752	13 886	4 551
M1	13 388	9 655	14 789	4 657
M2	1,47	1,34	1,59	1,15
M3	4,68	5,22	6,08	4,29
M4	1,33	1,30	1,33	1,25
LCR mBank	144%	132%	154%	111%
LCR mBank Słowacja	338%	385%	428%	338%

** Miary ANL Stress oraz M1 są wyrażone w mln zł, podczas gdy M2 jest miarą relatywną wyrażoną w postaci ułamka dziesiętnego.*

Pomiar ryzyka płynności Grupy

W pomiarze ryzyka płynności na poziomie Grupy uwzględnione są mBank Hipoteczny, mLeasing i od 1 sierpnia 2014 roku Dom Maklerski mBanku. Bank monitoruje poziom ryzyka płynności w tych spółkach w terminach miary ANL Stress, tak aby móc zabezpieczyć poziom płynności także na poziomie Grupy, w sytuacji wystąpienia zdarzeń niekorzystnych (kryzysowych).

Płynność Grupy w 2015 roku kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w wysokiej kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miary ANL Stress kalkulowanych na poziomie Grupy.

Niedopasowanie luki ANL Stress w terminach do 1M oraz do 1 roku na poziomie Grupy przedstawia poniższa tabela:

w mln zł	2015			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum
ANL Stress 1M	10 749	9 957	15 446	5 288
ANL Stress 1Y	11 901	11 721	15 721	6 963

Ryzyko operacyjne

Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank kieruje się zasadami i wymaganiami zawartymi w Uchwale KNF Nr 76/2010 z dnia 10 marca 2010 oraz Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. Wspomniane uchwały, a także rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego (w tym zwłaszcza Rekomendacja M, H oraz D) stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie mBanku.

Narzędzia i miary

Przez ryzyko operacyjne Bank rozumie możliwość poniesienia straty, wynikającą z nieadekwatnych lub wadliwych wewnętrznych procesów, systemów, błędów lub działań podjętych przez pracownika Banku oraz ze zdarzeń zewnętrznych. W szczególności ryzyko operacyjne uwzględnia ryzyko prawne.

Ryzyko operacyjne towarzyszy wszystkim procesom w bankach (nieadekwatne lub wadliwe wewnętrzne procesy, systemy, błędy ludzkie oraz zdarzenia zewnętrzne), a jego skutki mogą być bardzo dotkliwe. Charakteryzuje się asymetrycznym rozkładem strat – pod względem ilości przeważają straty o niewielkiej wartości. Duże straty występują rzadko, jednakże wielkość takiej straty może przewyższyć sumę pozostałych strat operacyjnych w danym okresie raportowym.

Bank w celu skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym (identyfikacja, monitorowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, a także redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego) stosuje metody oraz narzędzia ilościowe i jakościowe. Narzędzia stosowane przez Bank zmierzają do ukierunkowanego na przyczynę zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Podstawowym narzędziem jakościowym jest samoocena systemu kontroli wewnętrznej wykonywana przez jednostki organizacyjne Banku. Bank właśnie zakończył wdrożenie procesu Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem, który zastąpił funkcjonujące wcześniej ankiety Samooceny Ryzyka oraz proces kontroli funkcjonalnych. W ramach Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem oceniane są kluczowe ryzyka operacyjne oraz mechanizmy kontrolne służące mitygowaniu tych ryzyk, a następnie, dla zidentyfikowanych słabości, definiowane są plany naprawcze. Proces będzie powtarzany cyklicznie, raz w roku, a jego wyniki są akceptowane przez Zarząd Banku, a następnie prezentowane na Komisji ds. Ryzyka oraz Komisji ds. Audytu Rady Nadzorczej. W 4 kwartale 2015 roku Bank rozpoczął wdrożenie procesu Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem w spółkach Grupy mBank.

Kolejnym narzędziem są kluczowe czynniki ryzyka KRI umożliwiające identyfikację i ocenę w poszczególnych obszarach działania Banku czynników ryzyka operacyjnego, które mają bieżący wpływ na poziom tego ryzyka w tych obszarach i w związku z tym również w całym Banku.

Bank przygotowuje także Analizy Scenariuszowe, które opisują ryzyka związane z występowaniem rzadkich, ale potencjalnie bardzo poważnych w skutkach zdarzeń ryzyka operacyjnego. Do ilościowych narzędzi metodologii ryzyka operacyjnego należy przede wszystkim zbieranie danych o zdarzeniach i efektach operacyjnych. Przy zastosowaniu, dostępnej w ramach Grupy mBanku bazy danych, dane o stratach wynikających z ryzyka operacyjnego są ewidencjonowane z ukierunkowaniem na przyczynę ich powstania. Analiza zaewidencjonowanych danych odbywa się w Departamencie Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem oraz w jednostkach organizacyjnych, co umożliwia tym jednostkom organizacyjnym bieżącą analizę ich profilu ryzyka.

Zaimplementowanie elementów jakościowych i kompleksowego zbierania danych o stratach operacyjnych jest wymagane zarówno dla metody standardowej, jak i dla metody zaawansowanego pomiaru (AMA), dla kalkulacji kapitału regulacyjnego zgodnie z wymaganiami Nowej Umowy Kapitałowej oraz w celu wypełnienia odpowiednich wymagań Filaru II.

Strategia

Organizacja systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym ma na celu umożliwienie efektywnej kontroli oraz zarządzania ryzykiem operacyjnym na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej Banku. Struktura kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje w szczególności rolę Zarządu Banku, Forum Biznesu i Ryzyka, Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem, Departamentu Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem, a także zadania osób zarządzających ryzykiem operacyjnym w poszczególnych jednostkach organizacyjnych i obszarach biznesowych Banku. Przygotowanie i koordynacja procesu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku są skupione w centralnej funkcji kontroli ryzyka operacyjnego, podczas gdy zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się w każdej jednostce organizacyjnej mBanku i w każdej ze spółek Grupy. Polega ono na identyfikacji i monitorowaniu ryzyka operacyjnego oraz podejmowaniu działań służących jego unikaniu, ograniczaniu lub jego transferze.

Nadzór nad całością procesu kontroli ryzyka operacyjnego sprawuje Rada Nadzorcza Banku poprzez Komisję ds. Ryzyka.

12.3. Adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań zarządzania bilansem Banku polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. Zarząd Banku zapewnia spójność procesu zarządzania kapitałem i ryzykiem poprzez system strategii, polityk, procedur oraz limitów dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, które

Adekwatność kapitałowa Grupy mBanku

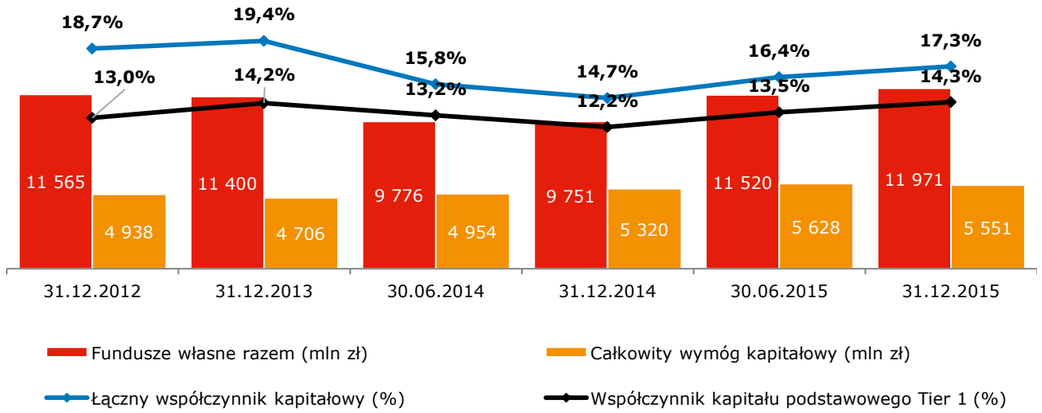

stanowią architekturę funkcjonującego procesu ICAAP. Ponadto, zgodnie z obowiązująca w mBanku Polityką Zarządzania Kapitałem, Bank utrzymuje optymalny poziom i strukturę funduszy własnych, zapewniając utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie wyższym niż ustawowe minimum, przy jednoczesnym zabezpieczeniu wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Banku i ich kluczowych koncentracji wynikających z przyjętej strategii biznesowej. W procesie ich oceny ustalany jest odpowiedni zapas kapitału na pokrycie ewentualnej straty wynikającej z potencjalnej materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności. Uwzględniane są także nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

Polityka zarządzania kapitałem w Banku opiera się na dwóch podstawowych filarach:

- Utrzymaniu optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków (zatrzymanie zysku netto, emisja akcji, emisje obligacji podporządkowanych, itd.).
- Efektywnym wykorzystaniu istniejącego kapitału m.in. poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu oraz rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Na poziom współczynników kapitałowych Grupy Kapitałowej mBanku w 2015 roku miały wpływ następujące czynniki:

- zaliczenie do funduszy własnych kwoty 750 mln zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane Grupy z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 r. emisji obligacji podporządkowanych, na podstawie zgody Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2015 roku;
- wcześniejsza spłata częściowo zaliczanej do kapitału Tier II pożyczki podporządkowanej na podstawie zgody Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2015 roku (pożyczka udzielona 24 czerwca 2008 r. w kwocie nominalnej 90 mln CHF);
- zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku netto Grupy mBanku za 2014 r., pomniejszonego o wszelkie przewidywane obciążenia;
- zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zweryfikowanego zysku netto Grupy mBanku za I półrocze 2015, pomniejszonego o wszelkie przewidywane obciążenia, na podstawie zgody KNF z dnia 20 października 2015 r.;

- objęcie konsolidacją ostrożnościową spółki zależnej Aspiro od marca 2015 r., spółki Tele-Tech Investment Sp. z o. o. od lipca 2015 r. oraz mWealth Management od grudnia 2015 r.;
- uwzględnienie w kalkulacji funduszy własnych niezrealizowanych zysków wycenianych według wartości godziwej w wysokości 40% ich wartości zgodnie z rekomendacjami KNF;
- rozszerzenie stosowania zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów do kalkulacji wymogu z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta w związku z otrzymanymi w pierwszym półroczu 2015 roku zgodami KNF i BaFin (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht, Federalny Urząd Nadzoru Finansowego) dla ekspozycji Banku wobec banków komercyjnych oraz detalicznych ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie (mikrofirmy);
- zmiany i rekalibracje modeli wewnętrznych AIRB;
- rozwój działalności biznesowej Grupy mBanku.

Dodatkowo, mBank w ujęciu jednostkowym i skonsolidowanym, w wyniku przeprowadzanej przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oceny ryzyka w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej, w szczególności oceny ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, otrzymał indywidualne zalecenie aby utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 4,39 p.p. w celu zabezpieczenia tego ryzyka (3,29 p.p. – na poziomie kapitału Tier I).

Wysoki poziom dodatkowego wymogu kapitałowego wynikał z zastosowanej przez KNF jednej wspólnej dla wszystkich banków w Polsce metodyki, która nie uwzględnia specyfiki banków, które, tak jak mBank, stosują modele wewnętrzne do kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, zaakceptowane przez Regulatora. Metodyka ta zakłada wspólny dla wszystkich banków punkt wyjścia do ustalenia dodatkowego wymogu kapitałowego, polegający na zastosowaniu wagi ryzyka dla metody standardowej (100%) bez względu na wskazania modeli wewnętrznych. W efekcie, ponad połowa wyznaczonego przez KNF dodatkowego wymogu kapitałowego dla mBanku wynika z „dorównania" wymogu kapitałowego do wymogu wynikającego z zastosowania metody standardowej.

Bank spełnia zalecenie KNF, współczynniki kapitałowe w ujęciu jednostkowym i skonsolidowanym znajdowały się powyżej wartości docelowych, tj. odpowiednio 16,39% na poziomie funduszy własnych oraz 12,29% na poziomie kapitału Tier 1.

Dla Banku w ujęciu jednostkowym łączny współczynnik kapitałowy na dzień 31 grudnia 2015 wynosił 20,18%, a współczynnik kapitału podstawowego Tier I wynosił 16,70%.

Dla Grupy mBanku skonsolidowany łączny współczynnik kapitałowy na dzień 31 grudnia 2015 wynosił 17,25%, a skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier I wynosił 14,29%.

Testy warunków skrajnych

Zintegrowane testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Banku w horyzoncie co najmniej dwóch pełnych lat kalendarzowych (dla ryzyka płynności w horyzoncie rocznym). Scenariusz ryzyka, tj. najbardziej prawdopodobny (w horyzoncie co najmniej dwóch pełnych lat kalendarzowych) scenariusz negatywnych odchyleń od scenariusza bazowego, wyrażony za pomocą wskaźników makroekonomicznych i finansowych jest wspólny dla wszystkich rodzajów ryzyka, stosowany na poziomie Grupy i zgodny z odpowiednim scenariuszem przyjętym przez podmiot konsolidujący.

Ponadto dla Grupy i Banku przeprowadzane są tzw. odwrócone testy warunków skrajnych, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Grupy i Banku.

Grupa i Bank uczestniczą w przeprowadzanych przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF), regulacyjnych testach warunków skrajnych, w celu określenia wpływu zakładanych makroekonomicznych scenariuszy w warunkach skrajnych na bilans oraz rachunek zysków i strat Grupy, jak również na zewnętrzne normy ostrożnościowe.

13. Rozwój w obszarze kadr

13.1. Zmiany w poziomie zatrudnienia

Łącznie w Grupie mBanku na koniec 2015 roku zatrudnienie w przeliczeniu na etaty wyniosło 6 540 wobec 6 318 rok wcześniej (+3,5 % lub +222 etaty). Wzrost miał miejsce w obszarze Bankowości Detalicznej, w tym w związku z realizacją nowej strategii oddziałów zagranicznych oraz w call center jak również w obszarze IT.

Zatrudnienie w mBanku na koniec 2015 roku wyniosło 5 151 etatów i było wyższe w stosunku do 2014 roku o 256 etatów, tj. 5,2%.

Pracownicy mBanku są stosunkowo młodzi – 49% nie przekroczyło 35 roku życia. Są również dobrze wykształceni, o czym świadczy fakt, że blisko 83% posiada wykształcenie wyższe. Wiele osób studiuje oraz podnosi kwalifikacje na studiach podyplomowych i studiach MBA.

W spółkach Grupy mBanku zatrudnienie na koniec roku 2015 wyniosło 1 389 etatów, spadając w stosunku do roku 2014 o 33 etaty, czyli 2,4%, co ma związek ze sprzedażą spółki BRE Ubezpieczenia TUiR.

Strukturę zatrudnienia w Grupie mBanku według spółek oraz w samym mBanku – według obszarów działalności przedstawiono na wykresach poniżej:

Zatrudnienie w Grupie mBanku
w etatach na koniec 2015 roku

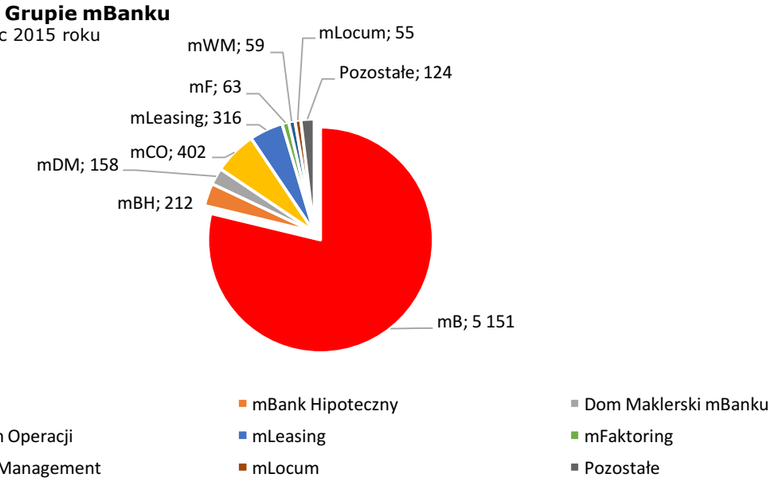

** Pozostałe spółki obejmują: Aspiro, BDH Development, Garbary, Tele-Tech Investment i mFinance France*

Zatrudnienie w mBanku według obszarów działalności
w etatach na koniec 2015 roku

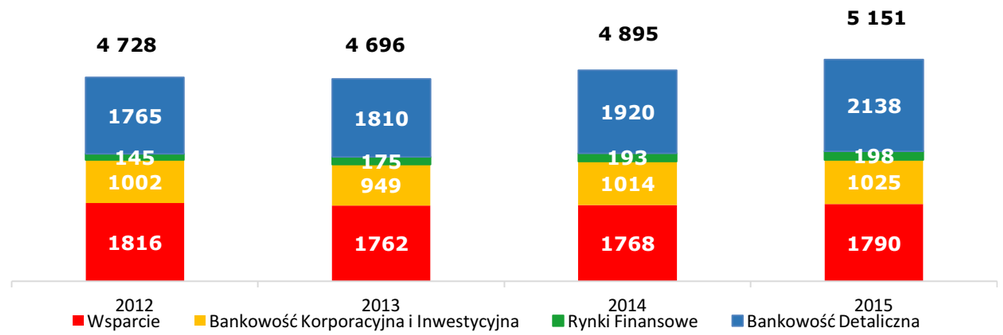

13.2. Misja i wartości Grupy mBanku

mBank od lat jest synonimem innowacyjnych, wiedzionych wygodą klienta rozwiązań w bankowości. Jako pierwszy w pełni internetowy bank w Polsce wyznacza również dzisiaj standardy rozwoju bankowości mobilnej i internetowej. Misja mBanku koncentruje się na klientach. Ambicją mBanku jest być bankiem, który celnie odczytuje i przewiduje potrzeby swoich klientów oraz potrafi precyzyjnie na nie odpowiadać.

W rezultacie zapoczątkowanej w 2013 roku unifikacji polityki brandingowej, obecnie wszyscy klienci obsługiwani są pod wspólnym szyldem mBanku. Jednocześnie zespół mBanku, wewnętrznie wypracował kanon wartości i zachowań, charakteryzujących pracowników mBanku - orientujących działania Grupy na rzecz misji tworzenia lepszego banku dla swoich klientów.

Wyspecjalizowane usługi bankowe dedykowane różnym grupom klientów są stale doskonalone, dostosowywane do zmieniających się zachowań klientów. Organizacja wokół wspólnych, współdzielonych przez pracowników wartości pomaga skutecznie mierzyć się z wyzwaniami rynku, a klientom dostarczać satysfakcjonujące doświadczenie współpracy z bankiem.

Wartości mBanku

mBank to przede wszystkim ludzie, których łączy współpraca zorientowana na zrozumienie i celne odpowiadanie na potrzeby klientów oraz odpowiedzialność za ich zadowolenie. Wspólne wartości stanowią podstawę rozwoju organizacji oraz budowania zaufania w relacjach z klientami. Jasno określony model wartości (schemat poniżej) jest wyrazem wewnętrznej spójności organizacji ukierunkowanej na oferowania najwyższych standardów obsługi, a także wyznaczania właściwych kierunków działania w warunkach coraz bardziej wymagającego otoczenia bankowego.

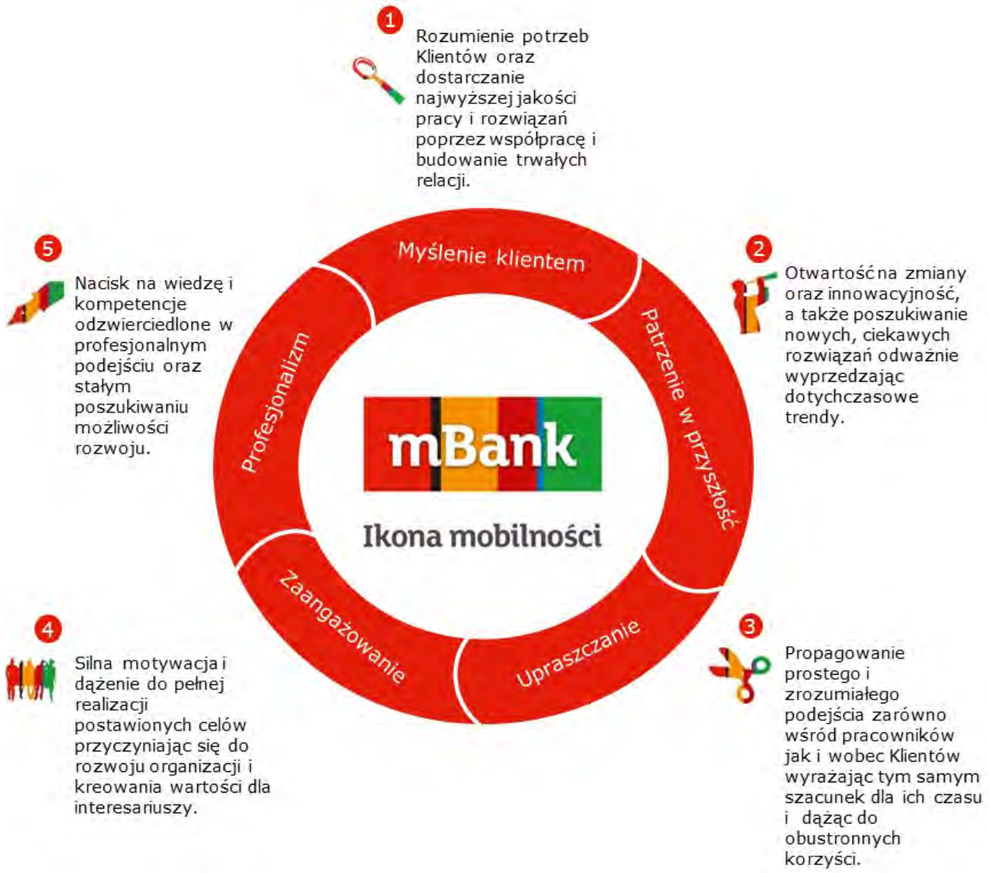

13.3. Szkolenia i działania rozwojowe

Działania rozwojowe

Działania rozwojowe w 2015 roku były podporządkowane priorytetom biznesowym – rozwijały umiejętności i wiedzę potrzebną zespołom do skutecznego osiągania wyznaczonych celów. Podstawą do ich realizacji były plany wypracowane wspólnie przez specjalistów ds. rozwoju i odpowiedzialnych za zespoły menedżerów, reprezentujących wszystkie szczeble zarządzania w organizacji (łącznie z nadzorującymi linie biznesowe członkami Zarządu). Specjalne programy rozwojowe wspierały prace zespołów projektowych, realizujących kluczowe dla mBanku inicjatywy biznesowe.

W 2015 roku obok wyspecjalizowanych, szytych na miarę programów szkoleniowych dostarczanych przez doświadczonych polskich i zagranicznych ekspertów znalazła się duża liczba działań realizowanych wewnętrznie. To konsekwentna kontynuacja rozpoczętych w poprzednich latach działań w ramach Strategii Grupy mBanku, których celem jest pełniejsze wykorzystanie zasobu wiedzy i kompetencji w organizacji.

W Grupie mBanku zrealizowano szereg ogólnoorganizacyjnych programów rozwojowych. Coraz większy udział mają w nich działania o charakterze innym niż tradycyjne szkolenia, przede wszystkim tzw. *„on-the-job training”* oraz informacja zwrotna od menedżera i współpracowników. W 2015 roku cała kadra menedżerska została objęta działaniami podnoszącymi kompetencje w zakresie oceny pracowników. Działania te towarzyszyły istotnym zmianom w procesie oceny pracowniczej, które zwiększyły jej użyteczność dla diagnozy, planowania i podejmowania decyzji o kierunku działań rozwojowych.

Na szczególną uwagę zasługują trzy programy realizowane w 2015 roku:

Projekt Przywództwo-Praktyka-Profesjonalizm „3P”

Ramy dla rozwoju kompetencji menedżerskich stworzył kontynuowany program Przywództwo-Praktyka-Profesjonalizm pod skróconą nazwą 3P. Wersja dla doświadczonych menadżerów realizowana była w formie tzw. „kafeterii”. Dzięki niej menedżerowie sami decydowali o wyborze ścieżki rozwojowej. Jedynym wyjątkiem był specjalny moduł „Wstęp do praktyki”, będący swoistym „biletem wstępu” na warsztaty dla doświadczonych menadżerów. Głównym założeniem programu było wzbudzenie ciekawości i pragnienia ciągłego doskonalenia sztuki zarządzania, utrzymanie Mistrzostwa Osobistego, konsekwentne sprawdzanie wiedzy drogą doświadczeń, wytrwałości i gotowości do uczenia się na błędach, nieustanne sprawdzanie się w różnego rodzaju sytuacjach przywódczych, pobudzenie gotowości do poszukiwania inspiracji w zarządzaniu oraz poznanie i zrozumienie myślenia systemowego.

Szkolenia miały konstrukcję spotkań warsztatowych i były prowadzone oparciu o materiały i sytuacje, z jakimi mieli do czynienia uczestnicy. Zajęcia prowadzone były przez konsultantów i trenerów konsorcjum szkoleniowego, w skład którego wchodziły 3 wyspecjalizowane firmy szkoleniowe. Łącznie w 2015 r w ramach programu 3P przeszkoliło się 431 osób w 38 szkoleniach dedykowanych.

Projekt Gospodarz, Projektant, Coach (GPC)

Młodzi menedżerowie, którzy stawiali swoje pierwsze kroki w roli menedżera mieli okazję wziąć udział w specjalnie dla nich stworzonym programie – Gospodarz, Projektant, Coach (GPC), który rozwijał ich wiedzę i umiejętności w zakresie: wyznaczania pracownikom wysokiej jakości celów, angażującego expose, skutecznego delegowania zadań, nowoczesnego motywowania i budowania automotywacji, prowadzenia rozmów nawigujących oraz coachingu nastawionego na efekt biznesowy. Dodatkowo szkolenie dostarczyło młodym menedżerom informacji o sobie i swoim potencjale menedżerskim; sprawdzonych, prostych i użytecznych narzędzi wspierających działania menedżerskie; bogatą listę praktycznych motywatorów pozafinansowych oraz dobrych praktyk menedżerskich z mBanku oraz z rynku. W programie GPC wzięło udział w 2015 r 119 młodych menedżerów w 11 sesjach szkoleniowych.

Program Wyróżniają nas Ludzie. Pomóż nam znaleźć tych wyjątkowych.

W 2015 roku po raz kolejny zorganizowano program rozwojowy Wyróżniają nas ludzie. Pomóż nam znaleźć tych wyjątkowych. Do programu zaproszone zostały wszystkie spółki z Grupy mBanku. Wyróżniamy zespoły i osoby, które nastawione są na współpracę, dzielenie się wiedzą, pracę zespołową, wzajemną pomoc a ich postawa zasługuje na wyróżnienie w całej organizacji. Celem programu jest przede wszystkim wsparcie integracji pracowników banku, ich identyfikacji z jedną marką, zbudowanie poczucia zespołowości oraz

postaw, które są kluczowe do realizacji celów biznesowych. Skala programu, jego zasięg i dotarcie do pracowników z roku na rok rośnie.

Kluczem nie jest samo wyróżnienie poszczególnych jednostek, ale nacisk, jaki program kładzie na promowanie odpowiednich zachowań i postaw, na promowanie współpracy i dzielenia się wiedzą i doświadczeniem. Istotny tez jest element społeczny inicjatywy. Podczas procesu zgłoszeń, podczas głosowania, wyboru laureatów, czy finałowej gali, gdzie wszyscy się spotykają. Program jednoczy pracowników Grupy mBanku wokół ważnego celu jakim jest budowanie organizacji opartej o ludzi w myśl hasła „Wyróżniają nas ludzie".

W poszukiwaniu młodych talentów

Kierunek studiów na UŁ tworzony z mBankiem – Bankowość i finanse cyfrowe

W październiku 2015 roku mBank wraz z firmą Accenture uruchomił kierunek studiów na Uniwersytecie Łódzkim (Bankowość i finanse cyfrowe). Największym atutem kierunku jest unikatowy, interdyscyplinarny program kształcenia, łączący kwalifikacje z zakresu finansów z kompetencjami cyfrowymi. Zajęcia są prowadzone zarówno przez kadrę naukowo-dydaktyczną UŁ, jak i praktyków biznesu z firm partnerskich. Pracownicy mBanku w ramach współpracy mają możliwość prowadzenia części ćwiczeń i wykładów. To nie tylko okazja do własnego rozwoju czy dzielenia się wiedzą, ale także skonfrontowania swojej wiedzy ze środowiskiem akademickim oraz realny wpływ na kształcenie młodego pokolenia. Odpowiedzialność za prowadzenie zajęć sprawuje wykładowca z Uniwersytetu. Pracownicy mBanku stanowią wsparcie merytoryczne co oznacza, że ilość prowadzonych przez nich zajęć zależy od preferencji i dyspozycyjności pracownika.

Kierunek ma charakter 3 letnich studiów licencjackich. Po okresie 1,5 roku w ramach kierunku realizowane będą dwie specjalności: *Bankowość 3.0* oraz *IT w finansach.* Wśród istotnych przedmiotów wymienić można m.in.: Bankowość, Finanse przedsiębiorstw, Rynki i produkty finansowe, Rachunkowość, Analiza finansowa, Gospodarka cyfrowa, Techniki informatyczne, Struktury danych i algorytmy czy Warsztaty medialne.

Spośród 316 osób, które zgłosiły swoją kandydaturę podczas rekrutacji na kierunek, wybrane zostało 100 osób, które rozpoczęły studia w październiku.

Program kształcenia na kierunku Bankowość i finanse cyfrowe stwarza absolwentowi szerokie możliwości przyszłego zatrudnienia w**:**

- bankach i innych instytucjach finansowych,
- firmach konsultingowych,
- podmiotach współpracujących z instytucjami finansowymi.

Program Rozwoju Młodych Talentów

Działający w mBanku Program Rozwoju Młodych Talentów (PRMT) powstał pięć lat temu w odpowiedzi na aktualne i przyszłe potrzeby organizacji oraz oczekiwania kandydatów – studentów oraz absolwentów.

Program ten jest jednym z elementów strategii budowania wizerunku pracodawcy w grupie studentów i absolwentów. Pozwala on pozyskać dla organizacji utalentowane osoby, wchodzące na rynek pracy i przygotować je do objęcia samodzielnego stanowiska w Banku. W konsekwencji ułatwia to i przyspiesza dostęp do kandydatów na stanowiska *entry-level*, co pozwala na optymalizację procesów rekrutacyjnych i wzrost znaczenia rekrutacji wewnętrznych.

Program Rozwoju Młodych Talentów, składający się z praktyk i staży, skierowany jest do studentów i absolwentów, którzy swoją przyszłość zawodową wiążą przede wszystkim z bankowością. Uczestnicy programu otrzymują możliwość zdobycia praktycznych umiejętności i wiedzy oraz bieżące wsparcie opiekuna merytorycznego. Co więcej, praktykanci i stażyści pracują w oparciu o umowę o pracę i mają dostęp do pracowniczych świadczeń i benefitów.

Program Rozwoju Młodych Talentów składa się z 2 programów. Są to:

Program praktyk, w ramach którego praktyki odbywają się przez okres całego roku kalendarzowego, a ich przebieg jest elastyczny. Oznacza to, że praktykant może pogodzić pracę w mBanku z zajęciami na uczelni lub innymi zobowiązaniami. Dzięki praktykom uczestnicy mogą poznać funkcjonowanie jednego

obszaru działalności Banku. Praktyki trwają 3 miesiące z możliwością przedłużenia umowy. W 2015 roku przyjęliśmy łącznie ok. 80 praktykantów.

Program stażowy mBanku, skierowany do ludzi otwartych, zaangażowanych i pełnych entuzjazmu, którzy zdobyli już wcześniejsze doświadczenia w postaci praktyk czy aktywności w kołach naukowych i organizacjach studenckich. Współpraca w ramach stażu trwa od 9 do 12 miesięcy i ma wymiar pełnego etatu. Staże, odbywające się w Łodzi oraz Warszawie, mają charakter rotacyjny, co daje możliwość bezpośredniego poznania kilku obszarów Banku - uczestnicy mają okazję wspierać 3 jednostki organizacyjne. Kandydaci na staż wybierają jeden profil, wyznaczający wiodącą kompetencję podczas stażu. W 2015 roku zostały uruchomione staże o profilu analitycznym, biznesowym, prawniczym, biznesowo-inwestycyjnym, biznesowo-marketingowym, profil bankowości korporacyjnej oraz zarządzania ryzykiem, w ramach których nawiązana została współpraca z 18 stażystami.

13.4. System motywacyjny w Grupie mBanku

W bieżącym otoczeniu gospodarczym jedną z podstaw silnego i stabilnego wzrostu oraz przewagi konkurencyjnej stanowi efektywny i skuteczny System Zarządzania Organizacją. Od 2011 roku z sukcesem w mBanku funkcjonuje w pełni rozwinięty, ugruntowany, a do tego elastyczny System Zarządzania przez Cele (MbO). Już od kilku lat system MbO obejmuje nie tylko pracowników mBanku, ale również wszystkich pracowników kluczowych spółek z Grupy, przez co zapewnia efektywną współpracę i komunikację w ramach całej Grupy mBanku.

Na podstawie ponad 5-letnich doświadczeń, pod koniec 2015 roku rozpoczął się proces ustalania i kaskadowania celów MbO na 2016 rok zarówno w mBanku, jak i w wybranych spółkach Grupy, gdzie położyliśmy bardzo silny nacisk na cele solidarnościowe, integrujące i będące motorem współpracy nie tylko w ramach mBanku, ale całej Grupy. Jest to proces długoterminowy, który w efekcie zapewni Grupie mBanku trwałą przewagę konkurencyjną i jest narzędziem, które na bieżąco wspiera jej długoterminową strategię.

Znajomość strategicznych celów pozwoli Grupie mBanku od samego początku skupić zaangażowanie pracowników na sprawach najistotniejszych, zwiększając ich efektywność oraz oszczędzając czas.

System MbO pełni w organizacji następujące funkcje:

- Ma bezpośrednie przełożenie na wynik mBanku jak i Grupy mBanku, poprzez dyscyplinowanie i angażowanie całej organizacji w realizację wyników.
- Stanowi bezpośrednią platformę komunikacji, która umożliwia przekazywanie informacji dotyczących roli i udziału indywidualnego pracownika w budowaniu organizacji i realizacji celów strategicznych mBanku.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez mBank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji mBanku S.A. oraz, jak pierwotnie planowano, objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG.

W roku 2010 program został zmieniony w części dotyczącej akcji Commerzbanku w ten sposób, że Członkowie Zarządu mają możliwość uzyskania prawa do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości akcji Commerzbanku obliczonej na podstawie średniej ceny giełdowej akcji w dniu, w którym powstało prawo do otrzymania ekwiwalentu.

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w ekwiwalencie pieniężnym opartym na akcjach Commerzbanku oraz wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w akcjach mBanku S.A. w ramach tego programu zostały już przyznane. Płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członka Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu. Ostatnie rozliczenia z tytułu tego programu przypadają na 2016 rok.

Premia gotówkowa w ramach programu została wypłacona za lata 2008-2011 i ujmowana była jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona była do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2010 – 2021, pod warunkiem kontynuowania zatrudnienia. Wynikające z obligacji prawo do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, może być realizowane przez osoby uprawnione w okresie od nabycia obligacji do dnia 31 grudnia 2021 roku.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w środkach pieniężnych

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w ekwiwalencie pieniężnym opartym na akcjach Commerzbanku w ramach tego programu zostały już przyznane. Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności opartych na akcjach Commerzbanku rozliczanych w gotówce były rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników. Zobowiązania Banku wynikające z nierozliczonej części programu wyceniane są do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat do momentu jego rozliczenia. Ostatnie rozliczenia z tytułu tego programu przypadają na 2016 rok.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w akcjach mBanku S.A. w ramach tego programu zostały już przyznane. Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są nadal rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi. Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2016 rok.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (in zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Wystepujace na początek okresu	**3 650**	**4**	**10 293**	**4**
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	3 469	4	6 643	4
Wygasłe w danym okresie	0	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**181**	**4**	**3 650**	**4**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	**-**	**-**	**-**

**Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).*

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2012 roku

W dniu 7 grudnia 2012 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 14 marca 2008 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku, w tym akcjach fantomowych.

Premia gotówkowa w ramach programu została wypłacona za lata 2012-2013 i ujmowana była jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona była do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Premia bezgotówkowa, w ramach której Członkowie Zarządu mają prawo do objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji została przyznana w ramach programu za lata 2012-2013. Prawo do nabycia

obligacji będzie realizowane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członka Zarządu uprawnień do premii bezgotówkowej. Warunki otrzymania oraz wysokość odroczonej i jeszcze niewypłaconej transzy w ramach przyznanej premii bezgotówkowej uzależnione są od oceny sytuacji finansowej Banku przez Komisję ds. Wynagrodzeń oraz oceny pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż okres jednego roku obrotowego.

Rada Nadzorcza na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości lub zmniejszeniu prawa do nabycia obligacji z prawem pierwszeństwa do nabycia akcji Banku w całości lub części odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż jeden rok obrotowy (tj. za okres co najmniej 3 lat), który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko wtedy, gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny. Rada Nadzorcza, na podstawie rekomendacji Komisji Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii za dany rok obrotowy, w zakresie odroczonej transzy jeszcze niewypłaconej, w sytuacji, o której mowa w art.142 ust.1 ustawy Prawo bankowe. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie jakiejkolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy o zarządzanie.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2014-2021.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2012 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (in zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Wystepujace na początek okresu	**33 352**	**-**	**25 802**	**-**
Przyznane w danym okresie	-	-	16 153	4
Umorzone danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	13 989	4	8 603	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**19 363**	**4**	**33 352**	**4**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	**-**	**-**	**-**

**Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).*

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 40% kwoty bazowej za dany rok ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 60% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu, koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są nadal rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi. Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2017 rok.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 7 grudnia 2012 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku, w tym akcjach fantomowych.

Za podstawę nabycia prawa do premii oraz wyliczenia jej wysokości za dany rok obrotowy przyjmuje się wartość netto współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto Grupy mBanku i miesięczne wynagrodzenie Zarządcy należne mu na dzień 31 grudnia roku obrotowego, za który premia jest przyznawana. Równowartość 50% wysokości wyliczonej na podstawie wskaźnika ROE kwoty bazowej stanowi tzw. pierwszą część premii bazowej. W ramach pozostałej 50-%-wej kwoty bazowej Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej jeżeli uzna, że Zarządca wykonał ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo rozwojowy, może przyznać drugą część premii. Decyzja o przyznaniu drugiej części premii leży w wyłącznej gestii Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, która według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Suma pierwszej i drugiej części premii bazowej stanowi premię bazową dla Członka Zarządu za dany rok obrotowy. 40% kwoty premii bazowej stanowi premię nieodroczoną i zostaje wypłacone w roku ustalenia premii bazowej w następujący sposób: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

60% kwoty premii bazowej stanowi premię odroczoną i zostaje wypłacone w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach następujących po roku ustalenia wysokości premii bazowej w następujący sposób: 50% z każdej z odroczonych transz w formie wypłaty gotówkowej i 50% z każdej z odroczonych transz w formie wypłaty bezgotówkowej w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

Rada Nadzorcza na podstawie Rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Zarządcy w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny oraz w przypadku gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w Karcie wyników nie zostanie spełniony.

Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii nieodroczonej i odroczonej za dany rok finansowy/obrotowy, w tym również w zakresie odroczonych transz jeszcze niewypłaconych, w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust.1 ustawy Prawo Bankowe. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie premii nieodroczonej i odroczonej, jak również jakiejkolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również premii odroczonej i nieodroczonej, w tym odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (in zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Wystepujace na początek okresu	**-**	**-**	**-**	**-**
Przyznane w danym okresie	16 295	4	-	-
Umorzone danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	6 519	4	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**9 776**	**4**	**-**	**-**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	**-**	**-**	**-**

**Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł.*

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A. Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Program dla kluczowej kadry kierowniczej Grupy mBanku z 2008 roku

W dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku przyjęło program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku.

Uczestnicy programu to:

- Dyrektorzy Banku,
- przedstawiciele kluczowej kadry.

Są to osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji, które w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy, trwałość i bezpieczeństwo prowadzenia biznesu oraz rozwój i tworzenie wartości dodanej organizacji.

W roku 2010 Zarząd Banku podjął decyzję o rozpoczęciu realizacji programu zatwierdzając listę osób uczestniczących w programie w odniesieniu do Transzy III. W ramach III Transzy przyznano 13 000 opcji. W roku 2011 w ramach IV i V Transzy programu przyznano odpowiednio 20 000 opcji i 19 990 opcji. Realizacja uprawnień rozpoczęła się w 2012 roku dla III Transzy, w 2013 roku dla IV Transzy i będzie trwała do 31 grudnia 2019 roku. Realizacja uprawnień z V Transzy będzie mogła nastąpić po spełnieniu określonych warunków dotyczących nabycia uprawnień w terminie od 1 maja 2014 roku do 31 grudnia 2019 roku. Warunki nabycia uprawnień dotyczą pozostawania w stosunku pracy przez okres trwania Transzy, uzyskania określonego przez Zarząd współczynnika ekonomicznego dla Grupy mBanku S.A. oraz uzyskania określonej oceny rocznej przez uczestnika programu w każdym roku Transzy. W 2011 roku podjęto decyzję o zawieszeniu programu i nieuruchamianiu pozostałych transz.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu dla kluczowej kadry kierowniczej obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach rozpoznawane są w rachunku zysków i strat począwszy od dnia przyznania programu do dnia nabycia uprawnień, tj.:

- od 23.08.2010 r. do 30.04.2012 r. dla Transzy III,

- od 1.02.2011 r. do 30.04.2013 r. dla Transzy IV,

- od 1.02.2011 r. do 30.04.2014 r. dla Transzy V.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.
Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2008 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (in zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Wystepujace na początek okresu	**1 277**	**4**	**20 560**	**4**
Przyznane w danym okresie	-	-	2 460	-
Umorzone danym okresie	-	-	200	-
Wykonane w danym okresie	1 177	4	20 798	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	745	-
Występujące na koniec okresu	**100**	**4**	**1 277**	**4**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	**4**	**1 277**	**4**

**Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).*

Opcje występujące na koniec 2015 roku i na koniec 2014 roku wygasają 31 grudnia 2022 roku.

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku

W dniu 11 kwietnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2008 roku, przy czym względem osób, które nabyły obligacje lub którym zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w transzach III, IV i V program będzie przeprowadzany na dotychczasowych zasadach.

Celem programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku SA z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBanku zgodnie z uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego.

Program będzie stosowany w odniesieniu do pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Grupy mBanku, w szczególności Członków Zarządu strategicznych podmiotów zależnych, Dyrektorów Banku oraz kluczowej kadry mBanku, których decyzje w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy mBanku, wzrost wartości Banku.

W okresie obowiązywania programu zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w ramach VI transzy, które będą mogły być realizowane odpowiednio po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa, stosownie do przyjętych w Grupie mBanku regulacji wewnętrznych określających zasady zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Grupie mBanku.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w czasie trwania programu, jednakże nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 roku.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza Spółki, w których jest przeprowadzany Program, może podjąć decyzję o wstrzymaniu realizacji Programu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji lub liczby obligacji odroczonych w danej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku wystąpienia sytuacji, o których mowa w art.142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności, spełnienia przesłanek określonych w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii za dany rok ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez uczestników programu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu, koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.
Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Number of options	Weighted average exercise price (in PLN)	Number of options	Weighted average exercise price (in PLN)
Wystepujace na początek okresu	**2 233**	-	-	-
Przyznane w danym okresie	5 288	-	2 233	-
Umorzone danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	3 713	4	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**3 808**	-	**2 233**	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	-	-	-

**Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł.*

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 Rada Nadzorcza mBanku podjęła na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku, przy czym względem osób, które nabyły obligacje lub którym zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w transzach III, IV, , V i VI program będzie przeprowadzany na dotychczasowych zasadach.

Celem Programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu Kluczowej kadry Grupy mBanku z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBank S.A.

Począwszy od VII Transzy przyznane osobie uprawnionej prawo do nabycia obligacji zostanie podzielone na cztery części, które będą mogły być realizowane odpowiednio: I część - obligacje nieodroczone, stanowiąca 50% z 60% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy w roku ustalenia tego prawa, a następnie kolejne trzy równe części- obligacje odroczone, stanowiące 50% z 40% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa, stosownie do przyjętych w Grupie mBanku regulacji wewnętrznych określających zasady zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka podmiotów w mBanku S.A.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza Spółki, może podjąć decyzję o wstrzymaniu realizacji Programu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji nieodroczonych lub odroczonych w danej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku wystąpienia sytuacji, o których mowa w art.142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, tj. powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności, spełnienia przesłanek określonych w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Podsumowanie wpływu opisanych programów na bilans i rachunek zysków i strat Banku

Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2015	31.12.2014
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	**30 256**	**29 061**
- wartość usług świadczonych przez pracowników	14 459	12 616
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(11 739)	(11 421)
Stan na koniec okresu	**32 976**	**30 256**

Płatności oparte na akcjach – rozliczane w gotówce

Program motywacyjny dla Zarządu Banku, w części odnoszącej się do akcji Commerzbanku nie ma wpływu na stan pozostałych kapitałów rezerwowych, jako że jego koszt jest księgowany w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami. Wartość świadczonych usług przypadających na tę część programu

wyniosła 1 286 tys. zł w 2015 roku (31 grudnia 2014 r.: 3 370 zł). Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość zobowiązania z tytułu tego programu wyniosła 0 zł (31 grudnia 2014 roku: 1 995 tys. zł).

Płatności gotówkowe

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2019 roku do 31 grudnia 2022 roku.

W ocenie Zarządu mBanku system wynagrodzeń spełnia przyjęte w Grupie mBanku cele, poprzez przełożenie się na stabilność funkcjonowania przedsiębiorstwa, a co za tym idzie na realizację długoterminowego wzrostu.

13.5. MbO (Zarządzanie przez cele) - system planowania i oceny

W bieżącym otoczeniu gospodarczym jedną z podstaw silnego i stabilnego wzrostu oraz przewagi konkurencyjnej stanowi efektywny i skuteczny System Zarządzania Organizacją. Od 2011 roku z sukcesem w mBanku funkcjonuje w pełni rozwinięty, ugruntowany, a do tego elastyczny System Zarządzania przez Cele (MbO). Już od kilku lat system MbO obejmuje nie tylko pracowników mBanku, ale również wszystkich pracowników kluczowych spółek z Grupy, przez co zapewnia efektywną współpracę i komunikację w ramach całej Grupy mBanku.

Na podstawie ponad 5-letnich doświadczeń, pod koniec 2015 roku rozpoczął się proces ustalania i kaskadowania celów MbO na 2016 rok zarówno w mBanku, jak i w wybranych spółkach Grupy, gdzie położony był silny nacisk na cele solidarnościowe, integrujące i będące motorem współpracy nie tylko w ramach mBanku, ale całej Grupy. Jest to proces długoterminowy, który w efekcie zapewni Grupie mBanku trwałą przewagę konkurencyjną i jest narzędziem, które na bieżąco wspiera jej długoterminową strategię.

Znajomość strategicznych celów pozwoli Grupie mBanku od samego początku skupić zaangażowanie pracowników na sprawach najistotniejszych, zwiększając ich efektywność oraz oszczędzając czas.

System MbO pełni w organizacji następujące funkcje:

- Ma bezpośrednie przełożenie na wynik mBanku jak i Grupy mBanku, poprzez dyscyplinowanie i angażowanie całej organizacji w realizację wyników.
- Stanowi bezpośrednią platformę komunikacji, która umożliwia przekazywanie informacji dotyczących roli i udziału indywidualnego pracownika w budowaniu organizacji i realizacji celów strategicznych mBanku.

14. Nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne poniesione przez Bank w 2015 roku były wyższe niż w poprzednich latach i wyniosły 230,1 mln zł, podczas gdy rok wcześniej wydano 160,5 mln zł.

Większość inwestycji poniesionych w Banku - kwota 191,9 mln zł - dotyczyła obszaru informatyki (wynagrodzenia pracowników pionu IT zaangażowanych w projektach IT). Największym projektem sfinansowanym w obszarze systemów informatycznych była migracja klientów byłego Multibanku do mBanku.

Wydatki w obszarze logistyki i bezpieczeństwa w kwocie 38,1 mln zł zostały przeznaczone na dalszy rozwój i modernizację sieci oddziałów i centrali oraz dodatkowe wyposażanie placówek detalicznych. Poza tym część poniesionych nakładów związana była z placówkami otwieranymi w ramach projektu Jedna Sieć.

15. Działalność mBanku na rzecz otoczenia

15.1. Fundacja mBanku

Powołana w 1994 roku Fundacja mBanku (mFundacja) działa na rzecz podnoszenia poziomu edukacji i jakości życia społeczeństwa, poprzez podejmowanie działań spójnych z wizerunkiem i polityką banku.

W 2015 roku mFundacja kontynuowała kierunek obrany pod koniec 2013 roku, wyrażony w strategii na lata 2012-2016 pod nazwą „m jak matematyka". W centralnym punkcie strategii znajdują się działania na rzecz wsparcia i poprawy efektywności edukacji matematycznej w Polsce.

Fundacja, poprzez 3 główne działania wspiera zaangażowanych nauczycieli i animatorów działań społecznych w ich staraniach o to, by młodzi ludzie poznawali matematykę od ciekawej i praktycznej strony i umieli ją skutecznie stosować nie tylko w klasie, ale przede wszystkim na co dzień. Dotacje, program grantowy „mPotęga" oraz stypendia „Mistrzowie matematyki" pozwalają dotrzeć z ciekawą ofertą edukacyjną przede wszystkim do dzieci, młodzieży i studentów. Z dofinansowanych przez mFundację projektów korzystają także rodzice, którzy chcą wspierać dzieci w uczeniu się matematyki oraz nauczyciele pragnącym zwiększyć swoje kwalifikacje zawodowe w obszarze dydaktyki matematyki.

W pierwszej połowie 2015 roku mFundacja kontynuowała zaangażowanie w inicjatywę Gazety Wyborczej pod nazwą „Matematyka się liczy". W jej ramach zorganizowano konkursy dla uczniów i nauczycieli oraz piknik matematyczny połączony z warsztatami i wykładami na temat nowoczesnej i efektywnej edukacji matematycznej.

Oprócz realizacji stałych programów, mFundacja angażowała się we wsparcie programów wolontariatu pracowniczego „Zróbmy razem coś dobrego" oraz „Biegnijmy razem dla innych".

Działania na rzecz edukacji matematycznej

Dotacje mFundacji umożliwiają uzyskanie jednorazowego wsparcia finansowego na projekty rozwojowe z zakresu edukacji matematycznej. Wnioski przyjmowane są cały rok, a ich rozpatrywanie odbywa się w ostatni poniedziałek każdego miesiąca. O środki mogą ubiegać się organizacje pozarządowe, szkoły, biblioteki, inne placówki oświatowo-naukowe oraz uczelnie wyższe. W 2015 roku projekty wsparte dotacją mFundacji objęły blisko 60 tys. odbiorców bezpośrednich. Ze środków fundacji zrealizowano 48 projektów matematyczne o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym, m.in.: XI edycję Olimpiady Matematycznej Gimnazjalistów, spotkania matematyczne w ramach XIX Festiwalu Nauk w Warszawie, VI edycję międzynarodowego konkursu fotograficznego „Matematyka w obiektywie", czy „Powszechny Internetowy Konkurs dla uczniów szkół średnich – Matematyka" Wydziału MiNI Politechniki Warszawskiej.

Kolejnym kluczowym działaniem mFundacji jest **program grantowy „mPotęga"**. U jego podstaw leży potrzeba kształcenia umiejętności matematycznych u młodego pokolenia poprzez inspirowanie nauczycieli, rodziców, pasjonatów matematyki do poszukiwania kreatywnych sposobów poznawania przez dzieci i młodzież świata liczb. Program realizowany jest w partnerstwie z Fundacją Dobra Sieć. W 2015 roku, w drugiej edycji „mPotęgi", o grant mogły ubiegać się szkoły, organizacje społeczne, ośrodki kultury i biblioteki publiczne z 9 województw: mazowieckiego, łódzkiego, wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, pomorskiego, zachodniopomorskiego, warmińsko-mazurskiego, lubuskiego, i dolnośląskiego. Wnioskujący mogli zgłaszać projekty własnego pomysłu w dwóch kategoriach: adresowane do uczniów klas IV-VI szkół podstawowych oraz kierowane do gimnazjalistów i uczniów szkół średnich. Najciekawsze 61 inicjatyw otrzymało granty w wysokości od 2 do 8 tys. zł. Działania realizowane dzięki „mPotędze" dotarły do 10 tys. uczniów, rodziców i nauczycieli.

Z kolei z programu **„Mistrzowie matematyki"** mogą korzystać organizacje pozarządowe, które w ramach swojej działalności statutowej realizują programy stypendialne. W ramach programu mogą one pozyskać środki na stypendia motywacyjne dla uczniów i studentów wybitnie utalentowanych w dziedzinie nauk ścisłych, jaką jest matematyka. W 2015 uruchomiono 10 programów stypendialnych „Mistrzowie Matematyki". Były one prowadzone m.in. przez lokalne fundacje i stowarzyszenia z Kielc, Solca Kujawskiego, Wielunia i Nowego Sącza. mFundacja przekazała środki na stypendia dla 160 utalentowanych matematycznie młodych ludzi.

Wolontariat pracowniczy

mFundacja umożliwia pracownikom mBanku podejmowanie działań na rzecz społeczności lokalnych poprzez wspieranie programu wolontariatu pracowniczego „Zróbmy razem coś dobrego", oraz programu wolontariatu sportowego „Biegnijmy razem dla innych". W 2015 roku, w programie wolontariatu pracowniczego „Zróbmy razem coś dobrego" ze środków mFundacji dofinansowano 5 projektów, w realizacji których uczestniczyło 25 wolontariuszy.

Współpraca z Fundacją CASE

Od 2005 roku mFundacja współpracuje również z Fundacją Naukową CASE (Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych), współorganizując cykliczne seminaria oraz wydając towarzyszące im publikacje. CASE jest międzynarodowym, niezależnym centrum badawczym i doradczym, prowadzącym działalność non profit w zakresie transformacji w Europie Środkowej i Wschodniej, na Zakaukaziu i w Azji Środkowej, integracji europejskiej oraz gospodarki światowej. Seminaria koncentrują się na kluczowych zagadnieniach sektora finansowego, finansów publicznych, unii monetarnej i innych bieżących, ważnych zagadnieniach polityki gospodarczej w Polsce i na świecie. W 2015 roku w ramach współpracy odbyło się 6 seminariów.

Na realizację zadań statutowych mFundacji w 2015 roku wydatkowano łączną kwotę **2 246 618 zł,** a struktura tych wydatków przedstawiała się następująco:

Koszty realizacji zadań statutowych mFundacji w 2015 roku

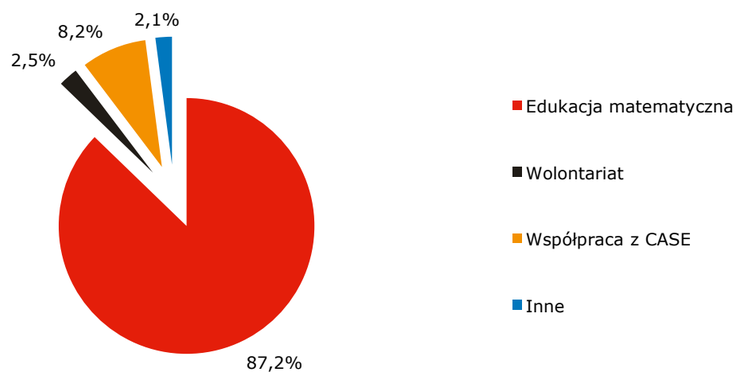

15.2. Inne działania na rzecz społeczeństwa

„Nie robisz tego w realu? Nie rób tego w sieci!". Pierwsza w historii mBanku kampania społeczna dotycząca bezpieczeństwa w internecie

W 2015 roku mBank, pionier bankowości internetowej, rozpoczął nie tylko pierwszą w swojej historii, ale i pierwszą w bankowości kampanię społeczną o bezpieczeństwie w sieci. Kierowana jest ona do wszystkich, którym zdarza się korzystać z usług banków w komputerze i telefonie. Jej celem jest uświadomienie im, jakie zagrożenia mogą na nich czyhać w internecie.

W ramach kampanii powstały spoty telewizyjne, które opierają się na koncepcji przeniesienia ryzykownych sytuacji z internetu do rzeczywistości. Skłaniają one do refleksji zarówno nad tym, w jaki sposób użytkownicy przekazują swoje dane w sieci, jak i komu udostępniają swoje urządzenia.

Kolejnym elementem akcji mBanku jest specjalny serwis pod adresem mbank.pl/uwazniwsieci, gdzie w zwięzły sposób wyjaśniono co i dlaczego może być zagrożeniem dla użytkowników w internecie oraz jak się przed tym chronić.

Strona stanowi uzupełnienie prowadzonego od lat serwisu https://mbank.pl/bezpieczenstwo, gdzie znajdują się wskazówki dla klientów oraz ostrzeżenia o atakach cyberprzestępców.

„Jutro należy do kobiet"

Od 2008 roku mBank organizuje cykl seminariów pt. „Jutro należy do kobiet" przeznaczonych dla klientek korporacyjnej części mBanku, zarządzających finansami w korporacjach, zasiadających w zarządach, właścicielek przedsiębiorstw. Częścią projektu są organizowane przez mBank spotkania z ekspertami, dyskusje oparte na wymianie informacji i inne przedsięwzięcia ułatwiające aktywnym zawodowo kobietom osiągnąć równowagę miedzy pracą a życiem prywatnym. Główne tematy spotkań zostały wybrane na podstawie sugestii przedstawionych przez uczestniczki internetowego kwestionariusza.

W 2015 roku odbyły się 3 spotkania w ramach projektu „Jutro należy do kobiet".

16. Oświadczenie mBanku o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2015 roku

16.1. Stosowanie zasad ładu korporacyjnego

W 2015 roku mBank podlegał zasadom ładu korporacyjnego zwartym w dokumentach:

1. „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW"

2. „Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych"

Tekst „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW" dostępny jest na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (http://www.corp-gov.gpw.pl/), a z Zasadami Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych można zapoznać się na stronie Komisji Nadzoru Finansowego (http://www.knf.gov.pl/regulacje/praktyka/index.html.)

13 października 2015 roku Rada Giełdy podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia nowego zbioru zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016". Wcześniej projekt nowych zasad poddany był publicznym konsultacjom, w których wzięli udział przedstawiciele emitentów, inwestorów giełdowych oraz instytucji i organizacji zainteresowanych tematyką ładu korporacyjnego w spółkach giełdowych. Nowe zasady weszły w życie 1 stycznia 2016 roku. W dokumencie doprecyzowane zostały niektóre dotychczasowe zasady. W zakresie wybranych zagadnień, kluczowych z punktu widzenia corporate governance, zwiększone zostały obowiązujące dotychczas wymogi, przy uwzględnieniu zasady adekwatności, dostosowującej konkretne zasady do możliwości wdrożenia ich przez spółki różnej wielkości. Dotyczy to w szczególności rozszerzenia zakresu informacji publikowanych przez spółki na stronie internetowej.

W stosunku do zasad szczegółowych Dobrych Praktyk zachowano formułę: stosuj lub wyjaśnij (*„comply or explain"*). Trwałe niestosowanie danej zasady lub incydentalne jej niezastosowanie pociąga za sobą obowiązek niezwłocznego poinformowania o tym fakcie przez spółkę, w sposób określony w § 29 ust. 3 Regulaminu Giełdy. Warto przy tym odnotować, że od 1 stycznia 2016 r. Dobre Praktyki w zakresie organizacji tzw. „e-walnych" mają charakter rekomendacji i w związku z tym nie ma obowiązku publikacji w Systemie EBI raportu bieżącego o odstąpieniu od stosowania tych zasad.

Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW

W 2015 roku obowiązywała wersja Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW, która weszła w życie 1 stycznia 2013 roku uwzględniająca zmiany wprowadzone uchwałą Rady Giełdy Nr 19/1307/2012 z 21 listopada 2012 roku. Dlatego niniejsze oświadczenie odnosi się do tego dokumentu.

W 2015 roku, podobnie jak w poprzednim jak w poprzednich dwóch latach, mBank stosował zasady „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW", z wyłączeniem jednej zasady oznaczonej numerem 10 ppkt. 2 w części IV „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW". Zasada ta dotyczy zapewnienia akcjonariuszom możliwości udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

mBank od wielu lat organizuje transmisję Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym, lecz nie umożliwia dwustronnej komunikacji „on-line", w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad Walnego Zgromadzenia przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad. Statut Banku i Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia nie przewidują możliwości aktywnego uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Ponadto w ocenie Zarządu Banku, organizacja walnych zgromadzeń przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej niesie za sobą dodatkowe zagrożenia zarówno natury prawnej jak i organizacyjno-technicznej. Należy zauważyć, że mBank posiada stabilny akcjonariat większościowy, a znaczna część akcjonariatu mniejszościowego jest reprezentowana na każdym Walnym Zgromadzeniu, pomimo braku możliwości udziału w Walnym Zgromadzeniu przy pomocy środków komunikacji elektronicznej.

W opinii Zarządu obecnie obowiązujące zasady udziału w Walnych Zgromadzeniach Banku należycie zabezpieczają interesy wszystkich akcjonariuszy, w tym mniejszościowych, umożliwiając im realizację wszystkich praw wynikających z akcji.

W zakresie Rekomendacji wymienionych w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW", odrębnego komentarza wymaga punkt 9 Rekomendacji, dotyczący zapewnienia zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach.

mBank kieruje się zasadą zapewnienia równego dostępu dla kobiet i mężczyzn do stanowisk menedżerskich, ale dostęp ten nie jest oparty na ustalonym wcześniej parytecie.

Do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej są rekomendowane i powoływane osoby o wysokich kompetencjach, posiadające odpowiednie wykształcenie, doświadczenie i osiągnięcia zawodowe. mBank uważa, że wprowadzenie regulacji opartych na z góry ustalonych parytetach byłoby bezzasadne, a decyzje co do wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej pozostawia w rękach uprawnionych organów spółki.

W dwunastoosobowej Radzie Nadzorczej mBanku na koniec 2015 roku, zasiadały dwie kobiety - Teresa Mokrysz i Agnieszka Słomka-Gołębiowska. Natomiast w siedmioosobowym Zarządzie mBanku zasiada Lidia Jabłonowska-Luba - Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka.

Na koniec warto nadmienić, że spośród zasad szczegółowych ładu korporacyjnego obowiązujących od 1 stycznia 2016 roku („Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016") mBank nie stosuje dwóch zasad:

1. Zasady oznaczonej numerem II.Z.8. o treści „Przewodniczący komitetu audytu spełnia kryteria niezależności wskazane w zasadzie II.Z.4." Przewodniczącym Komisji ds. Audytu działającej w ramach Rady Nadzorczej mBanku S.A. jest Pan Stephan Engels, Członek Zarządu Commerzbanku AG odpowiedzialny za finanse (CFO). Tym samym Pan Stephan Engels nie spełnia kryterium niezależności, do których odsyła zasada II.Z.4., ale nie ma to wpływu na sposób i rzetelność realizowanych przez Komisję zadań.

2. Zasady oznaczonej numerem VI.Z.2. o treści „Aby powiązać wynagrodzenie członków zarządu i kluczowych menedżerów z długookresowymi celami biznesowymi i finansowymi spółki, okres pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji powinien wynosić minimum 2 lata." Zasady przyznania zmiennych składników wynagrodzeń w mBanku S.A. są zgodne z Uchwałą KNF 258/2011 z 4 października 2011 roku będącą odpowiedzią na dyrektywę Unii Europejskiej CRD III i wytyczne CEBS (Committee of European Banking Supervisors; obecnie EBA – European Banking Authority) oraz zgodne z Dyrektywą Unii Europejskiej CRD IV, których przepisy nie przewidują przesłanki wskazanej w pkt VI.Z.2. Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016 jako warunku przyznania premii.

Ponadto mBank stosuje rekomendacje wyszczególnione w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW 2016" z wyjątkiem:

- p. 2 i p.3 rekomendacji IV.R.2 odnoszących się do przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Punkt 2 dotyczy zapewnienia dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym podczas obrad walnego zgromadzenia, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia, a punkt 3 dotyczy wykonywania, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.
- rekomendacji VI.R.3. dotyczącej komitetu do spraw wynagrodzeń. Z rekomendacji tej wynika m.in. wymóg by przynajmniej większość członków komitetu powinna być niezależna. W mBanku w skład Komisji ds. Wynagrodzeń działających w ramach Rady Nadzorczej wchodzi czterech członków, w tym dwóch członków niezależnych. Dwaj członkowie nie spełniają kryterium niezależności, gdyż są powiązani ze strategicznym akcjonariuszem mBanku – Commerzbankiem.

Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych

Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Finansowego 22 lipca 2014 roku obowiązują od 1 stycznia 2015 roku. Zasady Ładu Korporacyjnego obejmują kwestie dotyczące relacji z udziałowcami, klientami, zagadnienia dotyczące struktury organizacyjnej, zapewnienia efektywnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz kwestie związane z ryzykiem wynikającym z prowadzonej działalności.

mBank przyjął do stosowania Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych, z wyłączeniem zasad wskazanych w § 8 ust. 4 oraz § 16 ust. 1.

Zasada § 8 ust. 4 w brzmieniu: „Instytucja nadzorowana, gdy jest to uzasadnione liczbą udziałowców, powinna dążyć do ułatwiania udziału wszystkim udziałowcom w zgromadzeniu organu stanowiącego instytucji nadzorowanej, między innymi poprzez zapewnienie możliwości elektronicznego aktywnego

udziału w posiedzeniach organu stanowiącego" jest podobna do zasady oznaczonej numerem 10 ppkt. 2 w części IV „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW". Uwzględniając, iż znaczna część akcjonariuszy mBanku jest reprezentowana na Walnych Zgromadzeniach oraz dążąc do ograniczenia ryzyka wiążącego się z elektronicznym aktywnym udziałem w Walnych Zgromadzeniach, mBank uznał za uzasadnione odstąpienie od stosowania zasady opisanej w § 8 ust. 4.

mBank odstąpił także od stosowania zasady wskazanej w § 16 ust. 1 w brzmieniu: „Właściwym jest, aby posiedzenia organu zarządzającego odbywały się w języku polskim. W razie konieczności należy zapewnić niezbędną pomoc tłumacza". Odstępstwo w tym przypadku wynika z faktu, iż wszyscy członkowie Zarządu mBanku posługują się biegle językiem angielskim. Porozumiewanie się bez udziału tłumacza jest efektywniejsze, gdyż pozwala na prowadzenie dyskusji i dokonywanie ustaleń bez udziału osób trzecich (tłumaczy). W pewnych okolicznościach udział tłumaczy może przyczyniać się do utrudnienia lub wydłużenia dyskusji na posiedzeniach Zarządu ze względu na skomplikowaną materię rozpatrywanych zagadnień oraz specjalistyczne słownictwo. Ponadto, ze względu na rozpatrywanie na posiedzeniach Zarządu informacji stanowiących tajemnice przedsiębiorstwa, istotne jest ograniczenie do niezbędnego minimum udziału w posiedzeniach osób spoza Zarządu. Jednocześnie, większość członków Zarządu mBanku posługuje się językiem polskim, co zapewnia możliwość reprezentowania Banku w sytuacjach, gdy pożądane jest uczestnictwo Członków Zarządu i posługiwanie się językiem polskim bez pośrednictwa tłumacza. Również protokoły z posiedzeń oraz uchwały Zarządu mBanku są przygotowywane w dwóch wersjach językowych, czyli zapewniona jest zgodność z postanowieniem § 16 ust. 2 Zasad.

Stanowisko akcjonariuszy w kwestii Zasad Ładu Korporacyjnego zostało przedstawione w uchwale XXVIII Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. z 30 marca 2015 roku.

W powyższej uchwale akcjonariusze zobowiązali się do:

- współdziałania w realizacji statutowych cele mBanku, zapewniając bezpieczeństwo działania oraz kierując się interesem mBanku
- nienaruszania kompetencji pozostałych organów statutowych mBanku
- niezwłocznego rozwiązywania wszelkich ewentualnych konfliktów między akcjonariuszami, aby nie dochodziło do naruszenia interesu mBanku oraz jego klientów
- niepodejmowania decyzji prowadzących do przeniesienia aktywów z mBanku do innych podmiotów a także do nabycia lub zbycia albo zawierania transakcji powodujących rozporządzenie przez mBank jego majątkiem na warunkach innych niż rynkowe, czy też narażenia bezpieczeństwa lub interesu mBanku; nadanie określonemu akcjonariuszowi bądź akcjonariuszom osobistych uprawnień będzie uzasadnione realizacją istotnych celów mBanku, a także nie będzie prowadzić do utrudnienia prawidłowego funkcjonowania organów Banku lub dyskryminacji pozostałych akcjonariuszy oraz będzie odzwierciedlone w Statucie mBanku
- dokapitalizowania Banku lub udzielenia mu wsparcia finansowego w zakresie swoich możliwości oraz uprawnień, w przypadku zaistnienia takiej konieczności, przy czym przed takim ewentualnym dokapitalizowaniem lub udzieleniem wsparcia finansowego zostanie przeprowadzona analiza całokształtu przyczyn, które spowodowały taką konieczność; akcjonariusze rozważą możliwość zapewnienia wsparcia z punktu widzenia ich sytuacji finansowej, przepisów prawa oraz regulacji nadzorczych obowiązujących akcjonariuszy będących podmiotami regulowanymi, oraz mając na uwadze najlepszy interes mBanku i jego klientów.
- uzależnienia decyzji w sprawie wypłaty dywidendy od potrzeby utrzymania odpowiedniego poziomu kapitałów własnych oraz realizacji strategicznych celów mBanku, a także uwzględniania rekomendacji i indywidualnych zaleceń wydane przez organy nadzoru.
- wypełniania zaleceń KNF w zakresie wyboru członków Rady Nadzorczej.

Kodeks Etyki Bankowej

Niezależnie od zasad ładu korporacyjnego, mBank od wielu lat stosuje dobre praktyki branżowe bankowego środowiska zawodowego, opracowane przez Związek Banków Polskich (ZBP). Obecnie obowiązuje Kodeks Etyki Bankowej, przyjęty na XXV Walnym Zgromadzeniu Związku Banków Polskich w dniu 18 kwietnia 2013 roku. Stanowi on zbiór zasad postępowania, które odnoszą się do banków, osób w nich zatrudnionych oraz

osób, za których pośrednictwem banki wykonują czynności bankowe. Kodeks Etyki Bankowej składa się z dwóch części: Kodeksu Dobrych Praktyk Bankowych oraz Kodeksu Etyki Pracownika. Kodeks Etyki Bankowej dostępny jest na stronie internetowej Związku Banków Polskich: (http://zbp.pl/dla-bankow/zespoly-rady-i-komitety/dzialania-w-obszarze-legislacyjno-prawnym/komisja-etyki-bankowej).

Polityka informacyjna

mBank prowadzi otwartą, transparentną i efektywną politykę informacyjną. Główne środki wykorzystywane w polityce informacyjnej to:

- raporty bieżące i okresowe
- spotkania, telekonferencje i wideokonferencje przedstawicieli Zarządu i Departamentu Relacji Inwestorskich i Strategii Grupy z inwestorami i analitykami w kraju, jak i za granicą
- kwartalne prezentacje wyników finansowych dla inwestorów i analityków bezpośrednio oraz poprzez interaktywne webcasty i telekonferencje
- bieżący kontakt telefoniczny i mailowy z analitykami i inwestorami, w tym wysyłka Newslettera i innych materiałów informacyjnych
- udział przedstawicieli Banku w krajowych i zagranicznych konferencjach inwestorskich oraz road-shows w wybranych krajach europejskich i w Stanach Zjednoczonych Ameryki
- strona internetowa spółki z rozbudowaną sekcja relacji inwestorskich, w której udostępnione są informacje dotyczące m.in. akcjonariatu mBanku, składu Zarządu i Rady Nadzorczej, Walnych Zgromadzeń (w tym zapis przebiegu Walnych Zgromadzeń w formie wideo), ratingów i Programu Emisji Euroobligacji, jak również notowań akcji mBanku na GPW, rekomendacji analityków, konsensusu prognozowanych wyników Grupy mBanku i ceny docelowej akcji, raporty roczne, okresowe i bieżące oraz prezentacje, w tym prezentacje z wynikami Grupy dla analityków i inwestorów giełdowych oraz prezentacje dla inwestorów w papiery dłużne Banku, wersja on-line raportu rocznego umożliwiający interaktywny dostęp do audytowanych danych finansowych, kalendarz inwestora, Analyzer mBanku pozwalający na dokonywanie analiz danych finansowych i biznesowych Grupy mBanku w różnych wymiarach oraz Kalendarz Inwestora. W sekcji poświęconej zagadnieniom ładu korporacyjnego i dobrych praktyk zamieszczone są m.in. Statut i regulaminy organów Banku, oświadczenia o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego, zasady wynagradzania Zarządu i Rady Nadzorczej, opis programów motywacyjnych, informacja o polityce różnorodności, reguły dotyczące zmieniania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz informacja o udziale kobiet i mężczyzn w organach statutowych mBanku

  W 2015 roku zespół Relacji Inwestorskich odbył łącznie ok. 140 spotkań inwestorskich (w większości z udziałem członków Zarządu Banku), w których uczestniczyło ok. 240 inwestorów i analityków, brał udział w trzech krajowych i sześciu zagranicznych konferencjach, zorganizował trzy miniroadshow z OFE, TFI i innymi inwestorami finansowymi w Warszawskiej Centrali Banku oraz dwukrotnie roadshow w Stanach Zjednoczonych.

16.2. System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych mBanku

W mBanku działa system kontroli wewnętrznej, który wspomaga zarządzanie Bankiem poprzez przyczynianie się do zapewnienia skuteczności i efektywności działania Banku, wiarygodności sprawozdawczości finansowej, zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej obejmuje:

- kontrolę funkcjonalną, obejmująca wszystkie jednostki organizacyjne i wszystkie procesy
- monitorowanie i mechanizmy kontroli ryzyka
- badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi
- audyt wewnętrzny.

Adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej podlega niezależnej ocenie Departamentu Audytu Wewnętrznego (DAW). Wyniki audytów podlegają raportowaniu m.in. do Prezesa Zarządu Banku,

do Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku. Ponadto, Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (DKR) zarządza procesem zintegrowanego raportowania ryzyka i kapitału Banku oraz Grupy mBanku dla organów statutowych Banku, organów nadzoru i uczestników rynków finansowych oraz na potrzeby nadzoru skonsolidowanego.

Proces przygotowywania danych finansowych na potrzeby sprawozdawczości jest zautomatyzowany i oparty na danych księgowych Banku. Przygotowanie danych w systemach źródłowych podlega sformalizowanym procedurom operacyjnym i akceptacyjnym. Tworzenie zbioru sald księgowych w oparciu o system ksiąg głównych Banku odbywa się w ramach procesu, który obejmuje odpowiednie kontrole wewnętrzne. Specjalnej kontroli podlegają korekty manualne.

W procesie monitorowania ryzyka operacyjnego, występującego przy sporządzaniu sprawozdań finansowych w Banku, wdrożono mechanizmy, które w skuteczny sposób zapewniają bezpieczeństwo systemów informatycznych. mBank posiada awaryjny plan ciągłości działania, który obejmuje również systemy informatyczne wykorzystywane w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.

Przygotowaniem sprawozdań finansowych mBanku i Grupy zajmuje się Departament Sprawozdawczości Finansowej. Sprawozdania skonsolidowane sporządzane są w oparciu o dane przesyłane przez spółki Grupy. Departament Sprawozdawczości Finansowej monitoruje pakiety sprawozdawczości sporządzane w spółkach zależnych pod względem prawidłowości, kompletności i spójności danych.

Kontrola spójności i kompletności ksiąg banku oraz administrowanie wzorcowym planem kont leży w kompetencji Departamentu Rachunkowości. Oba departamenty podlegają Wiceprezesowi Zarządu Banku ds. Finansów.

Sprawozdanie finansowe jest przekazywane Zarządowi Banku w celu weryfikacji. Komisja ds. Audytu Rady Nadzorczej otrzymuje kwartalne raporty finansowe przed ich publikacją. Komisja, po konsultacjach z audytorem zewnętrznym i członkami Zarządu, rekomenduje Radzie Nadzorczej przyjęcie lub odrzucenie rocznego sprawozdania finansowego.

Roczne i półroczne sprawozdania finansowe mBanku podlegają odpowiednio niezależnemu badaniu i przeglądowi przez biegłego rewidenta. Wybór biegłego rewidenta Banku wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia. Opinię odnośnie wyboru biegłego rewidenta wydaje Komisja ds. Audytu Rady Nadzorczej. mBank S.A. przestrzega zasady, zgodnie z którą kluczowy biegły rewident powinien zmieniać się przynajmniej raz na pięć lat. Jest to zgodne z art. 89 Ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 r. Nr 77, poz. 649). Powyższy artykuł stanowi, że kluczowy biegły rewident (podpisujący opinię i raport) nie może wykonywać czynności rewizji finansowej w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż pięć lat i ponownie może je wykonywać dopiero po upływie dwóch lat. Ponadto mBank S.A. przestrzega wszelkich rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie rotacji biegłego rewidenta.

Zgodnie z uchwałą nr 32 XXVIII Zwyczajnego Walnego Zgromadzenie Banku z 30 marca 2015 roku, podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Banku oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej za rok 2015 była firma Ernst & Young Audit Sp. z o.o. sp.k. Ta firma była również audytorem w latach 2013-2014.

O kwocie wynagrodzenia wypłaconej firmie Ernst & Young informuje nota objaśniająca nr 47 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Procedury współpracy mBanku z audytorem zewnętrznym zapewniają konsultowanie na bieżąco istotnych kwestii związanych z ujmowaniem zdarzeń ekonomicznych w księgach i sprawozdaniach finansowych.

Dążenie do zapewnienia najwyższych standardów sprawozdań finansowych znajduje odzwierciedlenie w wysokiej jakości sprawozdawczości. W konkursie na najlepszy raport roczny „The Best Annual Report 2014", organizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków i rozstrzygniętym we wrześniu 2015 roku mBank po raz trzeci z rzędu otrzymał prestiżowe wyróżnienie – „The Best of the Best”. Ponadto dla mBanku zostało przyznane wyróżnienie specjalne za raport roczny w Internecie.

16.3. Znaczne pakiety akcji

Dominującym akcjonariuszem mBanku jest Commerzbank AG.

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku, Commerzbank posiadał bezpośrednio 29 352 897 akcji mBanku, co stanowiło 69,49% wartości kapitału zakładowego i głosów na Walnym Zgromadzeniu. W wolnym obrocie (free float) znajdowało się 30,51% akcji mBanku. Posiadają je inwestorzy instytucjonalni, w szczególności polskie fundusze emerytalne oraz krajowe i zagraniczne fundusze inwestycyjne, a także inwestorzy indywidualni. 5-procentowy próg akcji i głosów na walnym zgromadzeniu przekraczał ING Otwarty Fundusz Emerytalny (ING OFE). Według przesłanego do Banku zawiadomienia, 18 marca 2015 roku ING OFE posiadał 5,05% kapitału zakładowego uprawniającego do 5,05% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Strategiczny akcjonariusz mBanku, Commerzbank AG, założony w 1870 roku, jest wiodącym bankiem niemieckim, świadczącym usługi dla klientów indywidualnych i korporacyjnych.

Największym akcjonariuszem Commerzbanku jest państwo niemieckie, które poprzez Fundusz Stabilizacji Rynków Finansowych (SoFFin) ma ponad 15-procentowy udział w kapitale Commerzbanku. Najwięksi inwestorzy instytucjonalni to BlackRock and Capital Group – każdy z nich ma nieco poniżej 5% akcji Banku. W posiadaniu pozostałych inwestorów instytucjonalnych znajduje się około 50% akcji przy rozproszonej strukturze akcjonariatu.

Commerzbank należy do wiodących międzynarodowych banków komercyjnych. Posiada placówki w ponad pięćdziesięciu krajach. Podstawowe rynki dla Banku to Niemcy i Polska. W strukturze Grupy Commerzbanku wyodrębnionych jest 5 segmentów: Klienci Indywidualni, Małe i Średnie Przedsiębiorstwa (Mittelstandsbank), Korporacje i Rynki Finansowe, Europa Środkowo-Wschodnia oraz Aktywa Niezwiązane z Podstawową działalnością (Non-Core Assets). Commerzbank posiada swoje oddziały i biura w ponad 50 krajach. Z liczbą około 1050 oddziałów i ponad 90 centrami doradczymi dla klientów biznesowych, Commerzbank ma jedną z najgęstszych sieci oddziałów pośród niemieckich banków prywatnych. Łącznie Commerzbank chlubi się ponad 16 milionami klientów prywatnych oraz 1 milionem klientów korporacyjnych. Bank ten, założony w 1870 obecny jest na wszystkich głównych giełdach światowych. W 2015 osiągnął przychody brutto wysokości 9,8 miliarda euro z 51,3 tysiącami pracowników. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa Commerzbanku posiadała aktywa w wysokości 533 miliardów euro.

Zgodnie ze Statutem mBanku każda akcja Banku daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Żadne akcje nie są uprzywilejowane. Uprawnienia kontrolne Commerzbanku AG jako podmiotu dominującego wobec mBanku wynikają z liczby posiadanych akcji i ich procentowego udziału w kapitale zakładowym oraz liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku.

Statut mBanku nie wprowadza jakichkolwiek ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu. Nie występują również żadne postanowienia, które oddzielają prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi od posiadania papierów wartościowych, ani też ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank.

16.4. Zasady powoływania i odwoływania członków Zarządu

Według Statutu mBanku, Zarząd składa się z co najmniej trzech członków powoływanych na wspólną kadencję 5 lat. Co najmniej połowa członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu, musi posiadać obywatelstwo polskie stale zamieszkiwać w Polsce, posługiwać się językiem polskim oraz posiadać doświadczenie na rynku polskim, które można wykorzystać przy zarządzaniu Bankiem.

Prezesa Zarządu, wiceprezesów oraz pozostałych członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, działając zgodnie z przepisami Prawa bankowego i biorąc pod uwagę odpowiednie kwalifikacje do sprawowania przydzielonych im funkcji. Komisja Nadzoru Finansowego akceptuje dwóch członków Zarządu Banku: Prezesa Zarządu i Członka Zarządu odpowiedzialnego za kształtowanie i realizację polityki kredytowej Banku oraz zarządzanie ryzykiem.

Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, prawo odwołania lub zawieszenia w czynnościach członka Zarządu przysługuje również Walnemu Zgromadzeniu.

Mandat członka Zarządu wygasa najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu. Wygaśnięcie

mandatu członka Zarządu następuje również wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania ze składu Zarządu. W przypadku członka Zarządu powołanego przed upływem danej kadencji jego mandat wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych członków Zarządu.

16.5. Zasady zmian statutu Spółki

Dla zmiany Statutu mBanku niezbędne jest podjęcie uchwały przez Walne Zgromadzenie mBanku oraz zarejestrowanie uchwalonej zmiany w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przed przedstawieniem Walnemu Zgromadzeniu mBanku projektu uchwały dotyczącej zmiany Statutu, Zarząd mBanku podejmuje uchwałę odnośnie proponowanych zmian, przyjmując projekt uchwały Walnego Zgromadzenia. Następnie projekt ten jest przedstawiany do akceptacji Radzie Nadzorczej.

Stosownie do art. 34 ust.2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, zmiana statutu Banku wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, jeżeli dotyczy:

- Firmy.
- Siedziby, przedmiotu działania i zakresu działalności Banku.
- Organów i ich kompetencji, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji członków Zarządu powołanych za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego oraz zasad podejmowania decyzji, podstawowej struktury organizacyjnej Banku, zasad składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych, trybu wydawania regulacji wewnętrznych oraz trybu podejmowania decyzji o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych.
- Zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.
- Funduszy własnych oraz zasad gospodarki finansowej.
- Uprzywilejowania lub ograniczenia akcji co do prawa głosu.

16.6. Walne Zgromadzenie i prawa akcjonariuszy

Sposób działania i uprawnienia Walnego Zgromadzenia

Zasady zwoływania Walnego Zgromadzenia określają przepisy Kodeksu spółek handlowych, Statut Banku oraz Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia. Zarówno Statut, jak i Stały Regulamin Walnego Zgromadzenia są dostępne na stronie internetowej mBanku.

Walne Zgromadzenie, zwoływane przez Zarząd w trybie zwyczajnym, odbywa się raz w roku, najpóźniej w czerwcu. Rada Nadzorcza może zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli Zarząd nie zwoła go w terminie określonym w Statucie oraz Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli uzna to za stosowne. Ponadto w określonych przypadkach prawo zwołania Walnego Zgromadzenia lub żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia przysługuje akcjonariuszom.

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocników. Jeden pełnomocnik może reprezentować więcej niż jednego akcjonariusza.

Z zastrzeżeniem przypadków określonych w Kodeksie spółek handlowych, Walne Zgromadzenie jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji.

Wszystkie sprawy wnoszone na Walne Zgromadzenie są uprzednio przedstawiane Radzie Nadzorczej do rozpatrzenia.

Uchwały Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem określonych przypadków, podejmowane są w głosowaniu jawnym i zapadają zwykłą większością głosów, chyba że przepisy Kodeksu spółek handlowych lub postanowienia Statutu wymagają surowszych warunków do podjęcia uchwał w szczególnych sprawach. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołaniu członków organów Banku lub likwidatorów, o pociągnięciu ich do odpowiedzialności, a także w sprawach osobowych. Poza tym, należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy obecnych lub reprezentowanych na Walnym Zgromadzeniu.

Głosowanie odbywa się przy użyciu komputerowego systemu oddawania i obliczania głosów. W Statucie i w Stałym Regulaminie Walnego Zgromadzenia nie przewiduje się możliwości wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Następujące sprawy (poza innymi przypadkami wymienionymi w Kodeksie spółek handlowych) wymagają powzięcia uchwały przez Walne Zgromadzenie:

- Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Banku oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy.
- Podejmowanie uchwał o podziale zysków lub pokryciu strat.
- Udzielanie absolutorium członkom organów Banku z wykonania przez nich obowiązków.
- Wybór i odwoływanie członków Rady Nadzorczej.
- Zmiana Statutu.
- Podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego Banku.
- Podejmowanie uchwał w sprawie umarzania akcji które określają zasady nabycia akcji przez Bank, a w szczególności kwoty przeznaczone na nabycie akcji w celu umorzenia i źródła finansowania oraz uchwał o umorzeniu akcji, a w szczególności określenia zasad umarzania akcji nieuregulowanych w Statucie.
- Tworzenie i znoszenie funduszy celowych.
- Emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa.
- Ustalenie zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej.
- Likwidacja Banku lub fuzja z innym bankiem.
- Wybór likwidatorów.
- Sprawy wniesione przez Radę Nadzorczą.
- Sprawy wniesione przez akcjonariuszy w trybie przewidzianym w Statucie.
- Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych jako biegły rewident Banku.

Walne Zgromadzenia mBanku odbywają się w siedzibie Centrali Banku w Warszawie i są transmitowane drogą internetową. Przedstawicielom mediów umożliwia się obecność na Walnych Zgromadzeniach.

Prawa akcjonariuszy

Akcjonariusze mają prawo do udziału w zysku wykazanym w sprawozdaniu finansowym, zbadanym przez biegłego rewidenta i przeznaczonym przez Walne Zgromadzenie do wypłaty akcjonariuszom.

Akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w spółce mogą zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, wyznaczając wówczas przewodniczącego tego zgromadzenia. Natomiast akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą zwrócić się do Zarządu z żądaniem zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w jego porządku.

W Walnym Zgromadzeniu Banku mają prawo uczestniczyć tylko osoby będące akcjonariuszami Banku na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia. Akcjonariusz lub akcjonariusze Banku, reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego, mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Banku nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed terminem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocników.

Akcjonariusz ma prawo do:

- Głosowania, stawiania wniosków i zgłaszania sprzeciwów.
- Zwięzłego uzasadnienia swego stanowiska.
- Kandydowania na Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia, jak również zgłoszenia do protokołu kandydatury na stanowisko Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.
- Wystąpienia podczas obrad i repliki.
- Zgłaszania projektów uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad.

- Wnoszenia propozycji zmian i uzupełnień do projektów uchwał objętych porządkiem obrad Walnego Zgromadzenia - do czasu zamknięcia dyskusji nad punktem porządku obrad, obejmującym projekt uchwały, której ta propozycja dotyczy.
- Zgłaszania wniosków w sprawie formalnej, tj. sprawie dotyczącej sposobu obradowania i głosowania.
- Zgłaszania swych kandydatów do Rady Nadzorczej Banku na piśmie, na ręce Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia lub ustnie do protokołu.
- Przeglądania księgi protokołów, jak również żądania wydania odpisów uchwał poświadczonych przez Zarząd.
- Wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia w przypadku, gdy akcjonariusz głosował przeciwko uchwale Walnego Zgromadzenia, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu, akcjonariusz został bezzasadnie niedopuszczony do udziału w Walnym Zgromadzeniu, akcjonariusz nie był obecny na Walnym Zgromadzeniu z powodu jego wadliwego zwołania lub gdy podjęta uchwała nie była objęta porządkiem obrad.
- Wytoczenia przeciwko Spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały Walnego Zgromadzenia sprzecznej z ustawą.

Zarząd jest obowiązany do udzielenia akcjonariuszowi na jego żądanie informacji dotyczących Spółki, jeżeli jest to uzasadnione dla oceny sprawy objętej porządkiem obrad. Zarząd powinien odmówić udzielenia informacji w przypadku, gdy:

- Mogłoby to wyrządzić szkodę Spółce, spółce z nią powiązanej albo spółce zależnej, w szczególności przez ujawnienie tajemnic technicznych, handlowych lub organizacyjnych przedsiębiorstwa.
- Mogłoby narazić członka Zarządu na poniesienie odpowiedzialności karnej, cywilnoprawnej lub administracyjnej.

W uzasadnionych przypadkach Zarząd może udzielić informacji na piśmie, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia zakończenia Walnego Zgromadzenia.

XXVIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie w 2015 roku

XXVIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku rozpoczęło się 30 marca 2015 roku i po przerwie w obradach było kontynuowane 29 kwietnia 2015 roku. Przerwa związana była z otrzymaniem w dniu Walnego Zgromadzenia stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego zalecającego zatrzymanie do czasu wyznaczenia dodatkowych wymogów kapitałowych całego zysku wypracowanego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku, podczas gdy projekt uchwały Walnego Zgromadzenia przewidywał wypłatę dywidendy w wysokości 17 zł na akcję pod warunkiem wykazania w audytowanym sprawozdaniu finansowym mBanku S.A. za I półrocze 2015 roku określonych minimalnych poziomów łącznego współczynnika kapitałowego i zysku netto.

W trakcie obrad w dniu 30 marca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwały dotyczące:

- zatwierdzenia sprawozdań finansowych i sprawozdań Zarządu z działalności mBanku i Grupy mBanku za rok 2014,
- udzielenia absolutorium członkom Zarządu i członkom Rady Nadzorczej,
- zmian w Statucie Banku,
- stanowiska akcjonariuszy mBanku w kwestii Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych uchwalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego,
- wyboru audytora do badania sprawozdań finansowych mBanku oraz Grupy mBanku , a także
- zmian dotyczących zasad przeprowadzenia przez Bank programu motywacyjnego oraz warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji Banku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych w związku wydłużenia okresu ich obowiązywania.

W dniu 29 kwietnia 2015 roku, wznowione po przerwie XXVIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku podjęło uchwałę o podziale zysku, zgodnie z którą zysk mBanku w kwocie 1 174 096 218 złotych został przeznaczony w następujący sposób:

- Kwota 50 000 000 złotych na fundusz ogólnego ryzyka mBanku
- Kwota 406 523 549 złotych na kapitał zapasowy mBanku
- Pozostała część zysku w kwocie 717 572 669 zł pozostała niepodzielona.

Uchwały XXVIII Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia oraz szczegółowe wyniki głosowań dostępne są na stronie internetowej Banku, w sekcji poświęconej walnym zgromadzeniom (http://www.mbank.pl/relacje-inwestorskie/walne-zgromadzenia/).

16.7. Zarząd i Rada Nadzorcza – skład, kompetencje i zasady działania

Skład osobowy Zarządu

Zarząd składa się z co najmniej trzech członków powoływanych na wspólną kadencję pięciu lat. Co najmniej połowa członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu, musi posiadać obywatelstwo polskie, stale zamieszkiwać w Polsce, posługiwać się językiem polskim oraz posiadać doświadczenie na rynku polskim, które można wykorzystać przy zarządzaniu Bankiem. Członkowie Zarządu kierują wydzielonymi obszarami działalności Banku w zakresie wskazanym przez Prezesa Zarządu. Szczegółowy podział kompetencji członków Zarządu jest określony w uchwałach Zarządu.

W 2015 roku nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Banku. Skład Zarządu, powołanego na wspólną pięcioletnią kadencję przez Radę Nadzorczą w dniu 11 kwietnia 2013 przedstawia się następująco:

1. Cezary Stypułkowski - Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku
2. Przemysław Gdański - Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej
3. Jörg Hessenmüller – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów
4. Lidia Jabłonowska-Luba - Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem
5. Hans-Dieter Kemler - Wiceprezes Zarządu ds. Rynków Finansowych
6. Cezary Kocik - Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej
7. Jarosław Mastalerz - Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki.

Poniżej przedstawione są bardziej szczegółowe informacje o członkach Zarządu mBanku:

Cezary Stypułkowski - Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku

Cezary Stypułkowski jest doktorem nauk prawnych Uniwersytetu Warszawskiego. W drugiej połowie lat osiemdziesiątych był stypendystą Fulbrighta w Business School na Columbia University w Nowym Jorku. Począwszy od 1991 roku przez niemal trzynaście lat kierował Zarządem Banku Handlowego S.A. (obecnie Grupa Citibanku). W 2003 roku został mianowany Prezesem Zarządu Grupy PZU i pełnił tę funkcję przez trzy lata. Od 2006 do 2010 roku pracował w J.P. Morgan w Londynie, od 2007 roku na stanowisku Dyrektora Zarządzającego Banku Inwestycyjnego J.P. Morgan na Europę Centralną i Wschodnią. Cezary Stypułkowski był także członkiem Międzynarodowej Rady Doradczej Zarządu Deutsche Banku, Międzynarodowej Rady Doradczej INSEAD oraz Geneva Association. Od 2012 jest współprzewodniczącym Emerging Markets Advisory Council przy Instytutu Finansów w Waszyngtonie (IFF).

Cezary Stypułkowski został powołany na stanowisko Prezesa Zarządu mBanku w dniu 2 sierpnia 2010 roku, a obowiązki objął z dniem 1 października 2010 roku. Zgodę KNF na pełnienie funkcji Prezesa Zarządu otrzymał 27 października 2010 roku.

Przemysław Gdański - Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej

Absolwent Wydziału Handlu Zagranicznego na Uniwersytecie Gdańskim i rocznego programu bankowości i finansów międzynarodowych w Loughborough University w Wielkiej Brytanii. W 2012 roku ukończył Advanced Management Program (AMP) na IESE Business School.

Z bankowością korporacyjną i inwestycyjną jest związany od ponad 20 lat. W latach 1993–95 pracował w IBP Bank S.A., następnie w ABN AMRO Bank w Polsce, Rumunii i w centrali w Amsterdamie. W latach 2002-2006 był Dyrektorem Zarządzającym, kierującym Obszarem Dużych Firm w Banku BPH S.A. Od maja do listopada 2006 roku – Prezes Zarządu i Dyrektor Generalny Calyon Bank Polska i Calyon Oddział w Polsce.

W listopadzie 2006 roku został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku BPH, odpowiedzialnego za bankowość korporacyjną i finansowanie nieruchomości. Z dniem fuzji prawnej wydzielonej części Banku BPH z Bankiem Pekao S.A. został Wiceprezesem Zarządu, odpowiedzialnym za Pion Bankowości Korporacyjnej, Rynków i Bankowości Inwestycyjnej Pekao S.A.

W Zarządzie mBanku (poprzednio BRE Banku) od 19 listopada 2008 roku.

Jörg Hessenmüller - Wiceprezes Zarządu ds. Finansów

W 1997 roku ukończył niemiecką akademię Hochschule für Bankwirtschaft we Frankfurcie nad Menem, gdzie uzyskał tytuł magistra zarządzania (Diplom–Betriebswirt (FH)). W latach 1989-2009 pracował w Dresdner Banku, gdzie zajmował różne stanowiska, m. in. Head of Financial Control, włączając w to odpowiedzialność za Londyn, Nowy Jork, Moskwę, Sao Paulo i Azję. W 2009 roku został Dyrektorem Zarządzającym w Grupie Commerzbanku i pracował jako Head of Investment Banking Finance, Group Finance odpowiedzialny za controlling i raportowanie zarządcze w zakresie: Korporacji i Rynków Finansowych, Jednostki Restrukturyzacji Portfela, Departamentu Skarbu Grupy, a także Finansów Publicznych.

W Zarządzie mBanku (poprzednio BRE Banku) od 16 kwietnia 2012 roku.

Lidia Jabłonowska-Luba - Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem

Absolwentka Instytutu Matematyki na Uniwersytecie Gdańskim. W latach 1994-2001 była Wiceprezesem Schroder Salomon Smith Barney Poland, doradzając klientom, w szczególności instytucjom finansowym w projektach fuzji i przejęć oraz na publicznym rynku kapitałowym. W 2002 roku dołączyła do Citigroup w Polsce, na początku jako Dyrektor Zarządzający odpowiedzialny za Instytucje Finansowe i Sektor Publiczny, a następnie w listopadzie 2003 roku została powołana na stanowisko Członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie finansami oraz ryzyko operacyjne, zarządzanie kapitałem i wdrożenie Nowej Umowy Kapitałowej. Od 2008 do 2010 roku Lidia Jabłonowska-Luba zajmowała stanowisko Wiceprezes Zarządu Kredyt Banku nadzorując Pion Finansów i Ryzyka. Była również Doradcą Prezesa Warta S.A. i TUnŻ Warta S.A. Od 2010 do 2012 roku pracowała w Brukseli na stanowisku Starszego Dyrektora Generalnego Grupy KBC, odpowiadając za zarządzanie wszystkimi typami ryzyka w Grupie, w tym: tworzenie i walidacje modeli, polityki i procedury ryzyk, wsparcie ryzyka w decyzjach biznesowych, nadzór i raportowanie, procesy ICAAP i ORSA, politykę adekwatności kapitałowej oraz wsparcie technologiczne zarządzania ryzykiem. W Grupie KBC zajmowała się przede wszystkim implementacją nowego podejścia do zarządzania ryzykiem. Dodatkowo Lidia Jabłonowska-Luba

pełniła również funkcję Wiceprzewodniczącej Komitetu Zarządzania Ryzykiem Grupy oraz była członkiem Komitetu ALCO i Komitetu Ryzyka Grupy i Nadzoru Kapitałowego w Grupie KBC.

W Zarządzie mBanku (poprzednio BRE Banku) na stanowisku Wiceprezes Zarządu od 12 kwietnia 2013 roku.

Hans-Dieter Kemler - Wiceprezes Zarządu ds. Rynków Finansowych

Absolwent Westfalskiego Uniwersytetu Wilhelma w Münster w 1996 roku. W latach 1991-1992 pracował w Departamencie Handlu Obligacjami Dresdner Banku. W latach 1996–1998 był zatrudniony w Sal. Oppenheim jr & Cie. KGaA we Frankfurcie w Departamencie Rynków Finansowych. Od 1998 do 2005 roku pełnił funkcję Dyrektora Zarządzającego ds. Ryzyka Korporacyjnego w Centrali Commerzbanku. Od 2005 roku Hans-Dieter Kemler należał do grona kadry zarządzającej wyższego szczebla w Commerzbanku, odpowiadając za międzynarodowe finanse publiczne. Był również dyrektorem zarządzającym Erste Europäische Pfandbrief Und Kommunalkreditbank AG w Luksemburgu.

W Zarządzie mBanku (poprzednio BRE Banku) od 10 lipca 2009 roku.

Cezary Kocik - Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej

Ukończył Uniwersytet Łódzki, posiada dyplom z zakresu Finansów i Bankowości oraz licencję maklera papierów wartościowych. W latach 1994–1996 był zatrudniony w Domu Maklerskim Banku PBG jako makler papierów wartościowych. W 1996 roku rozpoczął pracę w Banku PBG, gdzie zajmował się bankowością inwestycyjną oraz windykacją i restrukturyzacją. W 1999 roku został zatrudniony w Pekao S.A. w Departamencie Windykacji i Restrukturyzacji Kredytów, był m.in dyrektorem oddziału w Łodzi.

Z mBankiem jest związany od 2004 roku. Do 2006 roku był dyrektorem Departamentu ds. Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, w 2007 roku został dyrektorem Departamentu Sprzedaży i Marketingu Multibanku. W latach 2008-2010 był Dyrektorem Banku ds. Multibanku, a od 2010 do dnia powołania na stanowisko Członka Zarządu był Dyrektorem ds. Sprzedaży i Procesów Biznesowych Bankowości Detalicznej.

W Zarządzie mBanku (poprzednio BRE Banku) od 1 kwietnia 2012 roku.

Jarosław Mastalerz - Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki

Urodzony w 1972 roku. Ukończył Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny (specjalizacja: Handel Zagraniczny) i Wydział Zarządzania (specjalizacja: Rachunkowość Zarządcza) Uniwersytetu Łódzkiego. Posiada świadectwo brytyjskiego The Association of Charterd Certified Accountants. W latach 1996-1998 pracował jako konsultant w firmie PriceWaterhousecoopers. Od 1998 roku związany był z Grupą Zurich. Początkowo odpowiadał za organizację i strategię rynkową funduszu emerytalnego, a następnie zajmował stanowiska Dyrektora Marketingu i Członka Zarządu. Od 2000 roku był Członkiem Zarządu odpowiedzialnym za segment klienta indywidualnego spółek grupy Zurich w Polsce, a od 2001 roku - Dyrektorem Finansowym. Od stycznia 2003 roku do końca czerwca 2006 roku pełnił funkcję Członka Zarządu oraz Dyrektora Finansowego Generali T.U.S.A. i Generali Życie T.U.S.A. Od 1 stycznia 2003 roku odpowiadał za departament finansowy, aktuariat, controlling i bancassurance. W roku 2002 uczestniczył w procesie połączenia spółek Zurich ze spółkami Generali. 20 lipca 2006 roku został powołany na stanowisko Prezesa Zarządu spółki BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o., następnie również na Prezesa Zarządu BRE Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Był odpowiedzialny za rozwój i integrację programów ubezpieczeniowych

oferowanych w Grupie BRE Banku oraz za zarządzanie procesami dystrybucji produktów ubezpieczeniowych do partnerów zewnętrznych.

W sierpniu 2007 roku Rada Nadzorcza powołała Jarosława Mastalerza na stanowisko Członka Zarządu BRE Banku SA (obecnie mBanku S.A.) ds. Bankowości Detalicznej powierzając mu koordynację wszystkich działań biznesowych i komunikacyjnych mBanku w Polsce, Czechach i Słowacji, Multibanku, Private Banking oraz utworzonej podczas jego kadencji spółki Aspiro S.A. Od kwietnia 2012 roku Jarosław Mastalerz pełni funkcję Członka Zarządu Banku ds. Operacji i Informatyki i jest odpowiedzialny za obszar technologii oraz logistyki mBanku.

Kompetencje i zasady działania Zarządu

Członkowie Zarządu ponoszą wspólnie odpowiedzialność za całokształt działalności Banku. Pracują w sposób kolegialny i informują się wzajemnie o najważniejszych sprawach Banku podlegających kompetencji poszczególnych członków Zarządu. Zarząd może powoływać stałe komitety lub zespoły w celu realizacji określonych funkcji, koordynacji pracy jednostek organizacyjnych Banku lub realizacji określonych zadań.

W mBanku działają następujące komitety pod przewodnictwem członków Zarządu:

- Komitet ds. Zarządzania Zasobami (przewodniczący: Cezary Stypułkowski)
- Komitet ds. Zarządzania Kapitałem (przewodniczący: Jörg Hessenmüller)
- Komitet ds. Jakości Danych i Rozwoju Systemów Informacyjnych (przewodniczący: Jörg Hessenmüller)
- Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (przewodniczący: Hans-Dieter Kemler)
- Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku S.A. (przewodniczący: Cezary Kocik)
- Komitet Kredytowy Grupy Banku (przewodnicząca: Lidia Jabłonowska-Luba)
- Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (przewodnicząca: Lidia Jabłonowska-Luba)
- Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (przewodnicząca: Lidia Jabłonowska-Luba)
- Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (przewodnicząca: Lidia Jabłonowska-Luba)
- Komitet ds. Architektury Informatycznej mBanku S.A. (przewodniczący: Jarosław Mastalerz)
- Komitet Projektów Informatycznych mBanku S.A. (przewodniczący: Jarosław Mastalerz).

Zarząd prowadzi sprawy Banku, reprezentuje Bank i ustala wytyczne odnośnie jego działalności, w szczególności obciążonej ryzykiem, w tym polityki kredytowej, inwestycyjnej, zarządzania aktywami i zobowiązaniami Banku, a także polityki gwarancyjnej. Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności Banku oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd pracuje w oparciu o regulamin zatwierdzony przez Radę Nadzorczą (dostępny na stronie internetowej Banku). Regulamin ten określa m.in. sprawy, które wymagają kolegialnego rozpatrzenia i podjęcia uchwały przez Zarząd.

Wszelkie uchwały podejmowane są większością głosów członków Zarządu obecnych na posiedzeniu, a w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos Prezesa Zarządu. Członkowie Zarządu dążą do podejmowania uchwał w drodze konsensusu.

Organem odpowiedzialnym za ustalenie zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzeń członków Zarządu jest Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej.

Regulamin programu motywacyjnego dla Zarządu i zasady przyznawaniu bonusów dla członków Zarządu określone są w uchwałach Rady Nadzorczej.

Wynagrodzenie członków Zarządu składa się z części stałej i części zmiennej.

Szczegółowe informacje o systemie motywacyjnym dla Zarządu przedstawione są w sekcji Sprawozdania Zarządu zatytułowanej „System motywacyjny w Grupie mBanku".

Poniżej przedstawiony jest krótki opis program motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku, który zastąpił Regulamin Programu Motywacyjnego z 7 grudnia 2012 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku, w tym akcjach fantomowych.

Za podstawę nabycia prawa do premii oraz wyliczenia jej wysokości za dany rok obrotowy przyjmuje się wartość netto współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto Grupy mBanku i miesięczne wynagrodzenie na koniec roku obrotowego za który premia jest przyznawana. Pierwszą część premii bazowej stanowi równowartość 50% wysokości wyliczonej na podstawie wskaźnika ROE kwoty bazowej. Druga część premii może być przyznana przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej na podstawie dokonanej oceny Członka Zarządu i osiągniecia celów MBO. Dwie części premii składają się na premię bazową. 40% kwoty premii bazowej jest wypłacane w roku jej ustalenia: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych. Pozostałe 60% premii bazowej stanowi premię odroczoną i zostaje wypłacone w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

Szczegółowy opis zasad programu motywacyjnego dla Zarządu opartego o akcje znajduje się w nocie 44 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy mBanku S.A. według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za rok 2015.

Wynagrodzenie obecnego Zarządu za lata 2014-2015 przedstawiają poniższe zestawienia.

		Wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2014 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku
1.	Cezary Stypułkowski	2 092 108	174 833	650 000	827 941
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	1 219 483	228 872	360 000	-
3.	Przemysław Gdański	1 200 000	143 184	360 000	658 950
4.	Joerg Hessenmueller	1 263 000	166 535	380 000	-
5.	Hans-Dieter Kemler	1 218 561	366 354	360 000	688 900
6.	Cezary Kocik	1 200 000	156 825	400 000	-
7.	Jarosław Mastalerz	1 200 000	125 670	360 000	778 749
	Razem	**9 393 152**	**1 362 273**	**2 870 000**	**2 954 540**

		Wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2013 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku
1.	Cezary Stypułkowski	2 091 963	155 478	1 294 010	279 935
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	1 200 000	131 749	520 000	-
3.	Przemysław Gdański	1 200 000	127 515	720 000	860 734
4.	Joerg Hessenmueller	1 263 000	161 860	720 000	-
5.	Hans-Dieter Kemler	1 217 190	372 506	600 000	891 308
6.	Cezary Kocik	1 200 000	91 772	760 000	-
7.	Jarosław Mastalerz	1 200 000	109 274	760 000	983 029
	Razem	**9 372 153**	**1 150 154**	**5 374 010**	**3 015 006**

Skład osobowy Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza funkcjonuje na postawie uchwalonego przez siebie Regulaminu i wykonuje funkcje przewidziane w Statucie Banku, Kodeksie spółek handlowych i Ustawie Prawo bankowe. Statut mBanku stanowi, że Rada Nadzorcza składa się przynajmniej z pięciu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na wspólną kadencję trzech lat. Liczbę członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie. Na miejsce członka Rady Nadzorczej, którego mandat wygasł w czasie trwania wspólnej kadencji Rady, Rada Nadzorcza może powołać inną osobę.

Co najmniej połowa członków Rady Nadzorczej, w tym jej Przewodniczący, musi posiadać obywatelstwo polskie. Zgodnie z wymogiem statutowym, co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej to członkowie niezależni, chyba, że Walne Zgromadzenie postanowi inaczej. Kryteria niezależności członka Rady są sprecyzowane w Regulaminie Rady Nadzorczej.

W 2015 roku Rada Nadzorcza funkcjonowała w następującym składzie:

1. Maciej Leśny – Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Martin Zielke – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Martin Blessing – Członek Rady Nadzorczej
4. Andre Carls – Członek Rady Nadzorczej
5. Stephan Engels – Członek Rady Nadzorczej
6. Thorsten Kanzler – Członek Rady Nadzorczej
7. Teresa Mokrysz – Członek Rady Nadzorczej
8. Stefan Schmittmann – Członek Rady Nadzorczej
9. Agnieszka Słomka-Gołębiowska – Członek Rady Nadzorczej
10. Waldemar Stawski – Członek Rady Nadzorczej
11. Wiesław Thor – Członek Rady Nadzorczej
12. Marek Wierzbowski - Członek Rady Nadzorczej

W dniu 24 listopada 2015 roku Maciej Leśny, Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku, otrzymał od dr Stefana Schmittmanna, Członka Rady Nadzorczej Banku i Przewodniczącego Komisji Ryzyka, pismo z rezygnacją z pełnionych funkcji z dniem 31 grudnia 2015 roku. Uchwałą Rady Nadzorczej Banku z dnia 10 grudnia 2015 roku na miejsce ustępującego Stefana Schmittmanna na stanowisko członka Rady Nadzorczej Banku z dniem 1 stycznia 2016 roku został powołany dr Marcus Chromik na okres o czasu zakończenia obecnej kadencji Rady Nadzorczej. Objął on także funkcję Przewodniczącego Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej mBanku.

Bardziej szczegółowe informacje o członkach Rady Nadzorczej mBanku przedstawione są w poniższej tabeli.

Maciej Leśny - Przewodniczący Rady Nadzorczej

W 1969 roku ukończył studia na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Warszawskiego. W ciągu swojej kariery zawodowej 6 lat pracował w przemyśle stoczniowym Gdańska, 8 lat w sieci Zakładów Elektronicznej Techniki Obliczeniowej. Ponad 22 lata przepracował w centralnej administracji państwowej, w tym 8 lat na stanowisku Podsekretarza Stanu: w Ministerstwie Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w Ministerstwie Gospodarki, w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej, a następnie w Ministerstwie Infrastruktury.

Uczestniczył w studiach podyplomowych i szkoleniach prowadzonych przez uczelnie amerykańskie: Michigan University (Business School of Administration) i De Paul University (Chicago). W latach 1992-1993, jako stypendysta rządu USA, studiował na American University Washington DC. W trakcie stypendium odbył 4-miesięczny staż w Banku Światowym, a także szkolenie prywatyzacyjne w Międzynarodowym Funduszu Walutowym.

Przewodniczący Rady Nadzorczej mBanku (dawniej BRE Banku) od marca 1994 roku do 1998 roku. Następnie do grudnia 2001 roku pełnił funkcję Członka Rady Nadzorczej. Ponownie powołany na Przewodniczącego Rady Nadzorczej w 2004 roku.

Martin Zielke - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej

W latach 1985-1990 studiował na Uniwersytecie w Göttingen, w roku 1990 uzyskał tytuł magistra ekonomii (Diplom-Kaufmann).

W latach 1983-1985 pracował w Deutsche Bank AG w Oddziale w Kassel. W latach 1990-2000 współpracował z Dresdner Bank AG we Frankfurcie nad Menem. Od 1990 do 1995 roku był menadżerem podprojektu w strategii dotyczącej klienta detalicznego, a w roku 1997 Dyrektorem Zarządzającym projektu dotyczącego pozycjonowania nowych rynków. W latach 1997-1999 pełnił funkcję Dyrektora Regionalnego ds. bankowości detalicznej, region północny. Od 1999 do 2000 roku był kierownikiem projektu dot. bankowości detalicznej - Dyrektorem Regionalnym ds. rozwoju biznesu.

Następnie, do maja 2001 roku pełnił funkcję Dyrektora Regionalnego ds. inwestycji portfelowych Członka grupy operatywnego zarządzania w Deutsche Bank 24. W okresie czerwiec-grudzień 2001 roku - Dyrektor Regionalny ds. Finansowania Bankowości Detalicznej Deutsche Hyp, Frankfurt nad Menem. Od stycznia 2002 do grudnia 2004 roku pełnił funkcję Menadżera Grupy w obszarze Bankowości Detalicznej, Commerzbank AG, Frankfurt nad Menem. Od stycznia 2005 do marca 2006 roku – Menadżer Grupy w obszarze Bankowość Korporacyjna, Commerzbank AG. Od kwietnia 2006 do grudnia 2007 roku – Członek Zarządu w Eurohypo Aktiengesellschaft, Eschborn.

Od lutego 2008 do listopada 2010 roku - Menadżer Grupy w Wydziale Finansów Grupy, Commerzbank AG, Frankfurt nad Menem.

Od listopada 2010 roku jest członkiem Rady Dyrektorów Zarządzających (Zarządu) Commerzbank AG odpowiedzialnym za Segment Klientów Prywatnych. Członek Rad Comdirect Bank AG, Commerz Real AG oraz Commerz Real Investmentgesellschaft mbH.

Martin Blessing – Członek Rady Nadzorczej

Studiował zarządzanie (business administration) we Frankfurcie i St. Gallen. W 1988 uzyskał dyplom MBA na Uniwersytecie w Chicago.

W latach 1989-1996 pracował w McKinsey we Frankfurcie nad Menem i w Nowym Yorku. Został partnerem w 1994 roku. W 1997 roku rozpoczął pracę w Dresdner Bank AG gdzie był menedżerem w Departamencie Klientów Prywatnych. W latach 2000-2001 był przewodniczącym Rady w Advance Bank AG w Monachium.

W 2001 roku Marin Blessing został powołany do Zarządu Commerzbanku AG, a w 2008 roku został Prezesem Zarządu. Pomiędzy 2005 a 2008 rokiem pełnił stanowisko Członka Rady Nadzorczej BRE Banku, na które powrócił w roku 2013.

Andre Carls - Członek Rady Nadzorczej

Po ukończeniu studiów ekonomicznych i promocji doktorskiej na Uniwersytecie w Kolonii, dzięki międzynarodowemu programowi szkoleniowemu w 1990 roku rozpoczął pracę w Commerzbanku.

Piastował stanowiska w obszarach Corporate Finance i Capital Markets we Frankfurcie. Następnie był dyrektorem wykonawczym w pionie Bankowości Inwestycyjnej Commerzbanku w Londynie.

W latach 2000-2008 Członek Zarządu comdirect bank AG, gdzie od września 2002 roku do listopada 2004 roku był dyrektorem finansowym, a od listopada 2004 roku do marca 2008 roku Prezesem Zarządu. W okresie marzec-wrzesień 2008 był Członkiem Zarządu ds. Finansów i Wiceprezesem Zarządu BRE Banku.

Od marca 2008 roku do grudnia 2013 roku dr Carls pełnił funkcję Prezesa Zarządu Commerzbank Auslandsbanken Holding AG we Frankfurcie i Prezesa Zarządu Central & Eastern Europe-Holding of Commerzbank AG. W styczniu 2014 roku dr Carls został Członkiem Zarządu Segmentu "Mittelstandsbank" w Commerzbank AG.

Marcus Chromik - Członek Rady Nadzorczej

Marcus Chromik studiował fizykę na Uniwersytecie w Getyndze, Uniwersytecie w Kilonii oraz Uniwersytecie w Monachium. Prowadził też badania naukowe na Michigan State University w Stanach Zjednoczonych. Marcus Chromik posiada doktorat z fizyki jądrowej.

Karierę zawodową rozpoczął w 2001 roku w McKinsey. W 2004 roku dołączył do Grupy Postbank, gdzie zajmował szereg stanowisk kierowniczych, gdzie był między innymi odpowiedzialny za nowe emisje akcji oraz konsorcja, zarządzanie płynnością oraz Credit Treasury. Następnie, przez ponad trzy lata Marcus Chromik pracował jako Chief Market Risk Officer w segmencie korporacji i rynków Commerzbanku, gdzie był odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności. Od 2012 roku Marcus Chromik pełnił funkcję dyrektora ds. ryzyka kredytowego w Commerzbanku.

Z dniem 1 stycznia 2016 roku Marcus Chromik został powołany na stanowisko Członka Zarządu Commerzbanku AG. 4 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza Commerzbanku powołała p. Chromika z dniem 1 stycznia 2016 roku na stanowisko Członka Zarządu Commerzbanku AG ds. Ryzyka (Chief Risk Officer).

Stephan Engels - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Uniwersytetu St. Gallen w Szwajcarii. W latach 1988-1993 pracował w departamencie audytu Daimler-Benz AG. Następnie przez 3 lata kierował Regionalnym Controllingiem (Europa) w debis AG. Od 1996 roku do 2000 roku był dyrektorem finansowym debis AirFinance B.V. W 2000 roku dołączył do Daimler Chrysler Bank AG, gdzie pełnił funkcję członka zarządu odpowiedzialnego za operacje kredytowe, a potem dyrektora ds. finansów i IT. Od 2003 roku zatrudniony w DaimlerChrysler Services AG, gdzie był członkiem zarządu odpowiedzialnym za finanse, controlling, zarządzanie ryzykiem oraz strategię. W latach 2007-2012 - członek Komisji Prezydialnej grupy Mercedes-Benz Car odpowiedzialny za finanse i controlling oraz dyrektor controllingu korporacyjnego Daimler AG.

Od 1 kwietnia 2012 roku - Członek Zarządu Commerzbanku odpowiedzialny za finanse (Chief Financial Officer).

Thorsten Kanzler - Członek Rady Nadzorczej

Studiował inżynierię mechaniczną i ekonomię na Politechnice w Darmstadt (Niemcy), którą ukończył ze stopniem Diplom-Wirtschaftsingenieur (magister inżynier).

Od 1991 do 2004 roku pracował w Deutsche Bank AG na różnych stanowiskach w obszarze zarządzania skarbem i ryzykiem we Frankfurcie, w Nowym Jorku, w Sydney i w Londynie. W latach 2004-2007 roku - Dyrektor ds. Skarbu Grupy i Członek Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej w WestLB AG w Düsseldorfie.

Od maja 2007 roku pełnił funkcję Dyrektora ds. Zarządzania Kapitałem i Skarbem Grupy Dresdner Bank AG we Frankfurcie nad Menem. Od początku 2009 roku – Członek Zarządu ds. Skarbu w Pionie Grupy Commerzbank AG. Odpowiada za zarządzanie aktywami i zobowiązaniami, zarządzanie ryzykiem, zarządzanie kapitałem oraz finansowanie na rynkach kapitałowych.

Teresa Mokrysz - Członek Rady Nadzorczej

Absolwentka Akademii Ekonomicznej (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny) w Katowicach (1978 rok). W 1990 roku Teresa Mokrysz wykreowała markę „Mokate", jedną z najbardziej rozpoznawalnych na świecie polskich marek. Niewielką rodzinną firmę przekształciła w grupę firm o międzynarodowym zasięgu. Jako współwłaścicielka, kieruje dziewięcioma przedsiębiorstwami Mokate z siedzibami w Polsce i w Europie Środkowej. Wybudowała od podstaw kombinaty produkcyjne w Żorach i Ustroniu oraz rozbudowała kombinat pod Pragą (produkcja kawy, herbaty, półproduktów dla przemysłu spożywczego). Wyroby firmy wprowadziła na rynki kilkudziesięciu krajów na wszystkich kontynentach.

W 2000 roku Międzynarodowa Fundacja Przedsiębiorczości Kobiet z Los Angeles przyznała jej tytuł „Najbardziej Przedsiębiorczej Kobiety Świata". Ponadto Teresa Mokrysz otrzymała wiele prestiżowych nagród w Polsce i za granicą. Została odznaczona przez prezydenta RP Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta. Teresa Mokrysz jest m.in. fundatorką stypendiów dla zdolnej i niezamożnej młodzieży, wspomaga finansowo działalność służby zdrowia, domów opieki, domów dziecka i szkół.

Stefan Schmittmann - Członek Rady Nadzorczej do 31 grudnia 2015 roku

Absolwent kierunku business administration na Uniwersytecie St.Gallen w Szwajcarii, gdzie uzyskał również doktorat z ekonomii. W latach 1986-2003 pracował w Bayerische Vereinsbank AG, od 1998 roku w Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG.

W latach 2004-2005 był Prezesem Zarzadu Vereins-und Westbank AG w Hamburgu. W roku 2005 został członkiem Divisional Board of Directors Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG w Monachium, gdzie w latach 2006-2008 pełnił funkcje Członka Zarzadu odpowiedzialnego za Wydział Klientów Korporacyjnych i Nieruchomosci Komercyjnych. Był członkiem Executive Committee w Pionie Korporacyjnym UniCredit.

Od listopada 2008 roku do 31 grudnia 2015 roku był członkiem Zarządu Commerzbank AG odpowiedzialnym za obszar ryzyka (Chief Risk Officer).

Agnieszka Słomka-Gołębiowska - Członek Rady Nadzorczej

Doktor nauk ekonomicznych. Ukończyła studia magisterskie w Szkole Głównej Handlowej ze specjalizacją: finanse i bankowość oraz studia MBA we Francuskim Instytucie Zarządzania (IFG). Stopień doktora uzyskała w Szkole Głównej Handlowej (SGH). Pracuje jako adiunkt w SGH, gdzie prowadzi zajęcia dydaktyczne oraz prace badawcze nad zagadnieniami ładu korporacyjnego.

W latach 2006-2009 piastowała stanowisko Dyrektora w Agencji Rozwoju Przemysłu, odpowiadając za nadzór właścicielski, a wcześniej doradzała spółkom prywatnym i spółkom z udziałem Skarbu Państwa jako konsultant w firmie Arthur Andersen. Od 2006 roku zasiada w radach nadzorczych. Odbyła staże naukowe na Uniwersytecie w Munster w Niemczech jako stypendystka Fundacji Alexandera von Humboldta oraz na Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley jako stypendystka Polsko-Amerykańskiej Fundacji Fulbrighta. Ponadto odbyła staże naukowe w Cambridge (MIT), Tucson (UoA), Munster, Kopenhadze (CBS), Birmingham (BBS), Berlinie (HSoG), Genui (UoG - Law School), oraz w Wiedniu (WU). Jest autorką wielu opracowań z zakresu ładu korporacyjnego.

Waldemar Stawski - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Politechniki Gdańskiej. Ukończył studia podyplomowe: Rachunkowość i Finanse (2009-2010), Analizy Finansowe w Zarządzaniu Przedsiębiorstwem (1992-1993), Mikroprocesory w Energoelektronice i Napędach (1986-1987), Dydaktyka i Pedagogika (1984-1985).

W latach 1991-2011 odbył szereg krajowych i zagranicznych szkoleń z zakresu bankowości, finansów i organizacji banku.

Posiada Certyfikat Księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydany przez Ministra Finansów. Złożył egzamin na Kandydatów na Członków Rad Nadzorczych Spółek Skarbu Państwa (świadectwo MPW 08.04.1995).

W latach 1983-1991 – pracownik naukowo-dydaktyczny w Wyższej Szkole Morskiej w Gdyni. Od 1991 roku pracował w Pomorskim Banku Kredytowym, gdzie w 1993 roku został Dyrektorem Oddziału w Gdyni. W latach 1995-2000 był Dyrektorem Oddziału Regionalnego PKO BP w Gdańsku. W 2000 roku został powołany na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PKO BP SA, odpowiedzialnego za zarządzanie obszarem skarbu, klientów korporacyjnych oraz rynku kapitałowego i nadzoru właścicielskiego. Od czerwca 2002 roku do lutego 2003 roku pełnił funkcję Przewodniczącego Zarządu Komisarycznego Wschodniego Banku Cukrownictwa SA. W późniejszym okresie był m.in. członkiem Zarządu CTL Logistics SA i Dyrektorem Generalnym Polskiego Związku Pracodawców Transportu i Logistyki.

W latach 2006-2015 Waldemar Stawski był konsultantem firmy ALDAZ Sp. z o.o. Obecnie jest dyrektorem w firmie Zarzecki, Lasota i Wspólnicy Sp. z o.o.

W latach 2012-2014 Waldemar Stawski był członkiem Zarządu Gdańskiego Klubu Biznesu, jest członkiem tego stowarzyszenia od 1995 roku. W roku 2012 został powołany w skład Konwentu Akademii Morskiej w Gdyni. Od listopada 2014 roku do lutego 2015 roku był zarządcą komisarycznym SKOK Wołomin Waldemar Stawski został ustanowiony przez komisję Nadzoru Finansowego.

Wiesław Thor - Członek Rady Nadzorczej

Absolwent Szkoły Głównej Planowania i Statystyki (obecnie Szkoła Główna Handlowa), programu KMPG i South Carolina Business School „Train the Trainer", a także letniej szkoły bankowej w McIntire University Business School. Od 1990 roku pracował w BRE Banku (obecnie mBank) na stanowiskach: specjalisty, naczelnika wydziału, zastępcy dyrektora oddziału warszawskiego, dyrektora Departamentu Kredytów, a od maja 2000 roku na stanowisku Dyrektora Banku ds. Ryzyka. Od 1 sierpnia 2002 roku był Dyrektorem Zarządzającym w Banku Handlowym w Warszawie.

Z dniem 2 listopada 2002 roku został powołany na stanowisko Członka Zarządu BRE Banku, odpowiedzialnego za Pion Ryzyka. Od 15 marca 2008 roku do 11 kwietnia 2013 roku był Wiceprezesem Zarządu BRE Banku.

Jest wykładowcą Warszawskiego Instytutu Bankowości i SGH. Wieloletni członek Komitetu Sterującego Risk Management Association (dawniej: Robert Morris Association European Credit & Risk Management Round Table) oraz członek PRMIA Polska.

Marek Wierzbowski - Członek Rady Nadzorczej

Profesor zwyczajny Uniwersytetu Warszawskiego, radca prawny, partner w kancelarii Prof. Marek Wierzbowski i Partnerzy – Adwokaci i Radcowie Prawni, prezes Sądu Izby Domów Maklerskich, członek Rady Polsko Amerykańskiej Komisji Fulbrighta oraz członek Rady European Law Institute z siedzibą w Wiedniu. Był członkiem kolegium NIK oraz członkiem Rady Zamówień Publicznych, wiceprezesem i prezesem Rady Giełdy Papierów Wartościowych, a także przewodniczącym Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Budowlanego. Ponadto był prodziekanem Wydziału Prawa i Administracji, a także prorektorem Uniwersytetu Warszawskiego.

Przez szereg lat był partnerem międzynarodowych kancelarii prawnych: Weil Gotshal & Manges, a następnie Linklaters. Był doradcą Ministra Przekształceń Własnościowych, Ministra Skarbu Państwa oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, a także wiceprzewodniczącym Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej.

W swojej praktyce prawniczej prof. Wierzbowski kierował zespołami prawników, obsługującymi liczne transakcje, m.in. sprzedaż akcji w ramach prywatyzacji dużych przedsiębiorstw. Redaktor naukowy i współautor licznych komentarzy i podręczników prawniczych.

Skład Rady Nadzorczej odzwierciedla staranność o jak najszerszą różnorodność jej członków, zarówno w kontekście ich doświadczeń zawodowych, jak też posiadanej wiedzy i umiejętności. W Radzie Nadzorczej są zarówno reprezentanci głównego akcjonariusza mBanku, jak również przedstawiciele świata nauki, biznesu oraz osoby z szeroką wiedzą prawniczą i doświadczeniem w bankowości.

W Radzie Nadzorczej jest pięciu członków niezależnych: Maciej Leśny, Teresa Mokrysz, Agnieszka Słomka-Gołębiowska, Waldemar Stawski i Marek Wierzbowski. Wiesław Thor nie jest członkiem niezależnym, gdyż zasiadał w Zarządzie mBanku, a pełnienie funkcji członka Zarządu Banku w ciągu ostatnich pięciu lat, jest jednym z czynników wykluczających niezależność Członka Rady Nadzorczej.

Martin Blessing, Andre Carls, Marcus Chromik, Stephan Engels, Thorsten Kanzler, oraz Martin Zielke nie są członkami niezależnymi w związku z powiązaniami z dominującym akcjonariuszem mBanku.

Kompetencje i zasady działania Rady Nadzorczej

Kompetencje Rady Nadzorczej obejmują w szczególności:

- Doradzanie i nadzorowanie Zarządu przy ustalaniu wytycznych odnośnie działalności Banku, w szczególności obciążonej ryzykiem, w tym jego polityki kredytowej, inwestycyjnej, gwarancyjnej, a także polityki zgodności oraz zatwierdzanie propozycji Zarządu w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku.
- Sprawowanie nadzoru nad zgodnością regulacji Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku.
- Zatwierdzanie przyjmowanych przez Zarząd zasad polityki informacyjnej, dotyczącej zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej.
- Zatwierdzanie tworzonych przez Zarząd strategii oraz procedur w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego oraz planowania kapitałowego.
- Dokonywanie ocen adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.
- Rozpatrywanie otrzymywanych od Zarządu regularnych i wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności Banku, ryzyku związanym z prowadzoną działalnością oraz o sposobach i efektywności zarządzania tym ryzykiem.
- Przygotowywanie zwięzłej oceny sytuacji Banku w celu przedstawienia jej Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu i dołączenia do raportu rocznego Banku za poprzedni rok obrachunkowy.

- Zatwierdzanie rocznych planów finansowych Banku, wieloletnich planów rozwoju, jak również strategii działania Banku oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem.
- Rozpatrywanie wszelkich wniosków i spraw podlegających uchwałom Walnego Zgromadzenia, w tym projektów uchwał Walnego Zgromadzenia; Rada Nadzorcza przygotowuje uzasadnienia projektów uchwał, które mają być przedłożone do akceptacji Walnego Zgromadzenia.
- Wydawanie lub zatwierdzanie przewidzianych w Statucie Banku regulaminów.
- Powoływanie i odwoływanie Prezesa, Wiceprezesów oraz pozostałych Członków Zarządu z uwzględnieniem trybu przewidzianego Ustawą Prawo bankowe oraz biorąc pod uwagę odpowiednie kwalifikacje do sprawowania przydzielonych im funkcji.
- Ustalanie warunków kontraktów i wynagrodzeń dla Zarządu.
- Upoważnianie Przewodniczącego Rady Nadzorczej do reprezentowania Banku w umowach z Członkami Zarządu, w tym przy podpisywaniu z Członkami Zarządu umów o zarządzanie.
- Zatwierdzanie zawarcia lub zmiany jakiejkolwiek istotnej umowy lub porozumienia z Członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej.
- Zatwierdzanie zawarcia, zmiany lub rozwiązania jakichkolwiek istotnych umów stowarzyszeniowych lub porozumień o współpracy.
- Analizę otrzymywanego przynajmniej raz w roku raportu dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu, lub też na wniosek członka Rady Nadzorczej, nie rzadziej niż trzy razy w roku. W posiedzeniach Rady Nadzorczej uczestniczą wszyscy członkowie Zarządu, z wyłączeniem tych punktów porządku obrad, które dotyczą bezpośrednio Zarządu lub jego członków.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów przeważa głos Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Bez zgody większości Niezależnych Członków Rady Nadzorczej nie powinny być podejmowane uchwały w następujących sprawach:

- Świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Bank lub jakiekolwiek podmioty powiązane z Bankiem na rzecz członków Zarządu.
- Wyrażenia zgody na zawarcie przez Bank istotnej umowy z podmiotem powiązanym z Bankiem, Członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z podmiotami z nimi powiązanymi.

W ramach Rady Nadzorczej działają cztery komisje: Komisja Prezydialna, Komisja ds. Ryzyka, Komisja ds. Audytu i Komisja ds. Wynagrodzeń. Poniżej przedstawiony jest skład poszczególnych komisji (na pierwszych miejscach – przewodniczący komisji).

Komisja Prezydialna	Komisja ds. Ryzyka	Komisja ds. Audytu	Komisja ds. Wynagrodzeń
Maciej Leśny	Marcus Chromik*	Stephan Engels	Andre Carls
Martin Blessing	Thorsten Kanzler	Andre Carls	Maciej Leśny
Andre Carls	Maciej Leśny	Maciej Leśny	Marek Wierzbowski
Teresa Mokrysz	Agnieszka Słomka-Gołębiowska	Waldemar Stawski	Martin Zielke

**Od 1stycznia 2016 roku. W 2015 roku przewodniczącym Komisji ds. Ryzyka był Stefan Schmittmann*

Do zadań Komisji Prezydialnej należy przede wszystkim wykonywanie bieżącego nadzoru nad działalnością Banku w okresach między posiedzeniami Rady Nadzorczej. Komisja Prezydialna udziela Zarządowi zezwolenia na: nabywanie, obciążanie i zbywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości oraz akcji i udziałów w spółkach, jak również innych środków trwałych, jeżeli wartość transakcji przekracza 1% funduszy własnych Banku. Zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli wskazane wyżej

nabycie nastąpiło w ramach postępowania egzekucyjnego, upadłościowego, w tym postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu lub innego porozumienia z dłużnikiem Banku lub w przypadku zbycia mienia nabytego w powyższy sposób.

Komisja ds. Audytu wydaje opinie odnośnie wyboru biegłego rewidenta Banku przez Walne Zgromadzenie, rekomenduje Radzie Nadzorczej przyjęcie lub odrzucenie sprawozdania finansowego, sprawuje stały nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w Banku oraz akceptuje proponowane przez Zarząd zmiany na stanowisku kierującego Departamentem Audytu Wewnętrznego. W skład Komisji ds. Audytu musi wchodzić co najmniej jeden niezależny Członek Rady Nadzorczej z kwalifikacjami i doświadczeniem w zakresie rachunkowości i finansów.

Komisja ds. Ryzyka zajmuje się m.in. sprawowaniem stałego nadzoru nad ryzykiem kredytowym, ryzykiem rynkowym, ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem płynności, a także rekomendowaniem zatwierdzenia zaangażowania obciążonego ryzykiem jednego podmiotu, zgodnie z parametrami określonymi przez Radę Nadzorczą. Ponadto, Komisja ds. Ryzyka rekomenduje Radzie Nadzorczej zatwierdzenie albo odmowę zatwierdzenia transakcji między Bankiem a członkami organów Banku, które przewidziane są w Prawie bankowym oraz przedstawia rekomendację odnośnie zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia polityki informacyjnej Banku w sprawie zarządzania ryzykiem.

Zadania Komisji ds. Wynagrodzeń obejmują m.in.: rozpatrywanie spraw dotyczących zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzeń członków Zarządu, w tym ustalanie stawek wynagrodzeń, przedstawianie opinii dotyczących zgody dla członka Zarządu mBanku na zajmowanie się interesami konkurencyjnymi, wydawanie Radzie Nadzorczej rekomendacji na temat ogólnych zaleceń dla Zarządu odnośnie poziomu i struktury wynagradzania kadry kierowniczej wysokiego szczebla oraz w zakresie polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku. Ponadto, Komisja monitoruje poziom i strukturę wynagrodzeń kadry kierowniczej wysokiego szczebla.

Wszystkie stałe komisje działające w ramach Rady Nadzorczej udostępniają akcjonariuszom sprawozdania ze swojej działalności w minionym roku sprawozdawczym. Sprawozdania te dołączone są informacyjnie do kompletu materiałów na Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Wysokość wypłacanego miesięcznie wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej została uchwalona kwotowo na mocy uchwały nr 26 podjętej przez XXV Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 30 marca 2012 roku. Wynagrodzenie miesięczne Przewodniczącego Rady Nadzorczej wynosi 17 000 zł, Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej 14 500 zł, a Członka Rady Nadzorczej 12 000 zł.

Za udział w stałych komisjach Rady Nadzorczej przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie: 50% wynagrodzenia miesięcznego pobieranego przez Członka Rady Nadzorczej za udział w jednej komisję i 25% za udział w każdej kolejnej - przy czym, łączne wynagrodzenie z tytułu udziału w komisjach nie może przekroczyć 75% wynagrodzenia zasadniczego.

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej za lata 2014-2015 przedstawia poniższa tabela.

		Wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku (w zł)	Wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku (w zł)
1.	Maciej Leśny	367 235	366 006
2.	Martin Zielke	-	-
3.	Andre Carls	252 000	252 000
4.	Stephan Engels	-	216 000
5.	Stefan Schmittmann	-	-
6.	Martin Blessing	-	-
7.	Thorsten Kanzler	216 000	216 000
8.	Teresa Mokrysz	220 225	220 202
9.	Agnieszka Słomka-Gołębiowska	221 435	54 906
10.	Waldemar Stawski	221 435	221 406
11.	Wiesław Thor	149 435	138 522
12.	Marek Wierzbowski	216 000	198 000
	Jan Szomburg*		184 500
	Dirk Wilhelm Schuh**		54 000
	Razem	**1 863 765**	**2 121 542**

** Jan Szomburg złożył z dniem 27 października 2014 roku rezygnację z pełnionej funkcji.*
***Dirk Wilhelm Schuh pełnił funkcję do dnia 31 marca 2014 roku*

Działalność Rady Nadzorczej i jej Komisji w 2015 roku

Rada Nadzorcza oraz 4 stałe komisje działające w ramach Rady Nadzorczej, tj. Komisja Prezydialna, Komisja ds. Audytu, Komisja ds. Wynagrodzeń oraz Komisja ds. Ryzyka pełnią swoje funkcje zgodnie z wymogami Statutu Banku, Regulaminu Rady Nadzorczej oraz Regulaminami poszczególnych komisji.

Rada Nadzorcza odbyła w 2015 roku sześć posiedzeń, na których przyjęto 51 uchwał. Uchwały te obejmowały wszystkie obszary działalności Banku i były zgodne z zakresem funkcji nadzorczych określonych wymogami prawa, rekomendacjami KNF, a także opisanych w Statucie Banku i Regulaminie Rady Nadzorczej.

Podjęte uchwały dotyczyły m.in.:

- Akceptacji sprawozdań finansowych mBanku i Grupy mBanku oraz innych materiałów na ZWZ.
- Przyjęcia Planu Finansowego na 2016 rok i Planu Średniookresowego na lata 2016-2019.
- Przyjęcia Polityki Zarządzania Kapitałem Grupy mBanku.
- Zatwierdzenia dokumentacji oraz raportu z przeglądu procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP) w Grupie mBanku.
- Przekazania środków Fundacji mBanku.
- Zatwierdzenia zasadniczej struktury organizacyjnej oraz podziału kompetencji między Członków Zarządu w mBanku.
- Przyjęcia Polityki i Zasad Wynagradzania oraz Polityki Identyfikacji pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku (tzw. risk takers).
- Zatwierdzenia Regulaminu Programu Pracowniczego oraz Memorandum Informacyjnego sporządzonego w celu realizacji tego Programu.

- Zatwierdzenia Regulaminu Programu Motywacyjnego dla Członków Zarządu, przyjęcia warunków emisji obligacji oraz wyznaczenia terminów nabywania przez Członków Zarządu akcji mBanku S.A. w ramach tego Programu.
- Przyjęcia Regulaminu inwestowania przez osoby powiązane z mBankiem S.A. lub na ich rachunek w instrumenty finansowe oraz w sprawie zasad prowadzenia rejestru transakcji własnych.
- Zatwierdzenia wyników MbO oraz Indywidualnych Kart celów MbO dla Członków Zarządu.
- Przyjęcia nowego jednolitego tekstu Statutu mBanku S.A. oraz Regulaminu Zarządu mBanku S.A.
- Akceptacji Planu Audytów Departamentu Audytu Wewnętrznego na 2015 rok.
- Przyjęcia Polityki zarządzania konfliktami interesów, Polityki zgodności oraz zatwierdzenia Raportu z zarządzania ryzykiem braku zgodności.
- Przyjęcia raportów w zakresie realizacji zadań obszaru outsourcingu oraz nadzoru nad procesami rozpatrywania reklamacji i skarg.
- Przyjęcia strategii i polityk wymagających akceptacji Komisji ds. Ryzyka oraz zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą, w tym: strategii zarządzania ryzykiem Grupy mBanku, strategii zarządzania ryzykiem rynkowym, operacyjnym i płynności oraz strategii zarządzania korporacyjnym i detalicznym ryzykiem kredytowym.
- Zatwierdzenia Księgi Limitów – Zasad Limitowania oraz wartości limitów dla Grupy mBanku.
- Przyjęcia Planu Awaryjnego na wypadek zagrożenia utraty płynności finansowej przez mBank S.A.
- Zatwierdzenia Strategii Zarządzania Ryzkiem Reputacji w Grupie mBanku.
- Zatwierdzenia Polityki Bancassurance w mBanku S.A.

W minionym roku na posiedzeniach Rady Nadzorczej systematycznie były omawiane i oceniane bieżące wyniki Grupy mBanku oraz poszczególnych pionów biznesowych w odniesieniu do planu finansowego.

Udział Członków Rady Nadzorczej w posiedzeniach Rady Nadzorczej w 2015 roku ilustruje poniższa tabela.

	Frekwencja*
Martin Blessing	6/6
Andre Carls	6/6
Stephan Engels	5/6
Thorsten Kanzler	5/6
Maciej Leśny	6/6
Teresa Mokrysz	6/6
Stefan Schmittmann	5/6
Agnieszka Słomka-Gołębiowska	6/6
Waldemar Stawski	6/6
Wiesław Thor	6/6
Marek Wierzbowski	6/6
Martin Zielke	5/6

* *Obecność na posiedzeniach / liczba posiedzeń w trakcie sprawowania mandatu*

Komisja Prezydialna w 2015 roku, wykonując funkcję bieżącego nadzoru nad działalnością Banku w okresach między posiedzeniami Rady Nadzorczej, ściśle współpracowała z Zarządem i była na bieżąco informowana o sytuacji Banku. Oprócz spotkań podczas posiedzeń Rady Nadzorczej, Członkowie Komisji odbywali regularne spotkania z Członkami Zarządu, omawiając najważniejsze bieżące sprawy Banku. Zgodnie ze swoimi kompetencjami, Komisja Prezydialna wydawała decyzje w sprawie transakcji

przekraczających 1% funduszy własnych Banku. W formie decyzji, zatwierdziła sprawozdanie ze swojej działalności za rok poprzedni, które jest przedstawiane Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu.

Komisja ds. Audytu była regularnie informowana o wynikach i sytuacji finansowej Banku i Grupy. Otrzymywała i analizowała informacje o podjętych działaniach w zakresie kluczowych obszarów ryzyka.

W trakcie czterech posiedzeń Komisji ds. Audytu w 2015 roku omawiane były m.in. następujące zagadnienia:

- Zgodność procesu przygotowywania sprawozdań finansowych z obowiązującymi regulacjami prawa.
- Współpraca z audytorem zewnętrznym.
- Konkluzje z audytu rocznych sprawozdań finansowych Grupy mBanku za 2014 rok.
- Zakres audytu sprawozdań rocznych za 2015 rok.
- Ocena systemu kontroli wewnętrznej w mBanku w 2015 roku.
- Stały nadzór nad projektem zmian w systemie kontroli wewnętrznej w mBanku w 2015 roku.
- Stały nadzór nad działalnością Departamentu Audytu Wewnętrznego.
- Zatwierdzanie sprawozdań Departamentu Compliance.

Komisja ds. Audytu rekomendowała Radzie Nadzorczej przyjęcie:

- Sprawozdań Zarządu z działalności mBanku i Grupy mBanku za 2014 rok oraz sprawozdań finansowych za 2014 rok.
- Raportu rocznego z zarządzania ryzykiem braku zgodności w mBanku w 2014 roku.
- Raportu Koordynatora do spraw outsourcingu w zakresie realizacji polityki outsourcingu w mBanku za 2014 rok.
- Raportu rocznego z nadzoru nad procesami rozpatrywania reklamacji i skarg w mBanku S.A. za 2014 rok.
- Planu Audytów Departamentu Audytu Wewnętrznego na rok 2015.
- Zmian w Regulaminie Komisji ds. Audytu.

Komisja ds. Ryzyka w 2015 roku obyła 7 posiedzeń, regularnie omawiając kwartalne raporty ryzyka (adekwatność kapitałowa, ryzyko płynności, ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne, ryzyko rynkowe, ryzyko stopy procentowej, kluczowe zdarzenia w obszarze ryzyka), a także szereg zagadnień dotyczących portfela kredytowego, w tym w ramach specjalnych prezentacji ryzyko portfela korporacyjnego, rynków finansowych i detalicznego. Wśród dyskutowanych tematów istotne miejsce zajmowały największe zaangażowania, kształtowanie się parametrów ryzyka oraz rezerwy tworzone w Banku i w Grupie Ponadto zgodnie z planem prac omówiła szczegółowo efektywność poszczególnych portfeli banku analizując parametry ryzyka, kierunki zmian i prognozy.

W 2015 roku Komisja ds. Ryzyka wydała 17 rekomendacji w zakresie zaangażowania obciążonego ryzykiem jednego podmiotu, zgodnie z parametrami określonymi przez Radę Nadzorczą oraz podjęła 18 decyzji w sprawie akceptacji szeregu strategii i polityk z obszaru ryzyka wymagających zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą.

Komisja ds. Wynagrodzeń odbyła w 2015 roku 5 posiedzeń na których omawiane były m.in. zagadnienia dotyczące:

- Regulaminu Programu Motywacyjnego dla Członków Zarządu mBanku.
- Regulamin Programu Pracowniczego w mBanku.
- Celów MbO dla Członków Zarządu mBanku.
- Identyfikacji pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w mBanku i zasad ich wynagradzania.

- Warunki emisji obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji oferowanych w Programie Motywacyjnym.

Komisja ds. Wynagrodzeń w 2015 podjęła 15 decyzji i przekazała w powyższych kwestiach rekomendacje Radzie Nadzorczej.

17. Słownik Pojęć

AIRB - ang. Advanced Internal Rating-Based, czyli metoda zaawansowanych ratingów wewnętrznych

ALM – ang. Asset and Liability Management – system zarządzania aktywami i pasywami banku

BaFin – niem. Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht, Federalny Urząd Nadzoru Finansowego

BFG – Bankowy Fundusz Gwarancyjny

BGK - Bank Gospodarstwa Krajowego

BRRD – ang. Banking Recovery and Resolution Directive, Dyrektywa dotycząca restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków

CATI - ang. Computer Assisted Telephone Interview, czyli wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny (badanie ankietowe)

CEE – Europa Środkowa i Wschodnia

CNB – Narodowy Bank Czeski

CRD IV – ang. Capital Requirement Directive, część pakietu regulacyjnego CRD IV / CRR wchodzącego w skład Bazylei III

Cross-selling – Technika handlowa polegająca na sprzedaży produktu lub usługi klientowi powiązanej z innym zakupem

CRR – ang. Capital Requirement Regulation, regulacja

Dochód - Wynik z tytułu odsetek + Wynik z tytułu opłat i prowizji + Przychody z tytułu dywidend + Wynik na działalności handlowej + Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone + Udział w zyskach (stratach) inwestycji we wspólne przedsięwzięcia + Pozostałe przychody operacyjne - Pozostałe koszty operacyjne

EBI - Europejski Bank Inwestycyjny

ECB - ang. European Central Bank, Europejski Bank Centralny

ESMA – ang. European Securities and Market Authority, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych

EURIBOR – ang. Euro Interbank Offer Rate, referencyjna wysokość oprocentowania depozytów i kredytów na rynku międzybankowym strefy euro; europejski odpowiednik stawki LIBOR

Fed - System Rezerwy Federalnej Stanów Zjednoczonych

FTE – ang. Full Time Equivalent, ekwiwalent pełnego etatu czasu pracy

GPW – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie

Gwarancja de minimis - Forma zabezpieczenia kredytu na wypadek gdyby Kredytobiorca nie spłacił kredytu w terminie określonym w umowie kredytowej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IBNI – ang. Incured but Not Idenified - Poniesione nieujawnione straty

ICAAP - ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process, czyli proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego

IPO – Pierwsza oferta publiczna. IPO wiąże się z wprowadzeniem po raz pierwszy akcji spółki do obrotu giełdowego.

K1 – Duże przedsiębiorstwa (roczne obroty w wysokości powyżej 500 mln zł)

K2 – Średnie przedsiębiorstwa (roczne obroty w wysokości 30-500 mln zł)

K3 – Małe przedsiębiorstwa (roczne obroty w wysokości poniżej 30 mln zł)

KNF - Komisja Nadzoru Finansowego

KSF – Komitet Stabilności Finansowej

KUKE - Średnioterminowe kredytowanie ubezpieczone w Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych

LIBOR - (ang. London Interbank Offered Rate) – referencyjna wysokość oprocentowania depozytów i kredytów na rynku międzybankowym w Londynie. Stawki LIBOR wyznaczane są dla następujących walut: USD, EUR, CHF, GBP, JPY, dla pożyczek na 1 dzień, 1 tydzień, 1 miesiąc, 2 miesiące, 3 miesiące, 6 miesięcy i 1 rok

M&A – ang. Mergers and Acquisitions, fuzje i przejęcia

Małe i średnie przedsiębiorstwa - Podmioty zatrudniające do 250 osób

Marża odsetkowa - Wynik odsetkowy / Średni stan aktywów odsetkowych

MbO - Ocena Zarządzania przez Cele

ML - ang. Mortgage Loans - Produkty zabezpieczone hipotecznie

NFC - ang. Near Field Communication - Płatności zbliżeniowe dokonywane telefonem komórkowym

NML - ang. Non-Mortgage Loans - Produkty niezabezpieczone lub posiadające inne zabezpieczenie

PD – ang. Probability of Default, prawdopodobieństwo bankructwa podmiotu

PKB – Produkt Krajowy Brutto

PPS – ang. Purchasing Power Standard, standard siły nabywczej

Program „Mieszkanie dla Młodych" - Rządowy program wsparcia osób w wieku do 35 lat w nabyciu pierwszego, nowego mieszkania

ROA netto - Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Banku / Średni stan aktywów

ROE brutto - Zysk brutto / Średni stan kapitału własnego (bez zysku roku bieżącego)

ROE netto - Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Banku / Średni stan kapitału własnego (bez wyniku roku bieżącego)

RPP - Rada Polityki Pieniężnej

RWA - ang. Risk Weighted Assets, aktywa ważone ryzykiem

RWD – ang. Responsive Web Design, technologia pozwalająca na automatyczne dostosowywanie strony internetowej do urządzenia, na którym jest przeglądana

SoFFin – niem. Sonderfonds Finanzmarktstabilisierung, Fundusz Stabilizacji Rynków Finansowych

Studia MBA - Studia podyplomowe Executive Master of Business Administration oferowane w języku polskim i adresowane do osób pracujących zawodowo, które ukończyły studia wyższe oraz posiadają kilkuletnie doświadczenie w biznesie, głównie zajmują średnie i wyższej stanowiska menedżerskie

TREA – ang. Total Risk Exposure Amount, łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Umiejętności „on-the-job" – Zdobywanie umiejętności podczas pracy, m.in. poprzez udział w projektach i pracę warsztatową

WIBOR - (ang. Warsaw Interbank Offered Rate) – Polski odpowiednik stawki LIBOR, wyznaczany dla waluty PLN w Warszawie

WIG – Warszawski Indeks Giełdowy

Wskaźnik C/I – ang. Cost to Income, wskaźnik kosztów do dochodów liczony według wzoru: ogólne koszty administracyjne + amortyzacja / dochody (w tym saldo pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych)

Wskaźnik LtV – ang. Loan to Value, współczynnik wyrażający stosunek pomiędzy wysokością kredytu, a wartością (zwykle hipotecznego) zabezpieczenia tego kredytu

Wskaźnik P/BV - Cena akcji / Wartość księgowa na akcję

Wskaźnik P/E - Cena akcji / Zysk na akcję

Współczynnik Core Tier 1 - Współczynnik kapitału podstawowego, liczony według wzoru: fundusze podstawowe (po pomniejszeniach funduszy podstawowych) / łączna kwota ekspozycji na ryzyko (od końca marca 2014 roku wskaźniki kapitałowe są obliczane według zasad opartych na Bazylei III)

ZBP – Związek Banków Polskich

18. Oświadczenia Zarządu

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zarząd mBanku S.A. oświadcza, że wedle najlepszej wiedzy:

- roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy mBanku S.A. oraz jej wynik finansowy,
- sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. za 2015 rok zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy mBanku S.A., w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, czyli Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2015 rok został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy członków Zarządu mBanku S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
25.02.2016	Cezary Stypułkowski	Prezes Zarządu	
25.02.2016	Lidia Jabłonowska-Luba	Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem	
25.02.2016	Przemysław Gdański	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej	
25.02.2016	Jörg Hessenmüller	Wiceprezes Zarządu ds. Finansów	
25.02.2016	Hans-Dieter Kemler	Wiceprezes Zarządu ds. Rynków Finansowych	
25.02.2016	Cezary Kocik	Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej	
25.02.2016	Jarosław Mastalerz	Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki	

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy mBanku S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. („Grupa"), w której jednostką dominującą jest mBank S.A. („Bank") z siedzibą w Warszawie, ul. Senatorska 18, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku, obejmującego skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz noty objaśniające do sprawozdania finansowego („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe").
2. Za rzetelność i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Banku. Ponadto, Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy spełniały wymagania przewidziane w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. 2013.330 z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości"). Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym czy jest ono we wszystkich istotnych aspektach zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy.
3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:
   - rozdziału 7 ustawy o rachunkowości;
   - Krajowych Standardów Rewizji Finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce;

   w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wyrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości oraz znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Banku, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

4. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
   - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku;
   - sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską;
   - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.
5. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Banku na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności") i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2014.133, z późn. zm.) oraz art. 111a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. 2015.128 z późn. zm.).

w imieniu
Ernst & Young Audyt Polska spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
Numer ewidencyjny 130

Kluczowy Biegły Rewident

Dominik Januszewski
Biegły Rewident
Numer 9707

Warszawa, dnia 25 lutego 2016 roku

RAPORT Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2015 ROKU

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

1. Informacje ogólne

Jednostką dominująca w Grupie mBank (zwanej dalej „Grupą" lub „Grupą Kapitałową") jest mBank S.A. („jednostka dominująca", „Bank").

Jednostka dominująca została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 11 grudnia 1986 roku. Siedziba jednostki dominującej mieści się w Warszawie, ul. Senatorska 18.

Jednostka dominująca jest emitentem papierów wartościowych, o których mowa w art. 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 19 lipca 2002 r. nr 1606/2002/WE w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (DzUrz WE L 243 z 11 września 2002 roku, str. 1; DzUrz UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609) i na podstawie art. 55.5 Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (DzU 2013.330 z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości") sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

W dniu 11 lipca 2001 roku jednostka dominująca została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

Jednostka dominująca posiada numer NIP: 5260215088 nadany w dniu 13 grudnia 2013 roku oraz symbol REGON: 001254524 nadany w dniu 9 grudnia 2013 roku.

Jednostka dominująca należy do grupy kapitałowej Commerzbank AG.

Podstawowym przedmiotem działalności jednostki dominującej jest:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów;
- prowadzenie innych rachunków bankowych;
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych;
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych;
- wykonywanie operacji wekslowych i czekowych oraz operacji, których przedmiotem są warranty;
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń;
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw;
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym;
- emitowanie bankowych papierów wartościowych;
- wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych;
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych;
- dokonywanie terminowych operacji finansowych;
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych;
- wykonywanie czynności banku reprezentanta przewidzianych w Ustawie o obligacjach;
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych;
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu;

- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego.

Zakres działalności podmiotów zależnych obejmuje następujące rodzaje działalności:

- usługi faktoringowe;
- leasing;
- administrowanie nieruchomością gruntową;
- pozyskiwanie środków finansowych dla jednostki dominującej;
- obrót papierami wartościowymi;
- dystrybucja produktów oferowanych przez jednostką dominującą;
- kompleksowe zarządzanie majątkiem klienta;
- udzielanie kredytów hipotecznych;
- działalność ubezpieczeniowa;
- zarządzanie danymi i dokumentami;
- opracowywanie projektów inwestycyjnych oraz prowadzenie prac wykonawczych;
- realizacja przedsięwzięć deweloperskich.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał akcyjny jednostki dominującej wynosił 168 955 696 złotych i był podzielony na 42 238 924 akcji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku struktura własności kapitału akcyjnego jednostki dominującej była następująca:

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Udział w kapitale akcyjnym
Commerzbank AG	29 352 897	29 352 897	117 411 588	69,49%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	2 130 699	2 130 699	8 522 796	5,05%
Pozostali akcjonariusze	10 755 328	10 755 328	43 021 312	25,46%
	---	---	---	---
Razem	42 238 924	42 238 924	168 955 696	100%
	=====	=====	=====	=====

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w nocie 38 not objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku, w roku obrotowym miały miejsce następujące zmiany w strukturze własnościowej kapitału akcyjnego jednostki dominującej:

- W dniu 20 marca 2015 roku Bank otrzymał od ING Otwarty Fundusz Emerytalny („Fundusz") zawiadomienie o zwiększeniu stanu posiadania akcji mBanku S.A. powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A.
- Przed nabyciem akcji Fundusz posiadał 2 110 309 akcji mBanku S.A., co stanowiło 4,99% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 110 309 głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A. W dniu 18 marca 2015 roku na rachunku Funduszu znajdowało się 2 130 699 akcji mBanku S.A., co stanowi 5,05% kapitału zakładowego mBanku S.A. Akcje te uprawniają do 2 130 699 głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A., co stanowi 5,05% ogólnej liczby głosów.

W okresie po dacie bilansowej do daty opinii nie było zmian w strukturze własnościowej kapitału akcyjnego jednostki dominującej.

Zmiany kapitału akcyjnego jednostki dominującej w roku obrotowym były następujące:

	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)
Stan na początek okresu	42 210 057	168 840 228
Podwyższenie/ obniżenie kapitału	28 867	115 468
Stan na koniec okresu	42 238 924	168 955 696

W 2015 roku Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych dokonał rejestracji 28 867 akcji Banku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału akcyjnego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji Banku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał akcyjny Banku wzrósł w 2015 roku o kwotę 115 468 złotych.

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 25 lutego 2016 roku wchodzili:

Cezary Stypułkowski - Prezes Zarządu
Lidia Jabłonowska-Luba - Wiceprezes Zarządu
Przemysław Gdański - Wiceprezes Zarządu
Jörg Hessenmüller - Wiceprezes Zarządu
Hans-Dieter Kemler - Wiceprezes Zarządu
Cezary Kocik - Wiceprezes Zarządu
Jarosław Mastalerz - Wiceprezes Zarządu

W okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku („okres sprawozdawczy") oraz od dnia bilansowego do daty opinii nie było zmian w składzie Zarządu Banku.

2. Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skład Grupy Kapitałowej mBanku S.A. wchodziły następujące jednostki zależne (bezpośrednio i pośrednio):

nazwa jednostki	metoda konsolidacji	rodzaj opinii o sprawozdaniu finansowym	podmiot uprawniony, który przeprowadził badanie sprawozdania finansowego	dzień bilansowy, na który sporządzono sprawozdanie finansowe
Aspiro S.A.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015

BDH Development Sp. z o.o.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015
Dom Maklerski mBanku S.A.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015
Garbary Sp. z o.o.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015
mCentrum Operacji Sp. z o.o.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015
mBank Hipoteczny S.A.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015
mFactoring S.A.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015
mFinance France S.A.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young et Associés	31 grudnia 2015
mLocum S.A.	konsolidacja pełna	bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015
mLeasing S.A.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015
mWealth Management S.A.	konsolidacja pełna	w trakcie badania	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	31 grudnia 2015

Rodzaj zmian i wpływ wywołany zmianami w stosunku do roku ubiegłego w zakresie jednostek objętych konsolidacją został przedstawiony w nocie 1 not objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku („noty objaśniające").

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

3.1 Opinia biegłego rewidenta oraz badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1 jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, wpisanym na listę pod numerem 130.

Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. w dniu 30 marca 2015 roku została wybrana przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. oraz kluczowy biegły rewident spełniają, w rozumieniu art. 56 ust. 3 i 4 Ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 roku, nr 77, poz. 649, z późn. zm.), warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Na podstawie umowy zawartej w dniu 20 maja 2015 roku z Zarządem jednostki dominującej przeprowadziliśmy badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania. Przeprowadzone w trakcie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego procedury były zaprojektowane tak, aby umożliwić wydanie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość. Nasze procedury nie obejmowały uzupełniających informacji, które nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe traktowane jako całość.

Na podstawie naszego badania, z dniem 25 lutego 2016 roku wydaliśmy opinię biegłego rewidenta bez zastrzeżeń o następującej treści:

„Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy mBanku S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest mBank S.A. („Bank”) z siedzibą w Warszawie, ul. Senatorska 18, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku, obejmującego skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz noty objaśniające do sprawozdania finansowego („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).
2. Za rzetelność i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Banku. Ponadto, Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy spełniały wymagania przewidziane w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. 2013.330 z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości”). Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym czy jest ono we wszystkich istotnych aspektach zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy.
3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:
   - rozdziału 7 ustawy o rachunkowości;
   - Krajowych Standardów Rewizji Finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce;

   w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wyrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Banku, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.
4. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
   - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku;
   - sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską;
   - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.
5. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Banku na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2014.133, z późn. zm.) oraz art. 111a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. 2015.128 z późn. zm.).”Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy przeprowadziliśmy w okresie od dnia 1 września 2015 roku do dnia 25 lutego 2016 roku, w tym w siedzibie jednostki dominującej od dnia 1 października 2015 roku do dnia 30 listopada 2015 roku oraz od dnia 4 stycznia 2016 roku do dnia 25 lutego 2016 roku.

3.2 Oświadczenia otrzymane i dostępność danych

Zarząd jednostki dominującej potwierdził swoją odpowiedzialność za rzetelną prezentację sprawozdania finansowego jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania

zasadami (polityką) rachunkowości oraz prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej. Oświadczył on, iż udostępnił nam wszystkie sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, dokumentację konsolidacyjną oraz pozostałe wymagane dokumenty oraz udzielił niezbędnych wyjaśnień. Otrzymaliśmy również pisemne oświadczenie z dnia 25 lutego 2016 roku Zarządu jednostki dominującej o:

- kompletnym ujęciu informacji w dokumentacji konsolidacyjnej,
- wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, oraz
- ujawnieniu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wszelkich istotnych zdarzeń, które nastąpiły po dacie bilansu do dnia złożenia oświadczenia.

W oświadczeniu potwierdzono, że przekazane nam informacje były rzetelne i prawdziwe zgodnie z przekonaniem i najlepszą wiedzą Zarządu jednostki dominującej i objęły wszelkie zdarzenia mogące mieć wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Jednocześnie oświadczamy, że w trakcie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie nastąpiły ograniczenia zakresu badania.

3.3 Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za poprzedni rok obrotowy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku zostało zbadane przez Dominika Januszewskiego, kluczowego biegłego rewidenta nr 9707, działającego w imieniu Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, firmy wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod numerem 130. Działający w imieniu podmiotu uprawnionego kluczowy biegły rewident wydał o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku opinię bez zastrzeżeń. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku zostało zatwierdzone przez Akcjonariuszy na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy w dniu 30 marca 2015 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku wraz z opinią biegłego rewidenta, odpisem uchwały o zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdaniem z działalności Grupy zostało złożone w dniu 9 kwietnia 2015 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym.

4. Sytuacja finansowa

4.1 Podstawowe dane i wskaźniki finansowe

Poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową Grupy w latach 2013 – 2015, wyliczone na podstawie danych finansowych zawartych w zbadanych skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych za lata zakończone dnia 31 grudnia 2014 roku i dnia 31 grudnia 2015 roku.

	2015	2014	2013
Suma bilansowa	123 523 021	117 985 822	104 282 761
Kapitał własny	12 274 964	11 072 980	10 256 438

	2015	2014	2013
Wynik finansowy netto	1 304 128	1 289 310	1 208 978
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,25%	14,66%	19,38%
Wskaźnik rentowności $\frac{\text{zysk brutto}}{\text{ogólne koszty administracyjne i amortyzacja}}$	78,76%	93,34%	90,44%
Wskaźnik poziomu kosztów $\frac{\text{ogólne koszty administracyjne i amortyzacja}}{\text{przychody operacyjne ogółem pomniejszone o pozostałe koszty operacyjne}^{1}}$	50,18%	44,95%	45,68%
Wskaźnik zwrotu kapitału $\frac{\text{zysk netto}}{\text{średni stan kapitałów własnych}^{2}}$	11,17%	12,09%	12,17%
Wskaźnik zwrotu aktywów $\frac{\text{zysk netto}}{\text{średni stan aktywów}^{3}}$	1,08%	1,16%	1,17%
Wskaźnik inflacji:			
Średnioroczny	-0,9%	0,0%	0,9%
Grudzień roku bieżącego/ grudzień roku poprzedniego	-0,5%	-1,0%	0,7%

[1] Przychody operacyjne ogółem pomniejszone o pozostałe koszty operacyjne stanowią sumę wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na działalności handlowej, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone oraz pozostałych przychodów operacyjnych pomniejszonych o pozostałe koszty operacyjne.

[2] Średni stan kapitałów własnych jest średnią arytmetyczną stanu kapitałów własnych na początek i koniec danego okresu.

[3] Średni stan aktywów jest średnią arytmetyczną stanu aktywów na początek i koniec danego okresu.

4.2 Komentarz

Przedstawione wskaźniki wskazują na następujące trendy:

- Wskaźnik rentowności wzrósł z poziomu 90,44% w 2013 roku do poziomu 93,34% w 2014 roku, a następnie spadł do poziomu 78,76% w 2015 roku.
- Wskaźnik poziomu kosztów spadł z poziomu 45,68% w 2013 roku do poziomu 44,95% w 2014 roku, a następnie wzrósł do poziomu 50,18% w 2015 roku.
- Wskaźnik zwrotu kapitału spadł z poziomu 12,17% w 2013 roku do poziomu 12,09% w 2014 roku, a następnie spadł do poziomu 11,17% w 2015 roku.
- Wskaźnik zwrotu aktywów spadł z poziomu 1,17% w 2013 roku do poziomu 1,16% w 2014 roku, a następnie spadł do poziomu 1,08% w 2015 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku łączny współczynnik kapitałowy Grupy wynosił 17,25% w porównaniu do 14,66% na koniec 2014 roku i 19,38% na koniec 2013 roku.

4.3 Kontynuacja działalności

Podczas naszego badania nic nie zwróciło naszej uwagi, co powodowałoby nasze przekonanie, że jednostka dominująca nie jest w stanie kontynuować działalności przez co najmniej 12 miesięcy licząc od dnia 31 grudnia 2015 roku na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

W nocie 2.1 not objaśniających do zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku Zarząd jednostki dominującej wskazał, że będące podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawozdania finansowe jednostek Grupy zostały sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez te jednostki przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2015 roku i że nie występują okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez te jednostki.

4.4 Stosowanie zasad ostrożności

Na dzień 31 grudnia 2015 roku przewidziane były przepisami Prawa Bankowego, uchwałami Zarządu Narodowego Banku Polskiego, uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR) i wydanych na podstawie tego rozporządzenia rozporządzeń Komisji (UE) zasady ostrożności dotyczące:

- koncentracji ryzyka kredytowego,
- koncentracji udziałów kapitałowych,
- kwalifikacji kredytów oraz udzielonych gwarancji i poręczeń do grup ryzyka i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków,
- płynności,
- wysokości rezerwy obowiązkowej,
- adekwatności kapitałowej.

Podczas przeprowadzonego badania nie stwierdziliśmy istotnych faktów wskazujących na niestosowanie się przez Grupę w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia niniejszego raportu do powyższych zasad. Jak ujawniono w nocie 49 not objaśniających do zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego uwzględniając „obowiązujący od dnia 1 stycznia 2016 roku na mocy

Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dodatkowy bufor zabezpieczający w wysokości 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku Bank oraz Grupa mBanku powinny utrzymywać, odpowiednio na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym, współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 na poziomie nie niższym niż 13,54% oraz łączny współczynnik kapitałowy na poziomie nie niższym niż 17,64%, w porównaniu do zaraportowanego przez Grupę mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku odpowiednich współczynników na poziomie 14,29% oraz 17,25%. Na dzień 31 stycznia 2016 roku zaraportowany na poziomie skonsolidowanym łączny współczynnik kapitałowy był poniżej wspomnianego wcześniej docelowego współczynnika 17,64%, podczas gdy skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 pozostawał na poziomie wyraźnie przekraczającym nowy docelowy współczynnik, podobnie jak odpowiednie współczynniki na poziomie jednostkowym mBanku. Zarząd mBanku uważa, że uwzględniając decyzje, które mają zostać podjęte na nadchodzącym Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu mBanku (planowanym na dzień 24 marca 2016 roku), Grupa przekroczy wymagany poziom łącznego współczynnika kapitałowego wynoszący 17,64%." Uzyskaliśmy ponadto pisemne oświadczenie Zarządu Banku, że w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia opinii inne normy ostrożnościowe były przestrzegane.

4.5 Prawidłowość ustalenia łącznego współczynnika kapitałowego

Podczas przeprowadzania badania nie stwierdziliśmy istotnych nieprawidłowości w zakresie ustalania łącznego współczynnika kapitałowego na dzień 31 grudnia 2015 roku zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku (CRR).

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. Kompletność i poprawność dokumentacji konsolidacyjnej

Podczas badania nie stwierdziliśmy mogących mieć istotny wpływ na zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe nieprawidłowości dokumentacji konsolidacyjnej, które nie zostałyby usunięte, w tym w zakresie spełnienia warunków, jakim powinna odpowiadać dokumentacja konsolidacyjna (a w szczególności obejmujących wyłączenia dotyczące korekt konsolidacyjnych).

2. Zasady i metody wyceny aktywów i zobowiązań oraz kapitałów własnych

Zasady (politykę) rachunkowości Grupy oraz wykazywania danych przedstawiono w nocie 2 not objaśniających do zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

3. Charakterystyka składników skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Struktura aktywów, zobowiązań i kapitałów własnych Grupy została przedstawiona w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Dane wykazane w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

3.1 Wartość firmy z konsolidacji oraz sposób dokonywania odpisów

Sposób ustalenia wartości firmy z konsolidacji, zasady oceny utraty wartości oraz dokonane odpisy z tytułu utraty wartości za rok obrotowy i do dnia bilansowego przedstawiono w nocie 2 i nocie 25 not objaśniających do zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

3.2 Kapitał własny, w tym udziały niekontrolujące

Wykazany stan kapitałów własnych, w tym udziałów niekontrolujących, jest zgodny z dokumentacją konsolidacyjną i odpowiednimi dokumentami prawnymi. Udziały niekontrolujące na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 32 618 tysięcy złotych. Udziały niekontrolujące zostały ustalone prawidłowo i są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

Dane dotyczące kapitałów własnych przedstawiono w notach 38 – 42 not objaśniających do zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

3.3 Rok obrotowy

Sprawozdania finansowe, będące podstawą sporządzenia zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, wszystkich jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zostały sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku i obejmują dane finansowe za okres sprawozdawczy od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

4. Wyłączenia konsolidacyjne

4.1 Wyłączenia wzajemnych rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz obrotów wewnętrznych (przychodów i kosztów) jednostek objętych konsolidacją

Dokonane wyłączenia wzajemnych rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz obrotów wewnętrznych (przychodów i kosztów) jednostek objętych konsolidacją są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

4.2 Wyłączenia wyników niezrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją, zawartych w wartości aktywów oraz z tytułu dywidend

Dokonane wyłączenia wyników niezrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją zawartych w wartości aktywów oraz z tytułu dywidend są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

5. Sprzedaż całości lub części udziałów (akcji) w jednostce podporządkowanej

Informacje dotyczące sprzedaży udziałów (akcji) w jednostkach podporządkowanych zostały przedstawione w nocie 24 i nocie 46 not objaśniających do zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

6. Pozycje kształtujące wynik działalności Grupy

Charakterystyka pozycji kształtujących wynik działalności Grupy została przedstawiona w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

7. Słuszność odstępstw od zasad konsolidacji i stosowania metody praw własności określonych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE

W procesie sporządzania zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały miejsca odstępstwa od zasad konsolidacji i stosowania metody praw własności.

8. Noty objaśniające

Noty objaśniające w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku sporządzone zostały, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

10. Sprawozdanie z działalności Grupy

Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Banku na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności") i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2014.133, z późn. zm.) oraz art. 111a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. 2015.128 z późn. zm.).

11. Zgodność z prawem

Uzyskaliśmy pisemne potwierdzenie od Zarządu jednostki dominującej, iż w roku sprawozdawczym nie zostały naruszone przepisy prawa, a także postanowienia statutów i umów jednostek Grupy mające wpływ na zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

12. Wykorzystanie pracy specjalistów

W trakcie naszego badania korzystaliśmy z wyników prac niezależnych rzeczoznawców majątkowych – w wyliczeniach dotyczących poziomu odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu kredytów Grupa uwzględniła wartość przedmiotów zabezpieczeń według wycen sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych na zlecenie Grupy.

w imieniu
Ernst & Young Audyt Polska spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
Numer ewidencyjny 130

Kluczowy Biegły Rewident

Dominik Januszewski
Biegły Rewident
Numer 9707

Warszawa, dnia 25 lutego 2016 roku

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy mBanku S.A. według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2015 rok

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2015 rok.

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2015	Rok kończący się 31.12.2014	Rok kończący się 31.12.2015	Rok kończący się 31.12.2014
I. Przychody z tytułu odsetek	3 660 505	3 956 254	874 714	944 371
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 433 927	1 399 601	342 651	334 089
III. Wynik na działalności handlowej	292 935	369 156	70 000	88 119
IV. Wynik na działalności operacyjnej	1 617 855	1 652 700	386 603	394 505
V. Zysk brutto	1 617 855	1 652 700	386 603	394 505
VI. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	1 301 246	1 286 668	310 946	307 132
VII. Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	2 882	2 642	689	631
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	6 989 966	481 916	1 670 323	115 035
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	291 202	(196 312)	69 586	(46 860)
X. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(5 320 487)	721 173	(1 271 384)	172 146
XI. Przepływy pieniężne netto, razem	1 960 681	1 006 777	468 524	240 321
XII. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	30,82	30,50	7,36	7,28
XIII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	30,80	30,47	7,36	7,27
XIV. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	17,00	-	4,06

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
I. Aktywa razem	123 523 021	117 985 822	28 985 808	27 681 257
II. Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-
III. Zobowiązania wobec innych banków	12 019 331	13 383 829	2 820 446	3 140 049
IV. Zobowiązania wobec klientów	81 140 866	72 422 479	19 040 447	16 991 408
V. Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	12 242 346	11 043 242	2 872 779	2 590 911
VI. Udziały niekontrolujące	32 618	29 738	7 654	6 977
VII. Kapitał akcyjny	168 956	168 840	39 647	39 612
VIII. Liczba akcji	42 238 924	42 210 057	42 238 924	42 210 057
IX. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	289,84	261,63	68,01	61,38
X. Łączny współczynnik kapitałowy	17,25	14,66	17,25	14,66

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku – 1 EUR = 4,2615 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2014 roku – 1 EUR = 4,2623 PLN
- dla pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i start - kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2015 i 2014 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,1848 PLN i 1 EUR = 4,1893 PLN.

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat ... 5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów ... 6
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej ... 7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym ... 8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych ... 9
Noty objaśniające do sprawozdania finansowego ... 10
1. Informacje o Grupie mBanku S.A. ... 10
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości ... 14
2.1. Podstawa sporządzenia ... 14
2.2. Konsolidacja ... 15
2.3. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia: ... 16
2.4. Przychody i koszty z tytułu odsetek ... 16
2.5. Przychody z tytułu opłat i prowizji ... 17
2.6. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ... 18
2.7. Przypis składki ... 18
2.8. Odszkodowania i świadczenia netto ... 18
2.9. Sprawozdawczość dotycząca segmentów ... 18
2.10. Aktywa finansowe ... 19
2.11. Aktywa reasekuracyjne ... 21
2.12. Kompensowanie instrumentów finansowych ... 21
2.13. Utrata wartości aktywów finansowych ... 21
2.14. Umowy gwarancji finansowych ... 23
2.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych ... 23
2.16. Umowy sprzedaży i odkupu ... 23
2.17. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń ... 23
2.18. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia ... 25
2.19. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ... 26
2.20. Wartości niematerialne ... 26
2.21. Rzeczowe aktywa trwałe ... 27
2.22. Zapasy ... 28
2.23. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana ... 28
2.24. Odroczony podatek dochodowy ... 29
2.25. Aktywa przejęte za długi ... 29
2.26. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów ... 30
2.27. Leasing ... 30
2.28. Rezerwy ... 30
2.29. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze ... 31
2.30. Kapitał ... 32
2.31. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych ... 33
2.32. Działalność powiernicza ... 34
2.33. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów ... 34
2.34. Dane porównawcze ... 39
3. Zarządzanie ryzykiem ... 39
3.1. Informacje ogólne ... 39
3.2. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2014 roku – uwarunkowania zewnętrzne ... 42
3.3. Zasady zarządzania ryzykiem ... 44
3.4. Ryzyko kredytowe ... 60
3.5. Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane papiery wartościowe ... 72
3.6. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych ... 72
3.7. Ryzyko rynkowe ... 74
3.8. Ryzyko walutowe ... 77
3.9. Ryzyko stopy procentowej ... 78
3.10. Ryzyko płynności ... 81
3.11. Ryzyko operacyjne ... 85
3.12. Inne rodzaje ryzyka ... 86
3.13. Ryzyko ubezpieczeniowe ... 88

3.12. Ryzyko biznesowe ... 92
3.13. Ryzyko modeli ... 92
3.14. Ryzyko reputacji ... 93
3.15. Ryzyko kapitałowe ... 94
3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań ... 95
3.17. Pozostała działalność ... 103
4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości .. 103
5. Segmenty działalności ... 105
6. Wynik z tytułu odsetek ... 110
7. Wynik z tytułu opłat i prowizji ... 111
8. Przychody z dywidend ... 111
9. Wynik na działalności handlowej ... 112
10. Pozostałe przychody operacyjne ... 112
11. Ogólne koszty administracyjne ... 114
12. Pozostałe koszty operacyjne ... 115
13. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek ... 115
14. Podatek dochodowy ... 116
15. Zysk na jedną akcję ... 116
16. Pozostałe całkowite dochody ... 117
17. Kasa, operacje z bankiem centralnym ... 118
18. Należności od banków ... 118
19. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu ... 119
20. Pochodne instrumenty finansowe ... 120
21. Rachunkowość zabezpieczeń ... 122
22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom ... 124
23. Inwestycyjne papiery wartościowe ... 129
24. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży ... 131
25. Wartości niematerialne ... 131
26. Rzeczowe aktywa trwałe ... 133
27. Inne aktywa ... 135
28. Zobowiązania wobec innych banków ... 135
29. Zobowiązania wobec klientów ... 136
30. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych ... 136
31. Zobowiązania podporządkowane ... 139
32. Pozostałe zobowiązania ... 141
33. Rezerwy ... 142
34. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ... 143
35. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej ... 145
36. Zobowiązania pozabilansowe ... 148
37. Aktywa zastawione ... 149
38. Zarejestrowany kapitał akcyjny ... 151
39. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej ... 151
40. Zyski zatrzymane ... 152
41. Inne pozycje kapitału własnego ... 152
42. Dywidenda na akcję ... 152
43. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych ... 153
44. Programy motywacyjne oparte na akcjach ... 155
45. Transakcje z podmiotami powiązanymi ... 161
46. Przejęcie i zbycie ... 165
47. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych ... 166
48. Konsolidacja ostrożnościowa ... 167
49. Adekwatność kapitałowa ... 170
50. Zdarzenia po dniu bilansowym ... 175

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2015	2014
Przychody z tytułu odsetek	6	3 660 505	3 956 254
Koszty odsetek	6	(1 149 132)	(1 465 596)
Wynik z tytułu odsetek		**2 511 373**	**2 490 658**
Przychody z tytułu opłat i prowizji	7	1 433 927	1 399 601
Koszty z tytułu opłat i prowizji	7	(536 751)	(497 911)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		**897 176**	**901 690**
Przychody z tytułu dywidend	8	17 540	19 992
Wynik na działalności handlowej	9	292 935	369 156
Wynik z pozycji wymiany		*288 708*	*233 048*
Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń		*4 227*	*136 108*
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, w tym:	23	314 408	51 926
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych		*133 213*	*55 373*
Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone		*181 195*	*(3 447)*
Udział w zyskach (stratach) inwestycji we wspólne przedsięwzięcia		(141)	-
Pozostałe przychody operacyjne	10	245 859	346 922
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	13	(421 222)	(515 903)
Ogólne koszty administracyjne	11	(1 854 596)	(1 580 543)
Amortyzacja	25, 26	(199 650)	(190 022)
Pozostałe koszty operacyjne	12	(185 827)	(241 176)
Wynik działalności operacyjnej		**1 617 855**	**1 652 700**
Zysk brutto		**1 617 855**	**1 652 700**
Podatek dochodowy	14	(313 727)	(363 390)
Zysk netto		**1 304 128**	**1 289 310**
Zysk netto przypadający na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		1 301 246	1 286 668
- udziały niekontrolujące		2 882	2 642
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.		**1 301 246**	**1 286 668**
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	15	**42 221 351**	**42 189 705**
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	**30,82**	**30,50**
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	15	**42 247 160**	**42 221 295**
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	**30,80**	**30,47**

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2015	2014
Zysk netto		**1 304 128**	**1 289 310**
Pozostałe dochody całkowite netto, w tym:	16	**(116 717)**	**231 456**
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		**(115 125)**	**233 361**
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		(4 661)	245
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (netto)		(107 267)	229 060
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)		(3 197)	4 056
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		**(1 592)**	**(1 905)**
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (netto)		(1 592)	(1 905)
Dochody całkowite netto, razem		**1 187 411**	**1 520 766**
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:			
- akcjonariuszy mBanku S.A.		1 184 529	1 518 124
- udziały niekontrolujące		2 882	2 642

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2015	31.12.2014
Kasa, operacje z bankiem centralnym	17	5 938 133	3 054 549
Należności od banków	18	1 897 334	3 751 415
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	19	557 541	1 163 944
Pochodne instrumenty finansowe	20	3 349 328	4 865 517
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	78 433 546	74 582 350
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	21	130	461
Inwestycyjne papiery wartościowe	23	30 736 949	27 678 614
Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia		7 359	-
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24	-	576 838
Wartości niematerialne	25	519 049	465 626
Rzeczowe aktywa trwałe	26	744 522	717 377
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 850	61 751
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	34	366 088	272 416
Inne aktywa	27	971 192	794 964
AKTYWA RAZEM		**123 523 021**	**117 985 822**
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec banku centralnego		-	-
Zobowiązania wobec innych banków	28	12 019 331	13 383 829
Pochodne instrumenty finansowe	20	3 173 638	4 719 056
Zobowiązania wobec klientów	29	81 140 866	72 422 479
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30	8 946 195	10 341 742
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	21	100 098	103 382
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	24	-	276 341
Pozostałe zobowiązania	32	1 764 091	1 349 654
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		50 126	1 969
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	34	981	9 785
Rezerwy	33	225 416	176 881
Zobowiązania podporządkowane	31	3 827 315	4 127 724
Zobowiązania razem		**111 248 057**	**106 912 842**
Kapitały			
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.		**12 242 346**	**11 043 242**
Kapitał podstawowy:		**3 535 758**	**3 523 903**
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	38	168 956	168 840
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	39	3 366 802	3 355 063
Zyski zatrzymane	40	**8 273 782**	**6 969 816**
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		6 972 536	5 683 148
- Wynik roku bieżącego		1 301 246	1 286 668
Inne pozycje kapitału własnego	41	**432 806**	**549 523**
Udziały niekontrolujące		**32 618**	**29 738**
Kapitały razem		**12 274 964**	**11 072 980**
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		**123 523 021**	**117 985 822**
Łączny współczynnik kapitałowy	49	**17,25**	**14,66**
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	49	**14,29**	**12,24**
Wartość księgowa		**12 242 346**	**11 043 242**
Liczba akcji		**42 238 924**	**42 210 057**
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		**289,84**	**261,63**

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

(w tys. zł)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego					Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A. razem	Udziały niekontrolujące	Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia				
Stan na 1 stycznia 2015 r.		**168 840**	**3 355 063**	**4 413 825**	**101 252**	**1 041 953**	**1 412 786**	**-**	**(1 765)**	**549 621**	**4 056**	**(2 389)**	**11 043 242**	**29 738**	**11 072 980**
Dochody całkowite razem	16						**1 301 246**		**(4 661)**	**(107 267)**	**(3 197)**	**(1 592)**	**1 184 529**	**2 882**	**1 187 411**
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka		-	-	-	-	53 500	(53 500)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	469 777	-	-	(469 777)	-	-	-	-	-	-	-	-
Emisja akcji	38	116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116	-	116
Pozostałe zmiany		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Program opcji pracowniczych	39, 44	-	11 739	-	2 720	-	-	-	-	-	-	-	14 459	-	14 459
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	*14 459*	-	-	-	-	-	-	-	*14 459*	-	*14 459*
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	*11 739*	-	*(11 739)*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2015 r.		**168 956**	**3 366 802**	**4 883 602**	**103 972**	**1 095 453**	**889 509**	**1 301 246**	**(6 426)**	**442 354**	**859**	**(3 981)**	**12 242 346**	**32 618**	**12 274 964**

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego					Kapitały przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A. razem	Udziały niekontrolujące	Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia				
Stan na 1 stycznia 2014 r.		**168 696**	**3 343 642**	**4 118 312**	**100 057**	**989 953**	**1 190 615**	**-**	**(2 010)**	**320 561**	**-**	**(484)**	**10 229 342**	**27 096**	**10 256 438**
Dochody całkowite razem	16						**1 286 668**		**245**	**229 060**	**4 056**	**(1 905)**	**1 518 124**	**2 642**	**1 520 766**
Dywidendy wypłacone		-	-	-	-	-	(716 984)		-	-	-	-	(716 984)	-	(716 984)
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka		-	-	-	-	52 000	(52 000)		-	-	-	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	295 513	-	-	(295 513)		-	-	-	-	-	-	-
Emisja akcji	38	144	-	-	-	-	-		-	-	-	-	144	-	144
Program opcji pracowniczych	39, 44	-	11 421	-	1 195	-	-		-	-	-	-	12 616	-	12 616
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	*12 616*	-	-		-	-	-	-	*12 616*	-	*12 616*
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	*11 421*	-	*(11 421)*	-	-		-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2014 r.		**168 840**	**3 355 063**	**4 413 825**	**101 252**	**1 041 953**	**126 118**	**1 286 668**	**(1 765)**	**549 621**	**4 056**	**(2 389)**	**11 043 242**	**29 738**	**11 072 980**

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(w tys. zł)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2015	2014
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		**6 989 966**	**481 916**
Zysk przed opodatkowaniem		**1 617 855**	**1 652 700**
Korekty:		***5 372 111***	***(1 170 784)***
Zapłacony podatek dochodowy		(256 570)	(398 422)
Amortyzacja	25, 26	245 425	240 441
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej		1 611 739	796 603
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		(321 382)	(2 121)
Utrata wartości inwestycyjnych papierów wartościowych		8 086	3 447
Dywidendy otrzymane	8	(17 540)	(19 992)
Przychody odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	(3 660 505)	(3 956 254)
Koszty odsetkowe (rachunek zysków i strat)	6	1 149 132	1 465 596
Odsetki otrzymane		3 844 426	4 226 919
Odsetki zapłacone		(1 121 141)	(1 259 024)
Zmiana stanu należności od banków		1 418 145	(1 002 595)
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		71 698	(72 578)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		(8 161)	(204 904)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(3 863 810)	(6 406 450)
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych		(3 374 776)	(2 284 104)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(168 378)	(387 566)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		612 911	(2 846 865)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		8 430 304	9 799 826
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		134 591	818 384
Zmiana stanu rezerw		48 535	(51 347)
Zmiana stanu innych zobowiązań		589 382	370 222
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		**6 989 966**	**481 916**
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		**291 202**	**(196 312)**
Wpływy z działalności inwestycyjnej		**654 702**	**54 988**
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych, po odliczeniu zbytych środków pieniężnych		427 424	-
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		31 186	34 996
Dywidendy otrzymane	8	17 540	19 992
Inne wpływy inwestycyjne		178 552	-
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		**363 500**	**251 300**
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		2 997	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		342 942	251 300
Inne wydatki inwestycyjne		17 561	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		**291 202**	**(196 312)**
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		**(5 320 487)**	**721 173**
Wpływy z działalności finansowej		**2 136 724**	**6 027 185**
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		180 475	-
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		415 420	1 050 075
Emisja dłużnych papierów wartościowych		1 540 713	4 226 966
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	31	-	750 000
Z tytułu emisji akcji zwykłych		116	144
Wydatki z tytułu działalności finansowej		**7 457 211**	**5 306 012**
Spłaty kredytów i pożyczek od banków		3 380 926	3 601 459
Spłaty kredytów i pożyczek na rzecz innych podmiotów		12 655	10 064
Wykup dłużnych papierów wartościowych		3 055 583	136 462
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	31	637 661	480 122
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		509	439
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		-	716 984
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków oraz od pożyczek podporządkowanych		369 877	360 482
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		**(5 320 487)**	**721 173**
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		**1 960 681**	**1 006 777**
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(15 804)	19 088
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		4 711 505	3 685 640
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	43	**6 656 382**	**4 711 505**

Noty przedstawione na stronach 10 - 176 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

1. Informacje o Grupie mBanku S.A.

Grupę Kapitałową mBanku S.A. („Grupa", „Grupa mBanku") stanowią podmioty, nad którymi mBank S.A. („Bank", „mBank") sprawuje kontrolę i mające dla Banku charakter:

- strategiczny - akcje i udziały w spółkach wspierających poszczególne piony biznesowe mBanku S.A. (pion korporacji i rynków finansowych, bankowości detalicznej oraz pozostałe) o horyzoncie inwestowania nie krótszym niż 3 lata. Utworzenie lub nabycie tych spółek miało na celu rozszerzenie oferty dla klientów Banku;
- inny – akcje i udziały spółek nabyte za wierzytelności, powstałe w wyniku ugód i układów z dłużnikami, mające na celu odzyskanie części lub całości należności kredytowych oraz spółek postawionych w stan likwidacji lub upadłości.

Jednostką dominującą Grupy jest mBank S.A. będący spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce, wchodzącą w skład Grupy Commerzbank AG.

Siedziba centrali Banku mieści się w Warszawie przy ul. Senatorskiej 18.

Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa Kapitałowa mBanku S.A. objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym składała się z następujących spółek:

mBank S.A.; podmiot dominujący

mBank S.A. został powołany pod nazwą Bank Rozwoju Eksportu SA uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy Banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

W dniu 22 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmian Statutu Banku wynikających z uchwał nr 26 oraz 27 XXVI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A., które odbyło się dnia 11 kwietnia 2013 roku. Wraz z rejestracją zmian w Satucie zmianie uległa nazwa Banku z dotychczasowej BRE Bank Spółka Akcyjna na mBank Spółka Akcyjna (w skrócie mBank S.A.).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6419Z „Pozostałe pośrednictwo pieniężne". Zgodnie z Cedułą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse", sektor „Banki".

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i walutach obcych.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej mBanku, działalność prowadzą oddziały zagraniczne w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 5 151 etatów, a w Grupie 6 540 etatów (31 grudnia 2014 r.: Bank 4 895 etatów; Grupa 6 318 etatów).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnienie w mBanku S.A. wynosiło 6 336 osób, a w Grupie 8 587 osób (31 grudnia 2014 r.: Bank 6 015 osób; Grupa 8 277 osób).

Działalność Grupy realizowana jest w następujących segmentach, szczegółowo opisanych w Nocie 5.

Segment Korporacji i Rynków Finansowych, w tym:

Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna

- mFaktoring S.A. – podmiot zależny

Spółka prowadzi działalność na rynku polskim w zakresie usług faktoringowych, obsługując transakcje krajowe oraz w eksporcie i imporcie. Jest członkiem Polskiego Związku Faktorów oraz Factors Chain International.

- mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki)

Przedmiotem działalności spółki jest głównie leasing ruchomości, takich jak: maszyny, urządzenia, linie technologiczne, samochody osobowe, samochody ciężarowe oraz dostawcze, ciągniki siodłowe, naczepy, przyczepy, autobusy, pojazdy, sprzęt specjalistyczny, statki, samoloty, tabor kolejowy, wyposażenie biurowe, sprzęt komputerowy. Szczególne miejsce w ofercie mLeasing dla klientów korporacyjnych zajmuje leasing nieruchomości, przede wszystkim nieruchomości biurowych, hoteli, magazynów i centrów logistycznych, stacji benzynowych, budynków użyteczności publicznej, infrastruktury komunalnej. Spółka posiada sieć oddziałów zlokalizowanych w największych miastach Polski.

- Garbary Sp. z o.o. – podmiot zależny

Jedyną działalnością spółki jest administrowanie nieruchomością gruntową położoną przy ul. Garbary 101/111 w Poznaniu, zabudowaną kompleksem zakładów mięsnych obecnie nie użytkowanych.

- Tele-Tech Investment Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działania spółki jest lokowanie środków w papiery wartościowe i obrót wierzytelnościami, transakcje w zakresie obrotu papierami wartościowymi dokonywane na własny rachunek, zarządzanie przedsiębiorstwami kontrolowanymi, doradztwo w zakresie działalności związanej z prowadzeniem interesów i zarządzaniem. Spółka nie zatrudnia pracowników.

- Dom Maklerski mBanku S.A. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki).
- mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (segment korporacyjny działalności spółki).

Rynki Finansowe

- mFinance France S.A. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności spółki jest pozyskiwanie dla Banku środków finansowych z rynków międzynarodowych poprzez emisje euroobligacji. W 2012 roku spółka dokonała emisji euroobligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR o terminie wykupu w 2015 roku, która została w całości wykupiona. W 2013 roku spółka dokonała emisji kolejnych transzy euroobligacji o terminie wykupu w 2018 roku: o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF oraz o wartości nominalnej 500 000 tys. CZK. W 2014 roku miały miejsce dwie emisje euroobligacji, o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR każda i terminach wykupu w 2019 roku i w 2021 roku.

- mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania).
- mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania)

Segment Bankowości Detalicznej (w tym Private Banking)

- Aspiro S.A. – podmiot zależny

Aspiro SA oferuje produkty mBanku S.A. oraz banków trzecich. Oferta obejmuje kredyty hipoteczne, produkty biznesowe, kredyty gotówkowe, produkty ubezpieczeniowe i leasing. Dystrybucja odbywa się na terenie całego kraju w 23 Centrach Finansowych Stacjonarnych, 23 Centrach Finansowych Mobilnych, 67 mKioskach, w tym 5 Partnerskich.

- Dom Maklerski mBanku S.A. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki)

Przedmiotem działania spółki jest świadczenie wszelkich usług związanych z obrotem papierami wartościowymi, prawami majątkowymi nie będącymi papierami wartościowymi, jak również innymi instrumentami finansowymi na rynku kapitałowym dozwolonymi przepisami prawa i zakresem posiadanych zezwoleń.

- mBank Hipoteczny S.A. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności mBanku Hipotecznego S.A. jest udzielanie kredytów hipotecznych na finansowanie nieruchomości komercyjnych, projektów mieszkaniowych oraz inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Spółka jest emitentem hipotecznych i publicznych listów zastawnych, za pośrednictwem których refinansuje swoją działalność kredytową. W segmencie detalicznym Spółka udziela kredytów hipotecznych dla osób fizycznych, oferowanych we współpracy z mBankiem.

- mLeasing Sp. z o.o. – podmiot zależny (segment detaliczny działalności spółki).
- mWealth Management S.A. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności mWealth Management S.A. jest kompleksowe zarządzanie majątkiem klienta. W 2011 roku wdrożony został nowy model biznesowy, skupiający się na ofercie związanej z doradztwem inwestycyjnym. Spółka kontynuuje swój strategiczny kierunek rozwoju komunikowany jako zmiana w ofercie „Od Asset Managera do Wealth Managera". Nowy model zakłada doradztwo w zakresie całego majątku, zarówno aktywów finansowych jak i pozafinansowych, ze szczególnym uwzględnieniem planów biznesowych klienta i wsparciem w tym zakresie.

Pozostałe

- mCentrum Operacji Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działania spółki jest między innymi świadczenie usług z zakresu zarządzania danymi i dokumentami, a także archiwum elektronicznego, archiwum tradycyjnego oraz obsługi procesów biznesowych i bankowości transakcyjnej.

- mLocum S.A. – podmiot zależny

mLocum S.A. jest spółką deweloperską działającą na pierwotnym rynku nieruchomości mieszkaniowych. Spółka opracowuje i kwalifikuje projekty inwestycyjne, organizuje, nadzoruje i prowadzi prace projektowe i wykonawcze w zakresie budownictwa, sprawuje funkcję inwestora zastępczego, organizuje finansowanie inwestycji.

- BDH Development Sp. z o.o. – podmiot zależny

Przedmiotem działalności spółki jest realizacja i dokończenie przedsięwzięć deweloperskich na bazie nieruchomości mieszkaniowych przejętych przez podmioty z Grupy mBanku S.A. w drodze restrukturyzacji i windykacji kredytów inwestycyjnych, w celu odzyskania jak największej wartości z przejętych nieruchomości.

Pozostałe informacje o spółkach Grupy

Począwszy od sprawozdania finansowego za III kwartał 2015 roku Grupa objęła konsolidacją spółkę Tele-Tech Investment Sp. z o.o., spółkę zależną od mBanku.

W III kwartale 2015 roku w związku z zaprzestaniem działalności przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa mBank S.A. przeprowadził reorganizację w Grupie mBanku S.A., która polegała na przeniesieniu akcji i udziałów posiadanych przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. w spółkach mBank Hipoteczny S.A., mLeasing Sp. z o.o., mFaktoring S.A. i mLocum S.A. pod bezpośrednią kontrolę mBanku S.A. oraz na likwidacji MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. W dniu 10 września 2015 roku wspólnicy MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. – mBank S.A. i MLV 45 spółka z o.o., podjęli uchwałę o rozwiązaniu MLV 45 Sp. z o.o. sp. k., otwarciu jej likwidacji i powołaniu likwidatora. Wniosek w sprawie otwarcia likwidacji został złożony do Sądu Rejonowego dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 10 września 2015 roku a spółka została wykreślona z rejestru w dniu 22 grudnia 2015 roku. Reorganizacja nie miała wpływu na ciągłość sprawowania przez Bank pełnej kontroli nad wymienionymi powyżej spółkami.

W związku z powyższym, w III kwartale 2015 roku Grupa zaprzestała konsolidacji spółki MLV 45 Sp. z o.o. sp. k.

Zgodnie z umową zawartą w dniu 11 września 2014 roku przez spółkę zależną od mBanku, Aspiro S.A. („Aspiro"), ze spółką Avanssur S.A., należącą do Grupy AXA, w dniu 27 marca 2015 roku Aspiro sprzedała 100% akcji BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. Transakcja została szczegółowo opisana w Nocie 46.

Wraz ze sprzedażą spółki BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. w dniu 27 marca 2015 roku, Grupa zaprzestała konsolidacji spółki AWL I Sp. z o.o., która była spółką zależną od spółki BRE Ubezpieczenia TUiR S.A.

W dniu 2 marca 2015 roku nastąpiło połączenie przez przejęcie spółek BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. oraz BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o. przez spółkę Aspiro. Transakcja została opisana w Nocie 46.

W dniu 20 stycznia 2015 roku nastąpiło ostateczne rozliczenie transakcji sprzedaży spółki Transfinance a.s. Transakcja została opisana w Nocie 46.

Informacje dotyczące rodzaju prowadzonej przez spółki działalności znajdują się w Nocie 5 Segmenty działalności niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Bank obejmuje następujące spółki:

Nazwa spółki	31.12.2015		31.12.2014	
	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
Aspiro S.A.	100%	pełna	100%	pełna
BDH Development Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
Dom Maklerski mBanku S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Garbary Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mCentrum Operacji Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFaktoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mWealth Management S.A.	100%	pełna	100%	pełna
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	100%	pełna	-	-
mFinance France S.A.	99,998%	pełna	99,98%	pełna
mLocum S.A.	79,99%	pełna	79,99%	pełna
AWL I Sp. z o.o.	-	-	100%	pełna
BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o.	-	-	100%	pełna
BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o.	-	-	100%	pełna
BRE Ubezpieczenia TUiR S.A.	-	-	100%	pełna
MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa	-	-	100%	pełna
Transfinance a.s.	-	-	100%	pełna

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku S.A. dnia 25 lutego 2016 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

2.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku. Zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonego 31 grudnia 2014 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wszystkich kontraktów pochodnych oraz zobowiązań z tytułu rozliczanych w środkach pieniężnych płatności w formie akcji własnych, które są wyceniane według wartości godziwej. Składniki aktywów trwałych lub grupy do sprzedaży zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, wykazywane są w kwocie niższej z dwóch, tj. ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których w istotnym zakresie wymagany jest profesjonalny osąd, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą, pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje

gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Grupy. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Grupa prezentuje odrębnie. Pozycje odmienne pod względem rodzaju lub funkcji Grupa prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

2.2. Konsolidacja

Jednostki zależne:

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, niezależnie od charakteru zaangażowania w danej jednostce (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Kontrola ta ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa sprawuje władzę nad jednostką, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawo do zmiennych wyników finansowych oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. W przypadku, gdy Grupa nie posiada większości praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji bierze pod uwagę inne fakty i okoliczności ustalając czy sprawuje władzę nad jednostką, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń umownych pomiędzy Grupą a innymi posiadaczami praw głosu, praw wynikających z innych ustaleń umownych, praw głosu posiadanych przez Grupę oraz potencjalnych praw głosu. Jeżeli fakty i okoliczności wskazują, że nastąpiły zmiany w przypadku co najmniej jednego z trzech elementów kontroli wymienionych powyżej, Grupa ponownie ocenia czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką. Grupa zaczyna konsolidować jednostkę zależną, kiedy rozpoczyna sprawowanie kontroli nad tą jednostką i zaprzestaje konsolidacji jednostki zależnej, gdy traci kontrolę nad tą jednostką. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe łączy pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Stąd powstaje wartość firmy. Jeżeli wartość firmy jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat (zob. Nota 2.20). Zysk lub strata i każdy składnik pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania. W związku z tym, jeżeli zysk lub strata poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostałyby przeklasyfikowane do wyniku w momencie zbycia odnośnych aktywów lub zobowiązań, to Grupa dokonuje przeklasyfikowania zysku lub straty z kapitału własnego do wyniku (jako korektę wynikającą z przeklasyfikowania) w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną. Jeżeli nadwyżkę z przeszacowania poprzednio ujętą w pozostałych całkowitych dochodach przeniesiono by bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie zbycia odnośnych aktywów, to Grupa przenosi tę nadwyżkę z przeszacowania bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną.

Udziały nie dające kontroli to kapitał własny jednostki zależnej, którego nie można przyporządkować, bezpośrednio lub pośrednio, do jednostki dominującej. Grupa prezentuje udziały nie dające kontroli w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej. Zmiany udziału jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną, są ujmowane jako transakcje kapitałowe (tj. jako transakcje z właścicielami działającymi w ramach uprawnień właścicieli). W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

W przypadku gdy jednostka przejmująca dokonała okazyjnego nabycia, które jest połączeniem przedsięwzięć, w wyniku którego powstaje zysk, na dzień przejęcia jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w wyniku. Przed ujęciem zysku z tytułu okazyjnego nabycia jednostka przejmująca ponownie ocenia, czy poprawnie zidentyfikowała wszystkie nabyte aktywa i wszystkie przejęte zobowiązania i ujmuje wszelkie dodatkowe aktywa i zobowiązania, które zidentyfikowała w wyniku tego przeglądu. Jednostka przejmująca dokonuje następnie przeglądu procedur stosowanych do określenia wartości, których ujęcie na dzień przejęcia jest wymagane, aby zapewnić, że wycena odzwierciedla wszystkie informacje dostępne na dzień przejęcia.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy zostały w całości eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą poprzednika polegającą na tym, że aktywa i zobowiązania przejmowanych przedsięwzięć nie są wyceniane do wartości godziwej lecz jednostka przejmująca włącza je do swojego sprawozdania finansowego według wartości nabytych przedsięwzięć, wynikających ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki wyższego szczebla, która sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, pod której wspólną kontrolą transakcja ma miejsce. Wynik na transakcji połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą jest rozpoznawany w pozycji kapitałów „niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych" w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki przejmującej.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy Kapitałowej. Spółki te są wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.3. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje lub współkontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycje nie polegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

Wspólne przedsięwzięcie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące nad nim współkontrolę mają prawa do aktywów netto ustalenia umownego. Współkontrola jest to umownie określony podział kontroli nad ustaleniem umownym, który występuje tylko wtedy, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących kontrolę.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach rozlicza się metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności w momencie początkowego ujęcia inwestycja w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu jest ujmowana w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest powiększana lub pomniejszana w celu ujęcia udziału inwestora w wyniku jednostki, w której dokonano inwestycji, osiągniętego przez nią po dacie nabycia. Wartość firmy stanowi część wartości bilansowej inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu i nie jest ani amortyzowana, ani nie podlega testowi pod kątem utraty wartości.

Po początkowym zastosowaniu metody praw własności, Grupa szacuje czy konieczne jest ujęcie dodatkowej straty z tytułu utraty wartości w odniesieniu do jej inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Na każdy dzień bilansowy Grupa szacuje czy nastąpiły obiektywne dowody utrat wartości inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Jeżeli nastąpiły dowody utraty wartości, Grupa kalkuluje utratę wartości porównując wartość odzyskiwaną inwestycji z jej wartością bilansową. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w kapitałach od dnia nabycia – w pozostałych całkowitych dochodach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany udziału w aktywach netto. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, obejmującego ewentualne inne niż zabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi i wspólnymi przedsięwzięciami eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone oraz wspólne przedsięwzięcia zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności od momentu, w którym jej inwestycja przestaje być jednostka stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem. Jeżeli zatrzymane udziały w byłej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stanowią składnik aktywów finansowych, Grupa wycenia

zatrzymane udziały w wartości godziwej. Wszelkie różnice pomiędzy wartością bilansową inwestycji w dniu zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą wszelkich zatrzymanych udziałów i wszelkich wpływów ze zbycia części udziałów, Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.4. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu i dostępnych do sprzedaży.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Grupa szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające tylko z takich wbudowanych instrumentów pochodnych, które są ściśle powiązane z umową zasadniczą.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Do portfela bankowego zalicza się transakcje, które nie są dokonywane w celach handlowych tj. nie mające na celu uzyskania korzyści finansowych w krótkim okresie czasu (do 6 miesięcy) oraz takie, które nie stanowią zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

Przychody odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.5. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji ujmuje się według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane, są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Grupa nie zachowała dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachowała część ryzyka o poziomie zbliżonym jak inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem i inne opłaty za usługi zarządzania, doradztwa i inne są ujmowane na podstawie umów o świadczenie usług, zazwyczaj

proporcjonalnie do upływu czasu. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu wydania, odnowienia i zmiany limitu kart kredytowych i płatniczych, udzielonych gwarancji oraz z tytułu otwarcia, przedłużenia i podwyższenia akredytyw rozliczane są metodą liniową.

Prowizje i opłaty pobierane przez Grupę z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, realizacji przekazów oraz z tytułu działalności maklerskiej rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo.

Dodatkowo w ramach działalności ubezpieczeniowej przychody z tytułu opłat i prowizji obejmują przychody z tytułu świadczenia usług agenta ubezpieczeniowego oraz przychody z tytułu opłaty pobieranej od produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych poprzez platformę internetową za rozłożenie składki na raty. Opłata za rozłożenie składki na raty jest rozliczana w czasie zgodnie z okresem trwania polisy.

Przychody z tytułu świadczenia usług agenta ubezpieczeniowego ujmowane są z chwilą wykonania usługi w kwocie netto.

Do wyniku z tytułu opłat i prowizji Grupa zalicza także wynagrodzenie uzyskane z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych podmiotów trzecich. W przypadku sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które nie są powiązane z produktami kredytowymi, przychody te są rozpoznawane jednorazowo lub, w przeważającej większości przypadków, rozliczane na bazie miesięcznej.

2.6. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Grupa traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów, z zachowaniem z zasady współmierności przychodów i kosztów. Część kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

Grupa dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

W związku z wejściem w życie Rekomendacji U dotyczącej dobrych praktyk w zakresie bancassurance, począwszy od 31 marca 2015 roku Bank nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych, które byłyby traktowane jako produkty powiązane z kredytami.

2.7. Przypis składki

Przychody z tytułu przypisu składki, osiągane w ramach działalności ubezpieczeniowej, są ujmowane w terminie wystawienia polisy i zarachowywane proporcjonalnie do upływu okresu ochrony ubezpieczeniowej. W skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy przypis składki ujęty jest w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.8. Odszkodowania i świadczenia netto

Odszkodowania i świadczenia netto dotyczą działalności ubezpieczeniowej. Obejmują one wszelkie wypłaty i obciążenia dokonywane w okresie sprawozdawczym z tytułu odszkodowań i świadczeń za zdarzenia powstałe w okresie sprawozdawczym i w okresach ubiegłych, łącznie z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów, pomniejszone o otrzymane zwroty, regresy i wszelkie odzyski, w tym również odzyski ze sprzedaży pozostałości po szkodach i pomniejszone o udział reasekuratorów w tych pozycjach. Koszty likwidacji szkód i windykacji regresów obejmują również koszty postępowania spornego. Pozycja obejmuje również odszkodowania i świadczenia z tytułu koasekuracji, w części przypadającej na udział Grupy. W skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy odszkodowania i świadczenia netto ujęte są łącznie z przypisem składki w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.9. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment operacyjny jest częścią składową Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi Grupy), oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, jak również w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Sprawozdawczość segmentów działalności jest przedstawiana na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej (kierownictwa). Kierownictwo oznacza funkcję, która polega na alokacji zasobów do segmentów działalności i przeprowadzaniu oceny ich wyników. Grupa przyjęła, iż rolę „kierownictwa" zgodnie z definicją MSSF 8 pełni Zarząd Banku.

Zgodnie z MSSF 8 Grupa wyodrębniła następujące segmenty operacyjne: „Korporacje i Rynki Finansowe", w skład którego wchodzą podsegmenty Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna oraz Rynki Finansowe, „Bankowość Detaliczna" (w tym private banking) oraz „Pozostałe".

2.10. Aktywa finansowe

Grupa klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. O klasyfikacji aktywów finansowych decyduje kierownictwo w momencie ich początkowego ujęcia.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Grupa dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane począwszy od dnia zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez spółki Grupy. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu", o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia zgodnie z definicją MSR 39.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- aktywa/zobowiązania kwalifikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj.: są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego, faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi oraz umów gwarancji finansowych),
- przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały zgodnie z MSR 39 wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Jeśli umowa zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, Grupa wyznacza całą hybrydową (łączną) umowę jako składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, o ile:

- wbudowany instrument pochodny nie zmienia znacząco przepływów pieniężnych, które byłyby wymagane umową, lub
- jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego (wbudowanych instrumentów pochodnych) byłoby zabronione, jak na przykład opcja przedpłaty wbudowana w pożyczkę pozwalająca jej posiadaczowi na spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu.

Grupa dokonuje również klasyfikacji do aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż:

- eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat, lub
- grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa.

W momencie początkowego ujęcia aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej (Nota 2.4), za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w nocie 2.17, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej ujęte są w wyniku na działalności handlowej.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, Grupa nie wyznaczyła żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności (UDTZ) to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności, notowane na aktywnym rynku.

W przypadku sprzedaży przez Grupę przed terminem zapadalności części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, następuje tzw. „zarażenie portfela UDTZ", a tym samym wszystkie aktywa z tej kategorii są przekwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży.

W prezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, w Grupie nie było aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Grupa zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony. Mogą one zostać sprzedane, np. w celu poprawy płynności, w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone bezpośrednio na pozostałe całkowite dochody do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty wartości – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych całkowitych dochodach wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Grupa ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Jeżeli poprzez zastosowanie technik wyceny nie można uzyskać wiarygodnej wartości godziwej inwestycji w nienotowane na aktywnym rynku instrumenty kapitałowe, wycenia się je po koszcie nabycia.

2.11. Aktywa reasekuracyjne

Grupa ceduje ryzyka ubezpieczeniowe na reasekuratorów w toku zwykłej działalności operacyjnej w ramach działalności ubezpieczeniowej. Aktywa reasekuracyjne obejmują przede wszystkim udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.

Kwoty rozliczeń z reasekuratorami są szacowane w sposób zgodny z właściwymi reasekurowanymi polisami i umowami reasekuracyjnymi.

Testy na utratę wartości aktywów reasekuracyjnych są przeprowadzane wtedy, gdy zaistnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości. Odpis z tytułu utraty wartości aktywów reasekuracyjnych tworzony jest wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na to, że Grupa może nie otrzymać wszystkich należnych kwot w myśl warunków umów oraz gdy wartość takiego odpisu można określić w wiarygodny sposób.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to odwrócenie uprzednio ujętej straty z tego tytułu ujmuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Odwrócenie nie może spowodować zwiększenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę, która stanowiłaby zamortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia w sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca.

2.12. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę"), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące

tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Przesłanki niewykonania zobowiązania klienta wobec Grupy podzielono na twarde przesłanki utraty wartości, których zajście jest jednoznaczne z koniecznością klasyfikacji klienta do kategorii default oraz miękkie przesłanki utraty wartości gdzie zajście danego zdarzenia może, ale nie musi, świadczyć o konieczności klasyfikacji klienta do kategorii default.

W przypadku sytuacji specyficznych, dla których przyszłe przepływy są jednoznacznie uwarunkowane zdarzeniami jednostkowymi o binarnym charakterze wystąpienia Bank szacuje prawdopodobieństwo takich zdarzeń jako podstawę do wyliczenia kwoty należnych rezerw.

Grupa najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Grupa ustali, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Rozpoznanie stanu default w stosunku do jednej ekspozycji klienta powoduje rozpoznanie stanu default w stosunku do wszystkich ekspozycji tego klienta.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejęcia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy przejęcie jest prawdopodobne, czy nie.

W celu weryfikacji utraty wartości ekspozycji dokonywana jest identyfikacja ekspozycji kredytowych z przesłanką utraty wartości. Następnie przeprowadzane jest porównanie wartości bilansowej brutto ekspozycji kredytowej z wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej, które pozwala stwierdzić czy nastąpiła utrata wartości. W przypadku gdy zdyskontowana wartość przyszłych przepływów pieniężnych jest większa od wartości bilansowej brutto, nie stwierdza się utraty wartości i nie dokonuje się odpisu.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Do grupowania na jednorodne portfele może zostać użytych wiele parametrów, np.: typ kontrahenta, typ ekspozycji, szacowane prawdopodobieństwa defaultu, typ zabezpieczenia, przeterminowanie, zapadalności oraz ich kombinacje. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo zostało wykorzystane prawdopodobieństwo wystąpienia defaultu (PD). Poprzez skalibrowanie wartości PD uwzględniające specyfikę poszczególnych produktów i okresów ujawniania się strat na tych produktach, są to wartości PD pozwalające na wykrycie już zaistniałych strat i obejmujące jedynie okres w jakim straty, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości, powinny się skrystalizować.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar rezerw na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu przeprowadza się wszystkie wymagane przepisami procedury Grupy i ustala kwotę straty. W przypadku

odzyskania uprzednio spisanej kwoty, zmniejszana jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie, po upływie okresu przejściowego, wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek".

Aktywa wyceniane w wartości godziwej dostępne do sprzedaży

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako aktywa dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę m.in. znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia, wynikający ze zwiększenia ryzyka kredytowego. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat. Tak wyliczona strata powinna zostać pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazywaną w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujęte w rachunku zysków i strat nie są odwracane przez rachunek zysków i strat, lecz przez kapitał własny. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Umowy renegocjowane

Grupa traktuje renegocjacje warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba że renegocjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Następnie Grupa ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej.

2.14. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe" oraz
- wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody".

2.15. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz zakupione z intencją sprzedaży w krótkim terminie papiery wartościowe Skarbu Państwa.

2.16. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. repos/sell buy back) są reklasyfikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenie, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. reverse repos/buy sell back) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo i reverse repo Grupa mBanku S.A. sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub inwestycyjne aktywa finansowe oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji „sell buy back" i jako należności w przypadku transakcji typu „buy sell back".

Pożyczonych przez Grupę w transakcjach „buy sell back" papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym a przychody ze sprzedaży uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej, a obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązania wobec klientów. Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach „buy sell back" oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach „sell buy back".

W wyniku zawierania transakcji „sell buy back" na papierach posiadanych przez Grupę, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia, ponieważ Grupa zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.17. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty). Jeżeli wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, wówczas Grupa wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia zgodnie z zasadami opisanymi w Nocie 2.18.

Wbudowane instrumenty pochodne, traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Zgodnie z zapisami MSR 39 OS 30: (i), opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku, gdyby wartość opcji wcześniejszej spłaty nie była ściśle związana z instrumentem dłużnym, byłaby ona wyceniona oraz ujawniona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy; (ii), cena wykonania opcji przedpłaty daje pożyczkodawcy zwrot w kwocie w przybliżeniu równej wartości bieżącej utraconych odsetek za pozostały do końca okres zasadniczej umowy. Utracone odsetki są rezultatem pomnożenia kwoty nominału objętej przedpłatą, przez różnicę stóp procentowych. Różnica stóp procentowych jest to nadwyżka efektywnej stopy procentowej umowy zasadniczej nad efektywną stopą procentową, którą jednostka uzyskałaby na dzień przedpłaty, gdyby dokonała reinwestycji kwoty nominału objętej przedpłatą w ramach podobnej umowy obejmującej okres pozostały do końca umowy zasadniczej.

Ocena tego, czy opcja kupna lub sprzedaży jest ściśle powiązana z zasadniczym instrumentem dłużnym, dokonywana jest przed wydzieleniem składnika kapitałowego z zamiennego instrumentu dłużnego zgodnie z MSR 32.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych). W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Grupy, stosuje się rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów tzn.:

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej

pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.

- Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego.
- W przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat.
- Efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione.
- Zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Grupa dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Ze względu na podział instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej oraz zaklasyfikowanych do księgi handlowej, Grupa stosuje odmienne podejście do prezentowania przychodów/kosztów odsetkowych dla każdej z tych grup instrumentów pochodnych, które zostało opisane w Nocie 2.4 Przychody i koszty z tytułu odsetek. Pozostały wynik z wyceny do wartości godziwej instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Grupa się zabezpiecza.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego według efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w pozostałych całkowitych dochodach do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygasł albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w pozostałych całkowitych dochodach pozostają w pozostałych całkowitych dochodach, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w pozostałych całkowitych dochodach są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Grupa posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe.

2.18. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Grupa zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („day one profit and loss"), jest rozliczane w czasie.

Moment ujęcia odroczonych zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonych zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.19. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki oraz depozyty przyjęte wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.20. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Grupa wycenia wartości niematerialne w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy nie jest amortyzowana, lecz jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości oraz gdy istnieją przesłanki na to wskazujące i wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tego składnika aktywów. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

Zyski i straty ze zbycia działalności uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej działalności. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Alokację robi się na dzień nabycia dla takich ośrodków bądź grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z połączenia, dzięki któremu ta wartość firmy powstała, nie większych niż segmenty operacyjne zgodnie z MSSF 8 bez względu na to, czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązania jednostki przejmowanej.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-11 lat). Wydatki związane utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmuje się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe bezpośrednio przypisane do oprogramowania.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe".

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Grupa identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne, w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Grupa ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych" jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Grupa wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.21. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	25-40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	2-10 lat,
- Środki transportu	5 lat,
- Sprzęt informatyczny	2-5 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	10-40 lat nie dłużej niż okres najmu/ dzierżawy/ leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	5-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych oraz metod amortyzacji dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty prospektywnie.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwaną tych środków trwałych. Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Grupa ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Wartość bilansowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta z bilansu w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia. Zyski i straty wynikające z faktu usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych z bilansu ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia z bilansu. Zysków nie klasyfikuje się jako przychodu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.22. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia bądź kosztu wytworzenia lub ceny sprzedaży netto. Do kosztu wytworzenia zapasów zalicza się koszty bezpośrednie produkcji, odnośną część ponoszonych w procesie wytwarzania stałych pośrednich kosztów produkcji oraz koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu danego składnika. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o odnośne zmienne koszty sprzedaży. Kwotę wszelkich odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce zaliczając do kosztu pozostałych kosztów operacyjnych. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania zostaje ujęte jako zmniejszenie kwoty zapasów ujętych jako koszt okresu, w którym odwrócenie odpisu wartości miało miejsce. Wartość rozchodu pozycji zapasów wycenia się w drodze szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen nabycia lub kosztów wytworzenia składników, które dotyczą realizacji konkretnych wydzielonych przedsięwzięć. W szczególności do zapasów zalicza się grunty oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów przeznaczone do zagospodarowania w ramach realizowanych inwestycji budownictwa. Obejmują one także środki trwałe przeznaczone do leasingu oraz środki trwałe przejęte z wypowiedzianych umów leasingu.

2.23. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze

wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Grupa zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Grupa wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.24. Odroczony podatek dochodowy

Grupa tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną różnicą między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań wykazywaną w sprawozdaniu finansowym a jego wartością podatkową. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego". Ujemną różnicę netto ujmuje się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego". Zmianę stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy". Do wyliczenia podatku odroczonego stosuje się metodę bilansową.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, leasingu finansowego podatkowo traktowanego jako operacyjny, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Grupa weryfikuje wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie zysku do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego zysku do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na

realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Grupa wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdej ze spółek podlegającej konsolidacji. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Grupa ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

W przypadku Banku, aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Grupa ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji dostępnych do sprzedaży i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.25. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Bank w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Banku odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.26. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa".

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Grupy, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania".

Do przychodów przyszłych okresów zalicza się prowizje reasekuracyjne i koasekuracyjne z tytułu wystawionych umów ubezpieczeniowych objętych umowami reasekuracji oraz koasekuracji, podlegające rozliczeniu w czasie, w części przypadającej na przyszłe okresy sprawozdawcze.

Koszty akwizycji w części przypadającej na następne okresy sprawozdawcze podlegają rozliczeniu w czasie proporcjonalnie do długości trwania umów ubezpieczenia, których dotyczą.

2.27. Leasing

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i pożytków wynikających z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. Ostateczne przeniesienie tytułu prawnego może, lecz nie musi nastąpić. Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu operacyjnego, jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Grupa dokonuje ustalenia czy umowa jest umową leasingu, bądź umową która zawiera leasing w oparciu o istotę umowy i o ocenę czy wywiązanie się z umowy jest uzależnione od korzystania z określonego składnika aktywów oraz czy umowa przenosi prawo do użytkowania składnika aktywów.

Grupa mBanku S.A. jako leasingodawca.

Dla aktywów używanych na podstawie umowy leasingu finansowego wartość równą inwestycji leasingowej netto ujmuje się jako należności w pozycji „kredyty i pożyczki udzielone klientom". Różnicę pomiędzy kwotą należności brutto a wartością bieżącą należności ujmuje się jako niezrealizowane przychody finansowe.

Przychody z tytułu leasingu ujmuje się w następujący sposób:

- Odsetki z tytułu leasingu finansowego

Przychody z tytułu leasingu finansowego ujmowane są według zasady memoriałowej, w oparciu o stałą stopę zwrotu skalkulowaną na podstawie wszystkich przepływów pieniężnych związanych z realizacją danej umowy leasingu, zdyskontowanych według stopy procentowej leasingu.

- Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz koszty amortyzacji środków trwałych oddanych przez Grupę w leasing operacyjny, poniesione w celu uzyskania tych przychodów, ujmuje się w wartości netto jako pozostałe przychody operacyjne w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się jako przychód metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów.

Grupa mBanku S.A. jako leasingobiorca

Większość dotychczasowych umów leasingowych Grupy to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej.

2.28. Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania warunkowe o charakterze niewykorzystanych gwarancji i akredytyw (własnych), jak również na niewykorzystane, nieodwołalne, bezwarunkowo przyznane limity kredytowe, są wyceniane zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe".

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

W odniesieniu do działalności ubezpieczeniowej występują rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, które obejmują rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwy składek.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzona jest w wysokości odpowiadającej ustalonej lub przewidywanej ostatecznej wartości przyszłych wypłat odszkodowań i świadczeń związanych ze zdarzeniami, które zaszły przed datą okresu sprawozdawczego wraz z kosztami likwidacji z nimi związanymi.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, które zostały zgłoszone ubezpieczycielowi i dla których posiadane informacje nie pozwalają na ocenę wysokości odszkodowań i świadczeń ustalana jest metodą ryczałtową.

Rezerwa składek tworzona jest indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia, jako składka przypisana przypadającą na następne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana na bazie dziennej, przy czym w przypadku umów ubezpieczenia, których ryzyko nie jest rozłożone równomiernie w okresie trwania ubezpieczenia, rezerwa tworzona jest proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka w następnych okresach sprawozdawczych.

W każdym dniu sprawozdawczym Grupa wykonuje test adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, którego celem jest upewnienie się czy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o odroczone koszty akwizycji są wystarczalne. Test adekwatności przeprowadzany jest przy wykorzystaniu aktualnych oszacowań przyszłych przepływów środków pieniężnych wynikających z umów ubezpieczenia, w tym kosztów likwidacji szkód oraz kosztów obsługi polis.

Jeżeli ocena wykaże, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest niewystarczalna w stosunku do oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, wówczas cała różnica jest bezzwłocznie ujmowana

w skonsolidowanym rachunku zysków i strat poprzez utratę wartości odroczonych kosztów akwizycji lub/i utworzenie dodatkowych rezerw.

2.29. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Grupa stosuje zasadę ujmowania zysków i strat aktuarialnych z wyceny świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia dotyczących zmian w założeniach aktuarialnych w pozostałych całkowitych dochodach, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat. Natomiast koszty zatrudnienia oraz odsetki netto od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Grupa ujmuje odpowiednio w „Ogólnych kosztach administracyjnych" i w pozostałych kosztach z tytułu odsetek.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych

Grupa prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi oraz opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla i rozliczanych w środkach pieniężnych. Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami". Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że będą możliwe do wykorzystania. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujmowanie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach.

Świadczenia oparte na akcjach rozliczane w środkach pieniężnych

W przypadku transakcji opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla rozliczanych w środkach pieniężnych, wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie praw do opcji i akcji/praw do udziału we wzroście akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z zobowiązaniami. Do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych zostanie uregulowane, Bank na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

Inne świadczenia pracownicze

W mBanku Hipotecznym od września 2012 roku funkcjonuje program motywacyjny, oparty na akcjach fantomowych tego banku, który traktowany jest jako program motywacyjny zgodnie z MSR 19.

2.30. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne przypadające na akcjonariuszy Banku i kapitały przypadające na udziały niekontrolujące, tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Spółek Grupy.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

- Akcje własne

W przypadku nabycia akcji Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

- Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę opcji pracowniczych.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań".

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży",
- różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia,
- wyceny instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do efektywnej części zabezpieczenia.

2.31. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna"). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Grupy i walutą funkcjonalną Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji pieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w pozostałych całkowitych dochodach.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona.

W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w pozostałych całkowitych dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. I odwrotnie, jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w wyniku, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w wyniku.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach.

Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy, z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji, których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przelicza się według kursu średniego NBP obowiązującego na koniec tego okresu sprawozdawczego,
- przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na ostatni dzień każdego z 12 miesięcy prezentowanych okresów obrachunkowych,
- wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik pozostałych całkowitych dochodów.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą ujmuje się pozostałych całkowitych dochodach. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Działalność leasingowa

Do rachunku zysków i strat zalicza się ujemne bądź dodatnie różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych finansujących zakup przedmiotów w leasingu operacyjnym. W umowach leasingu operacyjnego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej środki trwałe będące przedmiotem tych umów wykazuje się na moment rozpoczęcia umowy w przeliczeniu na złote, zaś kredyty w walucie obcej, z których je sfinansowano, podlegają wycenie kursowej.

W przypadku umów leasingu finansowego różnice kursowe z wyceny należności leasingowych, jak i zobowiązań w walucie obcej, na koniec okresu sprawozdawczego odnosi się na rachunek zysków i strat.

2.32. Działalność powiernicza

mBank S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Dom Maklerski mBanku S.A. prowadzi działalność powierniczą w zakresie obsługi rachunków papierów wartościowych klientów.

Aktywa te nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie należą do Grupy.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej nie prowadzą działalności powierniczej..

2.33. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2015 roku.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują Grupę za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2015 roku:

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- KIMSF 21, Opłaty publiczne, został opublikowany przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 20 maja 2013 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie. W Unii Europejskiej interpretacja ta ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie.

  Wydana interpretacja ma na celu uregulowanie momentu ujęcia zobowiązania do uiszczenia opłaty publicznej wykazywanych zgodnie z MSR 37 oraz zobowiązań do uiszczenia opłaty publicznej, których termin i kwoty są pewne w sprawozdaniu finansowym, nie odnosząc się czy zobowiązanie do uiszczenia opłaty skutkuje powstaniem składnika aktywów czy kosztu.

- Poprawki do MSSF 2011 – 2013, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2014 roku i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później. W Unii

Europejskiej mają zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2015 roku lub później.

W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 1 w zakresie doprecyzowania zastosowania wybranych obowiązujących MSSF przez jednostkę stosującą MSSF po raz pierwszy, MSSF 3 w zakresie eliminacji z jego zakresu rachunkowego ujęcia tworzenia wspólnych ustaleń umownych zdefiniowanych w MSSF 11 w sprawozdaniu finansowym takiego wspólnego ustalenia umownego, MSSF 13 w zakresie doprecyzowania wyjątku pozwalającego na ustalenie wartości godziwej grupy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na podstawie ceny którą by otrzymano za doprowadzenie do sprzedaży pozycji długiej netto lub przeniesienia pozycji krótkiej netto w przypadku ekspozycji na konkretne ryzyko, MSR 40 w zakresie doprecyzowania relacji między MSSF 3 i MSR 40 dotyczącej klasyfikacji nieruchomości jako inwestycyjnej lub użytkowanej przez właściciela.

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W odniesieniu do standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym, Grupa nie skorzystała z możliwości ich wcześniejszego zastosowania.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSR 19 (Zmieniony), Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 21 listopada 2013 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie, w Unii Europejskiej ma zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później.

  Poprawka do standardu odnosi się jedynie do składek na programy określonych świadczeń wnoszonych przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmiany do standardu jest wyjaśnienie i uproszczenie wymogów rachunkowych dotyczących składek niezależnych od okresu zatrudnienia pracowników, tj. składki stanowiące stały procent wynagrodzenia, stałą kwotę w okresie zatrudnienia oraz składki zależne od wieku pracownika. Zgodnie ze zmianą do standardu składki takie powinny być ujmowane jako zmniejszenie kosztu zatrudnienia w okresie, w którym pracownik wykonuje pracę, zamiast przypisywanie składek do okresów zatrudnienia.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 1, Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

  Zmiany do MSR 1 obejmują wyjaśnienia w zakresie istotności informacji ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia nieistotnych informacji w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, określone pozycje sprawozdania finansowego mogą podlegać zarówno agregowaniu, jak i dezagregacji w sprawozdaniu finansowym w zależności od ich istotności. MSR 1 został również uzupełniony o wymogi dotyczące prezentacji sum pośrednich w sprawozdaniu finansowym. Dodatkowo informacje ujawniane w notach do sprawozdania finansowego mogą być prezentowane w kolejności ustalonej przez jednostkę, jednakże ustalając kolejność prezentowania informacji dodatkowej jednostka powinna uwzględnić zrozumiałość i porównywalność informacji w sprawozdaniu finansowym. W zmianach do MSR 1 usunięto też wytyczne dotyczące identyfikacji znaczących obszarów polityki rachunkowości.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Poprawki do MSSF 2010 – 2012, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku. Niektóre ze zmian obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w Unii Europejskiej mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później.

  W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 2 w zakresie zmiany definicji „warunku nabywania uprawnień" oraz „warunku rynkowego" oraz dodania definicji „warunku świadczenia usług" oraz „warunku związanego z dokonaniami gospodarczymi jednostek", MSSF 3 w zakresie doprecyzowania klasyfikacji warunkowej zapłaty przez jednostkę przejmującą, MSSF 8 w zakresie obowiązku ujawniania informacji na temat osądów kierownictwa związanych z kryteriami przy agregowaniu segmentów operacyjnych oraz ujawnianiu uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych z całkowitą sumą aktywów, MSSF 13 w zakresie wyjaśnienia wątpliwości w odniesieniu do możliwości uproszczonej wyceny należności i zobowiązań krótkoterminowych z pominięciem efektu dyskontowego w przypadku gdy efekt niedyskontowania jest niematerialny, MSR 16 oraz MSR 38 w zakresie proporcjonalnego przeliczenia wartości skumulowanego umorzenia środka trwałego bądź wartości niematerialnej w sytuacji, gdy składnik środków trwałych bądź wartości niematerialnych podlega przeszacowaniu, zmiany do MSR 24 w zakresie identyfikacji jednostki powiązanej zapewniającej jednostce sprawozdawczej lub podmiotowi dominującemu usługi kluczowego personelu kierowniczego.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 38, Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 2 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

  Zmieniony standard MSR 16 zabrania stosowania metody amortyzacji w oparciu o metodę przychodową dla rzeczowych aktywów trwałych. Wykorzystanie metody naliczenia umorzenia wartości składnika aktywów opartej na przychodach jednostki nie jest właściwe, ponieważ przychody generowane z działalności, w której wykorzystywany jest dany składnik aktywów odzwierciedla inne czynniki niż konsumowanie korzyści ekonomicznych generowanych przez dany składnik aktywów.

  Zmieniony standard MSR 38 wprowadza założenie, że metoda amortyzacji aktywów niematerialnych w oparciu o metodę przychodową jest niewłaściwa z tych samych powodów, co w przypadku rzeczowych aktywów trwałych przedstawionych w zmianach do standardu MSR 16. Założenie to można jednak w odniesieniu do zmienionego standardu MSR 38 odrzucić w dwóch przypadkach: jeżeli można wykazać, że przychody z danego składnika są silnie skorelowane z konsumpcją korzyści ekonomicznych zawartych w tych aktywach oraz jeżeli składnik aktywów niematerialnych jest wyrażony jako prawo do uzyskania określonej kwoty przychodów.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 27, Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 sierpnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

  Zmieniony standard MSR 27 przywraca możliwość zastosowania metody praw własności przy ujmowaniu inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. Jednostka może teraz ujmować inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym po koszcie lub zgodnie z MSSF 9 lub metodą praw własności w sposób opisany w MSR 28. Dywidendę od jednostek zależnych, stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć ujmuje się w rachunku zysków i strat lub jako korektę wartości bieżącej inwestycji, gdy inwestycja ujmowana jest przy zastosowaniu metody praw własności.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 11, Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 24 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie.

  Zmieniony standard przy rozliczaniu transakcji nabycia udziałów we wspólnej działalności, w których wspólna działalność stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją w MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć, wprowadza wymóg stosowania wszystkich zasad ujmowania połączenia przedsięwzięć zawartych w MSSF 3 i w innych standardach za wyjątkiem tych zasad, które są sprzeczne z wytycznymi w tym MSSF. Ujęcie takie ma obowiązywać nie tylko w odniesieniu do nabycia początkowych udziałów, ale również dodatkowych udziałów we wspólnej działalności. Ponadto, nabywający udziały we wspólnej

działalności jest zobowiązany do ujawnienia informacji wymaganych przez MSSF 3 i inne standardy dotyczące połączenia przedsięwzięć.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 czerwca 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 23 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

  Zmieniony standard MSR 16 i MSR 41 wprowadza obowiązek ujmowania roślin produkcyjnych w taki sam sposób jak rzeczowych aktywów trwałych i stosowania do nich regulacji MSR 16 wyceniając je według kosztu lub w wartości przeszacowanej. Produkty rolne wytwarzane przez rośliny produkcyjne będą nadal wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży zgodnie z MSR 41. Zwierzęta hodowlane nie są objęte zmianami.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Roczne poprawki do MSSF 2012-2014, zmieniające 4 standardy, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 25 września 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

  W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 5 w sytuacji kiedy składnik aktywów zostaje przeklasyfikowany z kategorii „przeznaczony do sprzedaży" do kategorii „przeznaczony do dystrybucji" lub odwrotnie, nie stanowi to zmiany planu sprzedaży lub dystrybucji i wobec tego dotychczasowe wymogi dotyczące klasyfikacji nie ulegną zmianie. Dodatkowo, kiedy aktywa przestały spełniać kryterium przeznaczonych do dystrybucji nie spełniając kryteriów przeznaczonych do sprzedaży, należy zaprzestać stosowania zasad obowiązujących dla przeznaczonych do dystrybucji w ten sam sposób w jaki zaprzestaje się stosowania zasad kiedy aktywa nie spełniają dłużej kryteriów przeznaczonych do sprzedaży; MSSF 7 w zakresie ujawnienia, w przypadku, gdy jednostka przekazuje składnik aktywów finansowych osobie trzeciej zatrzymując prawo do obsługi tego aktywa za określoną opłatą zawartą w umowie o obsługę, czy dana umowa o obsługę stanowi kontynuację zaangażowania w przekazany składnik aktywów. Dodatkowo MSSF 7 wyjaśnia, że ujawnienia dotyczące kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych nie są wymagane dla wszystkich okresów śródrocznych, chyba że wymaga tego MSR 34; MSR 19 w zakresie wyjaśnienia, że wysokiej jakości obligacje przedsiębiorstw wykorzystywane do szacowania stopy dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia powinny być wyemitowane w tej samej walucie, co zobowiązania z tytułu tych świadczeń. Ocena czy występuje rozwinięty rynek takich obligacji przedsiębiorstw powinna być więc dokonana na poziomie konkretnej waluty, a nie danego kraju; MSR 34 w zakresie wyjaśnienia co oznacza odwołanie do informacji ujawnionych „w innym miejscu w śródrocznym raporcie finansowym" oraz dodatkowo wprowadza wymóg zawarcia w śródrocznym sprawozdaniu finansowym odnośnika do innego sprawozdania, w którym znajdują się te informacje.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSSF 9, Instrumenty finansowe, opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 24 lipca 2014 roku, stanowi ostateczną wersję standardu zastępując wcześniejsze publikowane wersje MSSF 9 i kończy projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zastąpienia MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Nowy Standard odnosi się do klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, metodologii utraty wartości oraz rachunkowości zabezpieczeń. MSSF 9 nie obejmuje rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych, co stanowi osobny projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Grupa w stosunku do portfelowego zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań finansowych nadal jest zobowiązana stosować zapisy MSR 39 w tym zakresie. Nowy standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

  Grupa uważa, że zastosowanie standardu będzie miało wpływ na prezentację i wycenę tych instrumentów w sprawozdaniu finansowym oraz na kalkulację utraty wartości.

- MSSF 14, Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 30 stycznia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

  Standard zezwala jednostce stosującej Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy na kontynuację stosowania, zarówno przy pierwszym zastosowaniu MSSF jak i w kolejnych sprawozdaniach finansowych, dotychczasowych zasad rachunkowości odnośnie ujmowania, wyceny, utraty wartości oraz zaprzestania rozpoznawania regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych. Standard wymaga ujawnień sald regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych w osobnych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej, ujawniania zmiany stanu sald na tych kontach w oddzielnej pozycji rachunku zysków i strat oraz całkowitych dochodach. Wymagane są również ujawnienia dotyczące natury, ryzyk oraz stawki regulacyjnej, która spowodowała ujęcie sald na kontach regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych.

  Grupa uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- MSSF 15, Przychody z tytułu umów z klientami, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

  Zmiany do MSSF 15 zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

  MSSF 15 wprowadza nowe zasady ujmowania przychodów. Główną zasadą jest, że jednostka rozpoznaje przychód w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klienta w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia, tj. płatność, którego spółka spodziewa się w zamian za te towary lub usługi. Zgodnie z nowym MSSF 15 przychód powstaje w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami przechodzi w ręce klienta. W zależności od spełnienia określonych warunków przychody są albo rozkładane w czasie w sposób odzwierciedlający wykonanie umowy przez jednostkę, albo ujmowane jednorazowo w momencie przeniesienia kontroli nad towarami lub usługami na klienta.

  Grupa uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28, Ujmowanie transakcji sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2014 roku. Termin wejścia w życie został odroczony na czas nieokreślony przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

  Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 eliminują istniejącą niespójność pomiędzy wymogami tych standardów i wyjaśniają ujęcie księgowe utraty kontroli nad spółką zależną, która jest wniesiona do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Ujęcie księgowe zależy od tego czy aktywa sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia spełniają definicję przedsięwzięcia zgodnie z MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć. Jeżeli aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia, zmiany wprowadzają wymóg pełnego ujęcia zysku lub straty na transakcji. Gdy transakcja dotyczy aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia, nastąpi częściowe ujęcie zysku lub straty do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28, Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

  Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 zwalniają z wymogu sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej, jeżeli jej jednostka dominująca średniego lub najwyższego szczebla sporządza sprawozdanie finansowe dostępne do publicznej wiadomości zgodne z MSSF, w którym jednostki zależne są konsolidowane lub wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Dodatkowo, wymóg konsolidacji został ograniczony do sytuacji, gdy jednostka inwestycyjna ma jednostkę zależną, która sama nie jest jednostką inwestycyjną oraz której głównym celem jest świadczenie usług związanych z działalnością inwestycyjną jednostki dominującej. Ponadto, przy zastosowaniu metody praw własności w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu będącej jednostką inwestycyjną, inwestor może nadal stosować wycenę w wartości godziwej, które jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie stosowała w odniesieniu do własnych jednostek zależnych.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 12, Ujęcie podatku odroczonego z tytułu niezrealizowanych strat, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 19 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie.

  Zmiany do MSR 12 doprecyzowują wymogi ujmowania aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat na instrumentach dłużnych wycenianych do wartości godziwej. Zmiany wprowadzają wytyczne dotyczące identyfikacji ujemnych różnic przejściowych. W szczególności standard potwierdza, że spadek poniżej kosztu w wartości bilansowej instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej wycenianych w wartości godziwej, dla których podstawa opodatkowania pozostaje na poziomie kosztu powoduje powstanie ujemnych różnic przejściowych, niezależnie od tego czy posiadacz instrumentu zamierza go utrzymywać czy sprzedać.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 7, Inicjatywa dotycząca ujawnień, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 29 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie.

  Zmiany do MSR 7 wprowadzają wymóg ujawnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, włączając w to zmiany zarówno będące przepływami pieniężnymi oraz zmianami niepieniężnymi. Aby spełnić wymóg standard nakazuje uzgodnienie sald otwarcia i sald zamknięcia poszczególnych zobowiązań przedstawionych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, które kwalifikują się jako działalność finansowa w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

  Grupa uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- MSSF 16, Leasing, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

  MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu. Stosując jeden model leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać aktywa będące przedmiotem leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz odpowiadające im zobowiązania, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych do 12 miesięcy oraz umów leasingowych dotyczących małych składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji aktywa będącego przedmiotem leasingu oddzielnie od kosztów odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat.

  Aktualne ujęcie księgowe przez leasingodawcę pozostanie w znacznej mierze niezmienione przez MSSF 16. Oznacza to, że leasingodawca kontynuuje klasyfikacje leasingów jako leasing operacyjny lub leasing finansowy oraz ich ujęcie księgowe jako dwa oddzielne typy leasingu.

  Grupa uważa, że zastosowanie nowego standardu będzie miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w sprawozdaniu finansowym Grupy jako leasingobiorcy. Grupa uważa, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na ujmowanie dotychczasowego leasingu finansowego w sprawozdaniu finansowym Grupy.

2.34. Dane porównawcze

Prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane za 2014 rok są w pełni porównywalne z danymi na koniec 2015 roku i nie wymagały przekształceń.

3. Zarządzanie ryzykiem

Grupa mBanku zarządza ryzykiem w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe, formułując strategie, polityki oraz wytyczne w zakresie zarządzania ryzykiem. Funkcje i zadania związane z zarządzaniem ryzykiem występują na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej począwszy od Rady Nadzorczej a na jednostkach biznesowych Grupy skończywszy. Zarządzanie ryzykiem jest ujęte w jednolity proces realizowany przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne.

3.1. Informacje ogólne

Lokalizacja informacji dotyczących zarządzania ryzykiem

Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem w Grupie mBanku w 2015 roku zawarte są w Raporcie Rocznym Grupy mBanku oraz Ujawnieniach dotyczących adekwatności kapitałowej. Poniższa tabela wskazuje lokalizację informacji dotyczących poszczególnych aspektów zarządzania ryzykiem w powyższych raportach.

Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej Grupy mBanku S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku i Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy mBanku S.A. w 2015 roku nie stanowią części Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A.

Rodzaj ryzyka	Informacja	Lokalizacja informacji za rok 2015		
		Raport Roczny Grupy mBanku		Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej
		Sprawozdanie Zarządu	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	
Informacje ogólne	Lokalizacja informacji dotyczących zarządzania ryzykiem	-	str. 39	str. 3
	Słownik stosowanych pojęć	-	str. 40	-
	Kluczowe uwarunkowania zewnętrzne	-	str. 41	-
	Nowe standardy regulacyjne	-	str. 42	str. 27
Zasady zarządzania ryzykiem	Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem	-	str. 43	-
	Kultura zarządzania ryzykiem	-	str. 47	-
	Dokumentacja procesu zarządzania ryzykiem	-	str. 48	-
	Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP)	-	str. 50	str. 28
	Apetyt na ryzyko	-	str. 52	-
	Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP	-	str. 53	str. 28
	Planowanie kapitału	-	str. 54	str. 10
Ryzyko kredytowe	Organizacja zarządzania ryzykiem	str. 105	str. 55	-
	Polityka kredytowa	str. 106	str. 57	-
	Stosowane zabezpieczenia	-	str. 57	str. 51
	System ratingowy	-	str. 59	-
	Monitoring i walidacja modeli	-	str. 60	-
	Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości	str. 108	str. 60	str. 57
	Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance	-	str. 64	-
	Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych	-	str. 69	-
	Ryzyko koncentracji	-	str. 70	str. 56
Ryzyko rynkowe	Strategia ryzyka rynkowego	-	str. 73	-
	Narzędzia i miary	str. 115	str. 73	-
	Pomiar ryzyka	str. 117	str. 75	-
	Ryzyko stopy procentowej portfela bankowego	str. 119	str. 79	-
	Ryzyko walutowe	-	str. 77	-
Ryzyko płynności i źródła finansowania	Strategia ryzyka płynności	str. 121	str. 81	-
	Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności	str. 120	str. 83	-
	Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności	str. 122	str. 84	-
	Źródła finansowania	-	str. 86	-
Ryzyko operacyjne	Narzędzia i miary	str. 123	str. 90	str. 67
	Straty operacyjne	-	str. 90	str. 68
	Ryzyko braku zgodności	-	str. 91	-
Pozostałe rodzaje ryzyka	Ryzyko biznesowe	-	str. 92	-
	Ryzyko modeli	-	str. 92	-
	Ryzyko reputacji	-	str. 93	-
	Ryzyko kapitałowe	-	str. 94	-
Adekwatność kapitałowa		str. 125	str. 170	str. 9
Wskaźnik dźwigni		str. 35	str. 41, 42	str. 47

Słownik stosowanych pojęć

Add-on – potencjalna zmiana wyceny w przyszłości

Collateral – aktywo, które ma być zapłacone lub otrzymane w zależności od aktualnej wyceny portfela instrumentów pochodnych w celu ograniczenia potencjalnego ryzyka kredytowego w przyszłości. Obecnie głównym zabezpieczeniem jest gotówka.

CCF (Credit Conversion Factor) – współczynnik konwersji kredytowej, tj. szacowany stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych w dniu zaistnienia defaultu.

Dochód odsetkowy narażony na ryzyko (Earnings at risk - EaR) – potencjalny spadek wyniku odsetkowego Banku w perspektywie 1 roku, przy założeniu określonego scenariusza zmiany stóp procentowych, niezmienności wolumenów i struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz niezmienności konstrukcji oprocentowania poszczególnych pozycji, w tym marży odsetkowej.

Dyrektywa CRD IV - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, z późniejszymi zmianami (Capital Requirements Directive IV, CRD IV).

EAD (Exposure at Default) – szacowana wysokość ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania.

EL (Expected Loss) – statystycznie oczekiwana strata w wyniku niewykonania zobowiązania.

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) – proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.

Kapitał ekonomiczny – szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia nieoczekiwanych strat (przy założonym poziomie ufności, dla rocznego horyzontu czasowego) z tytułu:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka rynkowego,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyka biznesowego.

Kapitał wewnętrzny – szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia nieoczekiwanych strat z tytułu wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy w ramach procesu inwentaryzacji ryzyka. Kapitał wewnętrzny jest sumą kapitału ekonomicznego oraz kapitału na pokrycie pozostałych, w tym trudno mierzalnych, rodzajów ryzyka.

LCR (Liquidity Coverage Ratio) – wskaźnik określający relację aktywów płynnych bufora płynności do spodziewanych odpływów netto w przeciągu 30 dni kalendarzowych.

LGD (Loss Given Default) – szacowana strata w przypadku niewykonania zobowiązania.

LtV (Loan to Value) – relacja kwoty kredytu do wartości rynkowej nieruchomości.

Luka płynności krótkoterminowej (Miara M1) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako suma podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności pomniejszona o niestabilne środki obce.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA) – suma kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta oraz pomnożonej przez 12,5 kwoty wymogów w zakresie funduszy własnych dla innych rodzajów ryzyka tj.:

- ryzyka rynkowego,
- ryzyka operacyjnego,
- pozostałych rodzajów ryzyka, np. ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, dużych ekspozycji zaliczonych do portfela bankowego, itp.

Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – fundusze własne wyrażone jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

NSFR (Net Stable Funding Ratio) – wskaźnik określający relację funduszy własnych i stabilnych pasywów banku zapewniających stabilne finansowanie do aktywów niepłynnych i należności wymagających stabilnego finansowania.

PD (Probability of Default) – prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania.

RBC (Risk Bearing Capacity) - zdolność do absorpcji ryzyka, tj. relacja potencjału pokrycia ryzyka (RCP) do kapitału wewnętrznego – miara wewnętrzna.

RCP (Risk Coverage Potential) - potencjał pokrycia ryzyka, tj. kwota funduszy własnych skorygowana o specjalne czynniki korygujące, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w mBanku – miara wewnętrzna.

Rozporządzenie CRR - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (Capital Requirements Regulation, CRR).

Wartość zagrożona ryzykiem (Value at risk – VaR) – miara potencjalnej straty wartości rynkowej (instrumentu finansowego, portfela, instytucji), na jaką narażony jest instrument finansowy, portfel, instytucja w przeciągu określonego czasu, dla danego poziomu ufności, w normalnych warunkach rynkowych.

Wskaźnik dźwigni – stosunek kapitału podstawowego Tier I do miary całkowitej ekspozycji instytucji, rozumianej jako suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier I.

Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (współczynnik CET1) – kapitał podstawowy Tier I wyrażony jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

Współczynnik kapitału Tier I (współczynnik T1) – kapitał Tier I wyrażony jako procent łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko (TREA).

Współczynnik płynności krótkoterminowej (Miara M2) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz sumy podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności oraz niestabilnych środków obcych.

Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (Miara M3) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz funduszy własnych skorygowanych o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta do sumy aktywów niepłynnych.

Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i stabilnymi środkami obcymi (Miara M4) – wskaźnik zdefiniowany w Uchwale Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalania wiążących banki norm płynności, określony jako iloraz sumy funduszy własnych pomniejszonych o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i stabilnych środków obcych do sumy aktywów o ograniczonej płynności i aktywów niepłynnych.

3.2. Zarządzanie ryzykiem Grupy mBanku w 2015 roku – uwarunkowania zewnętrzne

3.2.1. Kluczowe uwarunkowania zewnętrzne

Standardy regulacyjne Bazylei III

Od dnia 1 stycznia 2014 roku na terenie Unii Europejskiej obowiązują nowe przepisy dotyczące wymogów ostrożnościowych dla banków, czyli Rozporządzenie CRR w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (*Capital Requirement Regulation*) oraz Dyrektywa CRD IV (*Capital Requirement Directive IV*) w sprawie warunków dopuszczenia banków do działalności i nadzoru ostrożnościowego, będące implementacją postanowień Bazylei III. Zmiany w ramach Bazylei III dotyczyły w szczególności:

- określenia uniwersalnej definicji i składowych posiadanego przez banki kapitału oraz wprowadzenia wskaźnika kapitałowego określonego dla funduszy najwyższej jakości,
- wprowadzenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej,
- wprowadzenia wskaźnika dźwigni finansowej,
- wprowadzenia dodatkowych buforów kapitałowych, m.in. kapitałowego bufora ochronnego, bufora antycyklicznego, bufora ryzyka globalnej instytucji o znaczeniu systemowym oraz bufora ryzyka systemowego,

- określenia wymogów płynnościowych, mierzonych wskaźnikami LCR (Liquidity coverage ratio) i NSFR (Net stable funding ratio).

Nowe przepisy regulacyjne z zakresu Dyrektywy CRD IV wymagały implementacji do prawodawstwa krajowego, co zakończyło się w 2015 roku przyjęciem Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz stosowną aktualizacją Prawa Bankowego. Natomiast Rozporządzenie CRR obowiązuje bezpośrednio od 1 stycznia 2014 roku, bez konieczności przystosowania prawodawstwa krajowego do jego wymogów.

Rekomendacje KNF

W 2015 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) wydała następujące rekomendacje dla banków:

- Rekomendacja P dotycząca zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków, która zastąpiła dokument z 2002 roku. Nowelizacja rekomendacji uwzględnia zalecenia zawarte w międzynarodowych wytycznych, obejmuje m.in. wskazania dotyczące określenia tolerancji ryzyka płynności banku, ujmowania pełnego zakresu rodzajów ryzyka płynności, dywersyfikacji aktywów płynnych, przeprowadzania testów warunków skrajnych w powiązaniu z planami awaryjnymi płynności, utrzymywania nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, zarządzania płynnością śródzienną.
- Rekomendacja W dotycząca zarządzania ryzykiem modeli w bankach, która określa standardy procesu zarządzania ryzykiem modeli, w tym zasady budowy modeli oraz oceny jakości ich działania, przy zapewnieniu właściwych rozwiązań w ramach ładu korporacyjnego. Celem rekomendacji jest określenie oczekiwań nadzorczych w zakresie efektywnego procesu zarządzania ryzykiem modeli, w szczególności określenie poziomu tolerancji banku na ten rodzaj ryzyka, a także ograniczenie stopnia narażenia sektora bankowego na ryzyko modeli.

3.2.2. Nowe standardy regulacyjne

Wskaźniki kapitałowe

W 2015 roku Bank stopniowo wdrażał postanowienia rozporządzeń delegowanych Komisji Europejskiej uzupełniających lub doprecyzowujących przepisy Rozporządzenia CRR.

Wskaźnik dźwigni finansowej

W październiku 2014 roku Parlament Europejski zatwierdził akt delegowany, który obowiązuje od 2015 roku, w którym zostały określone modyfikacje w zakresie obliczania wskaźnika dźwigni finansowej. Bank wdrożył stosowne zmiany w zakresie kalkulacji wskaźnika dźwigni finansowej jednak ze względu na wytyczne europejskich i lokalnych organów nadzoru raportowanie ostrożnościowe dotyczące wskaźnika dźwigni finansowej odbywało się w 2015 roku według przepisów Rozporządzenia CRR. Bank równolegle kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej według przepisów Rozporządzenia CRR oraz przepisów aktu delegowanego.

Wskaźniki płynnościowe

W październiku 2015 roku zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, jednak w związku z oczekiwaniem na publikację nowego, ostatecznego standardu sprawozdawczego dotyczącego raportowania współczynnika LCR, Bank raportuje do NBP według dotychczasowych standardów. W zakresie NSFR przeprowadzone zostały zmiany dostosowujące do wytycznych określonych w dokumencie BIS „Basel III: the net stable funding ratio”, opublikowanego w grudniu 2014 roku.

3.3. Zasady zarządzania ryzykiem

3.3.1. Podział ról w procesie zarządzania ryzykiem

1. **Rada Nadzorcza**, poprzez **Komisję ds. Ryzyka,** sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku w obszarze przyjmowania ryzyka, co obejmuje m.in. zatwierdzanie Strategii Zarządzania Ryzykiem Grupy i nadzorowanie jej realizacji.

2. **Zarząd Banku** przyjmuje Strategię Zarządzania Ryzykiem Grupy i jest odpowiedzialny za określanie i wdrażanie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz za ich spójność ze Strategią. Ponadto Zarząd określa strukturę organizacyjną Banku, dbając o oddzielenie ról oraz przydziela zadania i obowiązki poszczególnym jednostkom.

   Zarząd podejmuje działania w celu zapewnienia, że Bank prowadzi politykę umożliwiającą zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyka w zakresie niezbędnym dla działalności operacyjnej Banku oraz posiada w tym celu stosowne procedury, w tym w szczególności odpowiada za przygotowanie i wdrożenie pisemnych strategii i procedur dotyczących: systemu kontroli wewnętrznej, systemu zarządzania ryzykiem, procesu oceny kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałem i planowania kapitału.

3. **Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer – CRO)** jest odpowiedzialny za zintegrowane zarządzanie ryzykiem i kapitałem Banku i Grupy w zakresie: definiowania strategii i polityk, pomiaru, kontroli i niezależnego raportowania wszystkich rodzajów ryzyka (w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności i niefinansowego, w tym ryzyka operacyjnego), zatwierdzania modeli ryzyka i limitów (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi) oraz za procesy zarządzania ryzykiem detalicznego portfela kredytowego i portfela korporacyjnego.

4. **Komitety:**

   a/ **Forum Biznesu i Ryzyka** jest oficjalną platformą decyzyjno-informacyjną dla obszaru zarządzania ryzykiem i jednostek organizacyjnych poszczególnych linii biznesowych Grupy.

   Forum Biznesu i Ryzyka tworzą następujące komitety:

   - Komitet Ryzyka Bankowości Detalicznej (KRD),
   - Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK),
   - Komitet Ryzyka Rynków Finansowych (KRF).

   W skład tych komitetów wchodzą przedstawiciele linii biznesowych i właściwych departamentów zarządzania ryzykiem.

   Każdy komitet jest odpowiedzialny za wszystkie rodzaje ryzyka powstające wskutek prowadzenia działalności w ramach danej linii biznesowej.

   Główną funkcją wyżej wymienionych komitetów jest kształtowanie zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności oraz apetytu na ryzyko, poprzez podejmowanie decyzji i wydawanie rekomendacji dotyczących w szczególności:

   - polityk ryzyka kredytowego,
   - procesów i narzędzi oceny ryzyka,
   - systemu limitowania ryzyka kredytowego,
   - oceny jakości i efektywności portfela ekspozycji wobec klientów,
   - kwestii związanych z ryzykiem płynności, takich jak metodologie i limity.

   Wewnętrzne przepisy Banku określają szczegółowe kompetencje i zadania komitetów Forum Biznesu i Ryzyka.

   b/ **Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami** Grupy mBanku (ALCO) jest w szczególności odpowiedzialny za kształtowanie, monitorowanie i zarządzanie strukturą aktywów i pasywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych w celu optymalizacji alokacji funduszy.

   c/ **Komitet ds. Zarządzania Kapitałem** jest w szczególności odpowiedzialny za zarządzanie kapitałem. Na podstawie podjętych decyzji Komitet wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w sprawie działań z zakresu zarządzania kapitałem oraz poziomu i struktury kapitału, jak również w sprawie zwiększania efektywności wykorzystania kapitału, a także rekomendacje w sprawie procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania kapitałem i planowania kapitału.

d/ **Komitet Kredytowy Grupy mBanku** jest w szczególności odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ryzykiem koncentracji i dużymi zaangażowaniami na poziomie Grupy mBanku poprzez podejmowane decyzje oraz wydawane rekomendacje. Komitet podejmuje również decyzje w ramach Banku dotyczące konwersji długu na akcje, udziały, itp. oraz decyzje dotyczące przejęcia nieruchomości w zamian za długi.

e/ **Komitet Kredytowy Bankowości Detalicznej** jest w szczególności odpowiedzialny za:

- podejmowanie indywidualnych decyzji kredytowych dotyczących klientów detalicznych, jeżeli całkowita ekspozycja wobec takiego klienta, wartość transakcji lub wartość parametrów ryzyka AIRB (PD/LGD/EL) ustalona dla klienta lub transakcji osiągnie określony próg, przyjęty dla tego poziomu decyzyjnego,
- podejmowanie decyzji o przyznaniu uprawnień decyzyjnych poszczególnym pracownikom Banku lub o zmianie/cofnięciu tych uprawnień.

f/ **Komitet ds. Jakości Danych i Rozwoju Systemów Informacyjnych**, realizujący zadania oraz posiadający uprawnienia decyzyjne w zakresie zasad i struktury funkcjonowania systemu zarządzania jakością danych, zatwierdzania standardów działania dotyczących zarządzania danymi, przeprowadzania oceny skuteczności systemu zarządzania jakością danych, inicjowania działań mających na celu poprawę jakości danych w skali całego Banku w szczególności z uwzględnieniem potrzeb związanych z wyliczaniem regulacyjnego wymogu kapitałowego Banku według metody AIRB.

g/ **Komitet ds. Nadzoru nad Oddziałami Zagranicznymi mBanku** m.in. wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w sprawie zatwierdzenia strategii działania oraz zasad stabilnego i ostrożnego zarządzania danego oddziału zagranicznego Banku, w szczególności w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

Pozostałe jednostki:

1. Jednostki organizacyjne obszaru zarządzania ryzykiem

Funkcja zarządzania na poziomie strategicznym i funkcja kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i ryzyka modeli wykorzystywanych do kwantyfikacji wymienionych rodzajów ryzyka jest realizowana w ramach obszaru zarządzania ryzykiem nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

Poniższy schemat prezentuje strukturę organizacyjną tego obszaru:

**jednostka organizacyjna tworząca integralne struktury oddziałów zagranicznych mBanku S.A.*

Poszczególne jednostki mają ściśle określone role w procesie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka, w tym oceny indywidualnego ryzyka kredytowego klientów oraz określania reguł selekcji

klientów. Jednostki te opracowują w ramach swoich kompetencji metodologie i systemy wspierające wymienione obszary. Zadaniem jednostek kontroli ryzyka jest także raportowanie ryzyka i wsparcie naczelnych organów Banku.

Departament Ryzyka Detalicznego:

- opracowywanie zasad i procesów zarządzania ryzykiem,
- akceptacja produktów bankowości detalicznej, z uwzględnieniem wpływu na różne typy ryzyka oraz wymogi kapitałowe,
- tworzenie raportów dla potrzeb monitorowania zasad zarządzania ryzykiem,
- rozwój i zarządzanie systemami wspierającymi proces oceny ryzyka i podejmowania decyzji,
- opracowywanie zasad podejmowania decyzji kredytowych,
- podejmowanie decyzji kredytowych (klienci indywidualni i biznesowi),
- administrowanie portfelem kredytowym,
- windykacja i restrukturyzacja, metodyki dla tych procesów,
- przeciwdziałanie nadużyciom kredytowym i kontrola ryzyka operacyjnego w procesie kredytowym.

Departament Oceny Ryzyka Korporacyjnego:

- realizacja polityki kredytowej Banku w odniesieniu do klientów obszaru bankowości korporacyjnej, krajów i instytucji finansowych,
- zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku i spółkach Grupy w wyżej wymienionych obszarach.

Departament Procesów Ryzyka Korporacyjnego:

- opracowywanie i wdrażanie zasad dotyczących korporacyjnego procesu kredytowego, monitorowanie jego efektywności,
- opracowywanie strategii korporacyjnego ryzyka kredytowego Grupy mBanku, a także polityk kredytowych, w tym polityk dotyczących sektorowego apetytu na ryzyko,
- przygotowywanie analiz portfelowych i raportowanie dla potrzeb zarządzania korporacyjnym ryzykiem kredytowym,
- rozwój i monitorowanie jakości modeli ratingowych klientów korporacyjnych, finansowych i detalicznych (modelowanie ryzyka kredytowego),
- prowadzenie rozliczeń i obsługi księgowej transakcji finansowania strukturalnego i mezzanine oraz należności objętych windykacją.

Departament Ryzyka Rynków Finansowych:

- identyfikacja, pomiar i kontrola ryzyka rynkowego, płynności oraz stopy procentowej księgi bankowej, w tym także opracowywanie propozycji limitów dla wyżej wymienionych rodzajów ryzyk,
- rozwój metod pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka i integracja kontroli ryzyka rynkowego, płynności, stopy procentowej w księdze bankowej w skali Banku oraz Grupy mBanku,
- pomiar i kontrola ryzyka kontrahenta z tytułu transakcji zawartych w obszarze rynków finansowych oraz transakcji pochodnych z klientami Banku, a także opracowywanie i rozwój metodologii wyznaczania ekspozycji kredytowej z tytułu transakcji pochodnych,
- zapewnienie adekwatności metodologicznej technik wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Departamentu Rynków Finansowych, Departamentu Skarbu, Biura Maklerskiego, Departamentu Sprzedaży Rynków Finansowych oraz transakcji mezzanine finance Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine,
- organizacja procesów:
  - dopuszczania do obrotu handlowego instrumentów finansowych zawieranych przez jednostki organizacyjne obszaru rynków finansowych,
  - oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP) w zakresie ryzyka rynkowego, płynności oraz stopy procentowej w księdze bankowej,

- pomiaru kapitału ekonomicznego z tytułu ryzyka rynkowego,

oraz nadzór nad realizacją tych procesów,

- kalkulacja oraz monitorowanie wyniku finansowego jednostek organizacyjnych obszaru rynków finansowych,
- niezależna operacyjna kontrola ryzyka generowanego przez Departament Rynków Finansowych, Departament Skarbu i Departament Sprzedaży Rynków Finansowych w ramach prowadzonego obrotu instrumentami finansowymi, w tym w szczególności kontrola:
  - wykorzystania limitów stop-loss,
  - zgodności transakcji zawartych przez pracowników jednostek front-office z warunkami rynkowymi,

oraz sprawozdawczość w tym zakresie do Zarządu Banku oraz organów kolegialnych Banku.

Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem:

- integracja ryzyka i kapitału w ramach ICAAP,
- kontrola adekwatności kapitałowej oraz planowanie i limitowanie kapitału na ryzyko,
- integracja wyceny ryzyka (kapitał ekonomiczny, rezerwy, testy warunków skrajnych),
- integracja niefinansowych rodzajów ryzyka, w tym ryzyka operacyjnego,
- formułowanie apetytu na ryzyko oraz koordynacja procesu wyznaczania strategicznych limitów ryzyka,
- walidacja modeli ilościowych,
- Samoocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem,
- BION – Badanie i Ocena Nadzorcza.

Departament Zarządzania Projektami i Architekturą Ryzyka:

- zarządzanie portfelem projektów obszaru zarządzania ryzykiem,
- centrum kompetencji w obszarze zarządzania procesami,
- rozwój i optymalizacja architektury procesów i aplikacji IT obszaru zarządzania ryzykiem,
- zarządzanie aplikacjami IT obszaru zarządzania ryzykiem (biznesowe utrzymanie i rozwój),
- zarządzanie danymi obszaru zarządzania ryzykiem i współpraca z obszarem finansów w zakresie zcentralizowanego systemu informacji zarządczej.

Departament Ryzyka Oddziałów Zagranicznych Banku:

- zarządzanie ryzykiem kredytowym bankowości detalicznej, obsługa procesu oceny ryzyka kredytowego i udział w podejmowaniu decyzji kredytowych klientów w oddziałach zagranicznych,
- administrowanie i rozliczanie kredytów na rynkach zagranicznych,
- obsługa procesu windykacji i sprawowanie kontroli nad ryzykiem operacyjnym w procesie kredytowym dla produktów kredytowych w oddziałach zagranicznych.

2. Jednostki organizacyjne spoza obszaru zarządzania ryzykiem odpowiadają za zarządzanie i kontrolę pozostałych rodzajów ryzyka identyfikowanych w działalności Grupy mBanku (ryzyko biznesowe, kapitałowe, reputacji, prawne, działania systemów informatycznych, kadrowe i organizacyjne, bezpieczeństwa i braku zgodności).

3. Jednostki biznesowe biorą udział w zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka poprzez uwzględnianie ryzyka w decyzjach biznesowych, przy budowie oferty produktowej oraz w procesie akwizycji klientów. Jednostki te ponoszą ostateczną odpowiedzialność za podejmowanie ryzyka w ramach przyznanych limitów oraz za kształtowanie wyników Banku.

4. Jednostki kontrolne:

- **Departament Audytu Wewnętrznego (DAW)** dokonuje niezależnego przeglądu procesu identyfikacji, podejmowania, pomiaru, monitoringu i kontroli ryzyka w ramach realizowanej funkcji kontroli i audytu wewnętrznego.
- **Departament Compliance (DC)** odpowiada za tworzenie standardów w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności regulacji wewnętrznych oraz standardów działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa.

3.3.2 Kultura zarządzania ryzykiem

Linie obrony

W Grupie mBanku role i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem zorganizowano w oparciu o model trzech linii obrony:

- Pierwszą linię obrony stanowi **Biznes** (linie biznesowe), odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem i kapitałem. Zadaniem Biznesu jest uwzględnianie aspektów związanych z ryzykiem i kapitałem przy podejmowaniu wszystkich decyzji i w granicach apetytu na ryzyko określonego dla Grupy.
- Druga linia obrony, przede wszystkim **Ryzyko** (obszar zarządzania ryzykiem), **Bezpieczeństwo IT oraz funkcja Compliance**, wspiera Biznes, tworząc strategie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz odpowiednie polityki określające wytyczne dla Biznesu odnoszące się do decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka przez Biznes. Głównym celem drugiej linii obrony jest wspieranie Biznesu we wdrażaniu strategii i polityk oraz nadzorowanie funkcji kontrolnych w Grupie i ekspozycji na ryzyko.
- Trzecią linią obrony jest **Audyt Wewnętrzny**, dokonujący niezależnych ocen zarówno pierwszej jak i drugiej linii obrony.

Filary zarządzania ryzykiem

Ramy zarządzania ryzykiem w Grupie mBanku wywodzą się z koncepcji trzech filarów:

- **Koncentracja na Kliencie** – dążenie do zrozumienia i zrównoważenia szczególnych potrzeb różnych interesariuszy Ryzyka (Biznes, Zarząd Banku, Rada Nadzorcza, akcjonariusze i organy nadzoru).
- **Jedno ryzyko** rozumiane, jako zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem i odpowiedzialność wobec klientów za wszystkie rodzaje ryzyka (określone w Katalogu Ryzyka Grupy mBanku).
- Perspektywa **ryzyko vs. stopa zwrotu** – wsparcie procesu podejmowania decyzji biznesowych na bazie długoterminowych relacji między ryzykiem a stopą zwrotu, unikając ryzyka zdarzeń skrajnych (tail risks).

Wizja Ryzyka

Obszar zarządzania ryzykiem jest **kluczowym partnerem** Biznesu i Zarządu w tworzeniu trwałej wartości Banku poprzez zapewnianie, w perspektywie długoterminowej, **równowagi** między oczekiwaną stopą zwrotu dla akcjonariuszy a stabilnością Grupy.

Misja Ryzyka

Zadania Ryzyka są realizowane poprzez:

- stosowanie właściwych strategii i polityk zarządzania ryzykiem i kapitałem,
- weryfikację propozycji i decyzji Biznesu,
- niezależną kontrolę i raportowanie ryzyka.

Realizacja Inicjatywy Zintegrowane Ryzyko – Myślenie Klientem

Grupa mBanku stale doskonali proces kontroli i zarządzania ryzykiem z naciskiem na usprawnienie zintegrowanego zarządzania ryzykiem z perspektywy koncentracji na kliencie.

W Strategii „Jeden Bank" wskazano inicjatywę „Zintegrowane Ryzyko – Myślenie Klientem" (Customer Focus Integrated Risk), która jest realizowana w następujących pięciu kluczowych strumieniach:

- wzmocnienie dialogu Biznes-Ryzyko,
- apetyt na ryzyko,
- usprawnienie procesu kredytowego,
- wzmocnienie kompetencji pracowników obszaru zarządzania ryzykiem,
- uproszczenie i integracja architektury IT obszaru zarządzania ryzykiem.

Wybrane projekty realizowane w 2015 roku zostały opisane poniżej:

- **Samoocena Efektywności Zarządzania Ryzykiem**

  Wdrożenie Samooceny ma na celu kompleksową ocenę ryzyka operacyjnego związanego z kluczowymi procesami w Banku oraz w spółkach Grupy, w szczególności poprzez:

  - identyfikację istotnych ryzyk operacyjnych,

  - inwentaryzację mechanizmów kontrolnych służących do ograniczania tych ryzyk,

  - ocenę adekwatności i efektywności mechanizmów kontrolnych,

  - a następnie ocenę poziomu ryzyka oraz opracowanie i wdrożenie niezbędnych planów działań naprawczych.

  Wdrożenie procesu Samooceny zostało podzielone na dwa etapy. W połowie 2015 roku został zakończony drugi etap wdrażania Samooceny w Banku, tym samym procesem Samooceny został objęty cały obszar działalności Banku. W 4 kwartale 2015 roku rozpoczęło się wdrożenie procesu Samooceny w spółkach Grupy.

  Ponadto wdrożenie procesu Samooceny w Banku pozwoli na optymalizację i integrację dotychczasowych narzędzi kontroli ryzyka operacyjnego w celu lepszego dostosowania nowego procesu samooceny ryzyka i kontroli do profilu działalności biznesowej Grupy.

- **Polityka CRE** – modyfikacja „Polityki kredytowej Grupy mBanku dotyczącej finansowania nieruchomości przychodowych w ramach Grupy mBanku" (pierwszej wspólnej polityki na poziomie Grupy mBanku). Ustalenie w formie dialogu z biznesem ram apetytu na ryzyko i rozwoju akwizycji Grupy mBanku na tym rynku, w szczególności wypracowanie definicji komercyjnych nieruchomości przychodowych, identyfikacja ryzyk i wprowadzenie mitygantów tych ryzyk, stworzenie narzędzi do monitorowania portfela CRE na poziomie Grupy mBanku.

- **Migracja MtM.** Obszar zarządzania ryzykiem był kluczowym partnerem w strategicznym projekcie migracji klientów bankowości detalicznej do nowej platformy transakcyjnej. Wdrożenie zakończone w październiku 2015 zapewnia wszystkim klientom dostęp do nowoczesnej platformy i oferowanych przez nią mobilnych rozwiązań.

- **Projekt mMove** polegał na optymalizacji procesu udzielania kredytów hipotecznych dla detalicznych klientów indywidualnych.

- Program stałego zwiększania efektywności pracy w obszarze zarządzania ryzykiem oparty o zasady **Lean Management**, ze szczególnym naciskiem na wdrożenie kultury odpowiedzialności i mechanizmów ciągłego doskonalenia procesów. Celem programu jest umożliwienie absorpcji rosnącej liczby zadań wynikających z rozwoju biznesu i z lawinowo zwiększających się wymagań regulacyjnych, bez konieczności znacznego powiększania zasobów. Rozpoczęty w 2015 roku program będzie kontynuowany w kolejnych latach.

3.3.3 Dokumentacja procesu zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem w Banku i Grupie jest udokumentowany. Kluczowe dokumenty w tym zakresie zostały przedstawione poniżej:

Strategie i polityki:

- **Strategia Zarządzania Ryzykiem Grupy mBanku S.A.**

  Dokument opracowany w powiązaniu ze Strategią „Jeden Bank" oraz Planem średniookresowym Grupy mBanku określa apetyt na ryzyko w Grupie mBanku, w tym kluczowe, jakościowe i ilościowe, wytyczne dotyczące ryzyka, jak również identyfikuje zagrożenia wynikające z przyjętego modelu biznesowego wychodzące poza obszar Strategii.

- **Strategia Zarządzania Korporacyjnym Ryzykiem Kredytowym Grupy mBanku S.A.**

  Dokument opisuje zagadnienia związane z ryzykiem kredytowym w obszarze korporacyjnym; określa poziom apetytu na ryzyko oraz ogólne zasady zarządzania i limitowania korporacyjnego ryzyka kredytowego w Grupie.

- **Strategia Zarządzania Detalicznym Ryzykiem Kredytowym Grupy mBanku S.A.**

  Dokument określa generalne, kierunkowe założenia dotyczące procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze detalicznym, w tym między innymi kwestie: formalnej organizacji i odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem kredytowym, apetytu na ryzyko, ogólnych założeń funkcjonujących procesów kredytowych, wykorzystywanych modeli decyzyjnych oraz systemów raportowych.

- **Strategia Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym w Grupie mBanku S.A.**

  Dokument opisuje zasady i elementy systemu zarzadzania ryzykiem operacyjnym w Grupie mBanku, w tym w szczególności następujące kwestie: profil ryzyka operacyjnego w Banku, apetyt Banku na ryzyko operacyjne, zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym.

- **Strategia Zarządzania Ryzykiem Rynkowym Grupy mBanku S.A.**

  Dokument opisuje kluczowe kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem rynkowym w Grupie, w tym: określa uwarunkowania mające wpływ na profil ryzyka rynkowego, definiuje apetyt na ryzyko rynkowe oraz wyznacza ramy dla zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie poprzez określenie organizacji, ról i odpowiedzialności, zdefiniowanie procesu zarządzania ryzykiem rynkowym, a także podejścia do zarządzania ryzykiem rynkowym w spółkach Grupy.

- **Strategia Zarządzania Ryzykiem Płynności Grupy mBanku S.A.**

  Dokument opisuje kluczowe kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem płynności w Grupie, w tym: określa uwarunkowania mające wpływ na profil ryzyka płynności, definiuje apetyt na ryzyko płynności oraz wyznacza ramy dla zarządzania ryzykiem płynności w Grupie poprzez określenie organizacji, a także ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, zdefiniowanie procesu zarządzania ryzykiem płynności, a także kwestii podejścia do zarządzania ryzykiem płynności w spółkach Grupy.

- **Strategia Zarządzania Ryzykiem Reputacji w Grupie mBanku S.A.**

  Dokument określa zasady i elementy zarządzania ryzykiem reputacji, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii profilu ryzyka reputacji oraz organizacji i metod zarządzania tym ryzykiem.

- **Polityka Zarządzania Kapitałem Grupy mBanku S.A.**

  Polityka zawiera opis organizacji procesu zarządzania kapitałem, w tym podstawowych celów, zasad i metod stosowanych w ramach procesu zarządzania kapitałem, a także celów strategicznych Grupy w obszarze kapitału.

- **Polityka Zgodności w mBanku S.A.**

  Dokument stanowi zbiór wytycznych postępowania i zasad organizacyjnych, które Bank realizuje spełniając wymogi polskiego prawa oraz uwzględniając zasady compliance w Grupie Commerzbanku, z zastrzeżeniem polskich wymogów prawnych, a także określa podstawowe zasady działania pracowników Banku oraz główne procesy identyfikujące ryzyko braku zgodności i umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem na wszystkich szczeblach organizacji Banku.

- **Polityka Zarządzania Modelami**

  Dokument określa uczestników oraz ramowe zasady procesu zarządzania modelami, obejmujące zagadnienia dotyczące budowy modeli w Grupie mBanku, ich zatwierdzania, wdrażania, weryfikacji/walidacji, monitorowania, dokonywania zmian i związanego z tym procesu raportowania.

System limitowania:

- **Księga limitów. Zasady limitowania ryzyka w Grupie mBanku**

  Dokument zawiera opis wystandaryzowanych ram dla procesu i systemu limitów stosowanych w kontroli i zarządzaniu ryzykiem Grupy zapewniających przełożenie apetytu na ryzyko na konkretne

ograniczenia poziomu ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku i spełnienie wymogów regulacyjnych.

Dokumentacja ICAAP:

- **Proces Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego (ICAAP) w Grupie mBanku S.A. – Kluczowe Zasady**

  Dokument zawiera opis realizowanego w Grupie procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (w tym koncepcji zdolności absorpcji ryzyka) oraz przebiegu poszczególnych etapów tego procesu.
- **Dokument opisujący koncepcję wyznaczania kapitału na pokrycie trudno mierzalnych rodzajów ryzyka**
- **Koncepcja potencjału pokrycia ryzyka (RCP)**

3.3.4 Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP)

Grupa mBanku dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie jest narażona oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu Grupa mBanku stosuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego w działalności Grupy mBanku.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w Grupie mBanku składa się z sześciu etapów realizowanych przez jednostki organizacyjne mBanku i spółki Grupy mBanku. Są to:

- inwentaryzacja ryzyka w działalności Grupy mBanku,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka,
- agregacja kapitału,
- testy warunków skrajnych,
- planowanie i alokacja kapitału ekonomicznego na linie biznesowe i spółki Grupy,
- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Grupy mBanku oraz analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka.

Proces podlega regularnym przeglądom realizowanym przez Zarząd Banku i nadzorowanym przez Radę Nadzorczą Banku.

Istotne rodzaje ryzyka w działalności Grupy mBanku

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie, że Bank zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii biznesowej.

Istotne rodzaje ryzyka, zidentyfikowane w działalności Grupy w ramach funkcjonującego w niej procesu inwentaryzacji ryzyka realizowanego na podstawie zasad określonych w ramach ICAAP, są klasyfikowane do jednej z dwóch grup:

- do pierwszej grupy zaliczane są rodzaje ryzyka uwzględniane w procesie szacowania kapitału ekonomicznego,
- drugą grupę stanowią pozostałe rodzaje ryzyka (w tym trudno mierzalne rodzaje ryzyka), które są zarządzane z zastosowaniem odpowiednich procesów. Ponadto, zgodnie z zasadami ICAAP obowiązującymi dla Grupy, dla pozostałych rodzajów ryzyka może zostać oszacowany bufor kapitałowy.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku za istotne w działalności Grupy mBanku uznawane były następujące rodzaje ryzyka:

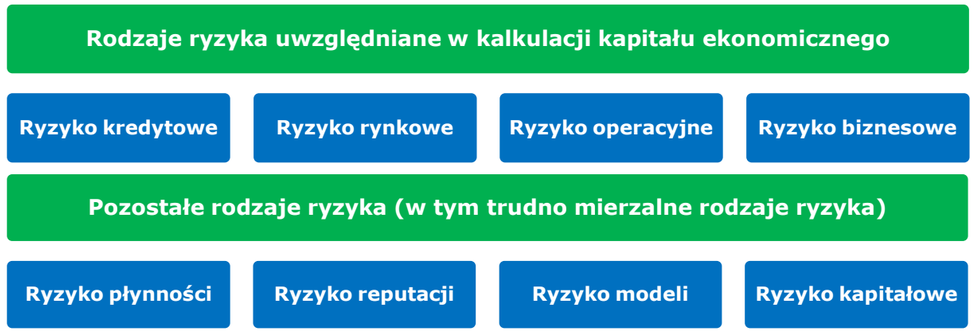

Kapitał wewnętrzny

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wartość kapitału niezbędna do pokrycia istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku. Kapitał wewnętrzny jest sumą:

- kapitału ekonomicznego na pokrycie rodzajów ryzyka uwzględnianych w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego,
- kapitału niezbędnego na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka (w tym trudno mierzalnych rodzajów ryzyka).

Kapitał ekonomiczny wyznacza się za pomocą metod ilościowych pozwalających w sposób adekwatny odzwierciedlić poziom ryzyka.

Analogicznie jak w 2014 roku, w roku 2015 mBank kalkulował kapitał ekonomiczny dla wszystkich rodzajów ryzyka przy poziomie ufności wynoszącym 99,91% w rocznym horyzoncie czasowym. Przy kalkulowaniu łącznego kapitału ekonomicznego Bank nie uwzględniał efektu dywersyfikacji pomiędzy różnymi rodzajami ryzyka.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, decyzję dotyczącą wysokości kapitału na pokrycie trudno mierzalnych rodzajów ryzyka podejmuje Komitet ds. Zarządzania Kapitałem. W 2015 roku Bank utrzymywał kapitał na pokrycie ryzyka reputacji.

Struktura kapitału wewnętrznego i całkowitego wymogu kapitałowego

Na poniższych wykresach przedstawiono strukturę kapitału wewnętrznego oraz całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku w podziale na poszczególne rodzaje ryzyka oraz linie biznesowe.

Struktura kapitału wewnętrznego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku

w podziale na rodzaje ryzyka

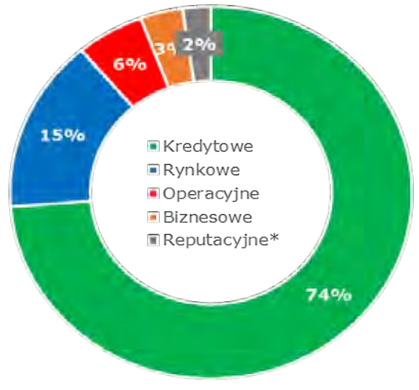

w podziale na linie biznesowe

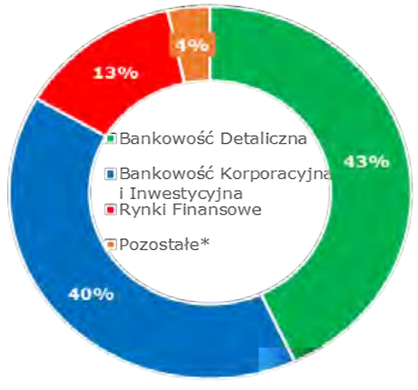

**Kapitał na pokrycie trudno mierzalnych rodzajów ryzyka (ryzyko reputacji) nie jest alokowany na linie biznesowe. Na wykresie prezentującym strukturę kapitału wewnętrznego wg linii biznesowych kapitał na ryzyko reputacyjne jest uwzględniony w pozycji „Pozostałe"*

Struktura całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku

w podziale na rodzaje ryzyka

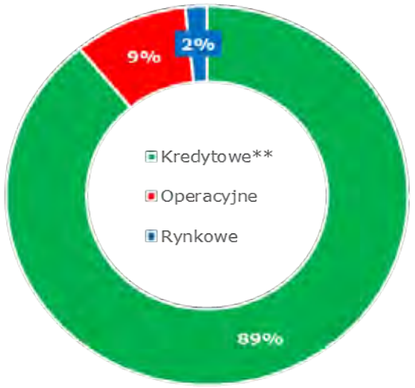

w podziale na linie biznesowe

***W pozycji przedstawiającej ryzyko „Kredytowe" uwzględniony został także floor nadzorczy wynikający z objęcia metodą AIRB ekspozycji kredytowych spółki mLeasing SA.*

Wyższy udział ryzyka rynkowego w strukturze kapitału wewnętrznego (w stosunku do udziału w strukturze wymogu kapitałowego) wynika z faktu, że model kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe obejmuje dodatkowe czynniki ryzyka, które zgodnie z obowiązującą metodą nie generują wymogu kapitałowego (przede wszystkim ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym oraz spread kredytowy na portfelu papierów rządowych w portfelu bankowym).

Istotnie niższy udział kapitału wewnętrznego przypisanego Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (w porównaniu do udziału tej linii biznesowej w strukturze wymogu kapitałowego), wynika z efektu dywersyfikacji rozpoznawanego w modelu kapitału ekonomicznego na ryzyko kredytowe. Odwrotny efekt w przypadku Bankowości Detalicznej wynika z uwzględnienia horyzontu zapadalności produktów hipotecznych (w szczególności kredytów mieszkaniowych) w modelu kapitału ekonomicznego na ryzyko kredytowe (versus brak korekty ze względu na termin zapadalności w regulacyjnej wadze ryzyka).

3.3.5 Apetyt na ryzyko

Grupa mBanku definiuje apetyt na ryzyko, jako maksymalny poziom ryzyka, pod względem zarówno wartości, jak i struktury, jaki Bank jest skłonny i zdolny zaakceptować w toku realizacji przyjętych celów biznesowych w ramach scenariusza kontynuacji działalności gospodarczej. Apetyt na ryzyko wynikający z dostępnej bazy kapitałowej i finansowania stanowi punkt wyjścia dla zarządzania ryzykiem w Banku i dlatego wpływa na proces budżetowania i proces alokacji kapitału.

Ramy zarządzania apetytem na ryzyko

Przebieg wdrożonego w Grupie mBanku procesu zarządzania apetytem na ryzyko ilustruje poniższy schemat.

Apetyt na ryzyko jest oparty na ocenie profilu ryzyka Grupy oraz poziomie zasobów na pokrycie ryzyka (ang. risk capacity) z punktu widzenia:

- kapitału,
- finansowania,
- ryzyk niefinansowych,
- miar efektywności skorygowanych o ryzyko (ang. Risk Adjusted Performance Measures).

Apetyt na ryzyko jest punktem wyjścia do ciągłego dialogu o profilu ryzyka wewnątrz organizacji. Podczas strategicznych dyskusji Zarząd określa ogólne kierunki rozwoju Grupy i poszczególnych linii biznesowych. Sformułowane ogólne wytyczne stanowią podstawę stałego dialogu między kierownictwem i Zarządem, który materializuje się w postaci wytycznych specyficznych dla danego portfela. Wytyczne dotyczące apetytu na ryzyko podlegają dalszej dekompozycji na kluczowe mierniki i cele w trakcie procesu zintegrowanego, strategicznego planowania, które są następnie kaskadowane na niższe szczeble organizacji w operacyjnej fazie planowania. Dokumentacja apetytu na ryzyko i jego monitoring tworzą właściwy mechanizm kontroli chroniący cele Grupy.

Bufory kapitałowe

Apetyt na ryzyko jest ustalany poniżej zasobów na pokrycie ryzyka (risk capacity), określonych na podstawie minimalnych standardów adekwatności kapitałowej i płynności przyjętych w przepisach europejskich i polskich, w celu zapewnienia przetrwania Grupy w razie niekorzystnych zmian w samej Grupie lub jej otoczeniu, umożliwiając w ten sposób zapewnienie zdolności absorpcji ryzyka. Zasoby na pokrycie ryzyka i apetyt na ryzyko określa się z uwzględnieniem poziomu źródeł finansowania i pozycji kapitałowej Grupy, zarówno dla kapitału regulacyjnego, jak i wewnętrznego. Bank utrzymuje kapitał i aktywa płynne na poziomach zapewniających spełnianie wymogów regulacyjnych w warunkach normalnych oraz w warunkach skrajnych, ale prawdopodobnych.

W przypadku Grupy mBanku apetyt na ryzyko uwzględnia wszystkie istotne rodzaje ryzyka i ich kluczowe koncentracje wynikające z przyjętej strategii biznesowej, ustalając odpowiednie bufory kapitałowe, niezbędne w przypadku materializacji wybranych czynników ryzyka, dotyczących istniejących portfeli oraz planowanej działalności, a także uwzględniające nowe wymagania regulacyjne, jak również potencjalne niekorzystne zmiany makroekonomiczne.

Zdolność do absorpcji ryzyka

Zdolność do absorpcji ryzyka jest wyrażona w kapitale i źródłach finansowania, które mogą być alokowane celem zapewnienia bezpieczeństwa w scenariuszu normalnym i scenariuszu ryzyka. Maksymalne ryzyko, jakie Grupa mBanku jest skłonna i zdolna ponieść, przy akceptacji zagrożeń wynikających ze strategii biznesowej Grupy mBanku, określa się z uwzględnieniem następujących warunków:

- zapewnienie adekwatnej ekonomicznej zdolności absorpcji ryzyka (przestrzeganie limitów obowiązujących w normalnych warunkach),
- przestrzeganie wewnętrznych ograniczeń ustalonych dla regulacyjnych wskaźników kapitałowych,
- zapewnienie płynności finansowej oraz adekwatnej płynności strukturalnej Grupy.

Podejście Grupy mBanku do oceny i kontroli zdolności do absorpcji ryzyka Grupy uwzględnia wymogi wewnętrzne i regulacyjne.

System limitowania ryzyka

W celu zapewnienia efektywnej alokacji apetytu na ryzyko Grupa mBanku wdrożyła system limitowania ryzyka. Struktura limitów przekłada apetyt na ryzyko na konkretne ograniczenia dotyczące rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy. Koncepcję struktury limitów i proces zarządzania limitami opisano w dokumencie „Księga limitów. Zasady limitowania ryzyka w Grupie mBanku S.A.", przyjętym przez Radę Nadzorczą. Zaakceptowane wartości limitów są przedstawione w Księdze Limitów – rejestr limitów.

3.3.6 Testy warunków skrajnych w ramach ICAAP

Testy warunków skrajnych są istotnym elementem procesu ICAAP wykorzystywanym w zarządzaniu Bankiem i Grupą oraz planowaniu kapitałowym. Testy warunków skrajnych pozwalają ocenić odporność Grupy w kontekście ekstremalnych, ale wiarygodnych scenariuszy wydarzeń zewnętrznych.

Zintegrowane testy warunków skrajnych są przeprowadzane przy założeniu scenariusza niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które mogą negatywnie wpłynąć na sytuację finansową Banku w horyzoncie co najmniej dwóch pełnych lat kalendarzowych (dla ryzyka płynności - w horyzoncie rocznym). Scenariusz ryzyka, tj. najbardziej prawdopodobny (w horyzoncie co najmniej dwóch pełnych lat

kalendarzowych) scenariusz negatywnych odchyleń od scenariusza bazowego, wyrażony za pomocą wskaźników makroekonomicznych i finansowych, jest wspólny dla wszystkich rodzajów ryzyka oraz zgodny ze scenariuszem przyjętym na poziomie grupy podmiotu dominującego wobec Banku.

Zintegrowany scenariusz makroekonomiczny umożliwia kompleksową analizę wszystkich rodzajów ryzyka pokrytych kapitałem wewnętrznym oraz analizę jego wpływu na adekwatność kapitałową i płynność Banku oraz Grupy.

Wyniki testów warunków skrajnych obejmują następujące miary:

1/ kapitał ekonomiczny w warunkach skrajnych (obejmujący kapitał na ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne i ryzyko biznesowe),

2/ potencjał pokrycia ryzyka (RCP) w warunkach skrajnych,

3/ normy płynnościowe w warunkach skrajnych.

Kapitał wewnętrzny w warunkach skrajnych jest wyznaczany jako wynik kalkulacji przeprowadzanych zgodnie z obowiązującą metodyką wyliczania kapitału wewnętrznego, ale z wykorzystaniem parametrów wejściowych typowych dla warunków skrajnych.

Scenariusze makroekonomiczne w warunkach skrajnych są aktualizowane z częstotliwością kwartalną lub ad hoc, o ile zaistnieje taka konieczność. Bazując na scenariuszach testów warunków skrajnych szacuje się zapotrzebowanie na kapitał wewnętrzny oraz negatywny wpływ niekorzystnego scenariusza makroekonomicznego na wynik finansowy.

Dodatkowo, raz w roku, Bank przeprowadza **uzupełniające testy warunków skrajnych** stosując bardziej dotkliwy scenariusz ryzyka i/lub wpływ wybranych zdarzeń. Dla Grupy i Banku przeprowadzane są tzw. **odwrócone testy warunków skrajnych**, których celem jest identyfikacja zdarzeń mogących spowodować zagrożenie dla kontynuacji funkcjonowania Grupy i Banku. Odwrócone testy warunków skrajnych są wykorzystywane do weryfikacji awaryjnych planów kapitałowych i płynnościowych Grupy. Odwrócone testy warunków skrajnych są przeprowadzane w trybie odwrotnym do klasycznych testów warunków skrajnych – od efektu do przyczyny – i stanowią ich uzupełnienie. Odwrócone testy warunków skrajnych są dodatkowym elementem analizy odporności Banku na negatywne czynniki makroekonomiczne i swoiste.

Grupa i Bank uczestniczą w przeprowadzanych corocznie przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) **regulacyjnych testach warunków skrajnych**, w celu określenia wpływu zakładanych makroekonomicznych scenariuszy w warunkach skrajnych na bilans oraz rachunek zysków i strat Grupy, jak również na zewnętrzne normy ostrożnościowe.

3.3.7 Planowanie kapitału

Planowanie wymaganego kapitału – faza strategiczna

Faza strategiczna planowania kapitałowego ma formę dialogu strategicznego pomiędzy Zarządem, obszarem zarządzania ryzykiem, obszarem finansów i liniami biznesowymi, w wyniku którego ustala się pożądane kierunki rozwoju działalności, które mają wspierać realizację celów biznesowych Grupy mBanku.

Grupa planuje swoją działalność i związany z nią apetyt na ryzyko w granicach swojej zdolności do absorpcji ryzyka oraz ograniczeń wynikających z wymogów regulacyjnych, których spełnienie jest wymagane zarówno w warunkach normalnych, jak też w warunkach skrajnych.

W świetle powyższego, planowane zmiany wielkości i struktury działalności gospodarczej Grupy, jak również przewidywane zmiany w otoczeniu regulacyjnym, są uwzględniane przy szacowaniu wymaganego kapitału w procesie planowania. Wymagany kapitał jest szacowany z użyciem parametrów ryzyka, które odzwierciedlają oczekiwania makroekonomiczne przyjęte w procesie planowania, z uwzględnieniem planowanych zmian w metodologii.

W sytuacji, gdy kapitał potrzebny do realizacji celów biznesowych Grupy przekracza kwotę zasobów kapitałowych dostępnych do alokacji, konieczna jest weryfikacja celów biznesowych.

Po ustaleniu kierunków strategicznych analizowane są kluczowe koncentracje ryzyka, wynikające z obecnego oraz planowanego profilu ryzyka, a Zarząd określa akceptowalny poziom związanych z nimi czynników ryzyka. Kluczowe koncentracje ryzyka są identyfikowane w oparciu o analizę odwróconych testów warunków skrajnych. Cele kapitałowe są wyznaczane z uwzględnieniem potrzeb kapitałowych wynikających z potencjalnej materializacji kluczowych czynników ryzyka rozpoznanych w procedurze odwróconych testów warunków skrajnych i ustalonych na poziomie uznanym za zgodny z docelowym poziomem tolerancji ryzyka. Wpływ czynników ryzyka na pozycję kapitałową Grupy określany jest na podstawie symulacji warunków skrajnych.

Procesowi ustalenia strategicznych celów finansowych towarzyszy strategiczna alokacja zasobów kapitałowych na poszczególne obszary działalności, z uwzględnieniem długoterminowego zwrotu z kapitału.

Planowanie wymaganego kapitału – faza operacyjna

Na podstawie kierunków strategicznych ogólne cele bilansowe zostają doprecyzowane na etapie operacyjnym planowania kapitałowego (proces oddolny). Na tym etapie dostępny kapitał jest porównywany z zapotrzebowaniem na kapitał (wynikającym z rozwoju działalności i rezultatów testów warunków skrajnych), w celu określenia efektywnej alokacji kapitału na niższe poziomy.

Jednostki biznesowe tworzą własne plany cząstkowe na podstawie przyjętych założeń makroekonomicznych, celów finansowych oraz oceny możliwości rozwoju działalności.

W celu określenia akceptowalnego z punktu widzenia konsumpcji kapitału profilu ryzyka, prognozowane wolumeny (plany cząstkowe) i wynikające z nich zapotrzebowanie na kapitał regulacyjny i kapitał ekonomiczny porównywane są, w procesie iteracyjnym, z dostępnymi zasobami i strategicznymi wytycznymi.

Limity wspierające plan kapitałowy

Aby zapewnić adekwatne wykorzystanie dostępnych zasobów w celu realizacji celów biznesowych ustala się corocznie aktualizowane limity. Wielopoziomowa struktura limitów ma na celu zapewnienie przełożenia apetytu na ryzyko na konkretne ograniczenia nałożone na ryzyka występujące w poszczególnych obszarach działalności Grupy.

Dostępna baza kapitałowa

Efekt końcowy procesu planowania polega na ustaleniu docelowego poziomu regulacyjnej (fundusze własne) i ekonomicznej (RCP) bazy kapitałowej, potrzebnej na pokrycie koncentracji ryzyka w działalności bieżącej oraz działalności planowanej, wyrażonej przez całkowity wymóg kapitałowy i łączną kwotę kapitału wewnętrznego.

3.4. Ryzyko kredytowe

3.4.1. Organizacja zarządzania ryzykiem

Grupa aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym mając na celu optymalizację poziomu zysku uwzględniającą koszt ponoszonego ryzyka. Analiza ryzyka występującego w funkcjonowaniu Grupy ma charakter ciągły. W celu identyfikacji i monitorowania ryzyka kredytowego, w strukturze Banku oraz spółek zależnych stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, których podstawą jest między innymi oddzielenie funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Analogiczne podejście Bank stosuje w odniesieniu do administrowania ekspozycjami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w obszarze zarządzania ryzykiem oraz w obszarze operacyjnym, w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Przyjęty model zarządzania ryzykiem w ramach Grupy zakłada uczestnictwo w tym procesie jednostek organizacyjnych Banku wchodzących w skład obszaru zarządzania ryzykiem, a także Komitetu Kredytowego Grupy (KKG). Podział zadań w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym wygląda następująco:

- **Departament Ryzyka Detalicznego (DRY)** odpowiada za zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz innymi rodzajami ryzyka w ramach bankowości detalicznej mBanku. Głównymi funkcjami operacyjnymi DRY (realizowanymi na rynku polskim) są: ocena ryzyka kredytowego i podejmowanie decyzji kredytowych wobec poszczególnych zaangażowań i transakcji, ograniczanie ryzyka operacyjnego (wyłudzeń kredytowych), nadzór nad zautomatyzowanym procesem kredytowym, administrowanie umowami kredytowymi klientów detalicznych oraz ich monitorowanie, windykacja telefoniczna i windykacja prawna należności kredytowych. Ponadto w Departamencie opracowywane są zasady oceny ryzyka kredytowego, kalkulacji zdolności kredytowej klientów detalicznych oraz inne elementy polityki kredytowej przedstawiane do akceptacji Komitetu Ryzyka Bankowości Detalicznej. Rozwiązania funkcjonujące na rynku polskim są adaptowane także w oddziałach zagranicznych (w Czechach i na Słowacji) - w tym zakresie DRY ściśle współpracuje z Departamentem Ryzyka Oddziałów Zagranicznych. Departament odpowiada również za implementację zasad oceny w narzędziach wspierających podejmowanie decyzji kredytowych, raportuje jakość portfela kredytowego oraz monitoruje jakość danych używanych w procesie oceny ryzyka. W zakresie, w jakim pozwalają na to regulacje zewnętrzne DRY uczestniczy w procesie zarządzania ryzykiem spółek Grupy posiadających w ofercie produkty detaliczne obarczone ryzykiem kredytowym.
- **Departament Oceny Ryzyka Korporacyjnego (DOR)** odpowiada za zarządzanie jakością portfela kredytowego Banku oraz jednostek zależnych Grupy mBanku w odniesieniu do

zaangażowań wobec przedsiębiorców, w tym także względem zaangażowań restrukturyzowanych oraz podlegających restrukturyzacji. Kluczowymi funkcjami realizowanymi przez DOR są: opracowywanie zasad polityki kredytowej wobec klientów obszaru bankowości korporacyjnej, krajów i instytucji finansowych oraz opracowywanie założeń do strategii ryzyka kredytowego w wymienionym zakresie, podejmowanie lub udział w podejmowaniu decyzji kredytowych dotyczących ekspozycji regularnych i nieregularnych, z uwzględnieniem wpływu na ryzyko operacyjne, reputacyjne, płynności oraz na wymogi kapitałowe i zwrot z zaangażowanego kapitału; analiza, ocena i kontrola ryzyka kredytowego krajów, banków, międzynarodowych instytucji finansowych oraz klientów niefinansowych Banku i spółek Grupy z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej, kontrola przestrzegania limitów kredytowych na kraje, banki, międzynarodowe instytucje finansowe oraz na klientów niefinansowych Banku i spółek Grupy mBanku z obszaru bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej, realizacja procesu wczesnego ostrzegania o utracie zdolności kredytowej klientów korporacyjnych (Proces EW – Early Warning), w tym zarządzanie Listą Watch (LW), zarządzanie rezerwami na ryzyko kredytowe Banku, w obszarze bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej; monitorowanie struktury zaangażowania portfela ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem struktury branżowej oraz związanego z tym ryzyka koncentracji. Zwiększony zakres funkcji kontroli ryzyka kredytowego na poziomie Grupy jest realizowany przez dedykowaną jednostkę organizacyjną, Wydział Operacji Kredytowych – Spółki Grupy, w Departamencie Oceny Ryzyka Korporacyjnego. Głównymi zadaniami Wydziału są: analiza ryzyka kredytowego związanego z nowymi ekspozycjami spółek zależnych Banku, monitorowanie ryzyka kredytowego największych zaangażowań, uczestnictwo w projektach rozwoju i modyfikacji strategii, polityk oraz zasad zarządzania ryzykiem stosowanych przez spółki zależne Banku.

- **Departament Procesów Ryzyka Korporacyjnego (DPR)** odpowiada za: opracowywanie strategii korporacyjnego ryzyka kredytowego, kształtowanie polityki kredytowej w obszarze bankowości korporacyjnej, opracowywanie przekrojowych analiz portfelowych, w tym branżowych, produktowych, koncentracji ekspozycji; sporządzanie raportów i sprawozdawczości na potrzeby organów nadzoru, organów Banku oraz jednostek organizacyjnych Banku, z zakresu portfela ekspozycji kredytowych Banku oraz spółek Grupy. DPR opracowuje i wdraża zasady korporacyjnego procesu kredytowego oraz monitoruje jego efektywność, administruje aplikacjami wspierającymi korporacyjny proces kredytowy oraz wspiera ich użytkowników. W obszarze działania DPR pozostaje również rozwój i kontrola jakości modeli ratingowych dla klientów korporacyjnych, finansowych i detalicznych w Banku oraz spółkach Grupy mBanku. DPR administruje rezerwami na ryzyko kredytowe w obszarze bankowości korporacyjnej, prowadzi rozliczenia i obsługę księgową kredytów i gwarancji udzielonych przez Departament Finansowania Strukturalnego i Mezzanine oraz należności windykowanych będących w portfelu Departamentu Restrukturyzacji i Windykacji.
- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (DKR)** odpowiada za pomiar utraty wartości należności kredytowych, integrację wyceny ryzyka (kapitał ekonomiczny, testy warunków skrajnych, łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA)) oraz walidację modeli.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym. Decyzje kredytowe podejmowane są zgodnie z przyjętymi zasadami Polityki Ryzyka Kredytowego. Poziom kompetencji decyzyjnych określony jest w postaci macierzy decyzyjnej. Na jej podstawie, w zależności od EL-ratingu oraz łącznego zaangażowania na klienta/grupę podmiotów powiązanych, ustalany jest szczebel decyzyjny odpowiedzialny za podjęcie decyzji kredytowej. W łącznym zaangażowaniu uwzględniane są również zaangażowania spółek Grupy mBanku na klienta/grupę podmiotów powiązanych.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym. Ze względu na profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych zaangażowań na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest inny, niż w przypadku klientów korporacyjnych. Proces decyzyjny w znacznej mierze jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych, jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy to decyzja podejmowana jest z zastosowaniem reguł podwyższenia poziomu decyzyjnego. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena wartości zabezpieczenia (lub weryfikacja wyceny dostarczonej z zewnątrz) oraz przeprowadzana jest ocena z punktu widzenia zgodności wartości zabezpieczeń z przyjętą polityką kredytową, w tym – z akceptowanymi poziomami LtV. Czynności te w całości wykonywane są przez komórki operacyjne umiejscowione w Departamencie Ryzyka Detalicznego, w pełnej niezależności od funkcji sprzedaży.

W ramach Grupy mBanku kredyty hipoteczne udzielane są klientom detalicznym również przez mBank Hipoteczny. Proces kredytowy oraz zasady oceny ryzyka są spójne z rozwiązaniami stosowanymi w mBanku – główna różnica polega na innym sposobie wyceny nieruchomości, tj. zastosowaniu wartości

bankowo-hipotecznej (ustalonej zgodnie z zapisami Ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych) zamiast wartości rynkowej.

3.4.2 Polityka kredytowa

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w oparciu o wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę odgrywają polityki kredytowe, ustalane osobno dla obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej. Polityki kredytowe określają między innymi:

- docelowe grupy klientów,
- minimalne akceptowalne poziomy ratingów definiowane wielkością oczekiwanej straty,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- zasady ograniczania ryzyka koncentracji,
- reguły odnoszące się do wybranych branż lub segmentów klientów.

3.4.3 Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych. Ważnym elementem polityki kredytowej jest polityka zabezpieczeń, która zakłada, że Bank, podejmując decyzję o przyznaniu produktu niosącego ryzyko kredytowe, dąży do uzyskania zabezpieczenia adekwatnego do podejmowanego ryzyka. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń rzeczowych ocenia się według ich płynności i wartości rynkowej, natomiast zabezpieczeń osobistych według sytuacji finansowej zabezpieczającego. Ponadto w ocenie jakości zabezpieczenia istotne znaczenie ma jego wpływ na ograniczenie utraty wartości portfela kredytowego. Jakość akceptowanych zabezpieczeń jest powiązana z kwotą produktu obciążonego ryzykiem kredytowym oraz z poziomem ryzyka związanego z udzieleniem danego produktu. Do najczęściej stosowanych form zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości,
- przelew wierzytelności (cesja praw),
- zastaw rejestrowy,
- przewłaszczenie (częściowe lub warunkowe),
- kaucja pieniężna,
- depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- weksel,
- gwarancje i poręczenia,
- list patronacki wystawiony przez firmę, której wiarygodność i rzetelność znana jest na międzynarodowych rynkach finansowych.

W przypadku zabezpieczeń typu osobistego (np. poręczenie, gwarancja) dokonywana jest ocena kondycji i wiarygodności podmiotu wystawiającego takie zabezpieczenie przy zastosowaniu takich samych standardów, jakie obowiązują przy ocenie kredytobiorców.

Zabezpieczenia rzeczowe podlegają ocenie na podstawie wewnętrznych przepisów Banku. Wartość środków trwałych (innych niż pojazdy samochodowe) ustanowionych jako zabezpieczenia ustalana jest najczęściej na podstawie operatu szacunkowego, sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w obszarze zarządzania ryzykiem, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia z punktu widzenia Banku. W procesie weryfikacji brane są pod uwagę m.in. następujące czynniki:

a) dla zabezpieczeń na nieruchomościach:

- rodzaj nieruchomości,
- status prawny,
- przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- charakterystyka techniczna budynków i budowli,
- charakterystyka gruntu,

- sytuacja na lokalnym rynku,
- inne czynniki cenotwórcze,

b) dla zabezpieczeń na maszynach i urządzeniach:

- ogólne przeznaczenie i funkcja w procesie technologicznym/możliwości alternatywnego wykorzystania,
- charakterystyka techniczna i parametry,
- warunki eksploatacji i utrzymania ruchu,
- zgodność z obowiązującymi normami,
- dostępność podobnych maszyn i urządzeń,
- aktualna sytuacja rynkowa,
- prognozowane trendy zapotrzebowania na określone maszyny w powiązaniu z sytuacją w sektorach przemysłowych stosujących te maszyny,

c) dla zabezpieczeń ustanowionych na zapasach:

- wymagania formalno-prawne dotyczące określonych produktów,
- możliwości sprzedaży,
- wymagane warunki magazynowania,
- ochrona i ubezpieczenia zarówno obiektu magazynowego jak i przechowywanych w nim towarów.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi. Bank zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane porozumienia ramowe z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta w przypadku wzrostu wartości ekspozycji lub przypadku przekroczenia kwoty limitu. Jednocześnie wspomniane porozumienia ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem. mBank wykorzystuje Proces Early Warning w celu monitorowania wykorzystania limitu na transakcje pochodne i możliwości reakcji Banku w stosunku do klienta, w przypadku gdy wycena otwartych transakcji zbliża się do maksymalnego poziomu limitu. Ponadto, uwzględniając ryzyko kredytowe związane z limitem na transakcje pochodne konkretnego klienta, Bank może stosować dodatkowe zabezpieczenia tego limitu, w ramach standardowego katalogu zabezpieczeń produktów ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenia na papierach wartościowych wynikające z transakcji buy-sell-back. Bank przyjmuje zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych z tytułu zawartych transakcji buy-sell-back. W zależności od umowy zabezpieczenie to może być sprzedane lub ponownie zastawione.

Zabezpieczenia akceptowane przez Spółki Grupy mBanku. Spółki Grupy mBanku akceptują różne formy prawnych zabezpieczeń produktów obarczonych ryzykiem kredytowym. Ich katalog uzależniony jest od specyfiki prowadzonej działalności, rodzaju oferowanych produktów i ryzyka transakcji.

mBank Hipoteczny jako podstawowe zabezpieczenie stosuje hipotekę na finansowanej nieruchomości. Dodatkowymi zabezpieczeniami mogą być poręczenia wekslowe lub cywilne właścicieli spółki kredytobiorcy, bądź zastaw na akcjach lub udziałach w spółce kredytobiorcy. Na okres niezbędny do skutecznego ustanowienia zabezpieczenia może zostać przyjęte ubezpieczenie kredytu w zaakceptowanym przez Bank zakładzie ubezpieczeniowym.

mLeasing stosuje katalog zabezpieczeń najbardziej zbliżony do katalogu zabezpieczeń stosowanych w mBanku. Akceptuje zarówno standardowe zabezpieczenia osobiste: poręczenia wekslowe i według prawa cywilnego, listy patronackie, gwarancje, przystąpienia i przejęcia długu, jak i rzeczowe: hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na zabezpieczenie, przelewy wierzytelności, cesje należności i cesje praw z polis ubezpieczeniowych oraz kaucje. mLeasing przyjmuje również oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji.

mFaktoring akceptuje jedynie formy zabezpieczeń o dużej płynności. Obok weksli własnych in blanco są to przede wszystkim poręczenia wekslowe właścicieli spółki klienta, cesje wierzytelności z rachunków bankowych (głównie prowadzonych przez mBank), ubezpieczenia należności, cesje praw z polis ubezpieczeniowych należności zawartych przez klientów. W przypadku prowadzenia obsługi kilku spółek

wchodzących w skład jednej grupy kapitałowej, zwyczajowym zabezpieczeniem jest pełnomocnictwo do krzyżowego zarachowania środków z umów zawartych z poszczególnymi spółkami.

3.4.4 System ratingowy

Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym **w obszarze bankowości korporacyjnej** jest system ratingowy, oparty na dwóch podstawowych elementach:

- ratingu dłużnika (PD-rating) - określającym prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań,
- ratingu kredytowym (EL-rating) - określającym oczekiwaną stratę (EL), i biorącym pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD – strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu PD*LGD. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1.0 do 6.5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 30 mln zł) i SME (obroty poniżej 30 mln zł). Kalkulacja PD jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów tj. analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria uznaniowe. Rating kredytowy oparty na oczekiwanej stracie (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD). LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzysku należności z innych źródeł, niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań przez kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach (skala ciągła). Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2			3	4			5			6	7		8	
PD rating	1,0 - 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 - 2,6	2,8	3	3,2 - 3,4	3,6	3,8	4	4,2 - 4,6	4,8	5	5,2 - 5,4	5,6 - 5,8	Brak ratingu	6,1 - 6,5
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B+	B	B-	B-	CCC+	CCC bis CC-	Nie dotyczy	C, D-I, D-II
	Stopień inwestycyjny								Stopień nieinwestycyjny											Default

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele, wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący cały portfel detaliczny. W ujęciu tego modelu strata zdefiniowana jest jako funkcja zależna od poziomu odzysku ze spłat własnych klienta oraz możliwej, zrealizowanej w postępowaniu egzekucyjnym wartości zabezpieczenia na nieruchomości,
- model współczynnika konwersji kredytowej CCF obejmujący cały portfel detaliczny. Model ten bazuje na danych historycznych. Współczynnik konwersji kredytowej jest integralną częścią modelu EAD,
- model parametru PD o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym modele aplikacyjne, behawioralne oraz bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej (BIK).

Wszystkie spółki Grupy mBanku, których działalność obarczona jest ryzykiem kredytowym, przed zawarciem transakcji i w trakcie jej trwania – w trybie monitoringu – przeprowadzają ocenę ryzyka opierając się przy tym na systemach ratingowych stosowanych przez Grupę mBanku. Zastosowany system ratingowy wynika z charakteru prowadzonej działalności, przy czym spółka faktoringowa i leasingowa używają ratingu dłużnika (PD-rating), zaś leasing dodatkowo ratingu kredytowego (EL-rating). W przypadku kredytów hipotecznych i leasingu nieruchomości stosowany jest rating oparty na miarach nadzorczych (slotting approach).

3.4.5. Monitoring i walidacja modeli

Wszystkie modele parametrów ryzyka w mBanku oraz w spółkach Grupy, w tym między innymi modele scoringowe, prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), straty z tytułu niewykonania

zobowiązania (LGD), oraz współczynnika konwersji kredytowej (CCF) podlegają szczegółowemu i corocznemu procesowi monitoringu przez jednostki modelujące oraz walidacji przez niezależną jednostkę walidacyjną mBanku.

W trakcie monitoringu przeprowadzane są testy sprawdzające moc dyskryminacyjną modeli lub poszczególnych ich komponentów, stabilność w czasie, istotność poszczególnych odchyleń empirycznych realizacji od wartości teoretycznych oraz wpływ na parametry portfelowe. W przypadku identyfikacji pewnych niedopasowań jednostka modelująca przeprowadza rekalibracje przedmiotowych modeli.

Raporty z przeprowadzonych monitoringów/backtestów przedstawiane są do wiadomości użytkowników modelu oraz niezależnej jednostki walidacyjnej.

Walidacja

Walidacja jest wewnętrznym, kompleksowym procesem niezależnej i obiektywnej oceny funkcjonowania modelu, spełniającym, w przypadku metody AIRB, wytyczne nadzoru określone w Rozporządzeniu CRR. Zasady walidacji zostały ramowo określone w „Polityce Zarządzania Modelami" („PZM") i uszczegółowione w innych regulacjach wewnętrznych Banku. Walidacji podlegają modele bezpośrednio lub pośrednio wykorzystywane w ocenie adekwatności kapitałowej z wykorzystaniem metody AIRB oraz inne wskazane w prowadzonym w Banku Rejestrze Modeli PZM.

W przypadku modeli AIRB zachowana jest niezależność jednostki walidacyjnej w strukturach organizacyjnych Banku lub spółki Grupy w stosunku do jednostek zaangażowanych w proces budowy/utrzymania modelu, tzn. jego właściciela oraz użytkowników. W mBanku za walidację odpowiedzialny jest Wydział Walidacji w Departamencie Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (Jednostka Walidacyjna).

Walidacja przeprowadzana przez Jednostkę Walidacyjną obejmuje ocenę:

- modeli,
- ich implementacji,
- procesu ich stosowania.

W zależności od istotności i złożoności modelu walidacja ma charakter zaawansowany (obejmuje zarówno elementy ilościowe, jak i jakościowe) lub podstawowy (jest skoncentrowana głównie na analizach ilościowych oraz wybranych elementach jakościowych). Wyniki walidacji są udokumentowane w formie raportu walidacyjnego, który zawiera ocenę modelu m.in. na potrzeby dalszego zatwierdzenia modelu oraz ewentualne zalecenia dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości.

Zadania walidacyjne realizowane są zgodnie z rocznym planem walidacji, zatwierdzanym przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

Wszystkie modele wykorzystywane do obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego w ramach metody AIRB są poddawane walidacji.

Polityka zmian metody IRB

Bank posiada zatwierdzoną przez Zarząd i wdrożoną „Politykę zmian metody IRB". Zawiera ona wewnętrzne zasady zarządzania zmianami w ramach stosowanej metody IRB, oparte na wytycznych władz nadzorczych i uwzględniające własną specyfikę organizacyjną. Polityka określa etapy procesu zarządzania zmianami, definiuje role i odpowiedzialności, szczegółowo charakteryzuje zasady klasyfikacji zmian, jak również zasady oraz obowiązki związane z koniecznością realizacji wymogu dokumentacyjnego, związanego z prowadzeniem rejestru zmian metody statystycznej.

3.4.6. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych

Sposób wyznaczania odpisów aktualizujących i rezerw zgodny jest z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

W celu rozpoznania utraty wartości dokonywana jest identyfikacja ekspozycji kredytowych z przesłanką utraty wartości. Następnie przeprowadzane jest porównanie wartości bilansowej brutto ekspozycji kredytowej z wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku, gdy zdyskontowana wartość przyszłych przepływów pieniężnych jest niższa od wartości bilansowej brutto, uznaje się, że wystąpiła utrata wartości. Skutkuje to koniecznością dokonania odpisu aktualizującego bilansową ekspozycję kredytową i/lub zawiązaniem rezerwy na pozabilansową część ekspozycji kredytowej.

W przeciwnym przypadku nie stwierdza się utraty wartości i klasyfikuje się ekspozycję do portfela IBNR (*Incurred But Not Reported loss*), zaistniałych lecz niezaraportowanych strat. Rezerwa dla portfela IBNR tworzona jest w ujęciu grupowym.

Wielkość tworzonego odpisu/rezerwy (dla ekspozycji należącej do portfela IBNR) odpowiada szacowanej wartości poniesionej straty i jest założona na poziomie oczekiwanego zaangażowania w momencie wystąpienia utraty wartości z uwzględnieniem przewidywanej wartości straty księgowej (w ujęciu procentowym) oraz prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia utraty wartości ekspozycji.

3.4.6.1 Należności korporacyjne

Prawdopodobieństwo ujawnienia się straty jest modelowane przy pomocy regresji logistycznej opartej na wskaźnikach finansowych i danych jakościowych na temat finansowanego podmiotu. Model jest kalibrowany na wewnętrznych danych Banku obejmujących kilkuletni okres obserwacji portfela korporacyjnego. W oparciu o istniejący w Banku okres monitoringowy oszacowano, że średni okres, jaki upływa między zaistnieniem negatywnego zdarzenia ekonomicznego a możliwością jego rejestracji przez Bank, wynosi 6–8 miesięcy (w zależności od wielkości firmy) – jest to tzw. okres identyfikacji straty (ang. LIP: Loss Identification Period). Zatem w obliczeniach przyjęto dla parametru PD horyzont obserwacji równy 6-8 miesięcy, a jego wartość uzyskiwana jest w wyniku przeskalowania oryginalnej wartości 12-miesięcznego PD-ratingu pochodzącego z modelu ratingowego dla korporacji. Wielkość poniesionej straty jest założona na poziomie oczekiwanego zaangażowania w przypadku zaistnienia stanu default (EAD) pomnożonego przez PD oraz LGD.

Charakterystyka korporacyjnego systemu ratingowego jako modelu wrażliwego na zmiany cyklu koniunkturalnego (ang. Point-in-Time), jak też uwzględnienie w modelu finansowych danych śródrocznych oraz wskaźników ostrzegawczych, w ocenie Zarządu Banku zapewnia adekwatną reakcję wyliczonych kwot rezerw portfelowych na zmieniające się warunki rynkowe.

3.4.6.2 Należności detaliczne

Do celów pomiaru utraty wartości w obszarze detalicznym stosuje się dwa sposoby wyznaczania parametrów ryzyka kredytowego. W przypadku rynku polskiego wykorzystywane są parametry analogiczne do pochodzących z metodyki AIRB (zaawansowanej metody ratingów wewnętrznych kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego), po niezbędnej eliminacji różnic pomiędzy podejściem wynikającym z AIRB i MSR 39. W przypadku rynku czeskiego i słowackiego parametry ryzyka szacowane są w oparciu o macierze migracji.

Do szacowania prawdopodobieństwa wystąpienia utraty wartości wykorzystywany jest 12-miesięczny okres identyfikacji straty (LIP) wyznaczony w oparciu o bieżące dane wewnętrzne dotyczące bankowych procesów i możliwości detekcji zaistniałych strat.

3.4.6.3 Przesłanki utraty wartości - należności korporacyjne

Narzędziem do wyliczania odpisów aktualizujących dla zaangażowań z utratą wartości udzielonych klientom korporacyjnym oraz bankom jest intranetowa aplikacja IMPAIRMENT-Korpo. Proces identyfikacji klientów z utratą wartości i kalkulacji odpisów aktualizacyjnych przebiega następująco:

a) identyfikacja w podejściu indywidualnym przesłanek utraty wartości (loss events), a w przypadku wystąpienia przesłanki – klasyfikacja klienta do kategorii default,

b) oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych zarówno z zabezpieczeń jak i z bieżącej działalności klienta,

c) kalkulacja utraty wartości uwzględniająca bieżącą wartość szacowanych przyszłych odzysków zdyskontowanych efektywną stopą procentową,

d) ewidencja księgowa odpisów aktualizujących oraz rezerw.

Przesłanki utraty wartości podzielono na twarde, których zajście determinuje klasyfikację klienta do kategorii default oraz miękkie, gdy dane zdarzenie może, ale nie musi spowodować przeklasyfikowania klienta do kategorii default. Analityk kredytowy dokonuje dodatkowej oceny, czy wydarzenie miało istotny negatywny wpływ na zdolność dłużnika do wywiązywania się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych. Celem wprowadzenia miękkich przesłanek utraty wartości jest zasygnalizowanie sytuacji, które mogą skutkować istotnym zwiększeniem ryzyka kredytowego dłużnika, prowadzącym do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku.

<u>Lista twardych przesłanek utraty wartości:</u>

1. Okres przeterminowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika przekracza 90 dni (dla banków - 14 dni) oraz kwota przeterminowania przekracza 3 000 zł.

2. Zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną z obniżeniem wiarygodności kredytowej dłużnika.

3. Dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem jest zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji według jej pierwotnych założeń, prowadząca do:

a) umorzenia części zobowiązania lub

b) odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeżeli dotyczy) prowizji, pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania.

4. Złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.

5. Postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.

6. Wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości i wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych.

7. Oszustwo (defraudacja) ze strony klienta.

Lista miękkich przesłanek utraty wartości jest przygotowana oddzielnie dla każdego z następujących typów podmiotów:

a) rządów i banków centralnych,

b) banków,

c) korporacji, w tym kredytowania specjalistycznego,

d) jednostek samorządu terytorialnego,

e) ubezpieczycieli,

f) funduszy PTE, TFI.

Określenie oddzielnych miękkich przesłanek utraty wartości dla poszczególnych typów podmiotów ma na celu odzwierciedlenie specyfiki działalności poszczególnych podmiotów w procesie identyfikacji przypadków niewykonania zobowiązania.

W celu weryfikacji utraty wartości ekspozycji dokonywana jest identyfikacja ekspozycji kredytowych z przesłanką utraty wartości. Następnie przeprowadzane jest porównanie wartości bilansowej brutto ekspozycji kredytowej z wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej, które pozwala stwierdzić czy nastąpiła utrata wartości. W przypadku gdy zdyskontowana wartość przyszłych przepływów pieniężnych jest większa od wartości bilansowej brutto, nie stwierdza się utraty wartości i nie dokonuje się odpisu.

W przypadku sytuacji specyficznych, dla których przyszłe przepływy są jednoznacznie uwarunkowane zdarzeniami jednostkowymi (zgodnie z metryką dyskretną), Bank szacuje prawdopodobieństwo takich zdarzeń jako podstawę do wyliczenia kwoty należnych rezerw.

3.4.6.4 Przesłanki utraty wartości – należności detaliczne

W przypadku obszaru bankowości detalicznej w Polsce przesłanki utraty wartości rozpoznawane są na poziomie klienta, tj. z uwzględnieniem wszystkich jego zobowiązań. W oddziałach zagranicznych stosuje się podejście transakcyjne, w którym każda ekspozycja kredytowa klienta analizowana jest niezależnie od innych.

Najczęściej występującą przesłanką utraty wartości jest opóźnienie w spłacie, które wyznaczane jest w różny sposób w zależności od wyżej wymienionego podejścia. W obszarze bankowości detalicznej w Polsce przesłanka utraty wartości ma miejsce, gdy kwota wymagalna wszystkich ekspozycji klienta, przeterminowanych powyżej 30 dni, przekracza 500 PLN, a największe opóźnienie w spłacie jest większe niż 90 dni.

W oddziałach czeskim i słowackim mBanku przesłankę utraty wartości stanowi zaległość przekraczająca odpowiednio 3000 CZK lub 120 EUR, opóźniona powyżej 90 dni.

Dodatkowo we wszystkich oddziałach przesłankę utraty wartości stanowią poniższe zdarzenia:

a. restrukturyzacja danego zobowiązania kredytowego,

b. upadłość dłużnika,

c. uznanie przez Bank danej transakcji jako wyłudzenie,

d. sprzedaż wierzytelności kredytowej ze znaczną stratą ekonomiczną,

e. stwierdzenie przez Bank nieściągalności zobowiązania,

f. wypłata przez towarzystwo ubezpieczeniowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (NWW).

3.4.6.5 Pokrycie rezerwami poszczególnych pod-portfeli

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Grupy, odnoszących się do kredytów i pożyczek oraz gwarancji i akredytyw udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i budżetowym oraz pokrycia ekspozycji odpisem z tytułu utraty wartości dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony w Nocie 3.4.4).

Pod-portfel	31.12.2015		31.12.2014	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	4,95	0,02	4,52	-
2	37,38	0,04	31,53	0,04
3	20,22	0,17	17,34	0,13
4	22,02	0,28	25,49	0,33
5	5,53	0,87	5,83	1,04
6	0,64	1,54	0,51	1,69
7	1,80	3,61	2,23	3,81
8	1,03	0,02	4,80	0,01
pozostałe *)	2,40	-	2,39	-
kategoria default	4,03	57,57	5,36	49,03
Razem	**100,00**	**2,55**	**100,00**	**2,90**

**) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów analogicznych jak mBank S.A.*

Na dzień 31 grudnia 2015 roku 42,33% portfela kredytów i pożyczek (dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego) jest klasyfikowane na dwóch najwyższych poziomach wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2014 r. – 36,05%).

Rozkład pokrycia rezerwą portfela z kategorii non-default pozostał bez istotnych zmian w porównaniu do roku 2014. Udział pokrycia rezerwą portfela z kategorii default wyraźnie wzrósł (z 49,03% do 57,57%).

3.4.6.6 Przejęte zabezpieczenia

Grupa klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w punkcie 2.25. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń.

Polityką spółek Grupy jest sprzedaż przejętych aktywów lub – jak to ma miejsce w przypadku leasingu – oddanie w ponowny leasing innemu klientowi. Do rzadkości należą przypadki zagospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne – czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę spółek Grupy oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę ich Zarządów. W 2015 roku i w 2014 roku Grupa nie posiadała żadnych trudnozbywalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość przejętych zabezpieczeń wyniosła 6 768 tys. zł i obejmowała głównie nieruchomości stanowiące zabezpieczenie kredytów hipotecznych oraz przedmioty leasingu (31 grudnia 2014 rok – 8 192 tys. zł). Wartość przejętych zabezpieczeń została ujęta w pozycji zapasy w Nocie 27.

3.4.7 Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance

Definicja

Polityka Grupy mBanku w zakresie forbearance oznacza zdefiniowany regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegocjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Grupa oferuje klientom, którzy są tymczasowo w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie bieżącej ich obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę w terminie określonym pierwotną umową. Umowy te mogą być inicjowane przez klienta lub podmiot finansujący z Grupy i obejmują m.in. restrukturyzację zadłużenia, nowy harmonogram spłaty oraz odroczenie terminu płatności rat kapitałowych przy utrzymaniu płatności odsetek.

Grupa nie traktuje kredytów ze zmienionymi warunkami, jako podlegających polityce forbearance w przypadkach, gdy zmiany wynikają z wniosku klienta, oraz nie występują bieżące, lub nie są przewidywane trudności finansowe klienta, a ponadto modyfikacje warunków umowy spełniają kryteria polityki decyzyjnej dla zdrowego portfela.

Typ oferowanej ulgi jest dostosowywany do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie po stronie podmiotu finansującego z Grupy o zdolności i gotowości klienta do spłaty. Przed udzieleniem ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Grupa renegocjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności oraz minimalizacji ryzyka defaultu (niewywiązania się klienta ze swoich zobowiązań).

Ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegającymi polityce forbearance (dalej - ekspozycje forborne) są przedmiotem raportowania regulacyjnego oraz wewnętrznego.

Stosowane instrumenty

Grupa prowadzi otwartą komunikację z klientem w celu jak najwcześniejszego rozpoznania trudności finansowych oraz poznania ich przyczyn. Działania pomocowe oferowane klientom indywidualnym, których trudności finansowe w ocenie Banku mają krótkoterminowy charakter, koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłacanych rat.

W przypadku refinansowania długu jako regułę stosuje się przeklasyfikowanie klienta do kategorii default.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej ulgi oferowane przez Grupę, począwszy od standstill (zaniechania działań, do których bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź covenantów) a na restrukturyzacji umów kończąc, mają na celu wsparcie procesu biznesowego. Umowy restrukturyzacyjne mogą zwiększyć bezpieczeństwo Grupy poprzez zamianę finansowania otwartego (kredyt w rachunku bieżącym) na faktoring lub dyskonto faktur. Umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Poniższa lista nie wyczerpuje wszystkich dostępnych działań podlegających polityce forbearance, ale obejmuje te najczęściej stosowane.

- zwiększenie kwoty kredytu,
- zmiana harmonogramu spłat,
- wydłużenie ostatecznej daty spłaty/ przedłużenie czasu trwania kredytu,
- restrukturyzacja (średnio lub długoterminowe refinansowanie),
- kapitalizacja odsetek,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. covenantów),
- standstills.

Zarządzanie ryzykiem

Działania z zakresu forbearance są w Grupie od wielu lat integralną częścią działalności obszaru zarządzania ryzykiem. Portfele forbearance podlegają regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa obszaru. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi zrestrukturyzowanych transakcji w zależności od typu produktu oraz segmentu klienta. Analiza ryzyka

związanego z detalicznym portfelem forbearance ma charakter portfelowy, zaś portfela korporacyjnego oparta jest na podejściu indywidualnym.

W bankowości korporacyjnej procesowi udzielania ulgi towarzyszy przeprowadzanie testu impairmentowego. Rozpoznanie utraty wartości należności skutkuje przejęciem obsługi klienta przez wyspecjalizowaną jednostkę ds. restrukturyzacji i windykacji. Wszystkie produkty kredytowe udzielone klientom obsługiwanym w obszarze restrukturyzacji mają status forbearance. Klienci bez rozpoznanej utraty wartości, którzy otrzymali ulgę, podlegają szczególnemu monitoringowi (Watch List – WL) przez wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania. Monitorowana jest ich bieżąca sytuacja finansowa oraz kontrolowane jest wystąpienie przesłanek trwałej utraty wartości należności Grupy.

Grupa nie stosuje odrębnych modeli do wyznaczania poziomu rezerwy portfelowej bądź celowej na produktach pomocowych podlegających polityce forbearance.

Warunki wyjścia z forbearance

Grupa zaprzestaje wykazywania produktu pomocowego jako forborne w przypadku spełnienia łącznie wszystkich poniższych warunków:

- umowa jest uważana jako niezagrożona (performing),
- przeprowadzono analizę kondycji finansowej dłużnika, która potwierdziła wyjście klienta z trudności finansowych,
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrożoną (performing),
- co najmniej od połowy okresu próby wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (na kontrakcie nie występowały opóźnienia w spłacie przekraczające 31 dni) zgodnie z harmonogramem ustalonym w momencie udzielenia ulgi,
- na koniec okresu żadna ekspozycja dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 31 dni w kwocie wyższej niż 500 zł.

Charakterystyka portfela

Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne w 2015 roku.

31.12.2015	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Opisy aktualizacyjne	Wartość netto
Saldo na 31.12.2014	2 281 718	1 749 003	745 806	1 535 912
Wyjścia z forbearance	(418 141)	(358 851)	(187 837)	(230 304)
Wejścia do forbearance	505 926	156 103	71 516	434 410
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(162 592)	(222 844)	27 124	(189 716)
Saldo na 31.12.2015	**2 206 911**	**1 323 411**	**656 609**	**1 550 302**

Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości bilansowej ekspozycji forborne w 2014 roku.

31.12.2014	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Opisy aktualizacyjne	Wartość netto
Saldo na 31.12.2013	1 995 592	1 526 073	588 260	1 407 332
Wyjścia z forbearance	(148 406)	(124 487)	(51 335)	(97 071)
Wejścia do forbearance	605 363	261 236	92 086	513 277
Zmiana salda na kontynuowanych umowach	(170 831)	86 181	116 795	(287 626)
Saldo na 31.12.2014	**2 281 718**	**1 749 003**	**745 806**	**1 535 912**

Portfel forbearance według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	Wartość netto
Należności od banków	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	2 206 911	1 323 411	656 609	1 550 302
Klienci indywidualni:	696 427	187 684	69 770	626 657
- Należności bieżące	52 130	5 871	2 472	49 658
- Kredyty terminowe, w tym:	644 297	181 813	67 298	576 999
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	515 660	116 469	36 393	479 267
Klienci korporacyjni	1 510 484	1 135 727	586 839	923 645
udzielone dużym klientom	572 640	436 131	244 646	327 994
udzielone średnim i małym klientom	937 844	699 596	342 193	595 651
Klienci budżetowi	-	-	-	-
Razem	**2 206 911**	**1 323 411**	**656 609**	**1 550 302**

Portfel forbearance według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	Wartość netto
Należności od banków	1	-	-	1
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	2 281 717	1 749 003	745 806	1 535 911
Klienci indywidualni:	469 240	186 589	70 746	398 494
- Należności bieżące	22 222	17 119	6 888	15 334
- Kredyty terminowe, w tym:	447 018	169 470	63 858	383 160
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	379 103	124 180	51 564	327 539
Klienci korporacyjni	1 812 477	1 562 414	675 060	1 137 417
udzielone dużym klientom	765 447	693 510	369 616	395 831
udzielone średnim i małym klientom	1 047 030	868 904	305 444	741 586
Klienci budżetowi	-	-	-	-
Razem	**2 281 718**	**1 749 003**	**745 806**	**1 535 912**

Udział portfela forborne stanowi 2,74% całego portfela (2014 r. – 2,91%). Większość portfela forborne (60%) jest wykazywana w kategorii default (2014 r. – 76%). Portfel ten w 46% jest pokryty rezerwą celową (2014 r. – 42%), a ponadto ryzyko braku spłaty jest mitygowane przyjętymi zabezpieczeniami w wartości nominalnej 1,32 mld zł (2014 r. – 1,56 mld zł).

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015 Typ ulgi	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Refinansowanie	404 615	300 604	193 030	211 585
Zmiana warunków	1 802 296	1 022 807	463 579	1 338 717
Razem	**2 206 911**	**1 323 411**	**656 609**	**1 550 302**

Ekspozycje forborne według charakteru udzielonej ulgi według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014 Typ ulgi	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Refinansowanie	87 616	75 919	30 938	56 678
Zmiana warunków	2 194 102	1 673 084	714 868	1 479 234
Razem	**2 281 718**	**1 749 003**	**745 806**	**1 535 912**

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Polska	1 780 493	896 993	400 842	1 379 651
Zagranica	426 418	426 418	255 767	170 651
Razem	**2 206 911**	**1 323 411**	**656 609**	**1 550 302**

Ekspozycje forborne według struktury geograficznej według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Polska	1 677 732	1 145 017	535 520	1 142 212
Zagranica	603 986	603 986	210 286	393 700
Razem	**2 281 718**	**1 749 003**	**745 806**	**1 535 912**

Ekspozycje forborne bez rozpoznanej utraty wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	803 512	37 483	4 986	798 526
do 30 dni	92 803	4 490	2 479	90 324
od 31 dni do 90 dni	21 788	3 388	626	21 162
powyżej 90 dni	10 360	10 360	62	10 298
Razem	**928 463**	**55 721**	**8 153**	**920 310**

Ekspozycje forborne bez rozpoznanej utraty wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	337 904	81 317	1 495	336 409
do 30 dni	35 576	12 393	217	35 359
od 31 dni do 90 dni	1 881	1 093	-	1 881
powyżej 90 dni	125 117	125 117	88	125 029
Razem	**500 478**	**219 920**	**1 800**	**498 678**

Ekspozycje forborne z rozpoznaną utratą wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	421 074	415 503	200 536	220 538
do 30 dni	47 575	43 235	11 104	36 471
od 31 dni do 90 dni	36 698	35 848	17 434	19 264
powyżej 90 dni	773 101	773 104	419 382	353 719
Razem	**1 278 448**	**1 267 690**	**648 456**	**629 992**

Ekspozycje forborne z rozpoznaną utratą wartości według długości przeterminowania według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014 Okres przeterminowania	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Nieprzeterminowane	551 981	363 797	184 529	367 452
do 30 dni	108 621	55 558	20 253	88 368
od 31 dni do 90 dni	72 579	61 669	32 984	39 595
powyżej 90 dni	1 048 059	1 048 059	506 240	541 819
Razem	**1 781 240**	**1 529 083**	**744 006**	**1 037 234**

Ekspozycje forborne według struktury branżowej według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku

31.12.2015 Branża	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Branża drzewna	231 521	215 010	161 051	70 470
Branża finansowa	1 837	423	89	1 748
Branża spożywcza	32 832	31 971	9 853	22 979
Budownictwo	124 264	104 228	17 845	106 419
Działalność profesjonalna	50 834	13 136	8 313	42 521
Edukacja	1 714	1 316	81	1 633
Elektronika i AGD	96 706	5 980	6 876	89 830
Energetyka i ciepłownictwo	100 013	100 013	25 876	74 137
Handel detaliczny	82 086	62 017	22 189	59 897
Handel hurtowy	84 844	50 527	38 909	45 935
Hotele i restauracje	65 051	53 027	6 998	58 053
Informacja i komunikacja	65 647	63 792	33 316	32 331
Kultura i rozrywka	47 718	47 303	35 451	12 267
Metale	207 192	205 038	157 336	49 856
Opieka zdrowotna	4 720	4 513	614	4 106
Paliwa i chemia	13 390	7 631	4 288	9 102
Pozostałe przetwórstwo przemysłowe	13 583	12 612	6 764	6 819
Obsługa rynku nieruchomości	284 304	121 374	44 256	240 048
Rolnictwo	3 799	3 788	3 320	479
Tkaniny i odzież	5 156	3 353	947	4 209
Transport i logistyka	10 410	6 295	2 980	7 430
Usługi	62 860	56 831	16 098	46 762
Usługi komunalne	257	197	116	141
Inne	616 173	153 036	53 043	563 130
Razem	**2 206 911**	**1 323 411**	**656 609**	**1 550 302**

Ekspozycje forborne według struktury branżowej według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku

31.12.2014 Branża	Wartość brutto	Z tego w kategorii default	Odpisy aktualizacyjne	Wartość netto
Branża drzewna	240 825	220 775	112 399	128 426
Branża finansowa	964	964	1	963
Branża spożywcza	56 040	51 225	22 004	34 036
Budownictwo	154 328	144 880	19 774	134 554
Działalność profesjonalna	41 047	2 535	1 535	39 512
Edukacja	20 001	20 001	4 936	15 065
Elektronika i AGD	88 767	82 441	66 739	22 028
Energetyka i ciepłownictwo	109 109	109 109	17 619	91 490
Górnictwo	91 303	91 303	45 742	45 561
Handel detaliczny	91 098	82 096	36 920	54 178
Handel hurtowy	75 536	44 814	34 603	40 933
Hotele i restauracje	40 543	40 543	13	40 530
Informacja i komunikacja	41 529	32 723	25 147	16 382
Kultura i rozrywka	46 424	46 424	11 668	34 756
Materiały budowlane	13 753	13 753	13 753	-
Metale	217 634	208 372	139 783	77 851
Opieka zdrowotna	6 174	6 174	819	5 355
Paliwa i chemia	10 968	2 043	627	10 341
Pozostałe przetwórstwo przemysłowe	6 068	6 068	2 982	3 086
Obsługa rynku nieruchomości	393 359	290 378	77 534	315 825
Rolnictwo	11 269	11 269	10 976	293
Tkaniny i odzież	10 925	10 925	4 709	6 216
Transport i logistyka	23 611	19 717	13 811	9 800
Usługi	53 392	53 389	12 539	40 853
Usługi komunalne	178	178	178	-
Inne	436 873	156 904	68 995	367 878
Razem	**2 281 718**	**1 749 003**	**745 806**	**1 535 912**

3.4.8 Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Ekspozycja kredytowa na portfelu mBanku jest kalkulowana jako suma kosztu zastąpienia poszczególnych transakcji (netowanie pozycji kredytowej - NPV) i potencjalnej zmiany wyceny w przyszłości (Add-on). Bank korzysta z metod ograniczania ryzyka takich jak kompensowanie (netting) i kolateralizacja (uwzględnienie zabezpieczeń). Netowanie ekspozycji kredytowej jest stosowane po podpisaniu z klientem tzw. umowy kompensacyjnej (netting agreement), zaś kolateralizacja wymaga podpisania tzw. umowy CSA (Credit Support Annex). Umowa CSA pozwala na wezwanie klienta do wpłacenia zabezpieczenia jeśli wycena portfela transakcji klienta przekroczy określony poziom kwotowy (tzw. threshold). Ekspozycja kredytowa na instrumentach pochodnych jest korygowana o otrzymane lub wniesione zabezpieczenie (collateral) zgodnie z podpisanymi umowami między Bankiem a kontrahentami.

Kontrola tej ekspozycji dokonywana jest systemowo w czasie rzeczywistym. W szczególności, kontrolowane i monitowane jest na bieżąco wykorzystanie przyznanych poszczególnym kontrahentom limitów ekspozycji kredytowej z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych. Limity na ekspozycję kredytową z tytułu transakcji pochodnych są dekomponowane na określone grupy produktów i tenory transakcji. W przypadku centralnych izb rozliczeniowych uwzględniane są dodatkowo wniesione rodzaje zabezpieczeń (initial margin, default fund).

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na typ kontrahenta przedstawia się w następujący sposób:

- 57% z bankami,
- 21% z klientami korporacyjnymi,
- 14% z centralnymi izbami rozliczeniowymi (CCP),
- 8% z instytucjami finansowymi.

Rozkład ekspozycji kredytowej mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na wewnętrzny PD-rating (PDR) na dzień 31 grudnia 2015 roku:

PDR	1	1.2	1.4	1.6	1.8	2	2.2	2.4	2.6	2.8	3	3.2	3.4
Ekspozycja kredytowa (w mln zł)	0,0	2,1	216,3	526,7	571,4	100,4	120,4	290,1	172,8	658,2	136,1	23,4	133,0

PDR	3.6	3.8	4	4.2	4.4	4.6	4.8	5	5.2	5.4	5.6	5.8	>5.8
Ekspozycja kredytowa (w mln zł)	5,4	19,3	58,1	6,4	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1	0,0

Ekspozycja kredytowa mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych z kontrahentami bez przypisanego PDR wynosi 143 mln zł. 88% całkowitej ekspozycji jest zawarte z kontrahentami o klasie ratingowej 3.0 lub lepszej (31 grudnia 2014 roku odpowiednio: 107 mln zł; 85%).

Skala PD-ratingu jest tożsama ze skalą zaprezentowaną w rozdziale 3.4.4 System ratingowy.

Ekspozycja kredytowa mBanku z tytułu zawartych transakcji pochodnych w podziale na bieżącą wycenę i Add-on została przedstawiona w poniższej tabeli:

(w mln zł)	Banki		CCP		Korporacje	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
NPV	107	153	-	-	246	456
add-on	1 727	2 051	445	-	695	701
collateral	(1)	(342)	(14)	-	30	37

W celu odzwierciedlenia ryzyka kredytowego zawartego w instrumentach pochodnych Grupa stosuje korektę ich wartości godziwej, która uwzględnia ryzyko kredytowe kontrahenta. Korekta z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta bazuje na oczekiwanej stracie do terminu zapadalności instrumentu i jest wyliczana na poziomie Banku zgodnie z przyjętą metodyką kalkulacji CVA/DVA. Kwota korekty jest następnie alokowana na poszczególne transakcje. Wartość tej korekty ujęta jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy instrumentów pochodnych razem z korektą z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, stanowiących składnik aktywów finansowych w łącznej wartości bilansowej dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Grupę (opis modelu ratingu jest przedstawiony w Nocie 3.4.4).

Pod-portfel	31.12.2015		31.12.2014	
	Wartość godziwa %	Pokrycie rezerwą (%)	Wartość godziwa %	Pokrycie rezerwą (%)
1	29,31	0,16	38,88	0,11
2	34,07	0,10	47,69	0,05
3	29,46	0,53	7,74	0,67
4	3,04	1,63	5,38	0,72
5	3,05	0,74	0,26	3,46
6	0,03	4,21	0,01	0,72
7	0,03	3,11	0,00	3,61
8	1,00	0,05	0,03	-
kategoria default	0,01	5,53	0,01	-
Razem	**100,00**	**0,31**	**100,00**	**0,17**

3.5. Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane papiery wartościowe

31 grudnia 2015 r.	Przeznaczone do obrotu			Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Razem
Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	-	46 353	46 353
AA- do AA+	-	-	-	827 919	827 919
A- do A+	178 492	-	24 313	28 913 377	29 116 182
BBB+ do BBB-	-	-	219 484	388 301	607 785
BB+ do BB-	-	-	128 406	361 620	490 026
B+ do B-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	-	-	-
Razem	**178 492**	**-**	**372 203**	**30 537 570**	**31 088 265**

31 grudnia 2014 r.	Przeznaczone do obrotu			Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Razem
Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	-	46 964	46 964
AA- do AA+	-	-	-	809 850	809 850
A- do A+	617 906	-	73 418	26 297 387	26 988 711
BBB+ do BBB-	-	-	316 363	129 393	445 756
BB+ do BB-	-	-	136 335	133 404	269 739
B+ do B-	-	-	1 975	-	1 975
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	-	-	-
Razem	**617 906**	**-**	**528 091**	**27 416 998**	**28 562 995**

96,47% inwestycji w dłużne papiery wartościowe uzyskało przynajmniej rating kredytowy A- (31 grudnia 2014 r. – 97,49%).

Informacja o odpisach z tytułu utraty wartości inwestycyjnych kapitałowych papierów wartościowych znajduje się w Nocie 23.

3.6. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Grupa:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie występował istotny poziom koncentracji geograficznej w portfelu kredytowym Grupy mBanku. W zakresie ekspozycji odnoszących się do krajów innych niż Polska nie stwierdzono istotnego udziału ekspozycji z utratą wartości.

Ryzyko koncentracji branżowej

Monitoring zaangażowań w branże, zdefiniowane zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, dokonywany jest w poszczególnych spółkach Grupy, zgodnie z wewnętrznymi przepisami.

mBank dokonuje analizy ryzyka koncentracji branżowej w celu bezpiecznego i efektywnego budowania portfela korporacyjnego.

Monitorowaniu i analizie podlegają branże, na które Bank posiada zaangażowanie powyżej 5% łącznej kwoty zaangażowania na koniec danego okresu sprawozdawczego, a także branże dodatkowo wskazane przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

mBank zarządza ryzykiem koncentracji branżowej wyznaczając limity branżowe. O ile Komitet Ryzyka Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej (KRK) nie postanowi inaczej, ustala się limit zaangażowania mBanku w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 12% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o niskim ryzyku,
- 10% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o średnim ryzyku,
- 5% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o wysokim ryzyku.

W przypadku przekroczenia limitu branżowego lub przewidywania, że taki limit może być przekroczony w następnym okresie sprawozdawczym, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów, a wszelkie decyzje w tym zakresie są podejmowane przez KRK.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego Grupy mBanku w poszczególne branże.

Struktura koncentracji zaangażowania Grupy mBanku

Lp	Branże	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	%	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	%
		31.12.2015		31.12.2014	
1.	Osoby fizyczne	46 258 683	56,82	41 560 477	53,71
2.	Obsługa rynku nieruchomości	4 975 227	6,11	4 901 307	6,33
3.	Budownictwo	3 743 369	4,60	2 884 365	3,73
4.	Handel hurtowy	3 141 017	3,86	2 977 441	3,85
5.	Handel detaliczny	2 244 062	2,76	2 430 956	3,14
6.	Branża spożywcza	1 899 778	2,33	1 705 944	2,20
7.	Transport i logistyka	1 858 064	2,28	1 819 827	2,35
8.	Paliwa i chemia	1 789 636	2,20	1 628 617	2,10
9.	Branża drzewna	1 552 832	1,91	1 286 566	1,66
10.	Energetyka i ciepłownictwo	1 472 862	1,81	1 422 625	1,84
11.	Metale	1 395 689	1,71	1 266 991	1,64
12.	Administracja publiczna	1 161 955	1,43	1 574 513	2,03
13.	Informacja i komunikacja	1 032 953	1,27	1 197 133	1,55
14.	Branża finansowa	934 170	1,15	427 299	0,55
15.	Działalność profesjonalna	734 330	0,90	586 923	0,76
16.	Hotele i restauracje	645 710	0,79	455 059	0,59
17.	Usługi	538 987	0,66	453 169	0,59
18.	Elektronika i AGD	517 183	0,64	408 000	0,53
19.	Górnictwo	498 312	0,61	479 192	0,62
20.	Motoryzacja	489 478	0,60	452 873	0,59
21.	Kultura i rozrywka	448 834	0,55	439 693	0,57
22.	Przemysł	438 525	0,54	307 850	0,40
23.	Usługi komunalne	369 308	0,45	299 883	0,39

Łączne zaangażowanie Banku na dzień 31 grudnia 2015 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 39,16% portfela kredytowego (31 grudnia 2014 roku – 38,01%).

Ryzyko inwestycyjne tych branż (w 3–stopniowej skali tj.: niskie , średnie, wysokie) według stanu na koniec 2015 roku zostało oszacowane przez analityków sektorowych Banku, zgodnie z poniższą tabelą

Lp	Branże	31.12.2015	31.12.2014
1.	Obsługa rynku nieruchomości	średnie	średnie
2.	Budownictwo	średnie	wysokie
3.	Handel hurtowy	średnie	średnie
4.	Handel detaliczny	średnie	średnie
5.	Branża spożywcza	średnie	średnie
6.	Transport i logistyka	średnie	średnie
7.	Paliwa i chemia	średnie	średnie
8.	Branża drzewna	średnie	średnie
9.	Energetyka i ciepłownictwo	średnie	średnie
10.	Metale	wysokie	wysokie
11.	Administracja publiczna	niskie	niskie
12.	Informacja i komunikacja	średnie	średnie
13.	Branża finansowa	średnie	średnie
14.	Działalność profesjonalna	średnie	średnie
15.	Hotele i restauracje	średnie	średnie
16.	Usługi	średnie	średnie
17.	Elektronika i AGD	średnie	średnie
18.	Górnictwo	wysokie	wysokie
19.	Motoryzacja	średnie	średnie
20.	Kultura i rozrywka	wysokie	wysokie
21.	Przemysł	średnie	średnie
22.	Usługi komunalne	średnie	niskie

Ryzyko koncentracji dużych ekspozycji

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji jest bieżący monitoring poziomu limitów określonych w Rozporządzeniu CRR. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia regulacyjnych limitów w Banku:

- ustalane są limity wewnętrzne, mniejsze niż określone w Rozporządzeniu CRR,
- prowadzony jest codzienny monitoring dużych ekspozycji oraz obowiązuje niezwłoczne informowanie uczestników procesów, kredytowego i inwestycyjnego, w przypadku zanotowania przekroczeń limitów wewnętrznych.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje podejmowane w Banku dotyczące nowych ekspozycji lub zwiększania istniejących wobec klientów i grup podmiotów powiązanych (GPP).

mBank przykłada szczególną wagę do prawidłowej identyfikacji skali ryzyka wobec znaczących ekspozycji kredytowych, które są zdefiniowane w wewnętrznych przepisach Banku. W przypadku przekroczenia określonej kwoty ekspozycji/limitu na klienta/GPP identyfikowanej jako „bulk risk" finansowanie wymaga dodatkowej decyzji Zarządu Banku niezależnie od PD-ratingu i poziomu szczebla decyzyjnego.

Bank monitoruje duże zaangażowania podlegające limitowi koncentracji, tj. ekspozycje po uwzględnieniu skutków ograniczenia ryzyka kredytowego (art. 401-403 Rozporządzenia CRR) oraz wyłączeń (art. 390 ust. 6, art. 400, art. 493 ust. 3 Rozporządzenia CRR), które są równe lub przekraczają 10% uznanego kapitału. Według stanu na koniec 2015 roku nie zanotowano żadnego dużego zaangażowania podlegającego limitowi koncentracji.

Od listopada 2014 roku funkcjonuje Komitet Kredytowy Grupy mBanku, który jest odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru na ryzykiem koncentracji i dużymi ekspozycjami na poziomie spółek zależnych mBanku.

3.7. Ryzyko rynkowe

3.7.1 Organizacja zarządzania ryzykiem

Organizując procesy zarządzania ryzykiem rynkowym mBank kieruje się zasadami i wymaganiami określonymi w uchwałach oraz rekomendacjach KNF, które dotyczą zarządzania ryzykiem rynkowym, w szczególności Rekomendacjami A oraz I.

Naczelną zasadą organizacji procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest oddzielenie funkcji monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego od funkcji związanych z podejmowaniem i utrzymywaniem otwartych pozycji ryzyka rynkowego. Funkcje monitoringu i kontroli ryzyka rynkowego są realizowane przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych (DRR) nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem (CRO), podczas gdy operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka rynkowego odbywa się w Departamencie Rynków Finansowych (DFM), w Biurze Maklerskim (BM) oraz w Departamencie Skarbu (DS), które podlegają Wiceprezesowi Zarządu ds. Rynków Finansowych. BM jest jednostką organizacyjną mBanku, która jest wyodrębniona ze struktur DFM i prowadzi działalność operacyjną koncentrując swoją aktywność na instrumentach finansowych podlegających obrotowi na GPW.

Departament Emisji Papierów Dłużnych (DCM) jest jednostką organizacyjną odpowiedzialną za emisję instrumentów dłużnych oraz zarządzanie pozycjami nieskarbowych papierów dłużnych pozostających w księdze bankowej. Ponadto, pozycje inwestycyjne wrażliwe na czynniki ryzyka rynkowego (na ceny akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych) są zarządzane w Departamencie Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS). DCM i DFS funkcjonują w obszarze Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym jest realizowane w ramach jednolitego procesu w Departamencie Ryzyka Rynków Finansowych (DRR), który odpowiada za pomiar ekspozycji na ryzyko rynkowe portfeli jednostek front-office Banku za pomocą miar ryzyka rynkowego: wartości zagrożonej (VaR) oraz wartości testów warunków skrajnych. DRR odpowiada za kontrolę wykorzystania limitów dla miar ryzyka rynkowego ustanowionych przez Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych Grupy mBanku (KRF) oraz zapewnia bieżące i okresowe raportowanie ekspozycji na ryzyko rynkowe dla menadżerów zarządzających portfelami jednostek front-office Banku, dla członków KRF oraz bezpośrednio dla CRO. DRR prowadzi również prace rozwojowe metodologii pomiaru ryzyka rynkowego, ryzyka przedrozliczeniowego transakcji na instrumentach pochodnych oraz opracowuje modele wyceny instrumentów finansowych.

Ponadto Departament Ryzyka Rynków Finansowych odpowiada za ustalanie i uzgadnianie wyniku finansowego na transakcjach dokonywanych przez front-office oraz dostarczanie codziennych informacji dotyczących wycen instrumentów finansowych do obszaru finansów. Wyceny transakcji pochodnych z klientami Banku są również przekazywane do jednostek biznesowych zajmujących się obsługą klientów (obszar bankowości inwestycyjnej i korporacyjnej). Wyceny przygotowywane w DRR są podstawą do zarządzania zabezpieczeniami związanymi z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych.

Departament administruje systemami informatycznymi wykorzystywanymi przez front-office i w tym zakresie do jego kompetencji należy między innymi administracja uprawnieniami użytkowników, parametryzacja w systemach instrumentów finansowych, a także kontrahentów i emitentów papierów wartościowych oraz zasilanie tych systemów danymi rynkowymi. Do kompetencji DRR należy również kontrola wykorzystania limitów kredytowych kontrahenta (obejmujących limity na ryzyko przedrozliczeniowe, rozliczeniowe oraz limity na ryzyko emitenta i ryzyko kraju) i eskalacja przekroczeń. Ponadto DRR weryfikuje, czy transakcje zawierane przez front-office są wykonane po cenach rynkowych obowiązujących w momencie zawarcia transakcji oraz kontroluje proces modyfikacji i usuwania transakcji z systemów front-office.

3.7.2 Narzędzia i miary

W prowadzonej działalności mBank jest narażony na ryzyko rynkowe, czyli ryzyko niekorzystnej dla Banku zmiany bieżącej wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelach Banku następującej w wyniku zmian czynników ryzyka rynkowego - stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych, implikowanych zmienności instrumentów opcyjnych, oraz spreadów kredytowych.

mBank identyfikuje ryzyko rynkowe na pozycjach zaliczanych do księgi handlowej wycenianych do wartości godziwej (metodą wyceny bezpośredniej lub metodą wyceny z modelu), które może się zmaterializować stratami mającymi swoje odzwierciedlenie w wyniku finansowym mBanku. Ponadto, Bank przypisuje ryzyko rynkowe pozycjom księgi bankowej, niezależnie od zasad kalkulacji wyniku na tych pozycjach stosowanych na potrzeby sprawozdawczości rachunkowej. W szczególności, w celu odwzorowania ryzyka stóp procentowych produktów obszaru bankowości detalicznej i korporacyjnej o nieokreślonym terminie przeszacowania odsetek lub o stopach administrowanych przez mBank, Bank stosuje modele tak zwanych portfeli replikujących. Bank przyjmuje również aktywne podejście do zarządzania kapitałem, które w przypadku miar ryzyka rynkowego odzwierciedlone jest poprzez modelowanie kapitału w horyzoncie

inwestycyjnym 5 lat. Miary ryzyka rynkowego pozycji odsetkowych księgi bankowej są wyznaczane modelami wartości bieżącej (NPV – net present value).

Kwantyfikacja ekspozycji na ryzyko rynkowe odbywa się poprzez:

- pomiar wartości zagrożonej (VaR),
- pomiar oczekiwanej straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną (ES – Expected Shortfall),
- pomiar wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych (Stressed VaR),
- pomiar kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego,
- wyznaczanie wartości testów warunków skrajnych.

Wartość zagrożona (VaR) wyznaczana jest za pomocą metody historycznej, w trybie dziennym, dla 1-dniowego i 10-dniowego horyzontu czasowego dla poziomów ufności 95%, 97,5% oraz 99%. W metodzie symulacji historycznej brane są pod uwagę dane historyczne dotyczące czynników ryzyka z ostatnich 254 dni roboczych. Od września 2015 roku wprowadzony został pomiar wartości zagrożonej w niekorzystnych warunkach rynkowych. W przypadku tej miary kalkulacja jest analogiczna do kalkulacji wartości zagrożonej, a jedyną różnicą jest okres występowania warunków skrajnych, który wyznaczany jest na podstawie 7-letniego szeregu wartości zagrożonej, opartego na kolejnych dwunastomiesięcznych oknach zmian czynników ryzyka z ostatnich 8 lat. W 2015 roku obejmował on rok kończący się w czerwcu 2009 roku. Okres ten podlega weryfikacji co najmniej raz w roku.

W kalkulacji wartości zagrożonej uwzględniane są następujące czynniki ryzyka:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny akcji i wartości indeksów oraz ich zmienności,
- spready kredytowe (w części odpowiadającej za rynkową fluktuację cen papierów dłużnych, odzwierciedlając wartość spreadu kredytowego dla obligacji korporacyjnych oraz wartość spreadu pomiędzy krzywą rentowności obligacji rządowych oraz krzywą swap - dla obligacji rządowych).

Na podstawie dziennej kalkulacji wartości zagrożonej obliczana jest oczekiwana wartość straty pod warunkiem, że strata przekracza wartość zagrożoną, jako średnia z sześciu hipotetycznych największych strat.

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego to kapitał na pokrycie strat w skali jednego roku z tytułu zmian wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Banku, wynikających ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych.

Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli mBanku, która nastąpiłyby wskutek wystąpienia tzw. scenariuszy testów warunków skrajnych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyszczególnionych skrajnych wartości, przy założeniu utrzymywania statycznego portfela.

Testy warunków skrajnych składają się z dwóch części: standardowych testów warunków skrajnych wyznaczonych dla standardowych czynników ryzyka: kursy wymiany walut, stopy procentowe, ceny akcji oraz ich zmienności, a także testu warunków skrajnych, który obejmuje zmiany spreadów kredytowych. W ten sposób zaadresowano między innymi potrzebę pokrycia w analizach testów warunków skrajnych niezależnego wpływu ryzyka bazowego (spreadu pomiędzy stopami obligacji rządowych oraz stopami IRS), na które wyeksponowany jest Bank z tytułu utrzymywania portfela obligacji Skarbu Państwa.

W lipcu 2015 roku metodologia obliczania testów warunków skrajnych została rozszerzona o dodatkowe scenariusze zmian kursów walutowych oraz spreadów kredytowych, natomiast w dotychczasowych scenariuszach zmian dla stóp procentowych, kursów walutowych oraz spreadów kredytowych zmienione zostały wielkości zmian tych czynników rynkowych.

Ryzyko rynkowe, w szczególności ryzyko stóp procentowych księgi bankowej, jest kwantyfikowane również przez wyznaczanie wartości zagrożonego dochodu odsetkowego (ang. Earnings at Risk - EaR) dla portfela bankowego, co szerzej opisane zostało w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Rady Nadzorczej (w odniesieniu do portfela Grupy mBanku), Zarządu Banku (w odniesieniu do portfela mBanku) oraz Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (w odniesieniu do portfeli jednostek biznesowych) ustanawiane są limity VaR na poziomie ufności 97,5% w 1-dniowym horyzoncie czasowym oraz limity na test warunków skrajnych.

3.7.3 Pomiar ryzyka

Wartość zagrożona, Expected Shortfall

W 2015 roku ryzyko rynkowe Banku mierzone wartością zagrożoną VaR (w horyzoncie jednodniowym, na poziomie ufności 97,5%) utrzymywało się na umiarkowanym poziomie w relacji do limitów VaR. Średnie wykorzystanie limitów wartości zagrożonej dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM), składającego się z pozycji portfela handlowego wynosiło 41% (2,3 mln zł), dla portfela Biura Maklerskiego (BM) 13% (0,2 mln zł), natomiast dla portfela Departamentu Skarbu (DS), którego pozycje są klasyfikowane wyłącznie do portfela bankowego wynosiło 64% (27,0 mln zł) dla portfela bez modelowania kapitału oraz 56% (23,5 mln zł) w przypadku portfela z modelowaniem kapitału.

Średnie wykorzystanie limitu wartości zagrożonej pozycji Departamentu Emisji Papierów Dłużnych (DCM) wynosiło 18% (0,4 mln PLN). Limit wartości zagrożonej pozycji Departamentu Finansowania Strukturalnego i Mezzanine (DFS) w akcjach notowanych na GPW był wykorzystany średnio w 57% (5,1 mln zł).

W 2015 roku na wysokość wartości zagrożonej (VaR) portfela Banku miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową oraz na wyodrębniony spread kredytowy – portfele skarbowych papierów dłużnych zarządzane przez DS na księdze bankowej oraz zarządzane przez DFM na pozycjach księgi handlowej łącznie z pozycjami wynikającymi z transakcji wymiany stóp procentowych.

Drugim pod względem istotności wpływu na profil ryzyka Banku był portfel akcji DFS, w którym istotnym czynnikiem ryzyka był kurs akcji PZU, w związku z utrzymywaniem istotnej pozycji inwestycyjnej w akcjach tej spółki. Pozycja ta została zlikwidowana poprzez sprzedaż akcji PZU. Portfele DFM instrumentów wrażliwych na zmiany kursów walutowych, takich jak transakcje wymiany walut oraz opcje walutowe, a także ekspozycja portfeli BM na ryzyko cen akcji oraz na ryzyko zmienności implikowanych opcji giełdowych obracanych na GPW miały relatywnie mniejszy wpływ na profil ryzyka Banku.

Poziom VaR i ES dla mBanku

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały statystyki poziomów miar wartości zagrożonej oraz oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną portfela mBanku:

w tys. zł	2015 rok				2014 rok			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum	31.12.2014	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	13 688	16 085	23 329	12 739	16 457	14 693	19 081	8 122
VaR FX	496	685	1 096	453	937	348	1 162	95
VaR EQ	79	5 170	6 588	67	6 243	6 507	7 647	5 836
VaR CS	26 320	23 916	26 345	20 426	25 142	27 245	31 279	25 049
VaR	**29 943**	**27 877**	**34 881**	**21 266**	**33 393**	**29 448**	**36 453**	**15 968**
ES	**40 007**	**37 576**	**45 102**	**28 954**	**42 853**	**37 861**	**45 791**	**21 304**

VaR IR – ryzyko stopy procentowej (bez wyodrębnionego ze stopy spreadu kredytowego)
VaR FX - ryzyko walutowe
VaR EQ – ryzyko akcyjne
VaR CS – ryzyko spreadu kredytowego

Poziom VaR i ES dla Grupy mBanku

Zasadniczym źródłem ryzyka rynkowego Grupy mBanku są pozycje mBanku. Poniższe tabele przedstawiają statystyki poziomów miar wartości zagrożonej (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) oraz wartości oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną Grupy mBanku w 2015 roku dla poszczególnych podmiotów należących do Grupy, w których zidentyfikowano pozycje ryzyka rynkowego (tj. portfeli mBanku, mBanku Hipotecznego, mLeasingu, Domu Maklerskiego mBanku) oraz miary wartości zagrożonej w rozbiciu na wartości zagrożone odpowiadające poszczególnym głównym rodzajom ryzyka – ryzyka stóp procentowych (VaR IR), ryzyka kursów walutowych (VaR FX) i ryzyka cen akcji/wartości indeksów (VaR EQ) oraz ryzyka spreadu kredytowego (VaR CS). Wartości miar VaR na koniec 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
VaR IR średni	16 437	16 085	29	348	7
VaR FX średni	687	685	23	17	22
VaR EQ średni	5 192	5 170	0	0	98
VaR CS średni	23 916	23 916	0	0	0
VaR średni	28 265	27 877	40	349	100
VaR max	35 005	34 881	492	462	161
VaR min	21 591	21 266	12	241	47
VaR	**30 158**	**29 943**	**99**	**273**	**56**

Dla porównania, na koniec roku 2014 VaR dla Grupy mBanku wyniósł 33 513 tys. zł, w tym dla mBanku - 33 393 tys. zł, mBanku Hipotecznego – 53 tys. zł, mLeasingu – 424 tys. zł oraz Domu Maklerskiego mBanku – 112 tys. zł.

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
VaR IR średni	15 119	14 693	75	436	8
VaR FX średni	357	348	26	108	20
VaR EQ średni	6 540	6 507	0	0	137
VaR CS średni	27 245	27 245	0	0	0
VaR średni	29 678	29 448	86	418	134
VaR max	36 718	36 453	251	627	171
VaR min	16 183	15 968	45	308	71
VaR	**33 513**	**33 393**	**53**	**424**	**112**

Wartości miar oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną na koniec 2015 roku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
ES średni	37 822	37 576	55	440	139
ES max	45 275	45 102	558	584	208
ES min	29 198	28 954	16	325	74
ES	**40 232**	**40 007**	**114**	**365**	**95**

Dla porównania wartości oczekiwanej straty pod warunkiem, że przekroczy ona wartość zagrożoną na koniec 2014 roku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
ES średni	38 129	37 861	128	640	195
ES max	46 012	45 791	314	1 000	253
ES min	21 683	21 304	57	354	118
ES	**43 032**	**42 853**	**83**	**478**	**151**

Wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach

Od września 2015 roku wprowadzona została nowa miara - wartość zagrożona w niekorzystnych warunkach (jest to miara obserwowana). Poniższa tabela przedstawia statystyki tej miary dla mBanku za ostatni kwartał 2015 roku:

w tys. zł	2015 rok			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum
Stressed VaR IR	37 742	35 742	39 293	31 053
Stressed VaR FX	1 338	1 376	2 933	516
Stressed VaR EQ	4	8 721	13 074	4
Stressed VaR CS	73 992	75 255	77 899	73 530
Stressed VaR	**103 060**	**111 038**	**116 945**	**102 035**

Poniższa tabela przedstawia statystyki tej miary dla Grupy mBanku za ostatni kwartał 2015 roku:

w tys. zł	Grupa mBanku	mBank	mBH	mLeasing	DM mBanku
Stressed VaR IR	36 600	35 742	119	728	42
Stressed VaR FX	1 384	1 376	103	41	88
Stressed VaR EQ	8 768	8 721	0	0	75
Stressed VaR CS	75 255	75 255	0	0	0
Stressed VaR średni	111 503	111 038	192	730	91
Stressed VaR max	117 341	116 945	411	811	124
Stressed VaR min	102 454	102 035	86	667	57
Stressed VaR	**103 580**	**103 060**	**406**	**720**	**113**

Kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego

Dla Grupy mBanku średnie wykorzystanie limitu na kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka rynkowego w 2015 roku wyniosło 58% (754,5 mln zł). Średni poziom kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego dla mBanku wynosił 740,8 mln zł. Na koniec 2015 roku kapitał ekonomiczny na ryzyko rynkowe wynosił dla Grupy mBanku 655,8 mln zł, natomiast dla Banku 643,5mln zł. Dla porównania na koniec 2014 roku wartości tej miary kształtowały się odpowiednio na poziomie 733,1 mln zł oraz 717,0 mln zł.

Testy warunków skrajnych

Dla Grupy mBanku średnie wykorzystanie limitu na wyniki testów warunków skrajnych wyniosło w 2015 roku 59% (801,7 mln zł) dla portfela bez modelowania kapitału, natomiast 56% (757,0 mln zł) dla portfela z modelowaniem kapitału.

Dla mBanku średnie wykorzystanie limitu na wyniki testów warunków skrajnych wyniosło w 2015 roku 60% (796,4 mln zł) dla portfela bez modelowania kapitału.

Średnie wykorzystanie limitów na wyniki testów warunków skrajnych, wyniosło w 2015 roku na portfelu DS 68% (643,4 mln zł) oraz 65% (615,0 mln zł), odpowiednio bez modelowania oraz z modelowaniem kapitału. Z kolei na portfelu DFM średnie wykorzystanie limitu wyniosło 37% (93,2 mln zł), na portfelu BM 12% (1,0 mln zł), na portfelu DCM 59% (35,9 mln zł), a na portfelu DFS 58% (28,9 mln zł). Największą część prezentowanych wyników testów warunków skrajnych stanowi wartość testu z tytułu zmiany spreadu kredytowego dla portfeli obligacji skarbowych, ponieważ w scenariuszach stresowych uwzględniony został przeciętnie wzrost stóp procentowych o 100 punktów bazowych.

Poniższa tabela przedstawia wyniki testów warunków skrajnych dla Grupy mBanku (bez modelowania kapitału) w 2015 roku w porównaniu do roku 2014:

w mln zł	2015 rok				2014 rok			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum	31.12.2014	średnia	maksimum	minimum
Base ST	78	111	139	72	98	89	134	43
CS ST	647	691	772	613	706	701	762	634
Total ST	**725**	**802**	**905**	**705**	**805**	**789**	**894**	**683**

Base stress test – standardowy test warunków skrajnych

CS stress test – test warunków skrajnych dla scenariuszy obejmujących zmiany spreadów kredytowych

Total stress test – całkowity test warunków skrajnych (suma standardowego testu warunków skrajnych i testu warunków skrajnych dla scenariuszy obejmujących zmiany spreadów kredytowych)

3.8. Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na wpływ zmian kursów walutowych z tytułu posiadanych aktywów finansowych i zaciągniętych zobowiązań w walutach innych niż PLN. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Grupy według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2015	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 581 797	158 265	47 965	14 535	78 932	56 639	**5 938 133**
Należności od banków	891 088	674 235	167 265	2 341	107 015	55 390	**1 897 334**
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	557 541	-	-	-	-	-	**557 541**
Pochodne instrumenty finansowe	2 912 454	328 614	48 001	56 263	3 996	-	**3 349 328**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	37 075 852	16 805 432	1 749 824	19 760 541	2 845 762	196 135	**78 433 546**
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	-	-	-	130	-	**130**
Inwestycyjne papiery wartościowe	29 046 825	862 205	-	-	827 919	-	**30 736 949**
Inwestycje we wspólne przedsięwięcia	7 359	-	-	-	-	-	**7 359**
Wartości niematerialne	518 006	261	-	-	782	-	**519 049**
Rzeczowe aktywa trwałe	735 131	3 592	-	-	5 799	-	**744 522**
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	1 199 624	70 311	56 062	16	3 707	9 410	**1 339 130**
Aktywa razem	**78 525 677**	**18 902 915**	**2 069 117**	**19 833 696**	**3 874 042**	**317 574**	**123 523 021**
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-	**-**
Zobowiązania wobec innych banków	2 251 356	491 733	198 557	9 069 323	61	8 301	**12 019 331**
Pochodne instrumenty finansowe	2 945 888	164 737	63 013	-	-	-	**3 173 638**
Zobowiązania wobec klientów	61 949 417	12 092 703	1 752 010	532 631	4 498 170	315 935	**81 140 866**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 558 597	5 519 934	-	788 687	78 977	-	**8 946 195**
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	78 672	-	20 659	767	-	**100 098**
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	1 575 093	121 568	62 356	4 960	42 205	9 016	**1 815 198**
Rezerwy	219 471	4 614	695	354	280	2	**225 416**
Zobowiązania podporządkowane	1 263 940	-	-	2 563 375	-	-	**3 827 315**
Zobowiązania razem	**72 763 762**	**18 473 961**	**2 076 631**	**12 979 989**	**4 620 460**	**333 254**	**111 248 057**
Pozycja bilansowa netto	**5 761 915**	**428 954**	**(7 514)**	**6 853 707**	**(746 418)**	**(15 680)**	**12 274 964**
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	**18 776 300**	**1 448 173**	**454 856**	**-**	**330 750**	**2 486**	**21 012 565**
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	**3 746 579**	**1 150 464**	**161 334**	**-**	**3 542**	**19 981**	**5 081 900**

31.12.2014	PLN	EUR	USD	CHF	CZK	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 928 696	71 888	13 590	1 881	26 591	11 903	**3 054 549**
Należności od banków	2 097 640	795 082	493 600	5 292	249 455	110 346	**3 751 415**
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 163 944	-	-	-	-	-	**1 163 944**
Pochodne instrumenty finansowe	4 490 735	316 206	32 713	19 807	4 883	1 173	**4 865 517**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	38 523 638	13 315 492	1 331 869	18 949 649	2 268 520	193 182	**74 582 350**
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	-	-	-	461	-	**461**
Inwestycyjne papiery wartościowe	26 188 304	676 526	-	-	813 784	-	**27 678 614**
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	285 009	185 903	1 724	-	99 965	4 237	**576 838**
Wartości niematerialne	464 899	293	-	-	434	-	**465 626**
Rzeczowe aktywa trwałe	706 883	3 650	-	-	6 844	-	**717 377**
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	1 019 280	63 441	11 253	-	13 253	21 904	**1 129 131**
Aktywa razem	**77 869 028**	**15 428 481**	**1 884 749**	**18 976 629**	**3 484 190**	**342 745**	**117 985 822**
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-	**-**
Zobowiązania wobec innych banków	1 922 740	251 510	3 516	11 189 925	16 138	-	**13 383 829**
Pochodne instrumenty finansowe	4 516 135	162 691	40 157	-	-	73	**4 719 056**
Zobowiązania wobec klientów	55 753 910	10 420 148	1 400 101	480 565	3 794 164	573 591	**72 422 479**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 243 632	7 310 874	-	710 272	76 964	-	**10 341 742**
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	87 587	-	14 380	1 415	-	**103 382**
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	178 778	46 812	1 805	2 810	45 837	299	**276 341**
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	1 164 181	99 483	47 275	2 629	39 822	8 018	**1 361 408**
Rezerwy	170 405	4 306	282	11	1 867	10	**176 881**
Zobowiązania podporządkowane	1 251 846	-	-	2 875 878	-	-	**4 127 724**
Zobowiązania razem	**67 201 627**	**18 383 411**	**1 493 136**	**15 276 470**	**3 976 207**	**581 991**	**106 912 842**
Pozycja bilansowa netto	**10 667 401**	**(2 954 930)**	**391 613**	**3 700 159**	**(492 017)**	**(239 246)**	**11 072 980**
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	**17 713 880**	**1 450 929**	**384 434**	**-**	**333 067**	**1 092**	**19 883 402**
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	**2 744 417**	**768 976**	**72 579**	**-**	**2 482**	**21 923**	**3 610 377**

3.9. Ryzyko stopy procentowej

mBank S.A.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej funkcje monitoringu i kontroli ryzyka realizowane są przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych, nadzorowany przez Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem, a operacyjne zarządzanie pozycjami ryzyka przez Departament Skarbu, podlegający Wiceprezesowi Zarządu ds. Rynków Finansowych. W ten sposób zapewniona została niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej zajmowaniem pozycji przez Bank.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko wynikające z narażenia wyniku odsetkowego oraz kapitału banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Kierując się rekomendacjami KNF, a w szczególności Rekomendacją G, Bank monitoruje strukturę księgi bankowej zarówno w zakresie niedopasowania terminów przeszacowania, jak również ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Podstawowymi miarami stosowanymi do kontroli ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są:

- luka niedopasowania terminów przeszacowania (różnica między aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi księgi bankowej wyznaczana w określonych przedziałach przeszacowania w oparciu o najbliższą datę możliwej zmiany oprocentowania produktów odsetkowych);
- dochód odsetkowy narażony na ryzyko (ang. Earnings at Risk – potencjalny spadek dochodu odsetkowego w perspektywie 1 roku wskutek niekorzystnej zmiany rynkowych stóp procentowych. Miara zakłada stałą wartość i strukturę księgi bankowej, niezmienną konstrukcję oprocentowania, stałą wysokość marży oraz równoległe przesunięcie krzywej dochodowości. EaR liczony jest dla 5 głównych walut - PLN, CHF, EUR, CZK, USD).

Grupa mBanku ustanowiła limit BPV (basis point value +1bp) dla całkowitej ekspozycji Grupy mBanku na stopę procentową w tenorach powyżej 20 lat oraz powyżej 30 lat. Na koniec 2015 roku wykorzystanie tego limitu w tenorach powyżej 20 lat wynosiło 0,5% (PLN 466), natomiast limit w tenorach powyżej 30 lat wynosi zero i nie został przekroczony.

Wykonywane są również analizy typu stres test, mające na celu oszacowanie wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych na dochód odsetkowy oraz na wartość ekonomiczną portfela bankowego. Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej kwantyfikowane jest również poprzez miary ryzyka rynkowego – wartość zagrożoną (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej jest ograniczana dla portfela bankowego limitami (mającymi charakter poziomów kontrolnych) niedopasowania terminów przeszacowania, a także limitami dla ryzyka rynkowego – nałożonymi na wartość zagrożoną (VaR) oraz testy warunków skrajnych. Wykorzystanie tych limitów jest monitorowane i kontrolowane w trybie dziennym.

Dochód odsetkowy narażony na ryzyko

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku nagła, trwała i o niekorzystnym kierunku zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów zapadalności spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego, w okresie 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym (EaR) o:

w mln zł	2015				2014			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum	31.12.2014	średnia	maksimum	minimum
PLN	99,4	55,4	122,2	8,4	32,8	28,4	69,8	4,2
USD	3,7	2,4	7,5	0,7	1,0	1,4	4,0	0,2
EUR	52,5	37,3	63,1	0,0	4,5	6,6	12,6	1,4
CHF	2,4	8,1	38,8	0,0	13,3	0,8	15,7	0,0
CZK	2,7	2,3	4,8	1,3	2,3	4,2	8,5	2,2

Do wyliczenia tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu według stanu na prezentowane powyżej daty, będzie niezmienna przez okres roku, a Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany związanej z nimi ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej. W kalkulacjach uwzględniono pozycje wynikające z modelowania okresu przeszacowania zgodnie z metodologią portfeli replikujących.

Testy warunków skrajnych

Bank przeprowadza również szereg kalkulacji zmian wartości ekonomicznej portfela bankowego o charakterze scenariuszy testu warunków skrajnych. Zmiana wartości ekonomicznej portfela bankowego

w wyniku stres testu, który zakłada scenariusz negatywnej zmiany stóp procentowych dla danej waluty o 200 punktów bazowych wynosiła na koniec 2015 roku 497,92 mln zł (na koniec 2014 roku 377,5 mln zł). Przy kalkulacji tych wartości nie uwzględnia się korelacji pomiędzy walutami oraz zakłada się, że przy małych wartościach stóp, ich spadek nie może osiągnąć wartości mniejszej lub równej zero.

W portfelu bankowym istotną pozycją wycenianą do wartości godziwej jest portfel papierów wartościowych w złotych (bony pieniężne, bony oraz obligacje skarbowe). Ryzyko zmian stóp procentowych w odniesieniu do tego portfela jest kalkulowane także przy wykorzystaniu metodologii testów warunków skrajnych (opisanej powyżej w pkt 3.7). Uwzględnia ona zarówno scenariusze zmian rynkowych stóp procentowych oraz spreadu kredytowego, co w przypadku papierów skarbowych może odzwierciedlać ryzyko bazowe (zmiany spreadu pomiędzy krzywą rządową oraz krzywą swapową).

mBank Hipoteczny S.A.

Podstawowymi miarami ryzyka stopy procentowej w mBanku Hipotecznego S.A. są luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR").

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku, nagła zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów przeszacowania, w przypadku, gdyby miała charakter trwały i o niekorzystnym kierunku, spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego o:

EaR (w tys. zł)	31.12.2015	31.12.2014
dla pozycji wyrażonych w PLN	7 518	4 585
dla pozycji wyrażonych w USD	5	3
dla pozycji wyrażonych w EUR	312	316

Przy wyliczaniu tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i pasywów ujętych w sprawozdaniu finansowym według stanu na prezentowane powyżej daty nie ulegnie zmianie w trakcie najbliższego roku ani że mBank Hipoteczny nie podejmie żadnych działań w celu zmiany ekspozycji narażonej na ryzyko.

mLeasing Sp. z o.o.

Ryzyko rynkowe oznacza dla Spółki potencjalną stratę wywołaną niekorzystnymi zmianami cen rynkowych lub parametrów, na które ceny rynkowe mają wpływ. Spółka jest narażona w tym zakresie na ryzyko wynikające z otwartych pozycji walutowych oraz z niedopasowania produktów obciążonych ryzykiem stopy procentowej w zakresie terminów zapadalności i/lub terminów przeszacowań.

Spółka stosuje globalną miarę dla mierzenia wartości portfela bankowego zagrożonego ryzykiem walutowym i stopy procentowej jaką jest VaR.

Suma VaR ryzyka stopy procentowej oraz VaR ryzyka kursowego stanowi VaR globalny Spółki. VaR ryzyka stopy procentowej prezentuje wpływ zmian stopy procentowej na wartość portfela Spółki. VaR ryzyka kursowego prezentuje wpływ zmian kursów walut na wycenę pozycji bilansowych zobowiązań i aktywów do dnia ich przeszacowania (zmiany oprocentowania).

Zgodnie z decyzją Komitetu Ryzyka mBanku S.A. dotyczącą zasad monitorowania poziomu ryzyka rynkowego w podmiotach zależnych należących do Grupy mBanku, mBank przekazuje wyznaczone wartości miar ryzyka dla portfela mLeasing.

Wysokość VaR (97,5% poziom ufności, okres przetrzymania 1 dzień) nie może przekraczać podstawowego limitu VaR na mLeasing stosowanego przez mBank S.A. w danym okresie (1 mln PLN na koniec 2015 roku).

Poniższa tabela przedstawia wartości VaR na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku, wyliczone przy zastosowaniu opisanych powyżej parametrów.

w tys. zł	VaR	
	31.12.2015	31.12.2014
Ryzyko stopy procentowej	267	407
Ryzyko walutowe	6	17
VaR ogółem	**273**	**424**

Ryzyko stopy procentowej Grupy mBanku S.A.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Grupy według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2015	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 558 894	-	-	-	-	3 379 239	**5 938 133**
Należności od banków	1 462 615	131 653	119 035	10 056	-	173 975	**1 897 334**
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu i inwestycyjne)	11 839 915	407 071	4 500 509	13 445 724	895 046	206 225	**31 294 490**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57 686 531	12 893 190	3 907 016	3 464 555	239 563	242 691	**78 433 546**
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	738 581	653 572	1 190 512	680 643	101 110	956 102	**4 320 520**
Aktywa razem	**74 286 536**	**14 085 486**	**9 717 072**	**17 600 978**	**1 235 719**	**4 958 232**	**121 884 023**
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-	**-**
Zobowiązania wobec innych banków	5 604 991	6 390 976	21 310	-	-	2 054	**12 019 331**
Zobowiązania wobec klientów	64 014 736	9 217 228	6 566 507	1 028 305	196 722	117 368	**81 140 866**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	809 068	1 350 802	1 402 511	2 952 326	2 431 488	-	**8 946 195**
Zobowiązania podporządkowane	1 435 282	1 891 372	500 661	-	-	-	**3 827 315**
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	607 593	670 412	1 223 740	618 912	86 002	1 731 070	**4 937 729**
Zobowiązania razem	**72 471 670**	**19 520 790**	**9 714 729**	**4 599 543**	**2 714 212**	**1 850 492**	**110 871 436**
Luka bilansowa	**1 814 866**	**(5 435 304)**	**2 343**	**13 001 435**	**(1 478 493)**		

31.12.2014	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 124 756	-	-	-	-	929 793	**3 054 549**
Należności od banków	3 088 814	74 917	164 886	380	-	422 418	**3 751 415**
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu i inwestycyjne)	10 385 364	210 285	4 985 791	12 826 940	173 210	260 968	**28 842 558**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	58 298 128	9 212 909	3 293 937	2 613 027	25 505	1 138 844	**74 582 350**
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	778 870	863 502	2 047 725	992 435	94 510	883 439	**5 660 481**
Aktywa razem	**74 675 932**	**10 361 613**	**10 492 339**	**16 432 782**	**293 225**	**3 635 462**	**115 891 353**
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	-	**-**
Zobowiązania wobec innych banków	7 512 690	5 858 317	10 083	-	-	2 739	**13 383 829**
Zobowiązania wobec klientów	58 714 053	9 319 680	3 955 680	284 873	-	148 193	**72 422 479**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 013 216	543 244	3 704 809	2 656 217	2 424 256	-	**10 341 742**
Zobowiązania podporządkowane	605 518	2 270 219	1 251 987	-	-	-	**4 127 724**
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	617 056	868 643	2 088 779	922 384	79 951	1 491 897	**6 068 710**
Zobowiązania razem	**68 462 533**	**18 860 103**	**11 011 338**	**3 863 474**	**2 504 207**	**1 642 829**	**106 344 484**
Luka bilansowa	**6 213 399**	**(8 498 490)**	**(518 999)**	**12 569 308**	**(2 210 982)**		

3.10. Ryzyko płynności

Źródła ryzyka płynności

Ryzyko płynności jest rozumiane jako ryzyko utraty zdolności finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań płatniczych wynikających z posiadanych przez Bank pozycji bilansowych i pozabilansowych na dogodnych dla Banku warunkach i po cenie rynkowej zobowiązań.

Przyczyny problemów z płynnością mogą pojawić się po dwóch stronach bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

Po stronie **aktywnej** ich głównym źródłem jest ryzyko płynności rynku oraz ryzyko nieterminowej spłaty kredytów. Ryzyko płynności rynku jest to rodzaj zagrożenia, którego objawem jest całkowity bądź częściowy brak możliwości upłynnienia posiadanych aktywów lub możliwość zbycia tych aktywów jedynie po niekorzystnej cenie. Jest on uwzględniony w analizach płynności poprzez przyjęcie ostrożnościowych założeń dotyczących stopnia płynności aktywów (w szczególności Rezerwy Płynności) i możliwości ich upłynniania odzwierciedlonej w profilu upłynniania (w scenariuszu ANL Stress). Z tego powodu w scenariuszu kryzysu rynkowego (ANL Pledge) zakłada się korzystanie z kredytu lombardowego oferowanego przez NBP pod zastaw dopuszczalnych papierów wartościowych z uwzględnieniem odpowiednich korekt stosowanych przez NBP. Ryzyko nieterminowej spłaty kredytów związane jest z gwałtowną materializacją się ryzyka kredytowego powiązanego np. z rynkiem nieruchomości mieszkalnych czy komercyjnych.

Po stronie **pasywnej** najczęstszym źródłem ryzyka płynności jest ryzyko finansowania i ryzyko wycofania środków przez klientów. Pierwsze z nich jest rodzajem zagrożenia, w którym w przypadku kryzysu pozyskanie środków finansujących może odbyć się jedynie po znacznie wyższej cenie, a w sytuacji skrajnej pozyskanie lub odnowienie zapadającego finansowania wcale nie jest możliwe. Drugi rodzaj zagrożenia

jest związany z niepewnością w zakresie zachowań klientów, których decyzje (np. dotyczące wycofania zdeponowanych środków) mogą zachwiać zdolnością Banku do bieżącej obsługi zobowiązań.

Źródłem ryzyka dla **zobowiązań pozabilansowych** są związane z zachowaniem klientów niespodziewane ciągnienia przyznanych linii. Odnosi się to również do wykorzystywania przyznanych linii intraday i overdraft dla klientów powierniczych i korporacyjnych. Materializacja tego rodzaju ryzyka może być szczególnie dotkliwa w sytuacji występowania wysokich koncentracji zobowiązań. W odniesieniu do instrumentów pochodnych zawartych w ramach umów CSA (Credit Support Annex) lub rozliczanych przez centralnego kontrahenta, ryzyko płynności może materializować się na skutek niekorzystnych, skrajnych zmian w warunkach rynkowych powodujących zmianę wyceny instrumentów pochodnych i związanej z tym konieczności uzupełnienia zabezpieczenia.

Bieżąca działalność Banku wymaga rozliczania operacji płatniczych. Tego typu działalność generuje wysokie zapotrzebowanie na płynności w ciągu dnia. Na poziomie systemu NBP oferuje narzędzie wspierające płynne rozliczanie transakcji (kredyt techniczny). Bank posiada odpowiedniej wielkości portfel płynnych papierów wartościowych spełniających określone wymagania w celu bieżącego korzystania z kredytu technicznego.

Biorąc pod uwagę **Grupę mBanku** ryzyko płynności identyfikowane jest również jako możliwość nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku. Zgodnie z decyzją Zarządu Banku z dnia 25.11.2014 zostało wprowadzone scentralizowane podejście do zarządzania finansowaniem Grupy w celu zwiększenia efektywności wykorzystywanych zasobów płynnościowych oraz bardziej efektywnego dopasowanie struktury terminowej zapadalności finansowani i aktywów. Finansowanie spółek zależnych odbywa się za pośrednictwem DS, mBank Hipoteczny pozyskuje finansowanie na rynku poprzez emisję listów zastawnych oraz z mBanku, podczas gdy mLeasing i pozostałe spółki pozyskują finansowanie tylko z mBanku. Ryzyko nieoczekiwanego wzrostu istotnych potrzeb płynnościowych spółek zależnych mBanku może powstać wskutek np. braku możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego (mBank Hipoteczny) lub nieoczekiwanego wzrostu materializowania się ryzyka kredytowego.

Ryzyko płynności może ujawnić się także w wyniku stosowania nieadekwatnych modeli na potrzeby analiz płynności (np. modelu osadu bazy depozytowej) i może w konsekwencji polegać na niedoszacowaniu ryzyka płynności. Jest ono monitorowane poprzez weryfikację i back-testy zgodnie z Polityką Zarządzania Modelami.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W celu zapewnienia efektywnego procesu zarządzania ryzykiem płynności Zarząd Banku określa adekwatną strukturę organizacyjną oraz deleguje kompetencje na dedykowane jednostki i Komitety. W ramach istniejącego procesu można wyodrębnić obszar zarządzania ryzykiem płynności zarówno na poziomie strategicznym jak i operacyjnym oraz obszar pomiaru i kontroli ryzyka płynności.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku i Grupy do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie, redukowanie oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy – składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym odpowiadają Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku, Komitet Ryzyka Rynków Finansowych mBanku oraz Zarząd Banku. W procesie kontroli i zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą poniższe jednostki.

- **Departament Obsługi i Rozliczeń Rynków Finansowych (DOF) –** odpowiada za operacyjny nadzór nad prawidłowością przepływów na rachunkach.
- **Departament Skarbu (DS)** pełni w Banku funkcje skarbowe, w ramach zarządzania ryzykiem płynności w wymiarze śróddziennym odpowiada za zapewnienie środków do rozliczeń na rachunkach Banku, realizację strategicznych zaleceń Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku, kształtowanie struktury przyszłych przepływów pieniężnych w ramach limitów nałożonych przez Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Rynków Finansowych mBanku, utrzymywanie określonych portfeli papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie płynności w ramach limitów nałożonych przez Zarząd Banku, Komitet Ryzyka Rynków Finansowych mBanku oraz Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami. Funkcję wpierającą dla Departamentu Skarbu przy realizacji opisanych wyżej zadań pełnią: Departament Instytucji Finansowych w zakresie aranżacji finansowania od banków krajowych i zagranicznych oraz międzynarodowych instytucji finansowych oraz Departament Rynków Finansowych w zakresie aranżacji emisji papierów dłużnych Banku. Dodatkowo do zadań DS należy monitorowanie ryzyka płynności i finansowania spółek Grupy mBanku pod kątem zgodności z wewnętrzną dokumentacją Banku, uczestniczenie, jako obserwator z ramienia Banku, w posiedzeniach komitetów ALCO spółek Grupy mBanku (w szczególności mBanku Hipotecznego S.A.).
- **Departament Ryzyka Rynków Finansowych (DRR)** odpowiada za kontrolę i bieżące monitorowanie ryzyka płynności Banku na poziomie strategicznym i raportuje do Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem, do Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych mBanku oraz Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami. DRR monitoruje płynność finansową w trybie dziennym wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli.

mBank S.A.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań. Bank realizuje ten cel poprzez dywersyfikację stabilnych źródeł finansowania w odniesieniu do grup klientów (od których pozyskuje depozyty), produktów i walut przy jednoczesnej optymalizacji bilansu pod kątem rentowności. Długoterminowe działania mBanku w tym zakresie realizowane są przy uwzględnieniu uwarunkowań co do możliwości pozyskania finansowania oraz dochodowości biznesu.

W 2015 roku sytuacja płynnościowa była monitorowana i utrzymywana na adekwatnym do potrzeb poziomie poprzez dostosowywanie poziomu bazy depozytów i uruchamianie dodatkowych źródeł finansowania w zależności od rozwoju akcji kredytowej i pozostałych potrzeb płynnościowych.

Narzędzia i miary wykorzystywane w pomiarze ryzyka płynności

W ramach zarządzania ryzykiem płynności analizie poddawanych jest szereg miar ryzyka, z których podstawową jest luka niedopasowania. Obejmuje ona wszystkie aktywa, pasywa oraz pozycje pozabilansowe Banku dla wszystkich walut w horyzontach czasowych ustalonych przez Bank. W 2015 roku Bank utrzymywał poziom nadwyżki płynnościowej adekwatny do prowadzonej działalności operacyjnej i aktualnej sytuacji rynkowej w postaci portfela płynnych papierów skarbowych i pieniężnych, dla których istnieje możliwość zastawu bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. Zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank kalkuluje zdefiniowane w Uchwale nadzorcze miary płynności. W 2015 roku nadzorcze limity na miary płynności, zarówno krótkoterminowej, jak i długoterminowej, nie były przekraczane. Ponadto zgodnie z wymogami Uchwały, Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz ustala wewnętrzne limity (o charakterze poziomów kontrolnych) zaangażowania w aktywa długoterminowe. Badana jest również stabilność i struktura źródeł finansowania, w tym poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i rachunków bieżących. Dodatkowo Bank przeprowadza analizy zmienności pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności otwartych linii kredytowych i wykorzystania limitów w rachunkach.

Bieżącej analizie podlega nie tylko płynność w warunkach normalnych, ale również przy założeniu scenariuszy mogących skutkować potencjalnym zagrożeniem jej utraty. W celu określenia wytrzymałości Banku na niekorzystne, istotne zdarzenia mogące prowadzić do utraty płynności przeprowadzane są analizy scenariuszowe obejmujące skrajne założenia dotyczące zarówno funkcjonowania rynków finansowych, jak i zjawisk behawioralnych dotyczących klientów Banku. W tym celu regularnie przeprowadzane są dwa scenariusze: ANL Stress odzwierciedlający scenariusz kryzysu wewnątrz banku oraz ANL Pledge odzwierciedlający kryzys rynkowy.

Główne założenia scenariusza ANL Stress:

- odpływ depozytów klientowskich,
- materializacja udzielonych niewykorzystanych zobowiązań pozabilansowych,
- sprzedaż na rynku płynnych papierów w oszacowanych przez Bank kwotach,
- wykorzystanie finansowania zabezpieczonego z banku centralnego dla niesprzedanej kwoty papierów wartościowych.

Główne założenia scenariusza ANL Pledge:

- odpływ depozytów klientowskich,
- materializacja udzielonych niewykorzystanych zobowiązań pozabilansowych,
- brak możliwości sprzedaży na rynku papierów wartościowych Rezerw Płynności,
- wykorzystanie finansowania zabezpieczonego z banku centralnego dla niesprzedanej kwoty papierów wartościowych.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w Banku do bieżącego zarządzania ryzykiem płynności oraz są raportowane do Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych, Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO) oraz Rady Nadzorczej Banku. Dodatkowo scenariusze wykorzystane w istniejącym w Banku Planie Awaryjnym są spójne z testami warunków skrajnych. W Banku zostały wypracowane i są implementowane nowe scenariusze testów warunków skrajnych ryzyka płynności dostosowane do wymagań znowelizowanej Rekomendacji P.

Realizacja strategii zapewnienia płynności polega na aktywnym zarządzaniu strukturą bilansu, przyszłych przepływów pieniężnych oraz utrzymywaniu odpowiedniego bufora rezerw płynności adekwatnego do potrzeb płynnościowych, wynikających z aktywności Banku i struktury bilansu, zobowiązań wobec spółek zależnych i aktualnej sytuacji rynkowej oraz zapotrzebowania na środki płynne wynikające z przeprowadzanych testów warunków skrajnych. W tym celu Bank utrzymuje zapas nieobciążonych, aktywów płynnych stanowiących Rezerwy Płynnościowe, dla których istnieje możliwość zastawu, transakcji na rynku repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości. W skład Rezerw Płynności wchodziły polskie obligacje skarbowe w PLN i EUR, bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski, oraz czeskie obligacje skarbowe w CZK. Wartości tych Rezerw wynosiły:

Wartość Rezerw Płynności (w mln zł)	
31.12.2015	31.12.2014
22 900	22 541

W ramach Grupy Rezerwy Płynności utrzymuje również mBank Hipoteczny S.A. Zarówno mBank S.A., jak i mBank Hipoteczny S.A. podlegają wymogowi spełniania tych samych miar regulacyjnych nałożonych na banki. Rezerwy Płynnościowe mBanku Hipotecznego S.A. składają się z polskich obligacji skarbowych w PLN oraz bonów pieniężnych emitowanych przez Narodowy Bank Polski i wynosiły:

Wartość Rezerw Płynności (w mln zł)	
31.12.2015	31.12.2014
675	530

W celu wsparcia procesu zarządzania ryzykiem płynności został wypracowany system wskaźników wczesnego ostrzegania. Składa się on ze wskaźników monitorujących poziom wykorzystania limitów regulacyjnych i wewnętrznych oraz dodatkowo wskaźników monitorujących istotne zmiany czynników rynkowych, a także zmiany struktury bilansu Banku.

W związku ze stosowaniem przez Bank instrumentów FX swap i CIRS do zamiany nadwyżek walut lokalnych na waluty obce, w Banku zostały wprowadzone wewnętrzne limity na wykorzystanie tych instrumentów. Dodatkowo, w celu ograniczenia ryzyka koncentracji transakcji FX swap monitorowana jest wielkość pozyskiwanych kwot w okresie do 1 roku w przedziałach miesięcznych.

W Banku obliczane są i raportowane również inne miary ryzyka płynności obejmujące:

- koncentrację źródeł finansowania,
- stabilność bazy depozytowej,
- zrywalność depozytów,
- wskaźnik finansowania rynku nieruchomości.

Bank w zarządzaniu ryzykiem płynności uwzględnia również ryzyko płynności produktu. Odzwierciedlone jest ono w zakresie pomiaru płynności rynku papierów wartościowych, które tworzą Rezerwy Płynności. Bank, w odstępach miesięcznych, analizuje płynność rynkową obligacji Skarbu Państwa, uwzględniając determinanty płynności rynkowej takie jak: obrót rynkowy, głębokość arkusza zleceń, spread transakcji kupna/sprzedaży i wielkość emisji. Badanie płynności rynkowej uwzględnione jest w mierze ryzyka ANL Stress, w której konstrukcja scenariuszy uwzględnia upłynnianie obligacji Skarbu Państwa w złotych będących w posiadaniu Banku na poszczególnych seriach obligacji. Badanie potencjału rynkowego wykonywane jest również w kontekście potencjału zastawienia poszczególnych serii obligacji.

Pomiar, limitowanie i raportowanie ryzyka płynności

W Banku istnieje proces cyklicznego raportowania ryzyka płynności. Obejmuje ono zarówno dostarczanie informacji dziennej dla jednostek zajmujących się zarządzaniem ryzykiem płynności oraz osób kontrolujących zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym, jak i cykliczne raportowanie dla wyższych szczebli zarządzania na potrzeby podejmowania decyzji strategicznych dotyczących ryzyka płynności.

W cyklu dziennym raportowane są:

- miary regulacyjne,

- luki płynności w scenariuszach kryzysowych dla mBanku, Grupy mBanku oraz istotnych z punktu widzenia ryzyka płynności spółek zależnych wraz z wykorzystaniem limitów nałożonych na te miary,
- płynność śróddzienna,
- inne miary wewnętrzne ryzyka płynności.

W cyklu tygodniowym raportowane są:

- Wskaźniki Wczesnego Ostrzegania (EWI).

W cyklu miesięcznym raportowane są:

- miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Komitetu Ryzyka Rynków Finansowych (KRF),
- miary regulacyjne, wewnętrzne miary płynności oraz prognozy miar płynności uwzględniające prognozy rozwoju biznesu dla Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Grupy mBanku (ALCO).

W cyklu kwartalnym raportowane są miary regulacyjne i wewnętrzne miary płynności dla Rady Nadzorczej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.10.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych. Przy kalkulacji miar płynności Bank bierze pod uwagę potencjalne możliwości uzyskania środków finansowych z tytułu upłynnienia bądź zastawienia papierów wartościowych należących do Rezerw Płynnościowych Banku.

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka - 31.12.2015		luka - 31.12.2014	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	10 494	10 494	10 021	10 021
do 3 dni roboczych	(5 946)	4 548	(3 184)	6 837
do 7 dni kalendarzowych	(5 946)	4 548	(3 184)	6 837
do 15 dni kalendarzowych	3 610	8 158	587	7 424
do 1 miesiąca	775	8 933	3 745	11 169
do 2 miesięcy	1 637	10 570	1 528	12 697
do 3 miesięcy	442	11 012	623	13 320
do 4 miesięcy	427	11 439	411	13 731
do 5 miesiąca	(256)	11 183	166	13 897
do 6 miesięcy	74	11 257	350	14 247
do 7 miesięcy	247	11 504	(387)	13 860
do 8 miesięcy	196	11 700	220	14 080
do 9 miesiąca	52	11 752	(118)	13 962
do 10 miesięcy	(516)	11 236	(2 879)	11 083
do 11 miesięcy	(1 674)	9 562	(145)	10 938
do 12 miesięcy	588	10 150	242	11 180

Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki płynności w wymienionych przedziałach czasowych. Mimo pozytywnej dynamiki wzrostu niebankowych depozytów terminowych i rachunków bieżących (10,18 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2015 roku) przewyższającej dynamikę rozwoju działalności kredytowej (2,85 mld zł, w przeliczeniu po kursie z dnia 31 grudnia 2015 roku) zanotowany został spadek luki płynności na koniec roku 2015.

Odpływ płynności związany był z wykupem 385 mln PLN obligacji własnych oraz 500 mln EUR obligacji wyemitowanych w ramach Programu Emisji Obligacji (EMTN) prowadzonego w spółce mFF, któremu towarzyszył spadek zadłużenia wobec głównego akcjonariusza, Commerzbanku A.G., w kwocie równej 1 010 mln CHF (spłata 850 mln CHF kredytów i 160 mln CHF pożyczek podporządkowanych). Jednocześnie w skumulowanej luce niedopasowania przepływów pieniężnych na koniec 2015 roku uwzględnione zostało zadłużenie wobec Commerzbanku A.G., pozostające do spłaty w 2016 roku w kwocie równej 800 mln CHF.

Dodatkowym czynnikiem wpływającym negatywnie na lukę płynności były nagłe zmiany kursów walutowych (przede wszystkim CHF), skutkujące koniecznością uzupełnienia zabezpieczenia z tytułu transakcji FX swap i CIRS. Wskutek tych zmian metodologia ANL Stress uzupełniona została o dodatkowy odpływ płynności z tytułu konieczności uzupełniania zabezpieczenia transakcji FX swap i CIRS (wartość odpływu za koniec roku 2015 – 905 mln PLN).

Ponadto Bank oblicza kwotę dodatkowego wymogu depozytów zabezpieczających, wynikającego z zawartych umów z kontrahentami, które musiałby dostarczyć kontrahentom w przypadku potencjalnego obniżenia ratingu kredytowego. Według stanu na 31 grudnia 2015 roku maksymalna kwota kształtowała się na poziomie 1,84 mln PLN.

W 2015 roku płynność Banku kształtowała się na bezpiecznym poziomie, co było odzwierciedlone w kwocie nadwyżki środków płynnych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w terminach miary ANL Stress oraz w poziomach miar regulacyjnych.

Niedopasowanie luki ANL Stress w terminach do 1 miesiąca oraz do 1 roku w ciągu 2015 roku oraz wartości miar regulacyjnych M1, M2 oraz LCR przedstawia poniższa tabela:

Miara*	2015			
	31.12.2015	średnia	maksimum	minimum
ANL Stress 1M	8 933	8 355	13 968	3 442
ANL Stress 1Y	10 150	9 752	13 886	4 551
M1	13 388	9 655	14 789	4 657
M2	1,47	1,34	1,59	1,15
M3	4,68	5,22	6,08	4,29
M4	1,33	1,30	1,33	1,25
LCR	144%	132%	154%	111%

(*) – miary ANL Stress oraz M1 są wyrażone w mln zł, podczas gdy M2, M3 i M4 są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego.

Nadzorcze miary płynności krótkoterminowej (M1, M2) w 2015 roku kształtowały się na bezpiecznym poziomie z minimalną wartością 4,7 mld PLN (M1) powyżej limitu wynoszącego 0. Miary pokrycia długoterminowego (M3, M4) odznaczały się wysoką stabilnością na bezpiecznym poziomie, powyżej minimum określonego przez regulatora równego 1. W szczególności M3 oscylowało w zakresie od 4,29 do 6,08 w 2015 roku, podczas gdy M4 w zakresie od 1,25 do 1,33. Miara LCR pozostawała na bezpiecznym poziomie, znacznie przekraczającym 100%.

Źródła finansowania

Założenia strategiczne dotyczące dywersyfikacji źródeł finansowania i rentownej struktury bilansu odzwierciedlone są w planie finansowym mBanku za pomocą wybranych mierników między innymi wskaźnika L/D (Loans to Deposits). Mierzy on określoną relację kredytów do depozytów w celu utrzymania stabilnej struktury bilansu. W ciągu roku 2015 wartość wskaźnika L/D uległa poprawie z poziomu 103,0% do poziomu 96,6%. Bank buduje stabilną bazę depozytową poprzez oferowanie klientom produktów depozytowych, inwestycyjnych oraz programów regularnego i celowego oszczędzania jak również w ramach depozytów operacyjnych spółek zależnych. Środki pozyskiwane od klientów Banku stanowią główne źródło finansowania działalności. Drugim pod względem wielkości źródłem finansowania, jest portfel długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku), w tym głównie od Commerzbanku (Nota 28). Wspomniane pożyczki, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 31) stanowią podstawowe źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. W związku z zawieszeniem sprzedaży kredytów hipotecznych w CHF następuje sukcesywne zmniejszanie się należności Banku w tej walucie wynikające ze stopniowego spłacania się portfela. Środki uzyskane ze spłaty wspomnianych kredytów są wykorzystywane do pomniejszenia zadłużenia Banku w CHF w stosunku do głównego akcjonariusza. W roku 2015 zadłużenie wobec Commerzbanku AG zostało zredukowane o 1 010 mln CHF (spłata 850 mln CHF kredytów i 160 mln CHF pożyczek podporządkowanych).

Ponadto do finansowania się (w tym w walutach obcych) Bank wykorzystuje średnioterminowe i długoterminowe instrumenty, w tym finansowanie w postaci linii kredytowych zarówno w ramach Grupy Commerzbanku, jak i na rynku międzynarodowym (kredyty z EBI – równowartość 3,6 mld zł. pozostające do spłaty na koniec 2015 roku) oraz transakcje FX swap i CIRS. W 2015 roku Grupa odkupiła część obligacji wyemitowanych w ramach Programu Emisji Obligacji (EMTN), zmniejszając zobowiązanie o 0,5 mld EUR (zobowiązanie na koniec 2014 roku – 1,5 mld EUR, na koniec 2015 roku – 1 mld EUR), jednocześnie w roku 2015 Bank zanotował wzrost zobowiązań netto z tytułu transakcji FX swap i CIRS.

W ramach Grupy poza mBankiem z finansowania zewnętrznego korzysta mBank Hipoteczny za pośrednictwem emisji listów zastawnych.

Przy podejmowaniu decyzji co do finansowania, mając na celu optymalne dostosowanie struktury terminowej źródeł finansowania do struktury długoterminowych aktywów, Grupa bierze pod uwagę poziomy nadzorczych miar płynności oraz wewnętrznie ustanowione limity płynności.

Grupa mBanku S.A.

Ryzyko płynności w Grupie mBanku generowane jest głównie przez pozycje mBanku. Nie mniej jednak monitorowaniu podlega również poziom ryzyka płynności w spółkach Grupy mBanku, gdzie ryzyko płynności zostało uznane za istotne. W spółkach generujących największe ryzyko płynności (mHipoteczny, mLeasing oraz mDom Maklerski) Bank monitoruje poziom ryzyka płynności w trybie dziennym. Dane przekazywane przez powyższe spółki pozwalają na raportowanie kontraktowego niedopasowania przepływów pieniężnych jak również kalkulację urealnionej luki przepływów pieniężnych konstruowanej na bazie modelu ANL Stress i opartej o założenia modelowania wybranych produktów zgodnie z profilami ryzyka, możliwościami finansowania i specyfiką produktów danej spółki. Kształtowanie się poziomów urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych dla Grupy mBanku przedstawione zostały w poniższej tabeli:

Wartość urealnionej, przedziałowej i skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)				
Przedział czasowy	luka - 31.12.2015		luka - 31.12.2014	
	przedziałowa	skumulowana	przedziałowa	skumulowana
do 1 dnia roboczego	12 064	12 064	11 275	11 275
do 3 dni roboczych	(5 686)	6 378	(2 946)	8 329
do 7 dni kalendarzowych	(5 686)	6 378	(2 946)	8 329
do 15 dni kalendarzowych	3 610	9 988	564	8 893
do 1 miesiąca	761	10 749	3 696	12 589
do 2 miesięcy	1 506	12 255	1 536	14 125
do 3 miesięcy	426	12 681	791	14 916
do 4 miesięcy	327	13 008	420	15 336
do 5 miesiąca	(230)	12 778	161	15 497
do 6 miesięcy	80	12 858	442	15 939
do 7 miesięcy	253	13 111	(419)	15 520
do 8 miesięcy	243	13 354	299	15 819
do 9 miesiąca	51	13 405	(106)	15 713
do 10 miesięcy	(485)	12 920	(3 182)	12 531
do 11 miesięcy	(1 639)	11 281	(103)	12 428
do 12 miesięcy	620	11 901	289	12 717

W pozostałych spółkach z uwagi na mniejsze sumy bilansowe i prostsze produkty bilansowe proces odbywa się w trybie miesięcznym w oparciu o zagregowaną informację o niedopasowaniu kontraktowym terminów przepływów finansowych przekazywaną przez wspomniane spółki do Departamentu Ryzyka Rynków Finansowych.

3.10.1 Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochodnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Grupę, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdyskontowane przepływy środków pieniężnych.

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2015 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	**-**
Zobowiązania wobec innych banków	2 851 640	96 521	3 222 019	6 185 231	-	**12 355 411**
Zobowiązania wobec klientów	63 745 088	7 217 641	6 974 481	5 357 648	4 754 575	**88 049 433**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 958	15 659	576 440	5 444 067	3 865 127	**9 907 251**
Zobowiązania podporządkowane	1 018 826	1 596	39 277	1 774 492	1 441 788	**4 275 979**
Pozostałe zobowiązania	1 169 584	17 687	197 087	10 046	654	**1 395 058**
Zobowiązania razem	**68 791 096**	**7 349 104**	**11 009 304**	**18 771 484**	**10 062 144**	**115 983 132**
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	**21 446 385**	**5 963 310**	**20 516 069**	**51 501 499**	**46 524 777**	**145 952 040**
Luka płynności netto	**(47 344 711)**	**(1 385 794)**	**9 506 765**	**32 730 015**	**36 462 633**	**29 968 908**

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2014 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-	-	-	-	**-**
Zobowiązania wobec innych banków	2 157 014	20 941	3 028 226	8 467 080	12 423	**13 685 684**
Zobowiązania wobec klientów	57 838 987	7 595 466	3 475 053	2 444 201	2 401 412	**73 755 119**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	397 577	69 873	2 756 909	4 897 972	3 046 975	**11 169 306**
Zobowiązania podporządkowane	896 043	7 675	62 494	2 247 576	1 507 545	**4 721 333**
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	17 074	38 865	60 647	12 752	5 749	**135 087**
Pozostałe zobowiązania	934 160	37 438	188 628	6 961	5 749	**1 172 936**
Zobowiązania razem	**62 240 855**	**7 770 258**	**9 571 957**	**18 076 542**	**6 979 853**	**104 639 465**
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Aktywa razem	**16 277 193**	**5 301 846**	**17 202 800**	**47 581 194**	**41 644 406**	**128 007 439**
Luka płynności netto	**(45 963 662)**	**(2 468 412)**	**7 630 843**	**29 504 652**	**34 664 553**	**23 367 974**

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona. Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Grupa mogłaby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

3.10.2. Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie netto należą:

- pochodne transakcje futures,
- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warranty,
- kontrakty swap na stopę procentową (IRS),
- kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty forward na papiery wartościowe.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania finansowe Grupy z tytułu transakcji na powyższych instrumentach finansowych, dla których wycena na koniec 2015 roku jest ujemna, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową, prezentowane w wartości nominalnej (niezdyskontowanej) poza pozycjami Inne do 1 miesiąca oraz pozycją Pochodne transakcje futures, które przedstawione zostały w wartościach bieżących (zdyskontowanych). Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2015

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	4 405	12 096	2 815	505	-	**19 821**
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	78	331	616	93	-	**1 118**
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	74 196	360 473	692 750	1 645 746	279 670	**3 052 835**
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	14 888	(2 452)	(18 874)	(8 278)	984	**(13 732)**
Opcje	(2 766)	1 377	(11 212)	(141)	(2)	**(12 744)**
Inne	113	2 064	3 576	381	-	**6 134**
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	**90 914**	**373 889**	**669 671**	**1 638 306**	**280 652**	**3 053 432**

31.12.2014

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	20 938	29 491	66 344	13 027	-	**129 800**
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	1 605	347	7 587	-	-	**9 539**
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	111 390	430 978	911 220	2 676 074	549 025	**4 678 687**
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	11 028	884	(4 969)	4 757	-	**11 700**
Opcje	2 806	(1 014)	(10 521)	(14 553)	128	**(23 154)**
Pochodne transakcje futures	-	11	-	-	-	**11**
Inne	147	-	5 944	-	-	**6 091**
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	**147 914**	**460 697**	**975 605**	**2 679 305**	**549 153**	**4 812 674**

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Grupę na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty forward oraz walutowe kontrakty swap.

W poniższej tabeli przedstawiono zobowiązania/należności z tytułu instrumentów pochodnych Grupy, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2015

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	15 078 298	4 600 883	8 408 120	1 051 490	-	**29 138 791**
- wpływy	15 109 535	4 588 461	8 480 786	1 034 073	-	**29 212 855**

31.12.2014

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	13 082 812	5 126 921	3 776 553	416 470	-	**22 402 756**
- wpływy	13 094 178	5 133 165	3 769 438	412 353	-	**22 409 134**

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyskontowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 20 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w Nocie 36.

3.11. Ryzyko operacyjne

Przez ryzyko operacyjne mBank rozumie możliwość poniesienia straty wynikającą z nieadekwatnych lub wadliwych wewnętrznych procesów, systemów, błędów lub działań podjętych przez pracownika Banku oraz ze zdarzeń zewnętrznych. Zgodnie z Katalogiem Ryzyka Grupy mBanku, ryzyko operacyjne obejmuje w szczególności następujące podkategorie:

- ryzyko prawne,
- ryzyko działania systemów informatycznych,
- ryzyko kadrowe i organizacyjne,
- ryzyko bezpieczeństwa,
- ryzyko braku zgodności.

Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji, jednakże materializacja ryzyka operacyjnego może powodować wzrost ryzyka reputacji.

Organizacja zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (DKR)** odpowiada za pomiar, kontrolę i monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego w Banku i Grupie mBanku.

  W ramach sprawowania kontroli ryzyka operacyjnego DKR blisko współpracuje z innymi jednostkami i projektami realizowanymi w Banku i odnoszącymi się do ryzyka operacyjnego, w szczególności z Departamentem Compliance, Departamentem Prawnym, Departamentem Audytu Wewnętrznego oraz Departamentem Bezpieczeństwa. Wyniki kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego są raportowane do Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, Zarządu Banku, komitetów Forum Biznesu i Ryzyka Grupy mBanku oraz Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem.

Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank bierze pod uwagę wymogi regulacyjne. Uchwały, a także rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego (w tym Rekomendacje M, H oraz D) stanowią punkt wyjścia dla przygotowania ram systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i Grupie.

Generalną zasadą zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest jego minimalizacja – ograniczenie przyczyn występowania zdarzeń operacyjnych, zmniejszanie prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz dotkliwości potencjalnych skutków. Przy podejmowaniu decyzji o akceptowalnym poziomie ryzyka operacyjnego rozważana jest analiza: koszty vs. korzyści.

Narzędzia i miary

Na kontrolę i zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, monitorowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, a także redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego, na które Bank jest narażony w poszczególnych obszarach działalności. Podstawą są metody oraz narzędzia ilościowe i jakościowe, służące kontroli ryzyka operacyjnego. Narzędzia stosowane przez Bank zmierzają do ukierunkowanego na przyczynę zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz koncentrują się na podejściu oddolnym w celu identyfikacji ryzyka (bottom-up approach).

Celem narzędzi jakościowych jest ustanowienie w ramach Banku i Grupy mBanku spójnej oceny jakościowej czynników środowiska wewnętrznego i zewnętrznego mających wpływ na proces zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Podstawowym narzędziem jakościowym jest samoocena systemu kontroli wewnętrznej wykonywana przez jednostki organizacyjne. Przedstawia ona ocenę poziomu ryzyka operacyjnego dla Banku, a także dla poszczególnych procesów i jednostek organizacyjnych. Od 2014 roku w Grupie rozpoczął się proces zastępowania funkcjonujących dotychczas Ankiet Oceny Środowiska Biznesowego procesem Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem, który pozwoli na identyfikację i ocenę najważniejszych ryzyk operacyjnych i mechanizmów kontrolnych w Grupie, a następnie opracowanie i wdrożenie niezbędnych planów działań naprawczych. W połowie 2015 roku został zakończony drugi etap wdrażania Samooceny w Banku, tym samym procesem Samooceny został objęty cały obszar działalności Banku. W 4 kwartale 2015 roku rozpoczęło się wdrożenie procesu Samooceny w spółkach Grupy.

Ponadto w celu kontroli ryzyka operacyjnego Bank prowadzi rejestr zdarzeń i strat operacyjnych Grupy, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty o charakterze operacyjnym. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno obszarami biznesowymi, jak również wsparcia) w celu monitorowania i podejmowania działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania.

Straty operacyjne

Zdecydowana większość strat operacyjnych Grupy dotyczy następujących linii biznesowych (wyodrębnionych zgodnie z Rozporządzeniem CRR): bankowość komercyjna, bankowość detaliczna oraz działalność dealerska.

W podziale strat na kategorie ryzyka, największe straty Grupa ponosi z tytułu trzech kategorii ryzyka operacyjnego: (i) przestępstw popełnionych przez osoby z zewnątrz; (ii) realizacji, dostawy i zarządzania procesem oraz (iii) klientów, produktów i praktyk biznesowych.

Poniższa tabela przedstawia rozkład strat według rzeczywistych netto (po uwzględnieniu odzysków) poniesionych w 2015 roku przez Grupę mBanku wg kategorii ryzyka operacyjnego:

Kategorie zdarzeń operacyjnych	Rozkład	Wartość strat do wartości zysku brutto
Przestępstwa popełnione przez osoby z zewnątrz	55%	1,4%
Klienci, produkty i praktyki biznesowe	33%	0,9%
Realizacja, dostawa i zarządzanie procesem	11%	0,3%
Pozostałe	1%	0,0%
Łącznie	100%	2,6%

Poziom strat z tytułu ryzyka operacyjnego jest na bieżąco monitorowany i regularnie raportowany do kierownictwa oraz Rady Nadzorczej. Monitorowanie odbywa się na poziomie pojedynczych transakcji oraz na poziomie wielkości sumy strat. W przypadku pojedynczych zdarzeń operacyjnych z wysoką stratą lub sumy strat przekraczającej ustalone progi wymagane jest przeprowadzenie analizy przyczyn i opracowanie planów naprawczych, które ograniczą wystąpienie podobnych strat w przyszłości.

3.11.1 Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w mBanku jest realizowane w szczególności zgodnie z postanowieniami Polityki zgodności w mBanku S.A., stanowiącej zbiór wytycznych postępowania i zasad organizacyjnych, które Bank realizuje spełniając wymogi polskiego prawa oraz uwzględniając zasady compliance właściwe w Grupie Commerzbanku, z zastrzeżeniem polskich wymogów prawnych. Polityka określa także podstawowe zasady działania pracowników Banku oraz główne procesy identyfikujące ryzyko braku zgodności i umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem na wszystkich szczeblach organizacji Banku.

Przez ryzyko braku zgodności należy rozumieć skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest minimalizowanie ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem i niedostosowaniem działalności Banku do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Przez niedostosowanie działalności Banku do przepisów, o których mowa powyżej, należy rozumieć niedostosowanie regulacji wewnętrznych do przepisów prawa i standardów postępowania przyjętych przez Bank, w tym niewykonywanie zaleceń i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego oraz innych organów nadzoru realizujących swoje zadania wobec instytucji finansowych.

Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego oraz ze standardami postępowania przyjętymi przez Bank, a także przestrzeganie regulacji wewnętrznych przez pracowników Banku ma na celu zniwelowanie ryzyka braku zgodności oraz zminimalizowanie możliwości jego wystąpienia bądź eliminację ryzyka: prawnego, reputacyjnego, nałożenia sankcji i powstania strat finansowych oraz ryzyka wynikającego z rozbieżności przy interpretacji przepisów prawa.

Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności są odpowiedzialni wszyscy pracownicy Banku, stosownie do wykonywanego przez nich zakresu obowiązków oraz nadanych im uprawnień.

Za koordynację i nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest odpowiedzialny Departament Compliance. Do zadań Departamentu Compliance należy w szczególności:

1/ opracowywanie i wdrażanie w Banku wytycznych, zasad oraz standardów działania z obszaru compliance, w tym standardów obowiązujących w Grupie Commerzbanku AG, z uwzględnieniem zastrzeżeń polskich wymogów prawnych,
2/ sprawowanie nadzoru nad realizowanymi przez jednostki organizacyjne Banku zadaniami z obszaru compliance, w tym doradztwo i instruktaż merytoryczny, jak również przeprowadzanie kontroli w zakresie realizowanych przez jednostki zadań,
3/ sprawowanie nadzoru, w tym doradztwo i instruktaż merytoryczny, nad wdrażaniem przez właściwe służby compliance w oddziałach zagranicznych Banku i spółkach Grupy mBanku, wspólnych standardów postępowania Grupy mBanku w obszarze compliance,
4/ identyfikowanie ryzyk w obszarze compliance,
5/ wprowadzanie polityk i procedur kontroli z zakresu działania Departamentu Compliance, które zapewnią minimalizację ryzyk,
6/ dostosowanie Polityki zgodności w mBanku S.A. oraz regulacji wewnętrznych, których właścicielem jest Departament Compliance, do zmieniającego się otoczenia prawnego oraz standardów postępowania,
7/ przeprowadzanie oraz monitorowanie szkoleń z obszaru compliance organizowanych dla pracowników Banku,
8/ utrzymywanie systematycznych kontaktów z jednostką odpowiedzialną za obszar compliance w Grupie Commerzbanku AG w celu uzgadniania implementacji wspólnych standardów.

Nadzór nad wprowadzaniem przez podmioty z Grupy mBanku jednolitych zasad z obszaru compliance jest realizowany w szczególności na podstawie zawartych umów i porozumień dodatkowych z podmiotami zależnymi, określającymi między innymi obowiązki sprawozdawcze podmiotów zależnych z obszaru compliance oraz zasady przeprowadzania wizyt nadzorczych w tych podmiotach, wykonywanych przez uprawnione jednostki organizacyjne Banku.

3.12. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe oznacza ryzyko potencjalnych strat z tytułu odchyleń rzeczywistych przychodów operacyjnych netto od wartości planowanych. Przychody operacyjne netto należy rozumieć jako przychody operacyjne pomniejszone o koszty operacyjne. Kalkulacja odchyleń wartości rzeczywistych od planowanych jest rozłączna dla części przychodowej i kosztowej. Ryzyko biznesowe obejmuje w szczególności ryzyko strategiczne, związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem błędnych lub niekorzystnych decyzji lub też wadliwą ich realizacją. Zakłada się przy tym, że skutki realizowanych decyzji strategicznych są odzwierciedlone w odchyleniach wyniku operacyjnego w horyzoncie rocznym.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

- **Departament Controllingu i Informacji Zarządczej** jest odpowiedzialny za bieżące monitorowanie wyników jednostek biznesowych oraz przygotowywanie bieżących prognoz wyników Grupy, opracowywanie metodologii i dokonywanie pomiaru kapitału ekonomicznego na ryzyko biznesowe oraz przygotowywanie informacji na temat zmian jego poziomu, a także za przeprowadzanie testów warunków skrajnych dla ryzyka biznesowego.

Jednym z narzędzi stosowanych przez Bank w celu zarządzania i efektywnego ograniczania ryzyka biznesowego jest bieżący monitoring wyników finansowych wszystkich jednostek biznesowych oraz przygotowywanie bieżących prognoz przyszłych wyników Grupy. W przypadku dużych fluktuacji Departament Controllingu i Informacji Zarządczej jest odpowiedzialny za analizę ich przyczyn. Wyniki przeprowadzonej analizy są dołączane w formie uwag do wyników finansowych Banku i Grupy dostarczanych do Zarządu.

Ryzyko biznesowe jest uwzględniane w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego mBanku i Grupy mBanku.

3.13. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli jest rozumiane jako ryzyko negatywnych konsekwencji związanych z decyzjami podejmowanymi na podstawie danych wyjściowych modeli, które zostały nieprawidłowo zbudowane bądź są niewłaściwie administrowane. Ryzyko modeli może skutkować stratami finansowymi lub utraconymi potencjalnymi zyskami, błędnymi decyzjami biznesowymi lub strategicznymi, bądź też niekorzystnie zaważyć na renomie Banku.

W ryzyku modeli można wyodrębnić w szczególności następujące specyficzne podkategorie:

- **Ryzyko danych** rozumiane jako ryzyko wynikające z konieczności wykorzystania przy budowie i walidacji modeli danych o niesatysfakcjonującej jakości, kompletności, wiarygodności, a także aktualności.
- **Ryzyko założeń/metodologii** rozumiane jako ryzyko wynikające z przyjęcia niewłaściwych założeń lub nadmiernych uproszczeń poczynionych przy budowie modelu lub wynikające z wykorzystania do budowy modelu niewłaściwych technik matematycznych, statystycznych, niewłaściwych rozwiązań eksperckich lub błędnego ich zastosowania.
- **Ryzyko administrowania modelami** rozumiane jako ryzyko niewłaściwego zastosowania modeli albo ich nieprawidłowego działania z powodu nieadekwatnego udokumentowania, monitorowania, walidacji i aktualizacji tych modeli, w tym oceny adekwatności modelu w odniesieniu do bieżących warunków.

Zarządzanie ryzykiem modeli koordynowane jest przez Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem, w którym funkcjonuje Wydział Walidacji.

- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem (Wydział Walidacji)** realizuje w szczególności następujące zadania: buduje i rozwija polityki oraz organizuje proces zarządzania modelami stosowanymi dla potrzeb zarządzania i wyceny ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego, ryzyka stopy procentowej księgi bankowej, ryzyka płynności, a także innych rodzajów ryzyka, istotnych w procesie kalkulacji kapitału regulacyjnego oraz ekonomicznego; organizuje i monitoruje proces oceny ryzyka modeli w jednostkach organizacyjnych Banku i spółkach Grupy mBanku, odpowiedzialnych za budowę modelu oraz zapewnia spójność oceny ryzyka modeli w ramach Grupy.

Ryzyko modeli jest zarządzane w mBanku w sposób systemowy poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne dotyczące monitorowania i walidacji modeli.

Polityka Zarządzania Modelami określa uczestników oraz ramowe zasady procesu zarządzania modelami, obejmujące zagadnienia dotyczące budowy modeli w Grupie mBanku, ich zatwierdzania, wdrażania, weryfikacji/walidacji, monitorowania, dokonywania zmian i związanego z tym procesu raportowania.

W związku z opublikowaną w lipcu 2015 roku przez Komisję Nadzoru Finansowego Rekomendacją W, dotyczącą zarządzania ryzykiem modeli w bankach, mBank rozpoczął prace dostosowawcze w zakresie:

- opracowania zasad klasyfikacji modeli oraz pomiaru i monitoringu ryzyka modeli, zgodnych z wymogami regulacji nadzoru,
- wdrożenia wymaganego systemu raportowego, dotyczącego ryzyka modeli na różnych szczeblach organizacji,
- uzupełnienia dotychczasowego procesu zarządzania modelami, w szczególności w zakresie kwestii dokumentacyjnych, o elementy wskazane w Rekomendacji.

Termin wdrożenia powyższej rekomendacji zaplanowano na 30 czerwca 2016 roku.

3.14. Ryzyko reputacji

W konkurencyjnym otoczeniu reputacja nabiera coraz większego znaczenia. Od Banku, jako instytucji zaufania publicznego, oczekuje się nie tylko rentowności i zwrotu na kapitale, ale również działania w sposób etyczny, ekologiczny i odpowiedzialny społecznie.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji, definiowanym jako ryzyko wynikające z negatywnego postrzegania mBanku lub jego spółek zależnych przez interesariuszy, jest identyfikacja, ocena i ograniczanie ryzyka reputacji w ramach szczególnych procesów, aby chronić i wzmacniać dobre imię mBanku i Grupy mBanku.

Wszystkie jednostki organizacyjne Banku, oddziały zagraniczne oraz spółki zależne są bezpośrednio odpowiedzialne za ryzyko reputacji wynikające z ich działalności operacyjnej. Kluczową rolę w procesie zarządzania ryzykiem reputacji pełni Departament Komunikacji i Strategii Marketingowej, który odpowiada za kształtowanie wizerunku i marki Banku oraz Grupy mBanku.

- **Departament Komunikacji i Strategii Marketingowej** jest odpowiedzialny za: tworzenie strategii komunikacji zewnętrznej Banku oraz Grupy mBanku i realizację strategii komunikacji zewnętrznej Banku; planowanie i realizację działań marketingowych dla linii biznesowych Banku, z wyłączeniem bankowości detalicznej (gdzie odpowiedzialność ponosi **Departament Marketingu Bankowości Detalicznej**), planowanie i koordynację działań Banku oraz Grupy mBanku w zakresie badań marketingowych dotyczących pozycjonowania marki oraz realizacji działań Banku w zakresie badań marketingowych, tworzenie i realizację strategii z zakresu odpowiedzialności społecznej, monitorowanie działań związanych z wizerunkiem, reputacją i rozpoznawalnością Banku zgodnie ze strategicznym pozycjonowaniem Banku oraz zarządzanie w sytuacjach kryzysowych, które niosą ze sobą ryzyko reputacji dla całego Banku i Grupy.

  Ponadto istotne role w procesie zarządzania ryzykiem reputacji odgrywają inne jednostki organizacyjne Banku, to jest: Departament Compliance, Departament Rozwoju Pracowników i Kultury Organizacji, Departament Zarządzania Bankowością Korporacyjną, Departament Wsparcia Biznesu, Departament Rozwoju Biznesu Bankowości Detalicznej oraz **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem,** który jest odpowiedzialny za: rozwój strategii zarządzania ryzykiem reputacji we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi oraz nadzór nad procesem Samooceny Efektywności Zarządzania Ryzykiem, uwzględniającym również aspekty ryzyka reputacji.

W celu monitorowania i zarządzania ryzykiem reputacji mBank wykorzystuje takie narzędzia jak:

- wartości mBanku (zorientowanie na klienta, prostota, profesjonalizm, zaangażowanie i myślenie zorientowane na przyszłość), które są kodem Banku podczas budowania relacji biznesowych zarówno w ramach Grupy, jak i poza nią,
- badanie kultury zaangażowania – postrzeganie Banku przez pracowników,
- Społeczna Odpowiedzialność Biznesu – podejmowanie odpowiedzialnych działań na rzecz klientów, pracowników, środowiska naturalnego i społeczności lokalnych (w tym wolontariat pracowniczy) oraz udział w projektach Fundacji mBanku,
- monitoring publikacji prasowych, komentarzy w internecie, mediach społecznościowych i forach internetowych,
- analiza satysfakcji klientów bankowości detalicznej i korporacyjnej,
- proces wdrażania nowych produktów, gdzie ryzyko reputacji jest jednym z aspektów analizowanych podczas procesu implementacji nowych produktów,
- analiza reklamacji Klientów.

Strategia Zarządzania Ryzykiem Reputacji Grupy mBanku określa zasady i poszczególne elementy procesu zarządzania ryzykiem reputacji i podkreśla w szczególności takie aspekty jak: profil ryzyka reputacji oraz organizację i metody zarządzania tym ryzykiem.

W 2015 roku przyjęto „Strategię odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju mBanku SA" na lata 2016-2020. Koncentruje się ona na pięciu obszarach, w których uwzględnione zostały, uznane za kluczowe, aspekty odpowiedzialności. Są to:

- budowanie stabilnych i długotrwałych relacji z klientami (Cel: „Chcemy rozumieć, szanować i podzielać wartości naszych klientów. Chcemy być otwarci. Chcemy myśleć i czuć jak oni."),
- prowadzenie społecznie odpowiedzialnej polityki kredytowej (Cel: „Chcemy być odpowiedzialnym kredytodawcą."),
- tworzenie wyjątkowego zespołu (Cel: „Chcemy tworzyć wyjątkowy zespół, kompetencje i umiejętności. Dzielić się tym co w nas najlepsze z innymi. Chcemy być unikalni."),
- ograniczenie śladu środowiskowego Banku (Cel: „Chcemy ograniczać nasz wpływ na środowisko."),
- udoskonalanie mechanizmów odpowiedzialnego zarządzania w organizacji, włączając w to zarządzanie łańcuchem dostaw (Cel: „Chcemy ulepszać nasze podejście zarządcze. Chcemy się doskonalić.").

Bank, jako organizacja zarządzana w duchu odpowiedzialności społecznej, dąży do tego, by jego wartość była budowana z uwzględnieniem aspektów społecznych, ekonomicznych, etycznych i środowiskowych. Dlatego też podejmowane są działania mające na celu ograniczenie wsparcia dla przedsiębiorstw kontrowersyjnych ze społecznego punktu widzenia.

3.15. Ryzyko kapitałowe

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym realizowane jest w mBanku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie mBanku.

- **Departament Controllingu i Informacji Zarządczej** odpowiada za: opracowywanie polityki zarządzania kapitałem Grupy mBanku; dokonywanie pomiaru efektywności wykorzystania kapitału oraz monitorowanie wskaźników zwrotu na kapitale w jednostkach organizacyjnych Banku oraz spółkach Grupy mBanku oraz aktualizowanie metodyki w tym zakresie; przygotowywanie prognoz zmian funduszy oraz wskaźników adekwatności kapitałowej dla Banku oraz Grupy mBanku.
- **Departament Zarządzania Zintegrowanym Ryzykiem i Kapitałem** odpowiada za: monitorowanie adekwatności kapitałowej i zdolności Grupy mBanku do absorpcji ryzyka oraz profilu ryzyka Grupy; organizację procesu planowania, prognozowania i monitorowania regulacyjnego i wewnętrznego kapitału na ryzyko; rozwój koncepcji oceny zdolności Grupy mBanku do absorpcji ryzyka oraz opracowywanie metodyki limitowania regulacyjnego i wewnętrznego kapitału na ryzyko; przeprowadzanie monitoringu wymagań regulacyjnych w zakresie zastosowania metody AIRB w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych, analiz wrażliwości, testów warunków skrajnych oraz analiz wpływu nowych produktów i nowych metod kalkulacji na poziom wymogów kapitałowych i kapitałowych współczynników regulacyjnych; przygotowywanie raportów i informacji dla organów statutowych Banku oraz na potrzeby nadzoru skonsolidowanego w zakresie adekwatności kapitałowej, zdolności do absorpcji ryzyka oraz profilu ryzyka Banku oraz Grupy mBanku.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kapitałowym, rozumianym jako ryzyko wynikające z braku zapewnienia odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie nieoczekiwanych strat, w Banku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem.

Zarządzanie kapitałem w Grupie mBanku jest zorganizowane jako proces obejmujący planowanie, zarządzanie i monitorowanie kapitału ekonomicznego, kapitału regulacyjnego i kapitału wewnętrznego. W ramach procesu zarządzania kapitałem prowadzony jest regularny monitoring adekwatności i efektywności kapitałowej w celu zapewnienia adekwatnego i optymalnego poziomu kapitału w Grupie mBanku. Wsparciem dla tego procesu są procedury związane z prowadzeniem analiz i testów warunków skrajnych, których celem jest przedstawienie dokładnego obrazu aktualnej pozycji kapitałowej oraz możliwych przyszłych zmian.

Zarządzanie kapitałem w Grupie mBanku jest procesem wieloszczeblowym, obejmującym wszystkie podmioty zależne i jednostki organizacyjne Banku, które swym działaniem wpływają na poziom wymogów w zakresie funduszy własnych oraz wartość kapitału wewnętrznego.

Proces zarządzania kapitałem w Grupie mBanku został udokumentowany. Głównym elementem tej dokumentacji jest Polityka Zarządzania Kapitałem, która jest bezpośrednio powiązana z ogólną strategią biznesową, Strategią Zarządzania Ryzykiem i ze Średniookresowym Planem Finansowym Grupy mBanku oraz z dokumentacją procesu ICAAP.

Podstawowym założeniem Polityki Zarządzania Kapitałem jest zapewnienie efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej w ramach mBanku oraz Grupy mBanku. Celem Polityki jest opracowanie efektywnego procesu decyzyjnego w zakresie zarządzania kapitałem. Cel ten jest realizowany głównie poprzez stosowanie wytycznych dotyczących apetytu na ryzyko oraz opracowywanie wytycznych zapewniających odpowiednią wielkość kapitału na pokrycie ryzyka identyfikowanego w działalności biznesowej, a także definiowanie ram organizacyjnych dla funkcjonowania efektywnego systemu zarządzania kapitałem.

Polityka Zarządzania Kapitałem opiera się na dwóch głównych filarach:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych zapewniających utrzymanie współczynników kapitałowych na poziomie wyższym niż założone minimum (przy uwzględnieniu poziomu apetytu na ryzyko określonego przez Zarząd) przy jednoczesnym zabezpieczeniu pokrycia kapitałem wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku;
- efektywne wykorzystanie bazy kapitałowej, gwarantujące osiągnięcie oczekiwanych stóp zwrotu, w tym zwrotu z kapitału regulacyjnego i zwrotu z kapitału skorygowanego o ryzyko.

Ponadto dokument porusza kwestie zarządzania kapitałowego w sytuacji niedoboru kapitału.

3.16. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Grupa wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnętrznie przez Grupę. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych (walutowych i stopy procentowej) są wyceniane modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane głównie z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnętrznie.

Grupa przyjęła założenie, że wartość godziwa zobowiązań finansowych krótkoterminowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości bilansowej.

Ponadto Grupa przyjęła założenie, że szacunkowa wartość godziwa aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp procentowych.

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według ich wartości godziwej.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Należności od banków	**1 897 334**	**1 895 673**	**3 751 415**	**3 748 671**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	**78 433 546**	**78 962 650**	**74 582 350**	**75 070 826**
Klienci indywidualni	**44 726 181**	**45 635 346**	**40 080 064**	**40 874 882**
należności bieżące	5 214 087	5 283 808	4 848 799	4 927 627
kredyty terminowe w tym:	39 512 094	40 351 538	35 231 265	35 947 255
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	33 692 879	34 412 912	29 969 161	30 553 308
Klienci korporacyjni	**32 004 393**	**31 635 612**	**31 531 987**	**31 236 748**
należności bieżące	3 771 327	3 737 886	3 460 379	3 435 981
kredyty terminowe	25 788 441	25 453 099	22 915 949	22 645 108
- udzielone dużym klientom	5 667 803	5 591 521	5 557 635	5 516 855
- udzielone średnim i małym klientom	20 120 638	19 861 578	17 358 314	17 128 253
transakcje reverse repo /buy sell back	1 031 029	1 031 029	3 838 553	3 838 553
pozostałe	1 413 596	1 413 598	1 317 106	1 317 106
Klienci budżetowi	**1 519 617**	**1 508 337**	**1 923 026**	**1 911 923**
Inne należności	**183 355**	**183 355**	**1 047 273**	**1 047 273**
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	**12 019 331**	**11 813 534**	**13 383 829**	**13 508 323**
Zobowiązania wobec klientów	**81 140 866**	**81 266 808**	**74 422 479**	**72 501 565**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	**8 946 195**	**8 890 686**	**10 341 742**	**10 425 444**
Zobowiązania podporządkowane	**3 827 315**	**3 919 644**	**4 127 724**	**4 105 811**

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Grupę podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom. Wartość godziwa należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość spreadu kredytowego oraz urealnione terminy spłaty wynikające z umów kredytowych. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło w wyniku zmapowania systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Grupy. W celu odzwierciedlenia faktu, że większość ekspozycji Grupy jest zabezpieczona podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Grupa dokonała korekty z tego tytułu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Notowane instrumenty finansowe Grupy dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej. Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku ustalana jest przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych z uwzględnieniem spreadu kredytowego dla odpowiedniego emitenta.

Zobowiązania finansowe. Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań to:

- Kredyty zaciągnięte
- Depozyty
- Emisje dłużnych papierów wartościowych
- Zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. Dla zaciągniętych kredytów od Commerzbanku w CHF Grupa zastosowała krzywą opartą o kwotowania CDS dla Commerzbanku dla ekspozycji w EUR oraz kwotowania wyemitowanych obligacji w ramach programu EMTN w EUR i CHF. Dla kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w EUR zastosowano krzywą rentowności EBI. W odniesieniu do emisji własnych w ramach programu EMTN zastosowano cenę rynkową z odpowiednich serwisów finansowych.

W przypadku depozytów Bank zastosował krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania stóp rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Grupa zastosowała krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Z kolei dla listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny do wyceny na potrzeby ujawnień wykorzystano krzywe kontraktów swap oraz prognozowany poziom spreadu emisyjnego dla odpowiednich emisji.

Grupa przyjęła, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami i metodami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku.

31.12.2015	w tym:	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Poziom 3 Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ				
Aktywa finansowe				
Należności od banków	1 895 673	-	-	1 895 673
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 962 650	-	-	78 962 650
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	11 813 534	-	9 143 977	2 669 557
Zobowiązania wobec klientów	81 266 808	-	1 631 894	79 634 914
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 890 686	5 144 935	-	3 745 751
Zobowiązania podporządkowane	3 919 644	-	3 919 644	-
Aktywa finansowe razem	**80 858 323**	**-**	**-**	**80 858 323**
Zobowiązania finansowe razem	**105 890 672**	**5 144 935**	**14 695 515**	**86 050 222**

31.12.2014	w tym:	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Poziom 3 Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ				
Aktywa finansowe				
Należności od banków	3 748 671	-	-	3 748 671
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	75 070 806	-	-	75 070 806
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	13 508 323	-	11 442 821	2 065 502
Zobowiązania wobec klientów	72 501 565	-	5 558 939	66 942 626
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	10 425 444	7 338 400	-	3 087 044
Zobowiązania podporządkowane	4 105 811	-	4 105 811	-
Aktywa finansowe razem	**78 819 477**	**-**	**-**	**78 819 477**
Zobowiązania finansowe razem	**100 541 143**	**7 338 400**	**21 107 571**	**72 095 172**

Poziom 1

W poziomie 1 Grupa wykazała wartość godziwą obligacji wyemitowanych przez spółkę zależną od Banku mFinance France (Nota 30). Dla wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych Grupa zastosowała ceny bezpośrednio z rynku dla tych papierów.

Poziom 2

Poziom 2 obejmuje wartość godziwą kredytów długoterminowych otrzymanych od banków, wartość godziwą depozytów długoterminowych złożonych przez klientów oraz wartość godziwą kredytu otrzymanego z EBI (Nota 29). Ponadto, w poziomie 2 Grupa wykazała zobowiązania podporządkowane.

Wartość godziwa dla ujętych w poziomie 2 zobowiązań finansowych powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych przy zastosowaniu czynnika dyskontującego. Dla zaciągniętych kredytów w EUR Grupa zastosowała krzywą swapową skorygowaną o spread kredytowy wyznaczony na podstawie kwotowań CDS dla Commerzbanku w EUR oraz na podstawie kwotowania rynkowego wyemitowanych obligacji w ramach programu EMTN. Pozwoliło to na oszacowanie wartości spreadu Grupy, przy założeniu stałej (niezależnie od terminu zapadalności) różnicy spreadu dla ekspozycji Grupy w stosunku do Commerzbanku. Dla zaciągniętych kredytów w innych walutach wykorzystano oszacowanie spreadu dla EUR oraz kwotowania transakcji swapowych cross currency do EUR. W odniesieniu do kredytów otrzymanych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, wykorzystano krzywą rentowności EBI oraz wartość marży, jaką Grupa otrzymała w ostatniej zawartej transakcji. Na tej podstawie oszacowano następnie wartość spreadu dla zobowiązań Grupy zaciągniętych w EBI w stosunku do rynkowej krzywej swap. W przypadku depozytów Grupa zastosowała krzywą zbudowaną w oparciu o kwotowania rynku międzybankowego, a także kontraktów FRA i kontraktów IRS dla odpowiednich walut i terminów zapadalności. W przypadku wyceny zobowiązań podporządkowanych Grupa zastosowała krzywe oparte na stawkach swapowych cross currency z uwzględnieniem pierwotnego spreadu na zobowiązaniach podporządkowanych oraz ich terminu zapadalności.

Poziom 3

Poziom 3 obejmuje wartość godziwą należności od banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom, która została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość spreadu kredytowego oraz urealnione terminy spłaty wynikające z umów kredytowych. Poziom spreadu kredytowego został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany spreadów kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie spreadu kredytowego do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło w wyniku zmapowania systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Grupy. W celu odzwierciedlenia faktu, że większość ekspozycji Grupy jest zabezpieczona podczas gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Grupa dokonała korekty z tego tytułu.

Poziom 3 obejmuje również wartość godziwą listów zastawnych i obligacji emitowanych przez mBank Hipoteczny. Do wyceny Grupa zastosowała technikę estymacji przepływów odsetkowych w oparciu o model krzywej swapowej oraz dyskontowania przy użyciu stopy dyskontowej skorygowanej o wartość spreadu jaki jest możliwy do uzyskania w przypadku emisji w uzależnieniu od waluty oraz zapadalności instrumentu finansowego.

Ponadto poziom 3 obejmuje krótkoterminowe zobowiązania wobec banków i klientów.

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według wartości godziwej.

31.12.2015	w tym:	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Poziom 3 Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	**557 541**	**183 658**	**2 654**	**371 229**
Dłużne papiery wartościowe:	**550 695**	**179 466**	**-**	**371 229**
- obligacje rządowe	178 492	178 492	-	-
- certyfikaty depozytowe	73 124	-	-	73 124
- obligacje bankowe	248 156	974	-	247 182
- obligacje korporacyjne	50 923	-	-	50 923
Kapitałowe papiery wartościowe	**6 846**	**4 192**	**2 654**	**-**
- notowane	4 192	4 192	-	-
- nie notowane	2 654	-	2 654	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	**3 349 328**	**-**	**3 348 908**	**420**
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	**3 151 873**	**-**	**3 151 453**	**420**
- instrumenty odsetkowe	2 783 388	-	2 783 388	-
- instrumenty walutowe	348 317	-	348 317	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	20 168	-	19 748	420
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	**197 455**	**-**	**197 455**	**-**
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	146 694	-	146 694	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	50 761	-	50 761	-
Inwestycyjne papiery wartościowe	**30 736 949**	**22 279 327**	**7 442 384**	**1 015 238**
Dłużne papiery wartościowe:	**30 537 570**	**22 278 572**	**7 442 384**	**816 614**
- obligacje rządowe	22 238 625	22 238 625	-	-
- bony pieniężne	7 442 384	-	7 442 384	-
- obligacje bankowe	233 158	-	-	233 158
- obligacje korporacyjne	583 456	-	-	583 456
- obligacje komunalne	39 947	39 947	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe	**199 379**	**755**	**-**	**198 624**
- nie notowane	199 379	755	-	198 624
AKTYWA FINANSOWE, RAZEM	**34 643 818**	**22 462 985**	**10 793 946**	**1 386 887**

31.12.2015	w tym:	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych	Poziom 3 Inne techniki wyceny
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	**3 173 638**	**-**	**3 173 638**	**-**
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	**3 171 624**	**-**	**3 171 624**	**-**
- instrumenty odsetkowe	2 811 493	-	2 811 493	-
- instrumenty walutowe	342 407	-	342 407	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	17 724	-	17 724	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	**2 014**	**-**	**2 014**	**-**
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	2 014	-	2 014	-
Zobowiązania finansowe razem	**3 173 638**	**-**	**3 173 638**	**-**

POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ OGÓŁEM				
AKTYWA FINANSOWE	**34 643 818**	**22 462 985**	**10 793 946**	**1 386 887**
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	**3 173 638**	**-**	**3 173 638**	**-**

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w 2015 roku	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Kapitałowe papiery przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe	Dłużne inwestycyjne papiery wartościowe	Kapitałowe inwestycyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	**527 067**	**22**	**469**	**309 761**	**30 696**
Łączne zyski lub straty za okres	**931**	**(18)**	**(49)**	**14 312**	**160 974**
Ujęte w rachunku zysków i strat:	931	(18)	(49)	3 967	1 827
- Wynik na działalności handlowej	*931*	*(18)*	*(49)*	-	*99*
- Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	-	-	*3 967*	*1 728*
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	-	-	*10 345*	*159 147*
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	*10 345*	*159 147*
Nabycie	1 870 076	-	-	308 663	9 850
Wykupy	(281 307)	-	-	(49 980)	-
Sprzedaże	(7 594 537)	-	-	(984 211)	(2 753)
Emisje	5 848 999	-	-	1 218 069	-
Rozliczenia	-	-	-	-	(381)
Transfery do poziomu 3	-	-	-	-	238
Transfery z poziomu 3	-	*(4)*	-	-	-
Bilans zamknięcia	**371 229**	**-**	**420**	**816 614**	**198 624**

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez Departament Ryzyka Rynków Finansowych na podstawie wewnętrznych zasad. W przypadku jeśli wystąpi brak ceny rynkowej, służącej do wyceny bezpośredniej przez okres ponad 5 dni roboczych, następuje zmiana sposobu wyceny tego instrumentu, czyli przejście z wyceny bezpośredniej na wycenę z modelu, o ile dostępna jest zatwierdzona metoda wyceny z modelu dla tego instrumentu. Powrót do metody wyceny bezpośredniej następuje po okresie co najmniej 10 dni roboczych, w których cena rynkowa była dostępna w sposób ciągły. W przypadku braku ceny rynkowej dla skarbowych papierów dłużnych powyższe terminy wynoszą odpowiednio 2 i 5 dni roboczych.

Transfery pomiędzy poziomami w 2015 roku	Transfery do poziomu 1	Transfery z poziomu 1	Transfery do poziomu 2	Transfery z poziomu 2
Inwestycyjne papiery wartościowe	**4**	**(238)**	**-**	**-**
Kapitałowe	4	(238)	-	-

W 2015 roku miało miejsce jedno przeniesienie z poziomu 1 do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej i było efektem zaprzestania notowań papierów kapitałowych, w związku z procesem likwidacji emitenta.

Ponadto w 2015 roku miało miejsce jedno przeniesienie z poziomu 3 do poziomu 1 hierarchii wartości godziwej i było efektem weryfikacji technik wyceny stosowanych w odniesieniu do mniejszościowych pakietów akcji o niewielkiej wartości, będących w posiadaniu Banku.

31.12.2014	w tym:	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych	Poziom 3 Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu, w tym:	**1 163 944**	**629 361**	**7 494**	**527 089**
Dłużne papiery wartościowe:	**1 145 997**	**618 930**	**-**	**527 067**
- obligacje rządowe	617 906	617 906	-	-
- obligacje bankowe	473 097	1 024	-	472 073
- obligacje korporacyjne	54 994	-	-	54 994
Kapitałowe papiery wartościowe	**17 947**	**10 431**	**7 494**	**22**
- notowane	10 431	10 431	-	-
- nie notowane	7 516	-	7 494	22
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	**4 865 517**	**-**	**4 865 048**	**469**
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	**4 711 124**	**-**	**4 710 655**	**469**
- instrumenty odsetkowe	4 406 512	-	4 406 512	-
- instrumenty walutowe	295 564	-	295 564	-
- instrumenty na ryzyko rynkowe	9 048	-	8 579	469
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	**154 393**	**-**	**154 393**	**-**
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	102 226	-	102 226	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	52 167	-	52 167	-
Inwestycyjne papiery wartościowe	**27 678 614**	**22 858 617**	**4 479 540**	**340 457**
Dłużne papiery wartościowe:	**27 416 998**	**22 627 697**	**4 479 540**	**309 761**
- obligacje rządowe	22 586 122	22 586 122	-	-
- bony pieniężne	4 479 540	-	4 479 540	-
- obligacje bankowe	24 907	-	-	24 907
- obligacje korporacyjne	284 854	-	-	284 854
- obligacje komunalne	41 575	41 575	-	-
Kapitałowe papiery wartościowe	**261 616**	**230 920**	**-**	**30 696**
- notowane	229 961	229 961	-	-
- nie notowane	31 655	959	-	30 696
AKTYWA FINANSOWE, RAZEM	**33 708 075**	**23 487 978**	**9 352 082**	**868 015**

31.12.2014	w tym:	Poziom 1 Ceny kwotowane na aktywych rynkach	Poziom 2 Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych	Poziom 3 Inne techniki wyceny
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	**4 719 056**	**-**	**4 718 186**	**870**
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu:	**4 714 774**	**-**	**4 713 904**	**870**
- instrumenty odsetkowe	4 390 412	-	4 390 412	-
- instrumenty walutowe	305 857	-	305 443	414
- instrumenty na ryzyko rynkowe	18 505	-	18 049	456
Pochodne instrumenty zabezpieczające:	**4 282**	**-**	**4 282**	**-**
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	3 592	-	3 592	-
- instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	690	-	690	-
Zobowiązania finansowe razem	**4 719 056**	**-**	**4 718 186**	**870**

POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ OGÓŁEM				
AKTYWA FINANSOWE	**33 708 075**	**23 487 978**	**9 352 082**	**868 015**
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	**4 719 056**	**-**	**4 718 186**	**870**

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3 - zmiana stanu w 2014 roku	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Kapitałowe papiery przeznaczone do obrotu	Pochodne instrumenty finansowe	Dłużne inwestycyjne papiery wartościowe	Kapitałowe inwestycyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	**346 263**	**6**	**450**	**133 042**	**40 206**
Łączne zyski lub straty za okres	**12 053**	**16**	**19**	**6 736**	**(696)**
Ujęte w rachunku zysków i strat:	12 053	16	19	-	(710)
- Wynik na działalności handlowej	*12 053*	*16*	*19*	-	-
- Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	-	-	-	-	*(710)*
Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach:	-	-	-	*6 736*	*14*
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	*6 736*	*14*
Nabycie	3 121 268	-	-	61 902	8 610
Wykupy	(344 563)	-	-	-	-
Sprzedaże	(11 866 323)	-	-	(198 072)	(15 947)
Emisje	9 260 092	-	-	304 918	-
Rozliczenia	(1 723)	-	-	1 235	(2 390)
Transfery do poziomu 3	-	-	-	-	913
Bilans zamknięcia	**527 067**	**22**	**469**	**309 761**	**30 696**

Transfery pomiędzy poziomami w 2014 roku	Transfery do poziomu 1	Transfery z poziomu 1	Transfery do poziomu 2	Transfery z poziomu 2
Inwestycyjne papiery wartościowe	**898**	**-**	**-**	**(1 811)**
Kapitałowe	898	-	-	(1 811)

W 2014 roku odnotowano trzy przeniesienia z poziomu 2 na poziom 3 o łącznej wartości 913 tys. zł oraz jedno przeniesienie z poziomu 2 na poziom 1 o wartości 898 tys. zł. Przeniesienia te wynikały z efektów weryfikacji technik wyceny stosowanych w odniesieniu do mniejszościowych pakietów akcji o niewielkiej wartości, będących w posiadaniu Grupy.

Na podstawie stosowanych przez Grupę metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, na poziomie 1 hierarchii wartości Grupa wykazała wartość godziwą obligacji rządowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 178 492 tys. zł (patrz Nota 19) oraz wartość godziwą inwestycyjnych obligacji rządowych w kwocie 22 238 625 tys. zł (patrz Nota 23) (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 617 906 tys. zł i 22 586 122 tys. zł). Poziom 1 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 39 947 tys. zł (31 grudnia 2014 r : 41 575 tys. zł) oraz wartość godziwą obligacji emitowanych przez banki w kwocie 974 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 1 024 tys. zł).

Ponadto na dzień 31 grudnia 2015 roku poziom 1 obejmuje wartość akcji spółek giełdowych w kwocie 4 192 tys. zł, (31 grudnia 2014 r.: 241 351 tys. zł, w tym wartość akcji PZU S.A. w kwocie 229 961 tys. zł).

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii obejmuje głównie wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 7 442 384 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 4 479 540 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Grupa zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku poziom 2 obejmuje również wartość opcji na indeks WIG-20. Do wyceny opcji giełdowych na indeks WIG20 stosowany jest model wewnętrzny banku (bazujący na modelu zmienności implikowanej) zasilany parametrami rynkowymi.

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 187 843 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 836 828 tys. zł).

Powyższe instrumenty dłużne zostały zaklasyfikowane do poziomu 3, ponieważ do ich wyceny, oprócz parametrów będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (krzywe stóp procentowych), wykorzystuje się również tzw. spread kredytowy, który jest szacowany przez Bank przy użyciu wewnętrznego modelu ryzyka kredytowego i odzwierciedla ryzyko kredytowe emitenta papieru. Model ten wykorzystuje parametry (np. stopy zwrotu z zabezpieczeń, migracje ratingów, zmienności stóp defaultowości), które nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych.

W poniższej tabeli przedstawiono wpływ zmiany spreadów kredytowych na wycenę papierów dłużnych zaklasyfikowanych do poziomu 3. Zmiana ta odzwierciedla zmianę ryzyka kredytowego w stosunku do dnia zakupu papierów przez Grupę.

Emitent	Zmiana wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	
	31.12.2015	31.12.2014
Instytucje kredytowe	1 549	544
Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 537	2 163
Razem	**4 086**	**2 707**

Ponadto poziom 3 obejmuje głównie wartość godziwą kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 198 624 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 30 718 tys. zł). Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota ta obejmuje wartość udziału w Visa Europe Ltd w wysokości 167 243 tys. zł, który został wyceniony do wartości godziwej na podstawie informacji posiadanych przez Bank w związku z transakcją przejęcia Visa Europe Ltd. przez Visa Inc., opisaną w Nocie 23. Pozostałe kapitałowe papiery wartościowe wykazane w poziomie 3 wyceniane są metodą mnożników rynkowych. Wycena metodą mnożników rynkowych polega na określeniu wartości kapitałów własnych wycenianej spółki poprzez zastosowanie relacji wartości rynkowych kapitałów własnych lub wartości całości zaangażowanych kapitałów (wartości spółki) porównywalnych spółek do wybranych wielkości ekonomiczno-finansowych.

3.17. Pozostała działalność

Grupa świadczy usługi przechowywania aktywów, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Grupa przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Grupa ocenia czy istnieją jakiekolwiek dane wskazujące na możliwe do zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią, są poddawane regularnym przeglądom. Zasady wyznaczania odpisów aktualizujących oraz rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zostały opisane w Nocie 3.4.6.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 3.16.

Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Grupa dokonuje przeglądu swoich dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży na każdy dzień sprawozdawczy w celu oszacowania czy nastąpiła utrata wartości. Wymaga to podobnego oszacowania jak w odniesieniu do indywidualnej oceny kredytów i należności. Grupa księguje również odpisy aktualizujące wartość inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży w przypadku, gdy nastąpił istotny lub długotrwały spadek wartości godziwej poniżej ich kosztu nabycia. Ustalanie co oznacza „istotny" lub „długotrwały" spadek wartości wymaga profesjonalnego osądu. Dokonując tego oszacowania Grupa ocenia między innymi historyczne ruchy cen akcji oraz czas trwania i zakres, w jakim wartość godziwa inwestycji jest niższa od jej kosztu nabycia.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikający ze straty podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie zrealizowany przyszły zysk do opodatkowania, od którego można odpisać straty podatkowe. Oszacowanie jest wymagane do określenia kwoty aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które może być rozpoznane w oparciu o prawdopodobny moment wystąpienia i poziom przyszłych zysków do opodatkowania.

Przychody i koszty dotyczące sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmuje się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo jest liniowo rozkładane w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Grupa uwzględnia obecnie jako przychód rozpoznawany jednorazowo mniej niż 10% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami gotówkowymi i samochodowymi oraz od 0% do około 25% przychodów z działalności bancassurance związanych z kredytami hipotecznymi. Pozostała część przychodów rozpoznawana jest w czasie przez okres ekonomicznego życia odpowiednich kredytów. Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych rozliczane są w analogiczny sposób.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia są określone przy użyciu metody wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna wymaga dokonywania założeń dotyczących stóp dyskontowych, przyszłego wzrostu płac, wskaźnika śmiertelności i innych czynników. Ze względu na długoterminowy charakter tych zobowiązań takie szacunki są obarczone dużym stopniem niepewności.

Klasyfikacja leasingu

Grupa dokonuje osądu klasyfikując umowy leasingowe jako leasing finansowy bądź leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji opartej na profesjonalnym osądzie, czy zasadniczo wszystkie ryzyka i pożytki wynikające z tytułu posiadania przedmiotu leasingu zostały przeniesione, czy też nie.

Klasyfikacja do ekspozycji forborne

Zgodnie z polityką Banku w zakresie forbearance, zaprezentowaną w nocie 3.4.7, Grupa dokonuje klasyfikacji ekspozycji/klientów podlegających polityce forbearance na podstawie profesjonalnego osądu.

5. Segmenty działalności

Zgodnie z wymogiem MSSF 8 „podejścia zarządczego", informacje o segmentach są przedstawiane na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej dostarczanej Zarządowi Banku (główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych), którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

Segmenty wyodrębnione zostały z punktu widzenia określonych grup klientów oraz produktów według jednorodnych cech transakcji. Ten sposób podziału obszarów biznesu jest spójny ze sposobem zarządzania sprzedażą i oferowania klientowi kompleksowej oferty produktowej obejmującej zarówno tradycyjne produkty bankowe jak również bardziej złożone produkty o charakterze inwestycyjnym. Powiązanie sposobu prezentowania wyników z modelem zarządzania biznesem zapewnia koncentrację działań Banku na kreowaniu wartości dodanej w relacjach z klientami Banku oraz spółek Grupy i jest podstawowym podziałem służącym do sterowania i postrzegania biznesu przez Grupę.

Z początkiem 2015 roku nastąpiła zmiana w przypisywaniu do segmentów spółek mLeasing Sp. z o.o. oraz mBank Hipoteczny S.A. Z wyników spółki mLeasing Sp. z o.o. dotychczas przypisanych, zgodnie z podziałem klientów, do Segmentu Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej oraz Segmentu Bankowości Detalicznej, została wydzielona działalność w zakresie pozyskiwania finansowania, którą zaliczono do Segmentu Rynki Finansowe. Wyniki spółki mBank Hipoteczny S.A., dotychczas przypisanej do Segmentu Bankowości Detalicznej zostały podzielone pomiędzy Segment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej oraz Segment Bankowości Detalicznej (zgodnie z podziałem klientów na korporacyjnych i detalicznych) oraz Segment Rynki Finansowe, do którego przypisano działalność spółki w zakresie operacji skarbowych, w tym pozyskiwania finansowania poprzez emisję listów zastawnych.

W związku z powyższymi zmianami dane porównawcze dotyczące segmentów działalności Grupy zostały przekształcone tak, by uwzględnić zmiany prezentacyjne wprowadzone w bieżącym roku obrotowym.

Działalność Grupy jest realizowana w ramach różnych segmentów biznesowych, które oferują określone produkty i usługi adresowane do konkretnych grup klientów i segmentów rynku. Grupa obecnie prowadzi swoją działalność w ramach następujących segmentów:

- Segment Bankowości Detalicznej, który dzieli swoich klientów na klientów mBanku i klientów Private Banking, oferuje pełną gamę produktów i usług Banku oraz wyspecjalizowanych produktów kilku podmiotów zależnych zaliczanych do Segmentu Bankowości Detalicznej. Najistotniejszymi produktami w tym segmencie są rachunki bieżące i oszczędnościowe (w tym rachunki w walutach obcych), lokaty terminowe, produkty kredytowe (detaliczne kredyty hipoteczne oraz kredyty pozahipoteczne, takie jak kredyty na zakup samochodów, kredyty gotówkowe, kredyty w rachunku bieżącym, karty kredytowe i inne produkty kredytowe), karty debetowe, produkty ubezpieczeniowe, inwestycyjne, usługi maklerskie i usługi leasingowe oferowane zarówno klientom indywidualnym jak i mikroprzedsiębiorstwom. Wyniki Segmentu Bankowości Detalicznej obejmują wyniki oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji. Bankowość Detaliczna obejmuje wyniki spółek: mWealth Management S.A., Aspiro S.A. oraz wyniki segmentów detalicznych spółek mLeasing Sp. z o.o., Dom Maklerski mBanku S.A. oraz mBank Hipoteczny S.A. Ponadto segment ten obejmuje wyniki spółek BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. i AWL I Sp. z o.o. do dnia ich sprzedaży oraz wyniki spółek BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. i BRE Agent Ubezpieczeniowy Sp. z o.o. do dnia ich połączenia z Aspiro. W 2015 roku segment ten obejmuje również wynik Grupy na sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUiR S.A.
- Segment Korporacji i Rynków Finansowych podzielony na dwa podsegmenty:
  - *Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna*, podsegment skupiający się na małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach oraz podmiotach sektora finansów publicznych. Główne produkty oferowane tym klientom to produkty i usługi bankowości transakcyjnej, w tym rachunki bieżące, wielofunkcyjna bankowość internetowa, dostosowane do indywidualnych potrzeb usługi zarządzania płynnością finansową (ang. cash management) i operacje finansowania transakcji handlowych (ang. trade finance), lokaty terminowe, transakcje walutowe, kompleksowa oferta finansowania krótkoterminowego i kredytów inwestycyjnych, kredyty transgraniczne, produkty project finance, finansowanie strukturalne i finansowanie typu mezzanine, produkty bankowości inwestycyjnej, w tym opcje walutowe, kontrakty forward, instrumenty pochodne na stopę procentową, swapy i opcje towarowe, strukturyzowane produkty depozytowe z wbudowanymi opcjami (oprocentowanie strukturyzowanych produktów depozytowych uzależnione jest bezpośrednio od wyniku na określonych instrumentach finansowych, takich jak opcje walutowe, opcje na stopę procentową i opcje na akcje), organizowanie emisji instrumentów dłużnych dla klientów korporacyjnych, obligacje i bony skarbowe, zadłużenie pozarządowe, obligacje średnioterminowe, transakcje buy sell back i sell buy back oraz transakcje repo, jak również usługi leasingowe, faktoringowe i maklerskie. Podsegment Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej obejmuje wyniki spółek: mFaktoring S.A., Garbary Sp. z o.o, Tele-Tech Investment Sp. z o.o. oraz wyniki segmentów korporacyjnych spółek

mLeasing Sp. z o.o., Dom Maklerski mBanku S.A. oraz mBank Hipoteczny S.A. Ponadto segment ten obejmuje wyniki spółki Transfinance a.s. do dnia jej sprzedaży oraz wyniki spółki MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa do dnia podjęcia uchwały o likwidacji spółki.

- *Rynki Finansowe*, podsegment, który obejmuje głównie działalność w zakresie operacji skarbowych (ang. treasury), rynków finansowych, zarządzania płynnością, ryzykiem stóp procentowych i walutowym Banku oraz jego portfelem handlowym i inwestycyjnym, a także organizowanie rynku dla instrumentów pieniężnych i pochodnych denominowanych w PLN. Bank prowadzi współpracę z wieloma bankami-korespondentami, a także nawiązuje relacje z innymi bankami oferując produkty takie jak konta bieżące, zadłużenie w rachunku bieżącym, kredyty udzielane samodzielnie i w ramach konsorcjum oraz kredyty ubezpieczane przez KUKE, mające na celu wspieranie polskiego eksportu. W ramach tego podsegmentu są wykazywane wyniki spółki mFinance France S.A. oraz wyniki segmentów spółek mLeasing Sp. z o.o. i mBank Hipoteczny S.A. w zakresie działalności związanej z pozyskiwaniem finansowania.
- Działalność niesklasyfikowana w ramach Segmentu Bankowości Detalicznej oraz Segmentu Korporacji i Rynków Finansowych została wykazana w pozycji „Pozostałe". Segment ten obejmuje również wyniki spółek mLocum S.A., mCentrum Operacji Sp. z o.o. i BDH Development Sp. z o.o.

Poniżej przedstawiono zasady przyjęte przy dokonywaniu podziału działalności Grupy na segmenty.

Transakcje pomiędzy segmentami działalności odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zaangażowania w spółki Grupy przydzielane do poszczególnych segmentów powodują transfer kosztów finansowania kapitału. Rozliczenia zaalokowanego kapitału oparte są o średni ważony koszt kapitału Grupy i wykazywane w przychodach operacyjnych.

Wewnętrzny transfer funduszy pomiędzy jednostkami Banku oparty jest o stawki transferowe bazujące na stopach rynkowych. Stawki transferowe są określane według tych samych zasad dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku, a ich zróżnicowanie wynika jedynie ze struktury walutowej i terminowej aktywów i zobowiązań. Rozliczenia wewnętrzne z tytułu wewnętrznej wyceny transferu funduszy są uwzględnione w wynikach każdego segmentu.

Aktywa i zobowiązania segmentu obejmują aktywa i zobowiązania operacyjne, stanowiące większą część sprawozdania z sytuacji finansowej, nie obejmują natomiast pozycji takich jak podatki lub pożyczki.

Wydzielenia aktywów i zobowiązań segmentu oraz przychodów i kosztów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych w Banku dla potrzeb zarządczych. Poszczególnym obszarom biznesu zostały przypisane aktywa i pasywa poszczególnych segmentów klientów i związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty. Wynik segmentu uwzględnia wszystkie możliwe do alokacji pozycje przychodów i kosztów.

Działalność poszczególnych spółek Grupy została (uwzględniając korekty konsolidacyjne) w całości przypisana do odpowiednich segmentów.

Podstawowym podziałem jest podział na linie biznesowe. Dodatkowo działalność Grupy prezentowana jest w podziale geograficznym na Polskę i zagranicę ze względu na miejsce powstawania przychodów i kosztów. Segment zagraniczny obejmuje działalność oddziałów zagranicznych mBanku w Czechach i na Słowacji oraz działalność spółki zagranicznej mFinance France S.A. (do końca 2014 roku segment obejmował także działalność spółki Transfinance a.s.) Działalność spółki mFinance France S.A., po wyeliminowaniu przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań związanych z emisją obligacji w ramach programu EMTN, zaprezentowana jest w segmencie Zagranica. Koszt programu EMTN oraz aktywa i zobowiązania z nim związane zaprezentowane są w segmencie Polska.

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A.
za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku
(w tys. zł)

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość detaliczna (w tym private banking)	Pozostałe	Razem Grupa	Uzgodnienie sprawozdania z sytuacji finansowej/ rachunku zysków i strat
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe				
Wynik z tytułu odsetek	**755 179**	**191 746**	**1 565 578**	**(1 130)**	**2 511 373**	**2 511 373**
- sprzedaż klientom zewnętrznym	749 959	607 685	1 151 618	2 111	2 511 373	
- sprzedaż innym segmentom	5 220	(415 939)	413 960	(3 241)	-	
Wynik z tytułu opłat i prowizji	**376 722**	**(1 804)**	**507 286**	**14 972**	**897 176**	**897 176**
Przychody z tytułu dywidend	**14 226**	**139**	**77**	**3 098**	**17 540**	**17 540**
Wynik na działalności handlowej	**215 769**	**(17 419)**	**95 671**	**(1 086)**	**292 935**	**292 935**
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	**19 138**	**5 802**	**194 032**	**95 436**	**314 408**	**314 408**
Udział w zyskach (stratach) inwestycji we wspólne przedsięwzięcia	**-**	**-**	**-**	**(141)**	**(141)**	**(141)**
Pozostałe przychody operacyjne	**65 254**	**708**	**52 168**	**127 729**	**245 859**	**245 859**
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	**(177 783)**	**(754)**	**(224 262)**	**(18 423)**	**(421 222)**	**(421 222)**
Ogólne koszty administracyjne	**(620 795)**	**(89 550)**	**(968 428)**	**(175 823)**	**(1 854 596)**	**(1 854 596)**
Amortyzacja	**(74 939)**	**(8 552)**	**(112 638)**	**(3 521)**	**(199 650)**	**(199 650)**
Pozostałe koszty operacyjne	**(35 345)**	**(150)**	**(48 816)**	**(101 516)**	**(185 827)**	**(185 827)**
Wynik działalności operacyjnej	**537 426**	**80 166**	**1 060 668**	**(60 405)**	**1 617 855**	**1 617 855**
Wynik segmentu (brutto)	**537 426**	**80 166**	**1 060 668**	**(60 405)**	**1 617 855**	**1 617 855**
Podatek dochodowy					(313 727)	(313 727)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					1 301 246	1 301 246
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące					2 882	2 882
Aktywa segmentu	**35 057 604**	**41 162 527**	**46 210 195**	**1 092 695**	**123 523 021**	**123 523 021**
Zobowiązania segmentu	**30 224 844**	**33 481 611**	**46 866 764**	**674 838**	**111 248 057**	**111 248 057**
Pozostałe pozycje segmentu						
Nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	157 002	8 922	185 493	4 427	355 844	

Sprawozdawczość według segmentów działalności Grupy mBanku S.A.
za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku
(w tys. zł)

	Korporacje i Rynki Finansowe		Bankowość detaliczna (w tym private banking)	Pozostałe	Razem Grupa	Uzgodnienie sprawozdania z sytuacji finansowej/ rachunku zysków i strat
	Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna	Rynki Finansowe				
Wynik z tytułu odsetek	**746 495**	**139 698**	**1 611 284**	**(6 819)**	**2 490 658**	**2 490 658**
- sprzedaż klientom zewnętrznym	741 668	542 826	1 207 278	(1 114)	2 490 658	
- sprzedaż innym segmentom	4 827	(403 128)	404 006	(5 705)	-	
Wynik z tytułu opłat i prowizji	**387 861**	**(5 989)**	**506 058**	**13 760**	**901 690**	**901 690**
Przychody z tytułu dywidend	**17 223**	**191**	**78**	**2 500**	**19 992**	**19 992**
Wynik na działalności handlowej	**184 109**	**69 739**	**115 119**	**189**	**369 156**	**369 156**
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	**10 074**	**45 299**	**(700)**	**(2 747)**	**51 926**	**51 926**
Pozostałe przychody operacyjne	**98 128**	**865**	**114 477**	**133 452**	**346 922**	**346 922**
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	**(211 584)**	**(1 065)**	**(303 285)**	**31**	**(515 903)**	**(515 903)**
Ogólne koszty administracyjne	**(598 456)**	**(87 297)**	**(858 616)**	**(36 174)**	**(1 580 543)**	**(1 580 543)**
Amortyzacja	**(73 752)**	**(8 814)**	**(104 255)**	**(3 201)**	**(190 022)**	**(190 022)**
Pozostałe koszty operacyjne	**(40 573)**	**273**	**(63 226)**	**(137 650)**	**(241 176)**	**(241 176)**
Wynik działalności operacyjnej	**519 525**	**152 900**	**1 016 934**	**(36 659)**	**1 652 700**	**1 652 700**
Wynik segmentu (brutto)	**519 525**	**152 900**	**1 016 934**	**(36 659)**	**1 652 700**	**1 652 700**
Podatek dochodowy					(363 390)	(363 390)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.					1 286 668	1 286 668
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące					2 642	2 642
Aktywa segmentu	**32 399 510**	**43 101 622**	**41 637 447**	**847 243**	**117 985 822**	**117 985 822**
Zobowiązania segmentu	**25 731 503**	**40 092 161**	**40 384 484**	**704 694**	**106 912 842**	**106 912 842**
Pozostałe pozycje segmentu						
Nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne	165 487	9 711	120 867	1 586	297 651	

Sprawozdawczość według segmentów geograficznych Grupy mBanku S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia	2015			2014		
	Polska	Zagranica	Razem	Polska	Zagranica	Razem
Wynik z tytułu odsetek	2 383 730	127 643	**2 511 373**	2 369 399	121 259	**2 490 658**
Wynik z tytułu opłat i prowizji	871 654	25 522	**897 176**	875 745	25 945	**901 690**
Przychody z tytułu dywidend	17 540	-	**17 540**	19 992	-	**19 992**
Wynik na działalności handlowej	288 215	4 720	**292 935**	363 388	5 768	**369 156**
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	314 408	-	**314 408**	51 926	-	**51 926**
Udział w zyskach (stratach) inwestycji we wspólne przedsięwzięcia	(141)	-	**(141)**	-	-	**-**
Pozostałe przychody operacyjne	242 745	3 114	**245 859**	345 279	1 643	**346 922**
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(411 834)	(9 388)	**(421 222)**	(480 714)	(35 189)	**(515 903)**
Ogólne koszty administracyjne	(1 750 584)	(104 012)	**(1 854 596)**	(1 473 145)	(107 398)	**(1 580 543)**
Amortyzacja	(195 794)	(3 856)	**(199 650)**	(185 911)	(4 111)	**(190 022)**
Pozostałe koszty operacyjne	(182 917)	(2 910)	**(185 827)**	(238 129)	(3 047)	**(241 176)**
Wynik działalnosci operacyjnej	1 577 022	40 833	**1 617 855**	1 647 830	4 870	**1 652 700**
Wynik segmentu (brutto)	1 577 022	40 833	**1 617 855**	1 647 830	4 870	**1 652 700**
Podatek dochodowy			(313 727)			(363 390)
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.			1 301 246			1 286 668
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące			2 882			2 642
Aktywa segmentu, w tym:	119 572 565	3 950 456	**123 523 021**	114 548 848	3 436 974	**117 985 822**
- aktywa trwałe	1 253 137	10 434	1 263 571	1 171 783	11 220	1 183 003
- aktywa z tytułu podatku odroczonego	366 088	-	366 088	266 382	6 034	272 416
Zobowiązania segmentu	104 825 293	6 422 764	**111 248 057**	101 151 600	5 761 242	**106 912 842**

6. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu odsetek		
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	2 584 546	2 833 184
Inwestycyjne papiery wartościowe	750 745	836 567
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	49 855	73 327
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	51 092	47 882
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	157 511	138 097
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	46 618	18 429
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	14 140	1 400
Pozostałe	5 998	7 368
Przychody z tytułu odsetek, razem	**3 660 505**	**3 956 254**
Koszty odsetek		
Z tytułu rozliczeń z bankami	(95 330)	(190 634)
Z tytułu rozliczeń z klientami	(696 042)	(892 120)
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(264 991)	(229 293)
Z tytułu zobowiązań podporządkowanych	(78 966)	(77 254)
Pozostałe	(13 803)	(76 295)
Koszty odsetek, razem	**(1 149 132)**	**(1 465 596)**

Przychody z tytułu odsetek związane z aktywami finansowymi, które utraciły wartość, wyniosły 109 715 tys. zł (za okres zakończony 31 grudnia 2014 r.: 159 113 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	383 567	404 700
Od pozostałych podmiotów, w tym:	3 276 938	3 551 554
- od klientów korporacyjnych	1 109 637	1 154 100
- od klientów indywidualnych	1 445 073	1 607 090
- od sektora budżetowego	722 228	790 364
Przychody z tytułu odsetek, razem	**3 660 505**	**3 956 254**
Koszty odsetek		
Od sektora bankowego	(179 456)	(251 492)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(694 138)	(967 818)
- od klientów korporacyjnych	(284 296)	(410 506)
- od klientów indywidualnych	(372 457)	(463 685)
- od sektora budżetowego	(37 385)	(93 627)
Z tytułu emisji własnych	(275 538)	(246 286)
Koszty odsetek, razem	**(1 149 132)**	**(1 465 596)**

7. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Prowizje za obsługę kart płatniczych	342 310	413 614
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	287 273	254 302
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	149 760	116 675
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i za organizację emisji	122 970	119 537
Prowizje za prowadzenie rachunków	165 764	157 474
Prowizje za realizację przelewów	102 849	97 627
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych	48 977	46 581
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży innych produktów zewnętrznych podmiotów finansowych	113 457	88 291
Prowizje z działalności powierniczej	22 337	21 108
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	14 915	13 438
Prowizje z tytułu obsługi gotówkowej	39 686	38 648
Pozostałe	23 629	32 306
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	**1 433 927**	**1 399 601**
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych	(204 864)	(194 993)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku	(98 449)	(78 001)
Koszty prowizji za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych	(1 565)	(4 209)
Uiszczone opłaty maklerskie	(31 644)	(29 915)
Koszty z tytułu obsługi gotówkowej	(40 666)	(36 110)
Koszty opłat na rzecz NBP i KIR	(10 614)	(10 757)
Uiszczone pozostałe opłaty	(148 949)	(143 926)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	**(536 751)**	**(497 911)**

Spadek przychodów z tytułu prowizji za obsługę kart płatniczych w 2015 roku w porównaniu z rokiem 2014 spowodowany był głównie dwukrotnym obniżeniem stawek opłaty interchange: od 1 lipca 2014 roku i od 29 stycznia 2015 roku.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych, w tym:		
- Przychody z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	149 760	97 822
- Przychody z tytułu administracji polis	-	18 853
Prowizje za pośrednictwo w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych zewnętrznych podmiotów finansowych razem	**149 760**	**116 675**

8. Przychody z dywidend

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	217	243
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	17 323	19 749
Przychody z tytułu dywidend, razem	**17 540**	**19 992**

9. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Wynik z pozycji wymiany	**288 708**	**233 048**
Różnice kursowe netto z przeliczenia	250 273	311 760
Zyski z transakcji minus straty	38 435	(78 712)
Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń	**4 227**	**136 108**
Instrumenty odsetkowe	(8 599)	110 045
Instrumenty kapitałowe	1 457	(1 524)
Instrumenty na ryzyko rynkowe	3 559	(1 810)
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w tym:	11 417	29 059
- Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych	2 954	(108 241)
- Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą	8 463	137 300
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(3 607)	338
Wynik na działalności handlowej, razem	**292 935**	**369 156**

Istotnie słabszy wynik na działalności handlowej z instrumentów odsetkowych w 2015 roku w porównaniu do roku 2014 wynika z kształtowania się długoterminowych rynkowych stóp procentowych, które w 2014 roku charakteryzowały się istotnym ale stopniowym spadkiem, natomiast w 2015 roku utrzymywały się na stabilnym poziomie.

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z tytułu obrotu instrumentami rynku pieniężnego, wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami kapitałowymi obejmuje wycenę oraz wynik z tytułu globalnego obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w Nocie 21 „Rachunkowość zabezpieczeń".

10. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	141 534	149 766
Przychody z działalności ubezpieczeniowej netto	23 898	96 237
Przychody ze sprzedaży usług	22 175	24 009
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego	9 533	11 157
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	8 057	5 081
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	4 254	2 233
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	105	229
Pozostałe	36 303	58 210
Pozostałe przychody operacyjne, razem	**245 859**	**346 922**

Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie przychody spółki mLocum S.A. uzyskane z działalności deweloperskiej.

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

W 2015 roku przychody z działalności ubezpieczeniowej netto obejmują przychody zrealizowane przez BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. w I kwartale 2015 roku, to jest do momentu sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. przez Grupę mBanku S.A.

Na kwotę przychodów z działalności ubezpieczeniowej netto składają się przychody z tytułu składek, reasekuracji i koasekuracji, pomniejszone o wypłacone odszkodowania i koszty likwidacji oraz skorygowane o zmiany stanu rezerw na odszkodowania, związane z działalnością ubezpieczeniową prowadzoną w ramach Grupy mBanku S.A.

Na kwotę przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego składają się przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz towarzyszące im koszty amortyzacji środków trwałych oddanych przez Grupę w leasing operacyjny, poniesione w celu uzyskania tych przychodów.

Poniżej przedstawiono przychody netto z działalności ubezpieczeniowej za 2015 rok i 2014 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody z tytułu składek		
- Składki przypisane	65 764	234 851
- Zmiana stanu rezerwy składki	(17 358)	(39 899)
Składki zarobione	**48 406**	**194 952**
Udział reasekuratorów		
- Udział reasekuratorów w składkach przypisanych	(16 307)	(66 607)
- Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy składki	(66)	(2 416)
Składki zarobione na udziale reasekuratorów	**(16 373)**	**(69 023)**
Składki zarobione netto	**32 033**	**125 929**
Odszkodowania i świadczenia		
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji brutto	(14 809)	(63 099)
- Zmiana stanu rezerwy na odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji brutto	(7 996)	(19 902)
- Odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji na udziale reasekuratora	11 047	46 141
- Zmiana stanu rezerwy na odszkodowania i świadczenia wypłacone w bieżącym roku wraz z kosztami likwidacji na udziale reasekuratora	4 396	10 212
Odszkodowania i świadczenia netto	**(7 362)**	**(26 648)**
- Pozostałe koszty na udziale własnym	(746)	(3 183)
- Pozostałe przychody operacyjne	5	440
- Koszty ekspertyz i atestów przy ocenie ryzyka	(32)	(301)
Przychody z działalności ubezpieczeniowej netto	**23 898**	**96 237**

Poniżej przedstawiono przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego za 2015 rok i 2014 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego, w tym:		
- Przychody z tytułu leasingu operacyjnego	55 308	61 576
- Koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny	(45 775)	(50 419)
Przychody netto z tytułu leasingu operacyjnego razem	**9 533**	**11 157**

11. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Koszty pracownicze	(854 814)	(844 131)
Koszty rzeczowe, w tym:	(633 855)	(627 613)
- koszty logistyki	(334 034)	(330 228)
- koszty IT	(118 842)	(109 267)
- koszty marketingu	(117 168)	(126 232)
- koszty usług konsultingowych	(54 173)	(54 522)
- pozostałe koszty rzeczowe	(9 638)	(7 364)
Podatki i opłaty	(28 339)	(29 811)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(278 155)	(70 790)
Wpłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	(52 077)	-
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(7 356)	(6 993)
Pozostałe	-	(1 205)
Ogólne koszty administracyjne, razem	**(1 854 596)**	**(1 580 543)**

Wzrost kosztów w pozycji „Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny" spowodowany jest ujęciem w tej pozycji kosztów wpłat mBanku i mBanku Hipotecznego w kwocie 141 716 tys. zł, przeznaczonej na wypłatę środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie, a także wzrostem stawek opłat na BFG w 2015 roku w stosunku do 2014 roku.

W dniu 9 października 2015 roku Sejm RP przyjął „Ustawę o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy". Ustawa określa zasady przyznawania zwrotnego wsparcia finansowego osobom fizycznym zobowiązanym do spłaty kredytu mieszkaniowego, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, oraz warunki korzystania ze wsparcia. Źródłem finansowania wsparcia oraz kosztów jego realizacji jest Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (Fundusz), na który składają się wpłaty kredytodawców proporcjonalnie do wielkości posiadanego portfela kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni.

Zgodnie z informacją z dnia 5 stycznia 2016 roku otrzymaną od Rady Funduszu Wsparcia Kredytobiorców wpłaty mBanku i mBanku Hipotecznego na Fundusz wynoszą odpowiednio 51 727 tys. i 350 tys. zł. Grupa mBanku utworzyła odpowiednie rezerwy z tego tytułu (Nota 33 Rezerwy), a ich koszt został ujęty w skonsolidowanym wyniku finansowym Grupy mBanku za 2015 rok w ogólnych kosztach administracyjnych. Płatność została wniesiona 18 lutego 2016 roku.

Pozycja „Koszty rzeczowe" obejmuje koszt rat leasingu operacyjnego środków trwałych (głównie nieruchomości) w wysokości 27 836 tys. zł (2014: 27 678 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2015 rok i 2014 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Koszty wynagrodzeń	(692 750)	(682 454)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(107 509)	(102 000)
Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(522)	(616)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(19 696)	(24 814)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje mBanku S.A.	(14 459)	(14 251)
- płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	(5 237)	(10 563)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(34 337)	(34 247)
Koszty pracownicze, razem	**(854 814)**	**(844 131)**

Płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych dotyczą kosztów programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą płatności w formie akcji, znajdują się w Nocie 44 „Programy motywacyjne oparte na akcjach".

12. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów	(106 882)	(115 713)
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(17 716)	(57 958)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(4 282)	(7 396)
Przekazane darowizny	(2 624)	(2 669)
Koszty sprzedaży usług	(1 685)	(1 438)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(2 471)	(1 869)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	(244)	(3 584)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(2 013)	(8 090)
Pozostałe koszty operacyjne	(47 910)	(42 459)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	**(185 827)**	**(241 176)**

W 2015 roku i w 2014 roku koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dotyczą głównie odpisu z tytułu utraty wartości nieruchomości w kwocie odpowiednio: 2 000 tys. zł i 6 869 tys. zł.

Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, aktywów do zbycia oraz zapasów obejmują głównie koszty spółki mLocum związane z działalnością deweloperską.

W 2015 roku odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania obejmują kwotę 8 762 tys. zł rezerw na ryzyko prawne (2014 r. - 51 705 tys. zł)(Nota 33).

Koszty sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

13. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Odpisy netto na należności od banków (Nota 18)	(212)	(1 114)
Odpisy netto na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 22)	(425 082)	(521 444)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec klientów (Nota 33)	4 072	6 655
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	**(421 222)**	**(515 903)**

14. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Podatek dochodowy bieżący	(408 726)	(324 716)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 34)	94 999	(38 674)
Podatek dochodowy, razem	**(313 727)**	**(363 390)**
Zysk przed opodatkowaniem	**1 617 855**	**1 652 700**
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(307 392)	(314 013)
Wpływ różnych stawek opodatkowania obowiązujących w innych krajach	1	5
Dochody nie podlegające opodatkowaniu*)	49 196	9 856
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów**)	(50 135)	(48 732)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	959	(402)
Podatek odroczony z tytułu strat poniesionych przez Oddział mBank S.A. w Czechach w latach ubiegłych	(6 034)	(7 512)
Nieaktywowane straty podatkowe	(322)	(2 592)
Obciążenie podatkowe, razem	**(313 727)**	**(363 390)**
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	1 617 855	1 652 700
Podatek dochodowy	(313 727)	(363 390)
Efektywna stopa podatkowa	**19,39%**	**21,99%**

*)Pozycja zawiera między innymi dochody oddziałów w Czechach i na Słowacji (wyłączone z opodatkowania w Polsce).

**)Pozycja zawiera wydatki niestanowiące kosztów uzyskania przychodów zgodnie z art. 16 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 86).

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 34. Podatek dochodowy od dochodów Grupy przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

15. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Podstawowy:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A.	1 301 246	1 286 668
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 221 351	42 189 705
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	**30,82**	**30,50**
Rozwodniony:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku S.A., zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	1 301 246	1 286 668
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	42 221 351	42 189 705
Korekty na:		
- opcje na akcje	25 809	31 590
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	42 247 160	42 221 295
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	**30,80**	**30,47**

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 44. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

16. Pozostałe całkowite dochody

Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych	Rok kończący się 31 grudnia 2015 r.			Rok kończący się 31 grudnia 2014 r.		
	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek dochodowy	Kwota netto
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	**(162 456)**	**47 331**	**(115 125)**	**326 427**	**(93 066)**	**233 361**
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(4 661)	-	(4 661)	245	-	245
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(153 848)	46 581	(107 267)	321 174	(92 114)	229 060
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(3 947)	750	(3 197)	5 008	(952)	4 056
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	**(1 965)**	**373**	**(1 592)**	**(2 352)**	**447**	**(1 905)**
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	(1 965)	373	(1 592)	(2 352)	447	(1 905)
Dochody całkowite netto, razem	**(164 421)**	**47 704**	**(116 717)**	**324 075**	**(92 619)**	**231 456**

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych całkowitych dochodów netto za lata 2015 i 2014.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	**(115 125)**	**233 361**
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	**(4 661)**	**245**
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	3 882	2 157
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	(3 209)	(1 912)
Reklasyfikacja do zysków/strat zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(5 334)	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	**(107 267)**	**229 060**
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	35 771	259 643
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	(110 971)	-
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach dłużnych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	729	(36 524)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	135 467	14 272
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	(38 493)	-
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(129 770)	(8 331)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	**(3 197)**	**4 056**
Niezrealizowane zyski ujęte w roku obrotowym (netto)	8 256	4 056
Reklasyfikacja do zysków/strat zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	(11 453)	-
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	**(1 592)**	**(1 905)**
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	**(1 592)**	**(1 905)**
Zyski aktuarialne	3	-
Straty aktuarialne	(1 595)	(1 905)
Pozostałe dochody całkowite netto	**(116 717)**	**231 456**

W 2015 roku reklasyfikacja do zysków na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat w kwocie 129 770 tys. zł dotyczy transakcji sprzedaży akcji PZU S.A.

W 2015 roku niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych obejmują dodatnią wartość wyceny udziału w Visa Europe Ltd w wysokości 39 245 tys. EUR brutto – równowartość 167 243 tys. zł (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku). Szczegółowe informacje dotyczące spodziewanego

wpływu transakcji przejęcia Visa Europe Limited (Visa Europe) przez Visa Inc. zostały zaprezentowane w Nocie 23.

W 2014 roku niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych obejmują dodatnią wartość wyceny akcji PZU S.A. w kwocie 17 531 tys. zł brutto.

Ponadto w 2015 roku i w 2014 roku znaczący wpływ na zmianę stanu innych pozycji kapitału miała zmiana wyceny obligacji skarbowych.

17. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2015	31.12.2014
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	1 330 045	372 987
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	4 608 088	2 681 562
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem (Nota 43)	**5 938 133**	**3 054 549**

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, mBank S.A. i mBank Hipoteczny S.A. utrzymują rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą mBank S.A. i mBank Hipoteczny S.A. zobligowane były utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 2 558 417 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2015 roku do 31 stycznia 2016 roku,
- 2 123 204 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2014 roku do 1 lutego 2015 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 1,35% (31 grudnia 2014 - 1,8%).

18. Należności od banków

	31.12.2015	31.12.2014
Rachunki bieżące	375 660	492 313
Lokaty w innych bankach do 3-ech miesięcy	164 097	459 943
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 43)	**539 757**	**952 256**
Kredyty i pożyczki	288 215	214 148
Lokaty terminowe w innych bankach	29 448	10 396
Transakcje reverse repo / buy sell back	593 465	1 811 151
Inne należności	448 148	764 948
Należności (brutto) od banków, razem	**1 899 033**	**3 752 899**
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(1 699)	(1 484)
Należności (netto) od banków, razem	**1 897 334**	**3 751 415**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 867 402	3 687 301
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	29 932	64 114

Pozycja „Inne należności" obejmuje zabezpieczenia gotówkowe (na dzień 31 grudnia 2015 roku w kwocie 367 970 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2014 roku 563 150 tys. zł) złożone przez Grupę pod transakcje pochodne (Nota 37).

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Należności (brutto) od banków polskich	1 012 331	1 220 190
Rezerwa utworzona na należności od banków polskich	(152)	(234)
Należności (brutto) od banków zagranicznych	886 702	2 532 709
Rezerwa utworzona na należności od banków zagranicznych	(1 547)	(1 250)
Należności (netto) od banków, razem	**1 897 334**	**3 751 415**

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 272 448 tys. zł, a o stałej stopie 15 767 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: – kredyty na zmienną stopę – 204 336 tys. zł, a na stałą – 9 812 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku lokaty w bankach stanowiły lokaty na stałą stopę w kwotach odpowiednio 193 545 tys. zł i 470 339 tys. zł. Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 1,33% (31 grudnia 2014 r.: 1,50%).

Zmiana stanu rezerw na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2015	31.12.2014
Stan rezerw na należności od banków na początek okresu	**(1 484)**	**(289)**
Utworzenie rezerw (Nota 13)	(5 120)	(6 241)
Rozwiązanie rezerw (Nota 13)	4 908	5 127
Różnice kursowe	(3)	(81)
Stan rezerw na należności od banków na koniec okresu	**(1 699)**	**(1 484)**

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota rezerw utworzonych na należności od banków dotyczy w całości należności bez utraty wartości. Na dzień 31 grudnia 2014 roku kwota rezerw utworzonych na należności od banków dotyczy głównie należności bez utraty wartości.

Należności od banków	31.12.2015		31.12.2014	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	1 899 033	100,00	3 752 782	100,00
Przeterminowane, bez utraty wartości	-	-	-	-
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	-	-	117	0
Razem brutto	**1 899 033**	**100,00**	**3 752 899**	**100,00**
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(1 699)	0,09	(1 484)	0,04
Razem netto	**1 897 334**	**99,91**	**3 751 415**	**99,96**

Należności od banków, bez utraty wartości

Należności od banków		
Pod-portfel	**31.12.2015**	**31.12.2014**
1	423 980	1 421 582
2	1 096 822	1 192 383
3	173 829	145 096
4	29 263	641 456
5	45 451	1 063
6	-	-
7	14 336	19 491
8	64 375	173 171
pozostałe*	50 977	158 540
Razem	**1 899 033**	**3 752 782**

*) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów ratingowych analogicznych jak mBank.

19. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2015			31.12.2014		
	Papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	Papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem papiery wartościowe przeznaczone do obrotu
Dłużne papiery wartościowe:	**533 998**	**16 697**	**550 695**	**547 962**	**598 035**	**1 145 997**
Emitowane przez rząd	161 795	16 697	178 492	19 871	598 035	617 906
- obligacje rządowe	161 795	16 697	178 492	19 871	598 035	617 906
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	372 203	-	372 203	528 091	-	528 091
- obligacje banków	248 156	-	248 156	473 097	-	473 097
- certyfikaty depozytowe	73 124	-	73 124	-	-	-
- obligacje korporacyjne	50 923	-	50 923	54 994	-	54 994
Kapitałowe papiery wartościowe:	**6 846**	**-**	**6 846**	**17 947**	**-**	**17 947**
- notowane	4 192	-	4 192	10 431	-	10 431
- nie notowane	2 654	-	2 654	7 516	-	7 516
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem:	**540 844**	**16 697**	**557 541**	**565 909**	**598 035**	**1 163 944**

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje sell buy back), których wartość rynkowa na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 16 697 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 598 035 tys. zł).

20. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa posiada następujące rodzaje instrumentów pochodnych:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot. **Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych** to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne. **Kontrakty FRA** to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Grupa ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny Banku w Czechach, euroobligacji na stałą stopę wyemitowanych przez mFinance France, podmiot zależny od mBanku, listów zastawnych na stałą stopę wyemitowanych przez mBank Hipoteczny, podmiot zależny od mBanku oraz rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym w obu rodzajach rachunkowości zabezpieczeń jest Interest Rate Swap.

Szczegółowe informacje dotyczące rachunkowości zabezpieczeń zostały zaprezentowane w Nocie 21 poniżej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też w ustalonym okresie – konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Grupą a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2015				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	13 962 295	14 011 671	105 911	118 931
- Kontrakty FX swap	16 318 308	16 195 356	151 039	90 225
- Kontrakty CIRS	6 446 870	6 492 050	43 495	78 674
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 439 254	4 097 450	47 872	54 577
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	**40 166 727**	**40 796 527**	**348 317**	**342 407**
- Walutowe kontrakty futures	80 433	80 339	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	**40 247 160**	**40 876 866**	**348 317**	**342 407**
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	205 093 783	205 093 783	2 758 408	2 789 736
- Kontrakty FRA	30 032 000	37 839 000	22 713	19 186
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	222 315	326 127	2 267	2 571
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	**235 348 098**	**243 258 910**	**2 783 388**	**2 811 493**
- Kontrakty futures na stopę procentową	-	738	-	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	**235 348 098**	**243 259 648**	**2 783 388**	**2 811 493**
Transakcje na ryzyko rynkowe	**2 582 949**	**1 471 990**	**20 168**	**17 724**
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	**278 178 207**	**285 608 504**	**3 151 873**	**3 171 624**
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	5 245 822	5 245 822	146 694	2 014
- Kontrakty IRS	5 245 822	5 245 822	146 694	2 014
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	2 455 000	2 455 000	50 761	-
- Kontrakty IRS	2 455 000	2 455 000	50 761	-
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	**7 700 822**	**7 700 822**	**197 455**	**2 014**
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	**285 879 029**	**293 309 326**	**3 349 328**	**3 173 638**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	142 237 718	148 828 312	854 071	831 002
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	143 641 311	144 481 014	2 495 257	2 342 636

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2014				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	17 780 971	17 711 933	172 061	38 397
- Kontrakty FX swap	12 180 402	12 276 709	45 073	162 466
- Kontrakty CIRS	4 723 072	4 760 397	12 290	57 389
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	2 910 254	2 807 456	56 775	48 286
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	**37 594 699**	**37 556 495**	**286 199**	**306 538**
- Walutowe kontrakty futures	139 953	141 615	-	-
Razem walutowe instrumenty pochodne	**37 734 652**	**37 698 110**	**286 199**	**306 538**
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	254 956 265	254 956 265	4 264 152	4 260 275
- Kontrakty FRA	66 775 000	81 157 400	147 744	123 087
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	341 659	374 641	3 981	4 059
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	**322 072 924**	**336 488 306**	**4 415 877**	**4 387 421**
- Kontrakty futures na stopę procentową	2 664	295 171	-	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	**322 075 588**	**336 783 477**	**4 415 877**	**4 387 421**
Transakcje na ryzyko rynkowe	**716 656**	**653 246**	**9 048**	**20 815**
Razem pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	**360 526 896**	**375 134 833**	**4 711 124**	**4 714 774**
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	7 217 658	7 217 658	102 226	3 592
- Kontrakty IRS	7 217 658	7 217 658	102 226	3 592
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych	2 040 000	2 040 000	52 167	690
- Kontrakty FX swap	2 040 000	2 040 000	52 167	690
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	**9 257 658**	**9 257 658**	**154 393**	**4 282**
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	**369 784 554**	**384 392 491**	**4 865 517**	**4 719 056**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	188 488 877	201 319 549	1 001 243	973 957
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	181 295 677	183 072 942	3 864 274	3 745 099

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

W ramach pochodnych instrumentów finansowych Grupa wykazała instrumenty pochodne na kwotę 1 173 tys. zł (zobowiązania), które zostały wydzielone ze strukturyzowanych lokat inwestycyjnych (31 grudnia 2014 r.: 1 238 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiadała żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

21. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której jedynym rodzajem zabezpieczanego ryzyka jest ryzyko zmiany stóp procentowych.

Na koniec każdego miesiąca Grupa dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego oraz instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczanego ryzyka.

Opis relacji zabezpieczającej

Grupa zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej:

- części portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- euroobligacji o stałym oprocentowaniu, wyemitowanych przez mFinance France (mFF), podmiot zależny od mBanku. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych,
- listów zastawnych wyemitowanych przez mBank Hipoteczny (mBH), podmiot zależny od mBanku. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są:

- część portfela kredytów hipotecznych na stałą stopę procentową, denominowanych w CZK, udzielonych przez oddział zagraniczny mBanku w Czechach,
- dwie transze euroobligacji wyemitowanych przez mFF o wartości nominalnej 1 000 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,
- euroobligacje wyemitowane przez mFF o wartości nominalnej 200 000 tys. CHF, o stałym oprocentowaniu,
- euroobligacje wyemitowane przez mFF o wartości nominalnej 500 000 tys. CZK, o stałym oprocentowaniu,
- Listy zastawne wyemitowane przez mBH o wartości nominalnej 124 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu,

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych aktywów i zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej.

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat

	31.12.2015	31.12.2014
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 6)	46 618	18 429
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanych (Nota 9)	2 954	(108 241)
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą (Nota 9)	8 463	137 300
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat	**58 035**	**47 488**

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Począwszy od trzeciego kwartału 2014 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych części portfela kredytów na zmienną stopę procentową, indeksowaną do stopy rynkowej, udzielonych przez Bank. Instrumentem zabezpieczającym jest Interest Rate Swap zamieniający stopę zmienną na stałą. Zabezpieczanym ryzykiem w ramach stosowanej przez Grupę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest ryzyko stopy procentowej. Nieefektywna część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym zaprezentowana jest w pozycji „Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń" w Nocie 9. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, zaprezentowana jest w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Zabezpieczenia przepływów pieniężnych (netto)".

W poniższej nocie zaprezentowano pozostałe całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku.

	31.12.2015	31.12.2014
Pozostałe dochody całkowite brutto z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych na początek okresu	5 008	-
Zyski/straty odniesione na dochody całkowite brutto w okresie sprawozdawczym	6 586	6 746
Kwota ujęta w okresie sprawozdawczym w przychodach z tytułu odsetek w rachunku zysków i strat	14 140	1 400
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujęta w rachunku zysków i strat	(3 607)	338
Skumulowane pozostałe dochody całkowite brutto na koniec okresu sprawozdawczego	1 061	5 008
Podatek odroczony z tytułu skumulowanych pozostałych dochodów całkowitych na koniec okresu sprawozdawczego	(202)	(952)
Skumulowane pozostałe dochody całkowite netto na koniec okresu sprawozdawczego	859	4 056
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (brutto)	(3 947)	5 008
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	750	(952)
Wpływ w okresie sprawozdawczym na pozostałe dochody całkowite (netto)	(3 197)	4 056

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat

	31.12.2015	31.12.2014
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (Nota 6)	14 140	1 400
Nieefektywna część rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (Nota 9)	(3 607)	338
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujęty w rachunku zysków i strat	**10 533**	**1 738**

Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki, to okres od stycznia 2016 roku do sierpnia 2018 roku.

Poniżej podany został harmonogram sporządzony na dzień 31 grudnia 2015 roku prezentujący okresy w jakich Bank spodziewa się przepływów z kredytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych i ich wpływu na rachunek zysków i strat.

Przepływy pieniężne z kedytów zabezpieczonych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (w tys. zł)		
okres do 3 miesięcy	**okres od 3 miesięcy do 1 roku**	**okres od 1 roku do 5 lat**
10 294	26 890	19 604

Wartość godziwa (równa wartości księgowej) instrumentów pochodnych zabezpieczających została zaprezentowana w Nocie 20 „Pochodne instrumenty finansowe".

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2015	31.12.2014
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	**46 258 683**	**41 560 477**
- należności bieżące	5 897 129	5 442 653
- kredyty terminowe, w tym:	40 361 554	36 117 824
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	34 184 208	30 510 513
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	**33 446 644**	**32 841 046**
- należności bieżące	3 976 187	3 701 490
- kredyty terminowe:	26 976 422	23 977 679
- udzielone dużym klientom	5 825 318	5 751 583
- udzielone średnim i małym klientom	21 151 104	18 226 096
- transakcje reverse repo / buy sell back	1 031 029	3 838 553
- pozostałe	1 463 006	1 323 324
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	**1 520 728**	**1 924 395**
Inne należności	**183 355**	**1 047 273**
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	**81 409 410**	**77 373 191**
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	(2 975 864)	(2 790 841)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	**78 433 546**	**74 582 350**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	26 169 938	26 964 700
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	52 263 608	47 617 650

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wyniosły 77 271 986 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wyniosły 4 137 424 tys. zł (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 73 877 559 tys. zł i 3 495 632 tys. zł). Powyższe wartości odnoszą się do sumy kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i sektorowi budżetowemu. Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 3,22% (31 grudnia 2014 r. 3,98%).

Pozycja „Pozostałe" obejmuje zabezpieczenia gotówkowe (na dzień 31 grudnia 2015 roku w kwocie 32 303 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2014 roku 18 226 tys. zł) złożone przez Grupę pod transakcje pochodne (Nota 37).

Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2015	31.12.2014
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie bilansowe brutto	76 777 938	72 458 578
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych portfelowo (IBNI)	(247 198)	(242 401)
Zaangażowanie bilansowe netto	**76 530 740**	**72 216 177**
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	4 631 472	4 914 613
Rezerwy na należności, które utraciły wartość	(2 728 666)	(2 548 440)
Zaangażowanie bilansowe netto	**1 902 806**	**2 366 173**

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości kredytów i pożyczek

ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - ROK 2015	Stan rezerw na 01.01.2015	Utworzenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Reklasyfikacja i różnice kursowe	Należności spisane w ciężar rezerw	Stan rezerw na 31.12.2015
KLIENCI INDYWIDUALNI	**(1 480 413)**	**(1 154 655)**	**932 620**	**169 578**	**368**	**(1 532 502)**
Należności bieżące	(593 854)	(429 843)	260 277	80 195	183	**(683 042)**
Kredyty terminowe, w tym:	(886 559)	(724 812)	672 343	89 383	185	**(849 460)**
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	(541 352)	(454 401)	429 254	75 034	136	**(491 329)**
KLIENCI KORPORACYJNI	**(1 309 059)**	**(751 328)**	**547 963**	**(6 538)**	**76 711**	**(1 442 251)**
Należności bieżące	(241 111)	(150 230)	150 225	6 341	29 915	**(204 860)**
Kredyty terminowe, w tym:	(1 061 730)	(552 420)	396 823	(12 879)	42 225	**(1 187 981)**
Kredyty terminowe udzielone dużym klientom	(193 948)	(173 802)	205 938	(184)	4 481	**(157 515)**
Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	(867 782)	(378 618)	190 885	(12 695)	37 744	**(1 030 466)**
Pozostałe	(7 007)	(48 678)	1 704	-	4 571	**(49 410)**
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	789	-	(789)	-	-	**-**
KLIENCI BUDŻETOWI	**(1 369)**	**(8 462)**	**8 780**	**(64)**	**4**	**(1 111)**
OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	**(2 790 841)**	**(1 914 445)**	**1 489 363**	**162 976**	**77 083**	**(2 975 864)**

ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM - ROK 2014	Stan rezerw na 01.01.2014	Utworzenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Reklasyfikacja i różnice kursowe	Należności spisane w ciężar rezerw	Stan rezerw na 31.12.2014
KLIENCI INDYWIDUALNI	**(1 154 497)**	**(1 004 962)**	**703 279**	**(24 442)**	**209**	**(1 480 413)**
Należności bieżące	(444 214)	(405 670)	264 742	(8 812)	100	**(593 854)**
Kredyty terminowe, w tym:	(710 283)	(599 292)	438 537	(15 630)	109	**(886 559)**
Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	(469 157)	(311 490)	249 763	(10 552)	84	**(541 352)**
KLIENCI KORPORACYJNI	**(1 205 113)**	**(742 274)**	**512 086**	**(32 647)**	**158 889**	**(1 309 059)**
Należności bieżące	(234 414)	(197 360)	186 836	(22 710)	26 537	**(241 111)**
Kredyty terminowe, w tym:	(915 235)	(512 930)	324 214	11 273	30 948	**(1 061 730)**
Kredyty terminowe udzielone dużym klientom	(180 681)	(74 498)	63 586	(2 355)	-	**(193 948)**
Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom	(734 554)	(438 432)	260 628	13 628	30 948	**(867 782)**
Pozostałe	(55 464)	(31 984)	1 036	(21 999)	101 404	**(7 007)**
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	789	-	**789**
KLIENCI BUDŻETOWI	**(11 797)**	**(2 100)**	**12 527**	**1**	**-**	**(1 369)**
OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	**(2 371 407)**	**(1 749 336)**	**1 227 892**	**(57 088)**	**159 098**	**(2 790 841)**

Kredyty i pożyczki obejmują należności z tytułu leasingu finansowego.

	31.12.2015	31.12.2014
Inwestycja leasingowa brutto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:	**6 496 455**	**5 122 993**
- Do 1 roku	1 855 227	1 634 260
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	3 794 792	2 893 079
- Powyżej 5 lat	846 436	595 654
Niezrealizowane przyszłe przychody finansowe z tytułu leasingu finansowego (wielkość ujemna)	(619 045)	(537 336)
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	**5 877 410**	**4 585 657**
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego o terminie zapadalności:		
- Do 1 roku	1 645 833	1 446 365
- Powyżej 1 roku i nie więcej niż 5 lat	3 466 354	2 645 409
- Powyżej 5 lat	765 223	493 883
Inwestycja leasingowa netto z tytułu leasingu finansowego	**5 877 410**	**4 585 657**
Wartość odpisów z tytułu utraty wartości należności z tytułu leasingu finansowego	**(181 350)**	**(159 100)**
Wartość bilansowa netto należności z tytułu leasingu finansowego	**5 696 060**	**4 426 557**
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	**518 560**	**323 458**

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2015		31.12.2014	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	74 325 196	91,30	69 925 565	90,37
Przeterminowane, bez utraty wartości	2 452 742	3,01	2 533 013	3,27
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	4 631 472	5,69	4 914 613	6,35
Razem brutto	**81 409 410**	**100,00**	**77 373 191**	**100,00**
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(2 975 864)	3,66	(2 790 841)	3,61
Razem netto	**78 433 546**	**96,34**	**74 582 350**	**96,39**

Kwota rozpoznanych rezerw na kredyty i pożyczki wynosi 2 975 864 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 2 790 841 tys. zł), z czego 2 728 666 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 2 548 440 tys. zł) reprezentuje rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone klientom, dla których rozpoznano utratę wartości, a pozostała kwota 247 198 tys. zł reprezentuje rezerwę portfelową IBNI (31 grudnia 2014 r. – 242 401 tys. zł).

91,30% portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom nie należy ani do kategorii należności przeterminowanych ani z utratą wartości (31 grudnia 2014 r. – 90,37%).

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez utraty wartości

31 grudnia 2015 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
			w tym:		Kredyty terminowe						
Pod-portfel	Należności bieżące	Kredyty terminowe	kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom	Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
1	73 738	3 352 215	3 316 206	171 207	136 737	624 044	-	15 857	165 419	-	4 539 217
2	986 459	23 503 360	22 619 385	563 181	1 572 989	1 331 849	-	16 541	910 399	-	28 884 778
3	1 078 038	5 144 700	3 695 658	563 568	1 790 850	7 962 057	-	5	353 910	-	16 893 128
4	1 676 851	3 390 676	1 247 163	1 710 080	1 928 327	5 850 244	-	-	87 106	-	14 643 284
5	525 269	1 253 339	689 852	519 345	171 326	2 579 718	-	-	3 894	-	5 052 891
6	50 144	174 278	103 723	18 332	143	250 948	-	-	-	-	493 845
7	141 419	432 953	301 722	53 115	8 126	553 882	-	-	-	-	1 189 495
8	-	-	-	5	-	-	1 031 029	-	-	183 355	1 214 389
pozostałe *)	-	-	-	-	-	-	-	1 382 193	-	-	1 382 193
kategoria *default*	3 733	28 243	25 152	-	-	-	-	-	-	-	31 976
Razem	**4 535 651**	**37 279 764**	**31 998 861**	**3 598 833**	**5 608 498**	**19 152 742**	**1 031 029**	**1 414 596**	**1 520 728**	**183 355**	**74 325 196**

31 grudnia 2014 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
			w tym:		Kredyty terminowe						
Pod-portfel	Należności bieżące	Kredyty terminowe	kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom	Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
1	50 121	2 756 681	2 698 567	76 519	444 595	460 889	-	2	177 917	246	3 966 970
2	902 114	19 205 880	18 575 234	489 396	1 077 725	996 792	-	18 226	1 197 564	1 302	23 888 999
3	1 100 939	5 646 539	4 220 487	545 440	1 165 995	3 116 904	-	3	339 965	279	11 916 064
4	1 295 018	3 393 621	1 580 106	1 619 116	2 643 625	8 909 256	-	-	175 188	100	18 035 924
5	592 123	1 262 949	611 563	484 530	33 037	1 895 509	-	-	5 960	7	4 274 115
6	39 417	145 005	85 502	24 807	687	158 190	-	-	-	-	368 106
7	105 480	356 644	262 273	40 367	99 902	400 277	-	-	-	1	1 002 671
8	57 433	152 165	118 386	4	-	-	3 838 553	-	3 192	1 044 814	5 096 161
pozostałe *)	-	-	-	1	-	-	-	1 299 532	-	-	1 299 533
kategoria *default*	54	8 516	3 223	12 592	8 009	47 398	-	-	-	453	77 022
Razem	**4 142 699**	**32 928 000**	**28 155 341**	**3 292 772**	**5 473 575**	**15 985 215**	**3 838 553**	**1 317 763**	**1 899 786**	**1 047 202**	**69 925 565**

*) pozostałe dotyczą spółek, które nie stosują systemów ratingowych analogicznych jak mBank.

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości, przedstawiono poniżej w podziale na klasy aktywów. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż o 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości chyba, że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu.

31 grudnia 2015 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
			w tym:		Kredyty terminowe						
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom	Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
do 30 dni	411 472	1 151 230	911 808	11 989	8 405	482 428	-	-	-	-	2 065 524
od 31 do 60 dni	30 107	159 817	109 651	3 058	11 850	70 581	-	-	-	-	275 413
od 61 do 90 dni	12 780	35 116	20 866	845	-	24 808	-	-	-	-	73 549
powyżej 90 dni	8 568	13 992	7 547	76	-	15 620	-	-	-	-	38 256
Razem	**462 927**	**1 360 155**	**1 049 872**	**15 968**	**20 255**	**593 437**	**-**	**-**	**-**	**-**	**2 452 742**

31 grudnia 2014 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
			w tym:		Kredyty terminowe						
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom	Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
do 30 dni	322 554	1 055 791	833 692	14 822	18 504	611 548	-	-	24 609	-	2 047 828
od 31 do 60 dni	23 808	145 974	104 053	3 324	392	61 823	-	-	-	71	235 392
od 61 do 90 dni	9 685	34 553	20 861	621	-	11 201	-	-	-	-	56 060
powyżej 90 dni	9 441	19 548	5 556	10 296	-	154 448	-	-	-	-	193 733
Razem	**365 488**	**1 255 866**	**964 162**	**29 063**	**18 896**	**839 020**	**-**	**-**	**24 609**	**71**	**2 533 013**

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości

Wartość netto kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości wyniosła 1 902 806 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 2 366 173 tys. zł). Poniżej przedstawiono kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń oraz oczekiwanych spłat), w podziale na klasy aktywów.

	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci
			w tym:		Kredyty terminowe						
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom	Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe			
31 grudnia 2015 r.											
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	898 551	1 721 635	1 135 475	361 386	196 565	1 404 925	-	48 410	-	-	**4 631 472**
Rezerwy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	(636 432)	(754 742)	(441 167)	(309 077)	(146 815)	(833 190)	-	(48 410)	-	-	**(2 728 666)**
31 grudnia 2014 r.											
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	934 466	1 933 958	1 391 010	379 655	259 112	1 401 861	-	5 561	-	-	**4 914 613**
Rezerwy na kredyty i pożyczki z utratą wartości	(539 544)	(788 893)	(496 287)	(335 978)	(181 480)	(697 127)	-	(5 418)	-	-	**(2 548 440)**

Grupa stosuje konserwatywne podejście w obszarze weryfikacji wartości zabezpieczeń i ustalania dopuszczalnych poziomów wskaźnika LtV. Polityka w tym zakresie narzuca szczególnie istotne ograniczenia w przypadku transakcji cechujących się wyższą od średniej szkodowością (pożyczki i kredyty konsolidacyjne) oraz/lub zabezpieczanych na nieruchomościach o niskiej płynności (zlokalizowanych na rynkach słabo rozwiniętych).

Finansowy efekt zabezpieczeń

W poniższej nocie zaprezentowano wpływ wartości przyjętych przez Grupę zabezpieczeń związanych z udzielonymi przez Grupę kredytami i pożyczkami na poziom utworzonych rezerw.

Stan na 31 grudnia 2015 roku	Wartrość brutto	Rezerwa utworzona	Rezerwa bez uwzgędnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	**1 899 033**	**(1 699)**	**(1 716)**	**17**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	**81 409 410**	**(2 975 864)**	**(4 027 369)**	**1 051 505**
Klienci indywidualni:	46 258 683	(1 532 502)	(1 877 982)	345 480
– Należności bieżące	5 897 129	(683 042)	(703 700)	20 658
– Kredyty terminowe, w tym:	40 361 554	(849 460)	(1 174 282)	324 822
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	34 184 208	(491 329)	(752 343)	261 014
Klienci korporacyjni:	30 952 609	(1 392 841)	(2 098 866)	706 025
– Należności bieżące	3 976 187	(204 860)	(371 874)	167 014
– Kredyty terminowe:	26 976 422	(1 187 981)	(1 726 992)	539 011
udzielone dużym klientom	5 825 318	(157 515)	(205 283)	47 768
udzielone średnim i małym klientom	21 151 104	(1 030 466)	(1 521 709)	491 243
Klienci budżetowi	1 520 728	(1 111)	(1 111)	-
Razem dane bilansowe	**83 308 443**	**(2 977 563)**	**(4 029 085)**	**1 051 522**
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	21 012 565	(30 060)	(36 185)	6 125
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	5 081 900	(15 546)	(19 696)	4 150
Razem dane pozabilansowe	**26 094 465**	**(45 606)**	**(55 881)**	**10 275**

Stan na 31 grudnia 2014 roku	Wartrość brutto	Rezerwa utworzona	Rezerwa bez uwzgędnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	**3 752 899**	**(1 484)**	**(1 484)**	**-**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	**77 373 191**	**(2 790 841)**	**(4 176 138)**	**1 385 297**
Klienci indywidualni:	41 560 477	(1 480 413)	(1 797 724)	317 311
– Należności bieżące	5 442 653	(593 854)	(614 931)	21 077
– Kredyty terminowe, w tym:	36 117 824	(886 559)	(1 182 793)	296 234
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	30 510 513	(541 352)	(764 534)	223 182
Klienci korporacyjni:	27 679 169	(1 281 773)	(2 349 790)	1 068 017
– Należności bieżące	3 701 490	(241 111)	(397 825)	156 714
– Kredyty terminowe:	23 977 679	(932 442)	(1 951 965)	1 019 523
udzielone dużym klientom	5 751 583	(193 948)	(280 510)	86 562
udzielone średnim i małym klientom	18 226 096	(867 782)	(1 671 455)	803 673
Klienci budżetowi	1 924 395	(1 369)	(1 404)	35
Razem dane bilansowe	**81 126 090**	**(2 792 325)**	**(4 177 622)**	**1 385 297**
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	19 883 402	(41 376)	(45 684)	4 308
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	3 610 377	(8 237)	(11 773)	3 536
Razem dane pozabilansowe	**23 493 779**	**(49 613)**	**(57 457)**	**7 844**

23. Inwestycyjne papiery wartościowe

	31.12.2015			31.12.2014		
	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem inwestycyjne papiery wartościowe	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem inwestycyjne papiery wartościowe
Dłużne papiery wartościowe:	**25 141 089**	**5 396 481**	**30 537 570**	**22 270 938**	**5 146 060**	**27 416 998**
Emitowane przez rząd	16 842 144	5 396 481	22 238 625	17 440 062	5 146 060	22 586 122
- obligacje rządowe	16 842 144	5 396 481	22 238 625	17 440 062	5 146 060	22 586 122
Emitowane przez bank centralny	7 442 384		7 442 384	4 479 540	-	4 479 540
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	856 561	-	856 561	351 336	-	351 336
- obligacje banków	233 158	-	233 158	24 907	-	24 907
- obligacje korporacyjne	583 456	-	583 456	284 854	-	284 854
- obligacje komunalne	39 947	-	39 947	41 575	-	41 575
Kapitałowe papiery wartościowe:	**199 379**	**-**	**199 379**	**261 616**	**-**	**261 616**
Notowane	-	-	-	229 961	-	229 961
Nie notowane	199 379	-	199 379	31 655	-	31 655
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem	**25 340 468**	**5 396 481**	**30 736 949**	**22 532 554**	**5 146 060**	**27 678 614**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	**11 196 419**	**90 975**	**11 287 394**	**9 034 438**	**-**	**9 034 438**
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	**14 144 049**	**5 305 506**	**19 449 555**	**13 498 116**	**5 146 060**	**18 644 176**

Zaprezentowana powyżej wartość kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości obejmuje rezerwy utworzone z tytułu utraty wartości w wysokości 19 754 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 12 007 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitałowe papiery wartościowe obejmują wartość godziwą udziału w Visa Europe Ltd w kwocie 167 243 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kapitałowe papiery wartościowe notowane obejmują wartość godziwą akcji PZU S.A. w kwocie odpowiednio 229 961 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiada akcji PZU S.A.

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2015 r. 25 018 609 tys. zł, natomiast opartych na stopie zmiennej 5 518 961 tys. zł (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 21 184 127 tys. zł oraz 6 232 871 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe pod zastaw Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG), obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell buy back, obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie depozytu złożonego przez klienta.

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o BFG, na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa posiadała papiery skarbowe (obligacje i bony) ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie 568 248 tys. zł o wartości nominalnej 537 000 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: wartość bilansowa – 410 712 tys. zł, wartość nominalna – 377 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

W dniu 22 grudnia 2015 roku mBank S.A. otrzymał informację dotyczącą proponowanej alokacji rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe przez Visa Inc. Transakcja uzależniona jest od uzyskania stosownych zgód regulacyjnych, a jej finalizacja przewidywana jest na 2 kwartał 2016 roku. mBank S.A. będzie jednym z beneficjantów transakcji. Zgodnie z otrzymaną informacją potencjalny wpływ transakcji na mBank z tytułu jej rozliczenia obejmuje: - 43,6 mln EUR w gotówce - równowartość 185,8 mln PLN (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku), - 15,0 mln EUR w akcjach uprzywilejowanych (preferred stock) - równowartość 63,9 mln PLN (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku). Powyższe kwoty mogą zostać skorygowane o koszty transakcji, kwoty odpowiadające utracie wartości spółki Visa Europe poniesione na skutek zaistnienia zdarzeń opisanych w dokumentach transakcyjnych (leakage) oraz w wyniku ewentualnych uznanych wniosków o korektę przyznanych kwot złożonych przez członków Visa Europe. Członkowie Visa Europe mają prawo do odwołania się. Proces rozpatrywania odwołań będzie trwał do 1 marca 2016 roku. Ostateczna wysokość kwot alokowanych na poszczególnych uczestników transakcji będzie znana w dniu jej finalizacji (closing date), która jest przewidywana na drugi kwartał 2016 roku.

Ponadto transakcja pomiędzy Visa Inc. i Visa Europe przewiduje warunkową płatność typu "earn out" płatną w gotówce po 16-u kwartałach od rozliczenia transakcji, której wpływ na wyniki Banku nie jest znany. Ostateczna wysokość warunkowej płatności (earn out) będzie uzależniona od spełnienia szeregu warunków oraz od

wielkości łącznych przychodów Visa Europe wygenerowanych przez wszystkich uczestników tej organizacji w ciągu 4 lat od finalizacji transakcji, jak również od udziału przychodów wygenerowanych przez Bank w tych łącznych przychodach.

W związku z powyższym, na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank ustalił wartość godziwą posiadanego udziału w Visa Europe Ltd w wysokości 39 245 tys. EUR – równowartość 167 243 tys. zł (według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku), a różnica pomiędzy wcześniejszą wartością udziału wynoszącą 43 zł a ustaloną wartością godziwą została odniesiona w pozostałe dochody całkowite, po uwzględnieniu podatku dochodowego w wysokości 31 776 tys. zł, co nie miało wpływu na wynik netto Banku i Grupy.

Zyski i straty z inwestycyjnych papierów wartościowych oraz z inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Sprzedaż / wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	133 413	55 373
Wynik związany ze sprzedażą jednostek zależnych i stowarzyszonych	189 694	-
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(200)	-
Utrata wartości inwestycji w jednostkach zależnych	(8 499)	(3 447)
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, razem	**314 408**	**51 926**

W 2015 roku pozycja „Wynik związany ze sprzedażą jednostek zależnych i stowarzyszonych" obejmuje głównie wynik Grupy na sprzedaży 100% akcji BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. w kwocie 194 348 tys. zł.

Ponadto w 2015 roku pozycja „sprzedaż/wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży" obejmuje wynik zrealizowany na sprzedaży kapitałowych papierów wartościowych w kwocie 127 333 tys. zł (w 2014 roku – 10 283 tys. zł), głównie akcji PZU w kwocie 124 994 tys. zł oraz wynik na sprzedaży obligacji rządowych i listów zastawnych w kwocie 6 312 tys. zł (w 2014 roku – 45 090 tys. zł).

W 2015 roku utrata wartości inwestycji w jednostki zależne dotyczy głównie odpisu aktualizującego wartość zaangażowania Grupy w spółce Call Center Poland S.A. w kwocie 8 096 tys. zł.

W 2014 roku utrata wartości inwestycji w jednostkach zależnych obejmuje odpis aktualizujący w wysokości 2 737 tys. zł z tytułu przeszacowania wartości bilansowej aktywów spółki Transfinance a.s. do wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, w związku z zakwalifikowaniem spółki do aktywów trwałych (grupy aktywów) przeznaczonych do sprzedaży.

Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych

	31.12.2015	31.12.2014
Inwestycyjne papiery wartościowe		
Stan na początek okresu	**27 678 614**	**25 341 763**
Różnice kursowe	21 388	18 860
Zwiększenia	339 313 828	331 433 043
Zmniejszenia (sprzedaż, wykup, umorzenie)	(336 244 836)	(329 435 421)
Straty z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych i dłużnych dostępnych do sprzedaży	(8 709)	(710)
Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej	(23 336)	321 079
Stan na koniec okresu	**30 736 949**	**27 678 614**

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości inwestycyjnych papierów wartościowych

	31.12.2015	31.12.2014
Rezerwy na kapitałowe papiery wartościowe		
- Notowane		
Stan na początek okresu	**-**	**(125)**
Kwoty spisane w ciężar rezerw	-	125
Stan na koniec okresu	**-**	**-**
- Nie notowane		
Stan na początek okresu	**(12 007)**	**(11 297)**
Utworzenie rezerwy	(8 709)	(710)
Kwoty spisane w ciężar rezerw	203	-
Kwoty odzyskane w czasie okresu sprawozdawczego	307	-
Zmiana zakresu konsolidacji	452	-
Stan na koniec okresu	**(19 754)**	**(12 007)**
Rezerwy na inwestycyjne papiery wartościowe razem		
Stan na początek okresu	**(12 007)**	**(11 422)**
Utworzenie rezerwy	(8 709)	(710)
Kwoty spisane w ciężar rezerw	203	125
Kwoty odzyskane w czasie okresu sprawozdawczego	307	-
Zmiana zakresu konsolidacji	452	-
Stan na koniec okresu	**(19 754)**	**(12 007)**

24. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2014 roku w aktywach trwałych (grupach do zbycia) Grupa wykazała akcje spółki Transfinance a.s. Na mocy umowy sprzedaży zawartej w dniu 8 grudnia 2014 roku pomiędzy mBankiem S.A. i UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s. (UniCredit), w dniu 20 stycznia 2015 roku nastąpiła finalizacja transakcji sprzedaży akcji Transfinance na rzecz UniCredit, zamykająca proces restrukturyzacji działalności faktoringowej poza granicami Polski tj. po transakcji sprzedaży Magyar Factor zRt i Intermarket Bank AG w 2011 roku.

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2014 roku w aktywach trwałych (grupach do zbycia) Grupa wykazała akcje spółki BRE Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A. ("BRE TUiR") oraz udziały w pośrednio zależnej przez BRE TUiR spółce zależnej od niej AWL I Sp. z o.o.

W dniu 27 marca 2015 roku, po spełnieniu warunków zawieszających, w szczególności: (i) uzyskania zgody Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz (ii) niezgłoszenia sprzeciwu przez Komisję Nadzoru Finansowego, spółka Aspiro S.A. sprzedała 100% akcji BRE TUiR na rzecz spółki Avanssur S.A., należącej do Grupy AXA.

Szczegółowe informacje dotyczące transakcji sprzedaży spółek wykazanych przez Grupę w aktywach trwałych (grupach do zbycia) na dzień 31 grudnia 2014 roku zostały zaprezentowane w Nocie 46.

25. Wartości niematerialne

	31.12.2015	31.12.2014
Koszty zakończonych prac rozwojowych	-	1
Wartość firmy	3 532	3 532
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	347 357	361 214
- oprogramowanie komputerowe	249 964	269 674
Inne wartości niematerialne	5 154	6 278
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	163 006	94 601
Wartości niematerialne, razem	**519 049**	**465 626**

W 2015 roku i w 2014 roku Grupa wykonała testy na utratę wartości wartości niematerialnych w toku wytworzenia oraz wartości firmy. W 2014 roku w wyniku testu Grupa dokonała odpisu z tytułu utraty wartości wartości firmy w kwocie 1 196 tys. zł.

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
			nabyte oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2015 r.	**224**	**986 375**	**747 854**	**22 370**	**94 601**	**4 728**	**1 108 298**
Zwiększenia z tytułu	**-**	**90 885**	**37 916**	**7**	**122 047**	**-**	**212 939**
- zakupu	-	38 620	4 489	2	93 172	-	131 794
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	39 325	20 583	5	-	-	39 330
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	20 376	-	20 376
- innych zwiększeń	-	12 940	12 844	-	8 499	-	21 439
Zmniejszenia z tytułu	**(185)**	**(48 700)**	**(36 597)**	**(150)**	**(53 642)**	**-**	**(102 677)**
- likwidacji	(185)	(36 995)	(36 597)	-	-	-	(37 180)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(39 330)	-	(39 330)
- innych zmniejszeń	-	(11 705)	-	(150)	(14 312)	-	(26 167)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	**39**	**1 028 560**	**749 173**	**22 227**	**163 006**	**4 728**	**1 218 560**
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2015 r.	**(223)**	**(625 151)**	**(478 180)**	**(16 092)**	**-**	**-**	**(641 466)**
Amortyzacja za okres z tytułu	**184**	**(56 042)**	**(21 029)**	**(981)**	**-**	**-**	**(56 839)**
- odpisów	(1)	(92 840)	(57 397)	(1 131)	-	-	(93 972)
- innych zwiększeń	-	(41)	(25)	150	-	-	109
- likwidacji	185	36 989	36 591	-	-	-	37 174
- innych zmniejszeń	-	(150)	(198)	-	-	-	(150)
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2015 r.	**(39)**	**(681 193)**	**(499 209)**	**(17 073)**	**-**	**-**	**(698 305)**
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2015 r.	**-**	**(10)**	**-**	**-**	**-**	**(1 196)**	**(1 206)**
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2015 r.	**-**	**(10)**	**-**	**-**	**-**	**(1 196)**	**(1 206)**
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	**-**	**347 357**	**249 964**	**5 154**	**163 006**	**3 532**	**519 049**

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2014 roku do 31.12.2014 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartość firmy	Wartości niematerialne razem
			nabyte oprogramowanie komputerowe				
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2014 r.	**5 537**	**876 331**	**696 619**	**26 177**	**99 366**	**4 728**	**1 012 139**
Zwiększenia z tytułu	**-**	**129 712**	**64 440**	**95**	**93 313**	**-**	**223 120**
- zakupu	-	41 977	4 936	83	67 368	-	109 428
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	192	9	-	-	-	192
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	69 374	46 556	-	-	-	69 374
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	14 968	-	14 968
- innych zwiększeń	-	18 169	12 939	12	10 977	-	29 158
Zmniejszenia z tytułu	**(5 313)**	**(19 668)**	**(13 205)**	**(3 902)**	**(98 078)**	**-**	**(126 961)**
- likwidacji	-	(3 201)	(1 407)	-	-	-	(3 201)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(69 374)	-	(69 374)
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	(8 482)	(8 482)	-	(1 636)	-	(10 118)
- innych zmniejszeń	(5 313)	(7 985)	(3 316)	(3 902)	(27 068)	-	(44 268)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2014 r.	**224**	**986 375**	**747 854**	**22 370**	**94 601**	**4 728**	**1 108 298**
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2014 r.	**(5 155)**	**(532 519)**	**(407 013)**	**(19 110)**	**-**	**-**	**(556 784)**
Amortyzacja za okres z tytułu	**4 932**	**(92 632)**	**(71 167)**	**3 018**	**-**	**-**	**(84 682)**
- odpisów	(4)	(91 233)	(59 064)	(1 119)	-	-	(92 356)
- innych zwiększeń	(1)	(22 325)	(19 724)	-	-	-	(22 326)
- likwidacji	-	3 202	1 408	-	-	-	3 202
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	4 558	4 558	-	-	-	4 558
- innych zmniejszeń	4 937	13 166	1 655	4 137	-	-	22 240
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2014 r.	**(223)**	**(625 151)**	**(478 180)**	**(16 092)**	**-**	**-**	**(641 466)**
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2014 r.	**-**	**(10)**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(10)**
- zwiększenie	-	-	-	-	-	(1 196)	(1 196)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2014 r.	**-**	**(10)**	**-**	**-**	**-**	**(1 196)**	**(1 206)**
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2014 r.	**1**	**361 214**	**269 674**	**6 278**	**94 601**	**3 532**	**465 626**

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2015	31.12.2014
Środki trwałe, w tym:	660 017	644 774
- grunty	1 335	1 335
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	193 652	202 454
- urządzenia	149 573	116 923
- środki transportu	231 210	225 322
- pozostałe środki trwałe	84 247	98 740
Środki trwałe w budowie	84 505	72 603
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	**744 522**	**717 377**

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2015 r.	**1 335**	**357 152**	**578 115**	**326 062**	**418 878**	**72 783**	**1 754 325**
Zwiększenia z tytułu	**-**	**666**	**88 409**	**87 155**	**20 160**	**101 417**	**297 807**
- zakupu	-	146	33 427	81 826	5 856	84 469	205 724
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	82	53 984	-	13 706	-	67 772
- innych zwiększeń	-	438	998	5 329	598	16 948	24 311
Zmniejszenia z tytułu	**-**	**(563)**	**(37 810)**	**(78 891)**	**(28 272)**	**(89 515)**	**(235 051)**
- sprzedaży	-	-	(5 450)	(74 563)	(1 391)	-	(81 404)
- likwidacji	-	(562)	(19 899)	(818)	(13 375)	-	(34 654)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(67 772)	(67 772)
- innych zmniejszeń	-	(1)	(12 461)	(3 510)	(13 506)	(21 743)	(51 221)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	**1 335**	**357 255**	**628 714**	**334 326**	**410 766**	**84 685**	**1 817 081**
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2015 r.	**-**	**(98 559)**	**(461 192)**	**(100 715)**	**(320 007)**	**-**	**(980 473)**
Amortyzacja za okres z tytułu	**-**	**(6 905)**	**(17 949)**	**(2 368)**	**(6 381)**	**-**	**(33 603)**
- odpisów	-	(7 121)	(55 470)	(55 728)	(33 134)	-	(151 453)
- innych zwiększeń	-	(615)	(102)	(39)	(246)	-	(1 002)
- sprzedaży	-	-	5 372	50 173	1 373	-	56 918
- likwidacji	-	205	19 757	753	12 341	-	33 056
- innych zmniejszeń	-	626	12 494	2 473	13 285	-	28 878
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2015 r.	**-**	**(105 464)**	**(479 141)**	**(103 083)**	**(326 388)**	**-**	**(1 014 076)**
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2015 r.	**-**	**(56 139)**	**-**	**(25)**	**(131)**	**(180)**	**(56 475)**
- zwiększenie	-	(2 000)	-	(13)	-	-	(2 013)
- zmniejszenie	-	-	-	5	-	-	5
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2015 r.	**-**	**(58 139)**	**-**	**(33)**	**(131)**	**(180)**	**(58 483)**
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	**1 335**	**193 652**	**149 573**	**231 210**	**84 247**	**84 505**	**744 522**

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2014 roku do 31.12.2014 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2014 r.	**1 267**	**356 197**	**589 388**	**321 877**	**414 012**	**37 213**	**1 719 954**
Zwiększenia z tytułu	**91**	**2 972**	**41 499**	**128 729**	**18 230**	**62 675**	**254 196**
- zakupu	-	471	24 220	92 054	4 662	55 751	177 158
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	543	10 731	61	12 997	-	24 332
- innych zwiększeń	91	1 958	6 548	36 614	571	6 924	52 706
Zmniejszenia z tytułu	**(23)**	**(2 017)**	**(52 772)**	**(124 544)**	**(13 364)**	**(27 105)**	**(219 825)**
- sprzedaży	-	-	(43 429)	(88 642)	(3 253)	-	(135 324)
- likwidacji	-	(4)	(4 632)	(2)	(9 500)	-	(14 138)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(24 332)	(24 332)
- przekazania na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	(192)	(192)
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	(638)	(1 695)	(678)	(179)	-	(3 190)
- innych zmniejszeń	(23)	(1 375)	(3 016)	(35 222)	(432)	(2 581)	(42 649)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2014 r.	**1 335**	**357 152**	**578 115**	**326 062**	**418 878**	**72 783**	**1 754 325**
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2014 r.	**-**	**(91 866)**	**(441 462)**	**(131 860)**	**(295 633)**	**-**	**(960 821)**
Amortyzacja za okres z tytułu	**-**	**(6 693)**	**(19 730)**	**31 145**	**(24 374)**	**-**	**(19 652)**
- odpisów	-	(7 233)	(49 319)	(55 496)	(36 037)	-	(148 085)
- innych zwiększeń	-	(427)	(1 613)	(3)	(336)	-	(2 379)
- sprzedaży	-	-	22 981	58 984	3 238	-	85 203
- likwidacji	-	-	4 542	2	8 249	-	12 793
- aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	514	1 048	345	71	-	1 978
- innych zmniejszeń	-	453	2 631	27 313	441	-	30 838
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2014 r.	**-**	**(98 559)**	**(461 192)**	**(100 715)**	**(320 007)**	**-**	**(980 473)**
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2014 r.	**-**	**(49 270)**	**-**	**-**	**(131)**	**(180)**	**(49 581)**
- zwiększenie	-	(6 869)	-	(25)	-	-	(6 894)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2014 r.	**-**	**(56 139)**	**-**	**(25)**	**(131)**	**(180)**	**(56 475)**
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2014 r.	**1 335**	**202 454**	**116 923**	**225 322**	**98 740**	**72 603**	**717 377**

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

W ramach swojej działalności jako leasingodawca Grupa mBanku wykazuje w środkach trwałych przedmioty oddane przez Grupę w leasing operacyjny podmiotom trzecim. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego, gdzie Grupa jest leasingodawcą, przedstawione są w poniższej tabeli.

	31.12.2015	31.12.2014
Minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego		
Do 1 roku	50 535	46 662
Powyżej 1 roku do 5 lat	57 800	50 895
Powyżej 5 lat	3	-
Razem	**108 338**	**97 557**

Grupa wykazuje koszty amortyzacji środków trwałych oddanych w leasing operacyjny w ramach przychodów netto z tytułu leasingu operacyjnego (Nota 10).

27. Inne aktywa

Inne aktywa, w tym:	**971 192**	**794 964**
- dłużnicy	222 454	176 599
- rozrachunki międzybankowe	2 365	2 726
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	115 938	73 358
- przychody do otrzymania	56 315	46 588
- zapasy	298 791	303 392
- inne	275 329	192 301
Inne aktywa, razem	**971 192**	**794 964**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	643 751	473 489
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	327 441	321 475

Wartość zapasów wynika przede wszystkim z działalności prowadzonej przez spółki mLocum i mLeasing.

W ciągu 2015 roku i w ciągu 2014 roku Grupa nie aktywowała kosztów finansowania zewnętrznego.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota 275 329 tys. zł innych aktywów obejmuje należności Domu Maklerskiego mBanku S.A. od Krajowego Depozytu w wysokości 89 332 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 115 514 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku powyższa nota zawiera aktywa finansowe w kwocie 314 151 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 294 839 tys. zł).

	31.12.2015	31.12.2014
Pozostałe aktywa finansowe brutto, w tym:	**321 778**	**310 418**
- nieprzeterminowe	316 726	303 131
- przeterminowe powyżej 90 dni	5 052	7 287
- rezerwy na należności przeterminowane (wielkość ujemna)	(7 627)	(15 579)
Pozostałe aktywa finansowe netto	**314 151**	**294 839**

28. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2015	31.12.2014
Środki na rachunkach bieżących	1 235 941	684 644
Depozyty terminowe	144 870	10 084
Kredyty i pożyczki otrzymane	9 374 045	11 345 217
Transakcje repo / sell buy back	778 145	1 124 586
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	427 026	172 838
Zobowiązania w drodze	2 053	2 739
Pozostałe	57 251	43 721
Zobowiązania wobec innych banków, razem	**12 019 331**	**13 383 829**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	5 892 092	5 121 501
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	6 127 239	8 262 328

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość depozytów innych banków o stałym oprocentowaniu wyniosła 144 870 tys. zł (31 grudnia 2014 rok - 10 084 tys. zł i). W obu okresach brak depozytów o zmiennym oprocentowaniu.

Na dzień 31 grudnia 2015 i na dzień 31 grudnia 2014 roku kredyty i pożyczki otrzymane od banków były oprocentowane zmienną stopą procentową.

Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2015 roku wynosiło 0,69% (31 grudnia 2014 r. - 1,25%).

mBank nie dostarczył zabezpieczeń kredytów innym bankom. Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych pożyczek.

29. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2015	31.12.2014
Klienci indywidualni:	**46 117 051**	**39 284 776**
Środki na rachunkach bieżących	32 468 053	27 974 843
Depozyty terminowe	13 604 623	11 202 722
Inne zobowiązania (z tytułu)	44 375	107 211
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	22 205	19 357
- pozostałe	22 170	87 854
Klienci korporacyjni:	**34 423 929**	**32 237 087**
Środki na rachunkach bieżących	16 800 113	13 516 365
Depozyty terminowe	12 209 975	11 128 087
Kredyty i pożyczki otrzymane	3 634 064	3 218 105
Transakcje repo	1 093 712	3 738 058
Inne zobowiązania (z tytułu)	686 065	636 472
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	566 645	492 975
- pozostałe	119 420	143 497
Klienci sektora budżetowego:	**599 886**	**900 616**
Środki na rachunkach bieżących	468 038	627 765
Depozyty terminowe	131 104	250 263
Transakcje repo	-	12 951
Inne zobowiązania (z tytułu)	744	9 637
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	-	125
- pozostałe	744	9 512
Zobowiązania wobec klientów, razem	**81 140 866**	**72 422 479**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	74 696 817	67 174 957
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	6 444 049	5 247 522

Na dzień 31 grudnia 2015 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 1,08% (31 grudnia 2014 r. - 1,50%).

Na dzień 31 grudnia 2015 kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyt otrzymany z EBI w kwocie 3 634 064 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 3 218 105 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytu są obligacje rządowe, które są wykazywane w Nocie 23 i w Nocie 37 jako aktywa zastawione.

30. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Stan na 31 grudnia 2015 r.

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe	**326 250**				**327 231**
Listy zastawne (PLN)	145 750	2,95%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-04-2016	146 359
Listy zastawne (PLN)	149 500	3,59%	Publiczny rejestr listów zastawnych	28-09-2016	150 809
Listy zastawne (PLN)	31 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-11-2016	30 063

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe	**8 590 656**				**8 618 964**
Listy zastawne (PLN)	200 000	3,10%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-04-2017	201 054
Listy zastawne (PLN)	153 250	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	16-06-2017	152 918
Listy zastawne (EUR)	42 516	1,93%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	19-10-2017	42 747
Listy zastawne (EUR)	31 887	0,85%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-02-2018	31 958
Listy zastawne (PLN)	108 900	3,46%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-06-2018	107 881
Euroobligacje (CHF)	786 617	2,50%	gwarancja	08-10-2018	788 687
Listy zastawne (EUR)	212 580	1,08%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	213 187
Listy zastawne (EUR)	85 032	1,12%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	85 094
Euroobligacje (CZK)	78 849	2,32%	gwarancja	06-12-2018	78 977
Obligacje (PLN)	12 000	3,24%	niezabezpieczone	16-01-2019	11 813
Obligacje (PLN)	50 000	3,18%	niezabezpieczone	21-01-2019	49 803
Euroobligacje (EUR)	2 130 750	2,38%	gwarancja	01-04-2019	2 158 072
Listy zastawne (PLN)	80 000	2,77%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	21-06-2019	79 985
Listy zastawne (EUR)	212 580	0,82%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-10-2019	212 991
Listy zastawne (EUR)	212 580	0,56%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	24-06-2020	213 084
Listy zastawne (EUR)	127 548	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2020	127 653
Listy zastawne (PLN)	415 000	2,82%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	10-09-2020	415 782
Listy zastawne (PLN)	255 000	2,87%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-09-2021	255 215
Euroobligacje (EUR)	2 130 750	2,00%	gwarancja	26-11-2021	2 119 199
Listy zastawne (EUR)	85 230	1,14%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	25-02-2022	85 543
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,59%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-04-2022	200 919
Listy zastawne (PLN)	300 000	2,72%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2022	302 336
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,73%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-02-2023	201 153
Listy zastawne (PLN)	250 000	2,68%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	16-10-2023	251 421
Listy zastawne (EUR)	46 768	1,29%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	24-04-2025	47 158
Listy zastawne (EUR)	34 013	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-02-2029	34 432
Listy zastawne (EUR)	63 774	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-03-2029	64 621
Listy zastawne (EUR)	85 032	3,20%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	30-05-2029	85 281
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)					**8 946 195**

Stan na 31 grudnia 2014 r.

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje krótkoterminowe	**2 978 911**				**2 994 568**
Obligacje (PLN)	50 000	3,31%	niezabezpieczone	16-03-2015	50 072
Listy zastawne (PLN)	78 611	3,03%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-05-2015	78 799
Listy zastawne (PLN)	100 000	3,56%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	07-07-2015	101 695
Listy zastawne (PLN)	57 150	3,99%	Publiczny rejestr listów zastawnych	28-07-2015	57 911
Listy zastawne (PLN)	100 000	3,66%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-09-2015	100 891
Euroobligacje (EUR)	2 131 150	2,75%	gwarancja	12-10-2015	2 141 691
Obligacje (PLN)	385 000	3,55%	niezabezpieczone	23-11-2015	386 423
Listy zastawne (PLN)	77 000	3,23%	Publiczny rejestr listów zastawnych	30-11-2015	77 086

Dłużne instrumenty finansowe wg rodzaju	Wartość nominalna	Umowne warunki oprocentowania	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe	**7 331 869**				**7 347 174**
Listy zastawne (PLN)	145 700	3,15%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-04-2016	146 237
Listy zastawne (PLN)	149 500	4,09%	Publiczny rejestr listów zastawnych	28-09-2016	150 879
Listy zastawne (PLN)	31 000	3,73%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-11-2016	28 900
Listy zastawne (PLN)	172 750	3,30%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-04-2017	173 521
Listy zastawne (PLN)	150 000	3,03%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	16-06-2017	149 549
Listy zastawne (EUR)	42 623	2,08%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	19-10-2017	42 745
Listy zastawne (EUR)	31 967	1,10%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-02-2018	31 945
Listy zastawne (PLN)	103 900	3,74%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-06-2018	103 369
Euroobligacje (CHF)	708 965	2,50%	gwarancja	08-10-2018	710 272
Listy zastawne (EUR)	213 115	1,21%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	213 164
Listy zastawne (EUR)	85 246	1,12%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	22-10-2018	85 000
Euroobligacje (CZK)	76 840	2,32%	gwarancja	06-12-2018	76 963
Obligacje (PLN)	12 000	4,14%	niezabezpieczone	16-01-2019	11 745
Obligacje (PLN)	50 000	3,48%	niezabezpieczone	21-01-2019	49 669
Euroobligacje (EUR)	2 131 150	2,38%	gwarancja	01-04-2019	2 155 147
Listy zastawne (PLN)	80 000	3,05%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	21-06-2019	79 963
Listy zastawne (EUR)	213 115	0,95%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-10-2019	212 724
Listy zastawne (EUR)	127 869	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2020	127 338
Euroobligacje (EUR)	2 131 150	2,00%	gwarancja	26-11-2021	2 116 927
Listy zastawne (PLN)	291 700	3,62%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-07-2022	294 906
Listy zastawne (PLN)	200 000	3,62%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	20-02-2023	202 017
Listy zastawne (EUR)	34 098	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	28-02-2029	34 407
Listy zastawne (EUR)	63 935	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	15-03-2029	64 564
Listy zastawne (EUR)	85 246	3,20%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	30-05-2029	85 223
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa w tys. zł)					**10 341 742**

Grupa nie zarejestrowała żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych papierów dłużnych.

Emisje w 2015 roku

W 2015 roku mBank Hipoteczny S.A. dokonał emisji listów zastawnych o wartości nominalnej 1 205 000 tys. zł, oraz o wartości nominalnej 81 000 tys. EUR (równowartość 345 182 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku).

Emisje w 2014 roku

W dniu 20 listopada 2014 roku spółka mFinance France S.A. (mFF), podmiot zależny od Banku dokonała emisji euroobligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR (równowartość 2 107 750 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 20 listopada 2014 roku) o terminie wykupu w 2021 roku. Środki pochodzące z emisji zostały złożone przez mFF w mBanku na podstawie umowy z dnia 20 listopada 2014 roku w kwocie 495 916 tys. EUR (równowartość 2 089 265 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 20 listopada 2014 roku), jako kaucja stanowiąca zabezpieczenie udzielonej przez mBank gwarancji płatności wszystkich kwot, jakie mają być płatne z tytułu papierów dłużnych wyemitowanych w ramach Programu Emisji Euroobligacji.

W dniu 24 marca 2014 roku spółka mFinance France S.A. (mFF), dokonała emisji euroobligacji o wartości 500 000 tys. EUR (równowartość 2 099 500 tys. zł po kursie z dnia 24 marca 2014 roku) o terminie wykupu w 2019 roku. Środki pochodzące z emisji zostały złożone w dniu 1 kwietnia 2014 roku przez mFF w mBanku S.A. w kwocie 496 095 tys. EUR na podstawie umowy zawartej w dniu 24 marca 2014 roku, jako kaucja stanowiąca zabezpieczenie gwarancji płatności wszystkich kwot, jakie mają być płatne z tytułu wyemitowanych euroobligacji, wystawionej przez mBank S.A.

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	**10 341 742**	**5 402 056**
Zwiększenia (emisja)	1 545 905	5 654 056
Zmniejszenia (wykup)	(3 056 217)	(1 090 158)
Zmniejszenia (częściowa spłata)	-	(37 994)
Różnice kursowe	88 980	195 375
Inne zmiany	25 785	218 407
Stan wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	**8 946 195**	**10 341 742**

W dniu 10 października 2015 roku spółka mFinance France S.A. dokonała terminowego wykupu euroobligacji o wartości nominalnej 500 000 tys. EUR, wyemitowanych w dniu 4 października 2012 roku, w ramach Programu Emisji Euroobligacji.

W 2015 roku mBank dokonał wykupu 3 850 sztuk obligacji o wartości nominalnej 385 000 tys. zł, wyemitowanych w listopadzie 2012 roku.

W dniu 31 marca 2014 roku mBank dokonał wcześniejszego wykupu 650 sztuk obligacji o wartości nominalnej 65 000 tys. zł, wyemitowanych przez mBank S.A. w listopadzie 2012 roku w ramach Programu Emisji Obligacji i Bankowych Papierów Wartościowych.

Wartość nominalna wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2015 roku wyniosła 5 403 757 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 3 263 858 tys. zł). Zgodnie z obowiązującymi przepisami wartość hipotecznych listów zastawnych wyemitowanych w oparciu o te wierzytelności nie może przekroczyć 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości stanowiącej ich zabezpieczenie. Wartość ta, zgodnie z rejestrem zabezpieczenia hipotecznych listów zastawnych na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 4 342 172 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 2 653 030 tys. zł). Zarówno na 31 grudnia 2015 roku jak i na 31 grudnia 2014 roku hipoteczne listy zastawne były zabezpieczone wierzytelnościami zabezpieczonymi hipoteką wpisaną w księdze wieczystej na pierwszym miejscu.

Dodatkowo podstawą emisji hipotecznych listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2015 roku były obligacje skarbowe o wartości nominalnej 60 000 tys. zł (31 grudnia 2014 roku – 160 000 tys. zł).

Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji publicznych listów zastawnych wyniosła na dzień 31 grudnia 2015 roku 361 911 tys. zł (31 grudnia 2014 roku – 421 805 tys. zł).

Dodatkowo podstawą emisji publicznych listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2015 roku były obligacje skarbowe o wartości nominalnej 6 000 tys. zł (31 grudnia 2014 roku – 30 000 tys. zł).

Transakcje dotyczące obligacji Banku zaliczanych do zobowiązań podporządkowanych zostały opisane w Nocie 31 poniżej.

31. Zobowiązania podporządkowane

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2015 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 1,2%*	0,380	08.03.2017	1 576 159
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	0,631	nieokreślony [1)]	315 213
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	1,475	nieokreślony [1)]	672 003
- Inwestorzy nie związani z Grupą mBanku	500 000	PLN	6M WIBOR + 2,25%	4,020	20.12.2023	500 567
- Inwestorzy nie związani z Grupą mBanku	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	3,890	17.01.2025	763 373
						3 827 315

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2014 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 1,2%*	1,200	08.03.2017	1 419 015
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	1,350	nieokreślony [1)]	283 683
- Commerzbank AG	70 000	CHF	3M LIBOR + 2,0%***	2,007	18.12.2017	248 307
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	2,200	nieokreślony [1)]	605 697
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	2,450	24.06.2018	319 177
- Inwestorzy nie związani z Grupą mBanku	500 000	PLN	6M WIBOR + 2,25%	4,300	20.12.2023	500 664
- Inwestorzy nie związani z Grupą mBanku	750 000	PLN	6M WIBOR + 2,1%	4,150	17.01.2025	751 181
						4 127 724

* marża w wysokości 0,7% obowiązywała dla pierwszych pięciu lat. Od czerwca 2012 roku obowiązuje marża w wysokości 1,2%.
** marża w wysokości 1,4% obowiązuje do grudnia 2016 roku. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 3,4%.
***marża w wysokości 2,0% obowiązuje od grudnia 2012 roku.
**** marża w wysokości 2,2% obowiązuje do stycznia 2018 roku. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 4,2%.

[1)] Obligacje stają się wymagalne z inicjatywy Banku nie wcześniej niż po dwóch latach od daty emisji albo z inicjatywy Commerzbanku, nie wcześniej niż po pięciu latach od daty emisji, po uzyskaniu zgody KNF.

Efektywne oprocentowanie podane w tabelach powyżej oznacza oprocentowanie na dzień rozpoczęcia ostatniego okresu odsetkowego.

W 2015 roku i w 2014 roku Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

Zgodnie z decyzją z dnia 8 stycznia 2015 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 750 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł z terminem wykupu 17 stycznia 2025 roku.

Zgodnie z decyzją z dnia 14 lutego 2014 roku mBank uzyskał zezwolenie KNF na zaliczenie do kapitału Tier II kwoty 500 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu przeprowadzonej w dniu 3 grudnia 2013 roku przez mBank emisji obligacji podporządkowanych na okres 10 lat i na warunkach spełniających wymagania wynikające z postanowień Rozporządzenia CRR o łącznej wartości nominalnej 500 000 tys. zł.

Zgodnie z Art. 484 ust. 5 Rozporządzenia CRR, zobowiązania podporządkowane z tytułu emisji obligacji o nieokreślonym terminie wymagalności uwzględniane są w kalkulacji kapitału Tier II przy zastosowaniu zasady praw nabytych i limitów w zakresie zasady praw nabytych w okresie przejściowym trwającym od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	**4 127 724**	**3 762 757**
Zwiększenia (emisja obligacji)	-	750 000
Zmniejszenia (spłata, wcześniejszy wykup)	(637 661)	(480 122)
Różnice kursowe	337 144	133 121
Inne zmiany	108	(38 032)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	**3 827 315**	**4 127 724**
Krótkoterminowe (do 1 roku)	16 799	6 560
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	3 810 516	4 121 164

W czerwcu 2015 roku Bank dokonał wcześniejszej spłaty pożyczki podporządkowanej w kwocie 90 mln CHF (równowartość 359 019 tys. zł po kursie z dnia 24 czerwca 2015 roku), zaciągniętej w dniu 24 czerwca 2008 roku z terminem wykupu 24 czerwca 2018 roku.

Ponadto w czerwcu 2015 roku Bank dokonał spłaty pożyczki podporządkowanej w kwocie 70 mln CHF (równowartość 278 719 tys. zł po kursie z dnia 18 czerwca 2015 roku), zaciągniętej w dniu 18 grudnia 2007 roku kwocie 120 000 tys. CHF z terminem wymagalności w dniu 18 grudnia 2017 roku i częściowo spłaconej w dniu 18 czerwca 2014 roku w kwocie 50 000 tys. CHF (równowartość 170 090 tys. zł po kursie z dnia 18 czerwca 2014 roku).

W dniu 17 grudnia 2014 roku Bank wyemitował obligacje podporządkowane o łącznej wartości nominalnej 750 000 tys. zł, co opisano powyżej.

W dniu 24 marca 2014 roku mBank S.A. dokonał wcześniejszego wykupu obligacji o nieokreślonym terminie wymagalności, wyemitowanych w dniu 24 czerwca 2008 roku w kwocie 90 000 tys. CHF (równowartość 310 032 tys. zł po kursie z dnia 24 marca 2014 roku).

32. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2015	31.12.2014
Pozostałe zobowiązania (z tytułu)		
- zobowiązania z tytułu podatków	26 492	24 819
- rozrachunki międzybankowe	412 278	425 309
- wierzyciele	561 832	323 815
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	141 842	160 502
- przychody przyszłych okresów	303 608	111 711
- rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	14 241	12 012
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	24 102	24 581
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	151 083	165 703
- pozostałe	128 613	101 202
Pozostałe zobowiązania, razem	**1 764 091**	**1 349 654**

Na dzień 31 grudnia 2015 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 1 115 952 tys. zł (31 grudnia 2014 r.: 909 626 tys. zł), których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.10.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań, za wyjątkiem części rezerw na odprawy emerytalne wyliczanych aktuarialnie, mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

	31.12.2015	31.12.2014
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia		
Stan rezerw na początek okresu	**12 012**	**9 015**
- rezerwa emerytalno - rentowa	6 500	4 878
- rezerwa pośmiertna	3 386	2 635
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	2 126	1 502
Zmiana w okresie, z tytułu:	**2 229**	**2 997**
Odpis na rezerwę, w tym:	**602**	**616**
- rezerwa emerytalno - rentowa	314	421
- rezerwa pośmiertna	207	148
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	81	47
Koszt odsetkowy, w tym:	**525**	**417**
- rezerwa emerytalno - rentowa	166	238
- rezerwa pośmiertna	295	112
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	64	67
Zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 16), w tym:	**1 965**	**2 352**
- rezerwa emerytalno - rentowa	728	1 153
- rezerwa pośmiertna	508	529
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	729	670
Redukcja/ likwidacja planu, w tym:	**-**	**(1)**
- rezerwa emerytalno - rentowa	-	(1)

Świadczenia wypłacone, w tym:	**(863)**	**(387)**
- rezerwa emerytalno - rentowa	(559)	(189)
- rezerwa pośmiertna	(15)	(38)
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	(289)	(160)
Stan rezerw na koniec okresu	**14 241**	**12 012**
- rezerwa emerytalno - rentowa	7 149	6 500
- rezerwa pośmiertna	4 381	3 386
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	2 711	2 126
Krótkoterminowe (do 1 roku)	**1 136**	**1 032**
- rezerwa emerytalno - rentowa	865	794
- rezerwa pośmiertna	223	194
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	48	44
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	**13 105**	**10 980**
- rezerwa emerytalno - rentowa	6 284	5 706
- rezerwa pośmiertna	4 158	3 192
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	2 663	2 082

Stopa dyskonta jest jednym z kluczowych założeń używanych w wycenie aktuarialnej rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia. W przypadku, gdyby stopa dyskonta użyta przy wyliczeniu tych rezerw została obniżona o 0,5 p.p. wartość rezerw wzrosłaby o 575 tys. zł, a w przypadku podwyższenia stopy dyskonta o 0,5 p.p. wartość rezerw spadłaby o 526 tys. zł.

	31.12.2015	31.12.2014
Rozbicie zysków i strat aktuarialnych		
Zmiana założeń finansowych, w tym:	**488**	**1 678**
- rezerwa emerytalno - rentowa	193	774
- rezerwa pośmiertna	134	424
- rezerwa na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	161	480
Zmiana założeń demograficznych, w tym:	**489**	**332**
- rezerwa emerytalno - rentowa	262	93
- rezerwa pośmiertna	(52)	204
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	279	35
Pozostałe zmiany, w tym:	**988**	**342**
- rezerwa emerytalno - rentowa	273	286
- rezerwa pośmiertna	426	(99)
- rezerwa na świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	289	155

33. Rezerwy

	31.12.2015	31.12.2014
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe*	45 606	49 613
Na sprawy sporne	99 582	96 933
Pozostałe	80 228	30 335
Rezerwy, razem	**225 416**	**176 881**

* kwoty obejmują wycenę gwarancji finansowych

Na dzień 31 grudnia 2015 roku pozostałe rezerwy obejmują rezerwy na wpłatę na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców utworzone przez mBank i mBank Hipoteczny w kwotach odpowiednio 51 727 tys. zł i 350 tys. zł. Koszty rezerw został ujęte wyniku finansowym Grupy za 2015 rok w ogólnych kosztach administracyjnych (Nota 11). Płatności z tego tytułu zostały wniesione w dniu 18 lutego 2016 roku.

Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 36.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Zmiana stanu rezerw

	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu (wg tytułów)	**176 881**	**228 228**
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	49 613	56 068
Na sprawy sporne	96 933	56 275
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-	87 168
Pozostałe	30 335	28 717
Zmiana w okresie (z tytułu)	**48 535**	**(51 347)**
- odpis w koszty, w tym:	215 357	254 601
- na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe (Nota 13)	*146 689*	*144 061*
- na sprawy sporne	*8 762*	*51 705*
- rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	*-*	*48 387*
- pozostałe	*59 906*	*10 448*
- rozwiązanie rezerw, w tym:	(150 761)	(151 067)
- na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe (Nota 13)	*(150 761)*	*(150 716)*
- na sprawy sporne	*-*	*(351)*
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	(16 167)	(19 548)
- przeniesienie do innych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej	37	-
- przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(135 555)
- różnice kursowe	69	222
Stan na koniec okresu (wg tytułów)	**225 416**	**176 881**
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	45 606	49 613
Na sprawy sporne	99 582	96 933
Pozostałe	80 228	30 335

Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe

	31.12.2015	31.12.2014
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie pozabilansowe	26 066 206	23 435 879
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane portfelowo (wielkość ujemna)	(31 147)	(27 693)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	**26 035 059**	**23 408 186**
Zobowiązania, które utraciły wartość		
Zaangażowanie pozabilansowe	28 259	57 900
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane indywidualnie (wielkość ujemna)	(14 459)	(21 920)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	**13 800**	**35 980**

34. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2015 r. i 2014 r.: 19%).

Aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie zalicza się do aktywów i zobowiązań krótkoterminowych.

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2015	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2015
Odsetki naliczone	76 855	12 255	-	13 359	**102 469**
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	2 599	(1 758)	-	-	**841**
Wycena papierów wartościowych	24 020	15 588	4 248	-	**43 856**
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	234 186	(5 487)	-	-	**228 699**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	36 300	(1 415)	373	-	**35 258**
Pozostałe rezerwy	8 848	34 615	-	-	**43 463**
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	25 635	1 188	-	-	**26 823**
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	6 445	(6 182)	-	-	**263**
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	157 804	45 403	-	-	**203 207**
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	72 862	18 679	-	1 832	**93 373**
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**645 554**	**112 886**	**4 621**	**15 191**	**778 252**

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2015	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2015
Odsetki naliczone	(57 998)	(5 507)	-	(13 353)	**(76 858)**
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(32 125)	(10 884)	750	-	**(42 259)**
Wycena papierów wartościowych	(158 373)	5 910	(226)	-	**(152 689)**
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(40 611)	1 799	-	-	**(38 812)**
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(46 845)	(3 244)	-	-	**(50 089)**
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	**(18 657)**
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(28 314)	(5 961)	-	494	**(33 781)**
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**(382 923)**	**(17 887)**	**524**	**(12 859)**	**(413 145)**

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2014	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2014
Odsetki naliczone	105 053	(28 198)	-	-	**76 855**
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	27 103	(24 504)	-	-	**2 599**
Wycena papierów wartościowych	9 058	15 349	-	(387)	**24 020**
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	194 482	39 704	-	-	**234 186**
Rezerwy na świadczenia pracownicze	33 548	2 657	447	(352)	**36 300**
Pozostałe rezerwy	8 830	1 434	-	(1 416)	**8 848**
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	23 730	2 965	-	(1 060)	**25 635**
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	16 245	(9 800)	-	-	**6 445**
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	118 806	38 998	-	-	**157 804**
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	77 497	(3 713)	(4)	(918)	**72 862**
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**614 352**	**34 892**	**443**	**(4 133)**	**645 554**

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2014	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Pozostałe zmiany	Stan na 31.12.2014
Odsetki naliczone	(44 502)	(13 496)	-	-	**(57 998)**
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(6 173)	(25 000)	(952)	-	**(32 125)**
Wycena papierów wartościowych	(93 616)	(1 113)	(64 492)	848	**(158 373)**
Odsetki i prowizje pobrane z góry	(35 767)	(4 844)	-	-	**(40 611)**
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(34 613)	(12 546)	-	314	**(46 845)**
Rozliczenia międzyokresowe dotyczące amortyzacji z tytułu zastosowanej ulgi inwestycyjnej	(18 657)	-	-	-	**(18 657)**
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe	(13 157)	(16 567)	4	1 406	**(28 314)**
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	**(246 485)**	**(73 566)**	**(65 440)**	**2 568**	**(382 923)**

Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	31.12.2015	31.12.2014
Odsetki naliczone	6 748	(41 694)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(12 642)	(49 504)
Wycena papierów wartościowych	21 498	14 236
Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek	(5 487)	39 704
Rezerwy na świadczenia pracownicze	(1 415)	2 657
Pozostałe rezerwy	34 615	1 434
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 188	2 965
Odsetki i prowizje pobrane z góry	1 799	(4 844)
Różnica między wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(3 244)	(12 546)
Różnica między wartością bilansową i podatkową leasingu	45 403	38 998
Straty podatkowe pozostałe do rozliczenia w następnych okresach	(6 182)	(9 800)
Pozostałe różnice przejściowe	12 718	(20 280)
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 14)	**94 999**	**(38 674)**

Poziom aktywa z tytułu podatku odroczonego za rok 2015 nie obejmuje strat podatkowych Oddziału zagranicznego na Słowacji. Ewentualne uwzględnienie, w latach kolejnych, w kalkulacji aktywa z tytułu podatku odroczonego strat Oddziału poniesionych w latach ubiegłych, będzie zależało od oceny kształtowania się podstawy opodatkowania w podatku dochodowym w przyszłości (z uwzględnieniem okresów przewidzianych na rozliczenie strat podatkowych).

Grupa nie uwzględnia w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego także niewykorzystanych strat podatkowych poniesionych przez Garbary Sp. z o.o. oraz BDH Development Sp. z o.o. z uwagi na fakt, że nie jest prawdopodobne, iż w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania umożliwiający ich rozliczenie. Łącznie kwota niewykorzystanych strat podatkowych nie ujętych w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w Grupie wynosiła 53 208 tys. zł na koniec 2015 roku oraz 67 823 tys. zł na koniec 2014 roku. Prawo do rozliczenia strat podatkowych wygasa w okresie między 2016 a 2020 rokiem.

Grupa ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone chyba, że realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Grupę i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia w przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu. Na koniec 2015 Grupa nie ujęła w kalkulacji podatku odroczonego rozliczeń z tytułu różnic przejściowych w łącznej kwocie 986 494 tys. zł powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone oraz 669 642 tys. zł na koniec 2014 roku.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały ujęte, ponieważ jest prawdopodobne, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania.

35. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Ponadto łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2015 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Bank monitoruje status wszystkich spraw sądowych wniesionych przeciwko Bankowi oraz poziom wymaganych rezerw.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta

1. Sprawa z powództwa Pekao SA (wcześniej Banku BPH SA) przeciwko Garbary Sp. z o.o. („Garbary")

   Powództwo zostało wniesione w dniu 17 lutego 2005 roku przez BPH. Wartość przedmiotu sporu określona została na kwotę 42 854 tys. zł. Przedmiotem sporu jest uznanie za bezskuteczne czynności związanych z zawiązaniem spółki Garbary oraz wniesieniem do niej aportu. Spór koncentruje się na określeniu wartości użytkowania wieczystego gruntu wraz z posadowionymi na nim budynkami, które zostały wniesione przez ZM Pozmeat SA jako aport do spółki Garbary na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym o wartości 100 000 tys. zł. W dniu 6 czerwca 2006 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy wydał wyrok oddalający w całości powództwo powoda. Od wyroku Sądu Okręgowego powód wniósł apelację. Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2007 roku oddalił apelację powoda. Powód wniósł

od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy w dniu 2 października 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w dniu 4 marca 2008 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 16 września 2010 roku Sąd Okręgowy w całości oddalił powództwo. W dniu 19 października 2010 roku BPH złożył apelację od przedmiotowego wyroku. W dniu 24 lutego 2011 roku Sąd Apelacyjny wydał postanowienie o uchyleniu wyroku i umorzeniu postępowania z udziałem Banku Pekao SA (przystąpił do postępowania jako następca prawny BPH SA) z uwagi na brak legitymacji procesowej po stronie tego banku. Sprawa została zwrócona do sądu pierwszej instancji, w której była kontynuowana z udziałem Pekao SA (wcześniej BPH SA) w charakterze powoda. Bank Pekao SA (wcześniej BPH SA) wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego na wyżej wymienione postanowienie. W dniu 25 kwietnia 2012 roku Sąd Najwyższy uchylił wyżej wymienione postanowienie Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W dniu 9 kwietnia 2014 roku Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego i uznał za bezskuteczne w stosunku do Banku Pekao S.A. czynności związane z zawiązaniem spółki Garbary oraz wniesieniem do niej aportu. Bank wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego od wyżej wymienionego wyroku. W dniu 5 sierpnia 2015 roku Sąd Najwyższy wydał postanowienie o nieprzyjęciu skargi do rozpoznania. Analizowane są możliwości ugodowego zakończenia sporu, z uwzględnieniem uwarunkowań prawnych skutecznej egzekucji przedmiotowego orzeczenia.

2. Sprawa z powództwa Banku Pekao SA (wcześniej BPH SA) przeciwko Bankowi oraz Tele-Tech Investment Sp. z o.o. („TTI")

   Powództwo zostało wniesione w dniu 17 listopada 2007 roku przez BPH o zapłatę odszkodowania w kwocie 34 880 tys. zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 listopada 2004 roku do dnia zapłaty, z tytułu rzekomych czynów niedozwolonych polegających na tym, iż w sytuacji grożącej ZM Pozmeat SA niewypłacalności doszło do wyzbycia się przez ten podmiot na rzecz TTI istotnego składnika majątku w postaci wszystkich udziałów w kapitale zakładowym Garbary Sp. z o.o. (poprzednio Milenium Center Sp. z o.o.).

   Bank złożył odpowiedź na pozew, w którym wniósł o oddalenie pozwu z powodu braku podstaw prawnych do jego uwzględnienia. Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2009 roku Sąd zawiesił postępowanie do czasu zakończenia postępowania upadłościowego spółki Pozmeat. W dniu 26 stycznia 2011 roku sąd wydał postanowienie o podjęciu zawieszonego postępowania z uwagi na zakończenie postępowania upadłościowego. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd ponownie zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia sprawy z powództwa Pekao SA (wcześniej BPH SA) przeciwko Garbary Sp. z o.o. W listopadzie 2015 roku zostało wydane postanowienie o podjęciu zawieszonego postępowania.

3. Roszczenia klientów Interbrok

   Do Banku zwróciło się 170 podmiotów, które były w przeszłości klientami spółki Interbrok Investment E. Drożdż i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok), i za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Warszawie zawezwały Bank do próby ugodowej na łączną kwotę 385 520 tys. zł. Do Banku wpłynęło 9 pozwów o odszkodowania. Osiem z dziewięciu pozwów zostało złożonych przez byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucają Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło Powodom szkodę. W siedmiu z wymienionych spraw powództwa przeciwko Banku zostały oddalone i sprawy zostały prawomocnie zakończone. W ósmej sprawie Sąd Okręgowy oddalił powództwo. W dniu 21 grudnia 2010 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu Okręgowego i sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie. W dziewiątej sprawie wartość przedmiotu sporu wynosi 275 423 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Suma ta według żądania pozwu ma obejmować nabyte przez Powoda w drodze cesji wierzytelności przysługujące poszkodowanym w stosunku do Interbrok z tytułu pomniejszenia (wskutek upadłości Interbrok) wierzytelności o zwrot wpłaconych przez poszkodowanych depozytów przeznaczonych na inwestowanie na rynku forex. Powód odpowiedzialność Banku opiera na pomocnictwie Banku do czynu niedozwolonego Interbrok, polegającego na prowadzeniu działalności maklerskiej bez zezwolenia. Aktualnie postępowanie w sprawie znajduje się na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji.

   We wszystkich sprawach Bank wnosi o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwach zarzutami. Analiza prawna powyższych żądań wskazuje, iż brak jest istotnych przesłanek, które pozwalałyby na przyjęcie odpowiedzialności Banku w przedmiotowej sprawie.

4. Pozew zbiorowy przeciwko mBankowi S.A.

   W dniu 4 lutego 2011 roku doręczono Bankowi pozew zbiorowy wniesiony do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 20 grudnia 2010 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako reprezentanta grupy 835 osób fizycznych - klientów bankowości detalicznej Banku. W pozwie zażądano ustalenia odpowiedzialności Banku za nienależyte wykonywanie umów o kredyty hipoteczne. W szczególności zarzucono, iż Bank niewłaściwe stosował postanowienia umów dotyczących zmiany oprocentowania, a mianowicie, że Bank nie obniżał

oprocentowania kredytu, mimo, iż zdaniem powoda był do tego zobowiązany. Bank nie zgadza się z powyższymi zarzutami. W dniu 18 lutego 2011 roku została złożona odpowiedź na pozew, w której Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 6 maja 2011 roku Sąd Okręgowy w Łodzi postanowił oddalić wniosek mBanku S.A. o odrzucenie pozwu oraz postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu grupowym. Na to postanowienie mBank S.A. w dniu 13 czerwca 2011 roku złożył zażalenie do Sądu Apelacyjnego w Łodzi. W dniu 28 września 2011 roku Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie mBanku S.A. Sprawa obecnie toczy się w trybie właściwym dla postępowania grupowego. W marcu 2012 roku zakończył się etap przystępowania nowych członków do postępowania grupowego. Na dzień 17 października 2012 roku skład grupy uprawomocnił się w liczbie 1247 członków. Sąd Okręgowy w Łodzi nie ustanowił również kaucji na rzecz mBanku S.A., o którą Bank wnosił. Bank w tej kwestii złożył zażalenie na to postanowienie. W dniu 29 listopada 2012 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił zażalenie Banku dotyczące ustanowienia kaucji. Postanowienie jest prawomocne i Powód nie ma obowiązku wnoszenia kaucji. W styczniu 2013 roku została wysłana ostateczna odpowiedź na pozew, a w dniu 15 lutego 2013 roku Powód odniósł się w piśmie procesowym do odpowiedzi na pozew. Postanowieniem z dnia 18 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi postanowił skierować strony do mediacji. Pismem z dnia 26 lutego 2013 roku Miejski Rzecznik Konsumentów złożył sprzeciw wobec skierowania sprawy do mediacji. W dniu 22 czerwca 2013 roku odbyła się rozprawa, a w dniu 3 lipca 2013 roku Sąd ogłosił wyrok, w którym uwzględnił w całości powództwo uznając, iż Bank nienależycie wykonywał umowę przez co konsumenci ponieśli szkodę. W dniu 9 września 2013 roku Bank od powyższego wyroku wniósł apelację. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację mBanku podtrzymując w zasadzie stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w zaskarżonym wyroku. Powyższy wyrok jest prawomocny, jednakże po otrzymaniu jego pisemnego uzasadnienia mBank złożył skargę kasacyjną. Skarga kasacyjna została wniesiona do Sądu Najwyższego przez mBank 3 października 2014 roku. Postanowieniem z dnia 7 października 2014 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi wstrzymał skuteczność wyroku Sądu Okręgowego do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej mBanku. W dniu 18 lutego 2015 roku Sąd Najwyższy przyjął do rozpoznania Skargę kasacyjną złożoną przez mBank. W dniu 14 maja 2015 Sąd Najwyższy wydał wyrok, w którym uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi. Postanowieniem z dnia 24 września 2015 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi dopuścił dowód z opinii biegłego w celu weryfikacji poprawności wykonywania przez mBank zmian oprocentowania kredytów hipotecznych objętych pozwem zbiorowym w okresie od 1 stycznia 2009 roku do 28 lutego 2010 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Natomiast łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2015 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Podatki

W dniach od 9 czerwca 2015 roku do 13 sierpnia 2015 roku w spółce mLeasing sp. z o.o. została przeprowadzona przez Prezydenta m. st. Warszawy kontrola podatkowa dotycząca podatku od nieruchomości w zakresie ustalenia stanu własności, stanu posiadania oraz podstaw opodatkowania gruntów, budynków i budowli położonych na terenie m. st. Warszawa. Kontrolą podatkową objęty był okres od 1 stycznia 2010 roku do 30 kwietnia 2015 roku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

W dniu 9 grudnia 2014 roku w spółce Aspiro S.A. zostało wszczęte przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi postępowanie kontrolne w zakresie rozliczeń z tytułu podatku VAT za 2012 rok. Postępowanie kontrolne nie wykazało istotnych nieprawidłowości.

W dniach od 18 listopada 2014 roku do 28 listopada 2014 roku w spółce Aspiro S.A. została przeprowadzona przez Naczelnika Łódzkiego Urzędu Skarbowego w Łodzi kontrola podatkowa w zakresie zasadności zwrotu różnicy podatku VAT za okres od 1 lipca 2014 roku do 31 sierpnia 2014 roku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

W dniach od 16 października 2014 roku do 4 listopada 2014 roku w spółce mLocum S.A. została przeprowadzona przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem z tytułu podatków CIT, VAT za 2012 rok. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W dniach od 14 maja 2014 roku do 4 czerwca 2014 roku w spółce Garbary Sp. z o.o. została przeprowadzona przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Wilda kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem z tytułu podatków PIT, CIT, VAT za 2012 rok. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W dniach od 11 lutego 2014 roku do 4 kwietnia 2014 roku w spółce mLeasing S.A. została przeprowadzona przez Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem Państwa z tytułu podatku od towarów i usług za czwarty kwartał 2013 roku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

W dniach od 9 stycznia 2014 roku do 7 lutego 2014 roku w spółce BRE Ubezpieczenia Sp. z o.o. została przeprowadzona przez Naczelnika Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem Państwa z tytułu podatku VAT za trzeci kwartał 2013 roku. Kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

36. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Grupy obejmują:

- Zobowiązania do udzielenia kredytu

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Grupa zobowiązana będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

- Gwarancje i inne produkty finansowe

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

- Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

W przypadkach gdy spółka z Grupy jest leasingobiorcą, minimalne przyszłe płatności z tytułu leasingu w ramach nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego przedstawiono w tabeli zamieszczonej poniżej.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Grupę oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku.

31.12.2015	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	**22 375 462**	**4 127 590**	**1 423 931**	**27 926 983**
Zobowiązania udzielone	**21 533 811**	**3 559 763**	**1 086 854**	**26 180 428**
1. Zobowiązania finansowe:	18 277 043	2 150 136	671 019	21 098 198
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	18 252 231	2 088 985	671 019	21 012 235
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	24 812	61 151	-	85 963
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	3 256 438	1 409 627	415 835	5 081 900
a) Akcepty bankowe	11 142	-	-	11 142
b) Gwarancje i akredytywy stand by	3 228 779	1 409 627	415 835	5 054 241
c) Akredytywy dokumentowe i handlowe	16 517	-	-	16 517
3. Pozostałe zobowiązania	330	-	-	330
Zobowiązania otrzymane:	**841 651**	**567 827**	**337 077**	**1 746 555**
a) Otrzymane zobowiazania finansowe	-	-	-	-
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	841 651	567 827	337 077	1 746 555
2. Pochodne instrumenty finansowe	**291 068 422**	**242 262 437**	**45 857 496**	**579 188 355**
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	223 451 729	227 553 443	43 004 218	494 009 390
2. Walutowe instrumenty pochodne	66 595 247	12 656 451	1 872 328	81 124 026
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 021 446	2 052 543	980 950	4 054 939
Pozycje pozabilansowe razem	**313 443 884**	**246 390 027**	**47 281 427**	**607 115 338**

31.12.2014	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	**21 045 084**	**3 148 607**	**1 064 279**	**25 257 970**
Zobowiązania udzielone	**20 137 683**	**2 697 004**	**764 386**	**23 599 073**
1. Zobowiązania finansowe:	17 907 669	1 527 842	538 455	19 973 966
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	17 883 271	1 446 946	538 455	19 868 672
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	24 398	80 896	-	105 294
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	2 215 614	1 168 832	225 931	3 610 377
a) Akcepty bankowe	8 998	-	-	8 998
b) Gwarancje i akredytywy stand by	2 200 258	1 168 832	225 931	3 595 021
c) Akredytywy dokumentowe i handlowe	6 358	-	-	6 358
3. Pozostałe zobowiązania	14 400	330	-	14 730
Zobowiązania otrzymane:	**907 401**	**451 603**	**299 893**	**1 658 897**
a) Otrzymane zobowiazania finansowe	31 841	-	-	31 841
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	875 560	451 603	299 893	1 627 056
2. Pochodne instrumenty finansowe	**389 808 426**	**320 238 073**	**44 130 546**	**754 177 045**
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	336 245 647	298 811 916	42 316 818	677 374 381
2. Walutowe instrumenty pochodne	52 979 729	20 736 915	1 716 118	75 432 762
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	583 050	689 242	97 610	1 369 902
Pozycje pozabilansowe razem	**410 853 510**	**323 386 680**	**45 194 825**	**779 435 015**

Wykazane powyżej zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego dotyczą w całości leasingu budynków.

Najważniejszą umową leasingu operacyjnego jest zawarta przez Bank umowa leasingu głównej siedziby Banku. Zgodnie z umową okres leasingu trwa do 31 grudnia 2020 roku. Umowa została zawarta na oznaczony okres czasu i co do zasady nie podlega przedterminowemu rozwiązaniu. Umowa przewiduje opcję kupna przedmiotu umowy na pisemny wniosek leasingobiorcy złożony leasingodawcy na co najmniej 6 miesięcy i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą zakończenia umowy leasingu, a także prawo pierwokupu na warunkach zawartych w umowie. Na mocy umowy Bank zobowiązany jest do utrzymania przedmiotu leasingu w odpowiednim stanie.

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 20.

Największy wpływ na wielkość zobowiązań finansowych udzielonych, poza zobowiązaniami udzielonymi przez Bank, miały zobowiązania udzielone przez mFaktoring i mBank Hipoteczny wysokości odpowiednio 1 455 542 tys. zł i 990 932 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku (31 grudnia 2014 rok odpowiednio: 1 044 410 tys. zł i 1 085 818 tys. zł).

37. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu papierów wartościowych oraz transakcji pochodnych zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów giełdowych typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach.

Zabezpieczenie może być również złożone w różnej formie (gotówka, papiery wartościowe, zastaw na aktywach itp.).

Analogicznie, na rzecz Grupy kontrahenci ustanawiają zabezpieczenia transakcji na swoich aktywach. Jeśli przedmiotem takiego zabezpieczenia są papiery wartościowe (w transakcji buy-sell-back), mogą one zostać ponownie użyte jako zabezpieczenie w transakcji przeciwstawnej (sell-buy-back).

Ponadto Grupa przyjmuje zabezpieczenia o charakterze rzeczowym (w formie zastawu bądź hipoteki) związane z transakcjami o charakterze kredytowym, takich jak udzielone kredyty, linie kredytowe, gwarancje bankowe.

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie środków możliwych do zastawienia w rozbiciu na główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy mBanku, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i na 31 grudnia 2014 roku. Głównym składnikiem stanowiącym zabezpieczenie płynności Grupy mBanku z tytułu możliwych do ustanowienia zabezpieczeń są skarbowe papiery wartościowe.

31.12.2015

Pozycja (w tys. zł)	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 19 i 23), w tym:	**31 088 265**	**5 413 178**	**24 486 270**	**1 571 852**	**668 863**	**902 989**	**25 389 259**
- Bony pieniężne NBP	7 442 384	-	7 442 384	-	-	-	7 442 384
- Papiery skarbowe	22 417 117	5 413 178	17 003 939	1 571 852	668 863	902 989	17 906 928
- Listy zastawne	-	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	1 228 764	-	39 947	-	-	-	39 947
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 18 i 22)	400 273	400 273	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 433 546	5 768 960	-	-	-	-	-
Zabezpieczenie rzeczowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	13 600 937	-	-	-	-	-	-
Razem	**123 523 021**	**11 582 411**	**24 486 270**	**1 571 852**	**668 863**	**902 989**	**25 389 259**

31.12.2014

Pozycja (w tys. zł)	Aktywa			Zabezpieczenia przyjęte w formie papierów wartościowych związane z transakcjami buy sell back			Środki możliwe do zastawienia (3+6)
	Aktywa ogółem	Aktywa zastawione	Aktywa możliwe do zastawienia	Przyjęte	Ponownie zastawione	Możliwe do zastawienia	
	1	2	3	4	5	6	7
Papiery dłużne (Nota 19 i 23), w tym:	**28 562 995**	**5 744 095**	**21 981 048**	**5 650 950**	**3 733 189**	**1 728 649**	**23 709 697**
- Bony pieniężne NBP	4 479 540	-	4 479 540				4 479 540
- Papiery skarbowe	23 204 028	5 744 095	17 459 933	5 650 950	3 733 189	1 728 649	19 188 582
- Listy zastawne	-	-	-	-	-	-	-
- Pozostałe papiery nieskarbowe	879 427	-	41 575	-	-	-	41 575
Zabezpieczenie gotówkowe (pod transakcje pochodne) (Nota 18 i 22)	581 376	581 376	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	74 582 350	3 660 577	-	-	-	-	-
Zabezpieczenie rzeczowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa	14 259 101	-	-	-	-	-	-
Razem	**117 985 822**	**9 986 048**	**21 981 048**	**5 650 950**	**3 733 189**	**1 728 649**	**23 709 697**

W 2015 roku mBank Hipoteczny S.A. zabezpieczył wyemitowane hipoteczne i publiczne listy zastawne wierzytelnościami z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość bilansowa netto kredytów wpisanych do rejestru hipotecznych i publicznych listów zastawnych, wykazanych powyżej jako aktywa zastawione wynosiła 5 768 960 tys. zł (31 grudnia 2014 rok – 3 660 577 tys. zł).

Wartość papierów skarbowych wykazanych jako aktywa zastawione, poza zabezpieczeniem transakcji sell-buy-back, obejmuje zabezpieczenie zobowiązań Grupy z tytułu kredytu otrzymanego z EBI, zabezpieczenie z tytułu depozytu przyjętego od klienta oraz zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych (BFG).

38. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 42 238 924 sztuk (31 grudnia 2014 r.: 42 210 057 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję (31 grudnia 2014 r.: 4 zł każda). Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015 ROKU						
Rodzaj akcji	**Rodzaj uprzywilejowania akcji**	**Rodzaj ograniczenia praw do akcji**	**Liczba akcji**	**Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej (w zł)**	**Sposób pokrycia kapitału**	**Rok rejestracji**
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 982 500	39 930 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	17 500	70 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
zwykłe na okaziciela	-	-	16 072	64 288	w całości opłacone gotówką	2011
zwykłe na okaziciela	-	-	36 230	144 920	w całości opłacone gotówką	2012
zwykłe na okaziciela	-	-	35 037	140 148	w całości opłacone gotówką	2013
zwykłe na okaziciela	-	-	36 044	144 176	w całości opłacone gotówką	2014
zwykłe na okaziciela	-	-	28 867	115 468	w całości opłacone gotówką	2015
Liczba akcji, razem			**42 238 924**			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				**168 955 696**		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)		**4**				

*Stan akcji na dzień bilansowy

W 2015 roku Krajowy depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji 28 867 akcji mBanku wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji mBanku osobom biorącym udział w programach motywacyjnych. W wyniku rejestracji akcji Banku kapitał zakładowy mBanku wzrósł w 2015 roku o kwotę 115 468 zł.

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu jest Commerzbank AG, który na dzień 31 grudnia 2015 roku posiadał 69,49% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu mBanku S.A.

W 2015 roku wystąpiły zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji Banku.

W dniu 20 marca 2015 roku Bank otrzymał od ING Otwarty Fundusz Emerytalny (Fundusz) zawiadomienie o zwiększeniu stanu posiadania akcji mBanku S.A. powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A.

Przed nabyciem akcji Fundusz posiadał 2 110 309 akcji mBanku S.A., co stanowiło 4,99% kapitału zakładowego mBanku S.A. i uprawniało do 2 110 309 głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A. W dniu 18 marca 2015 roku na rachunku Funduszu znajdowało się 2 130 699 akcji mBanku S.A., co stanowi 5,05% kapitału zakładowego mBanku S.A. Akcje te uprawniają do 2 130 699 głosów na Walnym Zgromadzeniu mBanku S.A., co stanowi 5,05% ogólnej liczby głosów.

39. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2015 roku i w 2014 roku wynika z emisji akcji w ramach realizacji programów motywacyjnych, opisanych w Nocie 44.

40. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ogólnego ryzyka, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ogólnego ryzyka tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2015	31.12.2014
Pozostały kapitał zapasowy	4 883 602	4 413 825
Pozostałe kapitały rezerwowe	103 972	101 252
Fundusz ogólnego ryzyka	1 095 453	1 041 953
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	889 509	126 118
Wynik roku bieżącego	1 301 246	1 286 668
Zyski zatrzymane, razem	**8 273 782**	**6 969 816**

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego banku.

Dodatkowo Grupa przenosi część zysku netto na fundusz ogólnego ryzyka na pokrycie nieprzewidzianych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ogólnego ryzyka podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

41. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2015	31.12.2014
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	**(6 426)**	**(1 765)**
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	6 324	2 519
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(12 750)	(4 284)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	**442 354**	**549 621**
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	361 479	507 630
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(1 881)	(2 123)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	168 075	177 439
Podatek odroczony	(85 319)	(133 325)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	**859**	**4 056**
Niezrealizowane zyski	1 061	5 008
Podatek odroczony	(202)	(952)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	**(3 981)**	**(2 389)**
Zyski aktuarialne programu emerytalnego określonych świadczeń	30	26
Straty aktuarialne programu emerytalnego określonych świadczeń	(4 944)	(2 975)
Podatek odroczony	933	560
Inne pozycje kapitału własnego razem	**432 806**	**549 523**

W 2015 roku niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych dotyczą głównie wyceny posiadanego udziału w Visa Europe Ltd. W 2014 roku pozycja ta obejmowała głównie wycenę akcji PZU S.A.

Szczegółowe informacje dotyczące udziału w Visa Europe Ltd. zaprezentowano w Nocie 23.

42. Dywidenda na akcję

W dniu 30 marca 2015 roku XXVIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku S.A. podjęło uchwały zatwierdzające sprawozdanie finansowe mBanku S.A. za 2014 rok oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy mBanku S.A. za 2014 rok, natomiast uchwała w sprawie podziału zysku mBanku S.A. za 2014 rok została podjęta podczas wznowionych po przerwie w dniu 29 kwietnia 2015 roku obradach XXVIII Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku S.A. Podjęta uchwała w sprawie podziału zysku nie przewiduje wypłaty dywidendy za rok 2014.

43. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2015	31.12.2014
Kasa, operacje z bankiem centralnym (Nota 17)	5 938 133	3 054 549
Należności od banków (Nota 18)	539 757	952 256
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 19)	178 492	617 906
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych dotyczące aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	86 794
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	**6 656 382**	**4 711 505**

Poniżej zaprezentowano notę objaśniającą do sprawozdania z przepływów pieniężnych.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2015	2014
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**1 854 081**	**(280 174)**
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(23 165)	(28 035)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(412 771)	(694 386)
Zmiana stanu należności od banków, razem	**1 418 145**	**(1 002 595)**
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**606 403**	**(400 880)**
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(8 725)	12 089
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(525 980)	316 213
Zmiana stanu papierów wartościowych, razam	**71 698**	**(72 578)**
Pochodne instrumenty finansowe - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**(29 229)**	**(256 591)**
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	25 016	46 679
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(3 948)	5 008
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, razem	**(8 161)**	**(204 904)**
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (w tym różnice z rachunkowości zabezpieczeń) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**(3 850 865)**	**(6 371 456)**
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(12 945)	(34 994)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom, razem	**(3 863 810)**	**(6 406 450)**
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**(3 058 335)**	**(2 336 851)**
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(153 849)	322 598
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(164 567)	(266 404)
Wyłączenie zmiany środków z działalności inwestycyjnej	10 061	-
Utrata wartości inwestycyjnych papierów wartościowych	(8 086)	(3 447)
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych, razem	**(3 374 776)**	**(2 284 104)**
Zmiana stanu pozostałych aktywów (w tym aktywa przeznaczone do sprzedaży) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**400 610**	**(419 566)**
Niezrealizowane kasowo rozrachunki ujęte w rachunku zysków i strat	1 919	32 000
Wyłączenie z bilansu otwarcia sprzedanych aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(570 907)	-
Zmiana stanu pozostałych aktywów, razem	**(168 378)**	**(387 566)**
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**(1 364 498)**	**(5 840 353)**
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	22 036	(172 743)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	1 955 373	3 166 231
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	**612 911**	**(2 846 865)**
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**8 718 387**	**10 748 952**
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	128 459	168 533
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	(416 542)	(1 117 659)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	**8 430 304**	**9 799 826**
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**(1 395 547)**	**4 939 686**
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	15 268	(125 108)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	1 514 870	(3 996 194)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	**134 591**	**818 384**
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	**186 631**	**358 323**
Wycena programów motywacyjnych ujęta w wyniku (Nota 11)	14 459	14 251
Wyłączenie z bilansu otwarcia sprzedanych aktywów przeznaczonych do sprzedaży	272 292	-
Nierozliczona część zobowiązania z tytułu długoterminowych umów powiązanych i dystrybucyjnych związanych ze sprzedażą BRE TUiR S.A.	166 500	-
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych (Nota 16)	(1 965)	(2 352)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw, razem	**637 917**	**370 222**

44. Programy motywacyjne oparte na akcjach

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez mBank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji mBanku S.A. oraz, jak pierwotnie planowano, objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG.

W roku 2010 program został zmieniony w części dotyczącej akcji Commerzbanku w ten sposób, że Członkowie Zarządu mają możliwość uzyskania prawa do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości akcji Commerzbanku obliczonej na podstawie średniej ceny giełdowej akcji w dniu, w którym powstało prawo do otrzymania ekwiwalentu.

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w ekwiwalencie pieniężnym opartym na akcjach Commerzbanku oraz wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w akcjach mBanku S.A. w ramach tego programu zostały już przyznane. Płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członka Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu. Ostatnie rozliczenia z tytułu tego programu przypadają na 2016 rok.

Premia gotówkowa w ramach programu została wypłacona za lata 2008-2011 i ujmowana była jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona była do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2010 – 2021, pod warunkiem kontynuowania zatrudnienia. Wynikające z obligacji prawo do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, może być realizowane przez osoby uprawnione w okresie od nabycia obligacji do dnia 31 grudnia 2021 roku.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w środkach pieniężnych

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w ekwiwalencie pieniężnym opartym na akcjach Commerzbanku w ramach tego programu zostały już przyznane. Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności opartych na akcjach Commerzbanku rozliczanych w gotówce były rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników. Ostatnie rozliczenia z tytułu tego programu przypadają na 2016 rok.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Wszystkie uprawnienia w ramach płatności rozliczanych w akcjach mBanku S.A. w ramach tego programu zostały już przyznane. Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są nadal rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi. Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2016 rok.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	**3 650**	**-**	**10 293**	**-**
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	3 469	4	6 643	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**181**	**-**	**3 650**	**-**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	**-**	**-**	**-**

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2012 roku

W dniu 7 grudnia 2012 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 14 marca 2008 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku, w tym akcjach fantomowych.

Premia gotówkowa w ramach programu została wypłacona za lata 2012-2013 i ujmowana była jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona była do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Premia bezgotówkowa, w ramach której Członkowie Zarządu mają prawo do objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji została przyznana w ramach programu za lata 2012-2013. Prawo do nabycia obligacji będzie realizowane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członka Zarządu uprawnień do premii bezgotówkowej. Warunki otrzymania oraz wysokość odroczonej i jeszcze niewypłaconej transzy w ramach przyznanej premii bezgotówkowej uzależnione są od oceny sytuacji finansowej Banku przez Komisję ds. Wynagrodzeń oraz oceny pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż okres jednego roku obrotowego.

Rada Nadzorcza na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości lub zmniejszeniu prawa do nabycia obligacji z prawem pierwszeństwa do nabycia akcji Banku w całości lub części odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż jeden rok obrotowy (tj. za okres co najmniej 3 lat), który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko wtedy, gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny. Rada Nadzorcza, na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii za dany rok obrotowy, w zakresie odroczonej transzy jeszcze niewypłaconej, w sytuacji, o której mowa w art.142 ust.1 ustawy Prawo bankowe. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie jakiejkolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy o zarządzanie.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2014-2021.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2012 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	**33 352**	**-**	**25 802**	**-**
Przyznane w danym okresie	-	-	16 153	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	13 989	4	8 603	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**19 363**	**-**	**33 352**	**-**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	**-**	**-**	**-**

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 40% kwoty bazowej za dany rok ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 60% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez Członków Zarządu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są nadal rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi. Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2017 rok.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń uchwaliła Regulamin Programu Motywacyjnego w spółce mBank S.A., który zastąpił postanowienia Regulaminu Programu Motywacyjnego w Spółce mBank S.A. z 7 grudnia 2012 roku.

W ramach tego programu Członkowie Zarządu Banku mają prawo do premii, w tym do premii bezgotówkowej wypłacanej w akcjach Banku, w tym akcjach fantomowych.

Za podstawę nabycia prawa do premii oraz wyliczenia jej wysokości za dany rok obrotowy przyjmuje się wartość netto współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto Grupy mBanku i miesięczne wynagrodzenie Członka Zarządu należne mu na dzień 31 grudnia roku obrotowego, za który premia jest przyznawana. Równowartość 50% wysokości wyliczonej na podstawie wskaźnika ROE kwoty bazowej stanowi tzw. pierwszą część premii bazowej. W ramach pozostałej 50%-wej kwoty bazowej Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej jeżeli uzna, że Członek Zarządu wykonał ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo-rozwojowy może przyznać drugą część premii. Decyzja o przyznaniu drugiej części premii leży w wyłącznej gestii Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, która według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Suma pierwszej i drugiej części premii bazowej stanowi premię bazową Członka Zarządu za dany rok obrotowy. 40% kwoty premii bazowej stanowi premię nieodroczoną i zostaje wypłacone w roku ustalenia premii bazowej w następujący sposób: 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

60% kwoty premii bazowej stanowi premię odroczoną i zostaje wypłacone w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach następujących po roku ustalenia wysokości premii bazowej w następujący sposób: 50% z każdej z odroczonych transz w formie wypłaty gotówkowej i 50% z każdej z odroczonych transz w formie wypłaty bezgotówkowej w akcjach Banku lub obligacjach z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji lub akcjach fantomowych.

Rada Nadzorcza na podstawie Rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy z uwagi na późniejszą ocenę pracy Członka Zarządu w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok finansowy/obrotowy, tj. za okres co najmniej 3 lat, który bierze pod uwagę cykl biznesowy Banku, jak również ryzyko związane z prowadzeniem działalności przez Bank, ale tylko gdy działania bądź zaniechania Członka Zarządu miały bezpośredni i negatywny wpływ na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny oraz w przypadku gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie zostanie spełniony.

Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii nieodroczonej i odroczonej za dany rok finansowy/obrotowy, w tym również w zakresie odroczonych transz jeszcze niewypłaconych, w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie premii nieodroczonej i odroczonej, jak również jakiejkolwiek odroczonej transzy przez Komisję ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej dotyczyć może również premii odroczonej i nieodroczonej, w tym odroczonej transzy niewypłaconej Członkowi Zarządu po wygaśnięciu bądź rozwiązaniu umowy.

Poniższa tabela przedstawia liczbę opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2014 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	**-**	**-**	**-**	**-**
Przyznane w danym okresie	16 295	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	6 519	4	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**9 776**	**-**	**-**	**-**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	**-**	**-**	**-**

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty bazowej stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Program dla kluczowej kadry kierowniczej Grupy mBanku z 2008 roku

W dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku przyjęło program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku.

Uczestnicy programu to:

- Dyrektorzy Banku,
- przedstawiciele kluczowej kadry.

Są to osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji, które w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy, trwałość i bezpieczeństwo prowadzenia biznesu oraz rozwój i tworzenie wartości dodanej organizacji.

W roku 2010 Zarząd Banku podjął decyzję o rozpoczęciu realizacji programu zatwierdzając listę osób uczestniczących w programie w odniesieniu do Transzy III. W ramach III Transzy przyznano 13 000 opcji. W roku 2011 w ramach IV i V Transzy programu przyznano odpowiednio 20 000 opcji i 19 990 opcji. Realizacja uprawnień rozpoczęła się w 2012 roku dla III Transzy, w 2013 roku dla IV Transzy i w 2014 roku dla transzy V. Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione do 31 grudnia 2022 roku. W 2011 roku podjęto decyzję o zawieszeniu programu i nieuruchamianiu pozostałych transz.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu dla kluczowej kadry kierowniczej obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach rozpoznawane są w rachunku zysków i strat począwszy od dnia przyznania programu do dnia nabycia uprawnień, tj.

- od 23.08.2010 r. do 30.04.2012 r. dla Transzy III

- od 1.02.2011 r. do 30.04.2013 r. dla Transzy IV

- od 1.02.2011 r. do 30.04.2014 r. dla Transzy V.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2008 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	**1 277**	**-**	**20 560**	**-**
Przyznane w danym okresie	-	-	2 460	-
Umorzone w danym okresie	-	-	200	-
Wykonane w danym okresie*	1 177	4	20 798	4
Wygasłe w danym okresie	-	-	745	-
Występujące na koniec okresu	**100**	**-**	**1 277**	**-**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**100**	**-**	**1 277**	**-**

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł (2014 r. – 500,28 zł).

Opcje występujące na koniec 2015 roku i na koniec 2014 roku wygasają 31 grudnia 2022 roku.

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku

W dniu 11 kwietnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2008 roku, przy czym względem osób, które nabyły obligacje lub którym zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w transzach III, IV i V program będzie przeprowadzany na dotychczasowych zasadach.

Celem programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku SA z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBanku zgodnie z uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego.

Program będzie stosowany w odniesieniu do pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Grupy mBanku, w szczególności Członków Zarządu strategicznych podmiotów zależnych, Dyrektorów Banku oraz kluczowej kadry mBanku, których decyzje w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy mBanku, wzrost wartości Banku.

W okresie obowiązywania programu zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w ramach VI transzy, które będą mogły być realizowane odpowiednio po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa, stosownie do przyjętych w Grupie mBanku regulacji wewnętrznych określających zasady zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Grupie mBanku.

Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w czasie trwania programu, jednakże nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 roku.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza spółki, w których jest przeprowadzany Program, może podjąć decyzję o wstrzymaniu realizacji Programu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji lub liczby obligacji odroczonych w danej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku wystąpienia sytuacji, o których mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, tj. powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności, spełnienia przesłanek określonych w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii za dany rok ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w danym roku, za który została przyznana.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Ponieważ płatności są rozliczane w trzech równych rocznych odroczonych transzach, po upływie odpowiednio: 12, 24 i 36 miesięcy od dnia nabycia przez uczestników programu uprawnień dla danego roku obowiązywania programu koszty wynikające z płatności rozliczanych w akcjach są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	**2 233**	**-**	**-**	**-**
Przyznane w danym okresie	-	-	2 233	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	747	4	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**1 486**	**-**	**2 233**	**-**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**-**	**-**	**-**	**-**

*Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł.

Program pracowniczy dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku

W dniu 31 marca 2014 Rada Nadzorcza mBanku podjęła na podstawie rekomendacji Komisji ds. Wynagrodzeń uchwałę zmieniającą regulamin programu pracowniczego, który zastąpił pracowniczy program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2013 roku, przy czym względem osób, które nabyły obligacje lub którym zostały przyznane prawa do nabycia obligacji w transzach III, IV, V i VI program będzie przeprowadzany na dotychczasowych zasadach.

Celem Programu jest zapewnienie wzrostu wartości akcji Spółki poprzez związanie interesu kluczowej kadry Grupy mBanku z interesem Spółki i jej akcjonariuszy oraz wdrożenie w Grupie mBanku polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie mBank S.A.

Począwszy od VII Transzy przyznane osobie uprawnionej prawo do nabycia obligacji zostanie podzielone na cztery części, które będą mogły być realizowane odpowiednio: I część - obligacje nieodroczone, stanowiąca 50% z 60% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy w roku ustalenia tego prawa, a następnie kolejne trzy równe części - obligacje odroczone, stanowiące 50% z 40% kwoty premii uznaniowej przyznanej za dany rok obrotowy po upływie 12, 24 i 36 miesięcy od dnia przyznania tego prawa, stosownie do przyjętych w Grupie mBanku regulacji wewnętrznych określających zasady zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka podmiotów w mBanku S.A.

Zarząd Banku/Rada Nadzorcza spółki, w której jest prowadzony Program, może podjąć decyzję o wstrzymaniu realizacji Programu w całości bądź zmniejszeniu liczby obligacji nieodroczonych lub odroczonych w danej transzy dla osoby uprawnionej w przypadku wystąpienia sytuacji, o których mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo Bankowe, tj. powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia, powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności, spełnienia przesłanek określonych w umowach z uczestnikami programu, będących podstawą świadczenia pracy lub innych usług na rzecz Banku oraz podmiotów zależnych.

Część gotówkowa premii

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w gotówce. Ujmowana jest jako zobowiązanie wobec pracowników i odnoszona jest do rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami wobec pracowników.

Płatności oparte na akcjach - rozliczane w akcjach mBanku S.A.

Premia w równowartości 50% kwoty premii przyznanej za dany rok stanowi płatność rozliczaną w akcjach mBanku S.A.

Koszty programu w tej części obciążają rachunek zysków i strat i ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

W dniu 2 marca 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z rekomendacją Komisji ds. Wynagrodzeń wydłużyła czas trwania programu z 31 grudnia 2019 roku do 31 grudnia 2022 roku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy mBanku z 2014 roku.

	31.12.2015		31.12.2014	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	**-**	**-**	**-**	**-**
Przyznane w danym okresie	5 288	-	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	2 966	4	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	**2 322**	**-**	**-**	**-**
Możliwe do wykonania na koniec okresu	**206**	**-**	**-**	**-**

Średnia ważona cena akcji w roku 2015 wyniosła 399,40 zł.

Programy pracownicze w spółkach Grupy mBanku

Począwszy od II kwartału 2014 roku do momentu sprzedaży spółki BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. w I kwartale 2015 roku, w Grupie funkcjonował program motywacyjny, w ramach którego kierownictwo i pracownicy BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. mieli prawo do potencjalnych zysków kapitałowych dotyczących 4,99% akcji tej spółki. Program ten spełniał definicję rozliczanych w środkach pieniężnych płatności na bazie akcji. Ponadto funkcjonujący w mBanku Hipotecznym od września 2012 roku program motywacyjny, oparty na akcjach fantomowych tego banku, traktowany jest jako program motywacyjny zgodnie z MSR 19.

Podsumowanie wpływu opisanych programów na bilans i rachunek zysków i strat Grupy mBanku S.A.

Płatności oparte na akcjach – rozliczane w akcjach

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi dla płatności opartych na akcjach i rozliczanych w akcjach mBanku S.A.

	31.12.2015	31.12.2014
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	**30 256**	**29 061**
- wartość usług świadczonych przez pracowników	14 459	12 616
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(11 739)	(11 421)
Stan na koniec okresu	**32 976**	**30 256**

Płatności oparte na akcjach – rozliczane w gotówce

Program motywacyjny dla Zarządu Banku, w części odnoszącej się do akcji Commerzbanku nie ma wpływu na stan pozostałych kapitałów rezerwowych, jako że jego koszt jest księgowany w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami. Wartość świadczonych usług przypadających na tę część programu wyniosła 1 285 tys. zł w 2015 roku (31 grudnia 2014 r.: 3 370 zł) (Nota 11). Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość zobowiązania z tytułu tego programu wyniosła 0 zł (31 grudnia 2014 r.: 1 995 tys. zł).

Płatności gotówkowe

Koszty z tytułu części gotówkowej omawianych programów są zaprezentowane w nocie 11 Ogólne koszty administracyjne.

45. Transakcje z podmiotami powiązanymi

mBank S.A. jest jednostką dominującą Grupy mBanku S.A., a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla i jednocześnie bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Grupa świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą mBanku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe

powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku i spółek Grupy mBanku z Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowym personelem kierowniczym mBanku, Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku oraz innymi osobami i podmiotami powiązanymi, a także ze spółkami Grupy Commerzbank AG. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku.

(w tys. zł)	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowy personel kierowniczy mBanku, Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku		Inne osoby i podmioty powiązane*		Grupa Commerzbank AG	
Stan na koniec okresu	**31.12.2015**	**31.12.2014**	**31.12.2015**	**31.12.2014**	**31.12.2015**	**31.12.2014**
Sprawozdanie z sytuacji finansowej						
Aktywa	8 986	7 700	13 293	110 055	613 844	907 869
Zobowiązania	46 921	34 764	4 083	2 652	13 478 374	15 852 630
Rachunek zysków i strat						
Przychody z tytułu odsetek	944	884	34	8 476	175 657	162 714
Koszty z tytułu odsetek	(872)	(910)	(38)	(73)	(230 191)	(332 127)
Przychody z tytułu prowizji	220	328	51	70	-	-
Koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	629	85	26 781	20	378
Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	-	(359)	(10)	(67)	(9 285)	(9 532)
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane						
Zobowiązania udzielone	827	1 084	1 574	2 617	1 379 203	1 309 589
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	618 758	836 870

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują: bliskich członków rodzin Członków Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku, kluczowego personelu kierowniczego mBanku, Członków Rady Nadzorczej i Zarządu Commerzbanku, podmioty kontrolowane lub współkontrolowane przez wyżej wymienione osoby oraz spółki zależne od mBanku nieobjęte konsolidacją pełną.

W 2015 roku i w 2014 roku nie utworzono rezerw w związku z kredytami udzielonymi podmiotom powiązanym.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

Zarząd mBanku S.A. pracuje w siedmioosobowym składzie, który na koniec 2015 roku przedstawiał się następująco:

1. Cezary Stypułkowski – Prezes Zarządu,
2. Lidia Jabłonowska-Luba – Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Ryzykiem,
3. Przemysław Gdański – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej,
4. Joerg Hessenmueller – Wiceprezes Zarządu ds. Finansów,
5. Hans-Dieter Kemler – Wiceprezes Zarządu ds. Rynków Finansowych,
6. Cezary Kocik – Wiceprezes Zarządu ds. Bankowości Detalicznej,
7. Jarosław Mastalerz – Wiceprezes Zarządu ds. Operacji i Informatyki.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2015 roku, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2014 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
1.	Cezary Stypułkowski	2 092 108	174 833	650 000	827 941
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	1 219 483	228 872	360 000	-
3.	Przemysław Gdański	1 200 000	143 184	360 000	658 950
4.	Joerg Hessenmueller	1 263 000	166 535	380 000	-
5.	Hans-Dieter Kemler	1 218 561	366 354	360 000	688 900
6.	Cezary Kocik	1 200 000	156 825	400 000	-
7.	Jarosław Mastalerz	1 200 000	125 670	360 000	778 749
	Razem	**9 393 152**	**1 362 273**	**2 870 000**	**2 954 540**

*Dla Pana Przemysława Gdańskiego, Pana Hansa - Dietera Kemlera, Pana Jarosława Mastalerza rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2015 wymienieni Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia trzeciej transzy programu motywacyjnego za rok 2011. Dla Pana Cezarego Stypułkowskiego rozliczenie dotyczy odroczonej, opartej na akcjach Commerzbanku, części bonusa za rok 2011.

Ponadto w 2015 roku, w ramach rozliczenia programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku, uprawniony były Członek Zarządu Banku, Pan Christian Rhino, otrzymał ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia drugiej transzy programu motywacyjnego za 2012 rok w kwocie 213 065 zł.

Wynagrodzenia wypłacone w 2014 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2013 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
1.	Cezary Stypułkowski	2 091 963	155 478	1 294 010	279 935
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	1 200 000	131 749	520 000	-
3.	Przemysław Gdański	1 200 000	127 515	720 000	860 734
4.	Joerg Hessenmueller	1 263 000	161 860	720 000	-
5.	Hans-Dieter Kemler	1 217 190	372 506	600 000	891 308
6.	Cezary Kocik	1 200 000	91 772	760 000	-
7.	Jarosław Mastalerz	1 200 000	109 274	760 000	983 029
	Razem	**9 372 153**	**1 150 154**	**5 374 010**	**3 015 006**

*Dla Pana Przemysława Gdańskiego, Pana Hansa - Dietera Kemlera oraz Pana Jarosława Mastalerza rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W 2014 roku wymienieni Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia trzeciej transzy programu motywacyjnego za 2010 rok i drugiej transzy programu motywacyjnego za 2011 rok. Dla Pana Cezarego Stypułkowskiego rozliczenie dotyczy odroczonej, opartej na akcjach Commerzbanku, części bonusa za 2010 rok.

Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu wypłacone w 2014 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2013 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2013 roku					
1.	Wiesław Thor	-	-	248 800	-
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2012 roku					
1.	Christian Rhino	-	-	-	217 510
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2010 roku					
1.	Mariusz Grendowicz	-	-	-	91 491
	Razem	**-**	**-**	**248 800**	**309 001**

*Rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W 2014 roku uprawnieni byli Członkowie Zarządu otrzymali: Pan

Mariusz Grendowicz ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia trzeciej transzy programu motywacyjnego za 2010 rok; Pan Christian Rhino ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia pierwszej transzy programu motywacyjnego za 2012 rok.

W 2014 roku Panu Wiesławowi Thorowi, pełniącemu funkcję Wiceprezesa Zarządu Banku do 11 kwietnia 2013 roku, został wypłacony bonus za 2013 rok w wysokości 248 800 zł.

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o zarządzanie, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis oraz koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2015, który byłby wypłacony w roku 2016. W związku z tym została utworzona rezerwa na wypłatę gotówkową bonusa za rok 2015 dla Członków Zarządu, która wynosiła 5 745 242 zł na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusa podejmie Komisja ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej Banku do dnia 24 marca 2016 roku.

W 2015 roku i w 2014 roku Członkowie Zarządu mBanku S.A. nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2015 roku wyniosła 16 579 965 zł (2014: 18 911 323 zł).

Informacje dotyczące zasad wypłacania innych składników wynagrodzenia (odpraw) dla Członków Zarządu Banku

Od dnia powołania Członków Zarządu na nową kadencję, tj. od dnia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego wyniki finansowe za rok 2012, wszyscy Członkowie Zarządu w razie odwołania Zarządcy z funkcji Członka Zarządu przed upływem kadencji mają prawo do odprawy, której wysokość jest uzależniona od okresu pełnienia funkcji Członka Zarządu i wyliczana jest następująco: (i) 4 miesięczne wynagrodzenia, jeżeli Członek Zarządu pełnił funkcję Członka Zarządu przez okres krótszy niż 1 rok, (ii) 8 miesięcznych wynagrodzeń, jeżeli Członek Zarządu pełnił swoją funkcję przez okres od 1 do 2 lat, (iii) 12 miesięcznych wynagrodzeń, jeżeli Członek Zarządu pełnił swoją funkcję przez okres powyżej 2, ale mniej niż 5 lat albo (iv) 18 miesięcznych wynagrodzeń, jeżeli Członek Zarządu pełnił swoją funkcję przez okres powyżej 5 lat. W razie nie powołania na kolejną kadencję Członkowie Zarządu mają prawo do odprawy w wysokości 12 miesięcznych wynagrodzeń.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej mBanku S.A. na koniec 2015 roku przedstawiał się następująco:

1. Maciej Leśny – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Audytu, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
2. Martin Zielke – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
3. Dr Andre Carls – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Wynagrodzeń, Członek Komisji ds. Audytu, Członek Komisji Prezydialnej,
4. Stephan Engels – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Audytu,
5. Dr Stefan Szmittmann – Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Ryzyka,
6. Martin Blessing – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej,
7. Thorsten Kanzler – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
8. Teresa Mokrysz – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej,
9. Waldemar Stawski – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Audytu,
10. Dr Agnieszka Słomka-Gołębiowska – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
11. Prof. Marek Wierzbowski – Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Wynagrodzeń,
12. Wiesław Thor – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 24 listopada 2015 roku Pan Maciej Leśny, Przewodniczący Rady Nadzorczej mBanku S.A., otrzymał od Pana Stefana Schmittmanna, Członka Rady Nadzorczej mBanku i Przewodniczącego Komisji Ryzyka, pismo z rezygnacją z pełnionych funkcji. Rezygnacja nastąpiła z dniem 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 10 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza mBanku S.A. powołała Pana Marcusa Chromika na stanowisko członka Rady Nadzorczej mBanku S.A., na miejsce ustępującego Pana Stefana Schmittmanna, z dniem 1 stycznia 2016 roku na okres do czasu zakończenia obecnej kadencji Rady Nadzorczej. Pan Marcus Chromik objął także funkcję Przewodniczącego Komisji ds. Ryzyka Rady Nadzorczej mBanku S.A.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych Członkom Rady Nadzorczej Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku (w zł)	Wynagrodzenie wypłacone w 2014 roku (w zł)
1.	Maciej Leśny	367 235	366 006
2.	Martin Zielke	-	-
3.	Andre Carls	252 000	252 000
4.	Stephan Engels	-	216 000
5.	Stefan Schmittmann*	-	-
6.	Martin Blessing	-	-
7.	Thorsten Kanzler	216 000	216 000
8.	Teresa Mokrysz	220 225	220 202
9.	Agnieszka Słomka-Gołębiowska	221 435	54 906
10.	Waldemar Stawski	221 435	221 406
11.	Wiesław Thor	149 435	138 522
12.	Marek Wierzbowski	216 000	198 000
	Jan Szomburg**	-	184 500
	Dirk Wilhelm Schuh***	-	54 000
	Razem	**1 863 765**	**2 121 542**

* Pan Stefan Schmittmann złożył z dniem 31 grudnia 2015 roku rezygnację z pełnionej funkcji.
** Pan Jan Szomburg złożył z dniem 27 października 2014 roku rezygnację z pełnionej funkcji.
*** Pan Dirk Wilhelm Schuh pełnił funkcję do dnia 31 marca 2014 roku.

Zgodnie z brzmieniem par. 11 litera j) Statutu mBanku S.A., Walne Zgromadzenie ustala w formie uchwały zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej. W odniesieniu do wynagrodzeń członków Zarządu kompetencje w tym względzie posiada Rada Nadzorcza (par. 22 ust. 1 lit. e) Statutu mBanku S.A.).

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Rady Nadzorczej Banku, Członków Zarządu Banku oraz pozostałych Członków kluczowego personelu kierowniczego Banku pełniących funkcje w 2015 roku wyniosła 22 920 768 zł (2014: 26 219 666 zł).

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2015 roku akcje Banku posiadało pięciu Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 6 784 sztuki, Pani Lidia Jabłonowska-Luba – 818 sztuk, Pan Przemysław Gdański – 4 689 sztuk, Pan Joerg Hessenmueller – 1 254 sztuki i Pan Jarosław Mastalerz – 818 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku akcje Banku posiadało trzech Członków Zarządu Banku: Pan Cezary Stypułkowski – 2 034 sztuki, Pan Przemysław Gdański – 2 000 sztuk i Pan Hans-Dieter Kemler – 1 000 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej mBanku, Pan Wiesław Thor – 2 192 sztuki.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej mBanku, Pan Wiesław Thor – 3 000 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku pozostali Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie posiadali akcji Banku.

46. Przejęcie i zbycie

- Likwidacja spółki MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa

W 2015 roku w związku z zaprzestaniem działalności przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa mBank S.A. przeprowadził reorganizację w Grupie mBanku S.A., która polegała na przeniesieniu akcji i udziałów posiadanych przez spółkę MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. w spółkach mBank Hipoteczny S.A., mLeasing Sp. z o.o., mFaktoring S.A. i mLocum S.A. pod bezpośrednią kontrolę mBanku S.A. oraz na likwidacji MLV 45 Sp. z o.o. sp. k. Informacje dotyczące reorganizacji zostały umieszczone w Nocie 1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zmiany nie miały wpływu na skonsolidowany wynik finansowy netto oraz skonsolidowany kapitał własny Grupy prezentowane w niniejszym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym za 2015 rok.

W związku z powyższymi zmianami, w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku za 2015 roku, Bank rozpoznał wzrost niepodzielonego wyniku finansowego o kwotę 505 732 tys. zł bezpośrednio w kapitałach własnych. Zmiany te nie miały wpływu na jednostkowy wynik finansowy netto mBanku S.A. za 2015 roku.

- Sprzedaż akcji spółki BRE Ubezpieczenia TUiR S.A. („BRE TUiR")

W dniu 27 marca 2015 roku, po spełnieniu warunków zawieszających, w szczególności: (i) uzyskania zgody Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz (ii) niezgłoszenia sprzeciwu przez Komisję Nadzoru Finansowego, spółka Aspiro S.A. („Aspiro") sprzedała 100% akcji BRE TUiR na rzecz spółki Avanssur S.A., należącej do Grupy AXA.

Ponadto w dniu 27 marca oraz w dniu 30 marca 2015 roku Grupa mBanku podpisała z Grupą AXA umowy powiązane ze sprzedażą akcji spółki BRE TUiR oraz umowy dystrybucyjne, które regulują długotrwałą współpracę pomiędzy Grupą mBanku a Grupą AXA w zakresie dystrybucji ubezpieczeń.

Łączne wynagrodzenie Grupy mBanku z tytułu sprzedaży akcji BRE TUiR oraz zawarcia umów powiązanych i dystrybucyjnych z podmiotami Grupy AXA wyniosło 579 479 tys. zł. Jednorazowy wpływ transakcji na skonsolidowany wynik brutto Grupy mBanku wyniósł 194 348 tys. zł (Nota 23 – pozycja - wynik związany ze sprzedażą jednostek zależnych i stowarzyszonych) i został w całości ujęty w pierwszym kwartale 2015 roku. Z tytułu podpisania powyższych umów Grupa ujęła zobowiązanie z tytułu zapłaty warunkowej, które zostało wycenione na podstawie najlepszego osądu Zarządu Banku. Dodatkowo w wyniku zawarcia wspomnianych umów dystrybucyjnych Grupa rozpozna w ciągu następnych 10 lat łącznie 180 000 tys. zł przychodów, które będą ujmowane w rachunku zysków i strat na bazie liniowej.

- Zmiany w strukturze spółki Aspiro

W dniu 2 marca 2015 roku nastąpiło połączenie przez przejęcie spółek BRE Ubezpieczenia sp. z o.o. oraz BRE Agent Ubezpieczeniowy sp. z o.o. przez spółkę Aspiro. Działalność obu spółek ubezpieczeniowych została przejęta i będzie kontynuowana w dotychczasowym zakresie przez Aspiro. Przejęte spółki zostały rozwiązane w dniu wykreślenia ich z rejestru w dniu 2 marca 2015 roku, tj. w dniu wpisania połączenia do rejestru. Połączenie spółek nie miało wpływu na jednostkowy wynik mBanku i na skonsolidowany wynik Grupy mBanku.

- Sprzedaż akcji spółki Transfinance a.s.

W dniu 8 grudnia 2014 roku pomiędzy mBankiem S.A. i UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s. (UniCredit) zawarta została umowa sprzedaży, na mocy której mBank S.A. sprzedał 100% akcji spółki Transfinance a.s. na rzecz UniCredit. W dniu 20 stycznia 2015 roku, po spełnieniu warunków zawieszających, nastąpiła finalizacja transakcji. Sprzedaż Transfinance jest wynikiem realizacji Strategii Jednego Banku na lata 2012-2016 oraz jest ostatnim etapem restrukturyzacji działalności faktoringowej poza granicami Polski, tj. po transakcji sprzedaży Magyar Factor zRt i Intermarket Bank AG w 2011 roku.

- Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia

W 2015 roku zarejestrowana została spółka „Apartamenty Molo Rybackie" Sp. z o.o., w której 50% udziałów objęła spółka zależna od mBanku, mLocum S.A. Jest to efekt realizacji umowy joint venture zawartej przez mLocum ze spółką Dalmor S.A., wchodzącą w skład grupy kapitałowej Polskiego Holdingu Nieruchomości S.A., dotyczącej realizacji pierwszego etapu zabudowy Mola Rybackiego w Gdyni. Wspólna inwestycja obejmuje budowę sześciu pięciokondygnacyjnych budynków apartamentowych zlokalizowanych na nabrzeżu basenu portowego, w którym powstanie nowa marina jachtowa. Rozpoczęcie budowy planowane jest w 2016 roku. Inwestycja będzie rozliczana metodą praw własności. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zaangażowanie mLocum S.A. we wspólne przedsięwzięcie wynosi 7 500 tys. zł i stanowi udział kapitałowy Grupy mBanku w spółce celowej.

47. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, z którym mBank S.A. zawarł umowę, jest Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego mBanku S.A. i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. została zawarta w dniu 20 maja 2015 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego mBanku S.A. wyniosła w 2015 roku 2 759 tys. zł brutto (2014: 2 893 tys. zł).

Łączna wysokość pozostałego wynagrodzenia wypłaconego Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z tytułu świadczenia innych usług na rzecz mBanku S.A. wyniosła w 2015 roku 1 007 tys. zł brutto (2014: 1 700 tys. zł brutto).

48. Konsolidacja ostrożnościowa

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ("Rozporządzenie CRR"), mBank jest istotną jednostką zależną unijnej instytucji dominującej, sporządzającą skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe w celu wypełnienia wymagań opisanych w MSR 1.135 „Prezentacja sprawozdań finansowych".

Poniżej przedstawiono informacje finansowe, nie stanowiące miar regulowanych przez MSSF.

Grupę Kapitałową mBanku S.A. („Grupa") stanowią podmioty określone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej zawartymi w Rozporządzeniu CRR.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe Grupy sporządzone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej określonymi w Rozporządzeniu CRR („skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe") sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2015 roku i za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku.

Wykazany w skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych skonsolidowany zysk z bieżącego okresu może być zaliczony do skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I w kalkulacji skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I, skonsolidowanego współczynnika kapitału Tier I oraz skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego po uzyskaniu uprzedniego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego lub po zatwierdzeniu przez walne zgromadzenie.

Podczas sporządzania skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych Grupy zostały zastosowane te same zasady (polityki) rachunkowości, które zostały zastosowane podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy mBanku S.A. za 2015 rok, sporządzonego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF"), za wyjątkiem zasad konsolidacji przedstawionych poniżej.

Skonsolidowane ostrożnościowo dane finansowe obejmują Bank oraz następujące spółki:

	31.12.2015		31.12.2014	
Nazwa spółki	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji	Udział w liczbie głosów (bezpośrednio i pośrednio)	Metoda konsolidacji
Aspiro S.A.	100%	pełna	-	-
Dom Maklerski mBanku S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mBank Hipoteczny S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mCentrum Operacji Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
mFaktoring S.A.	100%	pełna	100%	pełna
mLeasing Sp. z o.o.	100%	pełna	100%	pełna
MLV 45 Sp. z o.o. spółka komandytowa	-	-	100%	pełna
mWealth Management S.A.	100%	pełna	-	-
Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	100%	pełna	-	-
Transfinance a.s.	-	-	100%	pełna
mFinance France S.A.	99,998%	pełna	99,98%	pełna

Zakresem konsolidacji ostrożnościowej objęte są jednostki zdefiniowane w Rozporządzeniu CRR – jako instytucje, instytucje finansowe lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych będące jednostkami zależnymi lub przedsiębiorstwami, w kapitale których utrzymywany jest udział kapitałowy, poza jednostkami, w których łączna kwota aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa od mniejszej z następujących dwóch kwot:

a) 10 mln EUR;

b) 1 % łącznej kwoty aktywów oraz pozycji pozabilansowych jednostki dominującej lub przedsiębiorstwa posiadającego udział kapitałowy.

Skonsolidowane dane finansowe łączą pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. Stąd powstaje wartość firmy. Jeżeli wartość firmy jest ujemna, ujmuje się ją bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata i każdy składnik

pozostałych całkowitych dochodów jest przypisywany do właścicieli Grupy oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, to rozlicza wszelkie kwoty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdy Grupa bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

W 2015 roku dochód Grupy, obliczony jako suma wyniku z tytułu odsetek, wyniku z tytułu opłat i prowizji, przychodów z tytułu dywidend, wyniku na działalności handlowej, wyniku na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, pozostałych przychodów operacyjnych oraz pozostałych kosztów operacyjnych, wyniósł 4 086 379 tys. zł (2014 r. – 3 759 919 tys. zł). Dochód ten pochodzi w całości z działalności prowadzonej na terenie Unii Europejskiej.

W 2015 roku stopa zwrotu z aktywów Grupy, obliczona jako iloraz zysku netto i średniej wartości aktywów, wyniosła 1,07%.

W 2015 roku Grupa nie otrzymała wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 roku o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 158).

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnienie w Grupie wynosiło 6 483 etaty i 8 529 osób (31 grudnia 2014 r. odpowiednio: 6 043 etaty i 7 284 osoby).

Skonsolidowany ostrożnościowo rachunek zysków i strat

	Okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	Okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody z tytułu odsetek	3 655 896	3 930 574
Koszty odsetek	(1 149 114)	(1 468 315)
Wynik z tytułu odsetek	**2 506 782**	**2 462 259**
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1 448 741	1 358 468
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(535 835)	(482 126)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	**912 906**	**876 342**
Przychody z tytułu dywidend	17 540	30 133
Wynik na działalności handlowej, w tym:	292 020	366 232
Wynik z pozycji wymiany	*288 558*	*233 341*
Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz na rachunkowości zabezpieczeń	*3 462*	*132 891*
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych oraz inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone, w tym:	348 898	29 205
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	*133 213*	*55 373*
Wynik na inwestycjach w jednostki zależne i stowarzyszone	*215 685*	*(26 168)*
Pozostałe przychody operacyjne	107 338	137 734
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(421 222)	(515 903)
Ogólne koszty administracyjne	(1 837 816)	(1 500 946)
Amortyzacja	(199 146)	(186 251)
Pozostałe koszty operacyjne	(99 105)	(141 986)
Wynik działalności operacyjnej	**1 628 195**	**1 556 819**
Zysk brutto	**1 628 195**	**1 556 819**
Podatek dochodowy	**(307 887)**	**(333 587)**
Zysk netto	**1 320 308**	**1 223 232**
Zysk netto przypadający na:		
- akcjonariuszy mBanku S.A.	1 320 308	1 223 232
- udziały niekontrolujące	-	-

Skonsolidowane ostrożnościowo sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	31.12.2015	31.12.2014
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 938 132	3 054 548
Należności od banków	1 897 233	3 727 309
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	557 541	1 156 450
Pochodne instrumenty finansowe	3 349 328	4 865 517
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	78 464 673	74 697 423
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	130	461
Inwestycyjne papiery wartościowe	30 980 449	27 906 260
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	291 829
Wartości niematerialne	519 049	456 522
Rzeczowe aktywa trwałe	739 978	708 103
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 721	61 336
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	357 207	238 980
Inne aktywa	702 967	509 114
AKTYWA RAZEM	**123 508 408**	**117 673 852**
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY		
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	-
Zobowiązania wobec innych banków	12 019 331	13 383 829
Pochodne instrumenty finansowe	3 173 638	4 719 056
Zobowiązania wobec klientów	81 185 025	72 615 316
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	8 946 195	10 341 742
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	100 098	103 382
Zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	-	91 793
Pozostałe zobowiązania	1 708 139	1 301 051
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	50 126	1 441
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	981	1 980
Rezerwy	225 416	176 881
Zobowiązania podporządkowane	3 827 315	4 127 724
Zobowiązania razem	**111 236 264**	**106 864 195**
Kapitały		
Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku S.A.	**12 272 144**	**10 809 655**
Kapitał podstawowy:	**3 535 758**	**3 523 903**
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	168 956	168 840
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	3 366 802	3 355 063
Zyski zatrzymane	**8 303 580**	**6 736 229**
- Wynik finansowy z lat ubiegłych	6 983 272	5 512 997
- Wynik roku bieżącego	1 320 308	1 223 232
Inne pozycje kapitału własnego	**432 806**	**549 523**
Udziały niekontrolujące	**-**	**2**
Kapitały razem	**12 272 144**	**10 809 657**
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	**123 508 408**	**117 673 852**

49. Adekwatność kapitałowa

Jednym z głównych zadań zarządzania bilansem bankowym jest zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem Grupy mBanku, mBank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które:

- są zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi,
- zabezpieczają kontynuację realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewniają utrzymanie silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w Grupie mBanku opiera się o dwa podstawowe filary:

- utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków, miedzy innymi takich jak zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana czy emisja akcji,
- efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału, między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu oraz rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach. Pozwala to na utrzymanie współczynnika kapitału podstawowego Tier I (wyliczanego jako iloraz kapitału podstawowego Tier I i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (wyliczanego jako iloraz funduszy własnych i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) na poziomie co najmniej wymaganym przez instytucję nadzorującą.

Kapitałowe cele strategiczne Grupy mBanku zorientowane są na utrzymanie zarówno skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego jak i skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie odpowiednio wyższym niż poziom wymagany przez instytucję nadzorującą. Pozwala to na bezpieczny rozwój biznesu przy spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz całkowitego wymogu kapitałowego Grupy mBanku odbywała się w oparciu o następujące przepisy:

- Rozporządzenie CRR oraz rozporządzenia delegowane lub wykonawcze Komisji Europejskiej uzupełniające w stosunku do Rozporządzenia CRR,
- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) z późniejszymi zmianami

W procesie wyliczania skonsolidowanych funduszy własnych i wymogów w zakresie funduszy własnych uwzględniane są spółki objęte konsolidacją ostrożnościową zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR.

Na poziom współczynników kapitałowych Grupy mBanku w 2015 roku miały wpływ następujące czynniki:

- zaliczenie do funduszy własnych kwoty 750 mln zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane Grupy z tytułu przeprowadzonej w dniu 17 grudnia 2014 r. emisji obligacji podporządkowanych na podstawie pozwolenia Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2015 roku,
- wcześniejsza spłata częściowo zaliczanej do kapitału Tier II pożyczki podporządkowanej, na podstawie pozwolenia KNF z dnia 8 stycznia 2015 r. (pożyczka udzielona 24 czerwca 2008 r. w kwocie nominalnej 90 mln CHF),
- zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zysku netto Grupy mBanku za 2014 rok, pomniejszonego o wszelkie przewidywane obciążenia,
- zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I zweryfikowanego zysku netto Grupy mBanku za I półrocze 2015, pomniejszonego o wszelkie przewidywane obciążenia, na podstawie pozwolenia KNF z dnia 20 października 2015 roku,
- objęcie konsolidacją ostrożnościową spółki zależnej Aspiro od marca 2015 roku, Tele-Tech od lipca 2015 roku oraz mWealth Management od grudnia 2015 roku,

- uwzględnienie w kalkulacji funduszy własnych niezrealizowanych zysków wycenianych według wartości godziwej w wysokości 40% ich wartości zgodnie z rekomendacjami KNF,
- rozszerzenie stosowania zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB) w kalkulacji wymogu z tytułu funduszy własnych dla ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta na podstawie kolejnych zgód KNF i BaFin otrzymanych w 2015 roku,
- rozwój działalności biznesowej Grupy mBanku.

Współczynniki kapitałowe Grupy mBanku spełniają minimalne wymogi ustalone przez KNF na 2015 rok, tj. 12% dla łącznego współczynnika kapitałowego oraz 9% dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I.

Dodatkowo, mBank w ujęciu jednostkowym i skonsolidowanym, w wyniku przeprowadzanej przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oceny ryzyka w ramach procesu przeglądu i oceny nadzorczej, w szczególności oceny ryzyka związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, otrzymał indywidualne zalecenie aby utrzymywać fundusze własne na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 4,39 p.p. w celu zabezpieczenia tego ryzyka (3,29 p.p. – na poziomie kapitału Tier I).

Wysoki poziom dodatkowego wymogu kapitałowego wynikał z zastosowanej przez KNF wspólnej dla wszystkich banków w Polsce metodyki, nie uwzględniającej specyfiki banków, które, tak jak mBank, stosują modele wewnętrzne do kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, zaakceptowane przez Regulatora. Metodyka ta zakłada wspólny dla wszystkich banków punkt wyjścia do ustalenia dodatkowego wymogu kapitałowego, polegający na zastosowaniu wagi ryzyka dla metody standardowej (100%) bez względu na wskazania modeli wewnętrznych. W efekcie, ponad połowa wyznaczonego przez KNF dodatkowego wymogu kapitałowego dla mBanku wynika z podwyższenia wymogu kapitałowego do poziomu wynikającego z zastosowania metody standardowej.

Bank spełnia zalecenie KNF, współczynniki kapitałowe Banku i Grupy znajdowały się powyżej wartości docelowych, tj. odpowiednio 16,39% na poziomie funduszy własnych oraz 12,29% na poziomie kapitału Tier I.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku łączny współczynnik kapitałowy mBanku wyniósł 20,18%, a współczynnik kapitału podstawowego Tier I wyniósł 16,70%.

Natomiast skonsolidowany łączny współczynnik kapitałowy Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniósł 17,25%. Jednocześnie skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier I Grupy mBanku wyniósł 14,29%.

Uwzględniając opisany wyżej dodatkowy wymóg kapitałowy jak również obowiązujący od 1 stycznia 2016 roku na mocy Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dodatkowy bufor zabezpieczający w wysokości 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, począwszy od 1 stycznia 2016 roku Bank oraz Grupa mBanku powinny utrzymywać, odpowiednio na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym, współczynnik kapitału podstawowego Tier I na poziomie nie niższym niż 13,54% oraz łączny współczynnik kapitałowy na poziomie nie niższym niż 17,64%, w porównaniu do zaraportowanego przez Grupę mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku odpowiednich współczynników na poziomie 14,29% oraz 17,25%. Na dzień 31 stycznia 2016 roku zaraportowany na poziomie skonsolidowanym łączny współczynnik kapitałowy był poniżej wspomnianego wcześniej docelowego współczynnika 17,64%, podczas gdy skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier I pozostawał na poziomie wyraźnie przekraczającym nowy docelowy współczynnik, podobnie jak odpowiednie współczynniki na poziomie jednostkowym mBanku. Zarząd mBanku uważa, że uwzględniając decyzje, które mają zostać podjęte na nadchodzącym Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu mBanku (planowanym na 24 marca 2016 roku), Grupa przekroczy wymagany poziom łącznego współczynnika kapitałowego wynoszący 17,64%.

Szczegółowe informacje dotyczące kalkulacji skonsolidowanych współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni finansowej, skonsolidowanych funduszy własnych oraz skonsolidowanej łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku opisane zostały w dokumencie Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej Grupy mBanku S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku, opublikowanym na stronie internetowej mBanku.

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na skonsolidowane fundusze własne składa się skonsolidowany kapitał podstawowy Tier I, skonsolidowany kapitał dodatkowy Tier I oraz skonsolidowany kapitał Tier II, przy czym w Grupie mBanku nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako dodatkowy kapitał Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku obejmuje:

- opłacone instrumenty kapitałowe i powiązane ażio emisyjne,
- zyski zatrzymane w poprzednich latach,
- niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu,
- inne skumulowane całkowite dochody,
- pozostałe kapitały rezerwowe
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I (zyski i straty wycenione według wartości godziwej wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami, korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, wartości niematerialne, niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat, instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I, korekty regulacyjne dotyczące innych skumulowanych całkowitych dochodów oraz odpisy netto).

Kapitał Tier II Grupy mBanku obejmuje:

- instrumenty kapitałowe i powiązane ażio emisyjne (zobowiązania podporządkowane o określonym terminie wymagalności),
- kwotę kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5 Rozporządzenia CRR i powiązane ażio emisyjne, przeznaczoną do wycofania z kapitału Tier II (zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności).

Skonsolidowane fundusze własne Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosły 11 970 593 tys. zł. Jednocześnie skonsolidowany kapitał podstawowy Tier I Grupy mBanku wyniósł 9 914 535 tys. zł.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko mBanku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko rynkowe, obejmującą ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów,
- kwotę ekspozycji na ryzyko operacyjne,
- kwotę ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej,
- kwoty innych ekspozycji na ryzyko, obejmujące kwoty wynikające z zastosowania floora nadzorczego i floora regulacyjnego.

W 2015 roku Grupa mBanku otrzymała zgody na objęcie metodą AIRB kolejnych portfeli ekspozycji kredytowych, w rezultacie czego pokrycie portfela kredytowego metodą AIRB wzrosło na koniec 2015 roku do 85%.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku metoda AIRB stosowana była do wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta dla:

- ekspozycji korporacyjnych mBanku,
- portfela detalicznych kredytów mBanku zabezpieczonych hipotecznie,
- ekspozycji mBanku z tytułu kredytowania specjalistycznego dla nieruchomości przychodowych (metoda IRB „slotting approach”),
- ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie (zgoda warunkowa),
- ekspozycji detalicznych mBanku wobec mikrofirm zabezpieczonych hipotecznie (zgoda warunkowa),
- ekspozycji wobec banków komercyjnych (zgoda warunkowa),

- ekspozycji kredytowych spółki zależnej - mLeasing S.A. (zgoda warunkowa),
- ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego w zakresie nieruchomości przychodowych w mBanku Hipotecznym SA – spółce zależnej mBanku (metoda IRB „slotting approach”).

W przypadku portfeli objętych warunkową zgodą na stosowanie metody AIRB Grupa mBanku zobowiązana jest stosować tzw. floor nadzorczy, który oznacza konieczność uzupełnienia kwoty wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego do wartości wymogu obliczonej według metody standardowej w sytuacji, gdy wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego obliczony z wykorzystaniem metody AIRB byłby niższy niż wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej.

W przypadku ekspozycji detalicznych mBanku niezabezpieczonych hipotecznie, określone przez nadzór warunki o istotności wysokiej zostały zrealizowane i Grupa aktualnie oczekuje na potwierdzenie ich realizacji ze strony nadzoru.

W przypadku ekspozycji kredytowych spółki zależnej mLeasingS.A., określone przez nadzór warunki o istotności wysokiej zostały zrealizowane i Grupa aktualnie oczekuje na potwierdzenie ich realizacji ze strony nadzoru.

W przypadku ekspozycji detalicznych mBanku zabezpieczonych hipotecznie (mikrofirmy) oraz ekspozycji wobec banków komercyjnych wymóg stosowania floora nadzorczego będzie obowiązywał do czasu spełnienia warunków o istotności wysokiej określonych przez nadzór, których realizacja przewidziana jest do maja 2016 roku. Realizacja warunków musi uzyskać potwierdzenie nadzoru.

Jednocześnie w kalkulacji skonsolidowanych współczynników kapitałowych Grupy mBanku wg stanu na 31 grudnia 2015 roku łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyznaczana jest z uwzględnieniem tzw. floora regulacyjnego, wynikającego z przepisów CRR, określających konieczność uzupełnienia wymogu w zakresie funduszy własnych w sytuacji, gdy łączna kwota wymogu obliczona z wykorzystaniem metody AIRB byłaby niższa niż 80% wartości łącznej kwoty wymogu w zakresie funduszy własnych wyliczonej z wykorzystaniem metody standardowej.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 69 391 743 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta oraz floora nadzorczego stanowiła 61 821 407 tys. zł.

Kapitał wewnętrzny

Wdrożony w Grupie mBanku proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), ma na celu utrzymanie funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka wynikającego z działalności Grupy mBanku.

Kapitał wewnętrzny to szacowana wartość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Grupy mBanku. Kapitał wewnętrzny jest sumą kapitału ekonomicznego na pokrycie rodzajów ryzyka uwzględnianych w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego oraz kapitału niezbędnego na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka (w tym trudno mierzalnych rodzajów ryzyka).

W związku z tym, że całkowity wymóg kapitałowy Grupy mBanku wyznaczony zgodnie z Rozporządzeniem CRR jak również kapitał wewnętrzny oszacowany dla Grupy mBanku na podstawie Uchwały nr 258/2011 są niższe niż wartość funduszy własnych Grupy mBanku, na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa mBanku utrzymywała fundusze własne na poziomie zgodnym z wymaganiami Rozporządzenia CRR.

Kapitał wewnętrzny Grupy mBanku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniósł 4 385 686 tys. zł.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2015	31.12.2014
Kapitał podstawowy Tier I	**9 914 535**	**8 142 307**
Fundusze własne	**11 970 593**	**9 750 540**
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia:	59 069 848	56 601 711
- w tym przy zastosowaniu metody standardowej	11 718 792	12 987 810
- w tym przy zastosowaniu metody AIRB	47 350 835	43 613 901
- w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	221	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko rozliczenia / dostawy	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów	945 380	1 002 192
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	6 362 805	6 413 869
Dodatkowa kwota ekspozycji na ryzyko stałych kosztów pośrednich	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko korekty wyceny kredytowej	262 151	266 809
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko dużych ekspozycji w portfelu handlowym	-	-
Kwoty innych ekspozycji na ryzyko	2 751 559	2 215 316
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	**69 391 743**	**66 499 897**
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	**14,29%**	**12,24%**
Łączny współczynnik kapitałowy	**17,25%**	**14,66%**
Kapitał wewnętrzny	**4 385 686**	**4 353 360**

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2015	31.12.2014
Fundusze własne	**11 970 593**	**9 750 540**
KAPITAŁ TIER I	**9 914 535**	**8 142 307**
Kapitał podstawowy Tier I	**9 914 535**	**8 142 307**
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	3 535 412	3 522 891
Opłacone instrumenty kapitałowe	168 916	168 840
Ażio	3 366 802	3 355 063
(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	(306)	(1 012)
Zyski zatrzymane	1 319 220	303 925
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	1 017 782	79 623
Uznany zysk lub uznana strata	301 438	224 302
Inne skumulowane całkowite dochody	432 806	549 523
Pozostałe kapitały rezerwowe	4 870 037	4 391 421
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 095 453	1 041 953
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(70 999)	(124 299)
Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z instrumentami pochodnymi będącymi zobowiązaniami	(4 418)	(3 777)
(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(66 581)	(120 522)
(-) Wartości niematerialne	(484 409)	(424 832)
(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych	(519 049)	(456 522)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi	34 640	31 690
(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	(300 203)	(288 660)
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	(269 197)	(559 059)
Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	(213 585)	(270 556)
Kapitał dodatkowy Tier I	**-**	**-**
KAPITAŁ TIER II	**2 056 058**	**1 608 233**
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	1 250 000	722 058
Elementy kapitału Tier II lub odliczenia od kapitału Tier II – inne	-	-
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier II podlegających zasadzie praw nabytych i pożyczki podporządkowane	806 058	886 175

Ryzyko kredytowe	31.12.2015	31.12.2014
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	**59 069 848**	**56 601 711**
Metoda standardowa	**11 718 792**	**12 987 810**
Kategorie ekspozycji według metody standardowej z wyłączeniem pozycji sekurytyzacyjnych	11 718 792	12 987 810
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	17 925	53 237
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	318 321	387 325
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	17 226	39 287
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	142 707	1 595 957
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	5 274 077	5 118 708
Ekspozycje detaliczne	1 095 739	1 080 009
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	4 102 617	3 555 432
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	260 550	444 814
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	20 690	15 695
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	2 654	-
Ekspozycje kapitałowe	445 187	654 245
Inne pozycje	21 099	43 101
Metoda AIRB	**47 350 835**	**43 613 901**
Metody IRB w przypadku gdy nie są stosowane oszacowania własne LGD ani współczynniki konwersji	-	-
Metody IRB w przypadku gdy stosowane są oszacowania własne LGD lub współczynniki konwersji	44 998 439	40 679 146
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	2 267 332	-
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	5 082 710	4 325 250
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	5 405 292	4 998 130
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	14 789 603	15 020 128
Ekspozycje detaliczne – wobec MŚP zabezpieczone nieruchomością	1 281 631	-
Ekspozycje detaliczne – wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP zabezpieczone nieruchomością	8 601 759	9 031 991
Kwalifikowane odnawialne ekspozycje detaliczne	-	-
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec MŚP	2 314 140	2 148 907
Ekspozycje detaliczne – inne ekspozycje wobec przedsiębiorstw niebędących MŚP	5 255 972	5 154 740
Ekspozycje kapitałowe według metody IRB	-	-
Pozycje sekurytyzacyjne według metody IRB	-	-
Inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego	2 352 396	2 934 755
Kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	**221**	**-**

50. Zdarzenia po dniu bilansowym

■ Propozycje dotyczące restrukturyzacji hipotecznych kredytów walutowych

W ostatnim czasie prowadzone były dyskusje dotyczące propozycji restrukturyzacji kredytów hipotecznych udzielonych w walutach obcych klientom indywidualnym, w tym opublikowanego 15 stycznia 2016 roku przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o sposobach przywrócenia równości stron niektórych umów kredytu i umów pożyczki. Przedstawione w nim rozwiązania są w fazie dyskusji i ich ostateczny kształt nie jest znany. W związku z tym Bank nie jest w stanie na chwilę obecną wiarygodnie oszacować prawdopodobieństwa wdrożenia dyskutowanych rozwiązań jak również potencjalnego wpływu docelowych rozwiązań na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

■ Ustawa o podatku od niektórych instytucji finansowych

W dniu 15 stycznia 2016 roku Sejm RP przyjął Ustawę o podatku od niektórych instytucji finansowych. Ustawa weszła w życie w dniu 1 lutego 2016 roku.

Ustawa reguluje opodatkowanie aktywów niektórych instytucji finansowych. W przypadku Banku podstawą opodatkowania jest nadwyżka sumy wartości aktywów, wynikająca z zestawienia obrotów i sald, ustalonego na ostatni dzień miesiąca na podstawie zapisów księgi głównej, zgodnie ze standardami rachunkowości stosowanymi przez Bank – ponad kwotę 4 mld zł, pomniejszona o wartość funduszy własnych i skarbowych

papierów wartościowych. Stawka wprowadzonego ustawą podatku wynosi 0,0366% podstawy opodatkowania miesięcznie.

Zarząd mBanku szacuje, że podatek płacony na podstawie tej ustawy będzie miał istotny negatywny wpływ na wynik finansowy netto oraz kapitały Banku i Grupy.

- Regulacyjne bufory kapitałowe w 2016 roku

W związku z wejściem w życie w 2015 roku Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, która transponuje przepisy Dyrektywy CRD IV do polskiego porządku prawnego, od 1 stycznia 2016 roku banki zobowiązane są dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów ustawy bufor zabezpieczający w wysokości 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Obradujący w grudniu 2015 roku Komitet Stabilności Finansowej ustalił także wskaźnik bufora antycyklicznego na poziomie 0%, który będzie obowiązywać od stycznia 2016 roku do dnia poprzedzającego dzień, od którego bank będzie obowiązany stosować wskaźnik określony przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia.